

INHOUD

- pag. 2 - CPN-verklaring over nota Heerma
- pag. 3 - Europese verkiezingen en „1992”
- pag. 4 - Sociaal-kernpuntenprogramma CPN
- pag. 5 - Afdeling Amersfoort in het portret
- pag. 6 - CPN-vrouwen
- pag. 7 - Berichten uit de afdelingen.

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Januari 1989, nummer 1

CPN ledenkrant

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

Voorrang voor gelijke rechten

landelijke bijeenkomst 11 maart 1989

door matthijs hisschemöller

De landelijke werkgroep Antiracisme is nieuw leven ingeblazen. Dat dat hard nodig is bewijst wel het vluchtelingenbeleid van de regering die zelfs de meest elementaire kenmerken van beschaving overboord zet als het om asielzoekers gaat. Meer in het algemeen moet het hoofd worden geboden aan de opmars van „nieuwe” ideeën die het rechtse antwoord vormen op de problemen waarmee migranten in de Nederlandse samenleving worden geconfronteerd. Het rechtse antwoord legt alle schuld bij de migranten zelf: Dat zij gaan banen vinden, komt doordat zij hun culturele achtergrond tegen wil en dank in Nederland willen handhaven! Dat hun kinderen op de Nederlandse scholen niet goed meekomen komt doordat zij hun taal blijven spreken! Steun van de overheid helpt niet echt. Migrant moeten zelf aan de bak om hun positie te verbeteren. Aldus het „nieuwe” rechtse denken dat in feite al heel oud is.

Voor communisten is hier een belangrijke taak weggelegd. Daarbij past de erkenning dat ook in progressieve kring tal van misverstanden over de positie van migranten voorkomen die een krachtig antiracistisch appèl in de weg staan. Uitgangspunt voor de CPN is dat **volledige gelijkberechtiging** van alle inwoners van ons land een antwoord is op discriminatie en racisme. Dit uitgangspunt moet evenwel worden omgezet in een aantal concrete en actuele stellingnames.

Een voorbeeld hiervan is de politiek van grote bedrijven als Hoogovens om buitenlandse werknemers de WAO in te werken. In reactie hierop klinken in de vakbeweging geluiden om een „goede terugkeerregeling” voor deze arbeiders te bedingen. Goed bedoeld misschien, maar geen antwoord op het probleem. Zeker niet als we bedenken, hoe het kabinet probeert het zg. „woonlandbeginsel” ingevoerd te krijgen (uitkering omlaag als je „teruggaat”). Om de verschillende kanten van de strijd voor gelijke rechten te onderzoeken en voorstellen voor het komende congres te formuleren organiseert de landelijke werkgroep een conferentie met als motto **VOORRANG VOOR GELIJKE RECHTEN** op zaterdag 11 maart 1989, in de kantine van gebouw Sibylla, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam, aanvang 10.30 uur. Op deze conferentie is iedereen welkom wie de strijd voor gelijke rechten ter harte gaat. De werk-

groep roept de afdelingen en districten op de conferentie te bezoeken. Daarnaast nodigt de werkgroep actieve anti-racisten uit het gehele land uit deel te nemen aan haar activiteiten. Voor meer informatie kun je bellen met één van de volgende drie mensen: Tara Oedayraj Singh Varma (Amsterdam): 020-6659752
Roel Berghuis (Beverwijk): 02510-42818
Matthijs Hisschemöller (Haarlem): 023-247397.

malibongwe, conferentie over vrouwenstrijd in zuid-afrika

door kees van den berg

De Stichting Malibongwe (opgericht door de Anti-Apartheids Beweging Nederland) organiseert van 19 t/m 30 november 1989 een conferentie in Amsterdam over vrouwenstrijd in Zuid-Afrika. Het initiatief voor het organiseren van de conferentie is ontstaan na verschillende verzoeken van en gesprekken met vrouwen van het African National Congress (ANC) en Zuidafrikaanse vrouwenorganisaties.

Ongeveer 100 Zuidafrikaanse vrouwen uit onder andere vakbonden, kerken en vrouwenorganisaties, zullen tijdens de conferentie met elkaar kunnen praten over strategieën en plannen, die hen in staat moeten stellen verder te werken aan de verbetering van de positie van vrouwen in Zuid-Afrika. In Amsterdam zullen de vrouwen, net als de kunstenaars uit Zuid-Afrika in 1987 dat tijdens de CASA-manifestatie konden, in alle vrijheid met elkaar van gedachten wisselen.

De Stichting Malibongwe wil de conferentie als gelegenheid aangrijpen om de problematiek

van Zuidafrikaanse vrouwen onder de aandacht te brengen van zoveel mogelijk mensen in Nederland.

comité van aanbeveling

Tijdens en na afloop van de conferentie zal Zuidafrikaanse vrouwen de mogelijkheid worden geboden om vrouwen, vrouwenprojecten en organisaties in Nederland te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Voor deze bezoeken wil de stichting Malibongwe een bedrag van ongeveer f. 50.000.- bijeen brengen met de steun van Nederlandse vrouwen en organisa-

ties. Er is een comité van aanbeveling gevormd voor de vrouwenconferentie, die inmiddels al uit 170 vrouwen bestaat, afkomstig uit allerlei maatschappelijke groeperingen. Dit comité van aanbeveling zal in publicaties genoemd worden om uitdrukking te geven aan de brede steun die nodig is voor de realisering van de conferentie. CPN-voorzitter Elli Izeboud en het CPN-Eerste Kamerlid Fenna Bolding hebben zitting genomen in dit comité. Om deze conferentie tot een succes te maken is de actieve steun en betrokkenheid van vrouwen, groepen en organisaties uit heel Nederland van groot belang. Betrokkenheid kan bijvoorbeeld getoond worden door het organiseren van activiteiten op plaatselijk niveau, voorafgaand aan de conferentie. Er kunnen bijeenkomsten worden belegd die de positie van zwarte vrouwen in Zuid-Afrika onder de aandacht brengen. Op deze bijeenkomsten kan geld worden ingezameld, waarmee het mogelijk gemaakt kan worden dat de deelnemers aan de conferentie organisaties en personen in Nederland ontmoeten.

zuidafrikaanse vrouwendag

Ook kunnen er bijvoorbeeld theatervoorstellingen, collectes, fancy-fairs, sponsorlopen of puzzeltochten („Vind een oplossing voor apart

heid”) worden georganiseerd om het bedrag van f. 50.000.- binnen te halen. Met name is het te overwegen activiteiten te organiseren in het kader van 8 maart (internationale vrouwendag) of 9 augustus. Op 9 augustus 1956 protesteerden 20.000 vrouwen op indrukwekkende wijze in Zuid-Afrika tegen de pasjeswetten. Sindsdien is deze dag de Zuidafrikaanse vrouwendag.

De AABN heeft een lijst, tegen betaling beschikbaar, met namen van vrouwen die actief zijn in popbands, theater, cabaret, koren etc. Groepen kunnen daar gebruik van maken voor het organiseren van eigen bijeenkomsten ter ondersteuning van de vrouwenconferentie. De Stichting Malibongwe is bereid suggesties te geven over mogelijke activiteiten.

De bedoeling is dat de Stichting begin april een overzicht heeft van de voorgenomen activiteiten en een eventueel streefbedrag wat met de bijeenkomsten kan worden binnengehaald. Binnenkort is er een folder beschikbaar met de nodige achtergrondinformatie.

Bijdragen voor de realisering van de vrouwenconferentie zijn welkom op giro 5927088 t.n.v. Stichting Malibongwe, Postbus 10500, 1001 EM Amsterdam, o.v.v. „bijdrage Malibongwe conferentie.”

De Stichting Malibongwe is voor vragen en informatie telefonisch bereikbaar op dinsdag en vrijdag bij de AABN, telefoon: 020-267525, vragen naar Birgit Haberland of Christel Nieuwenhuizen.

geld voor de volkshuisvesting moet ook van de ondernemers komen!

verzet tegen heerma

Bij huurders, woningbouwverenigingen en vakbeweging groeit de verontwaardiging over de plannen van staatssecretaris Heerma voor de jaren negentig. In verschillende plaatsen en op landelijk niveau worden akties gevoerd of voorbereid. Het partijbestuur van de CPN betuigt zijn steun aan deze initiatieven. Breed verzet en gezamenlijk optreden is nodig om de Tweede Kamer onder druk te zetten. Nu al zijn de huren zo hoog opgejaagd, dat compensatie in lonen en uitkeringen niet kan en mag uitblijven, daarnaast is er dringend behoefte aan een andere volkshuisvestingspolitiek.

de rekening van de volkshuisvesting

De uitgaven van de staat voor de volkshuisvesting worden hoger voorgesteld dan ze zijn. BTW-ontvangsten, terugbetaling van woningwetleningen e.d. verschijnen niet als inkomsten op de begroting van volkshuisvesting. Volgens de nota „Geldstromen in de Volkshuisvesting” „kost” de volkshuisvesting de staat per saldo 3,5 miljard per jaar. Dat is evenveel als de overschrijding van de WIR-uitgaven in 1987! Niettemin gaat de overheid door om de lasten van de volkshuisvesting op de huurders af te wentelen. Net als bij het onderwijs en de gezondheidszorg beperkt de staat zich steeds meer tot het garanderen van een minimaal basispakket: wat daarboven uitgaat is „luxe” en moet je zelf betalen. Politieke beslissingen grijpen op die manier diep in op het levenspeil van de bevolking. De CPN verzet zich tegen deze afbraakpolitiek.

er is geld genoeg

Regering en ondernemers konden na de oorlog de lonen laag houden doordat er een redelijk basispakket aan sociale voorzieningen bevochten was. Dat pakket wordt door de regering-Lubbers afgebroken, mede omdat de ondernemers vinden dat de „niet-aktieven” er te veel van mee profiteren. Maar wanneer dit deel van de kosten van levensonderhoud niet meer via de overheid, maar rechtstreeks door de mensen zelf betaald moet worden, moeten we het geld daarvoor opnieuw bij de overheid opeisen in de vorm van verhoging van lonen en uitkeringen. En daar is geld genoeg, zeker na het „topjaar” 1988. Een groot deel van de winsten die „onze” ondernemers door loonmatiging en WIR-premies behaald hebben zal naar het buitenland geëxporteerd worden: de regering zal dat niet tegenhouden. De CPN daarentegen eist meer geld van ondernemers en overheid voor de volkshuisvesting, als één van de noodzakelijke investeringen in de bestaansvoorwaarden van de bevolking.

enquête positieve aktie

Van de vragenlijsten die in november '88 tegelijk met de discussiemap over positieve aktie naar alle afdelingen verstuurd zijn, zijn er al aardig wat ingevuld teruggekomen. Waarvoor onze dank!

Afdelingen die nog niet aan beantwoording zijn toegekomen, vragen we de lijst zo snel mogelijk op te sturen, zodat ook hun gegevens meegenomen kunnen worden bij de samenstelling van het rapport over de positie van vrouwen in besturen, raden en staten, dat in maart zal verschijnen.

Wergroep Positieve Aktie

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg, Jeannette van Beuzekom Wil Evers, Elly van Eyck, Iede de Vries

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt 3 maart 1989. Kopij inleveren voor 17 februari.

- De belangrijkste eisen van de CPN zijn:
- een jaarlijks bouwprogramma van minstens 100.000 woningen, met een groot aandeel woningen met lage huren. Daar kunnen direct urgent woningzoekenden mee geholpen worden, en juist die woningen blijken ook de doorstroming het meest te bevorderen;
 - verlaging van de bouwkosten in de sociale woningbouw, o.a. door afschaffing van de BTW op de bouw van goedkope huurwoningen. De grondkosten moeten omlaag, en noch de produktie noch de huurprijs van sociale woningbouw mag afhankelijk worden gemaakt van de grillen van de kapitaalmarkt. Momenteel kunnen beleggers schaamteloos eisen stellen omdat het rijk geen leningen voor de woningbouw meer wil verstrekken;
 - stadsvernieuwing mag geen exclusieve zaak voor hogere inkomens worden;
 - huurders zelf en hun organisaties moeten meer te zeggen krijgen in de volkshuisvesting. Nu de regering steeds meer uit handen geeft aan de woningcorporaties — en daar o.a. door jarenlange huuropdrijving voor 10 miljard aan reserves is opgebouwd — moeten huurders meer controle en zeggenschap opeisen;
 - de wettelijke rechten op huurbescherming moeten gehandhaafd blijven: de regering begeeft zich op een hellend vlak door deze voor kamerbewoners en voor duurdere huurwoningen af te schaffen;
 - het recht op individuele huursubsidie moet hersteld en uitgebreid worden. Hersteld, door de zogenaamde kwaliteitskortingen af te schaffen; uitgebreid door de tabellen door te trekken naar de allerlaagste inkomens. Voor de CPN is de enige aanvaardbare manier om de huursubsidie te „beheersen”: huren omlaag, lonen en uitkeringen omhoog.

geen gedwongen verhuizingen

Volgens Heerma wonen 600.000 Nederlanders ten onrechte in een huurwoning die te goedkoop is in verhouding tot hun inkomen. Ze „profiteren” van subsidie die niet voor hen bestemd zou zijn, en hij wil ze dwingen hun huis vrij te maken voor mensen met lagere inkomens. De CPN wijst zowel deze redenering als de daarop gebaseerde voorstellen (zoals tijdelijke huurcontracten of een „doorstromingsheffing”) principieel af. Tegen het verzet van huurders in heeft de regering de afgelopen jaren het wonen over de gehele linie duurdere gemaakt, en nu zouden mensen die desondanks nog enige ruimte in hun besteedbaar inkomen hebben weten te behouden die moeten inleveren voor een duurder huis? Dit is een vrijbrief voor het verder opjagen van de woonlasten, en betekent verdere aantasting van de koopkracht in buurten met sociale woningbouw. De regering maakt zich zo mede verantwoordelijk voor het afbreken van sociale verbanden en van het leefklimaat in die buurten.

17 januari 1989
Partijbestuur CPN

agenda

- 28 januari
CPN-studiedag kernontwapening
- 11 februari
partijbestuur
- 18 februari
CPN-vrouwenoverleg
- 25 februari
herdenking februaristaking 1941
- 4 maart
distriktenoverleg
- 11 maart
bijeenkomst „voorrang voor gelijke rechten”
- 12 maart
partijbestuur

de cpn en ‘schuivende panelen’

Onlangs werd de discussie in de Partij van de Arbeid over „Schuivende Panelen” afgesloten. Veel is er vorig jaar over geschreven en velen hebben er ook op gereageerd. Ook het CPN-bestuur reageerde met een notitie op de PvdA-nota en stelde het PvdA-bestuur voor, er over van gedachten te wisselen. Tot die gedachtenwisseling is het nooit gekomen, omdat de PvdA de boot afhield. Het CPN-partijbestuur zag in de nota „Schuivende Panelen” zowel positieve als negatieve elementen. Van die instemming met sommige onderdelen wordt in de CPN-reactie melding gemaakt. Aan de hand van negatieve en onduidelijke bevindingen had het CPN-bestuur een aantal vragen geformuleerd. Zo werd aan de PvdA-leiding gevraagd, waarom de koers op een 25-urige werkweek wordt opgegeven, en werden vraagtekens gezet bij de

PvdA-keuze voor het zogenoemde „concensusmodel”. Dat lijkt erop dat de PvdA alleen maar kiest voor hetgeen met instemming van rechts bereikt kan worden. Blijkbaar is het streven naar een „maakbare samenleving” losgelaten, en worden de door rechts gestelde grenzen geaccepteerd. Ook stelt het CPN-bestuur zeer kritische vragen aan de PvdA over de wat genoemd wordt Westeuropese integratie, vooral als dat ook op militair terrein wordt bepleit. Versterking van de Westeuropese militaire samenwerking leidt tot vergroting van de spanningen tussen Oost en West, aldus de CPN. De PvdA werd erop gewezen dat dat ook het standpunt is van de Westduitse PvdA-zusterpartij SPD.

Voor de geïnteresseerden is de volledige tekst van de CPN-reactie verkrijgbaar op het landelijk secretariaat van de CPN.

jazeker, er komt een kampanje aan!

door paul wouters

Op vijftien juni is het zover: verkiezingen voor het Europees Parlement. Dat duurt dus nog even. Toch zijn we nu al bezig om de verkiezingskampanje vorm te geven. Om twee redenen. Allereerst moet aan veel mensen worden duidelijk gemaakt waar die Europese verkiezingen over gaan. Verhullende kanten van de Europropaganda („met het oog op 1992” wordt zo’n beetje alles goed gepraat) zullen daarbij van onze kant kritisch aangepakt worden. In de tweede plaats moet in vrij korte tijd een geheel nieuwe naam ingeburgerd raken: Regenboog. Nu zijn er nog weinig mensen die weten waar dat voor staat. Op 15 juni moeten dat er een hele hoop zijn. We willen immers twee zetels behalen in het nieuwe Europarlement.

Met het oog op de komende Euroverkiezingen krijgen alle CPN-leden inmiddels de Straatsburg Times in de bus. Wie wil weten wat Nel van Dijk en Bram van der Lek in Straatsburg nu eigenlijk uitspoken, vindt daarin alles van zijn gading. Vanaf eind deze maand zal bovendien met de regelmaat van de klok een kampanjebrief verschijnen. Iedereen die geïnteresseerd is in de verkiezingskampanje zelf, daar op de een of

andere manier aan mee wil werken, kan deze brief thuis laten bezorgen. Je bent dan snel op de hoogte van alle activiteiten die we ondernemen. Op die manier kunnen de plaatselijke kampanjes snel afgestemd worden op de centrale, kunnen ideeën van de één snel benut worden door de ander zonder eindeloze, en vaak saaie, instructiebijeenkomsten en overleggen.

doelstelling van de kampanje

Hierboven is het doel van de kampanje al geformuleerd: twee zetels in het nieuwe Europees Parlement. Dat zal niet eenvoudig zijn. Daarvoor moeten vele duizenden mensen enthousiast worden om deze keer Regenboog te stemmen.

vervolg op pag. 3

donatiefonds van de cpn postgiro 511002

bereikbaarheid landelijk secretariaat cpn	maandag	9.00 tot 16.00 uur
	dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
	woensdag	9.00 tot 21.00 uur
	donderdag	9.00 tot 21.00 uur
	vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

de waarheid blijft onmisbaar, elke dag en vooral in het weekeinde

De Waarheid blijft onmisbaar, elke dag. Daarom vragen we u ook abonnee te willen worden, niet alleen omdat we dringend abonnees nodig hebben, maar ook omdat we denken dat De Waarheid een specifieke rol vervult in ons land, waar een toenemende concentratie in medialand hand in hand gaat met een toenemende vervlakking.

De Waarheid verschijnt dagelijks met 8 pagina's, met een eigen specifieke selectie van het nieuws en veel aandacht voor de vele bewegingen die ons land ondanks alles toch rijk is. Op zaterdag met De Waarheid Plus, een speciale bijlage, met achtergronden, opinies, beschouwingen en plaats voor debat.

Ja, ik word abonnee voor de hele week/voor de vrijdag-zaterdagkrant*

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

* doorhalen wat niet gewenst is

Ik betaal:

o 22.10 per maand-incasso

(volledig abonnement)

o 66.30 per kwartaal-accept

(volledig abonnement)

o 8.90 per maand-incasso

(vrijdag/zaterdag abonnement)

Deze bon opsturen naar De Waarheid, antwoordnr. 2518, 1000 PA Amsterdam (postzegel niet nodig).

Of bel ons: 020-262565.

Word abonnee!

wat staat de nederlandse homoseksuele mannen en vrouwen te wachten na 1992?

door walter kamp

Mijn stelling is:
„De Nederlandse homoseksuele mannen en vrouwen hebben van een verenigd Europa niets goeds te verwachten, maar de Europese homoseksuelen mogelijk alle goeds van de Nederlandse.”
Laat ik aan de hand van de huidige positie toelichten wat ik bedoel en hoe ik denk, dat we de toekomst moeten benaderen.

De situatie voor de Engelse flickers en potten is nooit erg positief geweest. Hypocrisie, schijn-heiligheid en in het algemeen weinig tolerante houding t.a.v. alles wat met seksualiteit te maken heeft, kenmerkt onze Europese partner Engeland. Een echte homobeweging zoals wij die in Nederland kennen bestaat in Engeland helaas niet. Op lokaal niveau vinden of beter gezegd vonden allerlei activiteiten plaats, maar sinds de nieuwe wetgeving, Sektion 28 genaamd, die het plaatselijke overheden verbiedt om enigerlei steun te geven aan activiteiten, die homoseksualiteit als een normaal verschijnsel willen doen voorkomen, ligt de vrijwel uitsluitend lokaal georganiseerde Britse homobeweging zo goed als stil. Dat dit ruïneus is voor de rechtspositie van het individu moge blijken uit allerlei alarmerende berichten, die ons vanuit Engeland bereiken. Zo zijn b.v. sinds het aanemen van de wet enkele maanden geleden al 37 vrouwen bij hun scheiding de voogdij over hun kinderen kwijtgeraakt, uitsluitend en alleen op grond van hun lesbisch-zijn. In normale omstandigheden wordt dit soort grove discriminatie opgepakt door de lokale homogroepering, die via politieke pressie, krantenartikelen, lobbie e.d. vaak erg positieve resultaten kan boeken. Bovendien gaat er van een goed georganiseerde homobeweging een preventieve werking uit. Degene, die op grove wijze wenst te discrimineren zal zich wel tweemaal bedenken. De kans om door een krachtige groepering aan de schandpaal genageld te worden zal menigeen van al te grote onrechtvaardigheden weerhouden. Niet alleen in Engeland, maar ook in praktisch alle landen met een rooms-katholieke oorsprong is de homoseksuele man of vrouw die naar haar of zijn seksuele aard wenst te leven, in een moeilijke positie. Rome zou homoseksualiteit het liefst van de aardbodem doen verdwijnen en de invloed van Rome is groot. Hun bijna militair georganiseerde structuur zorgt ervoor, dat ze op alle belangrijke fronten in het maatschappelijke en politieke leven strijd bare en goed geïnstrueerde mensen op sleutelposities hebben zitten.

In ons land is het het CDA, die al decennia lang de dienst uitmaakt, zeker op het z.g. immateriële terrein. Abortuswetgeving, individualisering van de wetgeving, euthanasie, de positie van de vrouw als gelijkgerechtigde aan de man, allemaal onderwerpen, die noch links, noch rechts er bij het CDA ooit door kon drukken. Op dit moment ligt er een wet Gelijke Behandeling, die een spijkerharde discriminatiewet is. Deze wet legaliseert discriminatie door gelovigen. Gelukkig maakt de Nederlandse homobeweging zich sterk om een wet Gelijke Behandeling te krijgen, die geen uitzonderingsbepalingen bevat. Stelt u zich eens voor dat Abraham Lincoln, toen hij de slaverij afschafte een uitzondering had gemaakt voor Jehova's getuigen en alleen hen had toegestaan om nog slaven te houden. Op dit moment zouden er nog net zoveel slaven zijn als voor de afschaffing, maar het aantal Jehova's getuigen zou enorm zijn geweest. Discriminatie is van alle tijden en is overal voorgekomen. De zwakke groeperingen in de samenleving zijn altijd de dupe. Minderheidsgroeperingen zijn per definitie zwak. De Tweede Wereldoorlog heeft het Jodendom geleerd om zich weerbaar op te stellen. Het zou nu ondenkbaar zijn, dat er een regering komt, die zijn burgers voorschrijft om met zoiets als een ster op te lopen. Alhoewel in Beieren zijn er

politici, die seropositieven, mensen, die dus besmet zijn met het Aidsvirus, maar verder nog niets mankeren, willen voorzien van een tatoeage. De geschiedenis heeft altijd al een sterke neiging gehad om zich te herhalen! Dit soort politici gaat na 1992 samen met mevrouw Thatcher een belangrijke stem krijgen in het verenigd Europa. In een verenigd Europa zijn de belangen groter, dus zal ook de strijd om die belangen ongetwijfeld harder zijn. Of Nederland tegengas zal kunnen geven is nog maar de vraag. In de Tweede Kamer werd minister Van den Broek gevraagd om het Nederlandse standpunt inzake Sektion 28 formeel aan de Britse overheid ter kennis te brengen. Wat men formeel niet heeft meege-deeld wordt in diplomatieke dienst geacht niet bekend te zijn, niet waar? Dit was zijn antwoord: „De Britse regering is genoegzaam van het Nederlandse standpunt op de hoogte en kent ook de gevoelens, die er over Section 28 in Nederland zijn. Het is niet nodig daar iets aan toe te voegen” (of woorden van gelijke strekking). De regent hief zijn glas, deed zijn plas en liet de zaak voor wat ie was. Desondanks is de situatie in Nederland aanzienlijk rooskleuriger, dan in menig ander land. Dat vindt o.m. zijn oorsprong in een veel betere organisatie-structuur van de homobeweging. Vlak na de oorlog werd in Nederland het COC opgericht. We hebben daardoor al zo'n kleine vijftientig jaar ervaring opgedaan met homo-emancipatie. Het COC is de enige organisatie van zijn soort met omvang en gezag in het huidige Europa. Ik denk niet dat ervoor 1992 een soortgelijke organisatie op Europees niveau zal komen. Toch zullen we die dringend nodig hebben om het in Nederland bereikte onder een Europees parlement te handhaven. Hopelijk kan de ILGA zich in die richting ontwikkelen, alhoewel daar dezelfde problematische organisatie-structuur is als bij het COC. De discriminerende krachten in Nederland zullen maar al te graag willen aanhaken aan Europese regels. Een sterke goed georganiseer-

De Europese verkiezingen op donderdag 15 juni 1989 naderen snel. In de komende nummers van de CPN-ledenkrant wil de redactie steeds uitgebreid aandacht besteden aan Europa. Het campagne-nieuws van REGENBOOG zal steeds verzorgd worden door campagne-coördinator Paul Wouters. Daarnast hebben we in elk nummer van de ledenkrant een gastschrijver, die een bepaald onderwerp in verband met Europa behandelt. Dit keer is dat Walter Kamp van het „platform tegen sektion 28”. Hij was ook één van de deelnemers aan de forumbijeenkomst over Europa op de grote CPN-manifestatie „70 jaar CPN” op 30 oktober 1988 in De Meervaart in Amsterdam. We vroegen hem, zijn bijdrage aan dat forum te bewerken voor de CPN-ledenkrant.

de Europese homobeweging, PINK POWER, zal daarom van buitengewoon belang zijn. Een homobeweging bestaat natuurlijk nooit uit alleen maar een enkele club, daar is een diversiteit aan organisaties voor nodig. Met name de politieke homogroeperingen kunnen van groot belang zijn. De in de politiek actief opererende flickers en potten hebben spreekrecht op de politieke bijeenkomsten van hun partij. Bij de VVD homowerkgroep gaan we met mensen, die normaal hun mond niet open doen, spreekbeurten van 2e Kamerleden en bewindslieden af om vragen te stellen over de wet Gelijke Behandeling. Deze vorm van lobby werkt perfect. De eerste keer dat een spreker zoiets overkomt wordt de vragensteller afgebeekt. Maar dat is voor de spreker even vervelend als voor de vragensteller, zodat een volgende vragensteller elders in het land netjes antwoord krijgt. Op die manier kun je met een relatief klein groepje veel aandacht trekken. Helaas zijn de laatste jaren de politieke homogroeperingen links en rechts een beetje in de versukkeling geraakt en ook het COC heeft de laatste tijd weinig daadkracht. Ik denk dat onze eerste aandacht gericht moet zijn op het nieuw elan geven aan zowel COC als de politieke homogroepen. Vanuit onze Nederlandse ervaringen kan in het Europa van 1992 een sterke homobeweging, een PINK POWER, de belangen van de Europese homoseksuele mannen en vrouwen gaan behartigen. En dat zal hard nodig zijn. Zonder PINK POWER zal alles wat we in de afgelopen decennia in de homo-emancipatie hebben bereikt worden vernietigd.

euro-kampanje

vervolg van pag. 2

De Regenboog is, zoals de lezers en lezeressen van de CPN-ledenkrant wel weten, bepaald geen onervaren club mensen. Het is de nieuwe naam van het al vijf jaar werkzame Groen Progressief Akkoord. Dat werd gevormd door CPN, PSP, PPR en de GPN. Op dit moment hebben we twee zetels, nu bezet door Bram van der Lek en Nel van Dijk, en een zeer actieve en

creatieve ploeg medewerkers. We maken bovendien deel uit van een internationale fractie van groen-linkse partijen, die initiatieven neemt die er mogen wezen. Vooral het organiseren van conferenties waar betrokkenen zelf aan het woord komen, is een opvallende activiteit in het Europa waar doorgaans de grijze pakken overheersen. Een voorbeeld is de Aids-conferentie de afgelopen maand. Tegelijkertijd is de Regenboog wél iets nieuws. We hebben er voor gekozen de samenwerking te verbreden, om zo'n groot mogelijke aantrekkingskracht uit te oefenen op „onafhankelijk”, de mensen die geen lid zijn van één van de Regenboog-partijen maar wel hun politieke sympathieën daar hebben liggen. Dat is inmiddels immers een behoorlijk grote groep mensen. De gezamenlijke lijst zal voor hen alleen aantrekkelijk zijn als ze ook wat in de melk te brokkelen hebben. De advertentie die we op 31 december in een aantal kranten geplaatst hebben (waaronder De Waarheid), heeft de mogelijkheden daartoe aangegeven. (Er zijn overigens veel reacties op gekomen). Bovendien is de Evangelische Volkspartij er bij gekomen.

In de kampanje zullen we het eigene van de Regenboog-kombinatie benadrukken. Die komt tot uiting in de praktische daden van Nel van Dijk, Herman Verbeek en Bram van der Lek. Van de afgelopen vijf jaar zijn veel resultaten te melden. En we hebben het verkiezingsprogramma, dat in februari van de persen

zal rollen. Die volstrekt eigen inhoud onderstrepen we in de kampanje met een unieke vormgeving en huisstijl. De advertenties gaven daar al een voorproefje van. Zo'n opvallende huisstijl maakt het gemakkelijker om de aandacht van mensen te trekken. En daar gaat het immers om.

wat gaat er komende tijd gebeuren?

In januari, maart en mei organiseert de Regenboog een drietal conferenties over respectievelijk sociaal-economisch beleid, cultuurbeleid en het milieu. De laatste conferentie zal ook de eigenlijke verkiezingskampanje inluiden. Hoe dat precies zal gaan, komt in het eerste nummer van de kampanjebrief te staan. Eén van de belangrijkste middelen van de kampanje wordt het advertentiebeleid. Met opvallende en leuke advertenties hopen we veel mensen op een snelle manier te bereiken. Daarnaast maken we uiteraard affiches (in drie formaten), een vijftal folders (waarin het verkiezingsprogramma in

kort bestek uit de doeken wordt gedaan) en een videofilm. De laatste is bestemd voor de televisie-uitzendingen, maar kan ook gebruikt worden op de verkiezingsbijeenkomsten.

wat te doen als je iets wilt doen?

Wie actief wil werken aan een stevige fractie van Regenboog in het Europees Parlement, kan zich het beste opgeven als „abonnee” (uiteraard gratis) op de Kampanjebrief van de Regenboog. Aan de hand van het eerste nummer kun je dan zelf bepalen, wat je precies wilt doen. Dat nummer is ook uitermate geschikt om de plaatselijke kampanjes, die in belangrijke mate beslissend zullen zijn voor de kracht van het geheel, op te zetten. En wie ideeën heeft is altijd welkom op: Regenboog Nieuwe Looiersstraat 45 Telefoon 020 - 245515 Postbus 267 1000 AG Amsterdam

Manifest voor een werkelijk sociale politiek

Sociaal kernpuntenprogram CPN 1988/1989

Inleiding

De regeringspolitiek van CDA en VVD wordt onverminderd doorgezet. De wezenlijke problemen worden niet opgelost de mogelijkheden tot een sociale en toekomstgerichte politiek worden niet benut. Nederland behoort nog altijd tot de rijkste landen ter wereld. Het beschikt over een geweldig strategische ligging over hoog ontwikkelde bedrijvigheid een geavanceerde landbouw en grote aardgasvoorraden. Terwijl er een schreeuwende behoefte is om die vermogens aan te wenden voor het oplossen van maatschappelijke problemen op het terrein van milieu technologie en vervoer worden door regering en ondernemers alle kaarten gezet op export handel en distributie. De basis voor een veelzijdige economische ontwikkeling wordt daardoor versmald en uitgehold; Nederland wordt te afhankelijk van ontwikkelingen in het buitenland.

Ook de overheidszorg zelf wordt uitgehold; terwijl in de Grondwet werkgelegenheid vrije keuze van arbeid bestaanszekerheid bescherming en verbetering van het milieu bevordering van volksgezondheid voldoende woongelegenheid en maatschappelijke en kulturele ont-plooiing zijn vastgelegd als voorwerpen van zorg voor de overheid bekommert de regering zich vooral om het terugdringen van het financieringstekort en het dicht timmeren van open-eindregelingen. Waar open-eind-regelingen uiting zijn van die grondwettelijke overheidszorg bijvoorbeeld ten aanzien van bestaanszekerheid is de beëindiging of limitering daarvan in wezen in strijd met de Grondwet. De praktijk is er naar.

Rechten en voorzieningen van burgers worden afgebroken, of ze moeten er meer voor betalen. Het sturen van maatschappelijke ontwikkeling en het profiteren ervan wordt steeds meer overgeheveld naar "de markt" d.w.z. de ondernemers. De ondernemers hebben inderdaad zwaar geprofiteerd: de winstquote is in Nederland in de periode 1982-1987 met maar liefst 60 % (gemiddeld!) gestegen. In de andere westerse landen verenigd in de OESO was dat 5%. Tegelijk behoort ook de werkloosheid in Nederland tot de hoogste van de westerse landen: 700.000 mensen geregistreerd maar veel meer mensen die willen werken. Daarmee wordt een zware hypotheek op de toekomst gelegd. Grote groepen raken tussen de wal van de economische macht en het schip van de terugtrekkende staat. Veel ouderen werklozen arbeidsongeschikten vrouwen laaggeschoolden migranten jongeren mensen die niet een direkt produktieve rol spelen komen buiten het economiese en maatschappelijke proces terecht. Hun besteedbaar inkomen is achteruitgegaan armoede heeft weer zijn intrede gedaan in Nederland. Een hardnekkige aanval op het minimuminkomen is opnieuw ingezet. Daarmee heeft de regering opnieuw een belofte geschonden: niet alleen wat betreft het terugdringen van de werkloosheid maar ook de uitdrukkelijke verzekering dat er rust zou komen op het terrein van de sociale zekerheid. Immers met het minimuminkomen zijn ook de uitkeringen op het minimum-niveau verbonden.

Op sommige terreinen is sprake van chaos en regelrechte noodsituaties: in het onderwijs en de gezondheidszorg met name de ouderenzorg en de zwakzinnigenzorg. Deze politiek wordt in toenemende mate omgeven door een sfeer van wantrouwen en schandalen: paspoorten bouwsubsidies studiefinanciering het zijn voorbeelden van een politiek die niet stuurt en niet controleert.

Een politiek die aan de ene kant gevoelig knijpt en aan de andere kant het geld over de balk smijt een politiek die barst van de regels en voorschriften die voor de een heel wat strenger blijken uit te pakken als voor de ander. De oppositie tegen deze politiek groeit: in omvang kwaliteit en veelzijdigheid.

Zowel de activiteiten van kerkelijke bewegingen tegen de armoede als het optreden van de FNV met name op de machtige manifestatie op 8 oktober 1988 onderstrepen dat. Het zijn uitingen van verzet niet tegen geïsoleerde onderdelen van beleid maar tegen de grondslagen van de regeringspolitiek.

Een politiek die de laagste inkomens in de kou zet de langdurige werkloosheid op zijn beloop laat de verstikkende milieuvervuiling niet dras-

tisch aanpakt migranten vrouwen en jongeren discrimineert maar wel miljarden richting ondernemers en algemene lastenverlichting sluist wordt door brede lagen van de bevolking niet geaccepteerd. In de bewegingen met name die welke zich op 8 oktober manifesteerden weer-spiegelt zich een maatschappelijke coalitie in al zijn verscheidenheid maar ook in zijn wil om gezamenlijk aan te treden voor een fundamenteel andere politiek. De belangrijkste opgave voor de komende tijd is om die maatschappelijke coalitie tot een politiek feit te maken. Door af te rekenen met de schijnbare vanzelfsprekendheid van de huidige regeringspolitiek door politieke machtsvorming voor een andere.

De positie van de CPN t.o.v. een aantal aktuele ontwikkelingen.

In de huidige politiek-economiese situatie vinden een aantal ontwikkelingen plaats die een nadere positiebepaling noodzakelijk maken.

I. Als gevolg van de politiek van de regering en de ondernemers is het hebben van betaald werk een steeds belangrijker voorwaarde geworden voor deelname aan het maatschappelijk leven. De voortdurende aanslagen op de sociale zekerheid hebben grote groepen teruggeworpen op of zelfs onder het bestaansminimum. Het begint er steeds meer op te lijken dat deze regering aan-koerst op een situatie van "wie niet werkt zal ook niet eten". De CPN stelt daartegenover dat een goed stelsel van sociale zekerheid onmisbaar is niet alleen voor de mensen die werkloos arbeidsongeschikt of oud zijn maar evenzeer voor de werkenden: het voortdurend omlaagdraaien van de uitkeringen veroorzaakt ook een druk op de positie van werkenden en op het (minimum)loon. Bovendien is op grote schaal overgegaan tot het invoeren van flexibele arbeidskontrakten met vaak geringe rechtszekerheid en een lage beloning. De CPN vindt het vasthouden aan het scheppen en via arbeidstijdverkorting herverdelen van betaald werk een absolute voorwaarde om daadwerkelijk perspectief te bieden. Daarbij speelt de kwaliteit van de te scheppen arbeidsplaatsen een belangrijke rol: het is de beste remedie tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid. Een kwantitatief en kwalitatief werkgelegenheidsbeleid werkt preventief tegen een voortdurend en groeiend beroep op werkloosheids en arbeidsongeschiktheidsregelingen.

II. Er is sprake van een proces van internationalisering. De grote en middelgrote ondernemingen zijn verwickeld in reorganisaties en fusies die in de meeste gevallen ver over de grenzen heen reiken. Economiese machtscentra worden gevormd en versterkt met het oog op de vorming van een Europese thuismarkt zonder grenzen als uitvalsbasis voor expansie op de wereldmarkt. Landen van de Derde Wereld worden daaraan ondergeschikt gemaakt door het beleid van het IMF wat tot een verdere onderontwikkeling leidt. De heersende politieke machten beperken zich tot het wegnemen van belemmeringen voor dit proces: zij maken ruimte voor de oprukkende markt. Het versterken van de internationale concurrentiepositie wordt tot de heersende norm gemaakt waaraan milieubescherming loonkosten sociale zekerheid en medezeggenschapsrechten ondergeschikt gemaakt worden. De CPN vindt dat onverantwoord: de nodige democratische sturing en de sociale consequenties vereisen een actief ingrijpen en een bewuste verdediging van belangrijke maatschappelijke verworvenheden. Zaken als zeggenschap sociale rechten milieubeleid en anti-diskriminatie mogen niet overgelaten worden aan de internationale markt en aan bestaande machtsverhoudingen op Europees nivo. Zij dienen als essentiële voorwaarde beschouwd te worden.

III. Er is samenhangend met het vorige sprake van een ingrijpende ontwikkeling op technologies terrein. Informatie betalingsver-

keer en andere vormen van zakelijke dienstverlening alsmede (onderdelen van hele produktieprocessen ondergaan snelle invoering en toepassing van technologiese vernieuwing en automatisering. Met name de ontwikkelingen op het terrein van de bio-technologie geven aanleiding tot principiële vragen. In het algemeen kan gekonstateerd worden dat naarmate de technologie ongestuurd en ongecontroleerd voortschrijdt de toegankelijkheid de privacy en de democratie in het gedrang komen. De CPN stelt zich op het standpunt dat juist in zaken van ontwikkeling en toepassing van technologie maximale openheid, en controle van democratische organen en direkt betrokkenen voorop moet staan. Toepassing van nieuwe technieken moet worden getoetst aan criteria die betrekking hebben op de bescherming van mens en milieu. Norm stelling ten aanzien van genemanipulatie is noodzakelijk.

IV. Het milieu dreigt door een onvoldoende offensieve aanpak letterlijk te verstikken. Dode zeehonden verontreinigd drinkwater en talrijke vergiftigde bodems zijn niet alleen uiting van een verpest milieu maar veroorzaken ook een dreigende stagnatie op andere terreinen: woning en wegenbouw nutsvoorzieningen, nieuwe vormen van bedrijvigheid. De slang bijt in zijn eigen staart. Ondertussen blijven de grote vervuilers nog veel te veel buiten schot. De CPN vindt niet alleen dat die grote vervuilers streng (d.w.z. wettelijk strafrechtelijk en financieel aangepakt moeten worden maar ook dat een krachtige aanpak van de milieuverontreiniging over de hele linie met de beste technische middelen een belangrijke impuls kan en moet geven aan de economische groei. Reeds nu is de milieu-industrie een groeisektor dat zou door verdere initiatieven en investeringen waarin de overheid een actief aandeel neemt krachtig uitgebouwd moeten worden.

De CPN voor een andere politiek

De CPN vindt dat met het oog op de grote problemen maar ook de kansen die er zijn een principieel andere politiek nodig is. Een politiek die armoede bestrijdt die werk schept die het milieu schoon maakt die de technologische ontwikkeling ten goede laat komen aan alle mensen en die voorzieningen in stand houdt voor onderwijs welzijn en gezondheidszorg. Essentieel daarbij is dat een dergelijke politiek democratisch d.w.z. doorzichtig en controleerbaar is. Belangrijke economiese beslissingen die uitwerking hebben op de sociale en natuurlijke omgeving mogen niet voorbehouden worden aan de direktie-kamers. Zo'n politiek moet juist de mensen, en hun organisaties, mobiliseren bij het ontwikkelen en uitvoeren ervan.

De hoofdbestanddelen van zo'n politiek zijn de volgende:

1. Een verbetering van de lage en middeninkomens. Zo'n inkomensverbetering is nodig om aan de door ons en vele instanties (o.a. sociale diensten en kerken) gekonstateerde verarming "aan de onderkant van de samenleving" een halt toe te roepen. Daarnaast is inkomensverbetering nodig om de eenzijdige oriëntatie op de export te doorbreken en de binnenlandse markt te versterken.

2. Een krachtige werkgelegenheidspolitiek gericht op veelzijdige volwaardige en betaalde arbeid bestaande uit:
— een forse verhoging van de overheidsinvesteringen op het terrein van milieu woningbouw en -onderhoud en infra-structuur met name openbaar vervoer;
— het scheppen van banen in sectoren waar maatschappelijke problemen aangepakt moeten worden:
— het realiseren van voorwaarden voor maximale deelname aan het arbeidsproces;
— het herverdelen van betaald en onbetaald werk door arbeidstijdverkorting per week.

3. Een drastiese aanpak van de milieuverpesting waarbij de grootste vervuilers het hardst aangepakt worden. Streng wetgeving en scherpe controle zijn absoluut nodig om verdere aantasting van bodem, lucht, water, landschap en dus de levensvoorwaarden voor de mens tegen te gaan. Meer initiatief om van milieubescherming een economiese groei-factor te maken.

4. Vernieuwing van het stelsel van sociale zekerheid waarin ruimte wordt geschapen voor een nieuwe arbeidspolitiek. Het stelsel moet ruime mogelijkheden bieden voor een soepele overgang,
(a) tussen verschillende vormen van betaalde arbeid (educatief verlof),
(b) tussen betaalde arbeid en niet-erkende en niet-betaalde arbeid (werken met behoud van uitkering) en
(c) tussen betaalde beroepsarbeid en activiteiten met een bijzondere persoonlijke of maatschappelijke betekenis (zwangerschapsverlof).

5. Een veelzijdige, op de toekomst gerichte vormgeving van het onderwijs voor alle leeftijdsgroepen uitgaande van het recht op optimale opleiding en scholing voor iedereen zonder financiële drempels, terwille van een sterke positie op de arbeidsmarkt, maar ook van volwaardige deelname aan het maatschappelijk leven.

6. Een stelsel van gezondheids- en zorgvoorzieningen, dat gebaseerd is op solidariteit: een volksverzekering met premie naar draagkracht, uitbreiding van voorzieningen voor thuiszorg, en veel aandacht voor preventie. Handhaving van het huidige ziekenfonds en AWBZ-pakket en sexe neutrale toepassing daarvan.

7. Een volkshuisvestingsbeleid dat gericht is op goed en betaalbaar wonen het op peil brengen en onderhouden van het na-oorlogse woningbezit, een woonlastenstelsel dat ook de laagste inkomensgroepen in staat stelt volop gebruik te maken van de sociale woningbouw.

8. Het benutten van geldstromen die nu nog ongecontroleerd naar het bedrijfsleven gaan, in het buitenland geïnvesteerd worden of onproductief aan nieuwe militair materiaal worden besteed.

9. Een konsekwente toepassing van het beginsel van gelijke behandeling en een actief optreden tegen diskriminatie, op welke grond dan ook. Positieve aktie en quoterings voor groepen die door ongelijke behandeling achtergesteld zijn; een krachtig en veelzijdig emancipatiebeleid om oude en nieuwe achterstelling te lijf te gaan. Jongeren moeten vanaf hun achttiende jaar ook economisch beschouwd en behandeld worden als volwassenen wat betreft inkomen huisvesting en sociale rechten.

10. Een versterking van de democratische bestuursorganen op lokaal, provinciaal en nationaal nivo; verscherping van controle op de regering; verdediging van de autonomie van de lagere overheden. Meer zeggenschap voor werknemers in de bedrijven versterking van de positie van vakbonden en ondernemingsraden.

Konkrete maatregelen

Op basis van het bovenstaande stelt de CPN een reeks van maatregelen voor om een en ander handen en voeten te geven. Ze zijn niet uitputtend maar wel aangrijpingspunten om de noodzaak en de mogelijkheid van een andere politiek ook prakties te onderstrepen.

A. Algemeen.

a. Verhoging van het minimum-loon en de daaraan gekoppelde uitkeringen met 15 %, teneinde het koopkrachtverlies van de afgelopen jaren ongedaan te maken.
b. Herstel van de koppeling van de uitkeringen aan de loonontwikkeling, zodat de uitkeringsgerechtigden niet opnieuw achterop raken.
c. Opheffen van diskriminerende regelingen voor jongeren: vanaf 18 jaar volledig recht op minimumloon of een uitkering; studiefinanciering vanaf 18 jaar in de vorm van beurzen op uitkeringsnivo.

Vervolg op pag. 6

7, 8 en 9 april 1989

CPN

DE FLINT, AMERSFOORT

BESCHRIJVINGSBRIEF
nummer 2

AGENDA VOOR HET CONGRES

- Vaststelling activiteiten en doelstellingen van de CPN tot 1991. Bespreking van het congres-materiaal en besluitvorming over de voorgelegde ontwerp-besluiten.*
- Vaststelling van de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement.*
- Goedkeuring van het financieel verslag 1987-1988.*
- Verkiezing van het nieuwe partijbestuur.*

DE DOOR HET
PARTIJBESTUUR
INGESTELDE
CONGRESKOMMISSIE
BESTAAT UIT:

Salomé Bentinck.
Fenna Bolding.
Rob Coenen.
Truus Divendal.
Siem van der Helm.
Elli Izeboud.
Wiel Jansen.
Edward Koen.
Herman Meijer.
Nico Schouten.
Pans van der Veen.

TOELICHTING BIJ DE
ONTWERP-BESLUITEN.

VOORAF.

Deze toelichting omvat:

1. Een korte algemene inleiding met plaatsbepaling van het komende congres.
2. Een toelichting op de ontwerp-besluiten.
3. Verslag van activiteiten van het partijbestuur in de afgelopen periode.

Voor het komende congres ligt geen compleet verslag van alle werkzaamheden voor. Op een aantal terreinen bevat de toelichting op de ontwerp-besluiten ook een verslag over de afgelopen periode.

In de **tussenbalans** die het partijbestuur publiceert ter voorbereiding van de partijkonferentie in maart 1988 heeft het partijbestuur verantwoording afgelegd over de eerste periode na het congres.

De besluiten van de konferentie waren gericht op aanscherping van de activiteiten, met name op sociaal-economisch gebied. In de loop van de congresvoorbereiding zullen nog artikelen/dicussiebijdragen verschijnen van afzonderlijke partijbestuursleden.

Leden die ten behoeve van de congresvoorbereiding een schriftelijke bijdrage willen leveren, worden verzocht deze op te sturen naar de congrescommissie.

De ontwerp-besluiten die het partijbestuur voorlegt, liggen deels in het verlengde van die van het vorige congres en zijn gericht op continuïteit in de aanpak van het werk. De situatie waarin de partij toen verkeerde (beperkte menskracht en middelen) is nog steeds het uitgangspunt.

In de ontwerp-besluiten wordt aangegeven waar onze kracht naar de mening van het zittende partijbestuur op geconcentreerd moet worden.

INLEIDING.

A.

Op het komende congres nemen we besluiten voor de periode april 1989 t/m voorjaar 1991. In deze periode vallen een aantal belangrijke politieke gebeurtenissen:

- Een reeks verkiezingen;
 - voor het Europese parlement in juni 1989;
 - voor de Tweede Kamer in maart 1990;
 - voor de gemeenteraden in mei 1990.
- Een reeks memorabele data:
- in 1990 wordt de 45 jarige bevrijding van ons land gevierd en
 - bestaat De Waarheid 50 jaar;
 - in 1991 is de februaristaking 50 jaar geleden.

De congresbesluiten moeten de jaren 90 inreiken. Een reeks politieke partijen heeft de afgelopen periode programma's gepresenteerd voor de jaren '90.

Ook voor de CPN is het van belang de komende congresbesluiten te verbinden met doelstellingen voor de middellange termijn. Het verkiezingsprogramma 1990-1994 dat in het najaar van 1989 moet worden vastgesteld is daarbij van groot belang.

B.

In de afgelopen periode is, vooral rondom de partijkonferentie in maart 1988, aangegeven dat het beleid van de Lubbers-kabinetten niet uit "tijdelijke ingrepen" bestaat, maar uitgaat van een "strukturele wijziging in de maatschappij waarbij het kapitalisme in z'n "pure vorm"

wordt hersteld", dat wil zeggen waarin overheidstaken worden geprivatiseerd en afgebroken.

Kenmerken van de aktuele ontwikkeling zijn geformuleerd in het Sociaal-kernpuntenprogramma '88-'89.

Tegenover de politieke keuze voor versterking van de machtspositie en de zeggenschap van de grote ondernemers hebben wij onze politieke keuze geplaatst:

- Veroveren van democratische controle op de aard, de richting en de resultaten van de economische en wetenschappelijk technologische ontwikkelingen;
- Verhoging van het levenspeil door inkomensverbetering, verdediging van sociale verworvenheden, waaronder maatschappelijke voorzieningen en democratische rechten;
- Het drastisch terugdringen van de bewapening en het uitbannen van kernwapens en andere massavernietigingswapens;
- Het stopzetten van de vernietiging van het milieu en het werken aan een mens en milieuvriendelijke wijze van produktie, transport en konsumptie;
- Maatschappijvernieuwing uitgaande van nieuwe gelijkwaardige verhoudingen tussen mensen en volkeren: tegen racisme, discriminatie, seksisme en homohaar.

Deze zaken kunnen beschouwd worden als politiek-strategische doeleinden voor de jaren '90. Op al deze terreinen werkt de CPN

aan brede bondgenootschappen om macht te kunnen opbouwen. Terwille hiervan is versterking van de CPN zelf nodig.

C.

De **noodzaak** om in ons land een andere koers te bereiken is zeer dringend.

Een aantal grote maatschappelijke problemen wordt door de CDA-VVD-regering niet opgelost: milieu, werkloosheid, overbe- wapening.

De verantwoordelijkheid hiervoor wordt afgeschoven naar de grote ondernemers, naar internationale instanties (NAVO EG), of naar de mensen zelf.

De **kansen** om in ons land een andere koers te bereiken zijn aanwezig. **Internationaal** schept de ontspanning, de verbeterde relatie tussen de Sowjet-Unie en de Verenigde Staten mogelijkheden voor maatschappelijke veranderingen.

Het tijdperk van de koude oorlog waarin kleine landen onder leiding van de grote machten SU en USA gedisciplineerd werden in twee blokken, lijkt ten einde. Grote onderlinge diversiteit komt naar voren tussen kleine en midden- grote landen in Oost en West.

Er liggen mogelijkheden voor kleine landen zoals Nederland, om in die situatie een eigen rol op te eisen. De stappen voorwaarts die gezet zijn bij het oplossen van regionale konflikten gaan ook gepaard met verbetering van de betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en China.

Nationaal is de situatie veranderd doordat de sfeer van intimidatie doorbroken is.

De gestegen winsten enerzijds en de enorme maatschappelijke problemen anderzijds scheppen een stemming dat er door actie wat te halen valt en dat meegaan in matiging geen oplossingen oplevert.

Opmerkelijk is de toegenomen omvang van het verzet tegen het kabinetsbeleid. (keer op keer waren demonstraties groter dan door de organisatoren was voorzien). De toegenomen omvang markeert ook een **kwaliteits** verandering.

Positief voor de kansen op machtsvorming zijn:

- vernieuwing en versterking van de vakbeweging onder meer tot uiting komend in de grote 8-oktober demonstratie;
- de beweging in het politieke midden ook op sociaal-economisch gebied (de bemoeienis van de kerken met sociale problemen) nadat eerder al coalities hiermee mogelijk bleken in vredesstrijd, in de strijd tegen racisme en neo-fascisme en in sommige acties voor behoud van werk;
- de verbinding in konkrete acties van eigen eisen op grond van specifieke belangen met het bredere belang van de kwaliteit van voorzieningen.

Geconstateerd kan worden dat er de afgelopen jaren nieuwe verhoudingen zijn ontstaan binnen de arbeidersbeweging.

WAT IS
AMENDEERBAAR?

- De ontwerp-besluiten.
- De ontwerp-statuten en het huishoudelijk reglement.
- De ontwerp-procedure op het congres voor de verkiezing van het partijbestuur.

ONTWERP-BESLUITEN (amendeerbaar)

- I. De CPN maakt zich sterk voor het bereiken van een progressieve politieke koers in Nederland. De CPN blijft zich inzetten voor een sterk en breed verzet tegen de CDA-VVD-politiek en stelt zich ten doel bij te dragen aan het omzetten van de grotere strijdbaarheid van de buitenparlementaire oppositie in een regering van andere samenstelling. De CPN blijft in dat kader progressieve samenwerking bevorderen en staat open voor initiatieven van anderen. Een koersverandering is nodig terwille van:
- terugdringen van de bewapening;
 - een schoon milieu;
 - democratische zeggenschap en politieke sturing van economische en technologische ontwikkelingen;
 - maatschappelijke en politieke vernieuwing;
 - scheppen van werkgelegenheid;
 - verbetering van het levenspeil: koopkrachtverhoging voor de lage -en middeninkomens en toegankelijke voorzieningen;
 - een solidaire en gastvrije maatschappij;
 - een bloeiende cultuur;
 - internationale solidariteit.

- II. De CPN voert volop campagne voor het winnen van kiezers voor de REGENBOOG-lijst bij de Europese verkiezingen.

- III. De terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer is de voornaamste taak in de komende congresperiode. Gebleken is dat niet alleen communisten de aanwezigheid van de CPN in de Tweede Kamer van grote betekenis achten. De CPN zal een krachtige campagne voeren voor het winnen van kiezers en voor een verkiezingsfonds. De CPN belegt in het najaar van 1989 een conferentie ter besluitvorming over de voorbereiding van de Tweede Kamerverkiezingen. Op deze conferentie zal worden vastgesteld:
1. Het CPN-verkiezingsprogramma '90-'94.
 2. De CPN-kandidatenlijst.
 3. Inhoud en vormen van gezamenlijk optreden met andere progressieve partijen.

- IV. A. De CPN stelt zich ten doel haar opvattingen over een fundamenteel andere sociaal-economische politiek, zoals is uitgewerkt in het manifest voor een werkelijk sociale politiek (sociaal kernpuntenprogramma 1988/1989) verder in discussie te brengen en voor hoofdpunten ervan samen met andere politieke en maatschappelijke organisaties en bewegingen op te treden. Dat is nodig om ideologie en praktijk van de huidige regeringspolitiek te doorbreken en de oppositie daartegen te versterken en de hoofdproblemen in de huidige maatschappelijke ontwikkelingen daadwerkelijk aan te pakken.

In acties is samenwerking ontstaan tussen de verschillende politieke stromingen daarbinnen (socialisten, communisten, christelijk-sociale stroming). Ook begint langzaam eenheid van optreden te groeien tussen diverse sociale groepen: mannen en vrouwen, witte en zwarte mensen. De CPN heeft aan deze ontwikkeling een eigen bijdrage geleverd en zal dat moeten blijven doen door: a. de eigen visie en doelstellingen krachtig uit te dragen; b. coalities en samenwerking te bevorderen binnen en buitenparlementair.

I. MACHTVORMING VOOR EEN ANDERE KOERS.

Hoewel in diverse acties samengewerkt wordt tussen activisten van verschillende politieke huize, en de diverse progressieve politieke partijen soms allen bepaalde acties steunen, is er helaas geen sprake van een gemeenschappelijk streven van de huidige oppositiepartijen naar een andere politiek en een andere regering waarin CDA en VVD hun beslissende invloed kwijt zijn.

Rechts is beter in staat om bij onderlinge verschillen en eigen profilering een gemeenschappelijke koers te varen dan links.

De verhoudingen worden teveel bepaald door onderlinge concurrentie.

Samenwerking wordt belemmerd door de aarzende opstelling van de PvdA die soms lijkt te wachten door wie ze ten dans wordt gevraagd. Plaatselijk blijft de samenwerking tussen progressieve partijen een wisselend beeld vertonen. Ook zijn er uiteenlopende ervaringen in samenwerking met (delen) van het CDA; bijvoorbeeld tegen apartheid, voor vrede, tegen racisme en discriminatie van buitenlandse werkers en etnische minderheden.

Op het landelijk niveau is in het partijenoverleg een zekere toename van samenwerkingsactiviteiten met name met PPR en PSP. De emancipatiewerksters in de diverse partijen hebben veelvuldig contact en stemmen hun activiteiten op elkaar af, met name wat betreft een strategie van positieve actie binnen de partijen.

De drie partijen besloten gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het organiseren van de twee-jaarlijkse bijeenkomsten van raads- en statenleden, voortgekomen uit, en in samenwerking met een initiatief van samenwerkingsfrakties. Driemaal werd een bijeenkomst belegd van CPN raads- en statenleden.

De CPN besloot tevens deel te nemen aan de Rode Draad, het blad voor raads- en statenleden dat al door PPR en PSP gezamenlijk werd uitgegeven.

Een en ander vond zijn beslag in en door een weer frekwenter en konkreter Links Overleg, waarin de vice-voorzitters van de betrokken partijen deelnemen. Na een periode waarin dat overleg incidenteel plaats vond als gevolg van het afhaken van de PSP bij de samenwerking voor de verkiezingen van mei 1986, is het Links Overleg weer serieus opgepakt.

Het funktioneert als een overleg waarin uitwisseling van ervaringen en ontwikkelingen in de partijen plaats vindt en waarin (initiatieven voor) gezamenlijke activiteiten besproken worden.

Daarnaast funktioneerde ook het Progressief Overleg waarin PPR, PSP en CPN met PvdA en EVP deelnemen. Dit overleg was weliswaar vrijblijvend (dat wil zeggen niet verplichtend) maar toch zinvol vanwege inhoudelijke meningsuitwisseling die heeft plaatsgevonden en een aantal zakelijke kwesties (lijstverbinding e.d.) die werden besproken.

In de Eerste Kamer bestond op een aantal punten een goede samenspraak van de CPN met andere partijen.

In de afgelopen periode is bevestigd dat de eigen identiteit van de CPN en een zelfstandig politiek optreden niet staat of valt met het al dan niet uitkomen met een eigen lijst bij verkiezingen. Het verwerven van politieke invloed voor de ideeën en doelstellingen van onze partij in parlementaire organen krijgt vorm in een diversiteit aan kandidatenlijsten. In ontwerp-besluit I wordt aangegeven dat de CPN zich in zal spannen voor het beëindigen van de CDA-VVD-politiek en voor een samenhangend progressief alternatief.

De centrale punten daarvan zijn geformuleerd evenals de noodzaak en de wens om daarvoor door samenwerking macht te vormen. Het

ontwerp-besluit geeft ook de bereidheid aan van de CPN om te overleggen over alle mogelijke vormen van samenwerking.

II. DE EUROPESE VERKIEZINGEN.

De onderhandelingen voor de Europese verkiezingen leidde tot een voortgezette samenwerking op dat niveau ditmaal in de REGENBOOG-lijst.

Via de CPN-ledenkrant en distrikenbrief is regelmatig informatie verstrekt over de activiteiten van het GPA en de totstandkoming van het programma van REGENBOOG.

Ons congres heeft plaats 9 weken voor de verkiezingen voor het Europees Parlement op 15 juni 1989. Hoewel de campagne al aan de gang is acht het partijbestuur het nuttig dat het congres te kennen geeft hieraan nog hard te werken in de resterende weken.

Vandaar het voorgelegde korte ontwerp-besluit.

III. TWEDE KAMERVER- KIEZINGEN.

Voor de komende periode is van beslissende betekenis: de terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer. Daarvoor bestaan kansen, mits het lukt om:

- vast te houden aan een werkwijze die uitgaat van een "eensgezind optreden door een pluriforme partij";
 - prioriteiten scherp te stellen en daarmee het gezicht-van-de-CPN duidelijk te maken;
 - een eigen rol te spelen in krachtenbundeling en samenwerking voor een andere politiek;
 - in het Europese parlement te blijven.
- De ontwikkeling van de CPN vertoont tekenen van een 'keer ten goede'. Het beeld van de CPN als "verdeelde partij" is grotendeels verdwenen.

Rondom de manifestatie "70 jaar CPN" ontstond een beeld van "De CPN is terug van weggeweest". Daarop moet worden voortgebouwd. De besluiten van het vorig congres waren mee gericht op terugkeer in de Tweede Kamer. Dat zal nog het nodige vergen. Een realistisch beeld van onze positie en mogelijkheden blijft nodig. Ook is het nodig dat partijgenoten en afdelingen welbewust kiezen voor een campagne voor de eigen partij, voor het winnen van kiezers voor ons programma.

- In de partij en in het partijbestuur bestaan verschillende ideeën over de wijze waarop we het best de verkiezingen in kunnen gaan:
- met een zelfstandige lijst een eigen programma en een gezamenlijk programma en lijstverbindingen met alle progressieve partijen;
 - met een gezamenlijke lijst en een gezamenlijk programma waarbij alle betrokkenen ook herkenbaar zijn als zelfstandige partijen met eigen programma's;
 - met een gezamenlijke lijst die "méér" is dan een optelsom;
 - met een zelfstandige lijst waarop ook onafhankelijke kandidaten voorkomen.

Deze lijst met ideeën, wensen en voorkeuren kan ongetwijfeld nog uitgebreid worden met andere varianten. Bij de diverse stellingnames speelt ook een rol hoe de mogelijkheden worden ingeschat.

Hoe is de opstelling van andere progressieve partijen? Welke uitwerking kan een groeiend protest tegen de huidige regeringspolitiek hebben? Hoe "zwaar" kunnen we onderhandelen nu we zelf geen zetel in de Tweede Kamer hebben? Hoe groot is het risico dat we opnieuw klappen oplopen omdat we onze nek te ver uitsteken? Het zittende partijbestuur is in het najaar van 1988 gestart met een consultatie in de partij over de kandidatenlijst en met consultatie binnen en buiten de partij over programma en samenwerkingsvormen. Het partijbestuur zal nog voor het congres de rapportage van beide consultatie-rondes bespreken en aan de hand daarvan een mening vormen en mogelijk verdere voorstellen doen. Bij alle onduidelijkheden zijn voor het partijbestuur twee dingen wel duidelijk:

a. Terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer hangt af van de kracht die de CPN zelf opbrengt. Die kracht wordt bepaald door ons verkiezingsprogramma, onze kandidaten en de energie waarmee we daarvoor optreden.

- b. Het bestrijden van rechtse politiek en het tot stand brengen van een progressief alternatief vereist bondgenootschappen in acties en samenwerking tussen progressieve partijen. Een sterke CPN zal een positieve invloed hebben op de kracht van progressieve coalities.

Met betrekking tot de voorbereiding van de kamerverkiezingen in maart 1990 moet het congres **duidelijkheid scheppen over onze uitgangspunten en verdere procedures van besluitvorming**. In het ontwerp-besluit wordt voorgesteld een verkiezingskonferentie te houden in het najaar van 1989.

Op die konferentie moeten definitieve besluiten genomen worden over het programma en de kandidatenlijst waarmee we de verkiezingen ingaan en over de inhoud en vorm waarin we met anderen kunnen samenwerken. Het nieuw te kiezen partijbestuur moet de ruimte krijgen van het congres om die konferentie voor te bereiden.

Tegelijk is duidelijk dat de periode tussen het congres en de najaarskonferentie te kort is voor het nieuwe partijbestuur om alle voorbereidingen, overleg en consultaties af te ronden. Over het werk dat door het zittende partijbestuur is verricht, zal de partij nog voor het congres worden geïnformeerd. Het nieuw te kiezen partijbestuur kan voortbouwen op de resultaten daarvan. De voorgestelde aanpak en de voorgelegde ontwerp-besluiten zijn erop gericht om de CPN in een zo sterk mogelijke positie te brengen voor de Tweede Kamerverkiezingen.

IV. SOCIAAL- ECONOMISCHE POLITIEK.

Een deel van het 31ste congres is noodzakelijkerwijs intern gericht (statuten, financieel verslag, verkiezing partijbestuur). Daarom is het des te meer nodig om de discussie + besluitvorming over onze activiteiten (inclusief voorbereiding verkiezingen in 1990) een **naar buiten gericht en wervend** karakter te geven. De besluiten die op het congres genomen worden, moeten de grondslag leggen voor het verkiezingsprogramma en de campagne waarover vrij kort na het congres moet worden besloten. Op dit moment wordt het kernpuntenprogramma 88-89 in de partij intensief besproken.

Het levert een goede discussie op. Het partijbestuur stelt daarom voor, deze discussie voort te zetten tot aan het congres. Het voorleggen van een nieuwe tekst zou ons inziens verwarrend werken. Op grond van de discussie kan het nieuw te kiezen partijbestuur dan goed voorbereid werken aan het ontwerpen van een verkiezingsprogramma.

Tevens zal uit de discussie blijken op welke specifieke punten nadere uitwerking nodig is, waarover (b.v. middels thema-bijeenkomsten) beraad in de partij georganiseerd moet worden. In het ontwerp-besluit worden drie punten genoemd waarvan nu al duidelijk is dat dergelijk beraad nodig is.

Met de behandeling van het kernpuntenprogramma op het congres slaan we enkele vliegen in één klap;

- er is een gedegen grondslag voor het sociaal-economische deel van ons verkiezingsprogramma;
 - er is de gelegenheid om verschillende acties en invalshoeken aan bod te laten komen;
 - we kunnen ons inhoudelijk goed profileren. Het sociaal kernpuntenprogramma '88-'89 is ten behoeve van de discussie bij het congresmateriaal gevoegd.
- In het ontwerp-besluit is aangegeven dat we onze ideeën ook met anderen willen bespreken.

V. SOCIAAL- ECONOMISCH WERK.

Op het vorige congres is veel aandacht besteed aan het verbeteren van activiteiten op het terrein van de sociaal-economische strijd. Om die strijd krachtiger te maken werd gekozen voor een betere prioriteitsstelling. De partij was zeker in de omstandigheden van het vorige congres niet in staat "alles aan te pakken". In de praktijk bleek het mogelijk naast de prioriteiten in te haken op actuele ontwikkelingen.

ONTWERP-BESLUITEN (amendeerbaar)

- B. Het 31ste congres van de CPN draagt het nieuwe partijbestuur op om in het verlengde van het kernpuntenprogram en de discussie erover een ontwerpverkiezingsprogramma aan de partij voor te leggen.
- C. Nadere discussie is nodig in het bijzonder over de aanpak van:
- het te voeren milieubeleid. Met name is aandacht nodig voor een alternatieve politiek die een daadkrachtige aanpak inhoudt van vervuiling en het werk maken van een schoon milieu. De rekening voor het schoonmaken en houden van het milieu mag niet langer teveel alleen bij de bevolking worden gelegd.
 - verhoging van de minimuminkomens in samenhang met de algemene looneisen en werkgelegenheidspolitiek die de CPN voorstaat;
 - vergroting van de zeggenschap in de bedrijven en democratisering van de economie.

Het congres geeft het partijbestuur in overweging om over deze drie punten aparte konferenties te beleggen.

- V. A. De CPN zal blijven optreden voor versterking van de vakbeweging, aktiekomitees en andere organisaties op sociaal-economisch gebied. Mede met het oog op de verdere internationalisering van de economie zal de CPN haar internationale kontakten benutten om de strijd tegen de multinationale concerns te versterken.
- B. Vanwege het belang de macht van de concerns fundamenteel aan te pakken zal extra aandacht worden besteed aan het bedrijvenwerk. Om het sociaal-economisch werk van de partij te verbeteren zal de sociaal-economische werkgroep, als vorm waarin distrikten en afdelingen landelijk met elkaar overleggen, versterkt worden. Tevens is overleg noodzakelijk van betrokkenen middels bedrijfsgroepen, overleg in sectoren van kollektieve voorzieningen als ook op distrikts- en afdelingsniveau. Ten behoeve van het verbeteren van het sociaal-economisch werk is een versterking van het wetenschappelijk werk van de partij noodzakelijk.
- C. De CPN zal in alle sectoren optreden voor positieve actie ten gunste van vrouwen en migranten.

- VI. A. De CPN wijst de passieve houding van de regering Lubbers op het gebied van defensie af. Nederland heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de internationale veiligheid en dient daarom bereid te zijn eenzijdig stappen te zetten om het ontwapeningsproces te versnellen. Heldere en krachtige maatregelen zijn nu nodig om de situatie in Europa en in de wereld in de goede richting te helpen sturen.

De partijkonferentie van maart 1988 was voor een belangrijk deel gewijd aan de bespreking van de prioriteiten in het sociaal-economische werk van de partij. Op deze konferentie en daarna werden verdere activiteiten ontwikkeld om te komen tot nieuwe akties, zoals de breed ondertekende oproep naar aanleiding van het "paaspakket van Lubbers" en het organiseren van een verdere krachtenbundeling tegen de politiek van het kabinet Lubbers en de ondernemers.

In de afgelopen jaren vond een radicalisering van de bevolking plaats. Naast de oploeiende strijd van de mensen in bedrijven, onderwijsinstellingen, uitkeringsgerechtigden e.d. kwamen ook groepen als schippers, vissers, boeren en politiepersoneel massaal in beweging tegen het kabinet Lubbers.

Belangrijke factoren die bijdroegen tot de radicalisering van de bevolking waren de studentenbeweging die ondanks het aanneemen van de "Harmonisatiewet" onverminderd de strijd doorzette en de bijzonder brede en massale FNV-demonstratie in Amsterdam op 8 oktober 1988. Binnen de vakbeweging werd een proces zichtbaar van radicalisering, vernieuwing en democratisering waardoor de potentiële kracht van de vakbeweging veel meer tot uitdrukking gebracht kon en kan worden. In de relatie met kerken is een goede ontwikkeling te zien. De oppositie tegen het kabinetsbeleid verbreedde zich tot groeperingen en personen die nauwe affiniteit hebben met de regeringspartijen. De partij zal in moeten spelen op de verhoogde strijdbaarheid. Een beeld van de huidige situatie :

1. Sociaal-economische werkgroep.

De sociaal-economische werkgroep heeft een coördinerende taak met betrekking tot de activiteiten op sociaal-economisch gebied. Regelmatig wordt beraad georganiseerd tussen distrikten en afdelingen en worden ervaringen uitgewisseld, bijvoorbeeld rondom plaatselijke komitees.

2. Bedrijvenwerk

Dit is gericht op het bevorderen van strijd in de bedrijven en op het ondersteunen en versterken van de vakbeweging. Uitgaande van een eigen beoordeling van de vakbeweging en een eigen rol van de partij in de ontwikkeling van het bedrijvenwerk. Eind 1988 is een bedrijvengroep opgericht met als taak:

- ondersteuning en versterking van de vakbeweging;
- het bespreken van aktuele ontwikkelingen van en rond de vakbeweging;
- het verdiepen van inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen waarmee de arbeidersbeweging wordt gekonfronteerd;
- het ontwikkelen en propageren van eigen stellingnames van de CPN (technologiepolitiek, zeggenschap, EG-binnenmarkt, etc).

Hierbij zijn vraagstukken aan de orde als het stellen van looneisen, arbeidstijdverkortung en andere vormen van verbetering van arbeidsomstandigheden, maar ook om zaken als de noodzaak van herstel van de koppeling van lonen en uitkeringen, effectieve bestrijding van werkloosheid en het creëren van extra arbeidsplaatsen, positieve verbetering van vrouwen en migranten.

Meer aandacht krijgt de noodzakelijke strijd voor democratisering van de economie, het versterken van posities van ondernemingsraden en het terugdringen van de macht van de concerns. De positie van het overheidspersoneel verdient meer aandacht ook op lokaal en regionaal niveau.

3. Strijd in de kollektieve sektor.

Veel aandacht is er voor ondersteuning van de strijd in het onderwijs, de studentenbeweging en de akties in het basis- en voortgezet onderwijs. Nodig zijn nieuwe initiatieven tegen de verdere gevolgen van de commissie Dekker, de afbraak van het sociale zekerheidsstelsel en de verschillende kollektieve voorzieningen. Het gaat dan om zowel het voortbestaan van die voorzieningen -en uitbreiding daarvan- als om het gevecht tegen ontslagen en het verhogen

van de financiële drempels. De onderlinge solidariteit zal verder bevordert dienen te worden.

4. Woonlastenbeweging;

De woonlastenwerkgroep houdt zich hiermee bezig. Mede vanwege de gevolgen van de Nota Heerma en nieuwe verhogingen van gemeentelijke belastingen en tarieven zal dit meer aandacht moeten krijgen. Het partijbestuur heeft hierover recent een verklaring uitgebracht.

5. Uitkeringsgerechtigden;

In de sfeer van samenwerking met kerken is meer aandacht gekomen voor mensen die van een uitkering moeten leven.

Zowel gezien vanuit de blijvende massawerkloosheid, de van arbeidsongeschiktheid, als vanwege de grote verlaging van uitkeringen van jongeren, moet de strijd voor positieve verbetering van uitkeringsgerechtigden een centrale plaats in blijven nemen.

6. Ouderen;

De leefomstandigheden van ouderen worden in toenemende mate problematisch. Dit betreft de inkomenspositie, het voorzieningen niveau. Rekening zal gehouden moeten worden met het feit dat het aantal ouderen de komende jaren snel zal stijgen en het Rijk er steeds minder voor wil doen.

7. Jongeren;

Van alle kanten worden door regering en ondernemers jongeren aangevallen. Positief zijn de ontwikkelingen rond de CPN- jongerengroep en de activiteiten van tal van jongerenorganisaties, maar gelet op die keiharde aanvallen van rechts op de jongeren zal nog meer inzet van de partij nodig zijn.

8. Milieubeweging;

Die is erin geslaagd de zorg voor het milieu tot een politiek punt van de eerste orde te maken, geen genoeg meer neemt met lippendienst, maar op daadwerkelijke aanpak aandringt en daarvoor actie voert.

9. Parlementaire werk.

In het parlementaire werk op gemeente- en provincie-niveau proberen communisten de belangen van de bevolking te behartigen en speciale maatregelen te bereiken. Zowel wanneer het gaat om verschillende akties, als middels individuele hulpverlening in o.m. adviesbureau's. Ook zijn initiatieven genomen voor bescherming van de positie van mensen met een minimuminkomen voor basisvoorzieningen en voor positieve actie.

10. Positieve verbetering van vrouwen.

Vanuit de CPN is speciale aandacht gegeven aan de gevolgen van de plannen van de commissie Dekker voor vrouwen. In akties voor verbetering van de positie van uitkeringsgerechtigden spelen de 'bijstandsvrouwen' een belangrijke rol. In de komende periode (1990) zal de geplande "economische zelfstandigheid" voor iedereen vanaf 18 jaar de nodige aandacht vragen. Door diverse vrouwenorganisaties en bijvoorbeeld de emancipatieraad is er al op gewezen dat het regeringsbeleid zelf die economische zelfstandigheid in de weg staat. Voorzieningen voor kinderopvang, goede opleidingen, toegang tot betaald werk, etc. zijn volstrekt ontoereikend. Zowel in bedrijven en instellingen als in de voorwaardenscheppende sfeer zijn maatregelen nodig om de positie van vrouwen van alle leeftijden te verbeteren.

11. Positie migranten.

Er bestaan plannen om het zogenaamde "woonlandbeginsel" in te voeren, niet alleen in de kinderbijslagwet, maar ook in een reeks van andere sociale voorzieningen en verzekeringen. Uitvoering van deze plannen zou neerkomen op een grootscheepse discriminatie van migranten. De strijd daartegen moet gepaard gaan met akties voor positieve verbetering. Uit bovenstaand overzicht blijkt op hoeveel terreinen actie wordt gevoerd voor positieve verbetering en een andere politiek. In ons verkiezingsprogram moeten deze kwesties uiteraard aan de orde komen. Welke specifieke eisen op een bepaald moment centraal in de aandacht moeten staan, is niet van te voren op een congres te besluiten. Voor wat de besluitvorming op het congres betreft stelt het partijbe-

stuur voor om deze te beperken tot:

- a. de aanpak van het sociaal-economische werk;
 - b. de noodzaak van het verdiepen van kennis door wetenschappelijk werk en het uitwisselen van ervaringen;
 - c. de betekenis van het optreden voor maatregelen van positieve actie ten gunste van vrouwen en migranten.
- Deze maatregelen hebben ten doel de deelname aan het betaalde arbeidsproces te vergroten en hun positie te verbeteren.

VI. VREDE EN VEILIGHEID.

Op het vorige congres is intensief gediscussieerd over de internationale politieke situatie. Het topoverleg tussen Gorbatsjov en Reagan had de mogelijkheid opgeworpen dat er alsnog een akkoord zou komen rond de middellange-afstandsraketten. Reagans vasthouden aan het Star-Warsprogramma verhinderde toen een doorbraak.

Het eerste besluit van het congres was dan ook om de strijd tegen plaatsing van kruisraketten in Nederland voort te zetten. Later besloot de Sowjet-Unie om de koppeling tussen een INF-akkoord en de Star-Wars kwestie los te laten. De weg naar de ratificatie van het INF-akkoord werd ingeslagen. Voor Nederland bracht dit akkoord de onthulling dat de Sowjet-Unie op 1 november 1985 geheel had voldaan aan het 1 juni-besluit van de Nederlandse regering. Op 1 november 1985 had Nederland, ondersteund door bijna 4 miljoen handtekeningen, dus moeten weigeren te plaatsen. Valse NAVO-informatie verhinderde een dergelijke gang van zaken. De strekking van dit bedrog kwam mede door onze afwezigheid in de Tweede Kamer onvoldoende voor het voetlicht.

Op 31 oktober 1987 organiseerde BIVAK de grootste vredesdemonstratie van de afgelopen jaren. Er waren meer dan 20.000 mensen in Den Haag, ook al zag het er op dat moment rooskleurig uit voor het akkoord. Een centrale eis was "Nederland Kernwapenvrij". De bijdrage van de CPN aan het slagen van deze demonstratie was groot. Na het INF-akkoord begon een periode van betrekkelijke rust in de vredesbeweging. Bewegingen en politieke partijen maakten hun eigen analyses en legden verschillende zwaartepunten. Bij veel landelijke organisaties bleek weinig behoefte aan het voortbestaan van de BIVAK-coalitie, die mede op initiatief van de CPN in een bepaalde specifieke fase van de strijd tegen de kruisraketten was opgericht. Er was ook bij de CPN het gevoel dat op nieuwe aktiepunten nieuwe coalities nodig waren, die dan breder zouden moeten zijn.

De CPN ziet het INF-akkoord als een historische doorbraak in de geschiedenis van de wapenwedloop en een breuk met de periode van de Koude Oorlog waarin het militaire dogma luidde dat de opvoering van het gevechtsvermogen van kernwapens vrede en veiligheid zouden waarborgen. Het INF-akkoord ging gepaard met vooruitgang bij de oplossing van andere slepende regionale konflikten. Er is een mogelijkheid om de komende jaren een drastische vermindering te bereiken, niet alleen van kernwapens maar ook van conventionele wapens. Tevens zal moeten worden opgetreden voor een algeheel verbod van produktie en gebruik van chemische wapens en leverantie van grondstoffen daarvoor. Een effectieve controle en strafbaarstelling zal wereldwijd nodig zijn.

De CPN acht verdere ontwapening van groot belang voor de internationale vrede en veiligheid. De conversie van een bewapeningseconomie naar een economie van ontwapening zal het bovendien vergemakkelijken om een ingrijpende vooruitgang te kunnen boeken bij de aanpak van urgente problemen zoals werkloosheid, armoede en milieuvervuiling.

Aansluitend bij een aktieve en wereldwijde vredesbeweging heeft de Sowjet-Unie onder leiding van Gorbatsjov, met zijn doelbewuste politiek om te komen tot een vreedzame oplossing van internationale konflikten en een drastische ontwapening, er in belangrijke mate toe bijgedragen dat in de huidige internationale verhoudingen resultaten konden worden geboekt. Voor de toekomstige verhoudingen tussen de S.U. en V.S. binnen Europa en tussen Noord en Zuid zal bepalend zijn of verdere voortgang kan worden bereikt.

ONTWERP-BESLUITEN (amendeerbaar)

Dat houdt in elk geval in: dat Nederland zich onvoorwaardelijk uitsprekt tegen modernisering van alle kerntaken met als doel een kernwapenvrij Nederland. Voorts dient Nederland op te treden voor:

- Afwijzing van een West-Europese kernmacht.
 - Verlaging van de defensieuitgaven.
 - Stopzetting van voortgaande militarisering van hele regio's.
 - Afwijzing van SDI, optreden voor handhaving van het ABM-verdrag en weigering van iedere medewerking vanuit Nederland aan SDI.
 - Optreden voor stopzetting en een geheel verbod op kernproeven.
 - Het bevorderen van economische, culturele en wetenschappelijke contacten tussen Oost en West-Europa.
 - Het bevorderen van een fonds ter ondersteuning van Derde Wereldlanden, te financieren uit wapeningsgelden.
- B. Vanuit het besef dat een sterke vredesbeweging en publieke druk nodig blijven om genoemde ontwikkelingen af te dwingen, zal de CPN blijven optreden voor versterking van vredesactiviteiten en de vorming van zo breed mogelijke coalities daarbij.

- VII.** A. De CPN is solidair met de strijd elders in de wereld tegen onderdrukking en uitbuiting en ondersteunt de strijd voor vrede en democratie. De CPN zal voortgaan met het ontwikkelen van solidariteit met de strijd van de Indonesische communisten en democraten, met de Turkse communisten en democraten, en met de volkeren van Latijns-Amerika. Het congres draagt het partijbestuur op zich te blijven instellen op actuele ontwikkelingen en zonnodig initiatieven te nemen tot steun en solidariteit.
- B. De strijd tegen apartheid blijft voor de CPN een centrale plaats innemen. De CPN treedt op:
- voor versterking en verbreding van de solidariteit met de strijd van de bevolking van Zuid-Afrika en van de steun aan het ANC;
 - voor ondersteuning van de SWAPO bij de verwezenlijking van een onafhankelijk, democratisch Namibië;
 - voor steun aan de bevolking van de frontlinjstaten voor hun sociaal-economische opbouw en tegen de agressie van het Zuidafrikaanse apartheidsbewind.
- C. In de internationale contacten blijft de CPN bijzondere aandacht geven aan het bevorderen van informatie-uitwisseling, dialoog en samenwerking voor het terugdringen van de wapeniging en voor kernontwapening.
- D. De CPN zal, zowel zelfstandig als in het kader van de REGENBOOG, optreden voor intensivering van de uitwisseling van visies, ervaringen en waar mogelijk samenwerking, met het oog op de toekomstige economische ontwikkelingen van de EG en Europa als geheel.

In dat licht ziet de CPN de voorbereiding door de NAVO van een ingrijpende modernisering van kernwapens in Europa als een poging om vast te houden aan het oude patroon van bewapening.

De plannen trachten het INF-akkoord te omzeilen en vormen een hindernis op weg naar verdere ontwapening. Hetzelfde geldt voor de tot nu toe onveranderde Amerikaanse besluiten om door te gaan met de ontwikkeling van SDI. De wapeningsuitgaven worden op deze wijze volstrekt onnodig en kunstmatig verhoogd, hetgeen een negatief effect zal hebben op de wereldverhoudingen.

De NAVO-landen verliezen bovendien iedere geloofwaardigheid bij hun pogingen om proliferatie van kernwapens en chemische wapens tegen te gaan. Doorgaan met modernisering van bewapening en verhoging van de wapeningsuitgaven betekent internationaal een aanmoediging van de wapenwedloop.

Het is niet denkbeeldig dat Derde Wereldlanden met hun toegenomen kennis en technologie in de zeer nabije toekomst een grotere rol zullen gaan spelen op het gebied van bewapening, hetgeen met nieuwe spanningen gepaard zal gaan. Militair optreden tegen dergelijke landen om deze ontwikkeling tegen te gaan, zoals de Verenigde Staten deed tegen Libië, getuigt niet alleen van een neo-koloniaal machtsdenken, het is een onverantwoordelijke en levensgevaarlijke politiek die kan leiden tot een oncontroleerbare escalatie. Nemen de NAVO-landen hun wens om proliferatie van (kern-)wapens tegen te gaan serieus, dan zullen ze zelf het voorbeeld moeten geven door ontwapening.

Op de andere punten van de congresbesluiten is afhankelijk van de actuele situatie politiek gemaakt. De CPN ondersteunde het initiatief van zijn wethouder in Delft tot het opzetten van een gemeentelijk vredesbeleid; de eerste conferentie hierover had plaats in juni 1987. De CPN nam deel aan tal van bilaterale en multilaterale bijeenkomsten en vredeskongressies, zoals in Berlijn, in Moskou, in Tokio, aan de END-kongressies in Coventry en Lund, enz. Mede in het kader van een ander sociaal-economisch beleid trad de CPN op voor een verlaging van de wapeningsuitgaven met 3 miljard. De CPN trad op voor het idee te werken aan een strategie voor het kernwapenvrij maken van Nederland; dit ook mede als antwoord op het streven naar een Europese kernmacht.

VII. INTERNATIONALE SOLIDARITEIT EN SAMENWERKING.

Op basis van de besluiten van het 30ste congres, zijn in de afgelopen periode de internationale activiteiten van de partij ontwikkeld. Hierover is zoveel mogelijk informatie verstrekt in de CPN-ledenkrant, Politiek en Cultuur, De Waarheid en op ledenvergaderingen en openbare bijeenkomsten van de partij. Ondanks beperkte middelen, ook in financieel opzicht, heeft de CPN de internationale contacten verder kunnen ontwikkelen en zich solidair betoond met de strijd tegen onderdrukking en uitbuiting elders in de wereld.

De solidariteit met de strijd van de onderdrukte bevolking van Zuid-Afrika is voortvarend ter hand genomen. De partij heeft in al haar geledingen actief gewerkt om de solidariteit met het ANC gestalte te geven. De CPN leverde actief steun aan de kampanjes van de anti-apartheidsorganisaties, zoals de succesvolle geldinzamelingsacties en de grote demonstratie in juni 1988.

Naast een bijdrage aan de praktische solidariteit, werd vanuit de CPN ook inhoudelijk bijgedragen aan verdieping en versterking van de solidariteit door een eigen visie en stellingname met betrekking tot de internationale plaats en betekenis van de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika.

Door de Zuid-Afrika werkgroep van het partijbestuur werden twee studiebijeenkomsten georganiseerd, publikaties verzorgd en informatie over actuele ontwikkelingen besproken en geïnventariseerd ten behoeve van het partijbestuur. Het bezoek van een delegatie onder leiding van Eli Izeboud aan Lusaka (Zambia) waar gesprekken gevoerd werden met de leiding van het ANC, SACTU en SACP (Communistische Partij van Zuid-Afrika) bracht de

verbondenheid tot uitdrukking van de CPN met de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika en leverde een vruchtbare gedachtenwisseling op.

In onze internationale contacten heeft onze solidariteit met de strijd van de bevolking van Zuidelijk-Afrika voorop gestaan en is die ook aan de hand van de zich in ons land verder ontwikkelende solidariteitsbeweging beklemtoond.

Ook voor de komende periode zal de solidariteit op dit punt een centrale plaats blijven innemen in het werk van de CPN. Op het vorige congres hebben we daarover een reeks eisen geformuleerd zoals;

- onmiddellijke sancties en een totale boycot van het apartheidsbewind;
- vrijlating van Nelson Mandela en alle andere politieke gevangenen.

Het is niet nodig om nu opnieuw even gedeetailleerde besluiten te nemen op dit en andere terreinen van internationale solidariteit. Een belangrijk moment vormde tevens onze solidariteit met de strijd voor democratie in Turkije en daarbij in het bijzonder de ondersteuning van de eis van de Turkse communisten legaal te kunnen werken. In het kader van brede steun, die zich hiervoor zowel in ons land als internationaal aftekende, hebben wij onze actieve medewerking gegeven aan de inspanningen om tot democratisering van de situatie in Turkije te komen. De terugkeer van twee vooraanstaande communistische politici heeft in Turkije veel losgemaakt en de democratische en progressieve krachten verdere stimulans gegeven. De gang van zaken wijst uit dat in de komende periode nog zeer veel inzet en energie, ook in internationale zin, nodig is voor de verwezenlijking van fundamentele rechten als vrijheid van organisatie en meningsuiting. In Azië hebben zich in de achter ons liggende jaren grote veranderingen voltrokken, zoals in Birma, Zuid-Korea en de Filipijnen. Deze wijzigingen in de politieke situatie zullen hun invloed op Indonesië doen gelden. Onze buitenlandse contacten zijn steeds benut om de situatie in Indonesië te bespreken en aandacht te vragen voor de vervolging van communisten en anderen. Het blijft voor onze partij een prioriteit om solidariteit tot ontwikkeling te brengen met degenen die in Indonesië onder de meest moeilijke omstandigheden opkomen voor het herstel van de democratie en mensenrechten.

Nu het einde van het presidentschap van Suharto in zicht komt zullen de spanningen oplopen. De Indonesië-commissie van de CPN is de belichaming van de bijzondere betekenis die wij dit solidariteitswerk ook in de komende periode toekennen.

In haar contacten en besprekingen met communistische partijen en andere progressieve partijen en bewegingen heeft de CPN in de afgelopen periode duidelijkheid verschaft over haar eigen visie inzake een aantal vitale vraagstukken. Het is daarbij gegaan om;

- problemen van vrede en veiligheid, de noodzaak tot actieve vredesstrijd, mede in het licht van de totstandkoming van het INF-akkoord en de pogingen van delen van de NAVO om tot verdere modernisering van de kernbewapening te komen;
- de strijd in Nederland tot bescherming en verbetering van het levenspeil, tegen verdere afkalving van de sociale voorzieningen en verworvenheden van grote groepen van de bevolking;
- het bevorderen van effectieve informatie, uitwisseling en samenwerking met het oog op de uitdagingen die de verdere integratie van Europa stelt aan de progressieve krachten en het tegengaan van verdere denivelering die zich in het kader van "Europa 1992" dreigt te voltrekken. Door het GPA zijn vele contacten gelegd en bijeenkomsten belegd, voor bijvoorbeeld werkers in de havens, mijnen en staalindustrie en over kwesties als vrouwenhandel prostitutie en aids.
- De CPN heeft als deelnemer aan het GPA hieraan uiteraard de nodige medewerking verleend. (De door het partijbestuur geformuleerde "eigen inzet" van de CPN in de voorbereiding van de Europese verkiezingen en "1992" is van betekenis voor activiteiten die de CPN zal ontwikkelen).
- de veranderingen in de samenstelling van de arbeidersklasse en de noodzaak van vernieuwing van de arbeidersbeweging die daaruit voortvloeit, de strijd voor de bevrijding van de vrouw en haar consequenties

voor het optreden van onze partij, de alarmerende situatie van het milieu en de strijd tegen de kernenergie waarvan de noodzaak door de ramp in Tsjernobyl eens te meer is bevestigd;

- de noodzaak van het voeren van een dialoog, en zo mogelijk het zoeken van samenwerking tussen alle progressieve partijen en bewegingen op het gebied van vrede verdediging van sociale verworvenheden en democratisering.

De steun aan de bevolking van Nicaragua in haar strijd voor onafhankelijkheid en economisch overleven, een prioriteit van ons vorig congres, is door activiteiten van afdelingen en distrikten ondermeer in het kader van stedenbanden tot uitdrukking gekomen, maar eveneens moet worden vastgesteld dat dit op landelijk niveau geen vervolg heeft gekregen. Vanuit de partij zijn initiatieven ontwikkeld ten aanzien van de Beroepsverboden die ook door de progressieve beweging in de Bondsrepubliek zijn gewaardeerd. De rapportage van de ILO hierover heeft met name in de vakbeweging in de Bondsrepubliek tot een duidelijke stellingname en meer activiteiten geleid. Met betrekking tot het ontwikkelen en uitdragen van een eigen visie zijn tevens ondermeer activiteiten ontwikkeld ten aanzien van de positieve actuele ontwikkelingen in de Sowjet-Unie (m.n. rond de viering van 70-jaar Oktoberrevolutie), het vredesstreven in het Midden-Oosten (informatie en scholingsbijeenkomsten).

De CPN gaf 2 maal een verklaring uit naar aanleiding van actuele ontwikkelingen in het Midden-Oosten. De eerste in verband met de massale opstand van de Palestijnse bevolking in de door Israël bezette gebieden. De tweede naar aanleiding van de steun van de PLO aan de UNO-resolutie 242 en het uitroepen van een Palestijnse staat. Rond de totstandkoming van een burgerregering in Suriname kwam de CPN met een eigen visie: ondersteuning van Suri-naams uitgewekenen, noodhulp en herstel van de 'verdragsgelden'. Een van de belangrijkste doelstellingen voor de komende periode zal zijn om de idee van een wereld zonder kernwapens verder uit te dragen. Tegen het allesoverheersende gevaar dat de atoombewapening vormt voor de mensheid dienen alle mogelijke initiatieven te worden genomen. Dit punt dient in alle contacten een centrale plaats in te nemen, immers uitbanning van het gevaar van atoombewapening is van essentieel belang zowel in Europa als elders in de wereld.

De idee het jaar 2000 in te gaan zonder kernwapens is daarom van belang omdat daarmee een goed perspectief wordt aangegeven die de inzet van allen vergt. Ook internationaal. Vraagstukken van vrede en veiligheid zullen ook bij de dit jaar te houden verkiezingen voor het Europees parlement een vooraanstaande rol spelen.

De CPN zal optreden, zowel zelfstandig als in het kader van de REGENBOOG, voor intensivering van de uitwisseling van visies en ervaringen op dit en andere vraagstukken die van belang zijn voor de toekomst van Europa, zoals de totstandkoming van de binnenmarkt van Europese Gemeenschap einde 1992.

Aan de hand van het overzicht dat aan het congres over de tot standgekomen en verder ontwikkelde internationale contacten is uitgebracht, kan de konklusie worden getrokken dat onze partij zich internationaal manifesteert op grondslag van haar autonomie en eigen visies op belangrijke vraagstukken. Aan deze autonome positie dient de partij vast te houden, zich daarbij rekenschap gevend van de vele, vaak wisselende situaties die zich internationaal, en ook in de landen afzonderlijk voltrekken. Ondermeer op de informele conferentie in Moskou heeft de CPN haar visie verwoord op de processen van vernieuwing en heroriëntatie die in de verschillende communistische partijen gaande zijn. In de huidige situatie is de ruimte voor een open gedachtenwisseling, dialoog en konfrontatie van meningen groter dan lange tijd het geval is geweest. De ervaringen van de afgelopen periode onderstrepen de betekenis van een adequate informatie-uitwisseling met de communistische partijen, socialistische partijen en andere progressieve bewegingen. Op grond daarvan blijkt in welke situatie het verder ontwikkelen van een dialoog en mogelijke verdere ontwikkeling van betrekkingen zinvol en gewenst wordt geacht.

VIII. SOLIDAIR EN GAST-VRIJ.

Bij herhaling probeert de regering het woonlandbeginsel in te voeren, waarmee discriminatie tot officiële regeringspolitiek dreigt te worden verheven.

Het Nederlandse vluchtelingenbeleid is de afgelopen jaren in ernstige mate verslechterd. Het aangekondigde wegvallen van de binnengrenzen in de EG na 1992 beloven niet veel goeds voor de positie van migranten. Nu al worden op EG-niveau afspraken gemaakt tussen de verschillende regeringen. Een inspanning voor een solidair en gastvrij Nederland is dan dringend noodzakelijk. Het actie- en eisenprogramma voor gelijke rechten "CPN gekleurd" zal dan ook geactualiseerd moeten worden. Tegelijkertijd blijft het nodig op te treden voor een verbod van racistische en neo-fascistische organisaties in ons eigen land en de EG.

Juist in een tijd met een openlijk optreden van racistische organisaties (Centrumpartij in Nederland, Le Pen in Frankrijk, Vlaams Blok in België) zijn herdenkingen van strijd tegen fascisme van groot belang. Bovendien zullen deze herdenkingen in toenemende mate door nieuwe generaties gedragen moeten worden. Het partijbestuur vindt daarom ook een uitspraak van de CPN gewenst dat de herdenking op 4 mei en de viering van de bevrijding op 5 mei nodig blijft.

IX. DE WAARHEID.

De recente ontwikkelingen in de dagbladwereld onderstrepen nog eens nadrukkelijk de bijzondere positie die De Waarheid inneemt. Als een van de weinige landelijke dagbladen wordt De Waarheid uitgegeven door een zelfstandige uitgever, terwijl alle grote landelijke dagbladen inmiddels in concernverband verschijnen. En het zijn met name de grote media-concerns die de recente stroom van persfusies op gang hebben gebracht. Er dreigt een onwenselijke fusie van een aantal grote landelijke dagbladen met als direct gevolg dat er een grote machtsconcentratie ontstaat op mediagebied.

De gevolgen voor de bestaande pluriformiteit zijn op dit moment niet te overzien; het gevaar van ongewenste (buitenlandse) overnames of een gelijkenschakeling van de media op termijn is echter niet denkbeeldig. De huidige persfusieregeling lijkt dat gevaar onvoldoende te kunnen keren. Het beeld wordt nog zorgwekkender als de plannen voor een commerciële omroep doorgang vinden, waar zoals bekend een aantal van de media-concerns bij betrokken zijn.

Wie de discussie rond de voorgenomen persfusie gevolgd heeft moet opgevallen zijn dat het uitgeven van kranten steeds meer als een commerciële aangelegenheid wordt beschouwd. Dat een krant ook uitgegeven kan worden op ideële basis lijkt in het geweld van de persfusie-perikelen volledig ondergesneeuwd te raken. Een dergelijke zienswijze doet ernstig schade aan de bestaande opvatting over de noodzakelijkheid van een pluriforme en onafhankelijke pers die een welomschreven maatschappelijke functie vervult en dus niet louter en alleen beoordeeld mag worden op commerciële mogelijkheden of economisch gewin. De Waarheid behoort in ieder geval tot de dagbladen die het tot haar taak rekenen een maatschappelijke functie te vervullen en zo bij te dragen aan noodzakelijke maatschappijhervorming.

Diverse uitlatingen over de functie van het Bedrijfsfonds voor de Pers doen vermoeden dat het voortbestaan van een dergelijk instituut, dat is opgericht om het behoud van de bestaande pluriformiteit te handhaven, op zijn minst onzeker genoemd mag worden. Zo komt aan alle kanten de pluriformiteit van de vrije pers onder druk te staan. Juist in een dergelijke situatie is het (voort)bestaan van een onafhankelijk dagblad van grote waarde. Daarom is juist nu een verdere versterking van de positie van De Waarheid noodzakelijk.

X. PARTIJORGANISATIE.

In de afgelopen periode is gewerkt aan het verbeteren van het functioneren van de partijorganisatie, door ons te concentreren op discussie en besluitvorming over naar buiten gerichte activiteiten.

Daarnaast bleek het mogelijk de verdeeldheid intern in belangrijke mate te overwinnen.

Vanuit het partijbestuur is daar bewust aan gewerkt:

- door op te treden voor aktivering van de partij op hoofdpunten;
- door meer ruimte te scheppen in de partijdiscussie, d.w.z. het in praktijk brengen van het werken met een pluriforme partij.

Er is bij veel leden van de partij behoefte aan politieke discussie over actuele thema's. De scholingsbijeenkomsten, zowel centraal als in de afdelingen en distrikten, voorzien voor een deel in deze behoefte: ze hebben bijgedragen aan een opleving van politieke discussie. Het verzwakken van de partijorganisatie gekoppeld aan de wens 'om alles aan te pakken' leidt er soms toe dat de aandacht versnipperd raakt en dat gestelde prioriteiten onvoldoende uit de verf komen. Aktivering van partijleden (persoonlijk bezoek) en inschakelen van nieuwe leden is nodig om meer aan te kunnen pakken. Daarnaast blijft een 'scherpe prioriteitstelling' nodig met meer aandacht voor de werving van leden en donateurs en voor het financiële werk (kontributieinning en -afdracht; financiële kampanjes).

Naast het bezoek van partijbestuursleden aan distrikten en afdelingsvergaderingen funktioneerde voor de communicatie tussen de partij en het partijbestuur het distriktenoverleg en de CPN-ledenkrant die, ondanks de beperkte financiële middelen weliswaar minder frequent, (8 maal per jaar) is blijven verschijnen.

Om een gecoördineerd optreden van de partij te bereiken is een goede samenwerking tussen besturen en leden onontbeerlijk. Meer directe contacten zijn noodzakelijk.

Mede dank zij het kordaat optreden van de vrouwen-coördinatiegroep is de subsidie voor het emanciptiewerk behouden.

Door de coördinatiegroep zijn een aantal geslaagde activiteiten georganiseerd. Over positieve actie en de plannen van de cie Dekker. Verder; cursussen voor vrouwelijke raads en statenleden in het kader van het positieve actie-project gezamenlijk met PSP en PPR. Einde 1989 loop het gesubsidieerde emancipatieproject af. Al op het 30ste congres is besloten maatregelen te treffen ten behoeve van de voortgang van dit werk. Het is niet noodzakelijk dit besluit opnieuw te nemen. Sinds het vorige congres is met de beperkt ter beschikking staande financiële middelen gewerkt aan de versterking van de propaganda-activiteiten. Twee succesvolle manifestaties werden georganiseerd. Op 27 september 1987 rond de miljoenennota en op 30 oktober 1988 rond het 70-jarig bestaan van de CPN.

Het CPN-vlugschrift neemt in de propaganda-activiteiten een belangrijke plaats in. Steeds vaker reageren mensen op de bonnen in de vlugschriften.

In de afgelopen periode zijn weinig nieuwe brochures verschenen, waardoor een groot deel van onze brochures verouderd is. Op een reeks van onderwerpen zullen in de komende periode nieuwe brochures gemaakt moeten worden. Sinds we niet meer in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn, komt de CPN veel minder in de publiciteit. Vooral met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen in 1990, zullen we in de komende tijd een aantal aandacht trekkende activiteiten moeten organiseren om middels de publiciteit de massa kennis te laten nemen van de partij en haar opvattingen. Veel propaganda-activiteiten zullen in het komende jaar vooral in het teken moeten staan stemmen te winnen voor de CPN bij de verkiezingen in 1990.

Vergroting van de aanhang van de partij middels het winnen van nieuwe leden en donateurs is een belangrijke prioriteit voor de komende periode. Hierbij is het van belang een klimaat te scheppen om contacten te herstellen met mensen die de CPN in voorgaande jaren verlaten hebben. Het partijbestuur heeft hiertoe in de vergadering van 10 oktober 1987 een oproep gedaan.

Voor het werven van nieuwe leden is een gerichte kampanje van start gegaan.

De kampanje is gestart op de partijkonferentie in maart 1988 en afgerond rond de partijmanifestatie in oktober 1988. Ten behoeve van de kampanje zijn een werffolder en affiche uitgegeven en is er de nodige aandacht geweest in de ledenkrant, de distriktenbrief en op tal van bijeenkomsten en manifestaties. De kampanje heeft een kleine 200 nieuwe leden opgeleverd.

Het is echter nauwelijks gelukt om in distrikten en afdelingen een kampanje van de grond te krijgen.

XI. TENSLOTTE.

Het partijbestuur legt een beperkte besluitvorming met betrekking tot de hoofdpunten van onze activiteiten in de komende periode voor. Het ligt voor de hand om een aantal activiteiten voort te zetten waarover op het vorige congres al is besloten. Deze besluiten hoeven niet allen herhaald te worden. We willen de besluitvorming beperken tot een aantal centrale actiepunten waarvan nu al duidelijk is dat de partij daar in z'n geheel aan zal werken.

In de werkwijze van de partij moeten we blijven werken met duidelijke prioriteiten. Tegelijk is duidelijk dat deze niet allen op congressen zijn vast te stellen. We zitten in een periode waarin niet exact voorspelbaar is op welke punten versnelling optreedt in ontwikkelingen. Daarom is een flexibele opstelling nodig. De kanalen in de partij tussen afdelingen/groepen en partijbestuur zijn open genoeg om in te kunnen springen op actuele ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn de solidariteit met de Turkse communisten en de studentenakties. Op beide terreinen deden we dat zonder duidelijke congresbesluiten.

De besluiten van het vorig congres hadden ten doel:

- a. de partij te verenigen op activiteiten;
- b. krachtiger onze politieke visie uit te dragen;
- c. zodoende terugkeer in de Tweede Kamer voor te bereiden.

Op dit terrein zijn zeker stappen vooruit gezet:

- meer geconcentreerd optreden op sociaal-economisch gebied;
- licht herstel bij statenverkiezingen waarmee positie in de Eerste Kamer kon worden behouden;
- activiteiten rond ANC met eigen visie;
- eigen visie in vredesbeweging.

Al met al kan de conclusie zijn dat we er in afgelopen periode in geslaagd zijn om ons vanuit een diep dal enigszins omhoog te werken. Er liggen kansen om posities terug te veroveren. Laten we die grijpen!

TIJDSPLANNING 31STE CONGRES.

- Tussen 30 januari en 4 maart 1989; ledenvergaderingen in de afdelingen.

AGENDA:

- bespreking congresmateriaal: eventueel formuleren van wijzigingsvoorstellen (verslag van de discussie en wijzigingsvoorstellen (amendementen) naar het partijbestuur en distriktsbestuur);
- verkiezing van de delegatie van de afdelingen naar de distriktskonferentie (doorgeven aan het distrikt);
- kandidaatstelling t.b.v. distriktsdelegatie naar het congres (doorgeven aan het distrikt);
- kandidaatstelling voor nieuw partijbestuur (doorgeven aan distrikt en kandidatencommissie).
- 4 maart 1989; distriktenoverleg ter bespreking van de ervaringen op de ledenvergaderingen en de voorbereiding van de partijbestuursvergadering.
- 6 maart 1989; uiterste datum waarop wijzigingsvoorstellen (amendementen) bij het partijbestuur kunnen worden ingediend.
- 12 maart 1989; partijbestuursvergadering waar de amendementen van een pré-advies worden voorzien.
- 15 maart 1989; uiterste datum waarop het partijbestuur de pré-adviezen publiceert.
- 18/19 maart 1989; weekeinde waarin de distriktskonferenties plaatsvinden.

AGENDA:

- afronding bespreking congresmateriaal;
- vaststelling delegatie naar het congres.
- 1 april 1989; distriktenoverleg ter bespreking van de ervaringen op de distriktskonferenties en laatste voorbereiding voor het congres.
- vrijdagavond 7 april 1989 t/m zondagmiddag 9 april 1989; het 31ste CPN-congres.

ONTWERP-BESLUITEN (amendeerbaar)

- VIII.A.** De CPN zal zich inspannen voor een solidair en gastvrij Nederland, door, samen met anderen, op te treden tegen iedere vorm van racisme, anti-semitisme, vreemdelingenhaat en discriminatie. Hiertoef wordt mede met het oog op 1992- de komende periode een geactualiseerd program gepresenteerd. De CPN blijft optreden voor een verbod in Nederland en in de EG van racistische en neo-fascistische organisaties. Zij zal ook optreden tegen het inperken van fundamentele mensenrechten, dat onder de noemer van AIDS-bestrijding plaatsvindt.
- B.** De CPN roept op tot blijvende herdenking van de slachtoffers van het fascisme op 4 mei en tot viering van de bevrijding op 5 mei. De vijfde mei moet een vrije dag worden voor iedereen. De CPN zal ernaar streven dat de herdenking van de februaristaking 1941, die in 1991 vijftig jaar geleden is, een belangrijke plaats blijft innemen in de actuele strijd tegen racisme, anti-semitisme, vreemdelingenhaat en discriminatie.

- IX.** De CPN rekent het zich tot taak te werken aan verbreding en uitbreiding van het abonnee- en lezers-aantal van het dagblad De Waarheid. Het verschijnen van De Waarheid draagt bij aan de door de CPN nagestreefde progressieve machtsvorming. Vanuit de algemeen wenselijk geachte pluriformiteit van de dagbladpers, die bedreigd wordt, moet de positie van het dagblad De Waarheid erkend en verdedigd worden. Een grootse viering van het 50-jarig bestaan van De Waarheid in het najaar van 1990 zal worden voorbereid.

- X.** De partijorganisatie wordt ingesteld op het vergroten van de politieke invloed van de CPN door:
- gerichte propaganda en voorlichting over de stellingname van de CPN;
 - het versterken van de aanhang met leden en donateurs;
 - kampanjes voor het winnen van kiezers;
 - verbetering van de kwaliteit van de organisatie.

FINANCIEEL VERSLAG 1987-1988

Toelichting.

Het financieel resultaat is te beoordelen aan de hand van de politiek- organisatorische doeleinden van de partij, enerzijds de versterking van de organisatie en de politieke invloed van de partij, anderzijds het dit jaar genomen besluit de uitgave van De Waarheid voort te zetten. In de komende periode is het van groot belang dat toegenomen politieke activiteit en zelfvertrouwen worden omgezet in grotere aantallen leden en donateurs van de CPN alsook abonnees op De Waarheid.

Het financieel resultaat over 1987-1988 berust op voortzetting van op reservering gericht handelen. Dit is nodig onder meer met het oog op de komende verkiezingen. De uitgaven van de landelijke partijorganisatie zijn gebracht naar een niveau van rond 390.000; dit lijkt een redelijke weerspiegeling van de behoeften en mogelijkheden op landelijk niveau. Dit biedt ruimte voor intensivering van propaganda-uitgaven wanneer dat aan de orde is. Bij een subsidiëring van De Waarheid met 120.000 over dit jaar komt het uitgaventotaal op rond 500.000 gulden, terwijl de inkomsten uit contributie, financiële campagne en afdrachten van CPN- vertegenwoordigers/sters samen op krap 7 ton uitkomen.

Met een aantal incidentele inkomsten komt het saldo van inkomsten én uitgaven op 329.988 gulden. Ten laste van het saldo van dit jaar is een reservering gebracht van 150.000 gulden i.v.m. achterstelling van een lening aan de Stichting Bepenak ten behoeve van het uitgeven van De Waarheid.

De toevoeging van het vermogen wordt dan gesteld op 181.940 gulden. In de inkomsten van 1987-1988 komt de gewenste versterking van de partijorganisatie nog niet tot uiting. De contributie opbrengst is nagenoeg exact gelijk aan die van het vorige boekjaar. Daarin is de verhoging van contributietarief en afdrachtpercentage (50%) verwerkt. Er is duidelijk een versterkte aandacht voor contributieinning, ledenadministratie en afdracht. In het resultaat van het verslagjaar komen dus lagere ledenstanden naar voren. De opbrengst van de financiële campagne toont in het verslagjaar een achteruitgang. Die is onnodig en tegen de verwachting in, gezien de werfkracht van de partij. Voor een deel is de achteruitgang toe te schrijven aan te weinig aandacht voor de donatiecampagne in de afdelingen.

De campagne van het najaar 1988 geeft een aanzienlijk beter beeld dankzij de gerichte aanpak in het kader van 70 jarig bestaan van de partij. Het is belangrijk door middel van de donatiecampagne nieuwe leden aan te spreken die nog weinig vertrouwd zijn met de financiële campagne en vooral ook om een breder scala van sympathisanten te benaderen waardoor politieke steun aan de activiteiten en doelstellingen van de CPN gestalte krijgt.

Naast het verkrijgen van vaste donaties is ook het verwerven van eenmalige giften in het kader van de donatiecampagne van belang om opnieuw een bredere kring van donateurs op te bouwen. Het financieel verslag toont dat het uitgeven van De Waarheid een fors beroep doet op de middelen van de partij.

Het partijbestuur besloot dat voortzetting van de uitgave van De Waarheid verantwoord is, mits een indringende campagne voor vergroting van het aantal lezers wordt gevoerd. Op dit terrein zijn maatregelen getroffen die ook resultaten te zien geven. Versterking van de activiteiten voor de werving van abonnees is echter nog steeds dringend nodig.

INKOMSTEN

	RESULTAAT 1987-1988	BEGROTING 1987-1988	RESULTAAT 1986-1987
Kontributie	175.211	201.000	175.221
Fin. Kampanje	326.544	400.000	399.963
Periodieke giften	31.550	10.000	29.334
Afdrachten	191.130	146.400	157.432
Propaganda	4.716		34.648
Verkiezingsfonds	4.539		24.262
Diversen	112.881		202.937
	846.571	757.400	1.023.797

UITGAVEN.

	RESULTAAT 1987-1988	BEGROTING 1987-1988	RESULTAAT 1986-1987
Loonkosten	170.632	164.250	285.579
Inventaris	3.825	24.000	26.066
Drukkostenorg.	10.524	14.500	11.515
Ledenkrant	29.345	40.000	32.983
Org.kosten	9.373	5.500	5.794
Bestuurskosten	4.510	14.750	13.969
Int.Aktiviteiten	1.741	7.500	10.252
Kantoorkosten	45.660	78.000	
Huisvestingkosten	70.717	89.000	95.093
Propaganda	37.597	35.000	39.949
Verkiezingen	-----	-----	24.271
Congres/Konf.	1.400	-----	5.765
bijdr/sub	129.307	135.000	168.690
w.v. Bepenak	120.000		120.000
diversen	9.307		48.690
Res. Waarheid	150.000	-----	-----
Algemeen		15.000	26.854
Resultaat	181.940	134.900	277.017
	846.571	757.400	1.023.797

BALANS

	31-8-1988	31-8-1987
Activa		
Inventaris	6.425	7.800
Leningen u.g.	410.325	329.740
div.Debiteuren	478	1.129
vorderingen rekening courant	22.158	-----
liquide middelen	419.381	248.605
obligaties	-----	42.750
	858.767	630.024
Passiva		
schulden rekening courant	-----	96.998
Leningen o.g.	88.000	80.000
Crediteuren	4.683(-)	29.678
Lonen,premies, belasting	25.024	4.862
Resevering Waarheid	150.000	-----
Vermogen	600.426	418.486
	858.767	630.024

OVERZICHT CONTRIBUTIE-ONTVANGSTEN.

DISTRIKT	te verwachten ontvangsten 87/88	ontvangen over 87/88	ontvangen over 86/87	totaal over beide jaren	nagekomen in 88/89 (t/m 31 okt.)
Amsterdam	53.748,--	49.952,75	8.197,--	58.149,75	-----
Brabant-rest	5.257,44	5.257,44	5.290,56	10.548,--	-----
Brabant-oost	2.565,--	2.400,--	900,--	3.300,--	-----
Drente	1.602,--	54,-	846,--	900,--	-----
Friesland	5.364,32	5.761,26	1.223,42	6.984,68	-----
Gelderland	7.449,--	6.858,43	1.215,39	8.073,82	1.469,23
Gooi/Eeml.	3.880,56	982,--	647,20	1.629,20	484,--
Groningen	13.506,--	5.500,--	5.731,81	11.231,81	4.994,72
Den Haag	27.157,96	21.500,--	94,79	21.594,79	-----
Kennemerl.	7.143,88	7.814,65	1.156,50	8.971,15	400,--
Lelystad	776,--	600,--	200,--	800,--	500,--
Limburg	3.738,48	3.052,37	554,22	3.606,59	539,46
N.H.N.	8.586,25	2.738,81	3.810,84	6.549,65	-----
Rotterdam	12.040,56	8.561,55	1.387,50	9.949,05	2.260,64
Twente	750,--	137,26	137,24	274,50	-----
Utrecht	10.444,14	10.444,14	907,75	11.351,89	-----
Vecht/IJ.delta	3.059,70	1.257,27	140,20	1.397,47	183,17
IJsselstr.	1.002,--	1.002,--	248,--	1.250,--	-----
Zaanstreek	7.716,--	7.716,--	886,--	8.602,--	-----
Zeeland	718,44	0,--	0,--	0,--	-----
Totaal	176.505,73	141.589,93	33.574,42	175.164,35	10.831,22

OVERZICHT ACHTERSTALLIGE AFDRACHTEN.

DISTRIKT	te weinig ontvangen 87/88	teveel ontvangen 87/88	achter stallig 86/87	nagekomen in 88/89	nog te ontvangen	te veel ontvangen
Amsterdam	3.795,25		202,--		3.997,25	
Brabant-Rest					-----	
Brabant-Oost	165,--				165,--	
Drente	1.548,--		2.367,63		3.915,63	
Friesland		396,94	402,08		5,14	
Gelderland	590,57		737,21	1.469,23	-----	141,45
Gooi/Eeml.	2.898,56			484,--	2.414,56	
Groningen	8.006,--		920,19	4.994,72	3.011,28	
Den Haag	5.657,96		2.238,21		7.896,17	
Kennemerl.		670,77		400,--	-----	1.070,77
Lelystad	176,--		400,--	500,--	76,--	
Limburg	686,11			539,46	146,65	
N.H.N.	5.847,44		4.909,16		10.756,60	
Rotterdam	3.479,01			2.260,64	1.218,37	
Twente	612,74				612,74	
Utrecht					-----	
Vecht/IJ.delta	1.802,43			183,17	1.619,26	
IJsselstreek					-----	
Zaanstreek			3.962,50		3.962,50	
Zeeland	718,44		11,50		729,94	
Totaal	35.983,51	1.067,71	16.150,48	10.831,22	40.527,09	1.212,22

DE VERKIEZING VAN EEN NIEUW PARTIJBESTUUR.

Het partijbestuur heeft ten behoeve van de verkiezing van een nieuw partijbestuur besluiten genomen over de gang van zaken voor het congres. Over de procedure op het congres zelf is een voorstel opgesteld waarover het congres zal moeten besluiten. Beide zijn hieronder weergegeven. Over de procedure op het congres kan men wijzigingsvoorstellen indienen. Het congres dient hierover een besluit te nemen. (Graag precies aangeven op welk punt en welke passage over de procedure men een wijziging voorstelt. De wijzigingsvoorstellen dienen schriftelijk bij het partijsecretariaat te worden ingediend en liefst voor 6 maart 1989). Indien men opmerkingen heeft over de gang van zaken voor het congres kan men die het beste richten tot de voorbereidende kandidatencommissie.

I. DE GANG VAN ZAKEN IN DE VOORBEREIDING VAN HET CONGRES.

I. 1. de samenstelling van de voorbereidende kandidatencommissie.

Het partijbestuur heeft als zijn vertegenwoordiging in de voorbereidende commissie zes leden aangewezen: Jeanette van Beuzekom, Anne de Boer, Truus Divendal, Coen Oosterveld, Riet van Putten en Robert Schurink.

Daarnaast bestaat de voorbereidende commissie uit vertegenwoordigers van de distrikten: Amsterdam 3; Groningen Den Haag Rotterdam en Utrecht 2; de overige distrikten ieder 1.

In eerste instantie worden deze vertegenwoordigers aangewezen door de distriktbesturen. Na de distriktconferenties wijzen de dan gekozen congresdelegaties onmiddellijk een vertegenwoordiging in de commissie aan (volgens dezelfde verdeling naar distrikten). Deze vervangt natuurlijk de eerste vertegenwoordiging als het tenminste om andere mensen gaat.

Op het congres wordt de definitieve kandidatencommissie gekozen op voorstel van het presidium. Het partijbestuur beveelt aan om voor continuïteit in de samenstelling van de commissie te zorgen, zowel voor als op het congres.

2. Taak en werkwijze van de kandidatencommissie.

a. De commissie verwerkt de discussie in de partij naar aanleiding van de overwegingen die het zittende partijbestuur aan de partij voorlegt.

Die overwegingen gaan over gewenste samenstelling en omvang op grond van de ervaringen van de afgelopen periode. De commissie probeert hierover al een rapportage voor te leggen aan de distriktconferenties; in elk geval gebeurt dat aan het congres. De discussie in de partij over het type partijbestuur dat nu nodig is en een gewenste samenstelling

daarvan zal een belangrijke rol spelen bij het werk van de kandidatencommissie voor en op het congres en natuurlijk de eigenlijke verkiezing door de gedelegeerden richting moeten geven. Aparte besluitvorming hierover door het congres is echter niet noodzakelijk, omdat gedelegeerden door hun stemgedrag bij de verkiezing besluiten over aard en samenstelling van het nieuwe partijbestuur. Over de gewenste omvang van het partijbestuur besluit het congres bij de stemprocedure.

b. De commissie inventariseert de gestelde kandidaten, onderzoekt de bewilligingen en verzamelt relevante informatie door middel van vragen op het bewilligingsformulier. Partijgenoten, respectievelijk afdelingen groepen en distrikten die kandidaten willen stellen en aanbevelen, worden opgeroepen voor een duidelijke motivatie te zorgen. Dat kan schriftelijk op het formulier voor het stellen van kandidaten.

Bovendien staat de commissie open voor overleg met distriktbesturen, partijgroepen, andere organen in de partij en individuele partijgenoten die hun opvattingen met betrekking tot de partijbestuursverkiezing kenbaar willen maken; dit met het inacht nemen van de gewenste vertrouwelijkheid wanneer het gaat om personen. De distriktconferenties ontvangen van de commissie een overzicht van de tot dan gestelde kandidaten.

c. De commissie beraadt zich ook over de stemprocedure die het partijbestuur heeft voorgesteld en geeft daarover desgewenst een advies aan distriktconferenties en congres. Zij streeft naar overeenstemming om procedurediscussies op het congres te vermijden.

d. De commissie bereidt een voorstel aan het congres voor voorzien van namen van partijgenoten die naar haar mening van het nieuwe partijbestuur deel uit kunnen maken, gegeven de gewenste omvang van het partijbestuur en de kwaliteit van betrokken partijgenoten en gehoord de discussie in de partij over de verwachtingen ten aanzien van het nieuwe partijbestuur.

e. De kandidatencommissie regelt haar eigen werkwijze en taakverdeling.

II. De procedure op het congres.

Voorstel van het partijbestuur.

(amendeerbaar).

Het zittende partijbestuur stelt aan de partij voor om bij de verkiezing van het partijbestuur ongeveer dezelfde procedure te volgen als bij het 30ste congres.

a. Omvang.

Het congres stelt de gewenste omvang van het nieuwe partijbestuur bij benadering vast door het bepalen van een maximum aantal uit te brengen stemmen. Dit maximum is 55. Het congres stelt geen minimum aantal uit te brengen vast.

b. Het voorstel van de commissie aan het congres.

Het congres vraagt van de commissie het volgende voor te leggen:

- een overzicht van alle gestelde kandidaten die bewilligd hebben, voorzien van informatie vanuit de bewilligingsformulieren;
- een rapportage over de discussie in de partij over het nieuwe partijbestuur;
- een voorstel voorzien van ongeveer zestig namen van partijgenoten die de commissie bijzonder wil aanbevelen voor de partijbestuursverkiezing.

Stemprocedure.

1. Het stembiljet voor de partijbestuursverkiezing bevat alle namen van gestelde kandidaten die bewilligd hebben. Iedere gedelegeerde brengt haar/zijn stem uit door maximaal 55 mensen aan te kruisen op het stembiljet. Alleen die stembiljetten zijn geldig die 55 of minder namen bevatten.
2. Voor het bepalen van de uitslag wordt per kandidaat het aantal geldig uitgebrachte stemmen geteld. Gekozen zijn de kandidaten waarop de helft plus één van het totaal aantal stemmen (geldige en ongeldige) is uitgebracht.

III. Toelichting.

Overeenkomstig de besluitvorming op het 30ste congres stelt het partijbestuur voor geen minimumaantal stemmen verplicht te stellen. Wel doen het partijbestuur en de voorbereidende kandidatencommissie een beroep op de partij en in het bijzonder op de congresgedelegeerden om van hun stemrecht ten volle gebruik te maken. De partijleden hebben er ons inziens recht op, dat hun vertegenwoordigers — de gedelegeerden op het congres — ten volle meewerken aan het totstandkomen van een partijbestuur dat aan de verwachtingen van de partij beantwoordt, met de gewenste omvang en met een voldoende draagvlak in de hele partij.

Het uitbrengen van een gering aantal stemmen bij de verkiezing van het partijbestuur vormt hiervoor een belemmering en levert een partijbestuur op waarvan het draagvlak niet optimaal is.

VOORSTELLEN VOOR NIEUW PARTIJBESTUUR

Uitgangspunten en taken:

Het partijbestuur is gehouden de besluiten van het 31ste congres uit te voeren en daarvan verslag te doen op het 32ste congres. In de komende zittingsperiode zal het partijbestuur als één van de belangrijkste taken meekrijgen te werken aan de politieke versterking van de partij en het optreden naar buiten. Een hoofdpunt daarbij is om de terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer te bewerkstelligen.

Het partijbestuur zal veel aandacht moeten besteden aan de politieke discussie en besluitvorming en de uitvoering ervan in de partij. Het partijbestuur kiest uit haar midden een dagelijks bestuur dat de dagelijkse gang van zaken coördineert en de partijbestuursvergaderingen voorbereidt. Het partijbestuur zal open moeten staan voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven binnen en buiten de partij.

Samenstelling.

Bovenstaande vereist dat er bij de samenstelling van het partijbestuur rekening gehouden wordt met de taken die het partijbestuur van het 31ste congres meekrijgt.

In de afgelopen periode fungeerde het partijbestuur als een knooppunt van essentiële contacten met de partij. Dit zal ook de komende periode van belang zijn. Bij de samenstelling zal daarom gekeken moeten worden naar partijgenoten die hun werkgebied hebben in afdelingen en distrikten én naar partijgenoten die landelijk actief zijn. Dit geldt zowel voor het gebied van de partijorganisatie als voor tal van bewegingen en andere samenwerkingsverbanden.

Een dergelijke verscheidenheid kan ertoe bijdragen dat de samenstelling recht doet aan de veelzijdigheid aan inzichten en ervaringen die in de partij aanwezig zijn. Ook zullen er voldoende mensen in het partijbestuur moeten komen die bereidt zijn in de komende zittingsperiode een centrale taak op zich te nemen. Het gaat dan in ieder geval om taken op het gebied van partijfinanciën en -organisatie en om sociaal-economische en vredesactiviteiten. Er moet rekening gehouden worden met de noodzaak dat het partijbestuur in staat moet zijn uit haar midden een dagelijks bestuur te kiezen, dat met gezag kan opereren. Verder moet bijzonder aandacht geschonken worden aan de positie van vrouwen en migranten binnen het bestuur. De commissie werkt op basis van voorstellen voor positieve actie, zoals door het partijbestuur vastgesteld.

REGLEMENT VAN ORDE OP HET CONGRES.

(zelfde als vorige congres),

art.1.

Het 31ste congres van de CPN is openbaar.

art.2.

Gedelegeerden zijn bevoegd om op het congres een voorstel van orde in te dienen.

art.3.

Onder een voorstel van orde wordt verstaan een voorstel tot het nemen van een besluit betreffende de wijze, het tijdstip of de duur van behandeling van een onderwerp dat aan de orde is.

art.4.

Een voorstel van orde kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend via het secretariaat van het presidium.

art.5.

Als voorstel wordt aangemerkt de ontwerp-besluiten van het aftredende partijbestuur.

art.6.

Als amendement wordt aangemerkt een amendement zoals opgenomen in de beschrijvingsbrief t.b.v. het congres.

Tijdens het congres kunnen geen nieuwe amendementen worden ingediend. Het congres kan zelf besluiten aan de hand van bestaande teksten en bestaande amendementen, zoals vermeld in het definitieve congresmateriaal te komen tot compromisteksten.

art.7.

Nadat de beraadslaging is gesloten vindt besluitvorming plaats. Indien over een amendement met een positief pre-advies door geen enkele gedelegeerde stemming wordt verlangd, wordt het geacht te zijn aangenomen.

art.8.

Er wordt bij hand opsteken gestemd. Bij stemming beslist de eenvoudige meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen. Stemonthoudingen worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Indien de stemmen staken vindt herstemming plaats. In geval de stemmen opnieuw staken, wordt het amendement geacht te zijn verworpen.

art.9.

Het door de voorzitter/ster in het congres uitgesproken oordeel, dat door het congres een besluit is genomen is beslissend. In geval onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven vermelde oordeel de juistheid daarvan door een gedelegeerde wordt betwist, vindt één keer een herstemming plaats.

art.10.

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist het presidium gehoord het congres.

FINANCIEEL VERSLAG 1987-1988

Toelichting.

Het financieel resultaat is te beoordelen aan de hand van de politiek- organisatorische doeleinden van de partij, enerzijds de versterking van de organisatie en de politieke invloed van de partij, anderzijds het dit jaar genomen besluit de uitgave van De Waarheid voort te zetten. In de komende periode is het van groot belang dat toegenomen politieke activiteit en zelfvertrouwen worden omgezet in grotere aantallen leden en donateurs van de CPN alsook abonnees op De Waarheid.

Het financieel resultaat over 1987-1988 berust op voortzetting van op reservering gericht handelen. Dit is nodig onder meer met het oog op de komende verkiezingen. De uitgaven van de landelijke partijorganisatie zijn gebracht naar een niveau van rond 390.000; dit lijkt een redelijke weerspiegeling van de behoeften en mogelijkheden op landelijk niveau. Dit biedt ruimte voor intensivering van propaganda-uitgaven wanneer dat aan de orde is. Bij een subsidiëring van De Waarheid met 120.000 over dit jaar komt het uitgaventotaal op rond 500.000 gulden, terwijl de inkomsten uit contributie, financiële campagne en afdrachten van CPN-vertegenwoordigers/sters samen op krap 7 ton uitkomen.

Met een aantal incidentele inkomsten komt het saldo van inkomsten en uitgaven op 329.988 gulden. Ten laste van het saldo van dit jaar is een reservering gebracht van 150.000 gulden i.v.m. achterstelling van een lening aan de Stichting Bepenak ten behoeve van het uitgeven van De Waarheid.

De toevoeging van het vermogen wordt dan gesteld op 181.940 gulden. In de inkomsten van 1987-1988 komt de gewenste versterking van de partijorganisatie nog niet tot uiting. De contributie opbrengst is nagenoeg exact gelijk aan die van het vorige boekjaar. Daarin is de verhoging van contributietarief en afdrachtpercentage (50%) verwerkt. Er is duidelijk een versterkte aandacht voor contributieinning, ledenadministratie en afdracht. In het resultaat van het verslagjaar komen dus lagere ledenstanden naar voren. De opbrengst van de financiële campagne toont in het verslagjaar een achteruitgang. Die is onnodig en tegen de verwachting in, gezien de werfkracht van de partij. Voor een deel is de achteruitgang toe te schrijven aan te weinig aandacht voor de donatiecampagne in de afdelingen.

De campagne van het najaar 1988 geeft een aanzienlijk beter beeld dankzij de gerichte aanpak in het kader van 70 jarig bestaan van de partij. Het is belangrijk door middel van de donatiecampagne nieuwe leden aan te spreken, die nog weinig vertrouwd zijn met de financiële campagne en vooral ook om een breder scala van sympathisanten te benaderen waardoor politieke steun aan de activiteiten en doelstellingen van de CPN gestalte krijgt.

Naast het verkrijgen van vaste donaties is ook het verwerven van eenmalige giften in het kader van de donatiecampagne van belang om opnieuw een bredere kring van donateurs op te bouwen. Het financieel verslag toont dat het uitgeven van De Waarheid een fors beroep doet op de middelen van de partij.

Het partijbestuur besloot dat voortzetting van de uitgave van De Waarheid verantwoord is, mits een indringende campagne voor vergroting van het aantal lezers wordt gevoerd. Op dit terrein zijn maatregelen getroffen die ook resultaten te zien geven. Versterking van de activiteiten voor de werving van abonnees is echter nog steeds dringend nodig.

INKOMSTEN

	RESULTAAT 1987-1988	BEGROTING 1987-1988	RESULTAAT 1986-1987
Kontributie	175.211	201.000	175.221
Fin. Kampanje	326.544	400.000	399.963
Periodieke giften	31.550	10.000	29.334
Afdrachten	191.130	146.400	157.432
Propaganda	4.716		34.648
Verkiezingsfonds	4.539		24.262
Diversen	112.881		202.937
	846.571	757.400	1.023.797

UITGAVEN.

	RESULTAAT 1987-1988	BEGROTING 1987-1988	RESULTAAT 1986-1987
Loonkosten	170.632	164.250	285.579
Inventaris	3.825	24.000	26.066
Drukkostenorg.	10.524	14.500	11.515
Ledenkrant	29.345	40.000	32.983
Org.kosten	9.373	5.500	5.794
Bestuurskosten	4.510	14.750	13.969
Int.Aktiviteiten	1.741	7.500	10.252
Kantoorkosten	45.660	78.000	
Huisvestingkosten	70.717	89.000	95.093
Propaganda	37.597	35.000	39.949
Verkiezingen	-----	-----	24.271
Congres/Konf.	1.400	-----	5.765
bijdr/sub	129.307	135.000	168.690
w.v. Bepenak	120.000		120.000
diversen	9.307		48.690
Res. Waarheid	150.000	-----	-----
Algemeen		15.000	26.854
Resultaat	181.940	134.900	277.017
	846.571	757.400	1.023.797

BALANS

	31-8-1988	31-8-1987
Activa		
Inventaris	6.425	7.800
Leningen u.g.	410.325	329.740
div.Debiteuren	478	1.129
vorderingen rekening courant	22.158	-----
liquide middelen	419.381	248.605
obligaties	-----	42.750
	858.767	630.024
Passiva		
schulden rekening courant	-----	96.998
Leningen o.g.	88.000	80.000
Crediteuren	4.683(-)	29.678
Lonen,premies, belasting	25.024	4.862
Reservering Waarheid	150.000	-----
Vermogen	600.426	418.486
	858.767	630.024

OVERZICHT CONTRIBUTIE-ONTVANGSTEN.

DISTRIKT	te verwachten ontvangsten 87/88	ontvangen over 87/88	ontvangen over 86/87	totaal over beide jaren	nagekomen in 88/89 (t/m 31 okt.)
Amsterdam	53.748,--	49.952,75	8.197,--	58.149,75	-----
Brabant-rest	5.257,44	5.257,44	5.290,56	10.548,--	-----
Brabant-oost	2.565,--	2.400,--	900,--	3.300,--	-----
Drente	1.602,--	54,--	846,--	900,--	-----
Friesland	5.364,32	5.761,26	1.223,42	6.984,68	-----
Gelderland	7.449,--	6.858,43	1.215,39	8.073,82	1.469,23
Gooi/Eeml.	3.880,56	982,--	647,20	1.629,20	484,--
Groningen	13.506,--	5.500,--	5.731,81	11.231,81	4.994,72
Den Haag	27.157,96	21.500,--	94,79	21.594,79	-----
Kennemerl.	7.143,88	7.814,65	1.156,50	8.971,15	400,--
Lelystad	776,--	600,--	200,--	800,--	500,--
Limburg	3.738,48	3.052,37	554,22	3.606,59	539,46
N.H.N.	8.586,25	2.738,81	3.810,84	6.549,65	-----
Rotterdam	12.040,56	8.561,55	1.387,50	9.949,05	2.260,64
Twente	750,--	137,26	137,24	274,50	-----
Utrecht	10.444,14	10.444,14	907,75	11.351,89	-----
Vecht/IJ.delta	3.059,70	1.257,27	140,20	1.397,47	183,17
IJsselstr.	1.002,--	1.002,--	248,--	1.250,--	-----
Zaanstreek	7.716,--	7.716,--	886,--	8.602,--	-----
Zeeland	718,44	0,--	0,--	0,--	-----
Totaal	176.505,73	141.589,93	33.574,42	175.164,35	10.831,22

OVERZICHT ACHTERSTALLIGE AFDRACHTEN.

DISTRIKT	te weinig ontvangen 87/88	teveel ontvangen 87/88	achter stallig 86/87	nagekomen in 88/89	nog te ontvangen	te veel ontvangen
Amsterdam	3.795,25		202,--		3.997,25	
Brabant-Rest					-----	
Brabant-Oost	165,--				165,--	
Drente	1.548,--		2.367,63		3.915,63	
Friesland		396,94	402,08		5,14	
Gelderland	590,57		737,21	1.469,23	-----	141,45
Gooi/Eeml.	2.898,56			484,--	2.414,56	
Groningen	8.006,--		920,19	4.994,72	3.011,28	
Den Haag	5.657,96		2.238,21		7.896,17	
Kennemerl.		670,77		400,--	-----	1.070,77
Lelystad	176,--		400,--	500,--	76,--	
Limburg	686,11			539,46	146,65	
N.H.N.	5.847,44		4.909,16		10.756,60	
Rotterdam	3.479,01			2.260,64	1.218,37	
Twente	612,74				612,74	
Utrecht					-----	
Vecht/IJ.delta	1.802,43			183,17	1.619,26	
IJsselstreek					-----	
Zaanstreek			3.962,50		3.962,50	
Zeeland	718,44		11,50		729,94	
Totaal	35.983,51	1.067,71	16.150,48	10.831,22	40.527,09	1.212,22

DE VERKIEZING VAN EEN NIEUW PARTIJBESTUUR.

Het partijbestuur heeft ten behoeve van de verkiezing van een nieuw partijbestuur besluiten genomen over de gang van zaken voor het congres. Over de procedure op het congres zelf is een voorstel opgesteld waarover het congres zal moeten besluiten. Beide zijn hieronder weergegeven. Over de procedure op het congres kan men wijzigingsvoorstellen indienen. Het congres dient hierover een besluit te nemen. (Graag precies aangeven op welk punt en welke passage over de procedure men een wijziging voorstelt. De wijzigingsvoorstellen dienen schriftelijk bij het partijsecretariaat te worden ingediend en liefst voor 6 maart 1989). Indien men opmerkingen heeft over de gang van zaken voor het congres kan men die het beste richten tot de voorbereidende kandidatencommissie.

I. DE GANG VAN ZAKEN IN DE VOORBEREIDING VAN HET CONGRES.

I. 1. de samenstelling van de voorbereidende kandidatencommissie.

Het partijbestuur heeft als zijn vertegenwoordiging in de voorbereidende commissie zes leden aangewezen: Jeanette van Beuzekom, Anne de Boer, Truus Divendal, Coen Oosterveld, Riet van Putten en Robert Schurink. Daarnaast bestaat de voorbereidende commissie uit vertegenwoordigers van de distrikten: Amsterdam 3; Groningen Den Haag Rotterdam en Utrecht 2; de overige distrikten ieder 1.

In eerste instantie worden deze vertegenwoordigers aangewezen door de distriktbesturen. Na de distriktconferenties wijzen de dan gekozen congresdelegaties onmiddellijk een vertegenwoordiging in de commissie aan (volgens dezelfde verdeling naar distrikten). Deze vervangt natuurlijk de eerste vertegenwoordiging als het tenminste om andere mensen gaat.

Op het congres wordt de definitieve kandidatencommissie gekozen op voorstel van het presidium. Het partijbestuur beveelt aan om voor continuïteit in de samenstelling van de commissie te zorgen, zowel voor als op het congres.

2. Taak en werkwijze van de kandidatencommissie.

a. De commissie verwerkt de discussie in de partij naar aanleiding van de overwegingen die het zittende partijbestuur aan de partij voorlegt.

Die overwegingen gaan over gewenste samenstelling en omvang op grond van de ervaringen van de afgelopen periode. De commissie probeert hierover al een rapportage voor te leggen aan de distriktconferenties; in elk geval gebeurt dat aan het congres. De discussie in de partij over het type partijbestuur dat nu nodig is en een gewenste samenstelling

daarvan zal een belangrijke rol spelen bij het werk van de kandidatencommissie voor en op het congres en natuurlijk de eigenlijke verkiezing door de gedelegeerden richting moeten geven. Aparte besluitvorming hierover door het congres is echter niet noodzakelijk, omdat gedelegeerden door hun stemgedrag bij de verkiezing besluiten over aard en samenstelling van het nieuwe partijbestuur. Over de gewenste omvang van het partijbestuur besluit het congres bij de stemprocedure.

b. De commissie inventariseert de gestelde kandidaten, onderzoekt de bewilligen en verzamelt relevante informatie door middel van vragen op het bewilligingsformulier. Partijgenoten, respectievelijk afdelingen groepen en distrikten die kandidaten willen stellen en aanbevelen, worden opgeroepen voor een duidelijke motivatie te zorgen. Dat kan schriftelijk op het formulier voor het stellen van kandidaten. Bovendien staat de commissie open voor overleg met distriktbesturen, partijgroepen, andere organen in de partij en individuele partijgenoten die hun opvattingen met betrekking tot de partijbestuursverkiezing kenbaar willen maken; dit met het inacht nemen van de gewenste vertrouwelijkheid wanneer het gaat om personen. De distriktconferenties ontvangen van de commissie een overzicht van de tot dan gestelde kandidaten.

c. De commissie beraadt zich ook over de stemprocedure die het partijbestuur heeft voorgesteld en geeft daarover desgewenst een advies aan distriktconferenties en congres. Zij streeft naar overeenstemming om procedurediscussies op het congres te vermijden.

d. De commissie bereidt een voorstel aan het congres voor voorzien van namen van partijgenoten die naar haar mening van het nieuwe partijbestuur deel uit kunnen maken, gegeven de gewenste omvang van het partijbestuur en de kwaliteit van betrokken partijgenoten en gehoord de discussie in de partij over de verwachtingen ten aanzien van het nieuwe partijbestuur.

e. De kandidatencommissie regelt haar eigen werkwijze en taakverdeling.

II. De procedure op het congres.

Voorstel van het partijbestuur.

(amendeerbaar).

Het zittende partijbestuur stelt aan de partij voor om bij de verkiezing van het partijbestuur ongeveer dezelfde procedure te volgen als bij het 30ste congres.

a. Omvang.

Het congres stelt de gewenste omvang van het nieuwe partijbestuur bij benadering vast door het bepalen van een maximum aantal uit te brengen stemmen. Dit maximum is 55. Het congres stelt geen minimum aantal uit te brengen vast.

b. Het voorstel van de commissie aan het congres.

Het congres vraagt van de commissie het volgende voor te leggen:

- een overzicht van alle gestelde kandidaten die bewilligd hebben, voorzien van informatie vanuit de bewilligingsformulieren;
- een rapportage over de discussie in de partij over het nieuwe partijbestuur;
- een voorstel voorzien van ongeveer zestig namen van partijgenoten die de commissie bijzonder wil aanbevelen voor de partijbestuursverkiezing.

Stemprocedure.

1. Het stembiljet voor de partijbestuursverkiezing bevat alle namen van gestelde kandidaten die bewilligd hebben. Iedere gedelegeerde brengt haar/zijn stem uit door maximaal 55 mensen aan te kruisen op het stembiljet. Alleen die stembiljetten zijn geldig die 55 of minder namen bevatten,
2. Voor het bepalen van de uitslag wordt per kandidaat het aantal geldig uitgebrachte stemmen geteld. Gekozen zijn de kandidaten waarop de helft plus één van het totaal aantal stemmen (geldige en ongeldige) is uitgebracht.

III. Toelichting.

Overeenkomstig de besluitvorming op het 30ste congres stelt het partijbestuur voor geen minimumaantal stemmen verplicht te stellen. Wel doen het partijbestuur en de voorbereidende kandidatencommissie een beroep op de partij en in het bijzonder op de congresgedelegeerden om van hun stemrecht ten volle gebruik te maken. De partijleden hebben er ons inzien recht op, dat hun vertegenwoordigers — de gedelegeerden op het congres — ten volle meewerken aan het totstandkomen van een partijbestuur dat aan de verwachtingen van de partij beantwoordt, met de gewenste omvang en met een voldoende draagvlak in de hele partij.

Het uitbrengen van een gering aantal stemmen bij de verkiezing van het partijbestuur vormt hiervoor een belemmering en levert een partijbestuur op waarvan het draagvlak niet optimaal is.

REGLEMENT VAN ORDE OP HET CONGRES.

(zelfde als vorige congres),

art.1.

Het 31ste congres van de CPN is openbaar.

art.2.

Gedelegeerden zijn bevoegd om op het congres een voorstel van orde in te dienen.

art.3.

Onder een voorstel van orde wordt verstaan een voorstel tot het nemen van een besluit betreffende de wijze, het tijdstip of de duur van behandeling van een onderwerp dat aan de orde is.

art.4.

Een voorstel van orde kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend via het secretariaat van het presidium.

art.5.

Als voorstel wordt aangemerkt de ontwerp-besluiten van het aftredende partijbestuur.

art.6.

Als amendement wordt aangemerkt een amendement zoals opgenomen in de beschrijvingsbrief t.b.v. het congres.

Tijdens het congres kunnen geen nieuwe amendementen worden ingediend. Het congres kan zelf besluiten aan de hand van bestaande teksten en bestaande amendementen, zoals vermeld in het definitieve congresmateriaal te komen tot compromisteksten.

art.7.

Nadat de beraadslaging is gesloten vindt besluitvorming plaats. Indien over een amendement met een positief pre-advies door geen enkele gedelegeerde stemming wordt verlangd, wordt het geacht te zijn aangenomen.

art.8.

Er wordt bij hand opsteken gestemd. Bij stemming beslist de eenvoudige meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen. Stemonthoudingen worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Indien de stemmen staken vindt herstemming plaats. In geval de stemmen opnieuw staken, wordt het amendement geacht te zijn verworpen.

art.9.

Het door de voorzitter/ster in het congres uitgesproken oordeel, dat door het congres een besluit is genomen is beslissend. In geval onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven vermelde oordeel de juistheid daarvan door een gedelegeerde wordt betwist, vindt één keer een herstemming plaats.

art.10.

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist het presidium gehoord het congres.

VOORSTELLEN VOOR NIEUW PARTIJBESTUUR

Uitgangspunten en taken:

Het partijbestuur is gehouden de besluiten van het 31ste congres uit te voeren en daarvan verslag te doen op het 32ste congres. In de komende zittingsperiode zal het partijbestuur als één van de belangrijkste taken meekrijgen te werken aan de politieke versterking van de partij en het optreden naar buiten. Een hoofdpunt daarbij is om de terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer te bewerkstelligen. Het partijbestuur zal veel aandacht moeten besteden aan de politieke discussie en besluitvorming en de uitvoering ervan in de partij. Het partijbestuur kiest uit haar midden een dagelijks bestuur dat de dagelijkse gang van zaken coördineert en de partijbestuursvergaderingen voorbereidt. Het partijbestuur zal open moeten staan voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven binnen en buiten de partij.

Samenstelling.

Bovenstaande vereist dat er bij de samenstelling van het partijbestuur rekening gehouden wordt met de taken die het partijbestuur van het 31ste congres meekrijgt.

In de afgelopen periode fungeerde het partijbestuur als een knooppunt van essentiële contacten met de partij. Dit zal ook de komende periode van belang zijn. Bij de samenstelling zal daarom gekeken moeten worden naar partijgenoten die hun werkgebied hebben in afdelingen en distrikten én naar partijgenoten die landelijk actief zijn. Dit geldt zowel voor het gebied van de partijorganisatie als voor tal van bewegingen en andere samenwerkingsverbanden. Een dergelijke verscheidenheid kan ertoe bijdragen dat de samenstelling recht doet aan de veelzijdigheid aan inzichten en ervaringen die in de partij aanwezig zijn. Ook zullen er voldoende mensen in het partijbestuur moeten komen die bereidt zijn in de komende zittingsperiode een centrale taak op zich te nemen. Het gaat dan in ieder geval om taken op het gebied van partijfinanciën en -organisatie en om sociaal-economische en vredesactiviteiten. Er moet rekening gehouden worden met de noodzaak dat het partijbestuur in staat moet zijn uit haar midden een dagelijks bestuur te kiezen, dat met gezag kan opereren. Verder moet bijzonder aandacht geschonken worden aan de positie van vrouwen en migranten binnen het bestuur. De commissie werkt op basis van voorstellen voor positieve actie, zoals door het partijbestuur vastgesteld.

BESLUITVORMINGSPROCEDURE

(Op basis van de bij vorige congressen gehanteerde procedures).

1. Procedure tot aan het congres.

Amendering.

Alle leden van de partij hebben het recht om voorstellen te doen tot aanvulling, wijziging en verbetering van de door het partijbestuur gepubliceerde ontwerp-besluiten via hun ledenvergadering of distriktskonferentie. Alle amendementen worden onmiddellijk doorgestuurd aan het partijbestuur en het distriktbestuur met vermelding van de naam van de indiener/ster. De uiterste datum waarop wijzigingsvoorstellen (amendementen) kunnen worden ingediend is 6 maart 1989. Het partijbestuur voorziet de amendementen van prè-adviezen, die evenals de voorstellen m.b.t. de commissies door het partijbestuur tijdig worden bekend gemaakt. (voor 17 maart 1989).

Commissie van beroep.

Door het partijbestuur wordt een Commissie van Beroep ingesteld, bestaande uit partijleden (niet leden van het partijbestuur) die gezamenlijk het vertrouwen genieten van de partij. Tot de taken van de commissie van beroep behoren:

- het behandelen van een met redenen omkleed bezwaar, dat een indiener/ster heeft ingediend tegen de verwerking van zijn/haar amendement.
- de commissie brengt advies uit aan het congres om het amendement wel of niet ter besluitvorming voor te leggen. De uitspraak van de commissie wordt door het partijbestuur als bindend beschouwd.

Bezwaren kunnen via het partijsecretariaat bij de Commissie van Beroep worden ingediend tot UITERLIJK 3 APRIL 1989.

PROCEDURE OP HET CONGRES.

De leiding van het congres.

art.1
Het congres staat onder leiding van een te kiezen presidium. Na het uitbrengen van het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur wordt uit en door de gedelegeerden een presidium gekozen.

De stemtelcommissie.

art.2.
Door het congres wordt uit de gedelegeerden een stemtelcommissie gekozen die de voorzitter/ster bijstaat bij de vaststelling van de uitslag bij de stemmingen. De stemtel-

commissie bestaat uit een oneven aantal leden. De commissie regelt onderling de taakverdeling en kan desgewenst deskundige medewerking inroepen.

De beraadslaging.

art.3.
Gedelegeerden en leden van het oude partijbestuur kunnen het woord voeren. Zij dienen zich hiervoor schriftelijk bij de leiding van het congres te melden voor een door de leiding van het congres te bepalen tijdstip. Op ieder voorstel c.q. amendement kan een toelichting worden gegeven door/namens de indiener/ster en indien nodig kan het prè-advies van het partijbestuur worden toegelicht. Daarna vindt de beraadslaging plaats. De voorzitter/ster van de vergadering bepaalt de volgorde van de sprekers. Hierna wordt de beraadslaging gesloten, tenzij het congres op verzoek van een van de gedelegeerden die in de eerste termijn het woord heeft gevoerd besluit een tweede termijn te doen plaatsvinden. Alleen degenen die in de eerste termijn het woord hebben gevoerd kunnen in tweede termijn het woord voeren. De delegaties geven voor de aanvang van het congres te kennen welke gedelegeerden van de spreektijd gebruik willen maken.

HET AFTREDENDE PARTIJBESTUUR

Het 30ste congres koos een partijbestuur bestaande uit 55 leden. Twee leden van het partijbestuur, Jeannette Algra en Johan Bommerson, hebben direct na hun verkiezing geweigerd zitting te nemen in het partijbestuur en derhalve niet deelgenomen aan de werkzaamheden. Vier leden van het partijbestuur, Eddy Schwarzwald, Bart Luirink, Miriam Zimmerman en Ed de Witte hebben tussentijds om verschillende redenen bedankt als lid van het partijbestuur. Van de overige 49 gekozen leden volgt hieronder een overzicht van de deelname aan de partijbestuursvergaderingen. Het PB-lid, Han Wanders heeft tussen mei 1987 en mei 1988 niet deelgenomen aan de werkzaamheden van het partijbestuur, die hij opschortte omdat hij zich niet kon verenigen met de besluitvorming in het partijbestuur. Het partijbestuur kwam in de periode decem-

ber 1986 t/m december 1988, 22 maal in vergadering bijeen.

- Pieter Appel
- Salome Bentinck
- Jan Berghuis
- Jeannette van Beuzekom
- Frank Biesboer
- Bart Blokzijl
- Anne de Boer
- Fenna Bolding
- Bert Bom
- Jan de Boo
- Ina Brouwer
- Peter Buijs
- Rob Coenen
- Ele van Dijk
- Truus Divendal
- Bert Docter
- Nico Dudink
- Daniël Engelsman
- Marius Ernsting
- Evelien Eshuis
- John Geelen
- Piet van Gemst
- Siem van der Helm
- Ton van Hoek
- Ellie Izeboud
- Wiel Jansen
- Wemke Ketting
- Edward Koen
- Geert Lameris
- Herman Meijer
- Leo Molenaar
- Joop Morriën
- Tara Oedayraj Singh Varma
- Henk Onderwater
- Coen Oosterveld
- Riet van Putten
- Cor Schoon
- Nico Schouten
- Robert Schurink
- Pouwel van de Siepkamp
- Boe Thio
- Pans van de Veen
- Anne Veenstra
- Iede de Vries
- Han Wanders
- Inez van Wijngaarden
- Jaap Wolff
- Paul Wouters
- Tiny IJssberg

- 17
 - 14
 - 7
 - 17
 - 14
 - 17
 - 12
 - 15
 - 17
 - 16
 - 17
 - 15
 - 18
 - 8
 - 20
 - 17
 - 9
 - 7
 - 15
 - 2
 - 4
 - 20
 - 22
 - 16
 - 20
 - 11
 - 13
 - 20
 - 14
 - 15
 - 16
 - 18
 - 5
 - 15
 - 18
 - 11
 - 10
 - 15
 - 16
 - 8
 - 17
 - 11
 - 9
 - 13
 - 10
 - 11
 - 19
 - 9
 - 14
- de Boo, Ina Brouwer, Truus Divendal, Marius Ernsting (vice-voorzitter), Siem van der Helm (secretaris), Elli Izeboud (voorzitter), Geert Lameris, Leo Molenaar, Robert Schurink, Boe Thio (penningmeester). Deelname van leden van het partijbestuur aan werkgroepen en commissies: **Bestuur Stichting Bepenak:** Elli Izeboud, Siem van der Helm. **Bestuur stichting IPSO:** Ina Brouwer. **Bestuur Stichting Vorming en Scholing:** Siem van der Helm. **Indonesië-Commissie:** Truus Divendal, Joop Morriën. **Archiefcommissie:** Jaap Wolff. **Financiële-commissie:** Boe Thio, Truus Divendal, Riet van Putten, Pouwel van de Siepkamp, Robert Schurink, Inez van Wijngaarden, Jaap Wolff. **Kerngroep Internationale Activiteiten:** Jan de Boo, Elli Izeboud, Anne de Boer, Jaap Wolff, Joop Morriën. **Kerngroep Vrede en Veiligheid:** Leo Molenaar, Ina Brouwer, Bert Bom, Nico Schouten, Han Wanders. **Sociaal Economische werkgroep:** Jan Berghuis, Geert Lameris, Bart Blokzijl, Edward Koen, Bert Docter. **Bedrijvengroep:** Elli Izeboud, Jan Berghuis, Nico Dudink. **Werkgroep Propaganda en Voorlichting:** Siem van der Helm, Jeannette van Beuzekom, Herman Meijer, Pieter Appel. **Statutencommissie:** Ina Brouwer, Salomé Bentinck. **Zuid-Afrikawerkgroep:** Elli Izeboud. **Redactie CPN-ledenkrant:** Siem van der Helm (eindred), Jeannette van Beuzekom, Iede de Vries. **Redactie Politiek en Cultuur:** Leo Molenaar (hoofdred), Jeannette van Beuzekom, Jan de Boo. **Vertegenwoordiging in Progressief en Links Overleg:** Marius Ernsting, Peter Buijs, Riet van Putten. **Vertegenwoordiging Groen Progressief Overleg:** Ton van Hoek, Anne de Boer, Jeannette van Beuzekom, Bart Blokzijl. **Scholingsgroep:** Piet van Gemst, Paul Wouters. **Coördinatie vrouwenoverleg:** Jeannette van Beuzekom. **Werkgroep Positieve Actie:** Wiel Jansen, Fenna Bolding, Marius Ernsting. **Wervingsactiviteiten De Waarheid:** Bert Docter, Robert Schurink.

FINANCIELE KAMPANJES BOEKJAAR 1987/88

Distrikt	donaties	voorj.env.	kerst.env.	extra	10%
Amsterdam	43.766,66	21.333,08	29.585,59	3.060,00	4.376,67
Brabant totaal	6.331,89	637,50	1.254,25		633,19
Drente	180,--	50,--	60,--		18,--
Friesland	4.389,00	1.809,50	793,50	290,--	438,90
Gelderland	5.404,44	732,50	1.802,--		540,44
Gooi/Eeml.	4.816,00	1.118,55	1.290,15		481,60
Groningen	5.757,25	870,--	445,--	100,--	575,72
Den Haag	28.606,00	6.972,29	4.390,--		2.860,60
Kennemerl.	7.361,05	4.150,10	3.967,95		736,11
Lelystad	660,--	244,--	150,--		66,--
Limburg	2.565,25	531,75	586,75	15,--	256,52
N.H.N.	4.425,--	1.485,--	580,--		442,50
Rotterdam	12.758,--	370,--	2.745,--		1.275,80
Twente	4.345,--	366,--	685,--		434,50
Utrecht	8.670,65	497,50	706,25		867,07
Vecht/IJ.del.	1.020,--	405,--	277,50		102,--
IJsselstr.	855,--	60,--			85,50
Zaanstreek	6.530,--	1.971,50	2.883,65		653,--
Zeeland	2.357,50	274,95	300,80		235,75
Diversen	35.087,50	1.725,--	1.450,--	3.300,--	3.508,75
Subtotaal	185.886,19	45.604,22	53.953,39	6.765,--	292.208,80
Bepenak		22.950,72	28.622,31		51.573,03
Totaal	185.886,19	68.554,94	82.575,70	6.765,--	343.781,83

HET PORTRET

op de grens van veluwe en randstad

amersfoortse cpn in groeiende stad

door elly van eijk

De CPN zal voor het eerst sinds vele tientallen jaren buiten Amsterdam congresseren en wel in Amersfoort. Reden daarvoor is de centrale ligging van Amersfoort. Aanleiding om in deze ledenkrant, die voor een groot deel aan het komende congres gewijd is, aandacht te schenken aan de afdeling Amersfoort.

Amersfoort is een provinciestad van ca. 96.000 inwoners in het midden van het land, met „de voordeur naar de randstad en de Veluwe aan de achterdeur”.

Deze vergelijking karakteriseert een beetje de positie die Amersfoort inneemt. Jarenlang een plaats aan de rand van de Veluwe, beetje ingedommeld, waar weinig ruimte was voor nieuwe initiatieven. Het politieke klimaat is vergelijkbaar en werd (en wordt voor een deel nog) hierdoor bepaald.

Vanaf 1982 is Amersfoort „Groeistad” in het kader van het verstedelijkingsbeleid van de Rijksoverheid. Dit betekent dat er tot 1995 zo’n 15.000 woningen gebouwd moeten worden om de lokale en regionale woningbehoefte op te vangen. Dat is een toename van 50% van het woningbestand van 1982.

Aan de noordkant van Amersfoort verrijzen nieuwe woonwijken en jaarlijks worden er zo’n 1500 woningen opgeleverd. Nieuwe bedrijfslokalen, in het voormalige polderland en nieuwe kantoorlokalen in de bestaande stad moeten zorgen voor de broodnodige werkgelegenheid voor het groeiende bevolkingsaantal. Amersfoort groeit en ontgroeit daarmee ook de Veluwe sfeer en richt zich meer op randstedelijke plaatsen wat betreft ontwikkeling en ambities.

klein en actief

De CPN-afdeling Amersfoort is een kleine maar redelijk actieve afdeling. Hoewel ook de interne partijdiscussies in de afgelopen jaren de afdeling Amersfoort niet onberoerd hebben gelaten, kan niet gezegd worden dat dit, zoals in andere afdelingen, erg diepe sporen heeft nagelaten.

Er zijn wat mensen vertrokken ten gevolge van de vernieuwingen óf omdat de vernieuwingen niet ver genoeg gingen.

Maar er zijn ook nieuwe, vaak jonge leden bijgekomen.

Al met al is Amersfoort een tamelijk stabiele afdeling. De afdeling wordt „draaiende” gehouden door een vijfkoppig afdelingsbestuur. Het bestuur heeft intern wel een soort taakverdeling maar vanwege het geringe aantal mensen in het bestuur is er vooral een collectieve verantwoordelijkheid voor de afdelingsorganisatie. Gezamenlijk worden de 6-wekelijkse ledenvergaderingen voorbereid en het voorzitterschap van deze vergaderingen rouleert. Ook donatiecampagne en andere partijactiviteiten

worden in onderling overleg besproken en naar gelang de beschikbare tijd van de bestuursleden wordt het werk verdeeld. Gezien de beperkte menskracht functioneert dat praktisch gezien redelijk.

Gevolg is wel dat sommige activiteiten, zoals scholingsbijeenkomsten er wel eens bij inschieten. Wat het bestuur geleerd heeft is om elke keer prioriteiten te bepalen in de initiatieven en activiteiten.

Beter om belangrijke politieke zaken goed aan te pakken, dan te proberen alles aan te pakken, met als gevolg slecht georganiseerde activiteiten of activiteiten die door gebrek aan menskracht schipbreuk lijden.

Gekoppeld aan de ledenvergaderingen verschijnt er een afdelingsblad „De Muurkrant”, waarin de belangrijkste activiteiten op plaatselijk en landelijk niveau vermeld staan.

Het thema van de ledenvergaderingen wordt veelal bepaald door de actualiteit en zeer regelmatig nodigt de afdeling ook mensen van het partijbestuur uit op de ledenvergaderingen om daar een toelichting te geven op actuele politieke ontwikkelingen en de discussie daarover in de afdeling bij te wonen.

De afdeling beoogt hiermee de band tussen afdeling en partijbestuur te versterken.

Thema's die de afgelopen periode aan de orde zijn geweest zijn onder andere:

- de bezuinigingspolitiek, de Europese eenwording en de gevolgen voor de sociale zekerheid en de positie van jongeren in het bijzonder;
- de discussie over de Waarheid en de situatie van de krant;
- de miljoenennota en de gevolgen voor de bevolking.

samenwerkende steunpilaren

Naast de activiteiten binnen de afdeling zijn veel Amersfoortse CPN'ers natuurlijk actief in allerlei plaatselijke comités en actiegroepen. In veel gevallen zijn CPN'ers daarbij de initiatiefnemers of belangrijke steunpilaren.

Enkele voorbeelden:

Op initiatief van de CPN is er een Platform Amersfoort tegen Apartheid opgericht, waarvan een groot aantal plaatselijke organisaties deel uitmaakt (PSP, PvdA, werkgroep Kaïros, het Humanistisch Verbond, ABOP, FNV, het

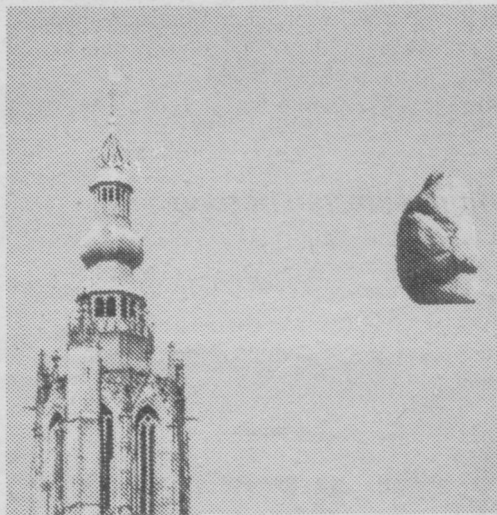
anti-discriminatie meldpunt). Met 120 collectanten werd in 1987 ruim 15.000 gulden opgehaald en nam Amersfoort de derde plaats in op de landelijke lijst.

Vanwege deze goede resultaten viel Amersfoort de eer te beurt om het optreden van Amandla in 1988 binnen te halen.

Gekoppeld aan de collecte in 1988 werden er een aantal lezingen georganiseerd door het Platform over de situatie in Zuid-Afrika. Hiervoor bleek veel belangstelling te zijn.

Op 11 juni 1988 ging er van uit Amersfoort een volle bus naar de nationale anti-apartheidsmanifestatie in Amsterdam.

Op initiatief van de CPN werd ook een werk-

groep in het leven geroepen „tot behoud van de gezondheidszorg in Amersfoort e.o.”. Doel was de Amersfoortse bevolking te informeren over de gevolgen van deze plannen van de commissie-Dekker en hiertegen acties te organiseren.

Ook dit was een breed platform waarin vertegenwoordigers van ouderenbonden, dienstverlenende instellingen, politieke partijen, artsen, vakbonden en het ziekenfonds deelnamen. Andere terreinen waar CPN'ers in Amersfoort actief zijn is op het gebied van de woonlasten en volkshuisvesting. Zo werd in samenwerking met PvdA, huurderscommissies en comité Vrouwen in de Bijstand een woonlastenonderzoek gehouden in 4 wijken in Amersfoort. Het resultaat van dit onderzoek werd aan het gemeentebestuur aangeboden en mondde uit in een gemeentelijk onderzoek naar de woonlasten, met name voor de lagere inkomensgroepen.

Ook in de vakbond, jongerenbeweging, Chili-comité, het plaatselijke vredesplatform en het 1 mei-comité zijn CPN'ers actief. Sedert een jaar of vijf vindt er een gezamenlijke 1 mei-viering plaats met o.a. PvdA, PSP, FNV, VARA en NIVON.

Afhankelijk van thema en programma worden deze bijeenkomsten door een behoorlijk deel van links Amersfoort bezocht en de laatste 1 mei-viering in 1988 kende helemaal een grote opkomst, niet in het minst doordat Marcus Bakker op het programma stond met een politieke rede, die ook bij een groot aantal niet-CPN'ers veel bijval oogstte.

Bij het nemen van politieke initiatieven en het voorbereiden van acties zoekt de afdeling steeds naar mogelijkheden tot samenwerking met andere politieke partijen en actiegroepen. Dit gebeurt niet alleen vanuit de praktische overweging van beperkte menskracht, maar vooral ook om het draagvlak zo groot en breed mogelijk te maken.

progressief amersfoort

Het streven en zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking met anderen om zo beter je doel te kunnen verwezenlijken is de laatste 6 jaar bijna vanzelfsprekend geworden. Dit is mede veroorzaakt door het deelnemen aan een links samenwerkingsverband op gemeenteraadsniveau. Bij de voorbereiding voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 is de afdeling be-

sprekingen begonnen met het toen al bestaande samenwerkingsverband van PSP/PPR/Ongebonden, verenigd in Progressief Amersfoort (PA).

Van 1978 tot 1982 had de CPN geen zetel in de gemeenteraad en de komst van de gemeenteraadsverkiezingen stelde de afdeling voor de vraag of ze alleen de verkiezingen in moest gaan of aansluiting moest zoeken bij de andere linkse partijen.

Aangezien linkse mensen in Amersfoort elkaar toch al regelmatig tegenkwamen bij allerlei acties en organisaties was de stap naar samenwerking op gemeenteraadsniveau niet zo groot. De CPN haakte aan bij PA, die toen 1 zetel in de gemeenteraad had.

Tijdens de eerste discussies over de samenwerking werd de basis voor de samenwerking neergelegd in een gezamenlijk verkiezingsprogramma en werden afspraken gemaakt over de samenstelling van de kandidatenlijst en eventuele tussentijdse wisselingen als niet alle partijen een zetel zouden kunnen bezetten in de raad.

Daarnaast werden afspraken gemaakt over de ondersteuning van de raadsfractie door de leden van de 4 deelnemende partijen. Tijdens deze besprekingen stond, meer dan de CPN-deelname, de positie van de „ongebonden” centraal. Deze „ongebonden” voelen zich verwant met de politiek van de drie linkse partijen, maar zijn geen lid van een van deze drie partijen, maar rechtstreeks van Progressief Amersfoort. Zij vertegenwoordigen vooral maatschappelijke bewegingen/actiegroepen. De samenwerking met deze „ongebonden” binnen PA heeft een impuls gegeven aan de politiek van PA.

De relatie met maatschappelijke bewegingen en acties én de gemeenteraadspolitiek is in Progressief Amersfoort altijd veel sterker geweest dan bij de andere partijen in de gemeenteraad. Bovendien is dit een stimulans om de eisen en ideeën van maatschappelijke bewegingen voortdurend politiek te vertalen in de gemeenteraad.

Bij de verkiezingen van 1982, waaraan toen ook de CPN deelnam, bleek Progressief Amersfoort behoorlijk winst te boeken: van 1 naar 3 zetels. Daardoor kwam er ook weer een CPN'er in de raad.

Een steunfractie helpt de raadsleden bij hun werk. Voorbeelden op welke terreinen de fractie vooral activiteiten ontplooit en politiek optreedt zijn:

woonlastenproblematiek (zoals gemeentelijke belastingen, gasprijzen), verbeteren van de sociale en culturele voorzieningen, ondersteunen van de acties van kraakbeweging (voor zover daarvan de laatste jaren in Amersfoort sprake was), optreden voor de positie van mensen met lagere inkomens en uitkeringen, bevorderen van de emancipatie (zowel vrouwen als homo-emancipatie), anti-apartheidsbeleid (een door PA ingediende motie tot boycot van Shell-producten werd alleen door PvdA/D'66 ondersteund en haalde het niet. Het apartheidsbeleid van Zuid-Afrika werd echter door de hele raad gekritiseerd) en anti-discriminatiebeleid. Zowel PvdA als Progressief Amersfoort hebben zich politiek ingezet voor gemeentelijke subsidiëring van een „anti-discriminatie meldpunt”.

groeïend tempo

Daarnaast wordt ook steeds de positie van de raad als hoogste besluitvormend orgaan van de gemeente in de gaten gehouden. Immers, in een snel groeiende gemeente als Amersfoort, waarbij in hoog tempo de bestaande stad uitgebreid wordt, wordt een gigantisch aantal plannen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

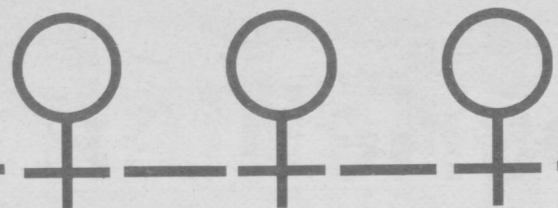
Die plannen zijn zeer ingrijpend voor de toekomst van de stad en gaan vaak gepaard met grote financiële consequenties waarbij de tendens is om zeer snel besluiten te nemen, waardoor de raad zich niet goed kan voorbereiden en zijn positie uitgehold wordt. Bij de verkiezingen in 1986 miste Progressief Amersfoort net een aantal stemmen om de derde zetel te behouden en ging ze met twee zetels, bezet door een CPN'ster en PSP'ster, de nieuwe raadsperiode in.

Sinds april 1988 is de plek van het CPN-raadslid, overigens voor het eerst, ingenomen door een „ongebondene”.

In vergelijking met de landelijke situatie in 1986 heeft het Amersfoortse samenwerkingsverband het redelijk goed gedaan; het verloor weliswaar een zetel maar in stemmenaantal was de achteruitgang zeer gering.

De samenwerking binnen PA verloopt tot nu toe goed en biedt, gezien de resultaten, zeker perspectief om ook in de toekomst progressief en actief op te treden in de plaatselijke politiek.

landelijk vrouwenoverleg

Op zaterdag 18 februari 1989 organiseert het CPN-vrouwenoverleg voor alle belangstellenden een discussiedag onder de titel:

hoe maken we armoede politiek?

Verschillende aanleidingen:

- het is de hoogste tijd om weer eens een landelijk vrouwenoverleg bij elkaar te roepen;
- het verschijnen van „Tussentijds”, geschreven door Ina Brouwer, met daarin het hoofdstuk „Meneer de voorzitter, waar is dat rapport over armoede gebleven?”;
- het armoedetribunaal in Brussel, en de konstatering dat armoede vooral een vrouwenprobleem is;
- de behoefte om het eens te hebben over onze relatie met het Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid, waarin Rieme Wouters ons „vertegenwoordigt”;
- de behoefte om inbreng van vrouwen te organiseren in de sociaal-economische politiek van de CPN.

Inleidingen door:

- Ina Brouwer, schrijfster van het boek „Tussentijds”, over de nieuwe armoede in Nederland
- Dinie van Veldhooven, lid van de Nederlandse delegatie naar het Europese Armoedetribunaal over het groeiende aantal vrouwen dat in armoede leeft
- Rieme Wouters, CPN-vertegenwoordigster in het Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid over vragen, ideeën en oplossingen voor armoede onder vrouwen vanuit het Breed Platform.

Het middagprogramma bestaat uit twee werkgroepen:

- Wat kan op gemeentelijk niveau gedaan worden om armoede onder vrouwen terug te dringen?
- Hoe krijgen we armoede onder vrouwen op de agenda van politieke partijen, vakbonden en andere organisaties?

Tijd en plaats: 11.00-16.00 uur in gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Te bereiken met bus 22 of 28, halte Oostenburgergracht. Soep en broodjes verkrijgbaar. Kinderopvang in overleg te regelen. Inlichtingen: Marian Kuijs, 020-239704.

hondepoep en spreekvaardigheid in beverwijk

door els van der molen

Al vóór Sinterklaas vorig jaar hebben we onze cursus spreekvaardigheid met succes afgesloten. Er was bij de inschrijving groot enthousiasme voor in onze vrouwengroep. Twaalf vrouwen gaven zich op. Met negen vrouwen hebben we de cursus uiteindelijk gedaan, onder leiding van Ria Hille.

De meesten van ons waren groentjes in het spreken in het openbaar, op ons gemeenteraadslid na natuurlijk. Het eerste onderwerp wat we bij de kop paken was het probleem van de hondepoe in een gemeente. Onze opdracht was: maak een stukje over de problemen die hondepoe oplevert en wat je daaraan kunt doen. En vooral: Gebruik spreektaal. Dat was niet zo eenvoudig. Tijdens het schrijven klonk hier en daar steeds gegiechel op over de absurditeit van het onderwerp (dat we overigens zelf gekozen hadden). Nu stond de videocamera op ons te wachten. Eén voor één staken we ons refertaat af, meestal heel gespannen, want het is behoorlijk griezelig als de hele groep plus een camera naar je zitten te kijken. We hebben ons er toch min of meer goed doorheen geslagen. Drie vrouwen van de groep kregen bij toerbeurt opdracht om te letten op houding, voordracht en duidelijkheid. De videoband werd teruggedraaid. De vrouwen meldden hun kritiekpunten en Ria corrigeerde zonodig. Dit alles in een prima sfeer. Af en toe hilariteit vanwege het onderwerp, maar we hebben er veel van geleerd en veel om gelachen.

trillend van de zenuwen

De volgende keer had Ria een inleidinkje geschreven over iets wat een langer verhaal

moest worden. „De dreigende sluiting van een buurthuis.” Zo aktueel, dat we zeiden onze verhalen (we moesten n.l. zelf de inleiding afmaken) maar goed te bewaren, want we kunnen ze misschien binnenkort wel gebruiken in een echte situatie.

Nu moesten we vooral op de voordracht en toon letten, met nog steeds het spiedend oog van de camera voor ons. Het ging ons al beter af dan de eerste keer. Toch is zo'n video prima, vooral voor jezelf. Het was verbazend te zien, dat als je zelf stond te trillen van de zenuwen, je soms toch heel zelfverzekerd overkwam. Zoiets geeft meer zelfvertrouwen, dan dat een ander het je vertelt.

Praktijk en theorie werden elke lesavond afgewisseld. We kregen tips over hoe je een verhaal opbouwt. Welke woorden je beter niet of juist wel moet gebruiken. Hoe je met argumenten om moet gaan. Het verschil tussen feiten en meningen, leren argumenteren en nog vele van dergelijke tips. We zijn ook nog wat verder gegaan, zoals het leren voorzitten van een vergadering: waar moet je op letten, wat voor soorten sprekers zijn er, waar en wanneer je de spreker moet afkappen en hoe je dat doet. Zeker zaken waar we in de toekomst veel aan zullen hebben. We zouden er veel verder in willen gaan. Er liggen bij onze groep nog talloze vragen over andere vaardigheden, zoals discussietechniek, notuleren, hoe geef je een interview af etc. We zijn nog steeds heel enthousiast, hebben aan deze cursus veel gehad en maken plannen dit voorjaar in een weekend de andere technieken ook onder de knie te krijgen. We hopen hierbij weer dezelfde prima ondersteuning van Ria te krijgen die we ook bij de vorige cursus gehad hebben.

Sociaal kernpuntenprogramma

CPN 1988/1989

Vervolg van pag. 4

- d. Verbetering van de buitenkeringsrechten van buitenlanders zodat hun feitelijk positie gelijk wordt aan die van Nederlanders. Geen invoering van het woonlandbeginsel bij de kinderbijslag.
- e. Onverkorte en onmiddellijke uitvoering van de EEG-richtlijnen voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen. Invoering van een regeling die aan (her)intreders het recht geeft op een zelfstandige uitkering. Uitbreiding van het zwangerschapsverlof naar 16 weken. Invoering van een 'calamiteitenverlof' op te nemen door een der verzorgers. (B.v. bij ziekte van kinderen). Daarbij mag geen onderscheid gemaakt worden tussen gehuwd ongehuwd heteroseksueel-homoseksueel of alleenstaand ouderschap.
- f. Opzetten van een nationaal fonds voor werkgelegenheidsprojecten, te financieren uit heffingen op technologie- en automatiserings- investeringen die ten koste gaan van arbeidsplaatsen. Bij besteding van de gelden uit een dergelijk fonds moeten de lagere overheden een belangrijke rol spelen.

B. Financiering.

- g. Vennootschapsbelasting terugbrengen op 42 % (opbrengst plm. 1,8 miljard- en belasting van de hoogste schijf van de inkomensbelasting weer op 72 resp 60 % (opbrengst 1,5 mld).
- h. Belasting op kapitaalexport met een taakstellende opbrengst van 1,5 miljard (ongeveer 10 %)
- i. Afroemen van de aardgaswinsten van Shell en Esso met minimaal 1 miljard.
- j. Verlaging van de defensie-uitgaven met 3 miljard, met name door drasties te snijden in het moderniseringsprogramma.

C. Deelterreinen.

- k. Oprichten van een onafhankelijk instituut voor milieutechniek en preventie, voor ontwikkeling en produktie van milieuvriendelijke cq. schone goederen zonder druk van directe rendementsverwachtingen met behulp van overheidsmiddelen.
- l. Een drastisch anti-verzuringsbeleid bestaan uit:
 - ★ strenge eisen aan raffinaderijen en elektriciteitscentrales gericht op toepassing van de beste technische middelen;
 - ★ strenge eisen aan veevoeder en automobielfabrikanten tot terugdringing van ammoniak en stikstofemissies;

- ★ versterking en uitbreiding van het openbaar vervoer;
- ★ verschuiving van vaste naar variabele kosten van auto-gebruik (verhoging van benzine accijns verlaging wegenbelasting);
- ★ gegarandeerde minimumprijzen in de landbouw zodat geen druk wordt gelegd op hogere produktie;
- ★ opbrengsten van maatregelen en boetes storten in een anti- verzuringsfonds om daarmee noodzakelijke maatregelen te bekostigen.

- m. Een breed opgezette en kwalitatief hoogwaardige regeling voor basisvorming voor volwassenen, met het oog op een brede kwalifikatie voor basisvorming wordende arbeidsmarkt, m.n. wat betreft de vraag naar geschoolde arbeidskracht.
- n. Een breed opgezet programma voor langdurig werklozen, omvattende opleidings- en scholingselementen, werkervaringsprojecten, met aansluitend gegarandeerd werk door middel van plaatsingsovereenkomsten; gedurende de scholing en werkervaringsprojecten geldt een speciale herintreders-uitkering.
- o. Een stelsel van op elkaar aansluitende voorzieningen voor ouderenzorg met als uitgangspunt het recht van ouderen om zelf te bepalen hoe ze willen wonen: zelfstandig met aanvullende voorzieningen of in verzorgingshuizen. Beleid en financiering van gezinszorg wijkverpleging, verzorgings- en verpleegtehuizen in één hand; het gebruik ervan (dus ook de beschikbaarheid) moet bepaald worden door de werkelijke behoefte aan zorg, en niet door het prijsmechanisme. In elk geval uitbreiding van gezinszorg en wijkverpleging.
- p. Een woningbouwbeleid dat de bouwkosten drasties terugdringt met behulp van lagere grondkosten toepassing van het lage BTW-tarief en lage rente op leningen voor sociale woningbouw zodat de huur voor iedereen zoveel mogelijk uit het inkomen betaald kan worden. Handhaving van de individuele huursubsidie als aanvullend voor verbetering. Een grootscheeps plan voor verbetering en onderhoud van het na-oorlogse woningbezit; rijk en woningbouwverenigingen moeten gezamenlijk in die sfeer een investeringsstroom van 3 a 4 miljard gulden per jaar op gang brengen. Geen gedwongen concentratie van lage inkomensgroepen in "goedkope" wijken.

D. Democratie.

- q. Vorming van een landelijk recherche-team en aanstelling van een speciale officier van justitie voor opsporing en vervolging van gevallen van racisme, diskriminatie en ongelijke behandeling.
- r. Een vaste kerncommissie in de Tweede Kamer voor onderzoek en enquête; bevoegdheid voor de Kamer om eigen adviesorganen in te stellen.

Bovenstaande voorstellen kosten geld maar leveren ook geld op: de belasting op de kapitaal-export verlaging van de defensie-uitgaven verhoging van de vennootschapsbelasting en van de hoogste schijf in de inkomstenbelasting heffingen op verzuurders en op investeringen in technologie en automatisering en daarbij minder mensen die een beroep hoeven doen op een uitkering en meer belasting opbrengen kunnen bij elkaar jaarlijks 15 tot 20 miljard vrijmaken voor investeringen en bekostiging van de voorgestelde en noodzakelijke maatregelen. Bij het nader uitwerken ervan zullen ook eerdere voorstellen van de kant van de vakbeweging het landelijk milieu overleg het breed platform vrouwen voor economische zelfstandigheid en tal van andere organisaties betrokken moeten worden.

Tenslotte.

In het voorgaande heeft de CPN zijn hoofdlijnen van sociaal-economische politiek geschetst en vertaald in een reeks van maatregelen die op korte termijn kunnen worden getroffen. De CPN wil daarmee aangeven dat een wezenlijk andere politiek niet alleen noodzakelijk is maar ook mogelijk. Niet in een keer tegelijk. Maar wel in flinke stappen. Door een ombuiging aan te brengen in de geldstromen die in deze maatschappij overvloedig aanwezig zijn. Door die weg te halen bij ongecontroleerde machtscentra waarvan teveel mensen en ontwikkelingen afhankelijk worden gemaakt. Door die te leggen bij democratisch gemaakt organen die beter op hun taak toege-

rust moeten worden.

Door daarmee de oorzaak van problemen als armoede werkloosheid en milieuvervuiling aan te pakken inplaats van door te schuiven tot ze onhoudbaar zijn geworden.

Door nu te investeren in een veilige schone en rechtvaardige toekomst.

De beweging daarvoor groeit: vele organisaties op allerlei terreinen zetten zich daarvoor in.

Het zal erom gaan die inzet tot een gezamenlijke macht te vormen een macht die een andere politiek kan afdwingen.

Daarvoor is de CPN onmisbaar.

ledenwerfaktie 1988 afgesloten

Met bijna 200 nieuwe leden is de ledenwerfaktie 1988 afgesloten. Een mooi resultaat voor een goede start van het nieuwe jaar, want het werven van nieuwe leden in 1989 gaat natuurlijk gewoon door!

DISTRICT	STAND
Amsterdam	47
Brabant-Oost	5
Brabant-West	5
Drente	2
Friesland	24
Gelderland	15
Gooi/Eemland	4
Groningen	9
Den Haag	23
Kennemerland	9
Lelystad	-
Limburg	8
Noord-Holland-Noord	9
Rotterdam	4
Twente	7
Utrecht	5
Vecht/IJ. delta	8
Deventer	1
Zaanstreek	6
Zeeland	2
Totaal	193

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktsbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

vindigrijk

Elke maand opnieuw valt het ons bij het samenstellen van deze rubriek met overzichten van de CPN-afdelingsberichten op, hoe vindigrijk sommige redakties zijn. Soms zijn er zeer interessante eigen artikelen, beschouwingen, interviews of commentaren bij. Die proberen we in deze rubriek kort aan te stippen. Voor andere CPN-afdelingsbladen is het natuurlijk mogelijk zulke artikelen „op te vragen” en „over te drukken”. Dat verlicht misschien iets het eigen redaktiewerk en het kan de inhoud van het afdelings- of distriktsblad verlichtigen. Aanvragen voor overgedrukte berichten kunnen natuurlijk gestuurd worden naar de desbetreffende CPN-afdeling. Waarschijnlijk zijn ze wel bereid een exemplaar op aanvraag toe te sturen.

erg dik

De CPN-afdeling in Zwolle slaagt er elke maand opnieuw in een erg dik ledenbericht te maken, dat de naam „de roodvinger” heeft. De verscheidenheid aan artikelen is erg groot. Zwolle laat zien, dat een afdelingsblad zich niet hoeft te beperken tot de rubriek „mededelingen”. Een overzicht van de inhoud van deze maand: een verslag van het bestuur over een lezing van Fré Meis op een openbare avond, een artikel over het besluit van de Zwolse gemeenteraad om een stedeband aan te gaan met Wologda in de USSR, een artikel over de „pers-fusies” in Nederland, een oproep voor de Kerstenveloppe voor De Waarheid, een uitnodiging voor een nieuwjaarsbijeenkomst, een verslag van een ledenvergadering, een overruk van het Waarheidartikel over de Hannie Schaft-herdenking, een interview met een kameraad uit Chili over de positie van de Chileense partij, een artikel over de volkshuisvesting in de jaren negentig, een verslag over de activiteiten van de afgelopen maand van de gemeenteraadsfractie, een verslag van de fractie in provinciale staten, een briefwisseling met het regionaal energiebedrijf over de fusie van

elektriciteitsmaatschappijen, een aankondiging van de fiets-vredesestafette naar Moskou, een beschouwing over de besluiten van de NAVO-planninggroep over vernieuwing van de kernwapens, een overzicht van regionale studentenacties, en een artikel over de collecte (f 6000,-) voor het ANC. Bovendien heeft De Roodvinger regelmatig een eigen boekrecensie over een nieuw boek, of reisverslagen van partijgenoten naar kameraden in het buitenland. Kortom, een ledenblad dat je niet in één avondje uitleest.

voorwerk

Uit de mededelingen van de diverse CPN-afdelingen blijkt dat in nogal wat afdelingen de nieuwe statuten van de partij zijn besproken. Statuten en huishoudelijk reglement komen op het congres aan de orde. Omdat het overige congresmateriaal in januari komt, hebben enkele afdelingen alvast wat voorwerk gedaan.

friese delegatie

De Linkse Fractie in Friesland wacht niet op de pogingen van het provinciebestuur om een uitwisseling tot stand te brengen met Schwerin in de DDR. Daar is nog steeds niks van gekomen. Het CPN-distrikt heeft daarom een eigen Friese delegatie gestuurd naar Berlijn. In het distriktsblad „Het Kompas” staat daarover een prettig reisverslag.

heleen passtoors

In „De Rooie Zaankanter” van het CPN-distrikt Zaanstreek wordt het volledige adres afgedrukt van Heleen Passtoors, die in een Zuidafrikaanse gevangenis zit. Ansichtkaarten, briefkaarten en brieven kunnen in een aparte afgesloten enveloppe worden verstuurd via de Nederlandse ambassade, de heer W. H. Simonsz, c.o. Royal Dutch Embassy, P.O. Box 117, Pretoria, Zuid-Afrika. Op de buitenste enveloppe niet de naam van Heleen zetten, maar op de ingesloten binnenste.

gemeenteraadsverkiezingen

De CPN-afdeling Nijmegen is er vroeg bij; daar wordt de komende weken al over de gemeenteraadsverkiezingen gesproken van 1990. Dat blijkt uit het afdelingsmededelingenblad Het Kameraadje. Zowel de CPN-afdeling, als de gezamenlijke ledenvergadering van PSP, CPN en PPR gaat zich al bezighouden met de eerste besprekingen over een verkiezingsprogramma en dergelijke. Over een half jaar wordt de samenwerking van de afgelopen jaren besproken en geëvalueerd.

plaatselijk vlugschrift

De CPN-afdeling in het Friese Smallerland gaat een eigen plaatselijk vlugschrift verspreiden, één keer in de maand. Als naam is gekozen De Kleine Waarheid. Het wordt vanaf de marktkraam verspreid. Krijgen wij voortaan ook een exemplaar?

teruggeblikt

De acties van de schoonmakers in dienst van de gemeente Amsterdam hebben vorig jaar uitvoerig in veel kranten gestaan. In de distriktsbrief van Amsterdam wordt er uitvoerig op teruggeblikt. Ook de oproep van een groep communisten werkzaam bij de overheid om de krachten te bundelen, komt uitvoerig aan bod, inclusief de oproep aan de Amsterdamse communisten om de meningsverschillen ondergeschikt te maken aan de sociaal-economische strijd in het distrikt.

stap voor stap

In het ledenbulletin van de CPN-afdeling Leiden wordt melding gemaakt van het feit, dat het afdelingsbestuur de vele plannen en ideeën van de leden niet allemaal tegelijk kan uitvoeren. Vorig jaar was een onderzoek gehouden naar wat er onder de CPN-leden in Leiden leeft. Dat leverde zoveel nieuwe plannen op, dat het afdelingsbestuur stapje voor stapje de zaak moet afhandelen.

groningse homo-groep

In de CPN-afdeling Groningen-stad is er weer een homo-groep opgezet. De partijgroep is opgericht in overleg met het afdelingsbestuur en met het landelijk CPN-flikkeroverleg. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Jan Nijman op het CPN-kantoor in Groningen, Turftorenstraat 30A, 9712 BN Groningen.

weer oppikken

In het CPN-distrikt Den Haag is in het najaar een werkgroep gevormd om de sociaal-economische strijd weer op te pikken. Dat was in de voorbereidende periode van de FNV-actie op het Museumplein. In het distriktsbulletin wordt daar verslag van gedaan. De werkgroep gaat de komende tijd eigen CPN-activiteiten in de regio organiseren.

collegebreuk

In Wageningen is de linkse college-samenwerking van PvdA en de samenwerkingsfractie PPCE uit elkaar gevallen. Wethouder Merkelijn (PSP, CPN, PPR, EVP) stapte uit het college, toen de wethouders van de PvdA ondanks eerdere toezeggingen niet wilden meewerken aan de gemeentelijke saneringsplannen voor het centrum van Wageningen. De PvdA wilde „zaken doen” met partikuliere beleggers, PPCE wilde het heft in eigen gemeentelijke hand houden. In Het Kameraadje, het blad van de CPN-afdeling Nijmegen, wordt een uitvoerige terugblik gegeven op de college-breuk, en wordt alvast vooruitgekeken naar het functioneren als oppositiepartij.

sluitende begroting

In „De Rooie Zaankanter” van CPN-distrikt Zaanstreek doet voorzitter Siem van den Berg een aanval op het beleid van de PvdA-fractie in de gemeenteraad van Zaanstad. Daar is jubelend aangekondigd dat de begroting dit jaar sluitend is. De CPN-distriktsvoorzitter wijst erop hoeveel de PvdA heeft geslikt van de rechtse voorstellen van CDA en VVD, die de financiële huishouding van Zaanstad lijken te verzorgen. „Het is allemaal bezuinigingen slikken, dat door de PvdA moeiteloos wordt aanvaard,” aldus Van den Berg.

eigen nota's

De provinciale Links Brabant-fractie bracht onlangs een eigen openbaar-vervoernota uit. Daarover is onlangs een openbare hoorzitting gehouden, waar tientallen mensen op afkwamen. De Brabantse CPN-gedeputeerde voor openbaar vervoer kritiseerde het „eigen autobeleid” van Smit-Kroes, en onderschreef grote delen van de Links Brabant-nota voor verbetering van de positie van het openbaar vervoer. Inmiddels heeft Links Brabant een nieuwe eigen nota uitgebracht, over provinciaal ouderbeleid.

geen nieuwe kernwapenplannen maar nieuwe ontwapeningsstappen

door bert bom

Op 5 juli 1989 gaat in Den Haag het Nederlandse deel van de Europese vredesestafette van start. Tegelijkertijd start in Parijs de andere stroom van dit vredesevenement. In Frankfurt is de samenkomst van beide vredesstromen. Vandaar gaat een groep van 100 vredesactivisten verder door de DDR, Polen en de Sowjet-Unie, waar op 6 augustus 1989 in Moskou het slotgebeuren plaatsvindt. De beperking tot 100 vredesactivisten uit West-Europa die mee kunnen naar Moskou vindt zijn oorzaak in de DDR, die niet meer mensen in het kader van deze vredesestafette wil doorlaten.

protest

De organisatie van de Nederlandse vredesestafette, Stop de Wapenwedloop, richt zich op een grote deelname aan de vredestocht Den Haag-Frankfurt. De eerste prioriteit blijft natuurlijk het terugdringen van nucleaire bewapeningsplannen van de NAVO, waar onze nieuwe defensie-minister zo van harte mee instemt. Daarnaast is de vredesestafette een protest tegen de versterking van de West-Europese defensie in het kader van de WEU, de Frans-Duitse militaire samenwerking en andere bewapeningsplannen. Dit alles terwijl er van de zijde van het Warschau-Pact niet alleen ontwapeningsvoorstellen zijn maar ook eenzijdige ontwapeningsstappen. De vredesbeweging kan dit niet aan zich voorbij laten gaan. Het is van belang dat de vredesestafette in Nederland en Duitsland de mensen weer in beweging brengt voor ontwapening. De route door Nederland gaat van Den Haag (5 juli), Culemborg (6 juli), Volkel (7 juli), Weert (8 juli), naar Brunsum (9 juli). Daarna gaat de vredestocht in zes dagen naar Frankfurt.

50 kilometer per dag

In de genoemde plaatsen wordt een manifestatie georganiseerd. De vredesestafette wordt begeleid door Rampenplan, die voor voeding zorgt en Theaterstraat, die voor podium en muziek zorg draagt. De vrouwenfietsreparatiewerkplaats uit Amsterdam gaat mee voor herstel van kapotte fietsen. Per dag worden afstanden van ± 50 kilometer afgelegd. De kosten zijn voor eten en overnachting f 15,- per dag. De bedoeling is dat er in sporthallen e.d. wordt overnacht. Voor vredesactivisten, die niet in de directe omgeving van de hoofdroute van de vredesestafette wonen, is het mogelijk om een eigen vredesroute te organiseren, die dan in een van de plaatsen op de hoofdroute aansluit.

Voor de organisatie is nog veel menskracht nodig. Stop de Wapenwedloop kan voor deze activiteit (en andere) nog heel wat hulp gebruiken.

Op dit moment wordt met andere vredesorganisaties overlegd of zij mee willen doen aan de vredesestafette. Natuurlijk kan ieder ook individueel aan de vredesestafette mee organiseren.

Voor verdere informatie kan contact opgenomen worden met Stop de Wapenwedloop, Nieuwe Keizersgracht 61, 1018 VD Amsterdam tel. 020-232535. Financiële ondersteuning kan gestort worden op giro 5087426 t.n.v. Europese Vredesestafette te Wageningen.

Europese vredes-estafette

Herdenkt de Februaristaking 1941

Op 25 februari 1989 is het 48 jaar geleden dat ruim driehonderdduizend mensen in Amsterdam en omliggende steden en dorpen gestaakt hebben uit protest tegen de vervolging van onze joodse landgenoten door de Duitse nazi-overheersers. Openbare diensten, de bouw, bedrijven, havens, ateliers, kantoren en winkels werden stilgelegd.

Een belangrijke bijdrage aan deze verzetsdaad werd gegeven door de illegale CPN. Met haar manifest "Staakt, staakt, staakt!!!" werd de bevolking opgeroepen zich solidair te tonen met het zwaar getroffen joodse deel van de bevolking.

Op zaterdag 25 februari 1989 zal in Amsterdam de jaarlijkse herdenking plaatsvinden van deze unieke verzetsdaad tegen fascistische onderdrukking.

Velen verzamelen zich rondom de Dokwerker als eerbetoon aan hen, die tijdens de bezetting van ons land in staking zijn gegaan.

De Februaristaking 1941 kan niet uit het geheugen worden weggewist.

Zij is voor ouderen en jongeren uitgegroeid tot een belangrijk moment in de geschiedenis van ons land, tot een nationale verzetsdaad tegen onderdrukking, anti-semitisme en fascisme.

De Februaristaking 1941 is ook nu nog een wekroep aan allen om tegen onderdrukking en vreemdelingenhaat te strijden.

Waar de staking van 1941 een vlammend protest is geweest tegen anti-semitisme en fascisme, zo is de herdenking van nu een moment van bezinning en overdenking.

De bescherming van democratische rechten en menselijke waarden is ook nu van betekenis. Toen is gestreden tegen een misdadige aanslag op de menselijke waardigheid. Nu geldt nog steeds dat bescherming van democratische rechten en mensenrechten, zowel in ons land als elders in de wereld, essentieel is.

Het is nodig waakzaam te blijven tegen alle verschijnselen van fascisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat.

Daarom is een krachtige stellingname noodzakelijk tegen het apartheidsysteem in Zuid-Afrika, waarin het racisme tot wet is verklaard.

De Februaristaking 1941 heeft de diepdoorvoelde en grote betrokkenheid van de bevolking naar buiten gebracht op een moment, dat onze joodse landgenoten tot doelwit werden van de fascistische bezetters. De anti-fascistische strijd-(st)ers uit die tijd hebben zich gerealiseerd dat met de strijd tegen het fascisme ook een bijdrage werd geleverd voor vrede en voor een wereld zonder oorlog.

Ook thans zetten velen zich in voor een vreedzame samenleving en voor een wereld, waarin de gevaren van de atoombewapening worden teruggedrongen.

Het is verheugend, dat de vierde mei elk jaar opnieuw op een waardige wijze wordt herdacht. Het is evenwel nodig, dat de viering van de vijfde mei als dag van nationale bevrijding door een ieder kan worden beleefd.

De bevolking van ons land heeft recht op een vrije dag om die vijfde mei als nationale feest- en bevrijdingsdag te kunnen vieren.

Regering en parlement dienen op hun verantwoordelijkheid te worden gewezen; zij behoren de vijfde mei tot een vrije dag te verklaren.

De herdenking van de Februaristaking 1941 is een belangrijk gebeuren voor allen, die zich inzetten tegen onderdrukking, voor vrede en voor het respect van de mensenrechten.

Het is in deze geest, dat het Comité Herdenking Februaristaking 1941 een ieder oproept om op zaterdag 25 februari 1989 aan de herdenking deel te nemen.

Wij spreken de wens uit, dat zeer velen - op grond van eigen overwegingen - aan de komende herdenking zullen deelnemen.

Het defile langs de Dokwerker op het Jonas Daniël Meyerplein zal om 17.00 uur 's middags worden geopend met een kranslegging door het Gemeentebestuur van Amsterdam en door het Comité Herdenking Februaristaking 1941.

INHOUD

- pag. 2 - verklaringen en mededelingen partijbestuur
pag. 3 - rapportage van de consultatie over samenwerking en de rol van de CPN
pag. 4 - Europa 1992
Campagnenieuws Regenboog
pag. 5 - de CPN en het milieu
- Nieuwe werfcampagne De Waarheid
pag. 6 - positieve actie voor vrouwen
- Verslag bijeenkomst „vrouwen en armoede”
pag. 7 - berichten uit de afdelingen
- Verslag scholingsweekeinde CPN-jongeren

Maart 1989, nummer 2

Op weg voor een vrij chili

door iede de vries

In Nederland wordt in de maand april een uitgebreide campagne gevoerd voor de democratie in Chili. Onder de naam „Op weg voor een vrij Chili” worden zowel plaatselijk als landelijk tal van bijeenkomsten gehouden, demonstraties en wordt een verklaring aangeboden aan de Nederlandse regering.

De organisatie van die actieperiode is in handen van het Chili Komitee, in samenwerking met politieke partijen, vakbonden, kerken en andere organisaties. De Chili-maand begint op 8 april, en wordt afgesloten op 7 mei. Toen de Chileense bevolking bij het referendum van vorig jaar het heft in eigen hand nam, en in meerderheid tegen voortzetting van de dictatuur stemde, werd de basis gelegd voor democratisering in Chili. Maar de uitslag van het referendum betekent niet, dat gevestigde machten in Chili uit zichzelf de macht zullen opgeven. Pinochet is nog niet weg: die blijft nog minstens een jaar zitten. En de ondemocratische grondwet is ook nog niet aangepast. De samenwerkende Chileense politieke partijen zijn inmiddels een campagne begonnen om die democratisering te versnellen. Daar kunnen ze een beetje internationale solidariteit best bij gebruiken. De politieke partijen zijn ook al bezig om een presidentskandidaat te zoeken, als tegenhanger voor de één of andere generaal, waar de militairen ongetwijfeld mee voor de dag zullen komen. Daarnaast zijn de nu nog verboden politieke partijen een campagne begonnen voor legalisering.

een half jaar

In april, tijdens de actiemaand voor Chili, ligt het referendum precies een half jaar achter ons. Voor de Chilenen begint de tijd te dringen. Als er resultaten geboekt kunnen worden, moet de inzet voor die doeleinden worden versterkt. Vandaar dat juist de maand april is gekozen voor „Op weg naar een vrij Chili”. Eind vorig jaar hebben 106 Nederlandse gemeentebesturen zich uitgesproken vóór democratie in Chili. Van die gemeentebesturen kan nu worden gevraagd opnieuw iets voor Chili te doen. Eind 1987 hebben tientallen gemeentebe-

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

sturen zich bereid verklaard enkele Chileense politieke gevangenen op te nemen.

Het Chili Komitee wil in de Chili-maand de nadruk leggen op plaatselijke activiteiten, met een landelijke manifestatie aan het begin of aan het einde van de maand. Voor plaatselijke comités is een grote voorraad ondersteunend materiaal aanwezig. Zo is er een Chili-karavaan, zijn er Chileense sprekers en muzikanten die ingezet kunnen worden, is er foldermateriaal en is er een Chili-actiekraant. Die is in grote oplage gemaakt, en kan huis-aan-huis worden verspreid.

Het Chili Komitee is bereid te helpen bij de oprichting van plaatselijke comités om de plaatselijke organisatie ter hand te nemen. Ook kunnen plaatselijke partijgroepen of fracties het initiatief nemen om ter plekke in de Chili-maand wat te organiseren.

Nadere inlichtingen bij: 020 -270307.

‘een bloeiende cultuur’

door herman meijer

Het is een aantal partijgenoten al opgevallen: van het hele rijtje doelstellingen in ontwerpbesluit 1 keert alleen „een bloeiende cultuur” nergens terug. Dit komt doordat deze doelstelling op de valreep in het ontwerpbesluit terecht is gekomen, maar wel: met het oog op meer. De eerste gelegenheid waarbij dit zal blijken is de opstelling van het programma voor de kamerverkiezingen. En wellicht nog eerder, als het nieuwe partijbestuur besluit weer een cultuurgroep in het leven te roepen...

Wat kan een politieke partij doen opdat de cultuur bloeit? Vanuit de traditie van de CPN valt in ieder geval te beantwoorden: strijden voor een overheidspolitiek die creativiteit-in-vrijheid steunt én zelf een aanstekelijke partijcultuur scheppen en onderhouden.

Om maar met het eerste te beginnen, ook in cultureel opzicht valt er na zeven jaar Lubbers-politiek het een en ander te herstellen. De afschaffing van de BKR zonder noemenswaardige compensatie en een overheid die „terug-treedt” ten behoeve van particuliere sponsors, dat springt in het oog. Maar er zitten ook cultuurverarmende effecten aan een onderwijs-politiek die het hoger onderwijs tot een verzameling vakopleidingen reduceert, aan een eenzijdige stimulering van enkel dat wat de economische concurrentiepositie van het land dient („kies exact”). Hetzelfde geldt voor de afbraak in het club- en buurthuiswerk en even goed voor de bezuinigingen op volkshuisvesting. Overall vindt inkrimping plaats tot op een minimum. Een dergelijke politiek leidt ertoe dat „cultuur” een marginale luxe wordt in een

beperkt aantal hoogtepunten: een nationaal ballet, een concertgebouworkest, een enkel gebouw. Maar het draagvlak wordt smaller, de deelname geringer, de vrije communicatie neemt af, kortom, het democratisch gehalte slinkt. Uiteindelijk betekent dit culturele schraalheid.

cultureel klimaat

Wat zou dat? Het rare is in dit land, en dat kan je helaas de regering-Lubbers niet aanrekenen, dat je moet uitleggen dat het een gemis is. Iedereen weet dat de Nederlandse maatschappij ook voortbestaat als het volk niet kan zingen, dat de concurrentiepositie van Nederlandse ondernemingen niet afneemt omdat de Nederlandse ondernemers geen lopende zin kunnen uitspreken, dat het land niet onder water verdwijnt omdat niemand nog een leesbare en logische tekst kan schrijven, dat we niet van de landkaart verdwijnen als onze bejaarden geen toneel maken. En dus lijkt het niet urgent. Voor liberalen is er geen probleem, christendemocraten zijn er niet in geïnteresseerd en bij de sociaal-democratie hoeft je wat dat betreft ook niet aan te kloppen.

In de komende maanden zullen door de commissie nog een aantal mensen uit andere maatschappelijke bewegingen worden geconsulteerd.

Over de samenwerking met andere politieke partijen besloot het CPN-bestuur gesprekken te gaan voeren met PPR, PSP en PvdA over de inhoud en vormen van samenwerking bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Verder houdt het CPN-bestuur vast aan hetgeen het hierover in januari jl. publiceerde in de voorbereiding van het CPN-congres op 7, 8 en 9 april 1989.

(Zie ook pagina 3)

Herdenkt

de

Februari-

staking

verklaring

De CPN is geschokt en verontwaardigd over de uitspraak van de Tweede Kamer ten aanzien van de gratiëring van de twee in Breda gedetineerde oorlogsmisdadigers.

De CPN vindt dat de meerderheid van de Tweede Kamer onvoldoende rekening gehouden heeft met de belangen van oorlogsslachtoffers en dat zij onvoldoende oog heeft gehad voor de bijzondere rechtspleging.

De CPN doet een dringend beroep op de regering alsnog af te zien van het voornemen tot vrijlating van de twee oorlogsmisdadigers. Naar de mening van de CPN is in de afgelopen dagen — ondanks de onzorgvuldigheid en de korte tijd voor reacties — duidelijk geworden, dat het voornemen tot gratiëring op een onvoldoende breed draagvlak in de Nederlandse maatschappij kan rekenen.

Het past in een democratie, dat dergelijke signalen worden gerespecteerd en alsnog worden meegewogen in de beslissing, waarvoor de regering de verantwoordelijkheid draagt. De CPN neemt scherp afstand van de redenering voor vrijlating, waarin gesuggereerd wordt dat in de rechtsstaat geen ruimte is voor respect voor de bijzondere rechtspleging ten aanzien van oorlogsmisdaden.

De CPN acht dit onaanvaardbaar. Bijzondere rechtspleging is onlosmakelijk verbonden met de huidige rechtsstaat.

De uitspraken van verzetorganisaties, van organisaties van vervolgd en het samenwerkend verzet waren overduidelijk: **levenslang is levenslang.**

Scherpe reactie bleken ook op de (noodzakelijkerwijs inderhaast) belegde protestbijeenkomsten in Den Haag en Amsterdam en talrijke petities.

Deze mening werd ook weerspiegeld in een grote minderheid in de Tweede Kamer tegen gratiëring.

Dit rechtsgevoel wordt niet alleen gedragen door generaties die een rol speelden in verzet tegen fascisme en slachtoffers, maar ook door nieuwe generaties.

Amsterdam 26 januari 1989

Dagelijks bestuur CPN

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom,
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt
21 april 1989.
Kopij inleveren voor 7 april.

herdenk de februaristaking 1941!!!

de strijd tegen fascisme, racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat gaat door

Zeer velen in ons land hebben de afgelopen weken te maken gehad met uiteenlopende gevoelens: woede, geschoktheid in hun rechtsgevoel en soms ook machteloosheid.

Dwars tegen de opvattingen in van vele organisaties van het oud-verzet en van oorlogsslachtoffers steunde een meerderheid in de Tweede Kamer het voornemen van de regering-Lubbers om de twee van Breda opnieuw gratie te verlenen. Daders van tomeloze barbaarsheid in het bijzonder tegen onze joodse landgenoten, zijn op vrije voeten gesteld.

Alle voorstemmers hebben over het hoofd gezien, dat zij niet alleen zeer velen die de jaren van de bezetting en oorlog hebben meegeemaakt, maar ook allen die zich ook nu inzetten tegen verschijnselen van fascisme en racisme, in hun rechtsgevoel hebben aangetast.

De Communistische Partij van Nederland is van mening, dat de hele gang van zaken rondom de vrijlating van de Twee van Breda aantoonde dat de regering pogingen in het werk stelt om af te komen van de **verplichtingen**, die in de na-oorlogse jaren zijn overeengekomen en die ook thans nog **onverkort** moeten worden nageleefd.

Het is voor de CPN **onaanvaardbaar** dat aan pensioenen en uitkeringen nog verder wordt getornd. Er moet absoluut een eind komen aan pogingen om hen, die zo zwaar geleden hebben onder de verschrikkingen van het Duitse fascisme, op hun inkomen — en daarmee op een menswaardig bestaan — te beknibben. Daarom wijst de CPN de voorstellen van minister Brinkman om de uitkeringen aan oorlogsgetroffenen te beperken, ten scherpste af.

De vijfde mei als nationale feestdag is nog steeds niet omgezet in een vrije dag voor iedereen.

De regering verschuift dit ten onrechte naar het „georganiseerd overleg” van werkgevers en werknemers.

Regering en parlement dienen de vijfde mei tot een nationale vrije dag te verklaren.

Moet Nederland in dat opzicht achterlopen op landen als België, Frankrijk en Italië?

De herdenking van de gevallen op de vierde mei wordt overal op een waardige wijze gehouden en het is vanzelfsprekend, dat aan de viering van de vijfde mei — als de dag van de nationale bevrijding — door een ieder op zijn eigen wijze kan worden deelgenomen.

Daarom doet de CPN een beroep op het parlement om stelling te nemen tegen het op de lange baan schuiven van de vijfde mei als vrije dag.

agenda

18/19 maart

**distriktconferenties
CPN**

18 maart

**themaconferentie
REGENBOOG**

18 maart

**conferentie
raads- en statenleden
PPR, CPN en PSP**

26/27 maart

pasen

1 april

distriktenoverleg

4 april

**bestaat de NAVO
40 jaar**

7/8/9 april

31ste CPN-congres

21 april

**verschijnt
de nieuwe ledenkrant**

De Westduitse president vindt het nodig de Nederlandse regering te bedanken voor de vrijlating van de Twee van Breda.

Minister Van den Broek reist naar Tokio om er de begrafenis van Hirohito — de verpersoonlijking van het Japanse fascisme — bij te wonen. En in West-Berlijn krijgt de neo-fascistische beweging de „Republikeinen” — in navolging van Le Pen in Frankrijk en het Vlaamse Blok in België — de kans om campagne te voeren tegen buitenlanders en vreemdelingen.

Dat is een uitermate verontrustend verschijnsel, waartegen ook in ons land waakzaamheid geboden is.

Ons land kent grote tradities van anti-fascistisch en vrijheidslievend bewustzijn.

Het komt in vele vormen tot uiting, niet in het minst in de omvangrijke steun die wordt gegeven aan de vervolgd van het apartheidsregime in Zuid-Afrika en aan andere volkeren, die lijden onder onderdrukking en miskenning van mensenrechten.

De CPN is van mening dat de gemengde gevoelens over de vrijlating van de Twee van Breda en de afvaardiging naar de begrafenis van Hirohito moeten worden omgezet in een nieuw elan voor anti-fascistische strijd.

Tegenover alle pogingen om de klok terug te zetten is het nodig een krachtig protest te laten horen. Er mag niet getolereerd worden, dat aan de verworvenheden van de democratie en mensenrechten wordt getornd.

Daarom roept de CPN op tot deelname aan een grote en waardige herdenking van de roemrijke Februaristaking 1941.

Deze herdenking zal plaatsvinden op zaterdag 25 februari a.s. om 17.00 uur 's middags op het Jonas Daniël Meyerplein te Amsterdam.

Uw aanwezigheid is van belang, omdat u daarmee aantoonde dat het u ook nu ernst is met de strijd tegen fascisme, racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat.

Herdenkt de Februaristaking 1941

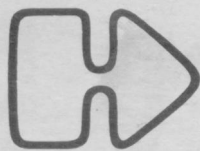
Handen af van de verzetspensioenen en uitkeringen van de oorlogsslachtoffers

Herdenk de vierde mei en vier de vijfde mei

Voor een gastvrij en solidair Nederland

Partijbestuur Communistische Partij van Nederland

8 februari 1989

**donatiefonds
van de cpn
postgiro 511002**

bereikbaarheid

landelijk

secretariaat cpn

maandag	9.00 tot 16.00 uur
dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
woensdag	9.00 tot 21.00 uur
donderdag	9.00 tot 21.00 uur
vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

de waarheid blijft onmisbaar, elke dag en vooral in het weekeinde

De Waarheid blijft onmisbaar, elke dag. Daarom vragen we u ook abonnee te willen worden, niet alleen omdat we dringend abonnees nodig hebben, maar ook omdat we denken dat De Waarheid een specifieke rol vervult in ons land, waar een toenemende concentratie in media-land hand in hand gaat met een toenemende vervlakking.

De Waarheid verschijnt dagelijks met 8 pagina's, met een eigen specifieke selectie van het nieuws en veel aandacht voor de vele bewegingen die ons land ondanks alles toch rijk is. Op zaterdag met De Waarheid Plus, een speciale bijlage, met achtergronden, opinies, beschouwingen en plaats voor debat.

Ja, ik word abonnee voor de hele week/voor de vrijdag-zaterdagkrant*

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

* doorhalen wat niet gewenst is

Ik betaal: ☐ 22.10 per maand-incasso (volledig abonnement)
☐ 66.30 per kwartaal-accept (volledig abonnement)
☐ 8.90 per maand-incasso (zaterdag abonnement)

Deze bon opsturen naar De Waarheid, antwoordnr. 2518, 1000 PA Amsterdam (postzegel niet nodig).
Of bel ons: 020-262565.

Word abonnee!

rapportage van de consultatie over samenwerking ter linkerzijde en de rol van de CPN daarin.

Op 2 juli 1988 besloot het partijbestuur van de CPN tot een consultatie binnen en buiten de partij om inzicht te krijgen in de meningen over gewenste vorm en inhoud van samenwerking ter linkerzijde bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en welke rol de CPN daarbij zou kunnen spelen. Daarvoor werd een commissie ingesteld. De commissie bestond uit de dagelijks bestuursleden van de CPN, Jan Berghuis, Ina Brouwer, Marius Ernsting en Geert Lameris.

De commissie heeft 26 gesprekken gevoerd. Centraal daarin stonden het sociaal kernpuntenprogramma en de samenwerking ter linkerzijde. Met uitzondering van PPR en PSP en het dagelijks bestuur van het CPN-distrikt Groningen zijn de gesprekken steeds gevoerd met individuele personen. Binnen de partij ging het om distriktbestuurders uit Den Haag, Amsterdam, Zaanstreek en Groningen en om leden van het vrouwenoverleg, de woonlastengroep en het overleg van zwarte communisten. Buiten de partij betrof het bestuurders en woordvoerders uit de vakbeweging, milieubeweging, Komitee tegen Verarming, Anti-Apartheidsbeweging, vrouwenbeweging, jongeren- en studentenbeweging, beweging van uitkeringsgerechtigden en migranten. Ook PPR en PSP werden geconsulteerd. De waardering voor het initiatief om voor de interne besluitvorming een open consultatie te houden, was, zowel binnen als buiten de partij, groot. Hoewel meestal druk bezet en met verantwoordelijkheid in diverse bewegingen, was een ieder graag bereid een vaak langdurig gesprek met de commissie te voeren. Het toont naar onze mening aan dat er grote betrokkenheid is bij de rol van de CPN en de samenwerkingsdiscussie ter linkerzijde. Vrijwel steeds werd ook opgemerkt dat de CPN wordt gemist in de Tweede Kamer. Hoewel de commissie zich ervan bewust is hiermee geen volledig representatief beeld te hebben gekregen van wat leeft omtrent de gewenste inhoud van onze politiek en de vorm van samenwerking ter linkerzijde, is zij wel van mening met het verslag een redelijk inzicht daarin te kunnen geven.

Sociaal Kernpuntenprogram.

Van de CPN wordt een fundamenteel en helder alternatief verwacht voor de huidige regeringspolitiek. Er is behoefte aan een reële, moderne en principiële visie op de huidige maatschappelijke verhoudingen met een eenperspektief op middellange termijn, een krachtig herkenningspunt ter linkerzijde. Daarnaast wordt van de CPN verwacht dat zij een belangrijke rol speelt in de progressieve samenwerking, waardoor eisen vanuit maatschappelijke bewegingen omgezet kunnen worden in politieke resultaten. Optreden voor democratische controle in bedrijven, het doorbreken van machtsongelijkheid in de maatschappij, een principiele houding tegenover racisme en apartheid, een breuk met het pragmatisme en haalbaarheidsdenken werd bij uitstek gezien als de opgave voor de CPN. Daarin was weinig verschil tussen vertegenwoordigers uit de milieubeweging, vakbeweging of vrouwenbeweging. Initiatief nemen en coalities vormen werden daarbij verwacht. Een defensieve houding werd afgewezen. De inleiding op het sociaal kernpuntenprogramma werd te defensief gevonden. Aan een eigen maatschappelijke analyse werd de voorkeur gegeven boven het opsommen van ellende van de regeringspolitiek. Het alternatief zou in grote lijnen moeten worden aangegeven. Van verschillende kanten werd als belangrijkste probleem aangevoerd de berusting in hardnekkige werkloosheid en een steeds groter wordende tweedeling van de maatschappij. In sociaal en moreel opzicht onaanvaardbaar. De CPN dient tegengas te geven. Voorkomen moet worden dat zich een Amerikaanse samenleving gaat ontwikkelen. In soortgelijke bewoordingen werd gesproken over de schrikbarende toestanden in bejaardenzorg en verpleegtehuizen. ook het onderwijs werd genoemd. De regering overschrijdt hier alle grenzen, was de mening. De verminderde aandacht voor vrouwen, jongeren en migranten baart zorgen. De CPN zou die onderwerpen, samen met de PPR en de

PSP, weer op de politieke agenda moeten krijgen. Er werd nadruk gelegd op de noodzaak tot solidariteit, ook in de strijd zelf. Investeren in andere produktie is nodig om milieuvervuiling echt tegen te gaan. Daarbij optreden tegen een soort 'algemeen schuldgevoel' waarvoor iedereen zou moeten betalen. Twijfels bij voorstel variabele kosten autobebriuk te verhogen. Alternatief: een maximum aantal vrij te rijden kilometers. Nadruk daarbij op goed, goedkoop, misschien zelfs gratis openbaar vervoer. Liever oorzaken aanpakken dan fondsen oprichten. Waardering, met name vanuit de organisaties van uitkeringsgerechtigden en de kerken voor het oppakken van de eis; het minimumloon met 15% te verhogen en de koppeling tussen lonen en uitkeringen tegelijkertijd te herstellen. Twijfel ook aan realisme ervan. Sommigen pleiten voor het noemen van een konkreet bedrag. De Voedingsbond, werd wel gezegd, is verstandiger: eist de verhoging in stappen. Is loonstrijd niet de remedie gekoppeld aan eis herstel koppeling? Uitkijken voor armoedebenadering, maatschappijhervorming voorop houden. verder

foto De Waarheid

Overzicht geprekspartners.

1. Jacqueline Cramer, Voorzitter Landelijk Milieuoverleg.
2. Bart Luirink, Anti-ApartheidsBeweging Nederland.
3. Rieme Wouters, Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid.
4. Ruud Vreeman, Voorzitter vervoersbond FNV.
5. Jeannette van Beuzekom, Vrouwenoverleg CPN.
6. Jeanne van de Heuvel, Komitee Vrouwen in de Bijstand.
7. Katinka Kahlman, Jongerenbeweging verbonden met het FNV.
8. Maria van Veen, Voorzitter Vrouwenbond FNV.
9. Mohammed Rabbae, Directeur Nederlands Centrum Buitenlanders.
10. Jelle Jongsma, Landelijk WAO-Beraad.
11. Jan Tilburgs en San Verschuuren, CPN-distrikt Amsterdam.
12. Joop Mantel, deskundige WAO-beweging.
13. Rosa Sala, Centrum voor Buitenlandse Vrouwen.
14. Siem van den Berg, CPN-distrikt Zaanstreek.
15. Guurt van Schie, CPN-Woonlastenoverleg.
16. Ab Harrewijn, bedrijfspastor DISK.
17. Henk de Haan, CPN-distrikt Den Haag.
18. Lodewijk de Waal, Voorzitter Dienstenbond FNV.
19. Maviye Karaman, Voorzitter HTKB.
20. Klarisse Nienhuis, Waddenzeevereniging, IVEM/RUG
21. Fre Meis, deskundige ouderenbeweging.
22. Het dagelijks bestuur CPN-distrikt Groningen.
23. Maarten van Poelgeest, Voorzitter LSVB.
24. Joop Verroen, bestuurder vervoersbond FNV.
25. Tara Oedayraj Singh Varma, raadslid Links Akkoord Amsterdam.
26. Voorzitters PPR en PSP.

aandacht nodig voor flexibele arbeidskontrakten, afroepkontrakten, rechtspositie deeltijdwerkers e.d. Bij positie vrouwen aandacht schenken aan ervaringen vrouwenvakschool. Waarschuwing tegen werken met behoud van uitkering. Goedkope arbeidskrachten? Ontduiking CAO? Overheid mag best investeren in werk. Veel te doen o.a. in gezondheidszorg. Klassieke eisen als herstel prijscompensatie en stakingsrecht weer opnemen. Als de CPN het over democratische controle heeft, moet dat worden uitgewerkt. Ondernemingsraad of vakbeweging? En hoe staan we tegenover een terugtrekkende overheid en meer decentralisatie met grotere verantwoordelijkheid aan de basis? Noodzaak brede vakbeweging erbij betrekken. Een bewuste anti-apartheidsstrategie volgen om druk te houden op de grote partijen en doorbraken te bereiken in het verlengde van de aktie. Bij verlaging defensieuitgaven internationale situatie betrekken. CPN mag best gebruik maken van Gorbatsjov-effekt. Ander manier van politiek maken. Alternatieve visie samen met mensen (ook niet - partijleden) uitwerken. De staalkonferentie van de RE-GENBOOG-fraktie werd als een goed voorbeeld genoemd.

Samenwerking.

Er bestaat geen verschil van mening over de noodzaak van samenwerking om politieke doeleinden te bereiken. Niemand is tegen samenwerking met de PPR en de PSP en, indien reël

met de PvdA. Er is echter discussie over de vraag in welke vorm dat op parlementair niveau moet. Extern ziet men meer voordelen van en minder problemen met een gemeenschappelijke lijst dan intern. Vanuit maatschappelijke bewegingen werd in verreweg de meeste gevallen gepleit voor een gemeenschappelijke lijst van PSP, PPR en CPN of zelfs nog verdergaande vormen van samenwerking.

Argumenten daarvoor waren:

- * alleen de drie samen vormen een reële machtsfaktor;
- * zou een verademing zijn als het er eindelijk van kwam;
- * verschillen zijn gering, moeilijk voor mensen om onderscheid te zien;
- * noodzaak om te komen tot een vernieuwde linkse stroming, uit de PvdA komt dat niet;
- * samenwerking is er ook in maatschappelijke beweging en op plaatselijk niveau. Landelijke samenwerking zal dat versterken. Ook werden suggesties gedaan om de eigen herkenbaarheid binnen de samenwerking vast te houden. Bijvoorbeeld door afspraken te maken over de verschillen die er nog zijn. Samenwerking hoeft niet haaks te staan op profilering van eigen opvattingen.

Wel werd opgemerkt dat de samenwerking niet het odium van moeizaamheid mag inhouden. En het moet ergens over gaan, zo niet, dan maar een heldere strakke lijn van de CPN om zelfstandig terug te keren in de Kamer.

Intern was er meer terughoudendheid ten aanzien van een gemeenschappelijke lijst met PPR en PSP. Met een gezamenlijk programma op hoofdpunten en vormen van fraktiesamenwerking ging men vaak wel akkoord. De CPN zou eerst op eigen kracht moeten terugkomen. Eenmaal in de Kamer zou de samenwerkingskwestie anders komen te liggen. De inschatting van de eigen onderhandelingspositie speelde daarbij een rol maar ook de verhouding tot de PvdA. Een samenwerkingslijst zou mogelijk te veel anti-PvdA worden. Twijfels waren er ook over de inzet van de partij bij een gemeenschappelijke lijst. Kan de achterban de partij dan nog wel herkennen? andere argumenten waren:

- * de partij moet goed met een verkiezingslijst kunnen werken;
- * voorkomen moet worden dat opnieuw diepe verdeeldheid ontstaat binnen de partij;
- * samenwerkingservaringen met PPR en PSP zijn plaatselijk niet altijd even gunstig. Nadelig effect wordt ook op landelijk niveau gevreesd;
- * kiezers en achterban zouden te nauwe samenwerking met PPR en PSP niet altijd op prijs stellen, er blijven toch 'eigen' punten;
- * een samenwerkingsverband zou te vaag en te onhelder zijn.

PPR,PSP.

Op het moment van consultatie was de stand van zaken bij PPR en PSP als volgt:

PPR: Zelfstandig de Kamerverkiezingen in tenzij er zich ontwikkelingen voordoen die uitzicht bieden op verbreding en politieke vernieuwing. In ieder geval: programma op hoofdpunten en na de verkiezingen gemeenschappelijk optreden in de Kamer.

PSP: Referendum over gemeenschappelijke lijst wordt in februari gehouden. Bij onvoldoende deelname (minder dan 50%) komt de kwestie terug op het congres in april. Onduidelijk is wat er gebeurt bij afwijzing gemeenschappelijke lijst.

Aanbevelingen commissie.

- * Opmerkingen bij kernpuntenprogramma verwerken bij verkiezingsprogramma. Optimistische en offensieve toonzetting belangrijk.
- * Diverse argumenten voor of tegen gemeenschappelijke lijst nader bekijken en zoeken naar een creatieve verwerking ervan bij de verdere voorbereiding van de verkiezingen.
- * Ruimte nemen om, met inachtneming van dit verslag, verdere gesprekken te voeren met de PPR en de PSP en ook met de PvdA over inhoud en vorm van samenwerking bij de Tweede Kamerverkiezingen. Zie ook ontwerp - congresbesluit.
- * Rapportage, na bespreking in partijbestuur, publiceren.

1992: good, bad or ugly

door coen teulings

De geschiedenis van de EG is tot nog toe geen successtory. Sinds haar oprichting in 1956 heeft de gemeenschap met vele interne conflicten en tegenstellingen te kampen gehad. Geen enkel tijdschema is gehaald, veel plannen zijn zelfs nooit uitgevoerd. Het jaar 1992 moet een keerpunt worden. De strubbelingen van de afgelopen 35 jaar komen vanaf dat moment in de schaduw te staan van de gerealiseerde droom: heel Europa één markt.

Over de betekenis en het belang van dit project lopen de meningen uiteen. De directeur van het Centraal Planbureau, De Ridder, verwacht er weinig van. De EG is volgens hem al grotendeels één markt, 1992 zal daar weinig aan veranderen. Onder werkgevers is een veel groter enthousiasme te bespeuren. Zij verwachten gigantische verschuivingen in de economie, waarop ons land moet inspelen.

Weitenberg, directeur van de christelijke werkgevers, waarschuwt ervoor dat „Nederland niet het sociale paradijs van Europa (moet) worden”. Hij bepleit in het kader van „1992” een verdere afbraak van de sociale zekerheid. Hoewel dit standpunt moet worden beschouwd als een slag in de lucht — de sociale zekerheid is in de plannen niet aan de orde — geeft het wel aan hoe ver de meningen uiteen lopen.

De onzekerheid over „1992” is dus groot. Niemand weet wat er exact gaat gebeuren. In dit artikel komen een aantal hoofdlijnen aan de orde. Dit overzicht is echter onvolledig: het uiteindelijke pakket maatregelen is pas voor een deel bekend. Over een aantal belangrijke richtlijnen moet nog overeenstemming worden bereikt. De belangentegenstellingen zijn zo groot, dat de uitkomst van de onderhandelingen met geen mogelijkheid valt te voorspellen.

handelsbelemmeringen

Handelsbelemmeringen spelen een belangrijke rol bij de internationale economische relaties. Voor een belangrijk deel zijn deze belemmeringen doelbewust opgebouwd. Een land kan hiermee zijn thuismarkt afschermen voor buitenlandse concurrenten. De eigen industrie beschikt zo over een gegarandeerde afzetmarkt.

De meest gebruikelijke handelsbelemmering is de invoerheffing, waardoor buitenlandse produkten kunstmatig duur worden gemaakt. Dergelijke heffingen zijn binnen de EG echter goeddeels afgeschaft.

Er zijn echter nog tal van andere manieren om buitenlandse ondernemingen het leven zuur te maken, bijvoorbeeld via technische en verpakingsvoorschriften. Een voorbeeld hiervan is het Duitse reinwater besluit: In Duitsland verkocht bier moet met een bepaald soort water worden gebrouwen. Heineken kon hierdoor in Duitsland geen poot aan de grond krijgen. Voorschriften spelen in tal van bedrijfstakken een zeer belangrijke rol in de afscherming van nationale markten: de toelatingseisen voor medicijnen, een verplichte katalysator bij auto's, veiligheidsvoorschriften bij machines, het hormoonverbod bij vlees enzovoort.

Douaneprocedures zijn een andere mogelijkheid. Deze procedures kosten veel tijd en geld. Voor sommige produkten is tijdverlies dodelijk: de uitvoer van snijbloemen naar Japan heeft weinig zin als deze eerst twee dagen in de douaneloodsen liggen te verwelken in afwachting van de benodigde stempels en formulieren. Met name in de transport spelen vergunningen een belangrijke rol. Een Nederlandse vrachtwagen die vol van Amsterdam naar Marseille rijdt mag in Marseille geen vracht voor Parijs accepteren. Marseille—Parijs is een binnenlands traject. Dat is gereserveerd voor Franse transporteurs. In de luchtvaart gelden nog krankzinnigere bepalingen.

In een aantal bedrijfstakken is de overheid de enige afnemer, zoals bijvoorbeeld bij elektrische locomotieven. De enige potentiële klant is de staat. De staat heeft vaak de neiging om zijn orders vooral bij de nationale bedrijven te plaatsen. Vaak wordt buitenlandse bedrijven niet eens om een offerte gevraagd.

Dit zijn een aantal belangrijke handelsbelemmeringen. De bedoeling is dat al deze belemmeringen binnen de EG vanaf 1992 zijn opgeheven. Technische voorschriften moeten identiek zijn. Interne douanecontroles worden opgeheven. Nationale overheden worden gedwongen open aanschrijvingsprocedures te hanteren: niet het bedrijf uit eigen land, maar de laagste bieder moet de opdracht krijgen.

de gevolgen van integratie

Integratie zal tot een geweldige herstructurering van de economie van de lidstaten leiden. In opdracht van de EG heeft de commissie Cecchini een schatting gemaakt van de kostenvoordelen die hierdoor kunnen worden bereikt. Het zal niemand verbazen dat volgens het onderzoek deze besparingen gigantisch zijn. Men verwacht dat de produktiekosten gemiddeld 5% lager zullen komen te liggen. Achter dit

gemiddelde gaan grote verschillen tussen bedrijfstakken schuil. In sommige sectoren verwacht men besparingen van 20 tot 30%. Dit geldt met name voor die bedrijfstakken waar de overheid de voornaamste klant is. Naast deze financiële effecten wordt ook een schatting gemaakt van de gevolgen voor de werkgelegenheid. In de eerste jaren na 1992 verwacht men eigenlijk vooral een daling van het aantal banen. Dat is begrijpelijk, want in die tijd zullen her en der bedrijven worden gesloten omdat ze het niet kunnen bolwerken tegen de buitenlandse concurrentie. Men rekent erop dat na een jaar of 5 er 2 miljoen

banen meer zullen zijn dan zonder integratie. Door de grotere efficiency en de schaalvoordelen dalen de kosten. Dat leidt op termijn tot een betere concurrentiepositie ten opzichte van Japan, de nieuwe geïndustrialiseerde landen en de Verenigde Staten.

Voor het eerste deel, de raming van de kostenbesparing, is nog wel een zinnige schatting te maken. De gevolgen voor de werkgelegenheid kunnen echter met geen mogelijkheid worden berekend. Ieder getal, 2 miljoen extra banen net zo goed als 5 miljoen, is een slag in de lucht. Door integratie zal er zoveel veranderen dat niemand weet hoe de wereld er nadien uitziet. Zo zullen na 1992 een aantal luchthavens een centrumfunctie krijgen. Wie kan voorspellen welke dat zullen zijn? Zal Schiphol straks daarbij horen? Zelfs de directie van Schiphol weet dat waarschijnlijk niet. Welke hoge snelheidstrein zal de Europese standaard worden, de Franse of de Duitse? Zal het beroepsgoederenvervoer straks vanuit de lage lonen landen in de EG worden verzorgd? Bovendien vinden veel van deze processen plaats los van „1992”: wie weet in 2000 nog wat te danken is aan de integratie en wat zonder dat ook wel was gelukt?

Wel valt te voorzien in welke bedrijfstakken de grootste veranderingen zullen optreden. Luchtvaart en beroepsgoederenvervoer worden sterk beïnvloed door de deregulering van het vergunningbeleid. Banken en verzekeringen kunnen door standaardisatie van voorschriften internationaal gaan opereren. In de farmaceutische industrie zullen de acceptatievoorwaarden voor geneesmiddelen worden gestandariseerd. Dat leidt tot aanzienlijke besparingen. In de autoindustrie kan gebruik gemaakt worden van schaalvoordelen. In de ketelbouw en de fabricage van turbines worden grote saneringen verwacht. Deze markten worden beheerst door de overheid (electriciteitscentrales) en waren daardoor sterk nationaal gekleurd. Op langere termijn kunnen grote besparingen worden be-

verkiezingsmateriaal ligt op de pers

door paul wouters

De verkiezingen voor het Europees Parlement zijn pas op 15 juni dit jaar. Toch begint de belangstelling voor het optreden van de Regenboog al snel toe te nemen. Terecht, overigens.

Het zal de lezer(es) van de CPN-ledenkrant hopelijk verheugen dat het verkiezingsmateriaal van de Regenboog op een haar na gereed is. Dat wil zeggen: op het moment van dit schrijven draaien de drukpersen op volle toeren om affiches en folders te produceren.

affiches en folders

We hebben één affiche gemaakt op drie formaten (A1, A2 en A3) met als tekst: REGENBOOG: kleurrijk & kritisch. Het is een prachtig vierkleurig affiche dat de aandacht wel zal trekken. In dezelfde stijl (zoals wellicht al opgevallen hebben we een eigen huisstijl van de Regenboog ontwikkeld) verschijnen er vijf folders. Eén algemene folder (in 100.000 exemplaren) die de Regenboog introduceert. In feite een handzame samenvatting van het program, de resultaten en „de idee” achter de Regenboog.

Bovendien hebben we vier themafolders gemaakt met de volgende titels:

- ★ Leve de kringloop — over de Regenboog en het milieu
- ★ Sociaal is niet uit — over de sociaal-economische politiek
- ★ Vrouwen in Europa — over de vrouwenpolitiek van de Regenboog
- ★ Europa bastion? — over het asielbeleid en de Derde Wereld.

campagnebrief

Nu is verkiezingsmateriaal natuurlijk nog geen campagne. Deze week verschijnt het eerste nummer van de CAMPAGNEBRIEF. Zoals vorige keer al werd beschreven, willen we door middel van die campagnebrief een nauw contact leggen met de plaatselijke organisatoren van de campagne. Hij zal zoveel als nodig is verschijnen. Dat hangt dus af van de plaatselijke activiteiten en de mate waarin we een enthousiaste sfeer weten te ontwikkelen. Dit eerste nummer is wel een belangrijk nummer: daarin staat het hele campagneplan afge-

drukt. Met alles er op en er aan. De doelstelling van de verkiezingscampagne, de organisatie van de Regenboog en de verdeling van de bevoegdheden, de geplande campagnemiddelen en de gewenste „toon” die we willen aanslaan, dat alles wordt behandeld in dit nummer. Het zal sommigen misschien wat detaillistisch in de oren klinken, maar het lijkt ons goed dat iedereen die iets wil doen om de twee zetels in het Europees Parlement in de wacht te slepen (want dat is ons doel: twee zetels voor de Regenboog), ook zoveel mogelijk op de hoogte is. Informatie is uiteindelijk de basis voor motivatie.

De campagnebrief wordt verstuurd naar alle afdelingen van de aangesloten partijen. Bovendien kan iedereen hem aanvragen op het bureau van de Regenboog. Het is de bedoeling dat op die manier een adressenbestand wordt opgebouwd, waardoor het campagnebureau onmiddellijk iedereen op de hoogte kan stellen van alles wat plaatselijke organisatoren van de campagne moeten weten. Vooral in de laatste weken, als het gaat spannen, kan dat essentieel zijn.

de laatste weken

De campagne is zo opgebouwd dat het zwaartepunt op de laatste drie en een halve week voor de verkiezingen komt te liggen. Een groot deel van het materiaal zullen we tot die tijd bewaren.

We luiden deze periode in met een startmanifestatie die gekoppeld is aan onze laatste themaconferentie over het milieu. Beide vinden plaats op **zaterdag 20 mei**.

In verband met de komende Europese verkiezingen op donderdag 15 juni 1989, in dit nummer van de CPN-ledenkrant een bijdrage van Coen Teulings, economisch medewerker van het dagblad De Waarheid.

Zijn bijdrage is een verkorte versie van een artikel afkomstig uit het discussiedagboek „Werkt een grenzeloos Europa?” van REGENBOOG.

Dit discussiedagboek hoorde bij de conferentie over dit thema, die REGENBOOG op 21 januari j.l. in Rotterdam organiseerde.

Het nieuws over de REGENBOOG-campagne is weer van campagne-coördinator Paul Wouters.

reikt bij de bouw van telefooncentrales en treinen. Hiervoor moeten echter eerst het telefoonsysteem en het treinennet worden gestandariseerd.

De ervaring met de instelling van de EG in 1956 heeft geleerd dat het niet vaak voorkomt dat een bepaalde bedrijfstak volledig uit een land verdwijnt. Toen werd dat wel verwacht, maar in praktijk bleek dat weinig voor te komen. Vaak ontstaat vooral meer handel: Peugeot en VW blijven beide bestaan, maar het gevolg is vooral dat er meer 504's worden verkocht in Duitsland en meer Golfjes in Frankrijk.

conclusies

De eenwording van de Europese markt zal leiden tot min of meer omvangrijke verschuivingen van de produktie tussen lidstaten. Het is nauwelijks te overzien hoe die verschuivingen zullen uitpakken. In zekere zin is de hele operatie een sprong in het duister. Veel onderwerpen moeten nog geregeld worden. Dat opent perspectieven voor machtsvorming om de uiteindelijke besluiten zo gunstig mogelijk te laten zijn.

Op een aantal punten kunnen echter gunstige gevolgen worden verwacht. Zo leidt de deregulering in de luchtvaart naar alle waarschijnlijkheid tot verbetering van de service aan reizigers

Vervolg op pag. 5

De laatste dagen zijn natuurlijk extra spannend. Vandaar dat we het ook deze keer niet kunnen laten om een grootse slotmanifestatie te houden. Deze happening moet op **zondag 11 juni** gaan gebeuren, waarschijnlijk in de open lucht. Als alles een beetje goed gaat, kunnen we de goegemeente laten zien dat we niet alleen prima standpunten hebben, maar ook nog kunnen organiseren.

de achterkant van 1992

Tot slot: op 18 maart organiseert de Regenboog weer één van haar themaconferenties. Deze keer staan er twee interessante thema's op de agenda in een parallelprogramma. De dag begint met een voordracht van de schrijfster Astrid Roemer over cultuurbeleid. Dan kan iedereen kiezen. Een deel van de conferentie wijdt zich aan het vraagstuk „Cultuur en tolerantie in Europa”, waarin het steeds meer beperkende vluchtelingenbeleid van de West-europese regeringen centraal staat. Tegelijkertijd vindt er een debat plaats over de toekomstige functie van politieke partijen, met medewerking van de fameuze actiegroep Loesje en NRC-journalist Hubert Smeets. Het slot van de dag is dan weer gezamenlijk, cultureel en blijft nog even een verrassing.

Aanmeldingen voor de campagnebrief en/of de conferentie op 18 maart: DE REGENBOOG, Nieuwe Looiersstraat 45, Postbus 267, 1000 AG Amsterdam, 020 -24 5515.

de cpn en het milieu: een stiefkind?

door marius ernsting

Van verschillende kanten is al kritiek geuit op de milieuparagraaf in het kongresmateriaal, of liever gezegd het gebrek daaraan. Inderdaad, het is niet overwerldigend wat daarover te berde wordt gebracht: nadere discussie, in de vorm van een aparte konferentie, waarbij aandacht wordt gevraagd voor een alternatieve politiek, die een daadkrachtige aanpak inhoudt van vervuiling en werk maakt van een schoon milieu. Daaraan wordt als bijzonder aandachtspunt toegevoegd dat de rekening daarvoor niet langer teveel alleen bij de bevolking mag worden neergelegd. Ook het sociaal kernpuntenprogram komt niet veel verder dan het nog eens op een rijtje zetten van al eerder geformuleerde CPN-standpunten. Toch is er alle reden om met voortvarendheid met het immense vraagstuk van het milieu aan de slag te gaan. Het Brundtland-rapport van de Verenigde Naties, en het nationale RIVM-rapport „zorgen voor morgen” geven een indringend en alarmerend beeld van de problematiek. Vooruitschuiven kan niet meer, ingrijpende maatregelen zijn noodzakelijk.

nieuw argument voor loonmatiging

Ook rechts ziet dat in (niet in het minst omdat de milieuproblematiek ook een belemmering begint te vormen voor de belangen van de ondernemers) en dreigt met oplossingen die schadelijk uitpakken voor de bevolking op de loop te gaan. Nijpels, Smit-Kroes, Ruding en Lubbers himself worden niet moe het milieu-probleem tot een algemene schuld van iedereen uit te roepen, met in het verlengde daarvan dat iedereen dan ook moet betalen. En met iedereen wordt dan natuurlijk bedoeld: de gewone mensen, werknemers en konsumenten. Het milieu is een nieuw argument om loonmatiging te propageren: milieukosten zijn gewone bedrijfskosten, die uit de bedrijfsresultaten moeten worden bestreden en waarvoor andere

bedrijfskosten, zoals loonkosten maar beperkt moeten worden. En het Centraal Planbureau heeft inmiddels becijferd dat het lang verwachte en steeds weer uitgestelde milieubeleidsplan van Nijpels een forse schadepost voor de minima oplevert: een koopkrachtdaling van 4 à 5 procent! Voor progressieve partijen, en zeker voor de CPN is het zaak tegen een dergelijke benadering gefundeerd stelling te nemen en een wezenlijk andere benadering daartegenover te stellen. Daarbij staat voorop dat een politiek die zich blijft baseren op het vrije-marktmechanisme, en een daaraan dienstbare overheid, altijd de rekening zal presenteren aan die groepen, die binnen dat marktmechanisme geen mogelijkheid hebben om de rekening elders te deponeren, en nooit tot echte oplos-

singen zal komen: de bron van de vervuilende akticiteiten, een ongeremde en ongelimiteerde produktie wordt er immers niet door angepakt, de produkten worden alleen maar duurder.

niet de dikte van de portemonnaie bepalend

Het behoort tot het gedachtengoed van de CPN dat een sturende overheid, die richting en begrenzing geeft aan produktie (en daarmee konsumptie) voorwaarde is om maatschappelijke problemen op een maatschappelijke wijze op te lossen, en niet via de dikte van de portemonnaie. Het is voorwaarde, dat wil niet zeggen dat het dan ook automaties gebeurt, zoals in de socialistische landen blijkt... Dat wil wel zeggen dat maatschappelijke oplossingen kunnen leiden tot een beperking of verandering van gedrag, ook van werknemers of konsumenten. De voorwaarde die daaraan echter moet worden gesteld, en die bij de huidige stand van techniek alleszins reëel is, is dat dat niet mag leiden tot een ongelijkheid in het deelnemen aan het maatschappelijke leven. Moet er minder met auto's gereden worden? Best, maar dan het autorijden niet voorbehouden aan degenen die het kunnen betalen, maar een rantsoenering van het aantal te rijden kilometers voor iedereen, plus een hoogwaardig en verfijnd stelsel van betaalbaar openbaar vervoer. Moeten milieuvervuilende produkten duurder worden in verband met de kosten die die vervuiling met zich brengt (bijv. door de verpakningsmanie)? Best, maar dan wel tegelijkertijd niet vervuilende produkten tegen lagere prijs op de markt brengen, zodat het milieuvriendelijke alternatief ook aantrekkelijk wordt. Moet er meer betaald worden voor het verwerken van ons afval? Best, maar dan moet het ook via de prijs aantrekkelijk gemaakt worden om zo min mogelijk afval aan te bieden. In de milieubeweging worden dergelijke ideeën bij de vleet ontwikkeld, maar veel te weinig toegepast, omdat niet het maatschappe-

lijk nut of de maatschappelijke schade leidraad is bij het produktiegedrag, maar een minimalisering van de kosten en een maximalisering van de opbrengst. Om dat te veranderen heb je een overheid nodig die bereid is in staat is in te grijpen in dat produktiegedrag, en daaraan een maatschappelijke afweging vooraf te laten gaan. Zo'n overheid kan dat niet alleen. Zelfs als je in staat bent om op de vele uiteenlopende terreinen waar het milieu in het geding is goede regels te maken, dan nog ben je niet in staat om overal op de toepassing van die regels toe te zien, tenzij je van die overheid een big brother maakt.

zonder winstoogmerken

Daarom zal naast een aktieve overheid ook inschakeling van maatschappelijke kaders nodig zijn, die in de eigen woon- en leefomgeving een aktieve rol willen spelen bij het ontwikkelen en doorvoeren van milieuvriendelijke praktijken. Daarbij is in het bijzonder versterking nodig van de rol van vakbeweging en ondernemingsraad binnen de bedrijven: daar zit veel kennis en ervaring die ten nutte gemaakt kan worden, zonder dat daar bij voorbaat winstoogkleppen worden opgezet. Milieuzorg zou daarom tenminste moeten worden erkend als terrein waarop ondernemingsraden zeggenschap kunnen uitoefenen. Een maatschappij waarin zorg voor het milieu voorwaarde is voor andere aktiviteiten zal er zeker anders uitzien dan de maatschappij waarin wij nu leven. Sommige aktiviteiten zullen duurder worden dan nu, doorgewoond omdat tot dusver de werkelijke kosten helemaal niet in de prijs verwerkt waren. Het wordt hoog tijd dat dat wel gebeurt, al was het maar om ons bewust te zijn van de konsekenties van die aktiviteiten, en om een grotere kreativiteit aan de dag te leggen bij het ondernemen van aktiviteiten die zich wél verdragen met het milieu, waarvan we tenslotte voor ons leven afhankelijk zijn.

1992: Vervolg van pag. 4

en tot lagere prijzen. Door de integratie van de markt voor verzekeringen en bankdiensten zal de concurrentie in die bedrijfstakken sterker worden. Er zijn meer van dit soort voorbeelden te bedenken. De gevolgen voor de werkgelegenheid zijn echter ongewis. Voorspellingen daarover zijn op drijfzand gebaseerd. De commissie Cecchini verwacht dat de integratie van de markt leidt tot grotere concurrentie. Hierdoor wordt de macht van monopolies verzwakt. De ontwikkeling kan echter net zo goed de andere kant uit gaan. Door fusies over de huidige landsgrenzen heen kunnen conglomeraten ontstaan die opnieuw een monopoliepositie hebben, nu niet op nationale, maar op Europese schaal. In dat geval zijn we slechts verder van huis. Een belangrijk dilemma is de kwestie van de bevoegdheden. Dit speelt bijvoorbeeld een rol bij de vaststelling van produktvoorschriften over milieu, veiligheid en gezondheid. Het is onvermijdelijk dat „Brussel” meer in de melk te brokkelen krijgt. Nu al krijgen uitspraken van het Europese Hof steeds grotere invloed. Lidstaten staan op termijn voor de keus. Of ze kiezen om bevoegdheden over te dragen aan het Europees parlement. Dat verkleint de macht van nationale parlementen, maar verbetert de democratie op Europees niveau. Het alternatief is dat ze al hun bevoegdheden onder zich houden, maar dan zal de macht van

„Brussel” zich uitbreiden zonder democratische controle. Nationale staten kunnen in een soort schaar terecht komen. Enerzijds wordt vanuit de EG aan hun macht getornd en anderzijds wordt positie van onderuit uitgehold door de toenemende betekenis van regio's. Dat kan grote gevolgen hebben voor het huidige politieke bestel.

opbrengst kerstenvelop: 76.000 gulden!

De financiële campagne voor de aanschaf van moderne computerapparatuur voor De Waarheid heeft om precies te zijn f 76.059,94 opgebracht. In het algemeen is door de afdelingen hard gewerkt aan het ophalen van de Kerstenvelop en bijv. in de districten Kennemerland, Groningen en Friesland is dit jaar meer geld opgehaald dan vorig jaar. In het onderstaande volgt het overzicht van de standen per 24/2. In deze standen zijn ook de giften verwerkt, die rechtstreeks zijn binnengekomen.

Amsterdam	34.670,75	Limburg	959,00
Brabant-Rest	511,50	Noord-Holland-Noord	2.116,45
Brabant-West	575,00	Rotterdam	4.337,25
Drente	420,00	Twente	716,00
Friesland	2.727,85	Utrecht	2.221,00
Gelderland	2.653,29	Vecht/IJsseldelta	567,50
Gooi/Eemland	1.387,00	IJsselstreek	110,00
Groningen	1.959,10	Zaanstreek	4.431,50
Den Haag	9.983,75	Zeeland	440,00
Kennemerland	4.275,00	Diversen	295,00
Lelystad	653,00	Totaal	76.059,94

Iedereen die meegewerkt heeft aan deze campagne, en natuurlijk alle mensen die een gift hebben gegeven, hartelijk bedankt!

introdactie speciaal zaterdagabonnement

start nieuwe werfcampagne de waarheid

door bert docter

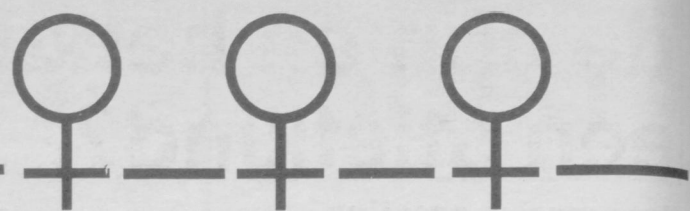
„Onder het motto ‘Maak eens kennis met De Waarheid’ willen we minstens duizend nieuwe abonnees winnen voor een speciaal zaterdagabonnement. Er tekent zich een groeiende belangstelling voor De Waarheid Plus. Het ligt dan ook voor de hand om een speciaal zaterdagabonnement in het leven te roepen”, aldus Robert Schurink op de landelijke bijeenkomst van Waarheidactivisten op zaterdag 25 februari j.l.

Vanaf 1 maart zullen nieuwe abonnees kunnen kiezen tussen een volledig abonnement of een zaterdagabonnement, dat in de plaats komt van het huidige vrijdag-zaterdagabonnement. Het is de bedoeling om de nieuwe zaterdagabonnees de krant per post te laten bezorgen, zodat via de PTT een goede bezorging gegarandeerd is. Het nieuwe zaterdagabonnement gaat f 8,90 per maand kosten. „De introductie van het zaterdagabonnement moet ertoe bijdragen het aantal lezers van De Waarheid fors uit te breiden en zo de basis te leggen, dat ook de dagelijkse krant op termijn uitgebreid kan worden. In De Waarheid zullen we de komende tijd ruimschoots aandacht besteden aan deze nieuwe abonnementsvorm, we hebben nieuw werfmateriaal gemaakt en ook zullen we onze huidige abonnees oproepen

om hun kennissen een kennismakingsabonnement te geven”, aldus Robert Schurink.

het gaat beter met de waarheid

In de afgelopen tijd is goed gewerkt met De Waarheid bij de acties in het vervoer, de bouw en het onderwijs. Door de goede informatie over de acties bij de Hoogovens zijn daar nieuwe abonnees bijgekomen en natuurlijk bestond er veel belangstelling voor de berichtgeving in De Waarheid over de vrijlating van de Twee van Breda. Door Els van der Molen en Kees Berghuis werd op deze activistendag benadrukt, dat een persoonlijke benadering in de werving doorslaggevend is. „In de IJmond-Noord hebben we in de laatste tijd 15 nieuwe abonnees gemaakt door lijstjes te maken en daarna persoonlijk contact op te nemen met de proefabonnees.” Door Gerrit de Goede uit Groningen werd gemeld, dat op de vrijdagavond weer huis-aan-huis wordt gecolporteerd, en Ben Fama uit Den Haag vertelde, dat mensen die vroeger geabonneerd waren op De Waarheid, opnieuw benaderd worden. Ook worden initiatieven genomen om met de krant te gaan werken op de bijeenkomsten in het kader van de internationale vrouwendag op de 8e maart, bij de manifestaties van de vredesbeweging tegen de moderniseringsplannen van de NAVO en bij de komende „spektakelblokkade” van de Shell — om maar enkele voorbeelden te noemen. Op deze activistendag zijn niet alleen plannen gemaakt voor de werving, maar is meteen ook de daad bij het woord gevoegd: meer dan 1000 kranten werden verspreid bij het defilé langs De Dokwerker en werden de eerste nieuwe abonnees op het zaterdagabonnement ingeschreven. Een veelbelovend begin van de nieuwe campagne!

heeft u zich al ingeschreven bij een huwelijksbureau?

vrouwen en armoedepolitiek

door jeannette van beuzekom

Zaterdag 18 februari waren dertig vrouwen naar de Hoogte Kadijk gekomen voor het thema „Hoe maken we armoede politiek?” Ina Brouwer, Dinie van Veldhooven en Rieme Wouters gaven hun visie op en ervaringen met armoede onder vrouwen. In de werkgroepen zijn voorstellen ontwikkeld om armoede op de politieke agenda te krijgen van gemeenteraden, politieke partijen en andere organisaties.

Het was de eerste bijeenkomst van het landelijk vrouwenoverleg na lange tijd. De opkomst was verheugend groot, ook nieuwe gezichten lieten zich zien. Ina Brouwer kon niet aanwezig zijn, maar haar bijdrage werd voorgelezen. Ina stelde dat de VN-conferentie in Nairobi, het armoedetribunaal in Brussel en de acties van bijstandsvrouwen aangetoond hebben dat armoede met name een vrouwenprobleem is. De komitees Vrouwen in de Bijstand hebben de armoedespiraal laten zien: als je er eenmaal inzitt, kom je er niet meer uit. Zij eisten f 400,- per maand erbij. Op hun congres „De hoeksteen in de hoek” legden zij het instituut „gezin” bloot als de oorzaak van de afhankelijk positie van vrouwen.

Ina Brouwer constateerde dat de feministische vrouwenbeweging niet als een blok achter de eis van f 400,- is gaan staan. Ook de organisaties van uitkeringsgerechtigden en de linkse politieke partijen onderschreven de eis niet of pas na veel discussie. Dat komt ook door een strategische inschatting. De eisen van betaald werkenden ontvangen sneller steun en solidariteit, omdat hun machtspositie als sterker en dus succesvoller wordt gezien. De 5%-eis van de verpleegkundigen komt neer op 100 tot 150 gulden, „een bedrag waarvoor ook bijstandsvrouwen wel de straat op zouden willen”, aldus de bijdrage van Brouwer. Als de lonen stijgen, kunnen de uitkeringen niet achterblijven, zo is de gedachte. Brouwer vraagt zich af of dit verband er nog wel is nu de koppeling afgeschaft is. Uitkeringsgerechtigden hebben net zo goed recht op f 150,- erbij, het bedrag dat zij sinds 1981 achterop zijn geraakt. De Voedingsbond, de Raad van Kerken en de CPN zijn tot nu toe de enige die deze eis onderschrijven.

andere bijstandsvrouwen deelgenomen aan het armoedetribunaal in Brussel, eind 1988. Zij verhaalde van de ontstellende vernederingen die de delegatie in Brussel onderging. De REGENBOOG en andere linkse fracties moesten bijspringen om het tribunaal te betalen. Normaal eten, drinken en slapen was er niet bij: doorgezakte bedden met vlooiën in jeugderbergen, geen fruit of groente. Belangrijke heren zal dit nooit overkomen, maar arme vrouwen moeten zich alles laten welgevalen. Op het tribunaal kwam naar voren dat er 44 miljoen armen zijn in de EG, d.w.z. mensen die minder dan de helft van het gemiddelde inkomen in hun land hebben. Algemeen is de trend dat er na scheiding steeds minder alimentatie voor kinderen wordt betaald. Mannen komen hun verplichtingen niet na, er zijn geen sancties. Kinderopvang is slecht en/of duur, vrouwen worden verplicht klein te wonen en hun spullen te verkopen, bij de gezinshulp gaan gezinnen voor. Het dagelijks leven zit vol met kleine vernederingen, vaak onzichtbaar. Geen cadeautjes kunnen kopen en dus niet naar verjaardagen kunnen, geen geld om je kinderen van koffie en eten te voorzien als ze een weekend thuiskomen. Geen krant, weinig contacten. Isolement is het gevolg. „Veel vrouwen zeggen letterlijk: het lijkt alsof ik stil ben blijven staan”, aldus Dinie van Veldhooven. „Armoede is onrecht”, stelt zij. Ze snapt dat gemeenten fondsen gaan instellen, maar dat vergroot de afhankelijkheid en het onrecht blijft. „Schaf die fondsen niet af, maar stuur wel elk jaar een brief naar de rijksoverheid dat je gemeente dit onder protest doet”, zei ze tegen de aanwezige gemeenteraadvrouwen. Tenslotte las ze de aanbevelingen van het

van links naar rechts: Dinie van Veldhooven, Rieme Wouters, Nel Bohnen en Jeannette van Beuzekom.

Ina Brouwer stelt voor de beweging tegen de verarming en voor verhoging van het minimum te verbinden met de feministische beweging voor herverdeling van arbeid. Haar suggestie is dat de CPN, samen met PPR en PSP een conferentie organiseert, waarvoor bijstandsvrouwen, verpleegkundigen, Hoogovenvrouwen e.d. uitgenodigd worden. Het thema zou kunnen zijn: economische zelfstandigheid tegen verarming.

armoedetribunaal

Dinie van Veldhooven is lid van de werkgroep armoede van het Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid. Zij heeft met

Tribunaal voor, en deed de oproep die te verwerken in het CPN-verkiezingsprogramma: „Geef ons een reden om op jullie te stemmen”.

cpn-politiek

Rieme Wouters, vertegenwoordigster van de CPN-vrouwen in het Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid, gaf aan dat het Breed Platform gedegen werkt en invloed heeft. Maar er zijn duidelijk grenzen, vanuit CDA en VVD. „Daarom moeten wij als CPN-vrouwen ook andere wegen zoeken om de „feminisering van de armoede” tegen te gaan. De sociaal-economische werkgroep van de

positieve actie in distrikt utrecht

door marian kuijs

Op diverse plaatsen in het land wordt op dit moment binnen de partij een start gemaakt met een plaatselijk plan voor positieve actie voor vrouwen. In Utrecht is begin deze maand tijdens een ledenvergadering van het distrikt zo'n plan aangenomen. Ter inspiratie van mensen in andere afdelingen volgt hieronder een verslag van de Utrechtse vergadering: over een handige discussie-opzet, praktische argumenten en een opmerkelijk besluit. (Even vooraf: activiteiten en vergaderingen worden in de stad Utrecht op distriktsniveau georganiseerd, de afdelingen werken niet als zodanig.)

Deze vergadering was voorbereid door het Utrechtse vrouwenoverleg. In het distriktsblad „Compost” van februari is een stuk opgenomen waarin kort het waarom en het hoe van het landelijk Plan Positieve Actie geschetst wordt en een zestal ontwerpbesluiten beschreven worden:

„Het vrouwenoverleg vraagt het volgende te besluiten:

1. De ledenvergadering van het distrikt Utrecht besluit dat het distrikt meewerkt aan het realiseren van het landelijke doel om 40% vrouwen op de voor de CPN verkiesbare plaatsen bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1990.
2. Een werkgroep in het distrikt onderzoekt hoe groot de achterstand van vrouwen is en welke factoren hem in stand houden.
3. Als deze gegevens bekend zijn, stelt de werkgroep in overleg met alle fracties/afdelingen binnen het distrikt een streefcijfer voor de gemeenteraadsverkiezingen in 1990 voor. Van het totale aantal verkiesbare zetels binnen het distrikt moet daarbij 40% door vrouwen bezet worden.
4. Om de streefcijfers te kunnen waarmaken maakt de werkgroep een werkplan. Dit werkplan moet ertoe leiden dat er eind 1989 goede vrouwelijke kandidaten zijn, ook voor het lijsttrekkerschap. Het werkplan bevat ook afspraken voor de ondersteuning van de vrouwen die na de verkiezingen in een gemeenteraad zullen functioneren.
5. Het plan moet in 1989 uitgevoerd worden. (...)
6. Het plan en de resultaten moeten geëvalueerd worden als noodzakelijk onderdeel van positieve actie.”

Vóór de pauze werd gediscussieerd over de situatie in het distrikt: over de samenstelling van de fracties in de verschillende gemeenten en de mogelijkheden om meer vrouwen te vinden; over wat belangrijke ervaringen en

kwaliteiten zijn voor een raadslid, en over hoe je die kwaliteit kunt vasthouden en doorgeven. Er werd door een aantal mensen geopperd dat 50% een veel eerlijker streefcijfer was; dat de formulering in het voorstel van „40%” zou moeten worden: „minstens 40%”. Daarop werd nuchter opgemerkt dat discussie over 40 of 50% niet veel zin heeft, aangezien er gesproken wordt over twee of hooguit vijf zetels in het distrikt. Verder rees de vraag hoe een streefcijfer zich verhoudt tot de uitslag van het stemmen over de lijst: wat, als na de stemming blijkt dat er veel minder dan 40 (50)% procent vrouwen op verkiesbare plaatsen staan? Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid en de keuze van het distrikt natuurlijk, maar als je je eigen streefcijfer serieus neemt, zul je misschien plaatsen op de lijsten voor vrouwen moeten reserveren. Stemming bepaalt dan welke vrouw op een plaats komt. Het punt van samenwerking met PSP en PPR kwam ook aan de orde: voorgesteld werd om niet te wachten met de besprekingen tot een andere partij je uitnodigt, maar om zelf het initiatief te nemen en gelijk je voorwaarden op tafel te leggen: gelijkwaardige deelname op de lijst en in de fractie én positieve actie voor vrouwen.

Na de pauze werd gediscussieerd over de inhoud van de voorstellen. Die werden in grote lijnen door de vergadering overgenomen, met als wijziging: te streven naar 50% vrouwen op de verkiesbare plaatsen. In Utrecht is een werkgroep ingesteld die als taak meegekregen heeft onderzoek te doen naar

- goede en slechte ervaringen van vrouwen in raden;
- factoren die een rol spelen bij het tussentijds verlaten van de zetel;
- oneffenheden in de samenwerking met andere partijen op dit gebied.

De gegevens die dit onderzoek zal opleveren worden meegenomen in het landelijk rapport dat begin april zal verschijnen.

CPN moet het erover hebben, we kunnen samenwerken met PSP- en PPR-vrouwen zoals Ina Brouwer voorstelt, ook op Europees niveau,” aldus Rieme Wouters.

politiek maken

De werkgroep „gemeentepolitiek” kwam met de volgende ideeën. Zorg dat arme vrouwen zelf iets te zeggen krijgen over de gemeentelijke armoedefondsen. Stimuleer vrouwen om uit de anonimiteit te treden. Laat onderzoek doen naar de inkomens van vrouwen. Aan de gemeenteraadsfracties de aanbeveling om de gemeentelijke marges – bijvoorbeeld de achterstandspotjes – goed te benutten: ondersteuning te bieden aan vrouwenorganisaties die zich ermee bezighouden; in het werkgelegenheidsbeleid ook positieve actie en kinderopvang te betrekken, bijvoorbeeld door als gemeente voorwaarden daarover te stellen aan bedrijven. Bedrijven en de Kamers van Koophandel zijn vaak verder dan de gemeente! Iedereen moet vrouwelijke politici aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het minimumbeleid.

De tweede werkgroep beantwoordde de vraag „hoe krijgen we armoede in onze eigen organisatie op de agenda?”

- eisen opnemen in verkiezingsprogramma's,
- op 8 maart en o.a. Prinsjesdag armoede aankaarten,
- economische zelfstandigheid en betaald werk verbinden, in Haarlem heeft de FNV

Vrouwenbond samen met politieke partijen van de gemeente geëist dat zij voorlichting gaat geven over 1990 (meiden economisch „zelfstandig”).

- idee van Ina Brouwer uitwerken,
- onderzoek waar de loonmatiging van de afgelopen acht jaar is gebleven,
- leg informatiemateriaal van de werkgroep armoede van het Breed Platform neer op stands.

Vijf vrouwen gaan de conclusies van de dag uitwerken en uitvoeren, want, zoals één van de aanwezige vrouwen uit de grond van haar hart zei: de CPN zou haar naam als politieke partij niet waardig zijn als ze niet solidair zou zijn met arme vrouwen.

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktenbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

veel hetzelfde

Hoewel er deze maand een grote hoeveelheid CPN-afdelingsbladen zijn verschenen, is de inhoud niet zo verschillend: bijna alles gaat over het komende congres. Overal zijn al ledenvergaderingen gehouden, worden verslagen gepubliceerd, worden ontwerp-amendementen ter kennis van de leden gebracht, en is de plaatselijke partij-machine in volle gang. Omdat een groot deel van de inhoud van de bladen hetzelfde is, deze maand een wat beperktere selectie uit de afdelingsbladen.

verkiezingen

Veel CPN-afdelingen zijn aan besprekingen begonnen over de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar. In veel ledenberichten zijn al de eerste discussienota's verschenen over het optreden in de afgelopen vier jaar. In gemeenten waar de CPN samen met PSP en PPR in combifrakties zit is binnen partijverband al gediscussieerd over voortzetting van die plaatselijke samenwerking. Ook zijn enkele afdelingen al bezig met de voorbereiding van de kandidatenlijsten.

inspiratiebronnen

De CPN-afdeling Delft heeft een drietal openbare discussieavonden belegd over de inspiratiebronnen van de CPN. Op 10 maart spreekt Leo Molenaar over „Marxisme, aktueel of achterhaald?“, op 23 maart Joop Morriën over „onbegrensde solidariteit“, en op 6 april wordt een openbare avond gehouden over „feminisme, meer dan gelijke rechten“. Om veel bekendheid te geven aan de drie avonden heeft de CPN-afdeling Delft op grote schaal een folder in de stad verspreid.

8 maart

In Nijmegen hadden ze op 8 maart niet genoeg aan één dag voor Internationale Vrouwendag. Daar hebben ze een hele Internationale Vrouwenwéek gehouden. Het Nijmeegse Steunpunt Educatief Vrouwenwerk had een gevarieerd programma samengesteld. In Het Kameraadje

van de CPN-afdeling Nijmegen is er in de vorm van een aankondiging aandacht aan besteed.

enkhuizen

De CPN-afdeling in Enkhuizen geeft een eigen maandblad uit. Het eerste nummer van de eerste jaargang is zojuist verschenen. In het openingsartikel wordt erop gewezen dat de afdeling Enkhuizen onlangs heeft besloten, om weer als partij-afdeling binnen CPN-verband te gaan opereren. Hoewel er nog meningsverschillen zijn met het partijbestuur meent Enkhuizen dat het gezamenlijk aanpakken van taken belangrijker is. Het eerste nummer van het maandblad bevat overdrukken van kranteartikelen uit Parool en NRC-Handelsblad, over de zwakte van de CPN, PSP en PPR, en een overzicht over de positie van de Westeuropese communistische partijen.

leeuwarden

De CPN-afdeling in Leeuwarden geeft ook weer een eigen nieuwsbrief uit. Die heeft de naam „Rondom de Oldehove“ meegekregen. In het verleden is ook een CPN-blad met die naam uitgegeven. Zodoende is er eigenlijk sprake van het opnieuw verschijnen. Het is de bedoeling de nieuwsbrief elke 2 à 3 maanden uit te geven. Het eerste nummer gaat grotendeels over de reaktivering van de Leeuwarder CPN-afdeling.

geen grap

In Compost, het blad van het CPN-distrikt Utrecht wordt aangekondigd dat er gewerkt wordt aan de opstelling van een landelijk manifest over een alternatieve defensie-strategie. Op 1 april wordt in Utrecht in verband met het 40-jarig bestaan van de NATO een propagandaconferentie georganiseerd. Het manifest moet vóór die tijd klaar zijn, en wil een tegenwicht tegen die NATO-lobby worden. Meer informatie bij Stop de Wapenwedloop in Amsterdam, tel. 020-232535.

shell-blokkade

Dat de anti-apartheidsbeweging heeft besloten de akties tegen Shell op te voeren, is merkbaar

in CPN-kringen, en wordt zichtbaar in de CPN-afdelingsbladen. In meerdere steden en bladen wordt gewezen op de blokkade 19, 20 en 21 april van het Shell-laboratorium in Amsterdam. Ook plaatselijk worden de nodige anti-Shell-akties ondernomen.

vluchtelingen

De gemeenteraadsfractie van Links Leiden heeft een „open brief“ gestuurd aan staatssecretaris Korte-Van Hemel over het overheids-optreden tegen buitenlandse vluchtelingen en asielzoekers. De brief is toegespitst op de uitzettingen van Syrische vrouwen in Twenthe. De brief is afgedrukt in het ledenbericht met de oproep aan de leden om zelf ook zo'n brief te schrijven.

herindeling

In de CPN-aktiekrant van het distrikt Groningen wordt een „open brief“ afgedrukt aan PvdA-fractie leider Wim Kok in de Tweede Kamer. Daarin wordt stelling genomen tegen het stemgedrag van de PvdA in de Groningse Provinciale Staten, waar een gemeentelijke herindeling is vastgesteld. Dat leidt tot de opheffing van een aantal kleine gemeenten in Groningen. Het CPN-distrikt Groningen ziet aankomen, dat die herindeling straks in de Tweede Kamer wordt behandeld. Daarom wordt een beroep op de PvdA in het parlement gedaan om de PvdA-voorstellen uit Groningen tegen te houden. In de CPN-aktiekrant worden ook uitvoerig de nadelen van die gemeentelijke herindeling belicht.

nevenfuncties

De fractie van Links Brabant in Provinciale Staten heeft in Den Bosch de knuppel in het hoenderhoek gegooid, door de nevenfuncties van één van de gedeputeerden ter discussie te stellen. De bijbaantjes van de man worden verzwezen. Dat heeft ertoe geleid dat de politieke partijen in de Brabantse staten hebben afgesproken bij de volgende regeerperiode van tevoren de nevenbetrekkingen van de gedeputeerden ter discussie te zullen stellen.

stedelijke nota

De fractie van Links Delft heeft oog voor de toekomst. Onlangs presenteerde het gemeentebestuur een nota over de toekomstige stedelijke ontwikkeling van Delft. Die nota „schreeuwt om een reactie“, zo blijkt uit het Delftse CPN-ledenblad. De fractie heeft daarom beslo-

ten een eigen nota te maken over de stedelijke ontwikkeling. Die nota wordt gemaakt door een werkgroep van fractieleden en specialisten, en krijgt de naam „Links, de stad, in 2000“.

voortplanting

De CPN-afdeling Breda heeft drie scholingsavonden georganiseerd over kunstmatige voortplanting. Drie woensdagavonden vanaf 15 maart wordt gesproken door Robert Schurink, Jeanette van Beusekom en Rieme Wouters. De eerste avond over medische voortplantingstechnieken, op de tweede avond over biologische aspecten en op de derde avond over de politiek.

nota bestellen

De PSP-CPN-PPR-fractie in de Provinciale Staten van Brabant heeft een eigen nota over emancipatiebeleid uitgegeven, onder de titel „Ruimte voor Vrouwen“. De nota kost vijf piek, en kan besteld worden door betaling van het bedrag op giro 572333 tnv statenfractie Links Brabant te Berkel-Enschot.

stedenband

De Oost-Europa-kring Utrecht houdt dit voorjaar een forumavond met bewoners en vertegenwoordigers van Nederlandse steden, die een „stedenband“ hebben met een plaats of stad in de Sowjet-Unie. De Utrechtse kring geeft een eigen nieuwsbrief uit.

Inlichtingen bij 030-321801.

hulp gezocht

De statenfractie van Links Gelderland onderzoekt op dit moment de mogelijkheden van een provinciaal minimabeleid. Een eerste oriëntatie heeft geleerd dat op provinciaal nivo dit beleidsterrein onontgonnen is. Daarom roept de fractie de lezers van de CPN-ledenkrant op om een bijdrage in de gedachtenvorming te leveren. Vragen die beantwoord zouden kunnen worden zijn:

- op welk gebied komen mensen met een minimuminkomen direkt in aanraking met „de provincie?“
- op welke manier heeft de provincie indirect bemoeienis met mensen met een minimum-inkomen?
- wat zijn de mogelijkheden voor de provincie om een eigen minimabeleid te voeren.

Reakties kunnen, liefst zo spoedig mogelijk, gestuurd worden naar: Statenfractie Links Gelderland, t.a.v. Jan Kees Wiemer, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of naar Jan Kees Wiemer, Tarthorst 769, 6708 JB Wageningen.

daar kan de ‘oude’ cpn nog wat van leren

door ronald albers

Stevige discussies, een zwaar programma, onverwachte eensgezindheid en bijzonder gezellig, zo was het scholingsweekend van de CPN jongeren het best samen te vatten. In een verbouwde stal in hartje Amsterdam bogen een kleine twintig jongeren zich over de wortels van de partij: het marxisme, feminisme en het ontstaan van het partijprogramma. Voor herhaling vatbaar? Nee, herhaling is verplicht.

Toen Leo Molenaar aankondigde dat hij zijn verhaal zou gaan afronden, werd er stevig geprotesteerd. Niets teksten overslaan, vanwege tijdgebrek, gewoon doorgaan. De inleiding in het marxisme boeide het gehoor uitermate. Hoezo onbetaalde arbeid, de baas betaalt toch elk uur dat ik werk?

Dat de jongeren nog zo enthousiast waren dat ze alles wilden weten, had niets te maken met het feit dat de lezing van Molenaar de eerste lezing in het weekend was. Op zondagochtend werd spontaan besloten de drie discussiegroepen die voorzien waren te vervangen door een serie van drie lezingen in de grote groep. Iedereen wou de inleidingen over alle drie de onderwerpen volgen. Even schrikken voor de sprekers die zich daar niet op voorbereid hadden.

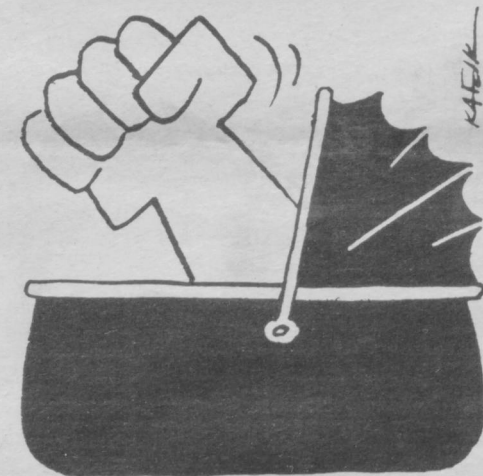
basisinkomen of gewoon betaald werk

De lezingen die Coen Teulings, Hans Mooren en Leon Peeters van de Jongerenbeweging verbonden met de FNV gaven, vormden de basis voor een stevige discussie over basisinko-

men en het jeugdwerkgarantieplan. Twee vraagstukken waar niet zo maar een oplossing voor te vinden is. Iedereen heeft recht op werk en bovendien moet er nu eenmaal gewerkt worden om de maatschappij draaiende te houden. Geen basisinkomen dus, maar gewoon betaald werk. Aan de andere kant vindt de regering dat iedereen verplicht moet werken. Werklozen kunnen niets aan hun werkloosheid doen, maar ze draaien wel voor de gevolgen op. Lage uitkeringen en controles van de sociale dienst zijn hun deel. Herverdeling van arbeid is dus noodzakelijk. Maar in afwachting daarvan, wie draait op voor de voortbestaande werkloosheid. Toch maar kiezen voor een een basisinkomen? Of ontlopen basisinkomen en uitkeringen, zonder de uitgebreide controles van nu, elkaar niet zoveel? Vragen die na de discussie onbeantwoord bleven.

Ook de standpunten over het jeugdwerkgarantieplan liepen uiteen. De jongerenbeweging is tegen invoering ervan, maar plaatselijk werken ze wel mee om de invulling die gemeenten eraan geven bij te sturen. Een deel van de CPN-jongeren vond dat het JWG alleen valse

illusies geeft aan jongeren. Na afloop van hun tijdelijke aanstelling levert het geen vaste baan op. Aan de andere kant blijkt dat vele duizenden jongeren aan de tijdelijke maatregel voor de JWG deelnemen. Moeten die in de kou blijven staan of moeten ze gesteund worden? De inbreng van Harry van den Berg liet een vraag open liggen over de verhouding van bewegingen tot politieke partijen. Goed om nog eens verder over te praten.

Slechts op één moment tijdens het weekend viel de discussie stil. Het verhaal van Tineke v.d. Klinkenberg over feminisme liet aan duidelijkheid niets te wensen over. En alle aanwezigen waren het snel met elkaar eens. Vrouwen hebben te maken met een dubbele onderdrukking, zowel een economische als die specifieke tegen vrouwen. Vrouwen hoeven met hun strijd niet te wachten tot de mannen zover zijn. Ze moeten hun plaats opeisen, waar ze recht op hebben. Was feminisme of vrouwenstrijd enkele jaren geleden nog goed voor fikse woorden-

wisselingen in de partij, de jongeren hebben er geen moeite mee. „We zijn opgegroeid met het idee dat vrouwen een gelijkwaardige positie horen te hebben“, zoals een van de jongeren opmerkte.

een fietstocht door nederland

Ook de laatste lezing op zondag van Marius Ernsting ging er nog in als koek. Het jongerenwerk mag niet verwateren vonden de aanwezigen. Een volgend scholingsweekend moet er komen, eisten de aanwezigen. Het aardige van de discussies in de Vergulden Eenhoorn was dat de jongeren verspreid uit het hele land kwamen. Slechts drie uit Amsterdam, maar wel zes jonge Groningers en verder mensen uit Zwolle, Nijmegen, Utrecht, Baberich, Amersfoort en andere plaatsen. Mensen ook met verschillende achtergronden. De een was ooit lid van de PPR, de ander zocht zijn heil ooit bij de PvdA en een derde is nog steeds aktief in het ANJV. De ene vader werkt bij de marine, de andere vader had Stalin boven de schoorsteen hangen. Voor de sfeer was het alleen maar goed. De verschillende achtergronden van de mensen stonden pal voor verschillende invalshoeken in de discussie. Maar de sfeer bleef open, daar kan de „oude“ CPN nog wat van leren. Bovendien concludeerden de jongeren aan het slot van het weekend dat ze aan de discussies het gevoel overhielden dat ze allemaal toch bij elkaar hoorden, bij dezelfde partij. Het leverde de nodige inspiratie op. Met dank aan de inleiders die zich goed hadden voorbereid.

Het weekend was niet alleen leerzaam, maar ook gezellig. Te oordelen aan het uitwisselen van adressen bij het afscheid, zijn er vast jongeren die van de zomer een fietstocht door Nederland gaan maken.

8 MAART-INTERNATIONALE VROUWENDAG

INHOUD

- pag. 2 – samenstelling nieuwe partijbestuur
- studiebijeenkomst Zuid-Afrika werkgroep CPN
- pag. 3 – vluchtelingen en de „open” Europese binnengrenzen
- niet herkozen partijbestuurders uitgezwaaid
- pag. 4 – de besluiten van het 31ste CPN-congres
- pag. 5 – CPN-afdeling Oostzaan in het portret
- pag. 6 – CPN-vrouwen
- deelname aan positieve actie groeit
- pag. 7 – berichten uit de afdelingen
- akties tegen afbraak volkshuisvesting
- pag. 8 – congresbijdrage van CPN-flikkeroverleg

April 1989, nummer 3

CPN ledenkrant

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

elli izeboud op 31ste congres:

strijdbare cpn terug in kamer

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

door Iede de Vries

Partijvoorzitter Elli Izeboud heeft in haar openingstoespraak tot het 31ste partijcongres behalve over nationale en internationale onderwerpen ook veel aandacht besteed aan de hernieuwde positie van de CPN in het Nederlandse politieke bestel. Daarbij heeft Elli Izeboud niet alleen onderstreept dat „De CPN terug is van weggeweest”, maar ook dat „een strijdbare pluriforme communistische partij zich opmaakt om zetels in de volksvertegenwoordiging te veroveren”.

In haar openingstoespraak bleek partijvoorzitter Izeboud de toon te hebben gezet voor veel discussie-bijdragen die daarna vanuit meerdere CPN-distrikten werden ingebracht. Elli Izeboud schetste uitgebreid de plaats die de CPN inneemt in de vele maatschappelijke akties die de laatste maanden Nederland overspoeld hebben. „Wie het dagblad De Waarheid leest kon de akties zien aankomen, en kreeg een beeld van de totstandkoming van de eisen. Toen we eind vorig jaar in ons kernpuntenprogram de eis presenteerde voor 15% verhoging voor het minimum werd die eis soms overdreven genoemd. Nu op veel plaatsen de eis wordt gesteld de achterstand in te halen, komt onze eis voor 15% in een ander daglicht te staan”, aldus Elli Izeboud.

verfrissen

Over de komende verkiezingen zei de partijvoorzitter, dat de CPN die verkiezingen ingaat als een politieke beweging die de volksvertegenwoordiging wil verfrissen met een toekomstgerichte benadering, die de Tweede Kamer helpt bevrijden van de sleur van boekhoudkundige haalbaarheid, en dienstbaarheid aan de gevestigde economische machten. „Wij beseffen goed dat het losbreken uit oude patronen, ook voor links, ook voor de huidige oppositie, aan de orde is” zo voegde zij er aan toe.

Omdat acht jaar Lubbers meer dan genoeg is geweest, heeft de Tweede Kamer volgens haar partijen nodig die het wel aandurven om tot vernieuwing te komen. „De CPN is zo’n partij. De akties die zijn losgebarsten hebben een verfrissende uitwerking op de hele maatschappij. Veel politici zitten met die akties in hun maag, maar voor de CPN is het een verademing”, zo zei ze.

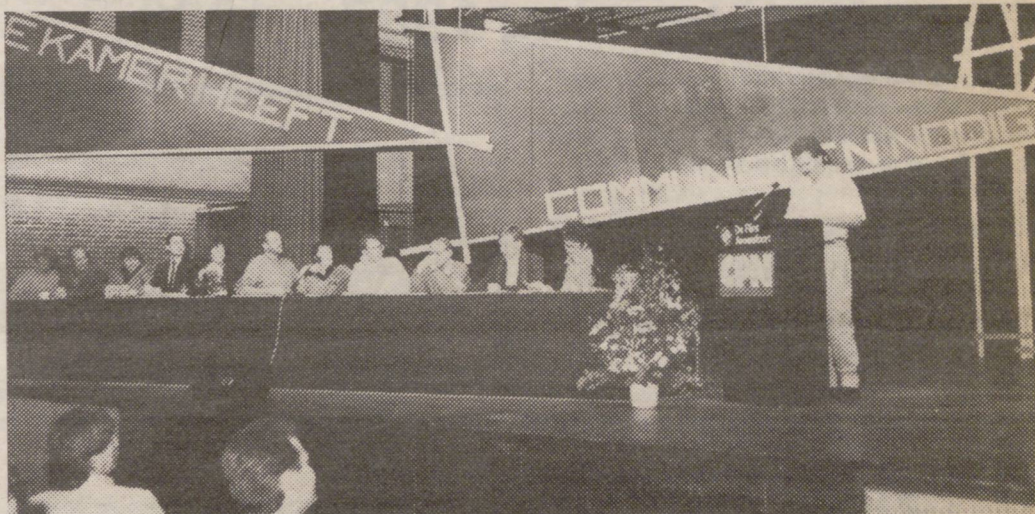
afronden

In haar toespraak tot het 31-ste partijcongres besteedde Elli Izeboud ook aandacht aan de debatten binnen de partij van de afgelopen jaren. „De CPN heeft een proces van ingrijpende vernieuwingen achter de rug. Het is tijd om deze periode, dit proces af te ronden. Niet door geschiedschrijving door congressen over het recente verleden, maar wel door duidelijk te maken wat voor een CPN aan de verkiezingen mee zal doen. Er is een mening geweest dat de CPN zich met haar vernieuwing zou isoleren. De laatste tijd is duidelijk geworden dat we ons niet hebben geïsoleerd, maar dat we volop betrokken zijn in de bewegingen van deze tijd.

ere naam

Door anderen is de CPN wel eens omschreven als een protest-partij. „Als dat betekent opkomen voor de mensen onderaan de ladder, dan kan dat ook als een ere-naam worden beschouwd. In die zin is de CPN een protest-partij die de belangen van de bevolking wil behartigen tegen de rooftochten van het kapitaal; een protestpartij die een diepe afkeer heeft van gevestigde politieke- en economische machten”, aldus partijvoorzitter Izeboud. Over de komende besluitvorming inzake de komende kamerverkiezingen wees de partijvoorzitter erop, dat sommige besluiten pas over enige tijd genomen kunnen worden. Eerst moeten de onderhandelingen met de besturen van PPR en PSP worden afgerond. „Dat betekent dat de partij-demokratie de komende periode op volle toeren moet draaien. Zowel de voorbereiding van besluiten als de uitvoering ervan zijn gebaat bij snelle, korte verbindingslijnen binnen de partij”, zo zei Elli Izeboud over de komende landelijke ontwikkelingen.

De volledige tekst van de redevoering van Elli Izeboud zal in Politiek en Cultuur worden gepubliceerd.

De presentatie van de campagne „De Kamer heeft communisten nodig”

foto Janine Keizer

cpn-congres optimistisch en eensgezind

door Wil Evers

Voor het eerst sinds lange tijd congresseerde de CPN deze keer niet in Amsterdam, maar in Amersfoort, het vriendelijke stadje op de grens van Veluwe en Randstad. Ook de overnachting van de gedelegeerden uit de verre districten was deze keer anders geregeld: in plaats van bij partijgenoten in Amsterdam te worden ondergebracht, werden de deelnemers verwezen naar een jeugdhut in de lieflijke bossen bij Soest. De bar boekte een record-omzet en tot diep in de nacht klonken de strijdlieden langs de anders zo stille bospaden. Of het hieraan gelegen heeft is niet duidelijk, maar feit is dat het Amersfoortse congres het best verlopen CPN-congres sinds jaren is geweest.

het einde van een tijdperk

De ontwikkelingen van de laatste tijd op sociaal-economisch gebied geven reden tot optimisme. Steeds duidelijker tekent zich het gegeven af dat grote delen van de bevolking niet langer bereid zijn genoegen te nemen met het matigingsbeleid van de jaren '80. Stond het vorige partijcongres (najaar 1986) voor een groot deel nog in het teken van de crisis en de verdediging van de sociale rechten, op dit congres stonden de kansen die zich steeds vaker voordoen om de schade van meer dan tien jaar rechtse politiek in te halen centraal. Verschil-

lende sprekers benadrukten dat de argumenten van de CPN breder gedragen worden en dat de vakbonden, gedwongen door de mensen op de werkvloer, scherpere eisen zijn en zullen gaan stellen. Het sociaal kernpuntenprogram 1988/1989 met de eis van de verhoging van het minimum met 15%, een half jaar geleden nog afgedaan als illusiepolitiek, wordt per maand actueler. Onder andere Fré Meis sprak in dit verband over een radicalisering bij het CNV en de kerken, en gaf aan dat de contacten met kerkelijke organisaties de laatste tijd belangrijk zijn verbeterd.

vervolg op pag. 5.

elke cent voor de waarheid is het waard!

Zoals ieder voorjaar vragen wij van de abonnees en allen, die onze krant een goed hart toedragen, een financiële bijdrage. Die hebben we nodig om ons als onafhankelijke krant te kunnen handhaven - vrij van de grote commerciële uitgeversbelangen. Om daarmee te kunnen doorgaan is de steun van onze lezers nu eenmaal onmisbaar.

De Waarheid zet de onderwerpen, die progressieve mensen bezighouden, elke dag in de schijnwerpers. De visie van mensen, die actie voeren voor verandering, komt uit de eerste hand naar voren in onze krant; of het nu gaat om de verbetering van de sociale uitkeringen of de CAO bij de Hoogovens, het vervoer, de bouw of de grafische industrie; om de felle acties tegen het bezuinigingsbeleid van Deet-

man of de massale demonstraties van de verpleegkundigen; om de strijd tegen de apartheid of om het protest tegen de vrijlating van de Twee van Breda; om de ontwikkelingen op het gebied van de wapenbeheersing of om de hervormingen in socialistische landen. Zo tracht De Waarheid een dagblad te zijn, dat bijdraagt aan de mobilisatie van mensen voor een progressieve politiek en een nieuwe maatschappij. Wij hopen, dat onze lezers hun solidariteit daarmee ook tot uitdrukking brengen in een financiële bijdrage. Elke cent, die u aan De Waarheid geeft is het waard!

Directie De Waarheid
Dagelijks Bestuur CPN

cpn-congres aanvaardt nieuwe statuten

Met de vereiste meerderheid van 2/3 van het aantal gedelegeerden heeft de CPN nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement aanvaard tijdens haar congres in Amersfoort. De vernieuwing van de partij, die begin jaren tachtig vorm kreeg in een nieuw partijprogramma, is daarmee tot voltooiing gebracht. In de nieuwe statuten hebben de afdelingen van de partij een grote zelfstandigheid. Waren de afdelingen in de oude statuten nog verplicht besluiten van hogere organen uit te voeren, nu zal de wederzijdse overtuiging en het politieke debat eensgezindheid van optreden mogelijk moeten maken. Minderheidsopvattingen worden gerespecteerd, waarmee het pluralisme van de partij in statuten is vastgelegd. Nieuw is de instelling van een commissie van beroep door het congres. Partijleden die zich in

hun rechten als lid voelen aangetast kunnen daar hun beklag doen. De beroepscommissie bestaat uit: Theo de Roos, Laren; Kees IJmker, Den Haag; Elly van Eijck, Amersfoort; Inez van Wijngaarden, Groningen en Nel Bohnen, Amsterdam. De gekozen functies in de partij, zoals het voorzitterschap, is aan maximaal 4 termijnen gebonden voor een en dezelfde persoon. Er komen in de partij aparte overleggen voor vrouwen, potten en flikkers en migranten. Deze groepen, die in de maatschappij met specifieke onderdrukking te maken hebben, moeten er voor zorgen dat zij in de CPN een volwaardige positie hebben. De overleggen kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven. Binnenkort zijn de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement in gedrukte vorm verkrijgbaar.

financieel verslag 1987 – 1988

Het congres volgde het advies van de kascontrolecommissie en verleende de landelijk penningmeester Boe Thio decharge voor het boekjaar '87 – '88 en keurde het financieel verslag goed.

kascontrolecommissie

Het congres koos een nieuwe kascontrolecommissie, bestaande uit: Ruud Dividal, Nieuw-Vennep; Luc van Dam, Utrecht; Annie Dudink, Beverwijk en Jan Veldhuizen, Amsterdam.

Het 31ste congres van de CPN ontving begroetingen van communistische en arbeiderspartijen uit: Portugal; Spanje; Japan; Vietnam; Joegoslavië; Roemenië; Italië; Turkije; Denemarken; Cyprus; West-Berlijn; Zweden; DDR en Frankrijk.

uitslag verkiezing partijbestuur 31ste congres

gekozen zijn:			
Tiny IJisberg	278	Herma Hofmeijer	221
Rosa Sala	275	Anne de Boer	221
Leo Molenaar	275	Marjolein Bartlema	220
Mariano Slutzky	268	Saskia Bolten	219
Fenna Bolding	266	Karin de Vre-IJisberg	218
Jan Berghuis	265	Ina Brouwer	215
Elli Izeboud	258	Robert Schurink	212
Kees v.d. Berg	254	Henk de Haan	211
Geert Lameris	254	Frans Bruning	205
Siem van der Helm	251	Wiel Jansen	205
Truus Divendal	249	Louis Peperzak	204
Wemke Ketting-Jager	245	Salomé Bentinck	198
Frank Biesboer	244	Mirjam de Vries	197
Boe Thio	244	Bert Docter	196
Riet van Putten	243	Nel Zuidema	196
Corita Homma	242	Annemiek Onstenk	194
Pans v.d. Veen	240	Coen Oosterveld	194
Bart Blokzijl	239	San Verschuuren	187
Guurtje van Schie	239	Henk Onderwater	186
Pieter Appel	238	Wil Evers	181
Joop Verroen	238	Ton van Hoek	174
Marius Ernsting	237	Jan Tilburgs	172
Nico Schouten	237	Edward Koen	169
Ronald Albers	236	Willem Ekhart	167
Roel Berghuis	235	Rob Coenen	166
Herman Meijer	229	Iede de Vries	163
Jeannette van Beuzekom	228	Jacques v.d. Sneppen	162
Jan de Boo	228		
Rieme Wouters	225		
Inge v.d. Broek	223		
Peter Buijs	223		
Marja Staal	222		

niet gekozen zijn:		
Appie Kootstra	156	
Nico Dudink	139	
Han Wanders	128	
Paul Simons	111	
Roel van	8	

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg, Jeannette van Beuzekom, Wil Evers, Elly van Eyck, Iede de Vries

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt 26 mei 1989.

Kopij inleveren voor 12 mei.

niet gekozen zijn:		
Appie Kootstra	156	
Nico Dudink	139	
Han Wanders	128	
Paul Simons	111	
Bert Bom	89	
Roel Walraven	79	
Nellie Borst	75	
Piet van Gemst	72	
Sjors de Kam	72	
Cor Drost	69	
Ewout v.d. Hoog	67	
Hans Heres	57	
Willy van Jaaren	57	
Jan Nijman	56	
Bertus v.d. Kuil	55	
Ger Hoogenberg	53	
Jaap Duppen	52	
Hink Ketting	52	
Bob Dorenbos	49	
Gerrit de Goede	48	
Theodor Schokker	47	
Johan Hilbrink	46	
Ben Töller	41	
Erik Vrees	38	
Rob Schuitemaker	37	
Jan Lensen	34	
Uitgebracht waren 318 geldige stemmen.		

studiebijeenkomst zuid-afrika werkgroep cpn

Zondag 28 mei 1989 organiseert de Zuid-Afrika werkgroep van het partijbestuur van de CPN een openbare studiebijeenkomst. Besproken wordt de actuele situatie in Zuid-Afrika en de ontwikkelingen in de solidariteitsbewegingen. De kansen van de vrijheidsstrijd in Zuid-Afrika in het licht van de internationale ontwikkelingen zullen in de beschouwingen betrokken worden, evenals de recente ontwikkelingen in zuidelijk Afrika. De brochure „Steun het ANC”, die in 1988 door de Zuid-Afrika werkgroep werd samengesteld en een samenvatting bevat van een rede

van Conny Braam in 1988 over een door het ANC voorgestelde nieuwe grondwet voor een bevrijd Zuid-Afrika, is ter voorbereiding van de studiebijeenkomst tegen betaling verkrijgbaar bij de Zuid-Afrika werkgroep, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Telefoon: 020 - 239704 (Kees v.d. Berg).

De studiebijeenkomst wordt gehouden op: zondag 28 mei 1989

tijd: 12.00 - 16.00 uur

plaats: kantine gebouw Sibylla, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam

inleiding: Conny Braam

samenstelling 31ste cpn-congres

Uit het op het congres uitgebrachte verslag van de mandaatcommissie bleek, dat er van de 360 gedelegeerden 104 vrouwen waren. Dit is bijna 30%.

leeftijd

20 afgevaardigden	waren jonger dan 25 jaar
98 „	in de leeftijd van 25-35 jaar
134 „	„ 35-45 jaar
44 „	„ 45-55 jaar
35 „	„ 55-65 jaar
29 „	waren ouder dan 65 jaar.

duur van het lidmaatschap

periode	1984-1989	69 personen
„	1974-1984	137 „
„	1964-1974	65 „
„	1954-1964	28 „
„	1945-1954	42 „
voor 1945		17 „

agenda

1 mei

manifestaties

4 mei

herdenkingen

5 mei

manifestaties

20 mei

start verkiezingscampagne

REGENBOOG

21 mei

vergadering partijbestuur

26 mei

verschijnt de nieuwe ledenkrant

27 mei

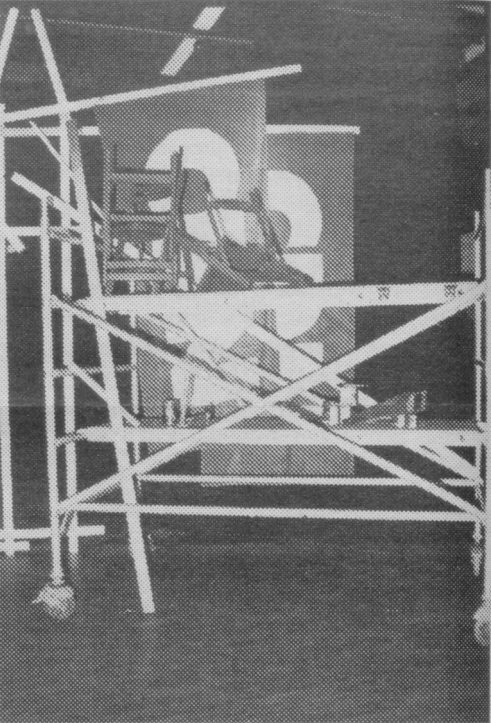
manifestatie

volkshuisvesting

28 mei

studiedag Zuid-Afrika

werkgroep CPN

De terugkeer in de Tweede Kamer in de steigers

bereikbaarheid secretariaat cpn	
maandag	9.00 tot 16.00 uur
dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
woensdag	9.00 tot 21.00 uur
donderdag	9.00 tot 21.00 uur
vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

maak eens kennis met

DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen. Zo’n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Deze bon opsturen naar: De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam (postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

afspraken tussen schengen-landen met betrekking tot vluchtelingen

VluchtelingenWerk heeft de hand gelegd op de teksten die een werkgroep van ambtenaren uit de bij het Akkoord van Schengen aangesloten landen (Benelux, Bondsrepubliek en Frankrijk) hebben voorbereid over het personenverkeer na de openingen van de binnengrenzen in 1990. VluchtelingenWerk is verontrust over de voorstellen, die de bangste vermoedens bevestigen over wat er aan afspraken wordt voorbereid. Niet voor niets werd aan de Hoge Commissaris voor de vluchtelingen van de Verenigde Naties de toegang tot het Schengen-overleg geweigerd.

De algemene tendens van het ontwerp-verdrag is: een hoge muur om het Schengen-gebied bouwen. Vooral door de vereisten voor het verkrijgen van een nationaal visum van ieder der vijf staten bij elkaar op te tellen en dusdoende de vereisten voor binnenkomst in het Schengen-gebied vast te stellen, wordt een vele malen hogere muur rond dat deel van Europa gebouwd, dan die welke nu bestaat. Voorts wordt de controle aan de buitengrenzen zo waterdicht mogelijk gemaakt en de komst naar hier van iedereen – vluchteling of niet – van buiten zo moeilijk mogelijk gemaakt. Dat laatste blijkt vooral uit de volgende punten.

toelatingsrecht en asiel-procedure niet geregeld

Het Vluchtelingenverdrag van 1951 behandelt de status van personen die als vluchteling erkend zijn. Het voornaamste artikel betreft het zogenaamde verbod op refoulement: een vluchteling mag niet teruggestuurd worden naar de grenzen van een land waar zijn leven of vrijheid bedreigd wordt. Het verdrag regelt echter niet wanneer een asielzoeker permanent verblijf moet krijgen, noch de procedure die tot een beslissing over vluchtelingschap en over asielverlening moet leiden. Het ontwerp verdrag van Schengen, zoals het er nu ligt voorziet niet in deze lacunes. De zeer uiteenlopende regels en praktijken die op nationaal niveau gelden blijven overeind. Doordat het toelaten van een vluchteling door een van de deelnemende landen na openingen van de binnengrenzen in feite ook toelating betekent tot het hele verdragsgebied, zullen landen er bijzonder alert op zijn dat de buurlanden geen ruimere criteria hanteren dan zij zelf. Op die manier wordt de meest restrictieve praktijk normgevend: de negatieve spiraalbeweging, die gedurende de laatste jaren in Europa al aan de gang was, wordt op die manier versneld tot een galop.

geen rechten voor vluchtelingen

Het perspectief van de ontwerp-tekst is uitsluitend het versterken van de grenscontrole aan de buitengrenzen. Aan vreemdelingen in 't algemeen en aan vluchtelingen in 't bijzonder worden geen rechten toegekend. Met name wordt niet geregeld welke rechten een vluchteling heeft als hij zich aan de buitengrens meldt.

Om de rechten van de vluchtelingen die in de Schengen-landen permanente bescherming zoeken zeker te stellen is een rechter, die voor alle deelnemende landen bindende uitspraken kan doen inzake asielkwesties een absolute noodzaak. De Europese Vluchtelingenraad werkte concrete voorstellen dienaangaande uit. Bij de ontwerp tekst van de vijf Schengen-landen is een preambule gevoegd. Daarin wordt verwezen naar het Vluchtelingenverdrag en naar de „humanitaire traditie” van de Westerse Staten. Verder wordt de wil uitgesproken om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan de oplossing van het internationale vluchtelingenvraagstuk. Maar zoals bekend kunnen aan een preambule geen rechten ontleend worden. Ook aan de ontwerp-tekst waarin de vijf staten alleen maar „het belang” bevestigen dat zij hechten aan het Vluchtelingenverdrag, kan geen vluchteling een recht ontleenen.

opeenhoping van nationale verboden

Door het feit dat niet wordt vastgelegd wie asiel kan krijgen, via welke procedure, worden alle onderling zeer verschillende, restrictieve nationale maatregelen cumulerend van toepassing op vreemdelingen die naar het Schengen-gebied komen. En omgekeerd worden de vrijheden en rechten die bepaalde landen voor vreemdelingen in het algemeen en voor vluchtelingen in het bijzonder hadden ingebouwd in hun nationale wet- en regelgeving, beperkt door de voor alle landen geldende maatregelen ter afsluiting van de buitengrenzen. Er wordt gesteld dat staten het recht behouden om asielzoekers op grond van het nationaal recht of internationale verplichtingen te weigeren of te verwijderen naar een land buiten het gebied van de gezamenlijke Schengen-landen. Welke asielzoekers niet geweigerd mogen worden, wordt niet aangegeven in dit ontwerp. Het zal voor een asielzoeker in Nederland onmogelijk worden om een asielverzoek in te dienen als hij eerder in een van de andere Schengen-landen is afgewezen. De door Europese landen feitelijk toegepaste criteria voor asielverlening lopen sterk uiteen. Zo wordt aan Tamil-vluchtelingen uit Sri Lanka in de Bondsrepubliek en Frankrijk verhoudingsgewijs veel vaker de vluchtelingenstatus toegekend dan in Nederland. Uiteraard zal het land dat de

In verband met de komende Europese verkiezingen op donderdag 15 juni 1989, in dit nummer van de CPN-ledenkrant een bijdrage van de Vereniging VluchtelingenWerk over de gevolgen voor de positie van vluchtelingen na het openen van de Europese binnengrenzen.

ruimste criteria hanteert ervoor terugschrikken de meeste asielzoekers aan te trekken. Het zal geneigd zijn de criteria naar beneden bij te stellen.

aantasting van het recht op privacy

Er wordt bepaald dat iedere staat die partij is bij de Overeenkomst op verzoek van een van de andere verdragsluitende staten „de beschikbare gegevens betreffende individuele asielzoekers” zal verschaffen. Het gaat dan om de personalia, de legitimatiebewijzen, documenten welke dienstig zijn voor identificatie, zoals foto's en vingerafdrukken, verblijven en reisroutes en de datum van het asielverzoek, de stand van de procedure en de genomen beslissingen. Er kunnen ook gegevens verstrekt worden over de vluchtmotieven en de beslissingsgronden, maar dan zou er een akkoordverklaring van de asielzoeker overgelegd moeten worden. Er worden geen procedurele of andere garanties genoemd ten aanzien van het verkrijgen van zo'n akkoordverklaring. Gelukkig heeft Frankrijk een voorbehoud gemaakt bij deze laatste bepaling. Er komt een gemeenschappelijke databank van persoonsgegevens van onder meer asielzoekers, het zogenaamde Schengen Informatie System (SIS). In de verschillende landen gelden zeer verschillende regels en praktijken met betrekking tot de bescherming van dit soort gevoelige gegevens. Ook op dit gebied wordt niets geregeld aangaande de rechten van de asielzoeker. Maar zijn gegevens zullen wel in het SIS worden opgeslagen.

vervoer van vluchtelingen

De deelnemende staten worden verplicht om tegen elke „lucht-, zee- of landvervoerder” die vreemdelingen aanvoert die niet over de vereiste documenten beschikken, administratieve en/of strafrechtelijke sancties te treffen. Daarmee wordt een wezenlijk deel van de grensbewaking en van de selectie overgedragen aan particuliere firma's. Een groep van juridische experts heeft onder auspiciën van de Europese Vluchtelingenraad, een studie verricht, waarin aangetoond wordt dat dergelijke maatregelen, gevoegd bij de cumulatieve vereisten voor het verkrijgen van een visum, het voor het overgrote deel van de vluchtelingen onmogelijk maakt langs rechtmatige weg asiel te zoeken. Daarom staat zo'n maatregel dwars op alle internationale afspraken en tradities op het gebied van de bescherming van vluchtelingen.

uitgezwaaaid

door Jaap Wolff

Op ons zojuist gehouden partijcongres zijn met vriendelijke woorden, een bloemetje en een zoen de leden van het vorige partijbestuur die geen kandidatuur meer hadden aanvaard, uitgezwaaaid. Ook bleken bij de verkiezing van het nieuwe partijbestuur enkele leden van de afgestreden leiding niet te zijn herkozen. Zij misten bloemenhulde en vriendelijk applaus, maar net als voor de anderen geldt voor hen dat het in de afgelopen tijd verrichte werk voor de partij wordt gerespecteerd en dat daarvoor een dankbetuiging op haar plaats is.

Zelf was ik van degenen die niet meer in de leiding van de CPN terugkeerden de oudste in leeftijd, met tevens het langste lidmaatschap in een orgaan als het partijbestuur achter zich. In 1958 voor de eerste maal als zodanig gekozen en nu in 1989, ruim dertig jaar later, een afscheid. Voor allen die na een deelname aan de partijleiding van één of meer congresperiodes nu de functie van partijbestuurder hebben verlaten, zal dit inhouden dat ze terugzien op de werkzaamheden die ze in die jaren te zamen met de andere leden hebben verricht. Volgens mij zal elkeen van hen erkennen dat je van een deelname aan het werk van het partijbestuur leert en – gelukkig ook dat – steeds weer het

een en ander afleert van de gewoonten uit vorige tijden. En dat geldt voor elk partijbestuur en voor elke congresperiode. Allen die niet meer aan het werk van het partijbestuur zullen deelnemen, hebben gezien en bemerkt hoe de CPN langzamerhand in staat is – ook al gaat dit niet altijd even eenvoudig en al doet zich nog wel eens terugval voor – om te gaan met een pluriformiteit aan gedachten en standpunten. In de debatten in het partijbestuur is geleidelijk het vermogen ontstaan goed naar elkaar te luisteren, kennis te nemen van verschillende beoordelingen van de ingewikkelde vraagstukken waarvoor we staan en respect te ontwikkelen voor uiteenlopende meningen. Congressen hebben daarmee nog weleens meer moeite getoond dan de besturen die ze uiteindelijk in hun stemmingen kozen! Voor een partij die reeds zo lang bestaat als de onze is het tot stand brengen van de doorstroming van kaders en de afwisseling van generaties een belangrijke en noodzakelijke taak. Er was een tijd dat onze vijanden – tevens de vijanden van alle vooruitgang en van het nationale bestaan van ons land – dit op de hun eigen gruwelijke wijze bevorderden. Zelf zijn we dit probleem in de harde tijd van de felste koude oorlog wel eens met harde, en niet altijd fraaie, manieren te lijf gegaan. Een normale, doeltreffende opeenvolging van leidende groepen werd daardoor belemmerd. We hebben

geleerd dat je teneinde schadelijke gevolgen te vermijden, een eigen weg moet vinden die zowel continuïteit als regelmatige vervanging kan waarborgen. In het achter ons liggende tiental jaren is dat gelukt. Niet zonder moeilijkheden natuurlijk. Maar er is een kern van nieuwe kaders ontstaan die in deze moeilijke tijd die vele tegenslagen bracht, de partij bleek te kunnen leiden, zich

FOTO BERT ZULMA

Op zaterdag 20 mei organiseert REGENBOOG een themaconferentie over milieu onder het motto 'gif of groen'. Uitgenodigd zijn de milieudeskundigen van de vier grote partijen (PvdA, CDA, VVD en REGENBOOG). Samen met Lucas Reijnders bediscussieren zij de (on)mogelijkheid van een ecologische, Europese, politiek.

Voor deze conferentie verschijnt een discussiedagboek over:

- * ecologisch links als politieke stroming (Paul Lucardie)
- * Europees milieubeleid (Lucas Reijnders)
- * de internationalisering van de milieubeweging (John Hontelez)
- * ecologische belasting (Alexander de Roo)
- * het broeikasteffect (Herman Damveld)
- * zure regen (Marijke Vos/Mariane Buitenkamp)
- * milieu & mest (Herman Verbeek)

Deze themaconferentie besluit met een manifestatie: de start van de REGENBOOGcampagne. Met de topkandidaten, een buitenlandse gast en een culturele afsluiter.

Plaats: Utrecht. Aanvang 12.00 uur. Toegang en discussiedagboek zijn gratis.
Bel of schrijf voor programma en discussiedagboek naar: REGENBOOG, Postbus 267, 1000 AG Amsterdam, tel: 020-267374

REGENBOOG: kleurrijk en kritisch

besluiten van het 31ste cpn-congres, gehouden op 7, 8 en 9 april 1989

besluit I

De CPN maakt zich sterk voor het bereiken van een progressieve politieke koers in Nederland. Een koersverandering is nodig terwille van:

- terugdringen van bewapening en een kernwapenvrij Europa;
- een schoon milieu;
- democratische zeggenschap en sturing van economische en technologische ontwikkelingen;
- maatschappelijke en politieke vernieuwingen;
- scheppen van werkgelegenheid;
- verbetering van het levenspeel: koopkrachtverhoging voor lage- en middeninkomens, toegankelijke voorzieningen en een goed stelsel van sociale zekerheid;
- een solidaire en gastvrije maatschappij;
- een bloeiende cultuur;
- internationale solidariteit;
- herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid d.m.v. drastische arbeidstijdverkorting.

De CPN zal zich hierom blijven inzetten voor een sterk en breed verzet tegen de CDA-VVD-politiek. Door bij te dragen aan een strijd bare oppositie, buiten en binnen het parlement, wil de CPN een progressieve samenstelling van de volksvertegenwoordiging en regering helpen bereiken. De CPN blijft in dat kader progressieve samenwerking bevorderen en staat open voor initiatieven van anderen.

besluit II

De CPN voert volop campagne voor het winnen van kiezers voor de REGENBOOG-lijst bij de Europese verkiezingen.

besluit III

De terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer is de voornaamste taak in de komende congresperiode. Gebleken is dat niet alleen communisten de aanwezigheid van de CPN in de Tweede Kamer van grote betekenis achten.

Het bestrijden van rechtse politiek en het tot stand brengen van een progressief alternatief vereist bondgenootschappen in acties en samenwerking tussen progressieve partijen. De CPN zal een krachtige campagne voeren voor het winnen van kiezers en voor een verkiezingsfonds.

De CPN belegt in het najaar van 1989 een conferentie ter besluitvorming over de voorbereiding van de Tweede-Kamerverkiezingen. Op deze conferentie zal worden vastgesteld:

1. Het CPN-verkiezingsprogramma '90-'94.
2. De CPN-kandidatenlijst.
3. Inhoud en vormen van gezamenlijk optreden met andere progressieve partijen.

Het congres draagt het partijbestuur op om voor de zomer, en uiterlijk in juni 1989, de partij te informeren en te raadplegen over de besprekingen met andere progressieve partijen met betrekking tot samenwerking bij de komende Tweede-Kamerverkiezingen, waarvoor het partijbestuur op 12 maart 1989 uitgangspunten heeft geformuleerd.

besluit IV

- a. De CPN stelt zich ten doel haar opvattingen over een fundamenteel andere sociaal-economische politiek, zoals is uitgewerkt in het manifest voor een werkelijk sociale politiek (sociaal kernpuntenprogramma 1988/1989) verder in discussie te brengen en voor hoofdpunten ervan samen met andere politieke en maatschappelijke organisaties en bewegingen op te treden. Dat is nodig om ideologie en praktijk van de huidige regeringspolitiek te doorbreken en de oppositie daartegen te versterken en de hoofdproblemen in de huidige maatschappelijke ontwikkelingen daadwerkelijk aan te pakken.

- b. Het 31ste congres van de CPN draagt het nieuwe partijbestuur op om in het verlengde van het kernpuntenprogramma en de discussie erover een ontwerpverkiezingsprogramma aan de partij voor te leggen.

- c. Nadere discussie is nodig in het bijzonder over de aanpak van:
 - Het te voeren milieubeleid. Met name is aandacht nodig voor een alternatieve politiek die een daadkrachtige aanpak inhoudt van vervuiling en het werk maken van een schoon milieu.

De rekening voor het schoonmaken en het schoonhouden van het milieu dient allereerst bij de voornaamste verantwoordelijken voor de vervuiling gelegd te worden: de milieuverontreinigde industrieën en energieproducenten.

- Verhoging van de minimuminkomens in samenhang met de algemene looneisen en werkgelegenheidspolitiek die de CPN voorstaat: Daarbij dienen voorstellen voor werkelijke economische zelfstandigheid en individualisering van inkomens verwerkt te zijn.
- Vergroting van de zeggenschap in de bedrijven en democratisering van de economie.
- Fundamentele verbetering van de positie van vrouwen en van de positie van migranten.

Het congres geeft het partijbestuur in overweging om over deze vier punten aparte konferenties te beleggen.

besluit V

- a. De CPN zal blijven optreden voor versterking van de vakbeweging, aktiekomitees en andere organisaties op sociaal-economisch gebied. Mede met het oog op de verdere internationalisering van de economie zal de CPN haar internationale kontakten benutten om de strijd tegen de multinationale concerns te versterken.
- b. Vanwege het belang de macht van de concerns fundamenteel aan te pakken zal extra aandacht worden besteed aan het bedrijvenwerk. Tevens is een consequente inzet nodig voor positieverbetering van uitkeringsgerechtigden en mensen met een marginale positie op de arbeidsmarkt. Om het sociaal-economisch werk van de partij te verbeteren zal de sociaal-economische werkgroep, als vorm waarin distrikten en afdelingen landelijk met elkaar overleggen, versterkt worden. Overleg is noodzakelijk van bedrijfs-groepen, werknemers bij overheid en kollektieve voorzieningen en uitkeringsgerechtigden. Ook de afdelingen en distrikten kunnen initiatieven hiertoe ontplooiën. Ten behoeve van het verbeteren van het sociaal-economisch werk is een versterking van het wetenschappelijk werk van de partij noodzakelijk.
- c. De CPN zal in alle sectoren optreden voor positieve actie ten gunste van vrouwen, migranten en etnische minderheden.
- d. De CPN zal optreden voor de verbetering van de positie van jongeren. Jongeren hebben recht op een zelfstandig bestaan. De CPN zal een gerichte politiek voeren met betrekking tot lonen, uitkeringen, beurzen en huisvesting. Zij zal hiertoe concrete plannen uitwerken.
- e. De CPN treedt actief op voor ontwikkeling van kunst en cultuur en voor de mogelijkheid in alle vrijheid zich middels beeld, woord, geschrift en muziek te uiten. Dit impliceert de noodzaak tot bescherming en verbetering van de positie van de scheppen-de kunstenaar.

besluit VI

- a. De CPN wijst de passieve houding van de regering Lubbers op het gebied van ontwapening af. Nederland heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de internationale veiligheid en dient daarom bereid te zijn eenzijdig stappen te zetten om het ontwapeningsproces te versnellen. Heldere en krachtige maatregelen zijn nu nodig om de situatie in Europa en in de wereld in de goede richting te helpen sturen. Dat houdt in elk geval in: dat Nederland zich onvoorwaardelijk uitspreekt tegen in Navo-verband voorbereide modernisering van alle kerntaken, met als doel een kernwapenvrij Nederland. Voorts dient Nederland op te treden voor:
 - Afwijzing van een Westeuropese kernmacht en van Westeuropese militaire integratie.
 - Verlaging van de defensieuitgaven.
 - Stopzetting van voortgaande militarisering van hele regio's.
 - Afwijzing van SDI, optreden voor handhaving van het ABM-verdrag en weigering van iedere medewerking vanuit Nederland aan SDI.

Het congres stemt over een van de ontwerp-besluiten

foto Janine Keizer

- Optreden voor stopzetting en een algeheel verbod op kernproeven.
 - Het bevorderen van economische, culturele en wetenschappelijke kontakten tussen Oost en West-Europa.
 - Het bevorderen van een fonds ter ondersteuning van Derde-Wereldlanden, mede te financieren uit bewapeningsgelden.
- b. Vanuit het besef dat een sterke vredesbeweging en publieke druk nodig blijven om genoemde ontwikkelingen af te dwingen, zal de CPN blijven optreden voor versterking van vredesactiviteiten en de vorming van zo breed mogelijke coalities daarbij.

besluit VII

- a. De CPN is solidair met de strijd elders in de wereld voor vrede, democratie en socialisme en tegen onderdrukking, uitbuiting en racisme. De CPN zal deze strijd waar mogelijk, actief ondersteunen.
 - 1 De strijd tegen de apartheid blijft voor de CPN een centrale plaats innemen. De CPN treedt op voor:
 - versterking en verbreding van de solidariteit met de strijd van de bevolking van Zuid-Afrika;
 - internsivering en verbreding van de steun aan het ANC;
 - voor ondersteuning van de SWAPO bij de verwezenlijking van een onafhankelijk, democratisch Namibië;
 - voor steun aan de bevolking van de frontlijnstaten voor hun sociaaleconomische opbouw en tegen de agressie van het Zuidafrikaanse apartheidsbeweging.
 - 2 De CPN zal voortgaan met het ontwikkelen van solidariteit met de strijd van de Indonesische communisten en democraten, met de Turkse communisten en democraten, en met de volkeren van Latijns-Amerika. De CPN is solidair met democratische krachten in Suriname en de Nederlandse Antillen. De CPN ontwikkelt ook solidariteit met het onderdrukte Palestijnse volk. Recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten geven hoop op een vredesregeling die recht doet aan zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk en het bestaansrecht van Israël. Het congres draagt het partijbestuur op zich te blijven instellen op actuele ontwikkelingen en zonodig initiatieven te nemen tot steun en solidariteit.
- b. In de internationale kontakten met communistische en arbeiderspartijen socialistische partijen en andere progressieve bewegingen blijft de CPN bijzondere aandacht geven aan het bevorderen van informatie-uitwisseling, dialoog en samenwerking voor het terugdringen van de bewapening en voor kernontwapening.
- c. De CPN zal, zowel zelfstandig als in het kader van de REGENBOOG, optreden voor intensivering van de uitwisseling van visies, ervaringen en waar mogelijk samenwerking, met het oog op de toekomstige economische en sociale ontwikkelingen van de EG en Europa als geheel.

besluit VIII

- a. De CPN zal zich inspannen voor een solidair en gastvrij Nederland, door, samen met anderen, op te treden tegen iedere vorm van racisme, anti-semitisme, seksisme, homo- en

vreemdelingenhaat en andere vormen van discriminatie."

Hiertoe wordt — mede met het oog op 1992 — de komende periode een geactualiseerd programma gepresenteerd. De CPN blijft optreden voor een verbod in Nederland en in de EG van racistische en neo-fascistische organisaties. Zij zal ook optreden tegen het inperken van fundamentele mensenrechten, dat onder de noemer van Aids-bestrijding plaatsvindt. De CPN wijst de invoering van een legitimatieplicht af.

- b. De CPN roept op tot blijvende herdenking van de slachtoffers van het fascisme op 4 mei en tot viering van de bevrijding op 5 mei. De vijfde mei moet een vrije dag worden voor iedereen. De CPN zal ernaar streven dat de herdenking van de februaristaking 1941, die in 1991 vijftig jaar geleden is, een plaats van nationale betekenis blijft innemen in de actuele strijd tegen racisme, anti-semitisme, vreemdelingenhaat en discriminatie.
- c. De CPN zal zich inspannen voor al diegenen die in eigen land om politieke redenen worden vervolgd en in Nederland of de andere landen van de EG asiel zoeken. Zij zal dit doen door op te treden voor verhoging van hun kansen op toelating en voor verbetering van hun opvang.

besluit IX

De CPN rekent het zich tot taak te werken aan verbreding en uitbreiding van het abonnee- en lezersaantal van het dagblad De Waarheid. Het verschijnen van De Waarheid is van belang voor het uitdragen van de politiek van de CPN en draagt bij aan de door de CPN nagestreefde progressieve machtsvorming. Mede vanuit de algemeen wenselijk geachte pluriformiteit van de dagbladpers, die bedreigd wordt, moet de positie van het dagblad De Waarheid erkend en verdedigd worden. Een grootse viering van het 50-jarig bestaan van De Waarheid in het najaar van 1990 zal worden voorbereid.

besluit X

De partijorganisatie wordt ingesteld op het vergroten van de politieke invloed van de CPN door:

- vast te houden aan een werkwijze die uitgaat van een eensgezind optreden door de partij op hoofdpunten;
- positieve actie voor vrouwen in de partij.
- gerichte propaganda, voorlichting en scholing over de stellingname van de CPN;
- het versterken van de aanhang met leden en donateurs;
- campagnes voor het winnen van kiezers;
- het voortgaan met het herstellen van kontakten met mensen die de CPN in voorgaande jaren verlaten hebben.
- verbetering van de kwaliteit van de organisatie.
- verbetering van de omvang en kwaliteit van het wetenschappelijk werk. In dat kader wordt gestreefd naar versterking van het IPSO.

besluit XI

Het congres draagt het partijbestuur op om (een) bijeenkomst (en) te beleggen ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990.

Op deze bijeenkomst(en) gaat het om het behandelen van politieke thema's die in alle gemeenten aan de orde zijn en die van belang zijn voor het optreden van communisten in progressieve machtsvorming op lokaal nivo.

HET PORTRET

opschudding rond oostzaanse pvda-cpn coalitie

door Kees van den Berg

In Oostzaan werkt al jaren een college van B en W bestaande uit PvdA en CPN. De laatste tijd zijn er een aantal openlijke conflicten geweest tussen de coalitiepartners.

Reden voor de redactie van de Ledenkrant om in Het Portret aandacht te besteden aan de situatie in Oostzaan.

Oostzaan is een gemeente met ruim 7.000 inwoners, ingeklemd tussen Zaanstad en Amsterdam. Voor diegenen die regelmatig over de Coentunnelweg rijden, is Oostzaan te herkennen aan een grote windmolen, die aan de rand van het dorp staat. Deze windmolen, genaamd „skoont”, levert electriciteit aan een aantal woningen in Oostzaan. In tegenstelling tot de omliggende gemeenten Zaanstad en Amsterdam heeft Oostzaan een overwegend landelijk karakter en heeft een deel van de Oostzaanse grond een agrarische bestemming.

bouwaanvraag

Het jongste conflict tussen PvdA en CPN ging om een bouwaanvraag van een woning bij een boerenbedrijf. De woning was bedoeld voor de zoon van de familie die op de boerderij woont en werkt. De CPN wilde de mogelijk voor de bouw van een woning onderzoeken en stond niet afwijzend tegenover het verzoek. Het argument van de fractie om voor te zijn was dat door toestemming in ieder geval één boerenbedrijf voor de toekomst zeker werd gesteld. De PvdA was echter tegen de bouw van een woning, omdat in de coalitie-overeenkomst staat dat de open plekken behouden moeten blijven. Jan Vonk (CPN-wethouder) stemde uiteindelijk in een commissievergadering tegen de bouwaanvraag, maar niet nadat hij had gezegd dit de slechtste beslissing te vinden die de raad ooit had genomen. „Je moet juist blij zijn dat er nog iemand is die het boerenbedrijf in de polder wil voortzetten. Op deze manier maak ik het nog mee dat de laatste boer in de polder ermee ophoudt. De CPN maakt zich terecht zorgen over de toekomst van de polder, die zonder het werk van de boeren zeer somber zal zijn.”

coalitie-breuk?

Ondanks dat Jan Vonk tegen de bouwaanvraag stemde, speelde de PvdA in Oostzaan het hard.

Zij verklaarde de coalitie PvdA-CPN klinisch dood. Er zou geen basis meer zijn voor vertrouwen en samenwerking. Volgens Jaap van Splunter, fractievoorzitter van de CPN in de Oostzaanse raad, speelde een andere affaire voor de PvdA een rol bij het dreigen met een breuk. Dat waren de meningsverschillen tussen de twee partijen over de Oostzaanse woningbouwvereniging en het volkshuisvestingsbeleid. Waar gingen die meningsverschillen over?

woningbouwvereniging

In de loop van 1987 werd bekend dat de financiële positie van de Woningbouwvereniging Oostzaanse Volkshuisvesting (WOV) zeer slecht was. Er was o.a. sprake van een tekort van f 270.000,- en achterstallig groot onderhoud.

Om de problemen op te lossen nam het bestuur van de WOV contact op met de beheersstichting Patrimonium, die in totaal 23.000 woningen in Nederland beheert.

In april 1988 kwam Patrimonium met een rapport over de financiële positie van de WOV. In haar konklusies kwam zij o.a. tot de volgende aanbevelingen:

a. ontslag van het personeel, b. huurverhogingen met max. f 200,-, wat voor een aantal woningen een verdubbeling van de huur betekende.

Deze aanbevelingen leidden in Oostzaan tot hevige beroering. Het bestuur van de WOV weigerde de huurders een duidelijke toelichting te geven en kwam niet in verzet tegen de aanbevelingen van Patrimonium. De PvdA kwam met een pamflet aan de huurders, waarin zij verklaarde akkoord te gaan met de aanbevelingen van Patrimonium. Zij noemde daarin de voorgestelde huurverhogingen „beperkt”. Voor de CPN waren de voorgestelde aanbevelingen niet te aksepteren.

De partij besloot in Oostzaan een eigen pamflet te verspreiden waarin zij enkele voorbeelden gaf van mogelijke huurverhogingen. De CPN organiseerde een openbare bijeenkomst om de huurders zo volledig mogelijk in te lichten. De opkomst was massaal. De ledenraad van de WOV werd onder druk gezet om niet akkoord te gaan met het voorgestelde samenwerkingsverband met Patrimonium onder de gestelde aanbevelingen. Het bestuur van de WOV werd gedwongen te onderhandelen met Patrimonium. Uit die onderhandelingen kwam als voorlopig resultaat dat de huurverhoging maximaal f 50,- zou gaan bedragen. In principe was de CPN tegen elke huurverhoging. Maar als er niets zou gebeuren, dan was het gevaar groot dat de WOV binnen vier jaar failliet zou zijn, wat er automatisch toe zou leiden dat Patrimonium het woningbestand van Oostzaan onder haar beheer zou krijgen. In dat geval zullen de huurders en de politiek niets meer te zeggen hebben over de sociale woningbouw in Oostzaan.

Om deze reden steunt de CPN-fractie het bereikte onderhandelingsresultaat, aldus Jaap van Splunter. Hij voorziet echter nog wel problemen, want een advocatencollectief heeft namens de huurdersvereniging de zaak juridisch onderzocht en is tot de slotsom gekomen dat er sterke juridische argumenten bestaan om de huurverhogingen tegen te houden, ook die van maximaal f 50,-. De inzet van de CPN-fractie is om samen met de woningbouwvereniging, de gemeente en de huurdersvereniging tot een compromis te komen.

spannende tijd

Volgens Jaap van Splunter heeft de PvdA „een gigantische blunder gemaakt door zichzelf bij voorbaat achter Patrimonium en de plannen tot forse huurverhogingen te scharen. Deze opstelling van de PvdA heeft veel ongenoegen bij de huurders opgeroepen.” De Oostzaanse coalitie van PvdA en CPN gaat een spannende tijd tegemoet. Op het moment van verschijnen van deze ledenkrant moet er in de Oostzaanse gemeenteraad een besluit worden genomen over de toekomst van de woningbouwvereniging. Volgens Jaap van Splunter zal het een moeilijk debat worden, waarvan de uitkomst van te voren niet te voorspellen valt.

Met de steun van de PvdA aan de aanbevelingen van Patrimonium staat de coalitie onder grote druk.

In het maart-nummer van de Rooie Zaankanter, de periodieke uitgave van het CPN-distrikt Zaanstreek, vraagt de partij zich af waarom er zo hardnekkig wordt geprobeerd een meningsverschil op te blazen tot een politieke valkuil voor de coalitie. „Spelen er soms overwegingen mee”, aldus de Rooie Zaankanter, „die minder met Oostzaan en meer met de landelijke politiek te maken hebben? Het is geen geheim dat het in kringen van CDA en VVD een doorn in het oog is dat er door de PvdA hier en daar wordt samengewerkt met de CPN en andere partijen ter linkerzijde. Zou de PvdA proberen zich verre van alles te houden wat een terugkeer in een regeringscoalitie met CDA (of VVD) kan bemoeilijken?”

Jaap van Splunter haalt in herinnering de uitspraak van de campagneleider van de PvdA in Oostzaan vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen in 1986. Hij riep de Oostzaanse bevolking toen op om, indien mensen niet op de PvdA wilden stemmen, ze hun stem op het CDA of de VVD moesten uitbrengen. Zeker niet op een kleinere partij (lees CPN). Dat de PvdA toch tot de CPN werd „veroordeeld” kwam door het grote vertrouwen van de Oostzaanse bevolking in de CPN, tot uitdrukking komend in een stemmenpercentage van meer dan 10%. Het lijkt erop dat de PvdA er alles aan gelegen is om de CPN voor een volgende periode buiten het college van B en W te houden.

De inzet van de CPN in Oostzaan zal zijn om breuken in de coalitie te vermijden. Want ondanks de meningsverschillen vinden zowel Jan Vonk als Jaap van Splunter dat de belangen van de Oostzaanse bevolking het best gediend zijn en blijven met een voortzetting van het huidige college van B en W.

optimistisch en eensgezind congres

vervolg van pag. 1

Ondanks al dit optimisme waarschuwde Nel van Dijk dat het Europa van 1992 vooral het Europa van de grote ondernemers dreigt te worden. De sociale gevolgen van de totstandkoming van de interne markt kunnen rampzalig uitpakken. Als er wordt vastgehouden aan de ILO-normen, die bedoeld zijn voor alle landen op de wereld, dus ook de allerarmste, hebben de werkenden straks nog twee weken vakantie per jaar en de werklozen een uitkering van slechts 40% van het normale loon. Ook hekelde Nel het gebrek aan democratische controle dat dreigt als de EEG-organen meer te zeggen krijgen over de lidstaten.

Naar voren kwam dat de pogingen van Lubbers („Tuut-Tuut-Lubbers”) en de zijnen om de milieuproblematiek te gebruiken als nieuw argument voor loonmatiging door de CPN worden afgewezen. Helaas werd op dit congres niet volledig duidelijk wat de CPN hier tegenover wil stellen. Het congres stelde vast dat een verdere uitwerking van het partijstandpunt over de aanpak van de milieuproblematiek dringend gewenst is.

terug in de kamer

Optimisme heerste er ook waar het ging om de kansen van onze partij om terug te keren in de Tweede Kamer. Een enkele spreker maande tot enige voorzichtigheid en verder werd bena-

drukt dat die terugkeer, hoewel de CPN op veel punten in de Kamer wordt gemist, geen vanzelfsprekende zaak is en een zware inspanning van de hele partij zal vergen. In dit kader lanceerde Siem van der Helm halverwege de openingsrede van Elli Izeboud de campagne „De Kamer heeft communisten nodig”. Op het podium van de Flint was een schitterend decor gebouwd, geënt op het nieuwe propagandamateriaal.

Over de kwestie van een eventuele gezamenlijke lijst met PSP en PPR waren diverse amendementen ingediend, een aantal om vast te leggen dat de CPN afzonderlijk aan de verkiezingen zal deelnemen, en een aantal die zich uitspraken voor een gezamenlijke lijst. In een uitgebreide toelichting gaf Boe Thio aan, waarom het partijbestuur alle amendementen die nu al een uitspraak over de wijze van deelname aan de kamerverkiezingen wilden vastleggen van tafel wilde hebben. In de onderhandelingen over de gezamenlijke lijst opereren de partijen vanuit verschillende uitgangspunten: voor de CPN zijn onder andere de gelijkwaardigheid van de samenwerkingspartners, de herkenbaarheid van de CPN-inbreng en de positie van vrouwen op de lijst van belang. Nu al kiezen voor een gezamenlijke lijst maakt de positie van de CPN-onderhandelaars zwakker en nu al kiezen voor een afzonderlijke lijst betekent dat verder onderhandelen zinloos is. Nog voor de

zomer zal het partijbestuur de partij informeren over de stand van zaken in de onderhandelingen, waarna een speciale partijconferentie in het najaar beslissingen kan nemen over de wijze van deelname, het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst. Het vertrekkende partijbestuur riep de indieners van die amendementen dan ook op ze in te trekken. Na een korte schorsing gaven de meeste indieners hier gevolg aan, waarna de overgebleven amendementen over de wijze van deelname met een overgrote meerderheid door het congres werden verworpen.

buitenlandse zaken

Als gastspreker trad Erdal Talu van de Verenigde Turkse Communistische Partij op. Hij schetste de recente ontwikkelingen in Turkije, waar de kansen op een andere regering na de verkiezingsnederlaag van Özal steeds groter zijn geworden en riep op tot vereniging van alle democratische krachten in Turkije. Verder bedankte hij de CPN voor de ondervonden solidariteit in de afgelopen periode. Natuurlijk kwam de situatie in Zuidelijk Afrika uitgebreid aan de orde. Volgens Connie Braam bevindt de bevolking van Zuid-Afrika zich op een omslagpunt tussen hoop en verwachting enerzijds en teleurstelling en frustratie anderzijds. Verder werd signaleerd dat het regime in Zuid-Afrika langzaam maar zeker als gesprekspartner geaccepteerd dreigt te worden. In dit verband was de bijdrage van Klaas de Jonge interessant, die zijn woede uitte over de gebeurtenissen in Namibië en de slappe reactie van minister Van den Broek hierop, die de lezing van de gebeurtenissen van het apart-

heidsregime voor zoete koek slikte, bekritiseerde. Ook was er aandacht voor de moeilijke positie waarin Hélène Passtoors zich nog steeds bevindt.

een nieuw bestuur met nieuwe statuten

Inmiddels was het zondagmiddag geworden en stonden verkiezing van het nieuwe partijbestuur en de behandeling van de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement op het programma. Siem van der Helm nam afscheid van de vertrekkende partijbestuurders. Applaus was er met name voor Jaap Wolff, die gedurende vele jaren op heel wat terreinen in de partij actief was.

De kandidatencommissie had uit de beschikbare kandidaten voor het partijbestuur een lijst met 61 namen samengesteld. Bij de opstelling van dit advies was met name gelet op de positie van vrouwen, migranten, jongeren en bedrijfsarbeiders. Daarnaast heeft men zoveel mogelijk actieve mensen uit de verschillende districten opgenomen om het contact tussen de districten en de partijleiding te verbeteren. Van de voorgestelde kandidaten werden er uiteindelijk 59 gekozen. Het nieuwe partijbestuur bestaat voor ongeveer 40% uit vrouwen en ook het aantal jongeren is flink toegenomen. Het jongste lid is 19 jaar oud.

En toen was het, eigenlijk toch nog onverwacht, ineens afgelopen. Gezien de uitloop van de behandeling van de ontwerp-besluiten zal het wel altijd een raadsel blijven hoe het kon dat het congres op tijd kon worden afgesloten. Het was, om het slotwoord van Marius Ernsting te citeren, een wonder.

deelname aan positieve actie groeit

door Marian Kuijs

Het aantal afdelingen in de partij dat aan de slag gaat met positieve actie voor vrouwen groeit gestaag. Toch dreigt op dit moment het aantal vrouwen in raden en staten te dalen. Sommige afdelingen komen niet toe aan positieve actie-activiteiten omdat de afdeling niet goed loopt. Terwijl juist door middel van positieve actie een stimulans gegeven kan worden aan de partij, zowel aan haar activiteiten als aan het ledental.

Dit zijn de belangrijkste konklusies van de werkgroep positieve actie naar aanleiding van de enquête die begin dit jaar onder afdelingen gehouden is. Zesentwintig afdelingen hebben de vragenlijst over de positie van vrouwen in hun afdeling teruggestuurd.

Er blijken grote verschillen te zijn in wat afdelingen doen met positieve actie en hoe ze ermee werken.

Twaalf van de zesentwintig afdelingen zijn niet bezig met positieve actie. De redenen daarvoor lopen uiteen van „daarvoor hebben we te weinig leden” tot „de afdeling bestaat ook zonder extra moeite al voor de helft uit actieve vrouwen.”

Vijf afdelingen zijn niet heel actief met positieve actie, maar zetten zich wel in om meer vrouwen bij de activiteiten te betrekken door ze persoonlijk op te zoeken.

Acht afdelingen ondernemen, al dan niet volgens een gericht actieplan, uitgebreidere activiteiten om meer vrouwen in het bestuur en de gemeenteraad te krijgen.

Een paar voorbeelden:

- positie van vrouwen betrekken bij de onderhandelingen over de samenwerkingslijst (Den Bosch);
- interesse van vrouwen wekken door inhoudelijke activiteiten te organiseren (Breda, Leiden, Wageningen);
- vrouwen laten meelopen met de fractie (Beverwijk);
- positief actieplan opgesteld en een werkgroep ingesteld om onderzoek te doen en maatregelen voor te stellen (Utrecht).

knelpunten

In de enquête werd de afdelingen ook gevraagd aan te geven welke belemmeringen ze zien om de aantallen vrouwen te vergroten. Uit de antwoorden op deze vraag vatte de werkgroep een aantal knelpunten samen die in de komende periode, tot aan de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990, het hoofd geboden moeten worden. Samengevat gaat het om:

- de afdeling funktioneert niet voldoende;
- raadsleden in het algemeen en vrouwelijke in het bijzonder hebben te maken met een steeds groter wordende werkdruk (Vrouwen in het bijzonder omdat zij over het algemeen de zorg voor huishouden en kinderen extra hebben ten opzichte van veel mannen);

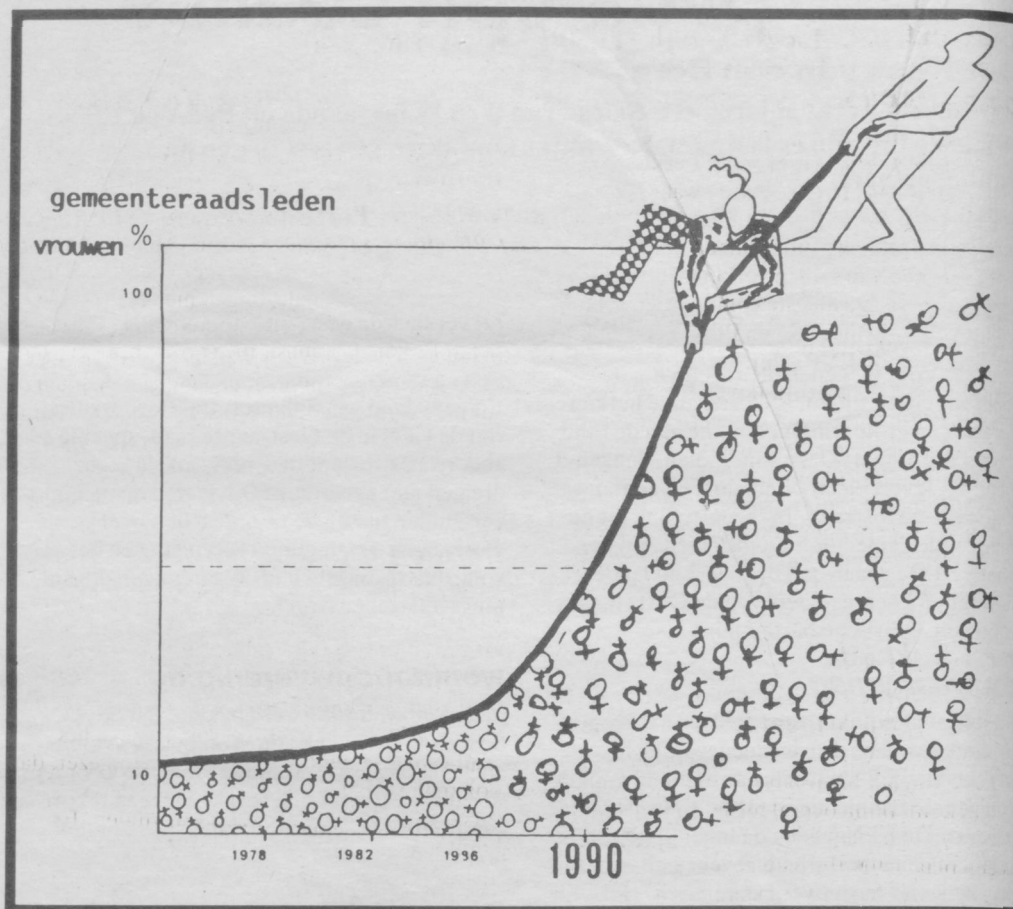
- machtsstrijd bij het samenstellen van (samenwerkings)lijsten gaat vaak ten koste van vrouwen;
- vrouwen zijn vaak al actief buiten de partij;
- werkwijze en vergaderstijl in partij en fractie wordt door sommige vrouwen bureaucratisch gevonden en spreekt ze niet aan;
- weinig kiezers.
- Niet een-twee-drie op te lossen, maar ondanks dat is de CPN erin geslaagd één van de hoogste percentages vrouwen in raden en staten te hebben!

aanbevelingen

Om de verdeling mannen-vrouwen eerlijker te maken, en dus meer vrouwen te stimuleren actief te worden, brengt de werkgroep positieve actie de volgende ideeën onder ieders aandacht:

- draai het argument van „de afdeling loopt niet goed genoeg om ons ook nog met vrouwen bezig te houden” eens om en organiseer thema-avonden over een vrouwenonderwerp juist om het afdelingsleven een oppepper te geven;
- zo ook met het argument „vrouwen zien we niet want ze zijn actief buiten de partij”. Nodig ze eens uit om op een ledenvergadering te komen vertellen over hun werk in het vrouwenhuis, met buitenlandse meiden, in het Nicaraguakomitee, enz.;
- probeer in het algemeen het afdelingswerk uit meer dan alleen de bestuursklussen te laten bestaan en organiseer af en toe een goede discussie over een aktueel politiek thema;
- ga de onderhandelingen met andere partijen over de gezamenlijke lijst in, niet alleen op de voorwaarde van een gelijkwaardige positie voor de CPN, maar ook van positieve actie voor vrouwen;
- voer de energie die de CPN steekt in positieve actie voor vrouwen ook op tijdens de verkiezingskampanje, zodat je je inspanningen kunt omzetten in kiezerswinst;
- probeer, als dat niet al kan, in de gemeenteraad een regeling van burgerleden in commissies of duo-raadsleden in te voeren.

Uit deze aanbevelingen zal opvallen, dat een aantal niet alleen over de specifieke positie van vrouwen gaan, maar ook over de organisatie van een afdeling of een fractie in het algemeen. Dat is ook de konklusie van de werkgroep positieve actie (en ook overigens van onderzoekers in organisaties buiten de partij); dat positieve actie vaak niet alleen aan een verbetering van de positie van vrouwen bijdraagt, maar aan die van mensen in het algemeen. De antwoorden van afdelingen; de konklusies, discussie en aanbevelingen van de werkgroep positieve actie kun je lezen in het rapport: „Positieve actie in je afdeling, resultaten van de enquête”. Dit rapport is gratis te bestellen bij de emancipatiewerkster.

training gemeenteraadspolitiek voor vrouwen

Heb je ambities in de richting van de gemeenteraadspolitiek?

Ben je lid van de CPN, PPR of PSP?

Dan kun je dit najaar meedoen aan een training, die je gedegen voorbereidt op het gemeenteraadswerk. Het doel van de training is dat je inzicht krijgt in het plaatselijke politieke bedrijf en dat je vaardigheden leert om daarbinnen te werken.

De training is opgebouwd uit drie onderdelen:

1. Het begin wordt gevormd door twee bijeenkomsten in het vrouwenvormingscentrum De Born op 8 en 9 september (met overnachting in Bennekom).

2. Daarna begint een stage van 3 maanden bij een gemeenteraadsfractie. Per week ben je daar minimaal 1 dagdeel mee bezig. Een stageplaats wordt door de emancipatiewerksters i.o.m. de deelnemsters georganiseerd.

3. Deze stage-ervaringen worden op drie dagen in Utrecht doorgesproken en aangevuld met inhoudelijke thema's. Deze dagen zijn op de volgende vrijdagen: 6 oktober, 3 november en 1 december.

Wat kun je leren tijdens de training?

Vaardigheden:

Uitgebreid wordt aandacht besteed aan het politieke handwerk van een gemeenteraadslid en worden vaardigheden geoefend.

De praktijk:

Vanuit de eerste bijeenkomsten en de terugkomdagen moet je opdrachten in de stage uitwerken. Het gaat om zowel de vaardigheden als de inhoudelijke kant.

Inhoudelijke onderwerpen:

Onderwerpen die tijdens de terugkomdagen aan de orde komen zijn:

- ★ onderhandelen
- ★ realiseren van een emancipatiebeleid
- ★ macht voor vrouwen in de politiek

Kosten:

f 30.-

Hoog oplopende reiskosten kunnen eventueel gedeeltelijk vergoed worden.

De training wordt georganiseerd door de emancipatiewerksters in samenwerking met vrouwenvormingscentrum De Born.

Voorbehoud: financiering en voldoende fracties, die een stageplaats willen bieden.

Voor meer informatie en aanmeldingen kun je bellen naar de emancipatiewerksters:

CPN: Marian Kuijs, 020 - 239 704

PPR: Ella Bartowska, 020 - 247 570

PSP: Trudi Koek, 020 - 267 374

Je kunt ook de onderstaande bon invullen en opsturen naar de PPR, t.a.v. Ella Bartowska 1e Weteringdwarsstraat 4 1017 TN Amsterdam

Met spanning kijken de gedelegeerden uit naar de uitslag van de verkiezing van het nieuwe partijbestuur, dat nu voor bijna 40% uit vrouwen bestaat.

foto Janine Keizer

Opgeven voor 15 mei 1989

Ik meld mij aan voor de training gemeenteraadspolitiek voor vrouwen.

Naam:

Adres:

Telefoon: Partij:

In mijn gemeente is wel/geen* 0 CPN-fractie

0 PPR-fractie

0 PSP-fractie

Ik heb wel/geen*) kontakten met fractie.

*) doorstrepen wat niet van toepassing is.

UIT: DE LANDELIJKE AKTIEKRANT NO 2.

alleen vrouwen op de kandidatenlijst

Het CPN-flikkeroverleg, kwam op het 31ste congres met een opvallende discussiebijdrage. Bij monde van Herman Meijer deed het flikkeroverleg een met argumenten omkleed voorstel, de kandidatenlijst van de CPN bij de komende Tweede Kamer verkiezingen geheel uit vrouwen te laten bestaan. Dit opvallende betoog, dat met een luid applaus werd beloond, willen we de lezers van de CPN-ledenkrant niet onthouden. Vandaar dat we het betoog van Herman Meijer hier in z'n geheel afdrukken.

kameraden,

Het flikkeroverleg is er voorstander van, dat de partij de Tweede-Kamerverkiezingen ingaat met een vrouwenlijst, anders gezegd, met een kandidatenlijst van onze partij die geheel uit vrouwen bestaat; en dit zowel in het geval van een samenwerkingslijst als bij een eventueel zelfstandig optreden.

Wij zullen de tijd tussen dit congres en de verkiezingsconferentie benutten om daarvoor te pleiten.

Ons is inmiddels gebleken dat het bedenken van argumenten tegen zo'n idee veel partijgenoten gemakkelijk afgaat.

Wij zullen ons ertoe zetten dat de partij haar verstand vooral gebruikt om te bedenken wat ervoor pleit.

Daarom zullen we de tekst van dit voorstel zo dadelijk uitdelen. Hier willen we alvast een voorzet geven en in het voorbijgaan enkele tegenargumenten weerleggen. Wat pleit nu voor een lijst met enkel vrouwen?

Ten eerste: de Tweede Kamer is wat sekseverdeling betreft zeer onevenwichtig samengesteld. Van de 150 leden zijn 31 vrouwen. Voor belangrijke organen in onze maatschappij is dit niet uitzonderlijk. Maar naar onze opvatting moet de Tweede Kamer wel meer zijn dan een afspiegeling van de maatschappij: als „medewetgever” hoort zij ook een norm te stellen. Voor ons houdt dit in, dat de CPN, als overtuigd-feministische partij, een lijn moet volgen die met zekerheid zoveel mogelijk vrouwen in de kamer brengt.

historische gerechtigheid

Ten tweede: ons eigen partijprogramma en de soms moeizaam verworven feminisering van de partij moeten ook bij en na verkiezingen zichtbare gestalte krijgen. Hier vloeien vorm en inhoud ineen. Met een vrouwenlijst uitkomen is een uitspraak over gelijkwaardigheid van vrouwen: vrouwen kunnen alles en iedereen vertegenwoordigen, dus ook – of juist – de CPN in de Kamer.

Ten derde: bekijken we de samenstelling van onze kamerfracties sinds 1946, dan tellen we in totaal 203 kamerlidjaren, waarvan niet meer dan 19 vrouwjaren, de rest manjaren. Dat is 9,3% en ligt nog onder het kamergemiddelde van 10,5% (632 vrouwjaren op 5994 kamerlidjaren). En onze laatste grote fractie, van zeven leden, bestond uit louter mannen. Dat was nog zo in 1977!

Men kan het dus rustig als een vorm van historische gerechtigheid beschouwen indien de partij enige tijd met enkel vrouwen in de kamer vertegenwoordigd zou zijn.

En voor wie graag getallen heeft: als het evenwicht via de weg van historische gerechtigheid hersteld zou moeten worden, zou de Kamer nog tot het jaar 2025 geheel uit vrouwen moeten bestaan voordat de rekening sinds '46 vereffend is.

genoeg bekwame vrouwen

Ten vierde: onze partij telt voldoende bekwame vrouwen. Het kostte ons geen enkele moeite een lijst van veertig vrouwen met ervaring in vertegenwoordigende lichamen te vinden.

Die lijst geeft een variëteit te zien — van de alleenwonende, werkloze verpleegkundige die haar sporen heeft verdiend in de beweging in de gezondheidszorg en de huurdersvereniging en die voor een samenwerkingslijst in een Amsterdamse deelraad zit, tot het raadslid in Delfzijl, gehuwd en moeder, die haar sporen verdiende in de vredesstrijd en het advieswerk;

Van de CPN-wethoudster in Finsterwolde die ooit als schoonmaakster vooraanstonde in de Optilonstaking tot de CPN-politicologe die in Amersfoort voor de linkse samenwerking in de raad zit.

Het is een verzameling parlementaire ervaring van stadsdeelraden tot en met de Tweede en Eerste Kamer, en alles daartussen. Het gaat om

een qua ervaringsterrein, beroep, leeftijd, sociale beweging, opleiding, seksuele voorkeur, leefvorm, huidskleur en regionale herkomst uiterst divers gezelschap.

Op zich genoeg om te zeggen: een vrouwenlijst eenzijdig, hoezo?

Worden we daarmee een „vrouwenpartij”?

Het woord moet een keer vallen, maar het antwoord is: nee, alstublieft niet. In 1968 hadden we Harry Thomas, de halve zool die een Homofielenpartij oprichtte. Het initiatief werd weggehoond en de partij in kwestie werd gelukkig nooit groter dan 's mans postbus. Hoewel een vrouwenpartij een iets minder dom idee is lijdt het aan hetzelfde euvel: het absoluut stellen van EEN tegenstelling. CPN-vrouwen weten ook van klassentegenstellingen, van milieukwesties, van bewapening, van racisme. Zij voeren het program uit waarop ze verkozen zijn. Daarin staan vrouwenbelangen hoog genoteerd, maar ze zijn niet de enige. De oprichting van de Vrouwenpartij, drie maanden nadat het flikkeroverleg zijn idee ontwikkelde, is niettemin een teken dat ernstig moet worden genomen. Inclusief de eerste peiling, hoewel met een korrel zout te nemen, maar toch: 15 zetels. De Vrouwenpartij en de peiling zeggen twee dingen: dat er een grote groep kiezers is die „wel iets anders wil” EN dat er – terechte – ergernis heerst over de stagnatie in de gelijkberechtiging van vrouwen, dat het niet snel genoeg gaat! Het zou juist zijn als de CPN daarop inging. En het zou goed zijn als onze feminisering, die partij-intern nogal wat heeft gekost, ook – nu electoraal – wat zou opleveren.

waarom is een vrouwenlijst nu van belang?

Het uitkomen met zo'n lijst is een stap tegen het heersend politiek opportunisme. Het is principieel en vergt moed. Het is ook een stap tegen het naar achter schuiven van wat heet „vrouwenpunten”, tegen de sleur van „dat moet ook nog”, tegen de loutere lippendienst. Het is ook een stap tegen de vervlakking in de politiek: het springt eruit, het staat ergens voor, er is weer politieke inhoud in het spel, het gaat weer ergens over.

Het is ook een stap tegen de mannetjesmakerij, in dit geval wel zeer letterlijk!

Het is, kortom, een EIGEN GELUID, datgene waarnaar op het moment zoveel vraag is. Het voorziet ruimschoots in de behoefte aan herkenbaarheid van de partij. Het is bovendien zowel te gebruiken als er een samenwerkingslijst komt als ingeval we zelfstandig de verkiezingen in moeten.

Het is in de propaganda effectief te gebruiken – het trekt zeker de aandacht – en ook zuiver te gebruiken: het ligt namelijk principieel in onze lijn, het is geen truuk of cosmetica.

en waarom is het flikkeroverleg ervoor, waarom komen wij met dit voorstel?

Naast alle gegeven argumenten is er nog het bijzonder belang dat wij hebben: dat er beweging blijft in de seksenverhoudingen, en wel in een bevrijdende richting.

Het uitkomen met een vrouwenlijst legt wat dat aangaat het juiste accent, zonder dat dit ten nadele gaat van andere zaken die voor een progressieve ontwikkeling essentieel zijn. Het flikkeroverleg is niet van plan te gaan dwingen, daar hebben we niet eens de macht toe. We zullen ook niet boos weglopen als ons voorstel het de komende maanden niet haalt. We vragen wel van de partij in haar eigen belang het idee volstrekt serieus te nemen, opdat de verkiezingsconferentie een besluit zal nemen dat principieel is en verdedigbaar, dat de aandacht trekt en waarop men later met trots zal terugkijken en waarover men met een gevoel van communistische eigenwaarde zeggen zal: ja, 1989, dat was het jaar dat we besloten met een complete vrouwenlijst uit te komen!

CPN

nodig

de Kamer heeft communisten

INHOUD

- Pag 2 - verklaringen en besluiten partijbestuur
- Pag. 3 t/m 10 inhoud akkoord Groen Links, van besturen CPN, EVP, PPR en PSP
- Pag. 11 - berichten uit de afdelingen

mei/juni 1989, nummer 4

CPN ledenkrant

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

partijbestuur cpn akkoord met groen links

Het partijbestuur heeft in haar vergadering op 21 mei 1989, unaniem ingestemd met het akkoord dat door de delegaties uit CPN, PSP, EVP en vanuit de PPR is overeengekomen. Volgens het partijbestuur schept dit akkoord belangrijke kansen om de eisen die vanuit maatschappelijke bewegingen naar voren zijn gebracht, een sterkere vertaling te geven in het parlement. De invloed van progressieve politiek kan worden vergroot.

Het partijbestuur stelde vast, dat in voldoende mate is voldaan aan de door de CPN geformuleerde uitgangspunten: gelijkwaardigheid, herkenbaarheid en terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer.

Het partijbestuur legt de inhoud van het akkoord, dat volledig in deze ledenkrant is afgedrukt met een positief advies voor aan de verkiezingsconferentie van de CPN, die op

zondag 25 juni 1989 gehouden gaat worden in het Zonnehuis in Amsterdam-Noord. Aan deze verkiezingsconferentie zullen ook het CPN-programma 1989-1993 en de lijst van CPN-kandidaten worden voorgelegd. Het ontwerp-programma en de kandidatenlijst zullen in een vergadering van het partijbestuur op 3 juni 1989 worden vastgesteld en gepubliceerd in een EXTRA CPN-ledenkrant op 9 juni 1989.

oproep partijbestuur cpn

Nu het kabinet Lubbers is gevallen en vervroegde verkiezingen voor 6 september 1989 zijn uitgeschreven, is de verkiezingscampagne losgebarsten. De no-nonsense politiek van het kabinet-Lubbers is vastgelopen.

De acties en strijdabe opstelling van een reeks van maatschappelijke bewegingen hebben de rechtse CDA-VVD-coalitie onder grote druk gezet. Hun regering is gevallen en moet de mogelijkheid ontnomen worden, weer op te staan.

Het partijbestuur van de CPN roept alle leden en sympathisanten op, snel campagne-activiteiten te organiseren voor een progressieve koers en de terugkeer van communisten in

de Tweede Kamer, waarvan de inbreng in brede kring gemist wordt. Daarvoor is met onmiddellijke ingang een verkiezingsfonds ingesteld. Geef veel geld voor de verkiezingscampagne, postgiro 511002, t.n.v. Algemeen penningmeester CPN Amsterdam, o.v.v. "verkiezingsfonds".

Het partijbestuur roept alle CPN-distrikten en afdelingen op, ledenvergaderingen en openbare bijeenkomsten te organiseren en middels tal van activiteiten, de opvattingen van de CPN op grote schaal bekend te maken.

Amsterdam 11 mei 1989

nel van dijk:

sociale aspekt 1992 moet meer op agenda

door Elly van Eijk

In 1984 startte het Groen Progressief Akkoord (GPA) met het werk in het Europese parlement. Het GPA werkt samen met links-groene partijen uit andere EG-landen in de internationale Regenboogfractie. Bovendien maakt het GPA deel uit van de GRAEL (Green Alternative European Link). In de GRAEL zitten een aantal afgevaardigden van de Grünen uit West-Duitsland, Agalev uit België, D.P. uit Italië en het GPA uit Nederland. Binnen de GRAEL wordt ook politiek-inhoudelijk samengewerkt, terwijl de samenwerking met andere leden van de Regenboogfractie vooral van technische aard is. Sinds januari 1987 is Nel van Dijk lid van het Europese parlement. Naast Nel van Dijk vertegenwoordigden Bram van der Lek en Herman Verbeek het Groen Progressief Akkoord in de afgelopen periode. Het GPA heeft 2 zetels van de in totaal 25 nederlandse zetels in het Europese parlement. De redactie van de ledenkrant had een gesprek met Nel van Dijk over het europarlementaire werk.

nieuwe naam

Het Groen Progressief Akkoord gaat nu onder een nieuwe naam de Europese verkiezingen in: De Regenboog. Bovendien is de samenstelling veranderd: behalve de PPR, CPN, PSP, EVP en de Groene Partij kunnen zich nu ook mensen aansluiten die geen lid zijn van een van deze partijen.

De samenwerking binnen de nederlandse fractie verloopt goed. „Dat neemt niet weg dat er wel eens meningsverschillen zijn. Afhankelijk van het onderwerp kan de beoordeling van bepaalde voorstellen wel wat verschillen. Over de verschillen wordt vanzelfsprekend gediscussieerd. Het gaat dan vooral om accentverschillen en niet om fundamentele verschillen. Het komt dus wel eens voor dat we verschillend stemmen.”

De samenwerking binnen de internationale fractie verloopt ook redelijk, maar daar is wel duidelijk sprake van cultuurverschillen tussen de partijen.

„De duitse Grünen gaan bijvoorbeeld heel anders om met het parlementaire werk. Enerzijds zien de Grünen zich als onderdeel van 'de beweging' en is hun optreden vooral gericht op het ondersteunen hiervan. Anderzijds worden de Grünen in de Duitse nationale politiek heel anders beoordeeld en is er een tendens, b.v. door de SPD, om hen te marginaliseren. Dit

proces zie je terug op Europees niveau. De nederlandse fractie richt zich meer op het vertalen van de eisen van maatschappelijke organisaties en bewegingen naar het Europese parlement. Omdat de CPN in de Nederlandse politiek serieus genomen wordt, zie je dat dit ook in het Europese parlement z'n weerslag heeft. Binnen de Nederlandse groep Europarlementariërs wordt de Regenboog en haar voorstellen dan ook serieus genomen. Wij hoeven niet, zoals de Grünen voortdurend onze positie te bevechten.”

activiteiten

Er is een behoorlijke lijst van activiteiten op te sommen die de fractie of de GRAEL ontplooid hebben. Met deze activiteiten zijn behoorlijke resultaten geboekt.

- * om achterstand in te halen, de verpleging 5% erbij
- * geen modernisering maar alle kernwapens weg
- * voor verhoging van het minimum met 15%
- * gelijke rechten voor iedereen, wit of zwart

Zo is het beperkende vluchtelingenbeleid van de EG-landen veroordeeld, omdat dit racisme bevordert; de EG-subsidies voor milieu-organisaties zijn vergroot; de EG-hulp voor vluchtelingenkampen in de frontlijnstaten in zuidelijk Afrika is behoorlijk verbeterd. Vooral de conferenties en hoorzittingen met direct betrokkenen vallen op. De Regenboog wil de mensen om wie het gaat zo nauw mogelijk bij de besluitvorming betrekken. Groepen uit de hele EG zijn op deze conferenties uitgenodigd. Te noemen zijn:

- de vrouwenhandel;
- het dumpen van geneesmiddelen in de Derde Wereld;
- het vluchtelingenbeleid;
- de voortplantingstechnieken en genetische manipulatie;
- de discriminatie van homo's en lesbiennes;
- de rechten van prostituées;
- het gebruik van groeihormonen in de vee-teelt;
- het basis-inkomen, de arbeidstijdverkorting en de flexibilisering;
- de herverdeling van betaald en onbetaald werk;
- de positie van havenwerkers in de container-sector.

Door een aantal van die thema's en conferenties is de Regenboog in de publiciteit gekomen. „Naast het parlementaire werk hebben we er bewust voor gekozen om maatschappelijke bewegingen en organisaties via het parlement bij elkaar te halen. De laatste tijd hebben we eigenlijk iedere maand wel een hoorzitting of conferentie. Deze worden georganiseerd en

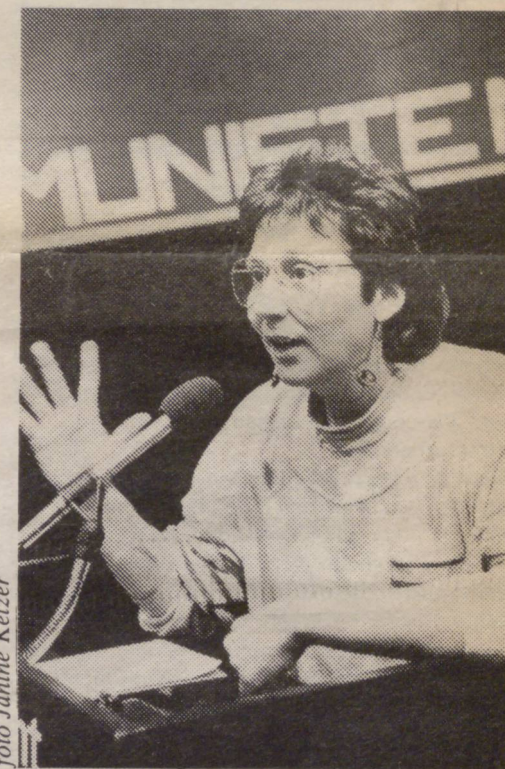

foto Janine Keizer

Nel van Dijk spreekt het CPN-congres toe.

voorbereid door de ca. 15 medewerkers die bij de internationale GRAEL-fractie werken.

resultaten

De thema's en het doel is nogal verschillend; soms gaat het erom een bepaalde organisatie uit de problemen te helpen zoals bij het tweede Wereldhoerencongres. Het was vooral bedoeld om hoeren de gelegenheid te geven te vergaderen en over hun positie te praten: het bieden van vergadermogelijkheden, zoals een zaal en het beschikbaar stellen van tolken. Het resultaat was wel dat er een resolutie over de rechten van prostituées ingediend en aangenomen werd door het parlement. Uiteindelijk heeft het ertoe geleid dat ikzelf een sterke betrokkenheid heb gekregen bij de vrouwenhandel.” (Een slachtoffer van vrouwenhandel, die tot prostitutie gedwongen werd deed in Nederland aangifte en werd met uitzetting

vervolg op pag. 7

de Kamer heeft
communisten

nodig

NC

Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Tel: 020 - 239704. Giro 511002

cpn-bestuur besprak stand van zaken
gesprekken met psp en ppr over
verkiezingssamenwerking

In een vergadering op zondag 23 april 1989 heeft het nieuwe partijbestuur van de CPN gesproken over de stand van zaken bij de gesprekken tussen CPN, PSP en PPR over samenwerking bij de Tweede-Kamerverkiezingen in 1990. Na een uitvoerig verslag van de onderhandelingsdelegatie, besloot het CPN-bestuur de delegatie op te dragen de gesprekken voort te zetten. In het CPN-bestuur bestond grote instemming met de door de CPN-delegatie geformuleerde uitgangspunten. De algemene uitgangspunten voor de coalitiepolitiek van de CPN zijn geformuleerd in het partijprogramma. Uit deze algemene uitgangspunten laten zich in combinatie met de aktuele situatie de volgende doelstellingen afleiden. Wij willen een partijpolitieke samenwerking die verbindingen heeft met akties en bewegingen. Zij moet een oriëntatiepunt zijn op parlementair niveau voor progressieve stromingen zowel binnen als buiten wat van oudsher „de arbeidersbeweging” heet. Zij moet bijdragen aan de versterking van hun politieke invloed. Dit is een argument voor de herkenbaarheid van de verschillende partners in de samenwerking. Van wezenlijk belang voor de kwaliteit van de samenwerking is een goede verhouding met substantiële delen van de vakbeweging. De combinatie PPR/PSP/CPN/Ongebondenen zal een kreative verhouding tot de sociaal-democratie moeten vinden, waardoor een progressieve meerderheid op termijn reël wordt. De combinatie zal op deelterreinen tot wisselende coalities in staat moeten zijn, zowel binnen als buiten het parlement. De samenwerking in het kader van een gemeenschappelijke kamerfractie is te beschouwen als een van de politieke activiteiten van de

oproep

Het partijbestuur van de CPN roept alle leden en sympathisanten op, de solidariteit te versterken met de akties van de verpleegkundigen en verzorgenden in opstand. Al eerder betuigde het CPN-congres steun aan de eis van 5% loonsverbetering. Naast de direkte belangen van de verpleegkundigen en verzorgenden is ook het algemene belang van de gehele gezondheidszorg in het geding. Een goede gezondheidszorg voor iedereen vereist voldoende en goed opgeleid personeel. De verpleegkundigen en verzorgenden zijn een essentiële pijler voor een goede gezondheidszorg. Daarom is hun rechtvaardige strijd ook in het belang van heel veel andere mensen. In weerwil van de brede steun en sympathie, die de eisen van de verpleegkundigen en verzorgenden ontmoeten, blijft de regering – gesteund door een meerderheid in de Tweede Kamer – weigeren aan de eisen tegemoet te komen. Steun daarom de aktievoerst(d)ers. Organiseer steunbetuigingen uit bedrijven, buurten en instellingen. Alle verpleegkundigen en verzorgenden moeten weten, dat ze niet alleen staan.

Amsterdam, 23 april 1989
Partijbestuur CPN

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Eindredactie: Siem van der Helm
Redactie: Kees van den Berg, Jeannette van Beuzekom Wil Evers, Elly van Eyck, Iede de Vries
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)
Druk: Dijkman
Het volgende nummer verschijnt 25 augustus 1989. Kopij inleveren voor 11 augustus.

CPN. Deze vorm van samenwerking is geen afgrenzing van onze activiteiten op andere terreinen zoals plaatselijke samenwerking, en in samenwerking in akties voor verschillende doeleinden. Voor ons is de samenwerking zoals wij die nu aangaan dus meer dan een gelegenheidscoalitie. Zij moet weliswaar ook de terugkeer in de Kamer van de CPN als een wezenlijk progressieve stroming dienen, maar ze wordt door ons aangegaan met het oog op meer: op een duurzame progressieve meerderheidscoalitie, die wezenlijke maatschappelijke hervormingen kan doorvoeren. In de loop van dat proces kunnen partijpolitieke scheidslijnen een hindernis blijken. Dit geldt zowel de scheidslijnen die nu PSP, CPN en PPR uit elkaar houden, als de scheidslijn die loopt tussen CPN en PvdA, PPR en PvdA en PSP en PvdA. En het belang van al deze scheidslijnen moet dan nog gewogen worden tegen de lijn die partijpolitiek georganiseerden van de grote massa van ongeorganiseerden scheidt. Een „nieuwe politieke formatie” is voor ons met het aangaan van de samenwerking zeker aan de orde, zonder dat haar precieze vorm daarmee aangegeven is. Deze zal immers afhangen van de politieke mogelijkheden en wenselijkheden die in het verloop van de samenwerking zullen blijken. Ook een „nieuwe politieke formatie” is immers, net als de oude partijpolitieke vormen, geen doel op zich, maar een middel. Een middel tot progressieve machtsvorming.

Amsterdam, 23 april 1989.

nu ruimte voor
progressieve
politiek

Het dagelijks bestuur van de CPN is verheugd over de val van het kabinet-Lubbers. Het dagelijks bestuur konstateert dat het milieu daarbij aanleiding was, niet de oorzaak. Op tal van terreinen liep de politiek van Lubbers c.s. vast, en kwam ook onder steeds grotere druk te staan. Op het gebied van onderwijs, de sociale zekerheid, de gezondheidszorg, de politie, de volkshuisvesting, werd jaar in jaar uit bezuinigd. De werkloosheid bleef hoog; alleen de ondernemers profiteerden sterk van deze politiek. De steeds strijdbaarder opstelling van maatschappelijke bewegingen zoals de vakbeweging, de kerken en recent de verplegenden en de verzorgenden hebben de rechtse coalitie onder spanning gezet. Die spanning heeft nu tot een breuk geleid. Bolkestein weg, Deetman weg, Ruding weg: een hele opluchting. De CPN roept op tot een maximale inzet voor een andere, progressieve politieke koers en daarom voor de terugkeer van communisten in de Kamer. Er is nu ruimte voor een andere politiek.

Amsterdam, 3 mei 1989

agenda

11 juni

slotmanifestatie Regenboog

15 juni

Europese verkiezingen

16 juni

10-jarig bestaan „Stop eigen risico”

18 juni

vergadering partijbestuur

24 juni

roze zaterdag

25 juni

verkiezingsconferentie CPN

30 juni, 1 en 2 juli

zomerscholing

19 augustus

vergadering partijbestuur

25 augustus

verschijnt de nieuwe ledenkrant

partijbestuur kiest
nieuw dagelijks bestuur

In de vergadering van 21 mei 1989, heeft het partijbestuur een nieuw dagelijks bestuur gekozen. Elli Izeboud werd voor een laatste termijn herkozen als voorzitter, Marius Ernsting als vice-voorzitter, Siem van der Helm als secretaris en Boe Thio als penningmeester.

Verder werden in het dagelijks bestuur herkozen; Frank Biesboer; Fenna Bolding, die als 2e secretaris zal functioneren; Jan de Boo; Ina Brouwer; Truus Divendal; Geert Lameris en Robert Schurink. Als nieuwe leden van het

dagelijks bestuur werden gekozen, Jeannette van Beuzekom en Herman Meijer. In het nieuwe dagelijks bestuur keren Jan Berghuis en Leo Molenaar niet terug, vanwege drukke werkzaamheden elders.

overwegingen bij het
partijbestuursbesluit

door Siem van der Helm
Verrassend snel en eensgezind besloot het partijbestuur van de CPN, in haar vergadering op 21 mei 1989 in te stemmen met het akkoord Groen Links. Een ieder die het onlangs gehouden 31ste CPN-congres heeft gevolgd, herinnert zich dat er vele verschillende voorkeuren voor verkiezingsdeelname door de gedelegeerden zijn uitgesproken. Het congres wilde begin april geen besluit forceren. Nu ligt er een eensgezinde beslissing van het kersverse nieuwe partijbestuur. Een pluriform samengesteld partijbestuur, wat betreft leeftijd, geslacht, regionale en sociale herkomst en opvattingen. De eensgezindheid in het partijbestuur is het resultaat van ieders eigen overwegingen en afwegingen, van ieders politiek verstand en gevoel. Bij de totstandkoming van het besluit heeft het partijbestuur het bereikte akkoord getoetst, aan de door de CPN geformuleerde uitgangspunten, die ook door het congres zijn bekrachtigd. Kernachtig samengevat waren die uitgangspunten:
— het moet de progressieve machtsvorming verder brengen, een lijn die in de coalitiepolitiek ligt besloten;
— er moet sprake zijn van gelijkwaardigheid van de deelnemers in het akkoord;
— de CPN - en uiteraard ook de andere partners - moet herkenbaar zijn in deze coalitie;
— het moet de CPN een maximale kans geven, in de Tweede Kamer terug te keren, wat ook de belangrijkste opdracht van het congres aan het nieuwe partijbestuur was. Het partijbestuur heeft vastgesteld, dat het akkoord een concrete bijdrage is aan progressieve machtsvorming, het biedt tegelijkertijd een kans, om in de huidige politieke situatie daadwerkelijk invloed uit te oefenen. Het biedt de mogelijkheid om communistische politiek op dit moment tot gelding te brengen

en een politieke vertaling te geven aan het gegroeide maatschappelijk verzet tegen rechtse politiek. Het is van grote betekenis, dat de CPN deze mogelijkheid benut om daarmee ook de belangrijke inbreng van de CPN in de Nederlandse politiek verder te dragen en toekomst te geven. Het partijbestuur heeft ook vastgesteld, dat de herkenbaarheid van de CPN voldoende aanwezig is en er sprake is van gelijkwaardigheid van de partners in het akkoord. Er wordt voldaan aan het belangrijkste uitgangspunt; terugkeer van de CPN in de Tweede Kamer. Als gevolg van de precieze besluitvorming en terugkoppeling in de afgelopen tijd is het partijbestuur in staat geweest, deze zwaarwegende en misschien wel historische beslissing te nemen. Temidden van platgetreden paden in het politieke midden, kan de nieuwe parlementaire formatie Groen Links een katalysator zijn voor doorslaggevende verandering in de politieke krachtsverhoudingen in ons land. Het partijbestuur heeft dan ook besloten, het tussen de onderhandelingsdelegaties bereikte akkoord, met een positief advies voor te leggen aan de verkiezingsconferentie van de CPN op 25 juni 1989.

bereikbaarheid
secretariaat cpn

maandag	9.00 tot 16.00 uur
dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
woensdag	9.00 tot 21.00 uur
donderdag	9.00 tot 21.00 uur
vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

maak eens kennis met
DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen. Zo’n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.

☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

Akkoord over één lijst bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer

Op vrijdag 19 mei 1989 hebben bestuursdelegaties van de PSP, CPN, EVP en een delegatie vanuit de PPR overeenstemming bereikt over een tussen PPR, PSP, CPN EN EVP te sluiten akkoord voor de kamerverkiezingen van 6 september 1989 en de daaropvolgende parlementaire periode.

Dit akkoord is ter bekrachtiging voorgelegd aan de partijbesturen van PPR, PSP, CPN en EVP. Alle besturen hebben het akkoord goedgekeurd.

Het akkoord en het daarbij horende verkiezingsprogramma zal ter besluitvorming voorgelegd worden aan de daartoe geëigende organen (doorgaans de kongressen) in de betrokken partijen.

Indien één der beoogde deelnemers onverhoopt zou besluiten deze overeenkomst niet te onderschrijven, dan is het bereikte akkoord voor de overblijvende partners de basis voor besluitvorming over voortzetting van de samenwerking.

Doelstelling

De vorming van GROEN LINKS is allereerst gericht op een krachtenbundeling van partijen en niet bij partijen aangesloten mensen, door met één lijst deel te nemen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 6 september 1989. Deze gemeenschappelijke deelname houdt in: het indienen van één kandidatenlijst onder de gekozen naam, het presenteren van één gemeenschappelijk verkiezingsprogramma en het formeren van één fractie in de Tweede Kamer, die dat programma uitvoert.

Het programma van deze nieuwe parlementaire formatie is gebaseerd op linkse en groene uitgangspunten. De formatie is meer dan een optelsom van de er aan deelnemende partijen. Is de krachtenbundeling op zichzelf al een belangwekkend politiek feit, de meerwaarde zal vooral ontstaan als het lukt de sterke kanten van de participanten naar boven te halen en daarmee een vernieuwende en aanstekelijke politiek te ontwikkelen.

De nieuwe formatie is een aanzet tot verbreding en vernieuwing. Dit blijkt onder meer door deelname van niet bij partijen aangesloten mensen, die voortkomen uit belangrijke maatschappelijke bewegingen. Het blijkt ook uit het oprichten van een vereniging binnen het samenwerkingsverband, waar niet bij de deelnemende partijen aangesloten mensen lid van kunnen worden. De vernieuwing zal gestalte krijgen in het programma en de politieke stijl.

Het tot stand komen van dit akkoord heeft organisatorische gevolgen voor de deelnemende partijen. Activiteiten, die een directe relatie hebben met de voeding en uitstraling van de nieuwe formatie zullen in elkaar worden geschoven. Ook voor activiteiten die gebonden zijn aan subsidies gekoppeld aan de parlementaire aanwezigheid, zullen – in een zorgvuldig proces – nadere regelingen worden getroffen.

Met het aangaan van de samenwerking voor de TK-verkiezingen in 1989 is voor de deelnemende partijen een nieuwe politieke formatie aan de orde. Er wordt dan ook een gemeenschappelijk orgaan gevormd dat het verdere verloop van het samenwerkingsproces vorm geeft.

De fractie verantwoordt zich aan dit gemeenschappelijk orgaan.

In de komende parlementaire zittingsperiode wordt beoordeeld of en zo ja in welke vorm, de nieuwe politieke formatie verder gestalte moet krijgen. Uiteraard zal de beoordeling van de groei in het samenwerkingsproces en de ervaringen bij het politieke werk in de fractie daarbij een belangrijke rol spelen.

Naam

Er wordt aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 6 september 1989 deelgenomen met één lijst onder de naam GROEN LINKS.

Programma

Er is overeenstemming bereikt over bijgaand verkiezingsprogramma. De eindredactie, die van de tekst een nog meer leesbaar en wervender geheel zal maken, moet nog plaats vinden.

Partijen hebben het recht om tot 4 juli 1989 nog voorstellen te doen voor aanvullingen of wijzigingen op het programma. Deze aanvullingen

c.q. wijzigingen zullen in een gezamenlijk overleg serieus gewogen worden, maar komen alleen in de tekst als alle partners daarmee akkoord gaan. Het niet opnemen van eventueel voorgestelde teksten is voor geen van de partners reden om hun deelname aan het akkoord op zich nog ter discussie te stellen.

Direkt na de verkiezingen wordt een werkgroep geformeerd die, in samenwerking met de fractie, het verkiezingsprogramma uitwerkt (en waar nodig aanvult) tot een fractie-werkplan.

Lijst

Belangrijk onderdeel van het akkoord is de vaststelling en indiening van een gemeenschappelijke lijst van kandidaten voor de TK-verkiezingen op 6 september 1989. Bij het vaststellen van de volgorde is zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe van een gelijkwaardige deelname van betrokken partijen, aan de bestaande krachtsverhoudingen tussen de deelnemende partijen én aan de wens de lijst te verbreden door het toedelen van plaatsen aan niet bij partijen aangesloten mensen.

De lijst is als volgt vastgesteld:

1. PPR	21. EVP.
2. PSP	22. PPR
3. CPN	23. ONAFH.
4. ONAFH.	24. CPN
5. PPR	25. PPR
6. PSP	26. PSP
7. PPR	27. ONAFH.
8. CPN	28. PPR
9. ONAFH.	29. PSP
10. PSP	30. CPN
11. EVP	31. EVP
12. PPR	32. ONAFH.
13. CPN	33. PSP
14. ONAFH.	34. CPN
15. PPR	35. PPR
16. PSP	36. ONAFH.
17. CPN	37. CPN
18. ONAFH.	38. PPR
19. PSP	39. PSP
20. CPN	40. ONAFH.

Voor de laatste vier plaatsen wordt gezocht naar landelijke bekende mensen als "lijstduwer". Afhankelijk van het resultaat kan de volgorde tussen de laatste vier plaatsen nog worden gewijzigd.

Bij onverhoopt uitvallen van een parlementariër wordt deze opgevolgd door een volgende op de lijst staande en tot dezelfde politieke groepering behorende kandidaat. Dat geldt ook voor de kandidaten uit de groep niet bij partijen aangesloten mensen.

Als onverhoopt een partij alsnog afhaakt en de overblijvende partijen het akkoord voort zetten, worden uit bovenstaande lijst de kandidaten van de niet deelnemende partij weggestreept. De volgorde tussen de overblijvende partijen blijft ook dan gehandhaafd. Dit geldt ook als er niet voldoende onafhankelijke kandidaten zijn om hun plaatsen (tot het maximum van 40 kandidaten) volledig in te vullen.

Mocht bij een opvolgingssituatie van een parlementariër op een "onafhankelijke" zetel niemand van de niet bij partijen aangesloten kandidaten bereid of in staat zijn die zetel in te nemen, dan valt de zetel toe aan de eerstvolgende niet verkozen kandidaat op de lijst c.q. een partijgenoot daarvan.

Het staat partijen vrij om hun eigen zetels volgens eigen procedures in te vullen.

Partijen aanvaarden zonder enig voorbehoud de door partijen voorgedragen kandidaten. Wel wordt er sterk op aangedrongen dat alle partijen op hun kandidatenlijst, zowel op de bovenste plaatsen als op de totale lijst, evenveel vrouwen als mannen kiezen. Over de namen en plaatsen van de niet bij partijen aangesloten mensen moet consensus bestaan.

Van alle kandidaten wordt gevraagd dit kontrakt en het programma te onderschrijven en deze groen-linkse samenwerking van harte te ondersteunen en tot een succes te willen maken.

Er is overeengekomen dat een eventuele verkiezing door middel van voorkeurstemmen niet van invloed kan zijn op de verdeling van de zetels tussen partijen. Een verkiezing door voorkeurstemmen moet, voorzover van toepassing, binnen de partij van de betreffende gekozen kandidaat worden opgelost.

Groen-Linkse Raad

Nadat het akkoord door de partners is bekrachtigd wordt er zo snel mogelijk gewerkt aan de instelling van een groen linkse raad.

Deze raad fungeert als een soort partijraad v.w.b. de fractieverantwoording. Zij kan gevraagd en ongevraagd besluiten nemen over politieke kwesties, die niet in het programma zijn geregeld.

Samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de raad worden geregeld in een te ontwerpen reglement.

Elke deelnemende organisatie (dus ook de vereniging REGENBOOG van niet bij partijen aangesloten mensen) heeft recht op een minimum aantal zetels in de raad plus een aantal zetels dat gerelateerd wordt aan het ledental van de betreffende organisatie. De leden van de raad worden benoemd en ontslagen door de afvaardigende organisatie.

Gedacht wordt aan een raad van ca. 60 leden. De raad kiest uit haar midden een dagelijks bestuur, waarbij als bijzondere voorwaarde geldt dat in elk geval de besturen van de kontraktpartners met 1 lid in dit dagelijks bestuur vertegenwoordigd moeten zijn.

Het dagelijks bestuur van de groen linkse raad onderhoudt geregelde contacten met de fractie.

De besluitvorming in de raad vindt plaats bij gewone meerderheid van stemmen, tenzij voor specifieke besluiten in het reglement een andere meerderheid wordt bepaald.

Organisatie van de niet tot partijen horende mensen

De in het kader van de samenwerking voor de Europese verkiezingen opgerichte vereniging REGENBOOG wordt uitgenodigd tevens te willen functioneren als de organisatorische bedding voor de niet bij partijen aangesloten mensen, die willen participeren in de samenwerking GROEN LINKS.

Aan de "onafhankelijke" kandidaten op de lijst wordt gevraagd lid te worden van deze vereniging. In deze opzet werft en organiseert deze vereniging de rechtstreekse leden voor het samenwerkingsverband.

Fractie

Direkt na de verkiezingen formeren de op de lijst van GROEN LINKS gekozen parlementariërs één fractie in de Tweede Kamer. In de eerste vergadering kiest de fractie een fractievoorzitter, fractiesekretaris en fractiepenningmeester.

De taakverdeling binnen de fractie wordt gebaseerd op volstrekte gelijkwaardigheid van de leden. De fractievoorzitter vervult de taken die deze functie in het parlement met zich mee brengt en fungeert overigens als "primus inter pares". De diverse portefeuilles worden onderling over de fractieleden verdeeld. De portefeuillehouders fungeren in het parlement als eerste woordvoerder.

De fractie verricht haar activiteiten en politieke stellingname op basis van het gemeenschappelijke verkiezingsprogramma. De politieke stellingname wordt in de fractievergaderingen vastgesteld.

Bij de standpuntbepaling over zaken die niet in het programma zijn geregeld, wordt beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Het innemen van afwijkende standpunten moet door een meerderheidsbesluit worden toegestaan. Bij principiële en ethische kwesties, die niet in het programma zijn geregeld, moet via een zorgvuldige discussie en besluitvorming gewetensdwang worden uitgesloten. In bijzondere gevallen raadpleegt de fractie het dagelijks bestuur van de Groen Linkse Raad.

Er wordt een stichting "Fractie Groen Links" opgericht. Deze stichting fungeert als werkgever voor alle medewerkers van de fractie. De geldmiddelen van de Stichting bestaan uit de van het parlement ontvangen fondsen voor fraktiewerk en ondersteuning kamerleden én de zgn. BIK-gelden (bewerktuiging individuele kamerleden).

Alle inhoudelijke en sekretariële medewerkers worden, via een open sollicitatieprocedure, voorafgegaan door een interne sollicitatieproce-

dire voor de huidige bij betrokken frakties functionerende medewerkers, door de fractie benoemd. Hiervoor zal een zorgvuldige procedure worden voorbereid. Elk kamerlid heeft recht op persoonlijke sekretariële ondersteuning. Er wordt een fractie-koördinator aangesteld die als taak krijgt van de fractie een goed georganiseerd en soepel lopend team te maken. De werkwijze van de fractie wordt geregeld in een fractie-reglement.

De fractie verantwoordt zich met kwartaalverslagen aan de groen linkse raad en verder zo vaak door die raad nodig wordt geacht.

Over opstelling en standpuntbepaling tijdens de kabinetsformatie pleegt de fractie vooraf overleg met het dagelijks bestuur van de groen linkse raad, c.q. het tijdelijk overlegorgaan. Eventuele deelname aan een regering heeft de goedkeuring nodig van alle delegaties in de groen-linkse raad.

Kampanje

Direkt na de bekrachtiging van het akkoord, wordt er overgegaan tot de instelling van een kampanjekommissie en een kampanjekoördinator.

Naast de lijsttrekker, die de specifieke daarbij behorende taken zal dienen uit te voeren, moet er een optimaal gebruik gemaakt worden van de kwaliteiten en bekendheid van de eerste vier kandidaten op de lijst.

Als er een foto-affiche gemaakt wordt, ligt het voor de hand dit een "kwartet-affiche" te laten zijn.

Er komt een kandidatenfolder waarin de eerste elf mensen van de lijst gepresenteerd worden.

Er moet een speels logo worden ontworpen waarin de transformatie van de partijen PPR, PSP, CPN, EVP en de REGENBOOG tot GROEN LINKS zichtbaar wordt gemaakt.

In de kampanje zal duidelijk gemaakt worden dat PPR, PSP, CPN, EVP en de REGENBOOG de bouwstenen vormen van deze opzienbarende politieke formatie.

In teksten wordt de term GROEN LINKS sec gebruikt, nadat in een (standaard) verklarende zin oorsprong en doel zijn aangegeven.

Er wordt een verkiezingsfonds gevormd. De partijen PPR, PSP, CPN dragen daar in gelijke mate aan bij en stellen zich garant voor een minimale storting van f 100.000,—. De bijdrage van de EVP is f 10.000,—.

Ter financiering organiseren partijen zelf financiële akties onder de eigen leden.

Daarnaast wordt er in de kampanje rechtstreeks geld gevraagd aan niet partijleden ter ondersteuning van de al zo lang door hen gewilde lijst.

Gezien de waarschijnlijk niet direkt-verkiezbare positie op de lijst krijgt de EVP, bij uitzondering, de ruimte een voorkeurstemmen-aktie voor de eigen kandidaat te voeren.

Werkgroep samenwerkingsproces

Er wordt zo snel mogelijk een werkgroep ingesteld met de opdracht onderzoek te doen naar en voorstellen te ontwikkelen voor:

1. Regelingen voor de instellingen die subsidie-technisch samenhangen met het functioneren van een gemeenschappelijke fractie: wetenschappelijke buro's, de stichtingen voor scholing en vorming, de jongerenorgansiaties.
2. Het instellen van één uitvoeringsgroep voor het begeleiden van de produktie van de politieke radio- en T.V. uitzendingen.
3. Mogelijkheden voor verdere intensivering van de samenwerking.

Tijdelijk overlegorgaan

Tot het moment dat de groen-linkse raad functioneert wordt een paritair overlegorgaan (maximaal twee vertegenwoordigers van elke deelnemende organisatie) ingesteld, met dezelfde taken en bevoegdheden als het dagelijks bestuur van de raad.

VERDER KIJKEN

Het verrassende perspectief van groen-linkse politiek.

"Een redelijk mens past zich aan, de onredelijke blijft proberen de wereld aan zichzelf aan te passen. Daarom hangt alle vooruitgang af van de onredelijke mens" (G.B.Shaw).

Laten we eens verder kijken dan de kortzichtigheid.

De jaren tachtig gaan de geschiedenis in als de periode van de gemiste kansen: de milieuvervuiling is de alarmfase voor bij, de werkloosheid blijft ontwrichtend hoog, volgzzaamheid is het kenmerk van 's lands internationale positie, het onderwijs is een puinhoop en de nieuwe armoede een cynisch feit. Zelfs de boekhouding – waar het toch allemaal om ging – kunnen ze niet kloppend krijgen.

Het ergste is het gebrek aan solidariteit.

En de kortzichtigheid.

Niet kunnen bedenken dat een domme bezuiniging je later dubbel opbreekt. Slecht onderwijs doet ons straks achterop raken. Een ingestorte kade muur kost veel meer geld dan hem nu onderhouden. Nu een gifbelt voorkomen is vele malen goedkoper dan hem later op te moeten ruimen.

Mensen afschrijven – op zich moreel al onaanvaardbaar – merk je later in de kosten van sociale zekerheid en gezondheidszorg.

Niet kunnen loskomen van de NAVO-kramp. Benepen verwarring tegenover de konstruktieve voorstellen van Gorbatsjov. De "vijand" biedt zich aan als goeie buur en het westen weet niets beters te verzinnen dan het ritueel van oude frasen. Wie tegen modernisering is, wordt verweten de NAVO uit elkaar te laten vallen. Nog even en de NAVO gaat wel aan zichzelf ten gronde. Hoezo een bondgenootschap gericht op vrede. De heren staan te kijk. Zonder hun speelgoed zijn ze ontregeld.

Niet kunnen aanvoelen wat hoogmoed te weeg brengt. Hoe bitter mensen worden, die niet meer meetellen. Hoe cynisch je wordt als je moet blijven zoeken naar werk, dat er niet is. Hoe vernederd door de hardere regelgeving in de sociale zekerheid. Hoe moedeloos als je steeds verder wegzakt in de spiraal van geen mogelijkheden en steeds minder geld. Hoe bang niet erkend te worden als vluchteling. Hoe gekwetst door al die welvarende, succesvolle mensen die langs je heen zoeven zonder je zelfs maar te zien staan.

En vooral hoe kwaad je wordt als er geen donder aan gebeurt.

De arrogantie was aan de macht. Alles werd binnenskamers geregeld, het regeerakkoord van CDA en VVD was heilig en het parlement had het nakijken. Ook al regende het rapporten en alternatieven en stond het Binnenhof wekelijks vol met mensen die het niet meer namen. Studenten, boeren, vakbonden, onderwijzers, verpleegsters, politie, ze mochten hun recht op vrije meningsuiting maximaal gebruiken. Dat nog wel. Maar het meeste ging in de prullenbak.

De politie vond een beetje gehoor.

En het bedrijfsleven natuurlijk.

En de mensen die toch al goed zitten.

De visie op de wereld verschrompelde tot een slaafs in de pas lopen. De koopman heeft de prediker verjaagd: een laf standpunt over de boycot van Zuid-Afrika, geen vin durven veroeren als de kollega's in Europa iets anders vinden, ontwikkelingsgeld koppelen aan de verdiensten van onze bedrijven, een spijkerhard vluchtelingenbeleid in plaats van ruimhartige gastvrijheid, Nicaragua als partner in de steek laten. Op deze manier kun je een zelfbewuste en onafhankelijke buitenlandse politiek wel vergeten.

Het waren dure jaren.

Demokratisch en moreel is er veel ingeleverd.

Een politiek, die grote groepen in de samenleving buitenspel zet is onhoudbaar. Je kunt de toekomst niet in met maar een deel van het geheel. Dat eindigt in duurzame ontwrichting.

Een werkelijke democratie kan zich niet veroorloven zoveel mensen, zoveel denkkraft en creativiteit buiten de discussie en besluitvorming te houden.

We kunnen toch niet toestaan dat een samenleving teloor gaat aan korte termijn politiek en het veiligstellen van de belangen van groepen die toch al aan de goede kant van de streep zitten. We kunnen eenvoudigweg niet doorgaan met onze problemen op het bord van de volgende generatie te schuiven.

Natuurlijk moet het financieringstekort binnen redelijke perken blijven. Maar wat is de redelijkheid om dat vooral door de lagere inkomende te laten betalen. Als je de ongerichte subsidiestromen dempt, de riante winsten van bedrijven en aandeelhouders binnen redelijke proporties terugbrengt, het veel te hoge defensieplafond fors verlaagt, dan heb je hetzelfde op een heel wat eerlijker manier bereikt.

En waarom belastingverlaging voor mensen die het eigenlijk niet nodig hebben. Dat beetje meer besteedbaar inkomen weegt toch niet op tegen het zorgen voor een solidaire maatschappij, goed onderwijs en een gezond milieu.

Als de generatie na ons nu mocht kiezen tussen wat meer betalen, maar niet omkomen in onze rotzooi, dan was die keus gauw gemaakt. Als de ozonlaag helemaal verdwijnt, is het met ons gedaan. Dan maar wat minder belastingverlaging.

Er is een bredere visie en meer creativiteit nodig dan de monoloog van financieringstekort en belastingverlaging.

Niet het haalbare van vandaag maar het mogelijk maken van morgen is in het geding.

Dat vraagt om durf. Politieke moed om te kiezen voor ingrijpende veranderingen. Het lef om tegen de kiezers te zeggen dat het zo niet langer kan. Dat er later aan je gevraagd zal worden waarom je nu niets hebt gedaan. Dat we voor een schone en menswaardige toekomst wat over moeten hebben: herverdeling van arbeid en inkomen, stoppen van ongerichte groei, afremmen van de konsumptiedrift, geen dag langer wachten met invoering én handhaving van veel straffere milieuwetten, invoeren van een belasting op milieu vervuilende producten.

De tijd is er rijp voor. Wij zien grote kansen voor het voeren van een politiek waarin de rechten van mens en milieu centraal staan. Het nieuwe milieubewustzijn kan brede lagen van de bevolking mobiliseren.

Hoogmoed kwam ten val.

Er zit verandering in de lucht. Je snuift het op. Je merkt het om je heen. Mensen en groepen zijn in beweging en zien weer perspectief. Dat is het moment om ook in de politiek een stap vooruit te zetten.

GROEN-LINKS heet de nieuwe politieke formatie, die na 6 september sterk en overtuigend de traagheid en kortzichtigheid van de gevestigde politieke hoofdstromen te lijf zal gaan. Wil het milieubeleid verder komen dan vage plannen of gezeur over reiskosten, wil de democratie de arrogantie voorbij komen, wil er echt iets gedaan worden aan het scheppen van betaald werk en de herverdeling van werk en inkomen, wil er vaart gezet worden achter stappen naar een ekologische economie dan kan het parlement niet zonder een deskundige, hardnekkige "kritische faktor".

Dat wordt GROEN LINKS. De nieuwe politieke formatie waarin PPR, PSP, CPN en EVP, ieder van uit eigen inspiratiebronnen, hun sterke kanten samen brengen met de deskundigheid van onafhankelijke mensen uit belangrijke maatschappelijke bewegingen.

Met enthousiasme, vernieuwd élan en vindigheid zal GROEN LINKS de konfrontatie aangaan en vasthoudend vechten voor een begaanbare weg naar de toekomst.

Kernpunt in onze opstelling is vernieuwing van de solidariteit.

Solidair met de aarde en haar toekomstige bewoners. De milieuverpesting moet ophouden, niet morgen maar nu.

Solidair met mensen die er onderdoor gaan, die niet delen in de welvaart, die niets te zeggen hebben over hun eigen situatie.

Solidair met die andere wereld, ver van ons bed, waar het gevecht om in leven te blijven elke dag opnieuw gevoerd moet worden.

Solidair met mensen die proberen te ontsnappen aan het verdomhoekje van ongelijke behandeling, diskriminatie, het vooroordeel van de burgerlijke moraal of de greep van de burokratie op hun persoonlijk leven.

Vanuit nze opvattingen over een solidaire samenleving van zelfstandige mensen kiest GROEN LINKS het respect voor de menselijke waardigheid en het behoud van de aarde als hart van haar politiek. Menselijke waardigheid betekent: bevrijding uit afhankelijke situaties, feminisering en demokratisering van de samenleving, erkennen van ieders gelijkwaardigheid, gelijkwaardige kansen op zelfontplooiing en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Behoud van de aarde betekent: een ontwapenende wereld, erkenning van het zelfbeschikingsrecht van ieder mens en elk volk, bestrijding van onderdrukking en fascisme, geen uitbuiting van mens en milieu, een ekologische economie.

Een duurzame economie

De huidige economische groei bedreigt de aarde en dus het menselijk bestaan. GROEN LINKS kiest voor de omvorming van het economisch systeem naar een verantwoorde, duurzame kringloopeconomie. De bestaande wijze van produceren wordt gekenmerkt door machts- en bezitskoncentraties, ongerichte groei, verspilling, konsumptiedwang en uitbuiting van mens en milieu. Dat moet fundamenteel veranderen. Dat kan ook veranderen. Door mentaliteitsverandering, wetgeving en maatschappelijke strijd. GROEN LINKS hanteert een nieuwe definitie van economische groei: groei die bijdraagt aan welvaart zonder schade voor het milieu of bijdraagt aan herstel van het milieu. Alleen deze groei is voor ons aanvaardbaar, ja zelfs gewenst. Veel van wat in dit programma staat kost geld. Bij de groei die daar mee gepaard gaat zullen de economische factoren echter ecologisch verantwoord worden gebruikt. Dat geldt voor de faktor arbeid die door de te hoge bruto kosten nu onderbenut blijft. Dat geldt voor de faktor kapitaal (investerings), die nu onbelast is en mee daardoor arbeid uitstoot. Dat geldt ook voor de faktor natuurlijke hulpbronnen, die nu verbruikt, vervuild en vernietigd wordt zonder dat de producent de maatschappelijke kosten daarvoor betaald. Voorkomen van verdere milieuvernietiging, herstel van wat vervuild is, een omwenteling in het gebruik van schaarse goederen als energie en sommige grondstoffen, strenge milieuwetten, een produktieverbod voor schadelijke en niet noodzakelijke produkten, invoering van een milieuheffing (groentax) op vervuilende produkten, stimulering van milieuvriendelijke en energiebesparende produktie, een lastenverschuiving van arbeid naar kapitaal en erkenning van het recht op betaalde arbeid en een zelfstandig inkomen voor iedereen. Dat zijn de peilers van een duurzame economie.

Een solidaire samenleving

Wie nu geen ingrijpende maatregelen durft te nemen op het gebied van arbeid, inkomen en vernieuwing van de solidariteit, legt zich neer bij vastgelopen arbeidsmarkt en een tweedeling waarin groepen mensen zijn afgeschreven. GROEN LINKS wil dat de onder de kabinetten Lubbers ontstane nieuwe armoede ongedaan wordt gemaakt. De uitkeringen behoren weer gekoppeld te worden aan de inkomensontwikkeling en er is een inhaal operatie nodig om de opgelopen achterstand weg te werken. Om herverdeling van arbeid ook daadwerkelijk mogelijk te maken is voor kansarme groepen een doelgericht programma van opleiding, vorming en bijscholing nodig, gekoppeld aan een behoorlijk uitzicht op werk. Ieder mens heeft recht op werk. Daarom moet de werkloosheid worden teruggedrongen. Om dat te bereiken is het nodig dat de arbeidstijd drastisch wordt verkort en het betaalde en onbetaalde werk eerlijk verdeeld. Daarnaast zijn er forse investeringen nodig in het scheppen van zinvol werk, scholing en opleiding. Alleen zo kun je aan iedereen de kans geven het recht op betaald werk ook daadwerkelijk te realiseren.

Ieder mens, of hij nu betaald werkt of niet, heeft recht op een menswaardig inkomen. Een zekere ontkoppeling van arbeid en inkomen is voor zeer grote groepen in onze samenleving al een feit. Het zou een teken van vernieuwende solidariteit zijn als er nu de stap gezet werd naar afschaffen van de sollicitatieplicht, afbreken van de stigmatisering, volledige individualisering, en afschaffen van het kostwinnersbeginsel. Dan zouden we een heel eind op weg zijn naar een nog verder gaande solidariteit, die op langere termijn gestalte kan krijgen: een gegarandeerd inkomen voor iedereen, gekoppeld aan

het recht op betaald werk en arbeidstijdverkorting, onder handhaving van de sociale zekerheid. In dit verband wil GROEN LINKS een goed voorbereide, brede maatschappelijke discussie over het basisinkomen.

Solidariteit betekent ook opkomen voor de belangen van minderheden, migranten en vluchtelingen. Dat geldt te meer nu hun positie in verschillende landen van Europa onder druk komt te staan. Gelijkberechtiging is van wezenlijk belang en moet samengaan met een actieve bestrijding van racisme, fascisme en anti-semi-tisme.

Een ontwapenende wereld

Voor een nieuw perspectief op ontwapening is een andere manier van kijken nodig. Ook naar de internationale verhoudingen. Terwijl de Sovjet Unie de wereld aangenaam verrast met drastische stappen naar ontwapening en hervorming, verstart de Navo zienderogen bij ieder nieuw voorstel van Gorbatsjov. Men herhaalt de oude frasen en weet geen konstruktieve houding te bepalen. Niemand vraagt zich af wat de NAVO nog bij elkaar houdt behalve de vijand uit de vijftiger jaren, die niet meer bestaat. Alle energie gaat op in het bijeenhouden van de NAVO-familie, terwijl men aan het ontwerpen van een nieuw concept voor gemeenschappelijke veiligheid niet toekomt. Voorlopig lijkt het er op dat de militaire industrie en een logge bewapeningsburokratie alles in het werk stellen om nieuwe ontwikkelingen tegen te houden. GROEN LINKS vindt dat onverteerbaar. Het is hoog tijd voor nieuwe initiatieven ook en juist vanuit het Westen. Grote stappen naar ontwapening zijn nu mogelijk en nodig: afwijzen van iedere modernisering van kernwapens, geen kernwapens in Nederland, steun aan en beantwoording van voorstellen tot vermindering van kernwapensystemen, kernwapenvrije zones, stelselmatige verlaging van de konventionele bewapening. Er moeten budgetten vrijgemaakt worden voor samenwerking op grote schaal tussen Oost en West. Het CDA/VVD kabinet heeft niets nagelaten om te trachten de eenheid in de NAVO te herstellen. Ze hadden hun tijd beter kunnen gebruiken. Je kunt niet achter je eigen hekken wegkruipen als de rest van de wereld in beweging komt. Wie ziet dat zijn bondgenoten het oude pad van de bewapening en konfrontatie niet willen verlaten, moet niet jammeren, maar op zoek gaan naar nieuwe vrienden: samenwerking met neutrale en niet gebonden landen.

De rol van de staat.

GROEN LINKS heeft geen vertrouwen in een maatschappij die alles overlaat aan het vrije spel of het marktmechanisme. Maar wij zien ook niets in een samenleving die tot in alle uithoeken wordt gedomineerd en gecontroleerd door de staat. De overheid moet zoveel mogelijk aan mensen zelf overlaten en daarvoor de voorwaarden en wettelijke kaders scheppen. Niet een glurende maar een sturende staat. Minder centrale macht, minder burokratie, minder betutteling. Meer decentralisatie, meer zeggenschap van de burgers. Meer wetgevende kaders voor vergaande democratisering van de economische en maatschappelijke verhoudingen. De staat moet de garantie bieden voor individuele grondrechten: gelijke rechten en gelijke behandeling, huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg, en een menswaardig zelfstandig inkomen voor iedereen. Maar ook een actieve vredespolitiek, het verkleinen van de kloof met de Derde Wereld, een milieuvriendelijke produktie en consumptie en een grotere invloed van de samenleving op economische beslissingen horen tot het werkterrein van de overheid.

GROEN LINKS in Europa

Overall in Europa steekt een andere wijze van denken de kop op. Met scherpe analyses en een hoge kwaliteit van argumentatie en zeggingskracht wordt onvermoeibaar aangetoond dat een ecologisch verantwoord economisch systeem niet alleen de natuur intact houdt, maar ook positieve gevolgen heeft voor de werkgelegenheid en noodzaakt tot herverdeling van arbeid inkomen en zeggenschap en betere internationale verhoudingen. De mensen die deze ecologische denkrichting vertegenwoordigen

vind je in de milieubeweging, onder technologische vernieuwers, in organisaties en politieke partijen. Ook zijn er processen van vernieuwing zichtbaar binnen links: in de vakbeweging, in de arbeidersbeweging en politieke stromingen die daar mee verbonden zijn, in de vrouwenbeweging. Overall waar het analytisch groene denken in kontakt komt met vernieuwend links (ondogmatisch en zich richtend op solidariteit, zeggenschap, herverdeling, mensenrechten, ontwapening) levert dat belangrijke visies voor een op de toekomst gerichte politiek. Analytisch groen en vernieuwend links is een tandem waar je de weg mee op kunt. De nieuwe formatie GROEN LINKS in Nederland maakt dan ook deel uit van een ontwikkeling die overal (tot in het Europese Parlement) zichtbaar is.

In dit verkiezingsprogramma voor de komende parlementaire periode werkt GROEN LINKS de konsekwenties van bovenstaande plaatsbepaling verder uit. Dat betekent niet dat we op elke vraag een sluitend antwoord geven. Sommige zaken vragen om verder denkwerk en onderzoek. Enkele thema's zijn door de deelnemers aan deze nieuwe politieke formatie nog niet grondig genoeg doorgepraat; een open geformuleerde tekst is dan het voorlopig resultaat. Maar uitgangspunten en grondtoon zijn glashelder. Het zal de fraktie straks geen moeite kosten in de praktische politiek te zorgen voor een opvallend geluid en sterke alternatieven. Belangrijk is daarbij een goede relatie met progressieve maatschappelijke bewegingen. Op grond van dit programma zal de fraktie van GROEN LINKS eensgezind de parlementaire discussie aangaan. En als er al eens verschil van visie bestaat, dan zal het uitwisselen van argumenten en het elkaar overtuigen belangrijker zijn dan het afdwingen van fraktiediscipline.

Alle in dit programma geformuleerde standpunten leggen een stevige bodem voor een uitdagend parlementair optreden. Er komt een in getal en kwaliteit sterke GROEN LINKSE fraktie in het parlement. En dat zullen ze merken. Andere keuzes, nieuwe alternatieven, fundamentele kritiek. Strijdbaar zullen we de andere partijen dwingen tot discussie en positiebepaling. De politieke agenda is niet langer uitsluitend in handen van CDA en VVD. Met een sterke fraktie van GROEN LINKS valt er straks weer wat te beleven aan het Binnenhof. En laat ook duidelijk zijn: als er een progressieve regering gevormd kan worden, met een voor ons voldoende herkenbaar regeerprogramma, dan zal GROEN LINKS bij de tot standkoming daarvan zijn invloed maximaal tot gelding brengen.

*wat is dat wonderlijk
wat is dat wonderlijk
alles is niet de som
van alle dingen
afzonderlijk (Martinus Nijhoff)*

MET NADRUK WIJZEN WIJ ER OP DAT DE TEKST VAN HET VOLGENDE CONCEPT-PROGRAMMA NA VASTSTELLING NOG EEN DEGELIJKE EINDREDAKTIE ZAL ONDERGAAN. IN VERBAND MET DE SNELLE PROCEDURE WAS ER GEEN TIJD MEER VOOR EEN ZORGVULDIGE REDAKTIE. OOK ZIJN ENKELE ONDERWERPEN ONVOLDOENDE UIT DE VERF GEKOMEN. DIT HEEFT OVERIGENS NIETS TE MAKEN MET VERSCHILLEN VAN MENING TUSSEN DE DEELNEMENDE PARTIJEN, WANT ALLE VERSCHILLEN OP HOOFDPUNTEN ZIJN UITONDERHANDELD EN KOMEN IN ONDERSTAANDE TEKST AAN BOD. VOOR EVENTUELE HIATEN GELDT DAT DEZE GEVULD WORDEN IN HET NOG OP TE STELLEN WERKPROGRAMMA VAN DE GROEN LINKS FRACTIE.

**sociaal-economische mensenrechten
KIEZEN EN DELEN**

Er verandert veel in de economie. Oude industriën zijn verdwenen, nieuwe bedrijvigheid komt op. Er is sprake van een proces van internationalisering. Economische machtscentra versterken zich om vanuit de grenzeloze EG de wereldmarkt te veroveren. De versterking van de internationale concurrentiepositie is de allesoverheersende norm, waar het milieu, sociale zekerheid, medezeggenschap, de loonontwikkeling en de Derde Wereld aan ondergeschikt worden gemaakt.

Het beleid van de beide kabinetten Lubbers had drie hoofddoelstellingen: herstel van de bedrijfswinsten, terugdringing van het financieringstekort en bestrijding van de werkloosheid. Lubbers II formuleerde de bestrijding van de werkloosheid zelfs als de belangrijkste hoofddoelstelling. In de visie van CDA en VVD konden deze drie doelstellingen alleen in onderlinge samenhang worden bereikt. Onder invloed van internationale ontwikkelingen groeide de Nederlandse export waardoor de winsten groeiden. Door een strak bezuinigingsbeleid werd het financieringstekort teruggebracht. Maar de doelstelling bestrijding van de werkloosheid werd bij lange na niet gehaald. En daarmee is het failliet van de politiek van CDA en VVD voldoende aangetoond. De huidige groeiwijze van de economie veroorzaakt een onaanvaardbare milieuvervuiling. De verdeling van de opbrengst is zo ongelijk dat een nieuwe armoede opduikt; Vanaf 1982 zijn de minimumuitkeringen en -lonen er 15% op achteruit gegaan. Noodzakelijke investeringen in maatschappelijk nuttige zaken en het scheppen van werk blijven achterwege. Groen Links wil een ander sociaal-economisch beleid waarin een eerlijke verdeling van werk en inkomen, milieubehoud, verregaande democratisering en een goed beheer van de collectieve voorzieningen centraal staan.

Daarom wil Groen Links:

INKOMENS EN UITKERINGEN

- ★ Er zijn twee basisvoorwaarden voor een menswaardig bestaan: recht op werk en recht op een gegarandeerd inkomen voor iedereen. Om deze basisvoorwaarden te realiseren is een brede maatschappelijke discussie nodig die Groen Links de komende regeerperiode zal initiëren.
- De volgende elementen staan daarbij centraal:
 - een structurele verhoging van de minimumuitkering
 - herstel van de koppeling tussen lonen en uitkeringen
 - de mogelijkheid en wenselijkheid van de gedeeltelijke ontkoppeling tussen arbeid en inkomen en vrijwillige werkloosheid
 - verruiming van de bijverdienmogelijkheden voor mensen met een uitkering
 - studeren met behoud van uitkering
 - verbetering van de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt
 - herverdeling van betaald en onbetaald werk
 - de gevolgen voor de inkomensverdeling.

★ Het minimumloon en de minimumuitkeringen worden in de komende jaren zodanig opgetrokken dat in ieder geval de opgelopen achterstand t.o.v. de loonontwikkeling wordt weggewerkt.

★ De koppeling van de uitkeringen aan de lonen dient hersteld te worden. De individuele minimumuitkering dient op 80% van het minimumloon te worden gesteld.

★ Toegankelijkheid van voorzieningen, huursubsidie, studiefinanciering e.d. moeten zodanig zijn dat de laagste inkomens niet in de schulden hoeven te raken.

★ De loondervingsregelingen behoren weer teruggebracht te worden op het nivo van 80% van het laatst verdiende loon.

★ De inkomensontwikkeling in de niet-markt sector dient gekoppeld te worden aan die in de marktsector.

★ Er wordt gestreefd naar een verkleining van de inkomensverschillen.

★ Steun aan het streven van de vakbeweging om een deel van de loonruimte te benutten voor verbetering van de koopkracht van de lage en middeninkomens.

★ Groen Links is tegen de invoering van het woonlandbeginsel in het stelsel van sociale zekerheid.

★ De kortingen op het jeugdloon worden ongedaan gemaakt. Voor de '1990-generatie', dus voor hen die na 1990 18 jaar worden, zal een volledig geïndividualiseerd sociaal zekerheidsstelsel moeten gelden, waardoor toekenning van rechten niet meer afhankelijk is van woon- of leefsituatie.

★ Verlaging van de leeftijd voor het jeugdloon van 23 naar 21 jaar.

ARBEID

★ De voortgaande technologische veranderingen, de noodzaak van veiligere arbeidsomstandigheden en de meer gevarieerde individuele wensen van werkzoekenden vragen om een aangepaste strategie m.b.t. de arbeidsmarkt. Niet alleen dient meer dan vroeger aandacht te zijn voor een goed opleidingsnivo van iedereen, juist van buitenlanders, vrouwen en jongeren, maar ook zal met voortvarendheid de rechtspositie van thuiswerkers, oproepkrachten, flexikontraktanten e.d. verbeterd moeten worden. De rechtspositie van deeltijders dient zoveel mogelijk gelijk te zijn aan die van voltijders, bijv. waar het scholings- en medezeggenschapsfaciliteiten betreft.

★ Groepen in achterstandsituaties (migranten, vrouwen, gehandicapten) worden middels scholingsfaciliteiten gestimuleerd een betere positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Grote bedrijven en de overheid worden verplicht t.a.v. deze groepen een beleid van positieve actie te voeren, met behulp van streefcijfers en een quoteringsregeling als uiterste middel.

★ Drastische arbeidstijdverkorting d.m.v. een snelle invoering van de 32-urige werkweek en middels een kaderwet een 25-urige werkweek in 2000. De vakbeweging speelt daarbij uiteraard een belangrijke rol. Daarom stimuleert de overheid het overleg tussen de sociale partners op dit punt en neemt, maatregelen die werkweken van meer dan 32 uur buitengewoon onaantrekkelijk maken. Uitgespaarde uitkeringsgelden worden gedeeltelijk ingezet om de uitvoering van atv te bevorderen. De koopkracht van lage- en middeninkomens kan gelijk blijven door een combinatie van inverdieneffecten, produktiviteitsstijging en inkomensnivellering. Om herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen te stimuleren zorgt de overheid voor kinderopvang. Arbeidstijdverkorting, welke per bedrijfstak verschillend kan worden ingevuld, dienen gepaard te gaan aan een maximale herbezetting.

★ Een wenselijke vorm van herverdeling van arbeid kan invoering van het recht op een periodiek jaar betaald verlof zijn ('sabbatsjaar').

★ Er dient op grote schaal geïnvesteerd te worden in de sectoren milieu, openbaar vervoer, sociale woningbouw, energiebesparing en milieuvriendelijke energie-opwekking. Belangrijke collectieve voorzieningen zoals onderwijs, gezinszorg, kinderopvang, ouderenhuisvesting moeten worden uitgebreid. Deze maatregelen leveren een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen op en grote besparing op de sociale zekerheidsuitgaven. Aanvullende middelen ervoor zijn beschikbaar door een herschikking binnen de overheidsuitgaven (defensie, bedrijfs- en landbouwsubsidies e.d.).

★ Het zwangerschaps-/bevallingsverlof wordt uitgebreid tot 16 weken en aangevuld met een betaald verzorgingsverlof van zes maanden dat opgenomen kan worden door een der ouders/verzorgers of in deeltijd door beiden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar leefvorm, gehuwd of ongehuwd, homo of lesbo.

BELASTINGEN, PREMIES EN HEFFINGEN

★ Invoering van een groentax op milieuvervuilende produktie en produkten in samenhang met maatregelen, waardoor de koopkracht tot aan modaal v.w.b. dit effect gelijk blijft. Door invoering van deze groentax wordt de prijs van schadelijke produkten in overeenstemming gebracht met de werkelijke, maatschappelijke kosten. Uit de opbrengst worden de genoemde maatregelen betaald en geïnvesteerd in milieuvriendelijke produktie en consumptie, waardoor alternatieven voor schadelijke produkten worden geboden. Milieuvrijdandig gedrag wordt daarmee belast, milieuvriendelijk gedrag beloon.

★ Verhoging van vermogens- en vennootschapsbelasting en successierechten.

★ Invoering van het lage BTW-tarief op reparatie en diensten.

★ Het ongedaan maken van de ongunstige effecten van de invoering van het plan-Oort voor alleenwonenden.

★ Het hoogste belastingtarief van 72% wordt weer ingevoerd.

★ Invoering van een progressief huurwaardeforfait die de aftrek van rente van hypotheek boven de f 200.000 neutraliseert.

★ De pensioenbreuk wordt opgeheven door een optimale onderlinge afstemming tussen de pensioenfondsen. Flexibele pensionering moet mogelijk gemaakt worden, waarbij opgebouwde pensioenrechten onverlet blijven.

★ Het huidige systeem van premies, heffingen en lasten bestendigt een economische orde die gebaseerd is op verspilling, ongelijke verhoudingen en een onrechtvaardige verdeling van de opbrengst. Veevoer wordt op grote schaal uit de Derde Wereld geïmporteerd; zuivel- en vleesprodukten worden naar deze landen geëxporteerd. Groen Links bepleiten een fundamentele ommezwaai in dit systeem door een verschuiving van lastendruk op arbeid naar investeringen, grondgebruik, energie, en grondstoffen.

DEMOCRATISERING

★ Om een rechtvaardiger economisch stelsel te bereiken is het nodig te streven naar een socialisering van de economie die tot uiting komt in een democratisch beheer van de belangrijkste industrien en financiële instellingen. Het beleid van deze ondernemingen moet passen in een op te stellen landelijk sociaal-economisch plan. In dit kader past het niet overheidsbedrijven te privatiseren; integendeel, deze moeten verder gedemocratiseerd worden.

★ Regering en parlement stellen een sociaal-economisch plan op hoofdlijnen vast met als uitgangspunten behoud en herstel van het milieu, energiebesparing, investeringen in maatschappelijk nuttige sectoren en herverdeling van werk en inkomens. Dit plan moet ruimte bieden aan een regionale en bedrijfstakgewijze sturing en invulling. De positie van het midden- en kleinbedrijf moet worden versterkt.

★ Het aantal onderwerpen van bedrijfsbeleid waarvoor de instemming van de Ondernemingsraad is vereist krachtens de Wet op de Ondernemingsraden dient drastisch te worden uitgebreid. In ieder geval moet dat gelden voor reorganisaties, ingrijpende technologische vernieuwing, milieumaatregelen en fusies en voor benoemingen van het management.

internationale mensenrechten

VREDE, VEILIGHEID, ONTWIKKELING & SOLIDARITEIT

Wapenbeheersing, wapenvermindering en ontwapening zijn wezenlijke voorwaarden voor vrede en veiligheid. De bestrijding van de wereldwijde aftakeling van het milieu en het verkleinen van de wijde kloof tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden zijn evenzeer noodzakelijk om te kunnen spreken van vrede. Het "Brundtlandrapport" van de Verenigde Naties ("Our common future") heeft nog eens overduidelijk de samenhang van al deze zaken onderstreept.

Het beleid mbt vrede en veiligheid is tot nu toe te veel geplaatst in het enge kader van de "militaire verdediging". Met voorbijgaan aan positieve ontwikkelingen in Oost Europa (differentiatie, democratisering, wapenvermindering) gaat het Westen nog steeds door op het oude stramien. Tegenover de alternatieven en het verzet van de vredesbeweging neemt de NAVO toch weer het voortouw tot een nieuwe bewapeningsronde: de modernisering van de (nukleaire) korte drachtwapens. Groen Links wijst deze ontwikkeling met kracht af: de "Koude Oorlog" is definitief afgelopen!!

Wij pleiten voor het nemen van maatregelen die het draagvlak voor ontspanning en toenadering vergroten. Initiatieven tot Oost-West samenwerking op het gebied van de economie, de cultuur, het milieu, het versterken van de mensenrechten. Initiatieven, gericht op verdergaande democratisering in Oost en West Europa, en gericht op het beeindigen van de deling van Europa, op basis van de akkoorden van Helsinki. De gemeenschappelijke veiligheid dient op sociale en niet op militaire middelen te worden geënt.

De Nederlandse politiek wordt gericht op de afbouw van beide militaire machtsblokken: NAVO en Warschaupakt.

Met andere woorden: het buitenlands beleid moet gericht worden op samenwerking met neutrale en niet gebonden landen, met als konsekwentie het uittreden uit de NAVO en de WEU.

Het leger, zoals dat nu bestaat, past niet in het door Groen Links voorgestane veiligheidsbeleid. Het zal moeten worden omgevormd tot een organisatie met taken die een werkelijke bijdrage kunnen leveren aan vrede en veiligheid op nationaal, Europees en mondiaal niveau. Voorbeelden van zulke taken zijn VN-vredesmissies en inzet bij calamiteiten.

Groen Links wil bovendien:

- ★ Geen modernisering van nucleaire korte afstandwapens, geen vervanging van de Lance-raket.

- ★ Het afstoten van de nucleaire taken van het Nederlandse leger

- ★ Geen nieuwe ("conventionele") wapensystemen maar een drastische vermindering van de bestaande conventionele bewapening.

- ★ Stopzetting van wapenproductie en wapenexport en omschakeling naar civiele productie.

- ★ Een stelselmatige verlaging van het defensie-budget.

- ★ Vorming van een vredesfonds.

- ★ het terugtrekken van de Nederlandse troepen uit de Bondsrepubliek

- ★ Het bestrijden van initiatieven, gericht op een Europeese kernmacht of andere vormen van een geïntegreerde Westeuropese defensie.

- ★ Geen deelname aan buitenlandse militaire interventies (NAVO of WEU), of het verlenen van faciliteiten daartoe.

- ★ Geen uitbreiding van militaire oefenterreinen; omvorming van bestaande militaire oefenterreinen tot nationale landschapsparken.

- ★ Een verbod voor Nederlandse onderzoekscentra op verder onderzoek in de militair-technologische sfeer (o.a. SDI).

- ★ Hervatting van het – onlangs stilgelegde – onderzoek naar sociale verdediging.

- ★ Verbod van productie, bezit en export van bacteriologische en chemische wapens.

EUROPA

De economische eenwording, die zich nu nog beperkt tot de landen van west europa, zal, meer dan tot nu toe, moeten voldoen aan de eisen van rechtvaardigheid en democratie. Bovendien zal ze gericht moeten zijn op verbreding, ook tot landen van Oost Europa. Op die wijze kan de Europese gemeenschap een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van de politiek-militaire konfrontatie tussen Oost en West en aan de uitwerking van de akkoorden van Helsinki.

Om deze rol op een verantwoorde wijze te kunnen spelen zal het Europese parlement volledige wetgevende en controlerende be-

voegdheden moeten krijgen. Alleen die beleidsterreinen worden naar EG niveau getild waarvoor werkelijk een internationale aanpak noodzakelijk is. Dit laat de bevoegdheden onverlet om op nationaal niveau betere en verdergaande maatregelen te nemen. Het tot een oplossing brengen van de milieuproblematiek, het ontwikkelen van een Europees sociaal beleid, het terugdringen van de structurele overproductie in de landbouw en de uitbreiding van economische, sociale en kulturele overeenkomsten met de landen van Oost Europa zijn – naar ons inzicht – voor de EG de eerste prioriteiten.

De samenwerking tussen Oost en West zal niet alleen op staatsniveau vorm moeten krijgen: ook informele contacten tussen burgers of organisaties uit beide blokken betekenen een belangrijke bijdrage aan het proces van ontspanning en afbraak van het vijanddenken. Zulke contacten moeten daarom gestimuleerd en gesteund worden.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De situatie in veel zgn.ontwikkelingslanden is explosief. Veel landen – met name in Afrika en Latijns-Amerika – kampen met torenhoge inflatie- en schuldenproblemen. Waar het Internationale Monetaire Fonds en de Wereldbank "te hulp" schieten is de prijs die voor deze hulp betaald moet worden een bezuinigingspolitiek die vaak leidt tot afschaffing van sociale voorzieningen voor de armsten ,een nog grotere werkloosheid en bezuinigingen op onderwijs en gezondheidszorg. Tegelijkertijd worden door importbeperkingen, heffingen en quota de grenzen van de westerse markten voor de export van eind-(textiel, lederwaren) en landbouwprodukten van de armen vrijwel gesloten. De structurele ongelijkheid op wereldschaal is een voortdurende bedreiging van vrede en veiligheid. Ook op nationaal niveau is sprake van een grote structurele ongelijkheidin ontwikkelingslanden. In aan aantal landen wordt de situatie verergerd door spilzucht en corruptie van de elites. Hun prioriteit – het opbouwen van een moderne economie met behulp van dure technologieën – past wel goed in het straatje van de multinationals, maar komt vooral die elites zelf ten goede.

Niet alleen de geïndustrialiseerde landen krijgen de rekening gepresenteerd van de verloedering van het milieu, ook de landen van de derde wereld zijn het slachtoffer. Zo worden zij gebruikt als goedkope dumpplaats voor chemisch en nucleair afval van het Noorden. Een andere dreiging is de op grote schaal optredende erosie, veroorzaakt door ontbossing en verkeerd bodemgebruik.

Ook in het buitenlands beleid en dus ook bij ontwikkelingssamenwerking moet herstel van het milieu een hoge prioriteit hebben.

Ontwikkelingssamenwerking moet erop gericht zijn de verschillen in economische kracht tussen landen af te breken, moet gericht zijn op de bhoeften van de bevolking en op het versterken van de democratie en de mensenrechten, op een gemeenschappelijke aanpak van de wereldwijde milieuproblematiek en op een verbetering van de positie van vrouwen. Vaak wordt de indruk gewekt dat het in de Derde Wereld een en al ellende is. Ondanks de armoede bloeien er talrijke initiatieven. Men staat niet apathisch aan de kant maar neemt steeds meer het lot in eigen handen: op kleine schaal maar ook in breder verband. Zo zullen Derde Wereld-landen de ruimte krijgen om eigen prioriteiten te bepalen en zelf economische en sociale programma's uit te voeren.

Daarom wil Groen Links:

- ★ Het UNCTAD-voorstel om een aantal schuldenlanden tenminste 30% van de bestaande schuld kwijt te schelden, wordt door Groen Links ondersteund.

- ★ Ontwikkelingssamenwerking wordt allereerst gericht op het ontwikkelen van een duurzame, zelfvoorzienende landbouw en bestrijding van de armoede. Financiële en economische steun is gericht op de werkelijke behoefte en mogelijkheden van ontwikkelingslanden.

- ★ De rol van IMF en wereldbank wordt teruggedrongen ten gunste van (nieuwe) VN-organisaties, waarin de ontwikkelingslanden meer zeggenschap hebben.

- ★ De macht van multinationale ondernemingen moet worden ingeperkt, d.m.v. bilaterale handels- en investeringsverdragen. Het gaat

hierbij om afspraken over arbeidsvoorwaarden, herinvestering van winsten technologie-overdracht en internationale zeggenschap van ondernemingsraden.

- ★ Nederland voert de begroting voor ontwikkelingssamenwerking op naar 2% van het BNP. De begroting wordt gezuiverd van posten die niet onder ontwikkelingshulp gerekend kunnen worden. Deze hulp dient ongebonden te zijn.

- ★ Nederland bepleit het tot stand komen van grondstoffenovereenkomsten ter versterking van de positie van de ontwikkelingslanden.

- ★ Milieu-, vredes-, en ontwikkelingsbeleid moet door de basis van de samenleving worden gedragen. Aan lokale en provinciale overheden moet veel meer beleidsruimte gegeven worden om bewustwording en concrete betrokkenheid te realiseren. Daarvoor moeten ook meer geldmiddelen beschikbaar worden gesteld.

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

In haar buitenlands beleid zal Nederland konsekwent moeten opkomen voor herstel of versterking van zowel de sociale als de politieke grondrechten van de mens. Zo mogelijk binnen organisaties als de VN, maar zo nodig ook daarbuiten, zelfstandig.

Bevrijdingsbewegingen en oppositionele groepen, die zijn gericht op het beeindigen van onderdrukking en uitbuiting en op het creëren van een samenleving die wordt gekenmerkt door democratie, rechtvaardigheid en respect voor de mensenrechten, moeten door Nederland daadwerkelijk worden ondersteund.

Belangrijke prioriteiten voor Groen Links zijn:

- ★ De apartheid in Zuid Afrika wijzen wij ten scherpste af. Wij steunen het ANC en UDF. Op eigen initiatief en – waar mogelijk – in het kader van internationale organisaties bepleiten wij een economische, sociale en kulturele boycot van het apartheidsregiem, zoals de opzegging van het luchtvaartverdrag en een kolenboycot.

- ★ Steun aan de Frontlijnstaten en aan de strijd van SWAPO voor een democratisch en onafhankelijk Namibie.

- ★ Nederland moet de Palestijnse staat, zoals die door de PLO is geproklameerd, erkennen. Wij zetten ons in voor een internationale konferentie, waaraan alle betrokken partijen deelnemen, inclusief de PLO als vertegenwoordiger van het palestijnse volk. Het doel van deze konferentie moet zijn een vredesregeling die uitgaande van de erkenning van het bestaansrecht van beide staten leidt tot veilige en erkende grenzen voor Israël en een toekomstige Palestijnse staat.

- ★ Vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten verzetten we ons tegen opname van Turkije in de EG

- ★ Vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten bepleiten wij de opschorting van de ontwikkelingshulp aan Indonesie in het kader van de IGGI. Onafhankelijkheid voor Oost-Timor en Irian Jaya.

- ★ De herstelbetalingen aan Suriname kunnen hervat worden.

- ★ Afschaffing van de visumplicht en verblijfsbeperkingen voor Surinamers naar/in Nederland.

- ★ De Sandinistische regering van Nicaragua, staat onder zware druk van vooral de VS. Het vredesproces in Midden Amerika o.l.v. de Contadora-groep wordt krachtig ondersteund. De bevolking van Nicaragua verdient onze solidariteit. Militaire interventies, al of niet verkapt, worden ten scherpste afgewezen.

ecologische mensenrechten

MILIEU

En schoon milieu en een uitgebalanceerde natuur zijn basisvoorwaarden voor het bestaan en het welzijn van mensen.

Daarom zijn ze voor ons tevens de randvoorwaarden voor onze politieke stellingname op alle terreinen. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor onze visie op de inrichting van de economie: productie en consumptie worden zo

MET NADRUK WIJZEN WIJ ER OP DAT DE TEKST VAN HET VOLGENDE CONCEPT-PROGRAMMA NA VASTSTELLING NOG EEN DEGELIJKE EINDREDAKTIE ZAL ONDERGAAN. IN VERBAND MET DE SNELLE PROCEDURE WAS ER GEEN TIJD MEER VOOR EEN ZORGVULDIGE REDAKTIE. OOK ZIJN ENKELE ONDERWERPEN ONVOLDOENDE UIT DE VERF GEKOMEN. DIT HEEFT OVERIGENS NIETS TE MAKEN MET VERSCHILLEN VAN MENING TUSSEN DE DEELNEMENDE PARTIJEN, WANT ALLE VERSCHILLEN OP HOOFDPUNTEN ZIJN UITONDERHANDELD EN KOMEN IN ONDERSTAANDE TEKST AAN BOD. VOOR EVENTUELE HIATEN GELDT DAT DEZE GEVULD WORDEN IN HET NOG OP TE STELLEN WERKPROGRAMMA VAN DE GROEN LINKS FRACTIE.

**sociaal-economische mensenrechten
KIEZEN EN DELEN**

Er verandert veel in de economie. Oude industriën zijn verdwenen, nieuwe bedrijvigheid komt op. Er is sprake van een proces van internationalisering. Economische machtscentra versterken zich om vanuit de grenzeloze EG de wereldmarkt te veroveren. De versterking van de internationale concurrentiepositie is de allesoverheersende norm, waar het milieu, sociale zekerheid, medezeggenschap, de loonontwikkeling en de Derde Wereld aan ondergeschikt worden gemaakt.

Het beleid van de beide kabinetten Lubbers had drie hoofddoelstellingen: herstel van de bedrijfswinsten, terugdringing van het financieringstekort en bestrijding van de werkloosheid. Lubbers II formuleerde de bestrijding van de werkloosheid zelfs als de belangrijkste hoofddoelstelling. In de visie van CDA en VVD konden deze drie doelstellingen alleen in onderlinge samenhang worden bereikt. Onder invloed van internationale ontwikkelingen groeide de Nederlandse export waardoor de winsten groeiden. Door een strak bezuinigingsbeleid werd het financieringstekort teruggebracht. Maar de doelstelling bestrijding van de werkloosheid werd bij lange na niet gehaald. En daarmee is het failliet van de politiek van CDA en VVD voldoende aangetoond. De huidige groeiwijze van de economie veroorzaakt een onaanvaardbare milieuvervuiling. De verdeling van de opbrengst is zo ongelijk dat een nieuwe armoede opduikt; Vanaf 1982 zijn de minimumuitkeringen en -lonen er 15% op achteruit gegaan. Noodzakelijke investeringen in maatschappelijk nuttige zaken en het scheppen van werk blijven achterwege. Groen Links wil een ander sociaal-economisch beleid waarin een eerlijke verdeling van werk en inkomen, milieubehoud, verregaande democratisering en een goed beheer van de collectieve voorzieningen centraal staan.

Daarom wil Groen Links:

INKOMENS EN UITKERINGEN

- ★ Er zijn twee basisvoorwaarden voor een menswaardig bestaan: recht op werk en recht op een gegarandeerd inkomen voor iedereen. Om deze basisvoorwaarden te realiseren is een brede maatschappelijke discussie nodig die Groen Links de komende regeerperiode zal initiëren.
- De volgende elementen staan daarbij centraal:
 - een structurele verhoging van de minimumuitkering
 - herstel van de koppeling tussen lonen en uitkeringen
 - de mogelijkheid en wenselijkheid van de gedeeltelijke ontkoppeling tussen arbeid en inkomen en vrijwillige werkloosheid
 - verruiming van de bijverdienmogelijkheden voor mensen met een uitkering
 - studeren met behoud van uitkering
 - verbetering van de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt
 - herverdeling van betaald en onbetaald werk
 - de gevolgen voor de inkomensverdeling.
- ★ Het minimumloon en de minimumuitkeringen worden in de komende jaren zodanig opgetrokken dat in ieder geval de opgelopen achterstand t.o.v. de loonontwikkeling wordt weggevoerd.
- ★ De koppeling van de uitkeringen aan de lonen dient hersteld te worden. De individuele minimumuitkering dient op 80% van het minimumloon te worden gesteld.
- ★ Toegankelijkheid van voorzieningen, huursubsidie, studiefinanciering e.d. moeten zodanig zijn dat de laagste inkomens niet in de schulden hoeven te raken.

- ★ De loondervingsregelingen behoren weer teruggebracht te worden op het nivo van 80% van het laatst verdiende loon.
- ★ De inkomensontwikkeling in de niet-markt sector dient gekoppeld te worden aan die in de marktsector.
- ★ Er wordt gestreefd naar een verkleining van de inkomensverschillen.
- ★ Steun aan het streven van de vakbeweging om een deel van de loonruimte te benutten voor verbetering van de koopkracht van de lage en middeninkomens.
- ★ Groen Links is tegen de invoering van het woonlandbeginsel in het stelsel van sociale zekerheid.
- ★ De kortingen op het jeugdloon worden ongedaan gemaakt. Voor de '1990-generatie', dus voor hen die na 1990 18 jaar worden, zal een volledig geïndividualiseerd sociaal zekerheidsstelsel moeten gelden, waardoor toekenning van rechten niet meer afhankelijk is van woon- of leefsituatie.
- ★ Verlaging van de leeftijd voor het jeugdloon van 23 naar 21 jaar.
- ARBEID**
 - ★ De voortgaande technologische veranderingen, de noodzaak van veiligere arbeidsomstandigheden en de meer gevarieerde individuele wensen van werkzoekenden vragen om een aangepaste strategie m.b.t. de arbeidsmarkt. Niet alleen dient meer dan vroeger aandacht te zijn voor een goed opleidingsnivo van iedereen, juist van buitenlanders, vrouwen en jongeren, maar ook zal met voortvarendheid de rechtspositie van thuiswerkers, oproepkrachten, flexikontraktanten e.d. verbeterd moeten worden. De rechtspositie van deeltijders dient zoveel mogelijk gelijk te zijn aan die van voltijders, bijv. waar het scholings- en medezeggenschapsfaciliteiten betreft.
 - ★ Groepen in achterstandsituaties (migranten, vrouwen, gehandicapten) worden middels scholingsfaciliteiten gestimuleerd een betere positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Grote bedrijven en de overheid worden verplicht t.a.v. deze groepen een beleid van positieve actie te voeren, met behulp van streefcijfers en een quoteringregeling als uiterste middel.
 - ★ Drastische arbeidstijdverkorting d.m.v. een snelle invoering van de 32-urige werkweek en middels een kaderwet een 25-urige werkweek in 2000. De vakbeweging speelt daarbij uiteraard een belangrijke rol. Daarom stimuleert de overheid het overleg tussen de sociale partners op dit punt en neemt, maatregelen die werkweken van meer dan 32 uur buitengewoon onaantrekkelijk maken. Uitgespaarde uitkeringsgelden worden gedeeltelijk ingezet om de uitvoering van atv te bevorderen. De koopkracht van lage- en middeninkomens kan gelijk blijven door een combinatie van inverdieneffecten, produktiviteitsstijging en inkomensnivellering. Om herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen te stimuleren zorgt de overheid voor kinderopvang. Arbeidstijdverkorting, welke per bedrijfstak verschillend kan worden ingevuld, dienen gepaard te gaan aan een maximale herbezetting.
 - ★ Een wenselijke vorm van herverdeling van arbeid kan invoering van het recht op een periodiek jaar betaald verlof zijn ('sabbatsjaar').
 - ★ Er dient op grote schaal geïnvesteerd te worden in de sectoren milieu, openbaar vervoer, sociale woningbouw, energiebesparing en milieuvriendelijke energie-opwekking. Belangrijke kollektieve voorzieningen zoals onderwijs, gezinszorg, kinderopvang, ouderenhuisvesting moeten worden uitgebreid. Deze maatregelen leveren een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen op en grote besparing op de sociale zekerheidsuitgaven. Aanvullende middelen ervoor zijn beschikbaar door een herschikking binnen de overheidsuitgaven (defensie, bedrijfs- en landbouwsubsidies e.d.).
 - ★ Het zwangerschaps-/bevallingsverlof wordt uitgebreid tot 16 weken en aangevuld met een betaald verzorgingsverlof van zes maanden dat opgenomen kan worden door een der ouders/verzorgers of in deeltijd door beiden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar leefvorm, gehuwd of ongehuwd, homo of lesbo.

BELASTINGEN, PREMIES EN HEFFINGEN

- ★ Invoering van een groentax op milieuvervuilende productie en produkten in samenhang met maatregelen, waardoor de koopkracht tot aan modaal v.w.b. dit effect gelijk blijft. Door invoering van deze groentax wordt de prijs van schadelijke produkten in overeenstemming gebracht met de werkelijke, maatschappelijke kosten. Uit de opbrengst worden de genoemde maatregelen betaald en geïnvesteerd in milieuvriendelijke productie en consumptie, waardoor alternatieven voor schadelijke produkten worden geboden. Milieuvrijdandig gedrag wordt daarmee belast, milieuvriendelijk gedrag beloon.
- ★ Verhoging van vermogens- en vennootschapsbelasting en successierechten.
- ★ Invoering van het lage BTW-tarief op reparatie en diensten.
- ★ Het ongedaan maken van de ongunstige effecten van de invoering van het plan-Oort voor alleenwonenden.
- ★ Het hoogste belastingtarief van 72% wordt weer ingevoerd.
- ★ Invoering van een progressief huurwaardeforfait die de aftrek van rente van hypotheek boven de f 200.000 neutraliseert.

- ★ De pensioenbreuk wordt opgeheven door een optimale onderlinge afstemming tussen de pensioenfondsen. Flexibele pensionering moet mogelijk gemaakt worden, waarbij opgebouwde pensioenrechten onverlet blijven.
- ★ Het huidige systeem van premies, heffingen en lasten bestendigt een economische orde die gebaseerd is op verspilling, ongelijke verhoudingen en een onrechtvaardige verdeling van de opbrengst. Veevoer wordt op grote schaal uit de Derde Wereld geïmporteerd; zuivel- en vleesprodukten worden naar deze landen geëxporteerd. Groen Links bepleiten een fundamentele ommezwaai in dit systeem door een verschuiving van lastendruk op arbeid naar investeringen, grondgebruik, energie, en grondstoffen.

DEMOCRATISERING

- ★ Om een rechtvaardiger economisch stelsel te bereiken is het nodig te streven naar een socialisering van de economie die tot uiting komt in een democratisch beheer van de belangrijkste industrien en financiële instellingen. Het beleid van deze ondernemingen moet passen in een op te stellen landelijk sociaal-economisch plan. In dit kader past het niet overheidsbedrijven te privatiseren; integendeel, deze moeten verder gedemocratiseerd worden.
- ★ Regering en parlement stellen een sociaal-economisch plan op hoofdlijnen vast met als uitgangspunten behoud en herstel van het milieu, energiebesparing, investeringen in maatschappelijk nuttige sectoren en herverdeling van werk en inkomens. Dit plan moet ruimte bieden aan een regionale en bedrijfstakgewijze sturing en invulling. De positie van het midden- en kleinbedrijf moet worden versterkt.
- ★ Het aantal onderwerpen van bedrijfsbeleid waarvoor de instemming van de Ondernemingsraad is vereist krachtens de Wet op de Ondernemingsraden dient drastisch te worden uitgebreid. In ieder geval moet dat gelden voor reorganisaties, ingrijpende technologische vernieuwing, milieumaatregelen en fusies en voor benoemingen van het management.

internationale mensenrechten

**VREDE, VEILIGHEID,
ONTWIKKELING
& SOLIDARITEIT**

Wapenbeheersing, wapenvermindering en ontwapening zijn wezenlijke voorwaarden voor vrede en veiligheid. De bestrijding van de wereldwijde aftakeling van het milieu en het verkleinen van de wijde kloof tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden zijn evenzeer noodzakelijk om te kunnen spreken van vrede. Het "Brundtlandrapport" van de Verenigde Naties ("Our common future") heeft nog eens overduidelijk de samenhang van al deze zaken onderstreept.

Het beleid mbt vrede en veiligheid is tot nu toe te veel geplaatst in het enge kader van de "militaire verdediging". Met voorbijgaan aan positieve ontwikkelingen in Oost Europa (differentiatie, democratisering, wapenvermindering) gaat het Westen nog steeds door op het oude stramien. Tegenover de alternatieven en het verzet van de vredesbeweging neemt de NAVO toch weer het voortouw tot een nieuwe bewapeningsronde: de modernisering van de (nukleaire) korte drachtwapens. Groen Links wijst deze ontwikkeling met kracht af: de "Koude Oorlog" is definitief afgelopen!!

Wij pleiten voor het nemen van maatregelen die het draagvlak voor ontspanning en toenadering vergroten. Initiatieven tot Oost-West samenwerking op het gebied van de economie, de cultuur, het milieu, het versterken van de mensenrechten. Initiatieven, gericht op verdergaande democratisering in Oost en West Europa, en gericht op het beeindigen van de deling van Europa, op basis van de akkoorden van Helsinki. De gemeenschappelijke veiligheid dient op sociale en niet op militaire middelen te worden geënt.

De Nederlandse politiek wordt gericht op de afbouw van beide militaire machtsblokken: NAVO en Warschaupakt.

Met andere woorden: het buitenlands beleid moet gericht worden op samenwerking met neutrale en niet gebonden landen, met als konsekwentie het uittreden uit de NAVO en de WEU.

Het leger, zoals dat nu bestaat, past niet in het door Groen Links voorgestane veiligheidsbeleid. Het zal moeten worden omgevormd tot een organisatie met taken die een werkelijke bijdrage kunnen leveren aan vrede en veiligheid op nationaal, Europees en mondiaal niveau. Voorbeelden van zulke taken zijn VN-vredesmissies en inzet bij calamiteiten.

Groen Links wil bovendien:

- Geen modernisering van nucleaire korte afstandwapens, geen vervanging van de Lance-raket.

- Het afstoten van de nucleaire taken van het Nederlandse leger

- Geen nieuwe ("conventionele") wapensystemen maar een drastische vermindering van de bestaande conventionele bewapening.

- Stopzetting van wapenproductie en wapenexport en omschakeling naar civiele productie.

- Een stelselmatige verlaging van het defensiebudget.

- Vorming van een vredesfonds.

- het terugtrekken van de Nederlandse troepen uit de Bondsrepubliek

- Het bestrijden van initiatieven, gericht op een Europeese kernmacht of andere vormen van een geïntegreerde Westeuropese defensie.

- Geen deelname aan buitenlandse militaire interventies (NAVO of WEU), of het verlenen van faciliteiten daartoe.

- Geen uitbreiding van militaire oefenterreinen; omvorming van bestaande militaire oefenterreinen tot nationale landschapsparken.

- Een verbod voor Nederlandse onderzoekscentra op verder onderzoek in de militair-technologische sfeer (o.a. SDI).

- Hervatting van het – onlangs stilgelegde – onderzoek naar sociale verdediging.

- Verbod van productie, bezit en export van bacteriologische en chemische wapens.

EUROPA

De economische eenwording, die zich nu nog beperkt tot de landen van west europa, zal, meer dan tot nu toe, moeten voldoen aan de eisen van rechtvaardigheid en democratie. Bovendien zal ze gericht moeten zijn op verbreding, ook tot landen van Oost Europa. Op die wijze kan de Europese gemeenschap een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van de politiek-militaire konfrontatie tussen Oost en West en aan de uitwerking van de akkoorden van Helsinki.

Om deze rol op een verantwoorde wijze te kunnen spelen zal het Europeese parlement volledige wetgevende en kontrolerende be-

voegdheden moeten krijgen. Alleen die beleidstereinen worden naar EG niveau getild waarvoor werkelijk een internationale aanpak noodzakelijk is. Dit laat de bevoegdheden onverlet om op nationaal niveau betere en verdergaande maatregelen te nemen. Het tot een oplossing brengen van de milieuproblematiek, het ontwikkelen van een Europees sociaal beleid, het terugdringen van de structurele overproductie in de landbouw en de uitbreiding van economische, sociale en kulturele overeenkomsten met de landen van Oost Europa zijn – naar ons inzicht – voor de EG de eerste prioriteiten. De samenwerking tussen Oost en West zal niet alleen op staatsniveau vorm moeten krijgen: ook informele kontakten tussen burgers of organisaties uit beide blokken betekenen een belangrijke bijdrage aan het proces van ontspanning en afbraak van het vijanddenken. Zulke kontakten moeten daarom gestimuleerd en gesteund worden.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De situatie in veel zgn.ontwikkelingslanden is explosief. Veel landen – met name in Afrika en Latijns-Amerika – kampen met torenhoge inflatie- en schuldenproblemen. Waar het Internationale Monetaire Fonds en de Wereldbank "te hulp" schieten is de prijs die voor deze hulp betaald moet worden een bezuinigingspolitiek die vaak leidt tot afschaffing van sociale voorzieningen voor de armsten ,een nog grotere werkloosheid en bezuinigingen op onderwijs en gezondheidszorg. Tegelijkertijd worden door importbeperkingen, heffingen en quota de grenzen van de westerse markten voor de export van eind(textiel, lederwaren) en landbouwprodukten van de armen vrijwel gesloten. De structurele ongelijkheid op wereldschaal is een voortdurende bedreiging van vrede en veiligheid. Ook op nationaal niveau is sprake van een grote structurele ongelijkheidin ontwikkelingslanden. In aan aantal landen wordt de situatie verergerd door spilzucht en corruptie van de elites. Hun prioriteit – het opbouwen van een moderne economie met behulp van dure technologieën – past wel goed in het straatje van de multinationals, maar komt vooral die elites zelf ten goede.

Niet alleen de geïndustrialiseerde landen krijgen de rekening gepresenteerd van de verloedering van het milieu, ook de landen van de derde wereld zijn het slachtoffer. Zo worden zij gebruikt als goedkope dumpplaats voor chemisch en nucleair afval van het Noorden. Een andere dreiging is de op grote schaal optredende erosie, veroorzaakt door ontbossing en verkeerd bodemgebruik. Ook in het buitenlands beleid en dus ook bij ontwikkelingssamenwerking moet herstel van het milieu een hoge prioriteit hebben.

Ontwikkelingssamenwerking moet erop gericht zijn de verschillen in economische kracht tussen landen af te breken, moet gericht zijn op de behoeften van de bevolking en op het versterken van de democratie en de mensenrechten, op een gemeenschappelijke aanpak van de wereldwijde milieuproblematiek en op een verbetering van de positie van vrouwen. Vaak wordt de indruk gewekt dat het in de Derde Wereld een en al ellende is. Ondanks de armoede bloeien er talrijke initiatieven. Men staat niet apathisch aan de kant maar neemt steeds meer het lot in eigen handen: op kleine schaal maar ook in breder verband. Zo zullen Derde Wereld-landen de ruimte krijgen om eigen prioriteiten te bepalen en zelf economische en sociale programma's uit te voeren.

Daarom wil Groen Links:

- Het UNCTAD-voorstel om een aantal schuldenlanden tenminste 30% van de bestaande schuld kwijt te schelden, wordt door Groen Links ondersteund.

- Ontwikkelingssamenwerking wordt allereerst gericht op het ontwikkelen van een duurzame, zelfvoorzienende landbouw en bestrijding van de armoede. Financiële en economische steun is gericht op de werkelijke behoefte en mogelijkheden van ontwikkelingslanden.

- De rol van IMF en wereldbank wordt teruggedrongen ten gunste van (nieuwe) VN-organisaties, waarin de ontwikkelingslanden meer zeggenschap hebben.

- De macht van multinationale ondernemingen moet worden ingeperkt, d.m.v. bilaterale handels- en investeringsverdragen. Het gaat

hierbij om afspraken over arbeidsvoorwaarden, herinvestering van winsten technologie-overdracht en internationale zeggenschap van ondernemingsraden.

- Nederland voert de begroting voor ontwikkelingssamenwerking op naar 2% van het BNP. De begroting wordt gezuiverd van posten die niet onder ontwikkelingshulp gerekend kunnen worden. Deze hulp dient ongebonden te zijn.

- Nederland bepleit het tot stand komen van grondstoffenovereenkomsten ter versterking van de positie van de ontwikkelingslanden.

- Milieu-, vredes-, en ontwikkelingsbeleid moet door de basis van de samenleving worden gedragen. Aan lokale en provinciale overheden moet veel meer beleidsruimte gegeven worden om bewustwording en concrete betrokkenheid te realiseren. Daarvoor moeten ook meer geldmiddelen beschikbaar worden gesteld.

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

In haar buitenlands beleid zal Nederland konsekwent moeten opkomen voor herstel of versterking van zowel de sociale als de politieke grondrechten van de mens. Zo mogelijk binnen organisaties als de VN, maar zo nodig ook daarbuiten, zelfstandig.

Bevrijdingsbewegingen en oppositionele groepen, die zijn gericht op het beeindigen van onderdrukking en uitbuiting en op het creëren van een samenleving die wordt gekenmerkt door democratie, rechtvaardigheid en respect voor de mensenrechten, moeten door Nederland daadwerkelijk worden ondersteund.

Belangrijke prioriteiten voor Groen Links zijn:

- De apartheid in Zuid Afrika wijzen wij ten scherpste af. Wij steunen het ANC en UDF. Op eigen initiatief en – waar mogelijk – in het kader van internationale organisaties bepleiten wij een economische, sociale en kulturele boycot van het apartheidsregiem, zoals de opzegging van het luchtvaartverdrag en een kolenboycot.

- Steun aan de Frontlijnstaten en aan de strijd van SWAPO voor een democratisch en onafhankelijk Namibie.

- Nederland moet de Palestijnse staat, zoals die door de PLO is geproklameerd, erkennen. Wij zetten ons in voor een internationale conferentie, waaraan alle betrokken partijen deelnemen, inclusief de PLO als vertegenwoordiger van het palestijnse volk. Het doel van deze conferentie moet zijn een vredesregeling die uitgaande van de erkenning van het bestaansrecht van beide staten leidt tot veilige en erkende grenzen voor Israel en een toekomstige Palestijnse staat.

- Vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten verzetten we ons tegen opname van Turkije in de EG

- Vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten bepleiten wij de opschorting van de ontwikkelingshulp aan Indonesie in het kader van de IGGI. Onafhankelijkheid voor Oost-Timor en Irian Jaya.

- De herstelbetalingen aan Suriname kunnen hervat worden.

- Afschaffing van de visumplicht en verblijfsbeperkingen voor Surinamers naar/in Nederland.

- De Sandinistische regering van Nicaragua, staat onder zware druk van vooral de VS. Het vredesproces in Midden Amerika o.l.v. de Contadora-groep wordt krachtig ondersteund. De bevolking van Nicaragua verdient onze solidariteit. Militaire interventies, al of niet verkapt, worden ten scherpste afgewezen.

ecologische mensenrechten

MILIEU

En schoon milieu en een uitgebalanceerde natuur zijn basisvoorwaarden voor het bestaan en het welzijn van mensen.

Daarom zijn ze voor ons tevens de randvoorwaarden voor onze politieke stellingname op alle terreinen. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor onze visie op de inrichting van de economie: productie en consumptie worden zo

* Gemeenschapsgrond wordt niet verkocht, maar in erfpacht uitgegeven.

* Meer groen in de Randstad.

democratische mensenrechten OVERHEID, DEMOKRATIE EN GELIJKE RECHTEN

Wanneer Groen Links gelijke rechten en gelijke behandeling voor iedereen, een milieuvriendelijke produktie en konsumptie, een menswaardig inkomen voor iedereen, een actieve vredespolitiek als uitgangspunt voor haar optreden beschouwt, dan is zij niet zo naïef om te denken dat als je nou maar een overheid hebt die veel, zo niet alle bevoegdheden heeft, het allemaal wel in orde komt.

Het is onze stellige overtuiging dat de overheid wel de voorwaarden voor een dergelijke politiek moet scheppen, maar dat de invulling, het waarmaken ervan, slechts tot stand komt door de actieve bemoeienis en invloed van de mensen zelf.

Daarvoor is nodig dat de terreinen waarop mensen zeggenschap kunnen uitoefenen worden uitgebreid. Allereerst gaat het om het terrein van de economie: niet alleen het bestaan van de mensen, maar ook de mogelijkheden van de overheid om richting te geven aan de maatschappelijke ontwikkeling worden sterk bepaald door beslissingen die ten aanzien van de produktie van goederen en diensten worden genomen: investeringen, werkgelegenheid, arbeidsomstandigheden, inkomensverdeling en de bestemming van de opbrengsten van de produktie liggen nu nog veelal in de handen van enkelen, die daarover aan niemand verantwoording schuldig zijn. Het is voor Groen Links ongerijmd dat zaken als zeebrapaden, onderwijs en de aanschaf van oorlogsmaterieel wel voorwerp zijn van democratische besluitvorming, terwijl de wijze waarop het overgrote deel van ons nationaal inkomen wordt verdiend en besteed daaraan niet onderworpen is. Terwijl daar uitgemaakt wordt hoeveel geld er wordt besteed aan het vervuilen van ons milieu en aan het schoonmaken ervan, hoeveel geld er beschikbaar is voor winsten, voor werk, voor lonen en voor uitkeringen. Daaruit blijkt dat de werking van onze democratie tekort schiet. Dat is niet alleen met of door de overheid (of meer overheid) op te lossen. Dat zou immers tot regelzucht leiden die alleen effectief is als de overheid op alle hoeken van de straat toeziet op de naleving. Het is ook een valse probleemstelling: als je niet alles wil overlaten aan, of afhangen van, het marktmechanisme betekent dat niet automatisch dat je dus voor de overheid als regelaar van het maatschappelijk verkeer kiest. Er is meer op aarde dan markt of overheid: de mensen zelf beschikken over tal van organisaties die heel wel een belangrijke rol kunnen spelen in het proces van menings- en besluitvorming over tal van zaken: vakbonden, woningcorporaties, medezeggenschapsorganen, ondernemingsraden, levensbeschouwelijke organisaties, etc. Oftewel: democratie is veel meer dan een formele overheid!

Daarom wil Groen Links het volgende:

* Niet-Nederlanders die drie jaar in Nederland duurzaam verblijven en dus ingezetenen zijn, hebben gelijke rechten en worden gelijk behandeld. Dit betekent o.a. actief en passief kiesrecht voor alle ingezetenen op alle niveau's en een wettelijke garantie op gelijke behandeling.

* Diskriminatie op grond van ras, huidskleur, levensbeschouwelijke overtuiging, sekse, seksuele voorkeur, of op welke grond dan ook, wordt actief bestreden. Groen Links zal het initiatief nemen tot een algemene Wet op gelijke behandeling, zonder uitzonderingsbepaling.

* Uitbreiding van democratie, naar terreinen en ook naar vormen; volledige openbaarheid en decentralisatie van bestuur; dat betekent meer financiële armslag voor lagere overheden (o.a. 100% vergoeding bijstandskosten; geen uitbreiding eigen belastinggebied); overdracht van bevoegdheden naar zelforganisaties van direct betrokkenen; meer zeggenschap voor ondernemingsraden, versterking van de positie van konsumenten- en patiëntenorganisaties; invoering van een vorm van referendum.

* Versterking van de positie van gemeenteraden en Provinciale Staten: uitbreiding van bevoegdheden; verkiezing van burgemeesters en commissarissen der koningin door gemeentera-

den resp. provinciale staten; positieverbetering voor raads- en statenleden; invoering van he duo-wethouderschap; meer ondersteunings- en onderzoeksmogelijkheden voor gekozenen. De funktie van de Eerste Kamer dient heroverwogen te worden. Een orgaan voor toetsing van wetgeving is nuttig en nodig, maar de vorm en samenstelling daarvan is ter discussie.

Overigens is de PSP van mening dat erfelijke staatsfuncties in strijd zijn met democratische principes en dat de monarchie derhalve afgeschaft dient te worden.

* Groen Links streeft naar een drastische verhoging van het percentage vrouwen in vertegenwoordigende lichamen en het openbaar bestuur.

* Bij voorkomen en bestrijden van kriminaliteit dienen de grenzen van zorgvuldigheid scherp in acht te worden genomen: infiltratie, anoniem dagvaarden, anoniem getuigen, legitimatieplicht, onbeperkt fouilleren en omkering van bewijslast zijn zaken die die grenzen overschrijden en daarom dienen te worden afgewezen.

* Een actieve bestrijding van potenrammerij en seksueel geweld is noodzakelijk.

* Bescherming tegen inbreuken op democratische rechten en vrijheden: effectieve democratische controle van inlichtingen- en veiligheidsdiensten; een onafhankelijke klachtenprocedure t.a.v. politie-optreden. De taken van de politie moeten in eerste instantie gericht zijn op dienstverlening en preventie. De democratische controle op het politie-optreden moet worden vergoot. Ten aanzien van het beleid op het gebied van openbare orde is de gemeenteraad het hoogste orgaan. De burgemeester behoort verantwoording af te leggen over het gehele politiebeleid en -beheer aan de gemeenteraad.

* Beperking van het optreden van particuliere bewakingsdiensten; aanscherping van de privacywetgeving.

* Voor iedereen toegankelijke en betaalbare rechtshulp; volledige handhaving van bezwaaren beroepsmogelijkheden tegen overheidsbeslissingen.

* Een humaan en ruimhartig toelatings- en opvangbeleid voor vluchtelingen die, als persoon of als lid van een groep, bloot staan aan vervolging, onderdrukking of oorlogsgeweld.

* Een gedifferentieerd drugsbeleid, dat onderscheid maakt tussen hard- en softdrugs, tussen handelaren en gebruikers: concentratie op de harddrugs, harde bestrijding van de handel daarin, goede opvang- en afkickvoorzieningen voor verslaafde gebruikers. In dat kader kan selectieve en gecontroleerde verstrekking overwogen worden. Op internationaal niveau moet Nederland streven naar decriminalisering van drugsgebruikers.

* Er moet een wettelijke regeling voor euthanasie komen, waarin de persoonlijke keuzevrijheid bepalend is en gegarandeerd wordt, en het levensbeeindigend handelen onder nadere bepalingen van zorgvuldig medisch handelen, niet strafbaar wordt gesteld.

* De ontwikkeling op het terrein van technologie roept principiële vragen op. De toegankelijkheid van die ontwikkelingen, de bescherming van de privacy en de democratische controle erop komen in het gedrang. Maximale openheid en controle, zowel door democratische organen als door direct betrokkenen is vereist. Toetsing van ontwikkelingen dient plaats te vinden met als criterium de bescherming van mens en milieu. Normstelling t.a.v. genenmanipulatie en de ethische aspecten daarvan is noodzakelijk.

* Een verscherpte wetgeving en een actiever vervolgingsbeleid op basis waarvan de rechter racistische organisaties kan verbieden en ontbinden.

* De vijfde mei is een nationale feestdag en moet een vrije dag zijn voor iedereen.

* Het recht op staking moet in de grondwet worden vastgelegd.

* Groen Links vindt die vormen van buitenparlementair verzet geoorloofd die gewelddoos zijn en als doel hebben wezenlijke belangen of principiële zaken aan de orde te stellen. Kriminalisering hiervan wijzen wij af.

sociaal-culturele mensenrechten OM DE KWALITEIT VAN HET BESTAAN

Persoonlijke zelfstandigheid, democratisering, geweldloosheid, creativiteit, verdraagzaamheid en emancipatie zijn trefwoorden voor de kwaliteit van de samenleving die Groen Links die voor ogen heeft. Het zelfstandige tot ontplooiing komen middels een gelijkwaardige bereikbaarheid voor iedereen van werk, opleiding en voorzieningen is een omschrijving van die kwaliteit. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn een woon- en werkomgeving waarin de macht tot het nemen van beslissingen een door alle betrokkenen gedeelde macht is. De emancipatie van vele groepen in onze samenleving moet niet alleen door noodzakelijke regelgeving, maar ook door strijd en solidariteit afgedwongen worden.

Groen Links gelooft niet in 'de nieuwe mens', maar wel in de golfslag van een maatschappelijke ontwikkeling die kan leiden tot een aanmerkelijke verbetering van onderlinge menselijke verhoudingen.

Maar dan moet het CDA/VVD beleid van eenzijdige bezuinigingen, vergroten van sociale tegenstellingen en verloedering van immateriele zaken fundamenteel worden omgebogen.

Elders in dit programma worden al de belangrijke economische voorwaarden voor zo'n ander beleid geschetst: arbeidstijdverkorting, inkomensnivellering, herverdeling van betaald en onbetaald werk en een geïndividualiseerd stelsel van sociale zekerheid en belastingen. Maar dat is niet voldoende. Er is meer nodig opdat mensen zelfvertrouwen opbouwen, weerbaar worden en hun verbeelding de vrije loop laten.

FEMINISERING/EMANCIPATIE

* Hoewel de tweede feministische golf een groot aantal veranderingen ten goede teweeg heeft gebracht, zijn we nog ver af van een gefeminiseerde samenleving. Er bestaan nog vele vormen van directe en indirecte discriminatie: kostwinnersbevoordeling, lage status deeltijd, familierecht, arbeidsrecht, onderwijs en gezondheidszorg. De directe discriminatie moet bestreden worden door een zorgvuldige individualisering van alle wetgeving, die elk wettelijke achterstelling van vrouwen teniet doet. De indirecte discriminatie, die veroorzaakt door machocultuur en heteronormen, moet, naast de hiervoor genoemde veranderingen in wetgeving, vooral bestreden worden via emancipatoir onderwijs, zelforganisatie en een feminisering van alle maatschappelijk terreinen, van politie tot sport en van wijkraad tot Tweede Kamer.

* De vele groeperingen die opkomen voor hun eigen emancipatie moeten volwaardig aan alle aspecten van het maatschappelijk leven deel kunnen nemen. Dit houdt in dat zelforganisaties van ouderen, gehandicapten, homo's, jongeren, vrouwen en migranten recht hebben op faciliteiten, structurele beleidsbeïnvloeding en zonodig aangepaste culturele-, vervoers-, gezondheids- en woonvoorzieningen.

MEDIA

* Pluriformiteit is een belangrijke peiler voor de vrijheid van meningsuiting. Omdat monopolieposities hiermee op gespannen voet staan moeten mediaconcentraties wettelijk verboden te worden.

* Er moet een doeltreffende regeling voor steunverlening aan zelfstandige dagbladen komen, zodat een pluriforme pers zonder afhankelijkheid van adverteerders mogelijk is.

* De vaste boekenprijs blijft gehandhaafd met toepassing van het 0% BTW-tarief.

* Groen links is voorstander van het huidige publieke omroepstelsel. Echter, lidmaatschap van een omroep en een abonnement op het omroepblad moet worden ontkoppeld. Verdere uitbreiding van reclame wordt afgewezen. Lokale en regionale omroepen moeten meer mogelijkheden krijgen.

SPORT & RECREATIE

* De actieve en passieve sportbeoefening vervult een belangrijke rol in de ontspanning van veel mensen. De overheid heeft de taak om sportvoorzieningen beschikbaar te stellen, met name ook voor de recreatieve sportbeoefening.

* Sterk milieuvervuilende sporten dienen verboden te worden.

* Gehandicapten worden door financiële en facilitaire maatregelen in staat gesteld te sporten.

* Om excessen bij voetbalwedstrijden te voorkomen wordt de verkoop van alcohol op en rond de velden verboden en een wettelijke verplichting tot het hebben van alleen zitplaatsen voor het betaald voetbal ingevoerd.

KUNST

* De kwaliteit van de samenleving wordt in belangrijke mate bepaald door de ruimte die zij biedt aan kunst en cultuur. De inspirerende en verrijkende invloed hiervan is van onschatbare betekenis voor mens en maatschappij. Ze verruimt de blik, inspireert de hersenen en prikkelt de verbeelding. Die invloed wordt versterkt als aan een aantal basisvoorwaarden wordt voldaan, die een veelzijdiger aanbod mogelijk maken. Groen Links pleit voor een forse verruiming van het kunstbudget, werkfaciliteiten en bestaanszekerheid voor kunstenaars, een voldoende aantal, regionaal gespreide, podia, musea, oefenruimtes en kunstopleidingen.

* Door het kabinet Lubbers zijn prioriteiten verlegd van traditionele kunstuitingen naar vernieuwende en controversiële uitingen. Maar omdat dit binnen een gelijkblijvend budget is gebeurd, is er nog steeds sprake van een schrale situatie. Stimulering van experimenten is derhalve een eerste vereiste. Dit geldt ook voor culturele initiatieven van migranten.

* Een brede kunstzinnige vorming moet gevoed worden door bereikbare basisvoorzieningen. Derhalve pleit Groen Links voor gratis lidmaatschap van bibliotheken en een gratis museumjaarkaart.

* Amateur kunstbeoefening en jongerencultuur zijn een belangrijke voedingsbodem voor een culturele traditie. Van volkstoneel tot muurschildering: het is de taak van de overheid om die faciliteiten te bieden waardoor deze kunstbeoefening tot in alle uithoeken van zijn bestaan kan bloeien.

* Er moet een Ministerie van Cultuur komen, waar onderwijs, kunsten, wetenschappen en media onder vallen.

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktenbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

stikkers meesturen

Toen op het laatste congres de nieuwe stikkers werden uitgedeeld, was (bijna) iedereen laaiënd enthousiast. Het formaat is uitstekend geschikt voor lantaarnpalen, en de kleuren zijn leuk en opvallend. En toch heeft (bijna) geen enkel afdelingsbestuur eraan gedacht een exemplaar mee te sturen met de plaatselijke afdelingsberichten. Alleen in Zwolle en omgeving hebben op die manier alle partijgenoten een exemplaar van de nieuwe sticker gekregen. Volgende maand alsnog meesturen?

zwolse brieven

De CPN-afdeling Zwolle is een brievencampagne begonnen voor het lot van enkele gearresteerde Chilenen. Dat blijkt uit een artikel in de Roodvinger. Een van de gearresteerde Chilenen woonde vroeger in Zwolle. Hij is op loze beschuldigingen gearresteerd en van zijn broodwinning beroofd. De CPN-afdeling heeft in het Spaans nu een brief afgedrukt, die mensen kunnen opsturen naar het Hof van Justitie in Santiago. De brief is verkrijgbaar bij de CPN-afdeling Zwolle.

100 jaar 1 mei

In de aktiekrant van het Groningse CPN-distrikt wordt erop gewezen, dat volgend jaar het honderdjarig bestaan van de internationale 1 mei-viering wordt gevierd. In 1889 stuurde de Franse arbeiderspartij een uitnodiging naar alle arbeiderspartijen in Europa en de Verenigde Staten, om hun jaarlijkse congres bij te wonen. Daar werd een resolutie aangenomen waarin de „internationale 1 mei-

viering” werd bepleit. Een jaar later werd dat al in de praktijk gebracht. Het Groningse aktieblad heeft een interessant artikel over de ontstaansgeschiedenis, dat het overnemen volgend voorjaar zeker waard is.

primeurs

De CPN-afdeling in Dordrecht is niet zo blij met een landelijke primeur die die gemeente heeft. Dat blijkt uit een artikel in De Dijk, het blad van het CPN-distrikt Rotterdam. Dordrecht is onlangs - als eerste gemeente in Nederland - overgegaan tot de aanstelling van enkele tientallen „stadswachten”, die een soort sociale controle moeten uitoefenen om de „kleine criminaliteit” in de stad terug te dringen. De gecombineerde PSP-CPN-PPR-fraktie vindt dat de gemeente overleg moet voeren met buurthuizen en wijkorganisaties om die controle op een andere manier aan te pakken. De linkse partijen in Dordrecht waren wel tevreden met een andere primeur; Dordrecht heeft als eerste gemeente het gebruik van tropisch hardhout aan banden gelegd. De plaatselijke bouwverordening is er zelfs voor aangepast.

bondgenoten

De Fraktie van Links Brabant heeft het niet zo begrepen op de meeste PvdA-statenleden in Noord-Brabant. Dat blijkt uit een artikel in het jongste nummer van de combi-statenfraktie. Het provinciaal bestuur heeft een mond vol over milieu-bescherming, en heeft zelfs enkele milieu-vriendelijke plannen in voorbereiding. Maar over de aanleg van stukken autosnelweg in de buurt van Tilburg en Den Bosch botsten

de meningen frontaal. Acht statenleden van de PvdA steunden de kritiek van Links Brabant op het „politiek ongeloofwaardige beleid”, maar de rest stemde vrolijk met CDA en VVD mee. Hoezo zijn de sociaaldemocraten onze natuurlijke bondgenoten? zo vraagt men zich af.

natuurbebouwing

Het Hilversumse politieke maandblad Infra-rood doet uitgebreid verslag van de succesvolle PSP-CPN-PPR - aktie tegen bouwplannen in Hilversumse natuur- en heidegebieden. De PvdA-wethouder had voorgesteld tientallen hectaren te bebouwen met kantoren en woningen. Binnen vier dagen waren er duizenden handtekeningen opgehaald, en de raadsvergadering werd bijgewoond door enkele honderden verontruste bewoners. Onder die publieke druk moest de gemeenteraad bakzeil halen, en werd de uitspraak gedaan dat er in natuurgebieden niet zal worden gebouwd.

max havelaar

Een handig overzicht maken kan soms verhelderend werken. Het blad Infrarood van PSP-CPN-PPR-Hilversum geeft een opsomming van de winkels, waar Max Havelaar-koffie te koop is. Handig voor het boodschappenlijstje. Want als je het eenmaal weet, dan gaat de rest vanzelf.

combi-frakties

In gemeenten waar de CPN-gemeenteraadsfraktie samenwerkt met PSP en PPR zijn de afdelingsbesturen druk bezig met de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen die volgend jaar worden gehouden. Uit meerdere CPN-afdelingsbladen en combi-bladen blijkt, dat op bestuursniveau al gesproken wordt over voortzetting van de samenwerking. In o.m. Wageningen en Eindhoven gaat de discussie zelfs een stapje verder. Moet er een plaatselijke fusie komen? Een gecombineerde

overgeheveld zijn naar de EG. Het Europese parlement moet meer te zeggen krijgen over zaken die internationaal geregeld moeten worden. In principe moet het bestuur zo dicht mogelijk bij de mensen plaatsvinden, dus het overige beleid moet een bevoegdheid blijven van de nationale parlementen.” De Regenboogfractie heeft overigens een initiatief in voorbereiding om het „gat in de democratie” bij het Europese parlement te dichten.

1992 en het sociale beleid

Er is al veel geschreven over het magische jaar 1992. De totstandkoming van een interne markt wordt regelmatig op nationaal niveau gebruikt als voorwendsel om bepaalde maatregelen wel of juist niet te nemen. „Het jaar 1992 wordt weliswaar veel genoemd, maar het gaat hier eigenlijk alleen nog maar om maatregelen om de interne grenscontroles in de EG af te schaffen. Hoewel de totstandkoming van de interne markt vooral de economische integratie tot doel heeft, heeft dit vooral op sociaal terrein behoorlijk wat consequenties. Van de 300 richtlijnen waarover de EG moet beslissen gaan er slechts 6 over het sociale beleid. Vijf daarvan, over veiligheid en gezondheid op de werkplek, zijn inmiddels goedgekeurd. De 6e richtlijn in dit verband betreft de zeggenschap van werknemers in de internationale ondernemingen. Over de inhoud van deze richtlijn is overigens nog niets bekend.” De sociale dimensie behelst dus maar een klein deel van de te nemen besluiten.

lijst is in veel gemeenten en steden al gemeengoed. Nu worden her en der de discussies aangezwengeld over mogelijke fusies, of overdracht van partijafdelingstaken aan een „stedelijke gezamenlijkheid”.

gelderland

Irene Maat gaat de statenfraktie van Gelderland verlaten. Ze heeft er twee jaar ingezeten. Blijde gezinsomstandigheden hebben haar doen besluiten terug te treden. Ze wordt opgevolgd door CPN-er Ton Hobo uit Apeldoorn.

utrechts bad

In het blad Compost van het CPN-distrikt Utrecht wordt verslag gedaan van de succesvolle aktie van de Utrechtse bevolking om het openlucht zwembad Noorderbad te houden. Een aantal partijgenoten is nogal aktief geweest in een comité dat heeft gepleit voor open houden. De gemeenteraadsfraktie heeft er ook het nodige „gewicht tegenaan gegooid”, en uiteindelijk is het college van B. en W. door de bocht gegaan.

zitten slapen?

De PSP-CPN-fraktie in de provinciale staten van Utrecht heeft zich bijzonder boos gemaakt over de gemakkelijke manier waarop GS een extra subsidie van enkele tonnen gaf aan de provinciale VVV. Die krijgt van Utrecht op jaarbasis al ruim 4 ton. Plotseling was er een tekort van drie ton. Binnen een paar weken had GS de zaak al rond. De PSP-CPN-fraktie heeft tegen die „goedgeefsheid” geprotesteerd. In het bestuur van de VVV zitten twee gedeputeerden als waarnemer. Hebben die niets zien aankomen? Hebben die zitten te slapen? De kwestie was goed voor menig bericht in de regionale pers.

europese verkiezingen

vervolg van pag. 1

bedreigd. De Stichting tegen Vrouwenhandel bracht dit in de publiciteit. Nel van Dijk vroeg, overigens met succes, in een resolutie aan de Nederlandse regering deze vrouw niet uit te wijzen, red.) De resultaten van deze internationale conferentie gebruikt de Regenboog in haar parlementaire werk. Een ander effect van deze bijeenkomsten is dat er internationale netwerken ontstaan van belangengroepen. „Rond het onderzoek naar de voortplantingstechnieken werden op EG-niveau hoorzittingen georganiseerd waar louter deskundigen uitgenodigd werden. Dit betekende dat er nauwelijks vrouwen aan de discussie deelnamen. De Regenboog heeft toen vanuit een feministische invalshoek een bijeenkomst georganiseerd. Met de resultaten hiervan worden de voorliggende rapporten geamendeerd.” Eén van de meest in het oog lopende resultaten is het verbod op het gebruik van groeihormonen in de veeteelt geweest. „Het voorstel van de Europese commissie was aanvankelijk om alleen natuurlijke hormonen toe te staan. Bram v.d. Lek heeft toen benadrukt dat nauwelijks te controleren is of er sprake is van toepassing van natuurlijke of chemische hormonen. Door ook de bezwaren van bijvoorbeeld kleine boeren en milieugroepen onder de aandacht te brengen wijzigden het Europese parlement en zelfs de Ministerraad hun standpunt. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een verbod op het gebruik van hormonen. Hierover is toen een handelsconflict met de Verenigde Staten ontstaan. In de VS is het gebruik van hormonen niet verboden en zij beschouwden dit verbod als een concurrentiebeperkende maatregel op de invoer van Amerikaanse vlees naar de EG.” Iceberg, een Europees meldpunt voor discriminatie van homo's en lesbiënes is opgericht tijdens de hoorzitting van de Regenboogfractie. „Er was een bijeenkomst van jongeren tegen racisme. Een deel van de aanwezigen verzocht toen een aparte conferentie te organiseren over het thema 'homo-haat'. Dit leidde vervolgens tot een conferentie over 'aids-discriminatie',

m.n. over de dwang om testen te ondergaan en de internationale afstemming van beleid en wetgeving. De Regenboogfractie werkt mee aan het opstellen van een Europese wet tegen discriminatie.” **europese democratie?** Op 15 juni zijn er weer verkiezingen voor het Europese parlement. Maar het gaat niet om de verkiezingen van een parlement dat dezelfde bevoegdheden heeft als de nationale parlementen. Het Europese parlement heeft slechts een adviserende functie en geen wetgevende en controlerende bevoegdheden. Zij kan bijvoorbeeld geen ministers wegsturen. Het Europese parlement kan slechts met een absolute meerderheid de besluitvorming in de Raad beïnvloeden. „Er zijn en worden bevoegdheden van nationale parlementen overgeheveld naar het Europese niveau zonder dat dit vergezeld gaat met de uitbreiding van de bevoegdheden van het Europese parlement. Dit geldt bijv. voor het landbouwbeleid, maar ook voor het kolen- en staalbeleid. Dit is in feite een gat in de democratie. Met het oog op de realisering van de interne markt zijn sinds kort de bevoegdheden van het Europese parlement wel een klein beetje uitgebreid. Het is nu bijv. mogelijk dat het Europese parlement richtlijnen kan amenderen. Dit betreft dan overigens wel alleen die richtlijnen die betrekking hebben op het verwezenlijken van de interne markt. Een extra beperking daarbij is wel dat er tenminste 260 leden voor het amendement moeten stemmen, want anders is het niet rechtsgeldig. Zelfs als het amendement aangenomen wordt kan de commissie dit naast zich neerleggen. Stemt de commissie met het amendement in, dan kan nog altijd de Raad, mits unaniem, het amendement naast zich neerleggen.” Er valt in dat opzicht dus nog het een en ander te verbeteren. Maar als de bevoegdheden van het Europese parlement uitgebreid worden, dan gaat dit ten koste van de invloed van nationale parlementen. „De Regenboog is dan ook alleen voorstander van het uitbreiden van bevoegdheden van het Europese parlement voor die zaken die toch al

„Gelukkig komt het 'sociale aspect' steeds meer in discussie en daarmee op de politieke agenda. Maar eigenlijk valt dat onderwerp buiten de hele procedure voor de totstandkoming van de interne markt. Daarvoor dient een aparte procedure opgesteld te worden. Terugkerend probleem daarbij is de ingewikkelde besluitvorming binnen de EG, wat telkens weer als een rem werkt op het nemen van maatregelen om problemen aan te pakken. In de Raad vindt besluitvorming plaats op basis van het unaniniteits-principe. Is één lid tegen dan gaat het voorstel niet door. Wordt de Raad het onderling niet eens, en dat gebeurt regelmatig, dan komt er dus niets van terecht. Hoogstens kan men dan via een plechtige verklaring een aantal intenties aangeven. Maar in de praktijk stelt dat niet veel voor.”

milieu

In de verkiezingscampagne zal de nadruk liggen op het milieubeleid. „Eén van de belangrijke punten daarbij is de terugdringen van het autoverkeer en de beperking van de uitstoot van schadelijke stoffen. Ook hier werkt de ingewikkelde besluitvormingsprocedure vaak als rem. Tot voor kort waren er heel zwakke normen vastgesteld ten aanzien van de uitstoot van uitlaatgassen. Die normen zouden bovendien pas in 1993 ingevoerd worden. Het ging hier om een normering die lager was dan in 1983 in de Verenigde Staten al is ingevoerd. Onder druk van het slechter wordende milieu zijn deze normen nu veranderd. Men wil in 1993 voor Europa nu dezelfde normen invoeren die in 1983 in de VS zijn ingevoerd. Het gebruik van de auto zal verder afgeremd moeten worden, onder andere door verbetering van het openbaar vervoer. Het is waarschijnlijk ook noodzakelijk om de variabele autokosten duurder te maken en zo het autogebruik (niet het bezit) te beperken.” De Regenboogfractie is voor invoering van de kringloop-economie. „Een groot probleem in de Europese economie is de enorme hoeveelheid afval en het grote energieverbruik. De produktie van produkten die uiteindelijk als afval overblijven kost veel energie. Door hergebruik kan het energieverbruik en de berg afval beperkt worden. Uiteindelijk gaat het om een duurzame economie die mens- en milieuvriendelijk is.”

Europese Verkiezingen 15 juni 1989

STEM

Regenboog

lijst 4

**Regenboog is een samenwerkings-
verband van CPN, EVP, PPR, PSP
en ongebondenen**

voorstellen voor de kandidatenlijst van de cpn

Het partijbestuur heeft eind april een commissie ingesteld die tot taak had een voorstel voor de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen voor te bereiden.

Deze commissie heeft alle partijdistricten gevraagd om vóór 26 mei j.l. voorstellen te doen voor de kandidatenlijst.

De commissie heeft zich vervolgens uitvoerig beraden over het voorstel dat zij zou doen voor de samenstelling van die lijst. Daarbij bleken er regelmatig verschillen van mening te bestaan over de verschillende plaatsen van de kandidaten op de lijst. Na een zorgvuldige afweging van de argumenten is de mening van de (wisselende) meerderheid in de commissie doorslaggevend geweest. De voorstellen die nu worden voorgelegd kunnen rekenen op de steun van een meerderheid in de commissie.

Het partijbestuur besloot dit voorstel van de commissie in serieuze overweging aan de conferentie te geven.

Het voorstel voor de eerste 10 plaatsen luidt als volgt:

1. Ina Brouwer, Amsterdam
2. Marius Ernsting, Amsterdam
3. Geert Lameris, Groningen
4. Tara Oedayraj Singh Varma, Amsterdam
5. Tineke van de Klinkenberg, Amsterdam
6. Conny Braam, Amsterdam
7. Jeannette van Beuzekom, Utrecht
8. Jan Berghuis, Heemskerk
9. Herman Meijer, Rotterdam
10. Fré Meis, Groningen

Voor de gezamenlijke lijst levert de CPN 9 kandidaten of zoveel meer als nodig is. Dit laatste kan het geval zijn als er onvoldoende onafhankelijke kandidaten zijn voor de lijst. Om die reden wordt voorgesteld om 10 kandidaten te kiezen op de verkiezingsconferentie. Op de conferentie wordt ter plaatse gestemd. Per plaats wordt een overzicht gegeven van alle kandidaten die voor die plaats op die lijst beschikbaar zijn.

Tot uiterlijk 21 juni a.s. kunnen voorstellen worden gedaan om ook andere dan de voorgestelde kandidaten bij de stemming per plaats te betrekken. De commissie gaat vervolgens na of deze kandidaten beschikbaar zijn voor de plaats waarvoor ze worden voorgesteld.

Het moet daarbij echter wel gaan om reeds gestelde kandidaten. Het is niet meer mogelijk om aan de lijst van gestelde kandidaten nog nieuwe namen toe te voegen. Een overzicht van alle gestelde kandidaten die bewilligd hebben voor een plaats op de lijst is elders op deze pagina afgedrukt.

De stemming vindt schriftelijk plaats in maximaal twee rondes. Wie in de eerste stemronde 50% + 1 van de stemmen krijgt is gekozen. Wanneer niemand 50% + 1 van de stemmen op zich verenigt, vindt een tweede stemronde plaats. In die tweede ronde kan worden gekozen tussen de twee kandidaten die in de eerste ronde de meeste stemmen haalden. Degene die in de tweede ronde de meeste stemmen krijgt is gekozen.

Nadat op deze wijze 10 kandidaten zijn gekozen wordt en bloc gestemd over de volgende 20 plaatsen op de lijst.

Bij de plaatsen 1 tot en met 30 gaat het niet om kandidaten voor de gezamenlijke lijst (voor die lijst leveren wij, zoals bekend, 9 kandidaten, of zoveel meer als nodig is - zie boven -).

Aan de conferentie zal worden voorgesteld om alleen te besluiten over de namen van de 20 volgende kandidaten en om de besluitvorming over de volgorde te delegeren aan het partijbestuur.

Het voorstel van de commissie voor de plaatsen 11 tot en met 30 luidt (in alfabetische volgorde): Bart Blokzijl (Amsterdam), Fenna Bolding (Lelystad), Frans Bruning (Leeuwarden), Nel van Dijk (Sittard), Herma Hofmeijer (Utrecht), Corita Homma (Amsterdam), Elli Izeboud (Amsterdam), Hanneke Jagersma (Beerta), Wemke Ketting (Delfzijl), Marjan Lucas (Nijmegen), Joop Mantel (Rotterdam), Evelien van Onck (Den Bosch), Henk Onderwater (Wormer), Rosa Sala (Amsterdam), Nico Schouten (Amsterdam), Boe Thio (Amsterdam), Joop Verroen (Oud Beijerland), Karin de Vré (Egmond), Rieme Wouters (Delft) en Nelly Wuis (Heerhugowaard).

* Deze mensen hebben enkel bewilligd voor een plaats op een CPN lijst.

overzicht van alle kandidaten die hebben bewilligd voor een plaats op de lijst.

Harrie v.d. Berg (Amsterdam)
Jan Berghuis (Heemskerk)
Jeannette van Beuzekom (Utrecht)
Bart Blokzijl (Amsterdam)
Fenna Bolding (Lelystad)
Conny Braam (Amsterdam)
Ina Brouwer (Amsterdam)
Frans Bruning (Leeuwarden)
Nel van Dijk (Sittard)
Marius Ernsting (Amsterdam)
Bart v.d. Eijnde (Beek en Donk)
Herma Hofmeijer (Utrecht)
Corita Homma (Amsterdam)
Arie Pieter Hoogendam (Delft)
Elli Izeboud (Amsterdam)
Hanneke Jagersma (Beerta)*
Wemke Ketting (Delfzijl)
Tineke v.d. Klinkenberg (Amsterdam)
Geert Lameris (Groningen)
Marjan Lucas (Nijmegen)
Fré Meis (Groningen)
Herman Meijer (Rotterdam)
Gert Noortman (Groningen)
Evelien van Onck (Den Bosch)
Henk Onderwater (Wormer)
Annemiek Onstenk (Amsterdam)
Rosa Sala (Amsterdam)
Jeroen Saris (Amsterdam)
Nico Schouten (Amsterdam)
Jacques v.d. Sneppen (Utrecht)
Martin Swart (Amsterdam)
Boe Thio (Amsterdam)
Tara Oedayraj Singh Varma (Amsterdam)
Pans v.d. Veen (Groningen)
Joop Verroen (Oud Beijerland)
Greta Volders (Finsterwolde)
Karin de Vré (Egmond)
Rieme Wouters (Delft)
Nelly Wuis (Heerhugowaard)*
Inez van Wijngaarden (Groningen)

* Deze mensen hebben enkel bewilligd voor een plaats op een CPN-lijst.

dat kan
6 september
met
GROEN LINKS

de Kamer heeft
communisten

nodig

Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Tel: 020 - 239704. Giro 511002

CPN leden

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

roze zaterdag

Op zaterdag 24 juni 1989 is het weer zover. De jaarlijks terugkerende roze zaterdag, die ditmaal wordt gehouden in Haarlem.

Het motto is dit jaar: Doe normaal.

De demonstratie vertrekt om 14.00 uur vanaf de Kenauplaats, vooraf gegaan door een manifestatie, die om 12.00 uur begint. In de avonden is er in de binnenstad van Haarlem van alles te doen.

Voor meer informatie: Roze Front Haarlem, 023-277422.

zomerscholing cpn afgelast

Vanwege het grote aantal partijbijeenkomsten in de maand juni, onder meer als gevolg van de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen, ziet de scholingsgroep zich helaas genoodzaakt de voor het weekeinde van 30 juni en 1 en 2 juli 1989 geplande CPN zomerscholing af te gela-

ten. Het bij de voorbereiding gebleken enthousiasme over het thema „milieupolitiek”, geeft genoeg reden om op een geschikt moment in het najaar, alsnog een scholingsdag of -week-einde hierover te organiseren.

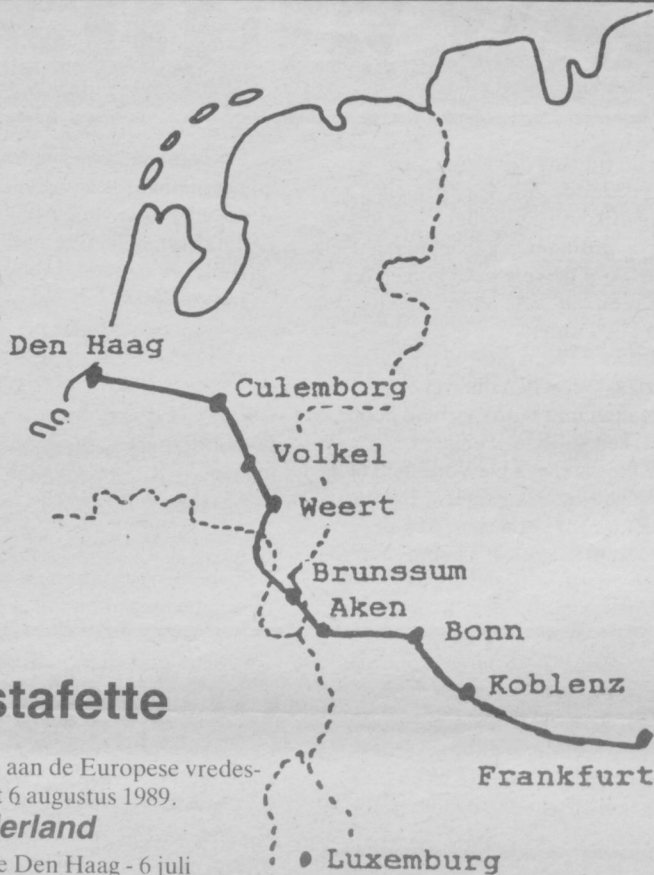
Europese Verkiezingen
15 juni 1989

STEM

Regenboog

Regenboog is een samenwerkingsverband van CPN, EVP, PPR, PSP en ongebondenen.

vredesestafette

Nederlandse bijdrage aan de Europese vredesestafette van 5 juli tot 6 augustus 1989.

route door nederland

5 juli startmanifestatie Den Haag - 6 juli Culemborg - 7 juli Volkel - 8 juli Weert - 9 juli Brunssum - 10 juli vertrek via Bonn naar Frankfurt, aankomst 15 juli.

In genoemde plaatsen wordt 's avonds een manifestatie georganiseerd. Vanuit iedere plaats in Nederland kan een fietstocht georganiseerd worden die aansluit op de route.

informatie en materiaal:

Europese Vredesestafette
p/a Stop de Wapenwedloop,
Nieuwe Keizersgracht 61
1018 VD Amsterdam
tel. 020 - 232535.

CPN

uit: de waarheid van 6 juni 1989

VCN komt met eigen lijst

Van een verslaggever

Het VCN, de afsplitsing van de CPN, zal met een eigen lijst de komende kamerverkiezingen ingaan. Op het aanbod om deel te nemen aan de budeling binnen Groen Links gaat het VCN niet in, zo laat bestuurder Laurens Meerten desgevraagd weten.

Onlangs was er nog een gesprek tussen de besturen van CPN en VCN over de mogelijkheden van verkiezingssamenwerking, waarbij de gedachten van de CPN uitgingen naar een of andere wijze van deelname aan de lijst van Groen Links door het VCN.

Het VCN blijkt daar niets voor te voelen. „We willen uitkomen met een zelfstandige communistische lijst”, aldus Meerten. Het belangrijkste argument voor hem is dat de CPN „op termijn koerst op opheffing”. Maar die opheffingskwestie was indertijd toch de reden voor de PPR om met CPN en PSP te breken, omdat die niet wilden verklaren zich op te heffen? Meerten: „Wij hebben een gesprek gehad met de CPN en daar heeft Marius Ernsting gezegd dat de CPN zal opgaan in een nieuwe politieke formatie en zich op termijn zal opheffen. Dat was voor ons een heel duidelijke uitspraak.”

Onmiddellijk Marius Ernsting gebeld om een reactie: gaat de CPN zich nu wel of niet opheffen? „Klets-koek”, reageert de vice-voorzitter van de CPN, „opheffing is helemaal

niet aan de orde.” Tegelijk maakt Ernsting duidelijk dat het aangaan van de gezamenlijke lijst „geen tijdelijk verschijnsel” is. Niet voor niets is ook in het akkoord opgenomen dat de partijen gaan kijken of en zo ja in welke vorm verdere samenwerking tussen de partijen gestalte zal krijgen. Ernsting ziet dat als het wezen van communistische politiek. „Wat kan er op tegen zijn om bezig te zijn met krachtenbundeling in de politiek?” Voor hem is echte coalitiepolitiek bestaande scheidslijnen ter discussie kunnen en willen stellen. „Kennelijk wil het VCN dat niet.”

vrouwenoverleg cpn

Het landelijk vrouwenoverleg nodigt alle vrouwen uit voor een bijeenkomst op woensdag 14 juni 1989; 20.00 uur Hoogte Kadijk 145, Amsterdam om de tekst van het verkiezingsprogramma te bespreken en eventueel amendementen op te stellen. Heb je geen tijd maar wel opmerkingen, stuur die dan naar Marian Kuijs.

zaterdag 24 juni 1989

Themamiddag over de „Politieke loopbaan van vrouwen” ter afsluiting van de kursussen spreekvaardigheid. Plaats: Gebouw Nederlandse Vrouwenraad, Visschersplein 80, Utrecht. Tijd: 13.30-16.30.

procedure m.b.t. de voorbereiding van de verkiezingskonferentie op 25 juni 1989 in het zonnehuis te amsterdam-noord

- 1. Op het 31ste congres is besloten een konferentie te beleggen *ter besluitvorming* over de voorbereiding van de Tweede Kamerverkiezingen. Op deze konferentie zal worden vastgesteld:
-het CPN-verkiezingsprogramma;
-de CPN-kandidatenlijst;
-inhoud en vormen van gezamenlijk optreden met andere progressieve partijen.
- 2. Inmiddels zijn er twee elementen die de voorbereiding en besluitvorming in een versnelling hebben gebracht:
-vervroegde verkiezingen als gevolg van de val van het kabinet Lubbers;
-[het akkoord tussen CPN, EVP, PPR en PSP over een gemeenschappelijke lijst en een bijbehorend programma.

- 3. Het partijbestuur heeft unaniem ingestemd met het akkoord en legt het derhalve met een positief advies aan de konferentie ter besluitvorming voor.
- 4. Het akkoord over één lijst met de bijbehorende afspraken is, volledig uitonderhandeld;
* de konferentie wordt gevraagd met het akkoord *als zodanig in te stemmen*.

- 5. Het ontwerp-verkiezingsprogramma van Groen Links „Verder Kijken” is aanvaardbaar. Amendementen van de deelnemende partijen kunnen op twee manieren verwerkt worden (zie in het akkoord onder „programma”)
* a. in de tekst van het verkiezingsprogramma als *alle partners* daarmee akkoord gaan;
* b. in het fractie-werkplan dat direct na de verkiezingen wordt uitgewerkt.

De door de konferentie aangenomen amendementen op het gezamenlijk verkiezingsprogramma worden als zodanig aan de andere partijen voorgelegd.

- 6. De uiterste datum voor het indienen van amendementen op het gezamenlijk ontwerp-verkiezingsprogramma is *21 juni 1989*.

- 7. Door de voortgang die er ten aanzien van de samenwerking is geboekt, en die tot consequentie heeft dat het gezamenlijk verkiezingsprogramma het bindend element is voor de kandidaten op de gemeenschappelijke lijst, verandert het CPN-programma van karakter: het is een programma van visies, standpunten en eisen van de CPN voor de periode 1989-1993, maar géén verkiezingsprogramma.

- 8. De uiterste datum voor het indienen van voorstellen en amendementen op het CPN-programma is eveneens *21 juni 1989*.

- 9. Gelet op het verschillend karakter van beide programma's wordt de partij gevraagd zich te concentreren op het gezamenlijk ontwerp-verkiezingsprogramma, omdat dat de leidraad is voor het optreden in de Tweede Kamer in de komende periode.

- 10. Na 21 juni 1989, doch uiterlijk op de konferentie zelf, zal worden beoordeeld of de ingediende amendementen en voorstellen ten aanzien van het CPN-programma op de konferentie via besluitvorming verwerkbaar zijn, dan wel dat verwerking ter besluitvorming wordt gedelegeerd naar het partijbestuur.
- 11. De omvang van de konferentie is bepaald op 356 afgevaardigden: 297 afgevaardigden uit de distrikten plus 59 leden van het partijbestuur.

De verdeling van de afgevaardigden per distrikt is als volgt:

distrikt	aantal
=====	
Amsterdam	91
Brabant-Oost	3
Brabant Rest	5
Drente	2
Friesland	12
Gelderland	14
Gooi/Eemland	6
Groningen	32
Den Haag	34
Kennemerland	12
Lelystad	2
Limburg	7
Noord-H-Noord	14
Rotterdam	19
Twente	5
Utrecht	18
V.IJ.Delta	3
Deventer	2
Zaanstreek	14
Zeeland	2
=====	
	297

Om praktische reden wordt aanbevolen zoveel mogelijk de delegaties van het congres aan te houden, de omvang van de delegaties is n.l. 85% van die van het 31ste congres.

bereikbaarheid secretariaat cpn

maandag	9.00 tot 16.00 uur
dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
woensdag	9.00 tot 21.00 uur
donderdag	9.00 tot 21.00 uur
vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

maak eens kennis met DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen.

Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

ontwerp-cpn programma 1989-1993

Inhoud

- I. Inleiding.
- II. Nederland in internationaal verband.
- III. Verdergaande ontwapening.
- IV. Winst en verlies.
- V. Armoede en politiek.
- VI. Een schoon milieu voor een betere toekomst.
- VII. Overheidszorg: een opdracht in de grondwet.
- VIII. Democratie en gelijke rechten.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg, Jeannette van Beuzekom Wil Evers, Elly van Eyck, Iede de Vries

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt 25 augustus 1989. Kopij inleveren voor 11 augustus.

I. Inleiding.

De verkiezingen op 6 september 1989, zijn vervroegde verkiezingen, door de val van het kabinet Lubbers II. Het beleid van deze CDA-VVD coalitie is daarmee definitief vastgelopen. Enerzijds door het in de afgelopen jaar sterk gegroeide maatschappelijk verzet, anderzijds doordat het bezuinigingsbeleid op haar eigen grenzen is gestuit. Terugkeer van deze rechtse coalitie in de nieuwe regering is uit velerlei oogpunt ongewenst. De CDA-VVD coalitie moet daarom in de minderheid worden gebracht. Progressieve partijen hebben nu de taak de kiezers hun alternatieven voor deze vastgelopen no-nonsense politiek aan te reiken. Door gezamenlijk optreden kunnen de kansen worden vergroot, om die alternatieven om te zetten in regeringsbeleid. De CPN zal zich daar voor inzetten, buiten het parlement en binnen het parlement, met een zo sterk mogelijke inbreng van Groen Links.

In dit CPN-programma voor de jaren 1989 tot 1993, geeft de CPN aan de hand van een beschrijving van de huidige ontwikkelingen aan, in welke richting de CPN verandering nastreeft op politiek en maatschappelijk gebied.

Het programma is voor de CPN leidraad in haar optreden, binnen en buiten het parlement. Het is ook de basis voor discussie, dialoog en samenwerking met andere progressieve partijen en bewegingen.

De jaren '80 kenmerkten zich door verstarring en door afbraak van democratische, sociale en culturele verworvenheden voor grote delen van de Nederlandse bevolking. We staan aan de vooravond van de jaren '90. Aan de orde is nu de vraag, hoe we in de komende jaren onze toekomst vormgeven. Of we de komende generaties een wereld kunnen geven, die betere voorwaarden schept voor hun maatschappij.

De ondernemerspolitiek in de jaren '80 heeft grote delen van de Nederlandse bevolking en ons land als geheel veel schade berokkend. De grote concerns en met name de multinationale ondernemingen hebben hun rendementen en winsten in de afgelopen jaren fors zien stijgen. Zij hebben hun positie, ook internationaal versterkt. Tegelijkertijd heeft het grootste deel van de Nederlandse bevolking daar niet van mee kunnen profiteren en is er weer sprake van armoede. De terugtrekkende overheid, een van de wezenskenmerken van de no-nonsense politiek, heeft er voor gezorgd, dat winstgevendende activiteiten in prive-bezit zijn gekomen en tal van andere overheids-activiteiten zijn verwaarloosd.

De schade die door de politiek van de CDA-VVD regering is toegebracht aan sociale en culturele voorzieningen zal verderstrekkende gevolgen hebben. De 90-er jaren zullen het antwoord daarop moeten geven, de aanpak van de alles overschaduwende vervuiling van ons milieu, de omvangrijke werkloosheid en de verarming.

Er moet worden geïnvesteerd in onze toekomst.

Sociale rechten, zeggenschap en bestrijding van discriminatie kunnen niet worden overgelaten aan het vrije spel der kapitalistische krachten, noch aan de bestaande machtsverhoudingen in ons eigen land of op Europees niveau.

Naast alle narigheid bieden de huidige ontwikkelingen ook nieuwe mogelijkheden. De nieuwe kansen die er liggen zijn in grote mate te danken aan de acties van de grote bewegingen van deze tijd: de vredesbeweging, de vakbeweging, de vrouwenbeweging, de milieubeweging en de inspirerende bevrijdingsbewegingen in de Derde Wereld en in koloniaal onderdrukte gebieden.

In de 90-er jaren heeft Nederland een gewaagde politiek nodig op het gebied van vrede en veiligheid. Definitief moet er gebroken worden met de wapenwedloop, in het bijzonder de nucleaire. Kansen zijn er. De initiatieven van de zijde van de Sovjet-Unie en de andere landen van het Warschau-pact bieden veel mogelijkheden voor het ontwapeningsproces tussen Oost en West. Uitbreiding op ruime schaal van de oost-west relaties op alle niveau's kunnen het concept van gemeenschappelijke veiligheid, als alternatief voor de bestaande blokken, dichterbij brengen. Dat is ook van belang voor de kansen op vreedzame ontwikkelingen in de rest van de wereld.

De jaren '90 zullen zich kenmerken door enerzijds het proces van internationalisering van de economie en anderzijds een sterke beweging, soms door hele volkeren voor democratie, zeggenschap, sociale rechten en vrede. Nederland mag niet aan de zijlijn staan, de progressieve beweging in ons land moet haar en kan invloed tot gelding brengen. Daarbij is een sterke CPN-inbreng in de Tweede Kamer vereist.

De CPN staat voor een principiële, solidaire en vernieuwingsgezinde politiek, zij staat voor maatschappijverandering in socialistische zin. Zij kiest voor een economisch en financieel beleid, waarin mens en milieu centraal staan, voor de verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen met 15%. De CPN kiest voor gelijke rechten voor witte en zwarte mensen, voor vrouwen en mannen, voor homo's en hetero's.

Juist in een tijd van grote veranderingen is waakzaamheid tegen oude en nieuwe vormen van fascisme geboden. Daarom moet de 5e mei

als nationale feestdag, een betaalde vrije dag worden, als jaarlijks terugkerend symbool van de strijd voor gelijke rechten en democratie.

II. Nederland in internationaal verband.

De opkomst van het nieuwe denken in de Sovjet-Unie verbonden met een reeks van initiatieven, scheppen vele mogelijkheden voor het ontwapeningsproces tussen Oost en West. Dat wat het westen niet aandurfde deed de Sovjet-Unie wel, namelijk eenzijdige troepen- en wapenredukties. Daarnaast is er een wereldwijde ontspanning opgetreden. In dit klimaat kon het INF-akkoord tot stand komen, trok de Sovjet-Unie zich terug uit Afghanistan en lijken oplossingen van regionale konflikten bevorderd te kunnen worden.

Door deze ontwikkeling openen zich nieuwe perspectieven, voor de aanpak van de grote vraagstukken, waar Oost en West beiden voor staan. De aanpak van de enorme, geldverslindende overbewapening, en de milieuproblemen.

Nederland moet en kan in deze situatie ook zelf initiatieven nemen, die dit proces van internationale samenwerking versterken, en helpen uitbouwen.

De meeste ontwikkelingslanden verkeren ondertussen nog steeds in een afhankelijkheidsrelatie met hun voormalige overheersers. Zij moeten soms zelfs geld in het rijke Westen lenen om voldoende voedsel voor de eigen bevolking te importeren. De ontwikkelingslanden voorzien het Westen van goedkope grondstoffen en arbeidskrachten. In ruil daarvoor kunnen ze de dure consumentenartikelen uit het Westen aanschaffen.

Vrijwel alle ontwikkelingslanden hebben grote schulden bij Westerse banken en overheden. Door de daling van de prijzen op de grondstoffenmarkten zijn ze niet in staat om deze schulden af te lossen. Ontwikkelingshulp is maar een schijntje. De geldstromen vanuit de ontwikkelingslanden zijn een veelvoud van het bedrag dat terug keert als ontwikkelingshulp. In deze situatie moet Nederland zich losmaken van een politiek, die de afhankelijkheid van ontwikkelingslanden vergroot. Nederland moet, ook in internationaal verband opkomen voor kwijschelding en soepele aflossingsvoorwaarden van schulden en voor het zelfbeschikkingsrecht van deze landen.

Het bedrijfsleven bevindt zich midden in een proces van steeds verder gaande internationalisering. Grote en middelgrote ondernemingen zijn verwickeld in reorganisaties en fusies, die in de meeste gevallen ver over de grenzen heen reiken. Economische machtscentra worden gevormd en versterkt met het oog op de vorming van een Europese thuismarkt zonder grenzen, en als uitvalbasis voor expansie op de wereldmarkt. Landen van de Derde Wereld worden hieraan ondergeschikt gemaakt. De politieke machten beperken zich tot het wegnemen van belemmeringen voor dit proces: zij maken ruimte voor de oprukkende markt. Het versterken van de internationale concurrentiepositie wordt tot de heersende norm gemaakt, waaraan milieubescherming, loonkosten, sociale zekerheid en medezeggenschapsrechten ondergeschikt gemaakt worden.

De schaalvergroting in het bedrijfsleven is een proces dat zich niet beperkt tot Europa. Wereldwijd slaan de multinationals hun vleugels verder en verder uit.

De internationale economie raakt steeds verder vervlochten. Voor steeds meer produkten is de markt de hele wereld. De ontwikkelingskosten van nieuwe produkten zijn veelal zo hoog geworden dat zij nog slechts op te brengen zijn door de grootste ondernemingen. Deze kosten kunnen alleen worden terug verdiend als de produkten een gigantisch afzetgebied hebben. Maatschappelijke bewegingen internationaliseren zich in toenemende mate. De strijd tegen de apartheid is daarvan een voorbeeld. Maar ook de milieubeweging, de vrouwenbeweging en de vredesbeweging werken steeds sterker over de grenzen samen. De kloof tussen Oost en West en tussen Noord en Zuid wordt zowel door milieu als vredesgroepen overbrugd. Steden en scholen leggen internationale banden aan.

De vakbeweging is jarenlang achtergebleven bij de internationalisering van het kapitaal. Maar ook daar krijgt de internationale samenwerking steeds meer vorm. Dat is met name van belang op terreinen als zeggenschap van de werkenden op het gebied van arbeidsvoorwaarden, werkgelegenheid en toepassing van nieuwe technologie (waaronder milieu voorwaarden). Voor-

komen moet worden dat de arbeiders in een land worden uitgespeeld tegen die uit een ander land. Een verdergaande samenwerking tussen de vakbeweging over de grenzen heen is noodzakelijk.

De houding van de kabinetten Lubbers was een afwachtende. Men was huiverig om in te spelen op de nieuwe verhoudingen en ontwikkelingen die in de wereld gaande zijn. Dit geldt de Oost West relatie, waarbij de regering niet reageerde op de ontwapeningsstappen die de Oost Europese landen zetten. Ook naar de ontwikkelingslanden toe bleef de regering afwachtend en tegen het apartheidsregime worden geen stappen ondernomen.

De Nederlandse regering liet anderen de gang van zaken voor haar bepalen. Het liefst verschuilde het kabinet zich achter de andere Europese landen of haar Navo-bondgenoten. De enige manier om het kabinetsbeleid te beïnvloeden is door grote maatschappelijke druk, zoals de „aktie kruisraketten nee”. Echter in de ontstane discussie over de modernisering van de korte afstands kernraketten (Europese kernmacht) speelt Nederland een uiterst bedenkelijke rol door deze voorstellen te steunen en niet de zijde te kiezen van die landen die zich tegen de modernisering(en) verzetten.

Het gevolg van dit verschuilen achter Europa is dat de democratische besluitvorming uitgehold wordt. Bevoegdheden worden aan de EG overgedragen zonder dat Nederland iets terug eist.

Vele vooruitstrevende standpunten op sociaal, milieu of ontwapeningsgebied staan onder druk: wat betreft het niveau van de sociale zekerheid, milieu-eisen en eenzijdige stappen op kernwapengebied. Voor de invoering van katalysatoren voor personenauto's hield de Nederlandse regering haar rug recht, met succes. Op andere terreinen zou Nederland zo'n zelfde kritische houding moeten aannemen om haar partnerlanden onder druk te zetten. Nu gebeurt slechts het tegendeel. Regeringen die zich verzetten tegen de modernisering van de kernbewapening in Europa worden door de Nederlandse regering in de steek gelaten, ondanks de afwijzende houding van de Nederlandse bevolking.

Onze politiek is een andere:

- Internationale samenwerking is nodig, maar het mag niet ten koste gaan van de eigen democratie. Het gaat om een pluriform en vooruitstrevend Europa, waarin Nederland haar eigen positie mag en moet duidelijk maken.
- Nederland moet een eigen rol spelen. Zij moet stappen zetten op sociaal, milieu en ontwapeningsgebied en in de strijd tegen de apartheid. Net zo goed als in de strijd tegen racisme en discriminatie en ter versterking van de democratie.
- Nederland moet samenwerking zoeken met andere landen die gelijksoortige stappen wil zetten.
- De landelijke overheid bevordert samenwerking van lagere overheden en maatschappelijke groepen met instanties in andere landen. Echte internationale samenwerking verloopt immers niet via regeringen, maar via de bevolking.
- Nederland moet de democratische kracht in Suriname en de Nederlandse Antillen steunen.
- Nederland moet druk uitoefenen op de partijen in het Midden-Oosten om tot een vredesregeling te komen die recht doet aan het zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk en het bestaansrecht van Israël. Met name zal Nederland zich inzetten voor verbetering van de positie van het onderdrukte Palestijnse volk.
- De ontwikkelingshulp aan Indonesië moet worden ingetrokken zolang de Indonesische communisten en democraten vervolgd worden.
- Toetreding van Turkije tot de EG wordt afgekeurd, wapenleveranties moeten worden gestopt zolang er geen werkelijke democratie bestaat en de schendingen van de mensenrechten voortgaan.
- De volkeren van Latijns-Amerika moeten actief worden ondersteund in hun streven naar het ontwikkelen van stabiele democratieën.
- Nederland moet haar positie binnen het IMF en de Wereldbank gebruiken om het opleggen van Westerse ontwikkelingsmodellen aan ontwikkelingslanden tegen te gaan. Een actieve bijdrage moet worden geleverd aan het oplossen van de schuldencrisis.

zuid-afrika

Nederland dient een krachtiger bijdrage te leveren aan de strijd tegen apartheid dan tot nu toe het geval is geweest. Daarbij is voor de CPN het uitgangspunt de solidariteit met de organisaties die opkomen voor een verenigd, democratisch en non-raciaal Zuid-Afrika. Nederland dient de centrale rol van het African National Congress (ANC) te erkennen en te waarderen door het onderhouden van regelmatig contacten met deze organisatie en door uitbreiding van de (materiele) steun eraan. Nederland moet de oproepen van de verzetsorganisaties tot een boycot van het apartheidsbeleid serieus nemen door nu zelfstandig te besluiten tot ondermeer een onmiddellijke verbreking van het luchtvaartverdrag met Zuid-Afrika en de invoering van een kolenboycot. Daarnaast moet Nederland maatregelen treffen om de deelname van Nederlandse paspoorthouders aan het Zuid-Afrikaanse leger en politie onmogelijk te maken. Zij die wel dienst nemen dienen hun Nederlanderschap te verliezen. Zij die weigeren, dienen alle juridische steun ter plekke te krijgen. Nederland treedt actief op voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Nelson Mandela en alle andere politieke gevangenen, stopzetting van de executies, opheffing van het verbod op het ANC en de overige verzetsorganisaties en de opheffing van de noodtoestand. De Nederlandse overheid sluit geen contracten meer af met Shell en andere bedrijven die relaties onderhouden met Zuid-Afrika. Lagere overheden worden aangemoedigd tot een actieve bijdrage aan de strijd tegen de apartheid, onder andere door instelling van een voorkeursbeleid. Nederland beoogt de overige EG-landen van de noodzaak van bovengenoemde maatregelen te overtuigen maar maakt een zelfstandige invoering niet afhankelijk van de instemming van de overige landen.

De volgende vijf maatregelen kunnen in elk geval op korte termijn worden doorgevoerd:

- Geen kolen meer uit Zuid-Afrika importeren,
- Geen nieuwe leningen meer aan Zuid-Afrika verstrekken en oude niet verlengen,
- Luchtvaartverdragen met Zuid-Afrika opzeggen,
- Diplomatieke vertegenwoordiging in Zuid-Afrika in status verlagen en het aantal Zuid-Afrikaanse diplomaten verminderen,
- Invoering van een visumplicht voor Zuidafrikanen.

III. verdergaande ontwapening.

Er zijn ongekende mogelijkheden om tot verdergaande ontwapening te komen. Velen in oost en west blijven onverminderd pleiten voor nieuwe en vergaande stappen tot ontwapening. De Sovjet-Unie en andere landen van het Warschau-pact doen voorstel na voorstel, de NAVO reageert verkrampd. De onderlinge meningsverschillen die steeds duidelijker zichtbaar worden, hebben er in de NAVO toe geleid dat een besluit tot modernisering van korte afstands-raketten tot nu toe is verhinderd. In verschillende fora van oost en west zijn besprekingen gaande om tot vermindering en afschaffing te komen van een reeks van wapensystemen, conventioneel, nucleair en chemisch. Nederland moet daarin een actieve rol spelen, wat te zeer heeft ontbroken in het beleid van de kabinetten Lubbers. Daarin passen ook eenzijdige stappen om het ontwapeningsproces te versnellen. Dat houdt in elk geval in dat Nederland zich onvoorwaardelijk uitspreekt tegen modernisering van kerntaken, met als doel een kernwapenvrij Nederland. Nederland dient op te treden voor:

- De verwijdering van alle korte afstandskernwapens uit Europa als stap naar een kernwapenvrije wereld.
- Afwijzing van een Westeuropese kernmacht en van Westeuropese militaire integratie.

Nederland dient ook op te treden voor een drastische vermindering van de conventionele wapenering (ter land, ter zee en in de lucht) en tot reorganisatie van de strijdkrachten in Europa in de richting van een non-provocatieve omvang en opstelling. Hierbij zijn eveneens eenzijdige stappen nodig, met name op het gebied van investeringen in groot materieel, zoals gevechtshelikopters, de modernisering van de Leopard 1-tanks, nieuwe onderzeers, jachtvliegtuigen (F-16), Patriot-raketten enz. Het defensiebudget moet drastisch worden verlaagd. Zo'n verlaging is nodig om investeringen op militair gebied af te remmen, te dwingen tot de reorganisatie in non-provocatieve zin en ruimte te scheppen voor noodzakelijke investe-

ringen ten behoeve van milieu, de infrastructuur en de sociale voorzieningen.

Voor de komende kabinetsperiode dient het defensiebudget te worden verlaagd met tenminste 3 miljard gulden, uitgaande van het begrotingscijfer van 1989, met het perspectief van verdere verlaging na 1993. Ontwapeningsovereenkomsten kunnen hierin worden verdisconteerd.

De CPN wil:

- Een verbod op chemische wapens en een scherpere controle op de uitvoer van chemische produkten.
- Stopzetting van voortgaande militairisering van hele regio's.
- Afwijzing van militairisering van de ruimte, handhaving van het ABM
- Verdrag en weigering van iedere medewerking vanuit Nederland aan SDI.
- Optreden van stopzetting en algeheel verbod op kernproeven.
- Geen optreden van Nederlandse strijdkrachten in het VN-gebied, anders dan in het kader van de VN.
- Het bevorderen van economische, culturele en wetenschappelijke contacten tussen Oost en West-Europa.
- Het bevorderen van een fonds ter ondersteuning van Derde Wereldlanden, mede te financieren uit bewapeningsgelden.
- Het instellen van een nationale conversiecommissie: initiëren van Europees conversieonderzoek.

De CPN beseft dat een verandering in bovengenoemde zin niet alleen het werk kan zijn van progressieve parlementsfракties. De vredesbeweging, samenwerkingsverbanden op velerlei gebied, initiatieven van lagere overheden zijn nodig om ervoor te zorgen dat woorden worden omgezet in daden als het om verdere ontspanning en ontwapening gaat. Het ontstaan van nieuwe internationale verhoudingen zal het werk zijn van velen. Daarom zal de CPN binnen en buiten het parlement zoveel mogelijk optreden voor het scheppen van voorwaarden waaronder dergelijke initiatieven zo sterk mogelijk kunnen worden uitgewerkt.

IV. winst en verlies.

De automatisering en ingrijpende reorganisatie van het arbeidsproces veroorzaken grote veranderingen in de arbeidsverhoudingen. Er ontstaat een groter onderscheid tussen laag geschoolde en hoog geschoolde arbeid, wat leidt tot grotere inkomensverschillen. Van werknemers wordt een grotere flexibiliteit verwacht, vele variaties in individuele arbeidspatronen treden op. Het arbeidspatroon verandert ook door een grotere deelname van vrouwen aan de arbeidsmarkt die nadrukkelijk gepaard gaat met de wens tot arbeidstijdverkorting en herverdeling van betaald en onbetaald werk.

De nieuwe werkgelegenheid ontstaan tussen 1979 en 1986 moet vooral gezocht worden in de groei van ongeschoolde, slecht betaalde en deeltijdbanen. In de industrie zijn veel banen verdwenen, terwijl in de publieke dienstverlening een verschuiving plaatsvond van hoger betaalde, naar lager betaalde banen. Een op de vier werknemers in Nederland heeft nu al een part-time baan. Drie van de vier part-time werkers is een vrouw. Gevolg is dat onder laagbetaalden de alleenstaanden het moeilijk hebben. Voor een leefeenheid neemt de economische noodzaak toe voor beiden te werken om daarmee een midden-inkomen te bereiken.

Ten gevolge van deze ontwikkelingen en de politiek van de kabinetten Lubbers is de arbeidsinkomens quote voortdurend gedaald van meer dan 90% in het begin van de jaren tachtig tot 80 % in 1988 om naar verwachting in 1990 op omstreeks 78% uit te komen. De stijging van het winstaandeel in het nationaal inkomen blijkt ook uit andere gegevens: De inkomsten van het rijk uit dividend, vermogen en vennootschapsbelasting stegen van een kleine 11,4 miljard in 1980 tot bijna 17 miljard in 1986. En dan te bedenken dat het tarief van de vennootschapsbelasting in de jaren '84-'87 daalde van 48 naar 42%.

Het aantal in Nederland wonende miljonairs steeg in diezelfde tijd van 23.400 naar 27.300.

Wie bedenkt dat de mensen met een minimumloon en minimumuitkering hun koopkracht met zo'n 15% zagen dalen, krijgt een beeld van het uiteengroeien van rijk en arm.

De kabinetten Lubbers hebben gekozen voor verarming van de laagstbetaalden en het voort-

bestaan van de langdurige werkloosheid. De bevriezing van de uitkeringen, de verlaging van het niveau van de sociale zekerheid, de weigering een structureel werkgelegenheidsbeleid te voeren, het dood laten lopen van het proces van arbeidstijdverkorting en de bezuinigingen bij de overheid zelf, hebben een ernstig proces van marginalisering en verarming van grote groepen mensen veroorzaakt.

Dit proces heeft vele negatieve gevolgen voor de mensen zelf maar ook voor de samenleving als geheel.

Vakbeweging, organisaties van uitkeringsgerechtigden, wetenschappers, jongeren, verpleegkundigen, vrouwenbeweging en progressieve partijen hebben geprotesteerd en gewaarschuwd tegen de gevoerde politiek van regering en bedrijfsleven. Arbeidsvoorwaarden verslechterden, het proces van arbeidstijdverkorting en herbezetting stagneerde hoewel de vakbeweging met het oog daarop de looneisen jarenlang matigde.

Inmiddels is een ommekeer merkbaar. Werknemers in vele bedrijfstakken voeren actie voor loon, werk, arbeidstijdverkorting en voorzieningen en weten weer resultaten te boeken. Er bestaat ook een economische noodzaak voor het inhalen van de achterstand van werknemers en uitkeringsgerechtigden; de economie kan niet worden opgebouwd met slechte arbeidsvoorwaarden en achtergebleven sociale voorzieningen.

De pensioenfondsen hebben grote reserves opgebouwd. Na de operaties in de sociale zekerheid en de volksgezondheid lijkt het nu hun beurt om uitgekleeft te worden. De vermogens wil men aanwenden om nu loonsverhogingen te realiseren, belasting over te heffen of andere knelpunten op te lossen. Dat is niet waarvoor werknemers jarenlang premies hebben betaald.

De vermogens van pensioenfondsen zijn nodig, zowel om zeer omvangrijke verplichtingen op zeer lange termijn veilig te stellen, als om pensioentoezeggingen nu te waarborgen. Daarnaast kunnen ze gebruikt worden om pensioenregelingen te verbeteren en te individualiseren. Ook kan een deel benut worden om de pensioenbreuk tegen te gaan en om flexibele pensionering mogelijk te maken, zonder dat de VUT-regelingen worden aangetast.

De vergrijzing van Nederland zal na het jaar 2000 sterk toenemen. Momenteel zijn er veel meer premiebetalers dan gepensioneerden. In de toekomst zal de verhouding zich sterk wijzigen. Een kleiner deel van de bevolking zal premie betalen en een groter aantal zal pensioen ontvangen. Bij de discussies over de grote reserves gaat het erom tientallen jaren vooruit te denken.

Kleine en middelgrote bedrijven en boeren en tuinders hebben de afgelopen jaren het economisch tij tegen gehad. Het kabinetsbeleid blonk uit in steun voor de grote ondernemers. De kleinere moesten het op eigen kracht redden. Het overgrote deel van het midden en kleinbedrijf moet het hebben van de binnenlandse koopkracht. De afkalving van deze koopkracht door het regeringsbeleid heeft grote delen van de middenstand in de problemen gebracht. De CPN vindt een gezonde middenstand van het grootste belang omdat het kan zorgen voor een fijnmazig net van goederendistributie. Dit is met name van belang om de leefbaarheid in kleine kernen en buurten te verbeteren. De CPN pleit dan ook voor steun aan het midden en kleinbedrijf in de vorm van:

- Investerings en stimuleringsregelingen voor klein en middenbedrijf.
- Door middel van het vergunningenbeleid tegengaan van vestigingen van grootschalige detailhandel ten gunste van kleinschalige buurtwinkels en winkels in kleine plaatsen en stadsvernieuwinggebieden.
- Goede fiscale en juridische regelingen voor de meewerkende vrouwen. Steunregelingen om de invoering van arbeidstijdverkorting ook in het midden en kleinbedrijf mogelijk te maken.

Aan maatregelen zijn op korte termijn nodig

- Verbetering van de lage- en middeninkomens. Zo'n inkomensverbetering is nodig om aan de door de CPN en vele instanties (o.a. sociale diensten en kerken) gekonstateerde verarming 'aan de onderkant van de samenleving' een halt toe te roepen. Daarnaast is inkomensverbetering nodig om de eenzijdige oriëntatie van de Nederlandse economie op de export te doorbreken en de binnenlandse markt te versterken.

- Een krachtige werkgelegenheidspolitiek, gericht op veelzijdige, volwaardige en betaalde arbeid, bestaande uit:
 - * een forse verhoging van de overheidsinvesteringen op het terrein van milieu en rioleringen, woningbouw en -onderhoud en infrastructuur, met name openbaar vervoer;
 - * het scheppen van banen in sectoren waar maatschappelijke problemen aangepakt moeten worden, zoals in gezondheidszorg en maatschappelijk werk.
- Een urgentieplan, gericht op langdurig werklozen, waarbij de overheid een baan garandeert aan mensen die langer dan 1 jaar werkloos zijn. Scholing wordt gekoppeld aan garantie op werk. Zolang er werkloosheid bestaat mag niemand gedwongen worden op straffe van verlies van uitkering aan een werkervaringsplaats deel te nemen.
- Het opzetten van een nationaal fonds voor werkgelegenheidsprojecten, te financieren uit heffingen op technologie- en automatiserings- investeringen, die ten koste gaan van arbeidsplaatsen.

Bij besteding van de gelden uit een dergelijk fonds moeten de lagere overheden een belangrijke rol spelen.

- Het doorvoeren van arbeidstijdverkorting tot 25 uur per week op de lange termijn, met als eerste stap een verkorting tot 32 uur per week, met behoud van loon en volledige herbezetting, met name bij de overheid zelf.
- Het uitbreiden van zwangerschapsverlof naar 16 weken en het invoeren van betaald ouderschapsverlof. Invoering van een 'calamiteitenverlof' op te nemen door een der verzorgers (b.v. bij ziekte van kinderen). Daarbij mag geen onderscheid worden gemaakt tussen gehuwd, ongehuwd, heteroseksueel-homoseksueel of alleenstaand ouderschap.
- De invoering van goede en betaalbare kinderopvang als basisvoorziening.

V. armoede en politiek.

'In Nederland vindt een verarmingsproces plaats dat niet beperkt blijft tot de koopkrachtproblemen van de laagste inkomens. Verarming is een vraagstuk dat door de politiek en het bedrijfsleven ten onrechte blijkt te worden onderschat.'

Twee citaten uit een uitgave van de Harmonisatieraad met de titel 'Maatschappelijke gevolgen van verarming in Nederland'. Vastgesteld wordt dat de ernst en de omvang van het verarmingsproces in Nederland wordt onderschat. Deze verarming leidt tot ernstige gevolgen voor mensen met een minimuminkomen maar heeft ook gevolgen voor de maatschappij als geheel. Grote groepen mensen, soms hele buurten, worden naar de marge van de samenleving gedreven. De vraag is of een dergelijke situatie in een welvarend land als Nederland aanvaardbaar is.

De CPN vond en vindt van niet. Het al of niet hebben van een betaalde baan is, zo blijkt uit het genoemde onderzoek, voor individuele mensen en huishoudens een sleutelkenmerk met betrekking tot verarming. De doelstelling van het kabinet Lubbers om de werkloosheid fors terug te dringen is geheel mislukt. Door gegoochel met de definitie van werkloosheid zijn de werkloosheidscijfers wel omlaag gebracht, maar dit is niet meer dan een statistische truc. Nederland heeft kansen laten liggen. Het economische herstel van de afgelopen jaren had gebruikt moeten worden om de nog steeds hoge werkloosheid in Nederland aan te pakken. In Europa scoort Nederland bijzonder hoog als het gaat over het aantal werklozen.

De ongelijkwaardige verdeling van de welvaart, heeft met name de positie van vrouwen, minderheden en jongeren aangetast. Vrouwen zijn nog steeds oververtegenwoordigd in de laagstbetaalde banen. Het aandeel van vrouwen in het totale werknemersbestand is nog steeds klein. Positieve actie voor vrouwen op de arbeidsmarkt is daarom noodzakelijk. De positie van herintreedsters behoeft meer steun. Aan de schandalige achterstelling van vrouwen in de sociale zekerheid moet onmiddellijk een eind gemaakt worden. De CPN is voorstander van een volledige individualisering van de inkomens, ook in de sociale zekerheid en de pensioenen. De uitkering moet hoog genoeg zijn om van te leven. Extra maatregelen ter verbetering van de positie van oudere vrouwen zijn noodzakelijk. Een stelsel van pensioenopbouw voor vrouwen (en mannen) die de zorg

voor huishouden en kinderen hebben, moet ontwikkeld worden. Om de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen weer in een hogere versnelling te brengen pleit de CPN voor een aparte bewindsvrouw speciaal belast met de emancipatie.

De zogenaamde 1990-maatregel moet verdwijnen. Eerst moet worden gezorgd dat vrouwen economisch zelfstandig worden voordat alledaagse verplichtingen aan jonge vrouwen kunnen worden opgelegd.

Een drastische sociale vernieuwing is gewenst. Niet langer het financieringstekort maar de bestrijding van de werkloosheid moet hoogste prioriteit krijgen. Drastische arbeidstijdverkorting, uitgebreide her- om- en bijscholingsprogramma's; positieve actieplannen voor vrouwen en minderheden moeten het mogelijk maken om meer mensen in het arbeidsproces in te zetten. Daarnaast moet Nederland af van de enge boekhoudersmentaliteit die het onmogelijk maakt om uitkeringsgelden te benutten bij werkgelegenheidsprojecten.

Op korte termijn dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen met 15% om de ontstane achterstand in te halen.
- Herstel van de wettelijke koppeling van de uitkeringen aan de lonen.
- Herstel uitkeringspercentages van Ziektewet, WW en WAO tot 80%.
- Opnieuw opnemen van de verdiscontering in de WAO.
- Herstel van het systeem van prijscompensatie.
- Optrekking van de bijstandsnorm van eenoudergezinnen tot 100%.
- Onverkorte en onmiddellijke uitvoering van de EEG-richtlijnen voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen.
- Invoering van een regeling die aan (her)intreders het recht geeft op een zelfstandige uitkering.
- Opheffing van diskriminerende regelingen voor jongeren, dit moet leiden tot een recht op een volwaardig minimumloon of uitkering, studiefinanciering in de vorm van beurzen op uitkeringsniveau.
- Verbetering van de uitkeringsrechten voor buitenlanders zodat hun feitelijke positie gelijk wordt aan die van Nederlanders. Geen invoering van het woonlandbeginsel noch in de kinderbijslag, noch in de sociale zekerheid.
- Een verschuiving van de lasten van sociale zekerheid van de factor arbeid naar de factor kapitaal.

VI. een schoon milieu voor een betere toekomst.

De toestand waarin het milieu verkeert is zo ernstig dat onmiddellijk drastische stappen nodig zijn om het tij te keren. Uitstellen leidt tot stervende bossen door de zure regen en een klimaatverandering door het broeikaseffect. Het Nationaal Milieubeleidsplan is volstrekt onvoldoende. Een voortgaande vervuiling wordt geaccepteerd. Maar liefst 80 procent van de bossen wordt ten dode opgeschreven. Dat mag niet gebeuren.

De milieucatastrofe is nauw verweven met de bestaande produktieverhoudingen. Al heel lang is bekend dat het milieu vergiftigd wordt. Maatregelen kosten geld en het vervuilen van het milieu is gratis, dan is de keuze vaak snel gemaakt. Een schoon milieu vereist dan ook een fundamentele aanpak.

Het milieuprobleem is internationaal. Afvalgassen uit ons omringende landen vormen een deel van de verzuring van het Nederlandse regenwater. Omgekeerd vervuult Nederland ook de ons omringende landen. Zo zijn ook de aantasting van de ozonlaag, het broeikaseffect, de vervuiling van de oceanen en de vernietiging van de tropische regenwouden problemen die de hele wereld aangaan.

Dat vereist dan ook, naast maatregelen op nationaal niveau, een internationale aanpak. Voor Nederland betekent dit dat zij moet streven naar internationale verdragen over milieumaatregelen, normen en daaraan gekoppeld controle en sancties. Vooruitlopend op die verdragen moet Nederland zelf al stappen zetten. Ook moet extra geld, naast de begroting van ontwikkelingssamenwerking, worden vrij gemaakt om ontwikkelingslanden in staat te stellen hun milieu te beschermen. Voorkomen moet worden dat vervuilende industrieën op de

loop gaan naar landen die niet in staat zijn strenge milieu-eisen te stellen. Ook producten van bedrijven die in het verleden al uitgeweken zijn naar landen met een minder strikt milieubeleid, moeten worden geweerd.

Op korte termijn moeten stappen gezet worden in de richting van een duurzame ontwikkeling waarbij zuinig wordt omgesprongen met grondstoffen en het milieu minimaal wordt belast met vervuilende stoffen.

Kennis over milieuproblemen en aanpak moeten openbaar worden en vrijgesteld van patenten. Het milieu is van zo'n belang dat iedereen van die kennis gebruik moet kunnen maken.

Voor de aanpak van de milieuproblemen gelden voor de CPN de volgende uitgangspunten:

- Aanpak bij de bron;
- de vervuiler betaalt;
- stimulering van milieuvriendelijke alternatieven.

Het beleid in Nederland zelf moet zich richten op:

- Aanpak bij de bron.
 - Via wettelijke maatregelen moeten milieugevaarlijke en gezondheidsbedreigende stoffen, zoals CFK's in koelkasten en drijfgassen, cadmium, enz. worden verboden. Producten die in Nederland zijn verboden, mogen niet geëxporteerd worden. Zo moet Shell haar produktie van DDT in Rotterdam onmiddellijk stop zetten.
 - De produktiemethoden moeten zodanig worden aangepast dat de milieubelasting tot het uiterste wordt beperkt. Bedrijven moeten openbare verslagen maken waarin hun milieu-inspanningen vast gelegd zijn. Voldoende controle moet naleving hiervan garanderen.
- Energiebesparing.
 - De energiebesparingsprogramma's die enkele jaren terug op een laag pitje zijn gezet, moeten weer nieuw leven ingeblazen worden. Daarnaast moeten de isolatienormen voor nieuwbouw woningen fors omhoog. Voor bestaande woningen moet weer een subsidieprogramma voor isolatie in het leven worden geroepen.
 - Het gebruik van duurzame energiebronnen (zonne- en windenergie) moet worden gestimuleerd. Kernenergie wordt afgewezen wegens de milieuproblemen die het radioactieve afval met zich mee brengt. De bestaande kerncentrales worden daarom uit bedrijf genomen net als de ultra-centrifuge in Almelo.

- Vervoer.
 - Het autogebruik moet drastisch worden verminderd. Hiertoe moet allereerst het openbaar vervoer worden uitgebreid en verbeterd. Bestaande treinverbindingen moeten worden verbeterd door hogere frequenties, meer materieel, comfort en personeel. Nieuwe spoorverbindingen moeten worden aangelegd. De verschillende vormen van openbaar vervoer (bussen, tram, metro, trein) moeten beter op elkaar aansluiten en de prijzen moeten omlaag.
 - Daarnaast moet het autogebruik worden ontmoedigd. Er moet een stop komen op de aanleg van nieuwe wegen. De toegankelijkheid van de steden voor auto's moet worden verminderd, parkeervoorzieningen moeten veel duurder worden. Het gebruik van fietsen moet worden gestimuleerd door het aanleggen van fietspaden en vrijliggende fietsroutes. De maximumsnelheid moet omlaag naar 100 kilometer per uur.
 - Het reiskostenforfait moet worden vervangen door een belastingaftrek voor alleen het reizen met openbaar vervoer.

- Landbouw.
 - Landbouwers moet voldoende bestaanszekerheid gegeven worden, zodat ze niet langer afhankelijk blijven van de milieuvernietigende produktiedwang die nu aan ze wordt opgelegd. De intensieve veehouderij met haar mestoverschotten moet drastisch worden gereduceerd.
- Voorschriften.
 - De overheid moet gebruik maken van de al bestaande mogelijkheden om eisen te stellen aan producten die op de markt komen, wat betreft het energiegebruik en de samenstelling, zodat energieverblindende en milieunegatieve produkt- merken geweerd worden.

Strengere eisen moeten worden gesteld aan de uitstoot van elektriciteitscentrales.

- Export.
Er moet een export verbod komen op chemisch afval.
- Controle.
Verbeterde controle is nodig op de naleving van de milieuwetgeving en strengere straffen zijn nodig voor overtredingen.
- Oprichten van een onafhankelijk instituut voor milieutechniek en preventie, voor ontwikkeling en produktie van milieuvriendelijke c.q. schone goederen, zonder druk van directe rendementsverwachtingen met behulp van overheids gelden.

VII. overheidszorg: een opdracht in de grondwet.

De overheidszorg is onder de kabinetten Lubbers uitgehold; terwijl in de Grondwet werkgelegenheid, vrije keuze van arbeid, bestaanszekerheid, bescherming en verbetering van het milieu, bevordering van volksgezondheid, voldoende woongelegenheid, onderwijs en maatschappelijke en kulturele ontplooiing zijn vastgelegd als voorwerpen van zorg voor de overheid, bekommerde de regering zich vooral om het terugdringen van het financieringstekort en het dicht timmeren van open-eind-regelingen. Waar open-eind-regelingen uiting zijn van die grondwettelijke overheidszorg, bijvoorbeeld ten aanzien van bestaanszekerheid, staat de beindiging of limitering daarvan op gespannen voet met de Grondwet.

Rechten en voorzieningen van burgers zijn afgebroken, of ze moesten er meer voor betalen. Het sturen van maatschappelijke ontwikkelingen en het profiteren ervan is steeds meer overgeheveld naar „de markt”, dat wil zeggen, de ondernemers.

Op sommige terreinen is sprake van chaos en onhoudbare situaties: in het onderwijs en de gezondheidszorg, met name de ouderenzorg en de zwakzinnigenzorg.

gezondheidszorg

De CPN treedt op voor een goede kwaliteit en bereikbaarheid van medische, psycho-sociale en psychiatrische hulpverlening, voor samenhang tussen de verschillende voorzieningen en voor vernieuwing ervan. Zij richt zich daarbij tegen medicalisering; het zoeken van medische oplossingen voor niet-medische problemen. Het is van essentieel belang dat een verschuiving wordt bevorderd van het genezen van ziekten naar het voorkomen ervan, en van de tweede naar de eerste lijn. Allereerst is dit een vereiste vanuit de volksgezondheid zelf. Bovendien kan zo ook een echte en verantwoorde kostenbeheersing bereikt worden. De CPN baseert zich bij haar benadering op een aantal pijlers:

1. Preventie
Onder meer door wetenschappelijk onderzoek naar en het voorkomen van mogelijke milieu en gezondheidsbedreigende factoren. Daarom is meer aandacht nodig voor de arbeidsomstandigheden en de gevolgen daarvan voor welzijn en gezondheid van de werknemers. Speciale aandacht

erdienen de leefomstandigheden in de oude wijken van de grote steden.

2. Een volksverzekering voor iedereen.
Een premie naar draagkracht, zonder eigen bijdragen of risico's en met een volledig pakket aan medische- en zorgvoorzieningen (inclusief alternatieve geneeswijzen). Afschaffen van de medijnknaak en specialistengeeltje.
Pil, abortus, kunstmatige inseminatie en kleuterconsultatie moeten in het pakket met een toepassing die geen onderscheid maakt naar seksuele voorkeur of levensvorm.
3. Versterking eerstelijnszorg.
 - Uitbreiding van gezinszorg en wijkverpleging,
 - praktijkverkleining huisartsen,
 - daadwerkelijke realisering van 24 uur bereikbaarheid van maatschappelijk werk,
 - uitbreiding van de zwakzinnigenzorg.
4. Voorkomen dat de gezondheidszorg een winstobject wordt.
Terugdringing van de invloed van de farmaceutische en medische industrie. Voorkoming van verzekeringspraktijken die hoge risicogroepen uitsluiten of in een bijzondere positie plaatsen.
Onderwijs is meer dan alleen een kweekbak voor de arbeidsmarkt. De behoefte aan kwalitatief goed onderwijs, dat aansluit bij de ervaringen en de behoeften van de bevolking blijkt de laatste jaren steeds duidelijker, vooral ook onder volwassenen. Allerlei vormen van volwassenen-onderwijs zijn tot stand gekomen, in veel gevallen op initiatief van de mensen zelf. Deze belangstelling komt zowel voort uit de emancipatie van verschillende groepen (vrouwen, migranten) als uit nieuwe scholingsbehoeften ten gevolge van de demografische en snelle technologische ontwikkeling. De regeringspolitiek belemmerde deze ontwikkelingen. Zij wierp financiële drempels op die de deelname aan met name het hoger onderwijs en de verschillende vormen van volwassenen educatie afremde en studeren voor mensen uit lagere inkomensgroepen alleen mogelijk maakte op basis van grote financiële offers en risico's. Diep insnijdende bezuinigingen hebben de kwaliteit van het basis- en voortgezet onderwijs aangetast: verhoging van de klassegrootte, terugdringing van het aantal vakleerkrachten en onderwijsmogelijkheden in de eigen taal voor migranten, grote bezuinigingen op het speciaal onderwijs. Onderwijs is een recht dat niet mag verworden tot een privilege voor degenen die de hoge studiekosten kunnen betalen.

Daarom stelt de CPN:

- Er is dringend behoefte aan een progressief beleidsplan voor verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Investerings in apparatuur, technische hulp- en leermiddelen zijn nodig, evenals kleinere lesgroepen en bijzondere aandacht voor hen die in een achterstandsituatie verkeren.
- Handhaving en bescherming van kleine scholen.
- Handhaving en verbetering van het onderwijs in eigen taal en cultuur en in de Nederlandse taal ten behoeve van migranten.
- Opheffing van de bevrozingsmaatregelen ten behoeve van het speciaal onderwijs.
- Verbetering en uitbreiding van het middelbaar beroepsonderwijs: geen rigoreuze schaalvergroting.
- Meer vrouwen in schoolleidingen.
- Verdere democratisering van het onderwijs.
- Betrekken van het veld bij het opstellen van het beleid.
- Studiefinanciering in de vorm van een beurs op uitkeringsniveau.
- Geen bezuinigingen onder het motto van autonomie en budget-financiering.
- Uitbreiding en verbreding van volwassenen-educatie in de richting van basisvorming, om- en bijscholing en beroepsscholing in verband met ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt.

welzijnsvoorzieningen.

De CPN is van mening dat de noodzaak van een actief en samenhangend welzijnsbeleid op rijksniveau eerder groter dan kleiner is geworden. Vrije tijd als gevolg van werkloosheid en vervroegde pensionering, emancipatie van groepen als bejaarden, vrouwen en culturele minderheden, de slechte maatschappelijke positie van jongeren en hun grote behoefte om in arbeid, wonen en cultuur een eigen weg te kiezen, het bestaan van racisme en vooroordelen dwingen de overheid tot een beleid dat daarop inspeelt, mensen kansen biedt en hen verder brengt.

Daarom treedt de CPN op voor:

- Versterking van sociaal-cultureel werk en maatschappelijke dienstverlening, verbetering van de kwaliteit en de bereikbaarheid ervan,
- speciale aandacht voor verzetsgepensioneerden en vervolgingsslachtoffers, aan hun rechten en inkomens mag niet worden getornd,
- uitbreiding en verbetering van de voorzieningen voor ouderen, met name van verzorgingshuizen. Het is onaanvaardbaar dat ouderen steeds ouder moeten worden om voor een plaats in een verzorgingshuis in aanmerking te komen. Daarnaast dienen de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen wonen, vergroot te worden. Aangepaste vormen van ouderhuisvesting, wijk- en dienstencentra, maaltijdvoorziening en alarmsystemen en een voldoende capaciteit van gezinszorg en wijkverpleging zijn daarvoor onontbeerlijk.

kunst en cultuur.

In cultureel opzicht valt er na zeven jaar Lubbers-politiek het een en ander te herstellen. De BKR werd afgeschaft zonder noemenswaardige compensatie en de overheid is teruggetreden, ten gunste van particuliere sponsors. Overal vindt inkrimping plaats tot op een minimum.

Zo'n politiek leidt ertoe, dat „cultuur” een marginale luxe wordt in een beperkt aantal hoogtepunten: één nationaal ballet; één concertgebouworkest; één enkel gebouw. Maar het draagvlak wordt smaller, de deelname geringer, de vrije communicatie neemt af: kortom, het democratisch gehalte slinkt. Uiteindelijk komt dit neer op culturele schraalheid.

De CPN staat een overheid voor, die ruimte en faciliteiten schept voor scheppende kunst. De staat hoeft niet altijd zelf als kunstbeschermers op te treden, maar kan ook particulier, niet-commercieel kunstbeheer aantrekkelijk maken.

De overheid moet uitvoerende kunst en kunstzinnige vorming stimuleren, vanaf het basis-onderwijs tot en met het bejaardenorkest.

Daarom is tenminste nodig:

- Het herstellen van een inkomensregeling voor beeldend kunstenaars, middels een voorzieningsfonds, waarin alle middelen, die nu op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau gereserveerd worden, zijn samengebracht.
- Ruimere middelen voor beurzen, stipendia, aankopen, opdrachten en prijsvragen.
- Meer aandacht voor de rechtspositie van uitvoerende en scheppende kunstenaars.
- De aloude eis: 1% van de rijksbegroting voor de kunsten.

volkshuisvesting.

De CPN is van oordeel dat een grotere inspanning nodig is om te zorgen voor voldoende woningen van goede kwaliteit, het op peil brengen en onderhouden van het na-oorlogse woningbezit en een woonlastenstelsel dat ook de laagste inkomensgroepen in staat stelt, volop gebruik te maken van de sociale woningbouw.

Dat betekent in de eerste plaats zorgvuldig beheer en vernieuwing van onze bestaande steden, woonwijken en woningen. Het is een schandaal dat door verarming, afbraak van sociale voorzieningen en verwaarlozing van de woningen en woonomgeving honderdduizenden Nederlanders dagelijks geconfronteerd worden met onveiligheid, criminaliteit en leefomstandigheden die een bedreiging voor hun gezondheid vormen. Dit probleem wordt niet opgelost door stadsvernieuwing en woningbouw steeds meer aan de markt, aan beleggers over te laten. Dat verscherpt slechts de tegenstellingen. De CPN vindt dat bewoners zelf meer invloed moeten krijgen, en dat de financiële mogelijkheden verruimd moeten worden: meer geld naar de stadsvernieuwingsfondsen. Bij de nieuwbouw is de verslechtering van het subsidiesysteem de laatste jaren gemaskeerd door nieuwe huizen steeds kleiner te maken. Maar ook die kleinere nieuwe huizen zijn niet meer betaalbaar voor mensen met lagere inkomens. De huursubsidie die ze daarvoor nodig zouden hebben wordt hen onttrokken. De CPN eist verlaging van de aanvangshuren van nieuwe woningen, en herstel van de huursubsidieregeling op het niveau van 1982. Dat betekent: afschaffing van kwaliteitskortingen en uitbreiding van de rechten op huursubsidie voor de allerlaagste inkomens.

Aan de politiek om de huren op allerlei manieren omhoog te jagen moet een eind komen. Niemand betaalt in Nederland de

kostprijs van zijn woning, en juist voor de sociale woningbouw mag en kan dat niet geëist worden. Er moet een huurbevrozing komen. Zo snel mogelijk moet gewerkt worden aan een progressief alternatief voor de Nota Heerma. Zonder voldoende nieuwbouw kan de volkshuisvesting niet draaien. Het sociale deel van het bouwprogramma moet taakstellend zijn, met ruimte mogelijkheden voor invulling naar gelang de behoefte per gemeente. De CPN denkt aan een bouwprogramma van minstens 100.000 woningen per jaar, waarvan minstens de helft sociale huurwoningen. Duurdere woningen bouwen „voor de doorstroming” is absoluut geen oplossing voor de honderdduizenden woningzoekenden die Nederland nog steeds telt. Bij de invulling van het bouwprogramma per gemeente moet ruime aandacht zijn voor de wensen van ouderen, jongeren, voor woonvormen die ruimte bieden voor werken aan huis, voor niet-traditionele vormen van samenleven en dergelijke. Nieuwbouwplannen moeten goede oplossingen bieden voor de veiligheid van vrouwen. Door het mengen van wonen, werken en goed gespreide voorzieningen moet het mannen zowel als vrouwen mogelijk gemaakt worden ten volle aan het maatschappelijk leven deel te nemen. De CPN wil een woningbouwbeleid dat de bouwkosten drastisch terugdringt, met behulp van lagere grondkosten, toepassing van het lage BTW-tarief en lage rente op leningen voor sociale woningbouw, zodat de huur voor iedereen zoveel mogelijk uit het inkomen betaald kan worden. Handhaving van de individuele huursubsidie als aanvullend instrument. Een grootscheeps plan voor verbetering en onderhoud van het na-oorlogse woningbezit; rijk en woningbouwverenigingen moeten gezamenlijk in die sfeer een investeringsstroom van 3 a 4 miljard gulden per jaar op gang brengen. Geen gedwongen concentratie van lage inkomensgroepen in „goedkope” wijken.

VIII. democratie en gelijke rechten

De politiek van het kabinet Lubbers van privatisering en een terugtrekkende overheid heeft de parlementaire controle op belangrijke sociaal-economische beslissingen verkleind daar waar deze toch al gering was. De CPN vindt dat deze ontwikkeling een halt moet worden toegevoerd. Voorts pleit de CPN voor een versterking van lokale democratie en democratie in de bedrijven.

versterking lokale democratie

De gemeenten en provincies zijn door het gevoerde regeringsbeleid danig in de knel geraakt. Veel gevolgen van dat beleid zijn op het bordje van gemeenten en provincies gekomen. Tegelijkertijd werd op hun financiën gekort. Daardoor lopen gemeenten en provincies het gevaar hun geloofwaardigheid als volwaardige democratische bestuurslagen te verliezen. Versterking van de democratie betekent daarom een verruiming van de gemeentelijke middelen. Het betekent naar de mening van de CPN bovendien een vergroting van de mogelijkheden voor gemeenten om een eigen beleid te voeren. Zo moet het mogelijk zijn om een voorkeursbeleid te voeren bij het uitbesteden van opdrachten aan bedrijven. Gemeenten dienen het recht te hebben bedrijven te boycotten die actief zijn in Zuid Afrika, die betrokken zijn in de nucleaire wapenwedloop of die milieuvervuilend werken. De bezwaren van uit de landelijke politiek tegen een dergelijke gemeentelijke vrijheid is vooral gebaseerd op de angst de greep op landelijk politieke thema's te verliezen. De CPN ziet in zo'n verschuiving juist de wens van velen om ook op plaatselijk niveau uiting te geven aan hun gevoelens van solidariteit en betrokkenheid. De CPN steunt ook een uitbreiding van de banden tussen lagere overheden in Nederland met ontwikkelingslanden en in Oost Europa, zoals de stedenbanden die veel gemeenten al zijn aangegaan.

europa

Steeds meer bevoegdheden worden door de nationale overheid afgestaan aan het Europees niveau, in de raad van ministers, bestaande uit de ministers van de lidstaten van de EG. De regering van elk land kan afzonderlijk invloed uitoefenen op de besluitvorming aldaar. Maar de nationale parlementen hebben slechts zeer beperkte controle en alleen achteraf. Naar de mening van de CPN moeten de bevoegdheden van het Europees parlement worden uitgebreid en het optreden van het nationale parlement worden versterkt om de regering vooraf ter verantwoording te roepen voor hun opstelling in die raad van ministers, zodat het Nederlandse parlement niet buiten spel komt te staan.

buitenparlementair

Voor de CPN is democratie meer dan parlement, provinciale staten en gemeenteraden. Belangenorganisaties, zoals vakbonden, consumentenorganisaties en andere groepen, moeten een belangrijke rol spelen in besluitvorming op tal van zaken. Zeggenschap voor werknemers moet worden uitgebreid. Besturen van pensioenfondsen moeten geheel door werknemersvertegenwoordigers bezet worden. Maximumleeftijdsgrenzen voor deelname in de besturen van de pensioenfondsen wijst de CPN af. Gepensioneerden zijn bij uitstek belanghebbende.

werknemers

- De zeggenschap van werknemers in bedrijven moet worden uitgebreid.
- Vakbonden en werkgevers moeten raamafspraken maken over CAO's, technologie, milieu en arbeidsomstandigheden.
 - De positie van de vakbonden in de bedrijven moet worden versterkt door de vakbondsgroepen wettelijk te beschermen, op dezelfde wijze als de ondernemingsraad.
 - De controle-mogelijkheden van de ondernemingsraad voor de uitvoering van CAO's, milieu- en technologie-overeenkomsten moeten worden uitgebreid.
 - OR-verkiezingen moeten net als verkiezingen voor Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden op dezelfde dag plaats vinden voor alle bedrijven en instellingen.
 - Ondernemingsraden en vakbondsgroepen moeten voor 1992 meer zeggenschap krijgen over investeringen buiten Nederland.

tegen discriminatie

Bestrijding van verschillende vormen van discriminatie is een grondbeginsel van elke democratische politiek, in het bijzonder van de politiek van de CPN. In onze samenleving worden nog steeds groepen mensen gediscrimineerd op grond van hun werkelijke of vermeende verschillen in huidskleur, nationaliteit, etnische-culturele gewoonten, geslacht of seksuele voorkeuren en praktijken. Dat is in strijd met de meest elementaire mensenrechten. Onverdraagzaamheid, discriminatie en superioriteitsdenken moet door het overheidsbeleid krachtig worden tegen gegaan. De CPN bepleit de snelle invoering van een Wet Gelijke Behandeling. Er is geen reden om flikkers en potten uit te sluiten van de mogelijkheid kinderen te adopteren. Voor homo/lesbische ouders die dat willen moet de mogelijkheid bestaan, hun feitelijke ouderschap ook juridisch vorm te geven. Zelfstandig ouderschap moet mogelijk zijn voor alleenstaande en/of lesbische vrouwen die dat wensen. Racisme, fascisme, anti-semitisme, seksisme en homo-haat moeten actief worden bestreden. Racistische en neo-fascistische organisaties moeten in Nederland verboden worden.

migranten

De verblijfspositie van migranten is onzeker, kiesrecht op provinciaal en landelijk niveau ontbreekt, en ze hebben geen recht op terugkeer bij remigratie. De structurele ongelijke behandeling komt met name tot uiting in de steeds verslechterende rechtspositie van migranten op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, op de woningmarkt en in de juridische status. De CPN vindt dat het actief en passief kiesrecht voor Tweede Kamer en Provinciale Staten moet worden toegekend aan buitenlanders wanneer zij drie jaar in Nederland verblijven en niet in vreemde overheidsdienst werkzaam zijn. De CPN wijst het woonlandbeginsel in de sociale zekerheid en overige wetgeving ten zeerste af. Buitenlandse vrouwen moeten een zelfstandige verblijfstitel krijgen. De CPN is tegen de voorgenomen herziening van de vreemdelingenwet. Het draagt niet bij aan de versterking van de rechtspositie van migranten noch bevordert het de integratie en acceptatie van deze bevolkingsgroep. Alle vormen van identificatie- en legitimatieplicht worden met kracht van de hand gewezen. Verbetering van de regeling vrijwillige remigratie met de mogelijkheid binnen drie jaar terug te keren naar Nederland. Vrijwillige remigratie mag niet gaan functioneren als een vorm van oprotpremie. Positieve actie is nodig op de arbeidsmarkt en in het onderwijs. Dit kan niet zonder quoteringscontrole en sancties. Het arbeidsmarktbeleid dient in overleg met organisaties van migranten vorm te krijgen. Op het gebied van het onderwijs betekent positieve actie meer leerkrachten uit migrantengroepen in het reguliere onderwijs. Onderwijs in eigen taal en cultuur dient gehandhaafd te blijven.

vluchtelingen

Het vluchtelingenverdrag en het Europese Verdrag van de Rechten van de mens moeten door Nederland worden uitgevoerd. Het formuleren van afspraken en opstellen van regels moet met maximale openheid en parlementaire inspraak gebeuren. De mogelijkheid voor vluchtelingen om na 1992 asiel te zoeken in de EG-landen mag niet worden beperkt. Politiek vervolgte en bedreigde mensen hebben recht op een humane behandeling. Het toelatingsbeleid voor vluchtelingen moet worden verruimd en hun opvang verbeterd. De positie van illegaal in ons land verblijvende buitenlanders moet worden verbeterd, onder andere door de mogelijkheid in Nederland te blijven tot alle gerechtelijke procedures zijn afgerond.

vrouwenhandel

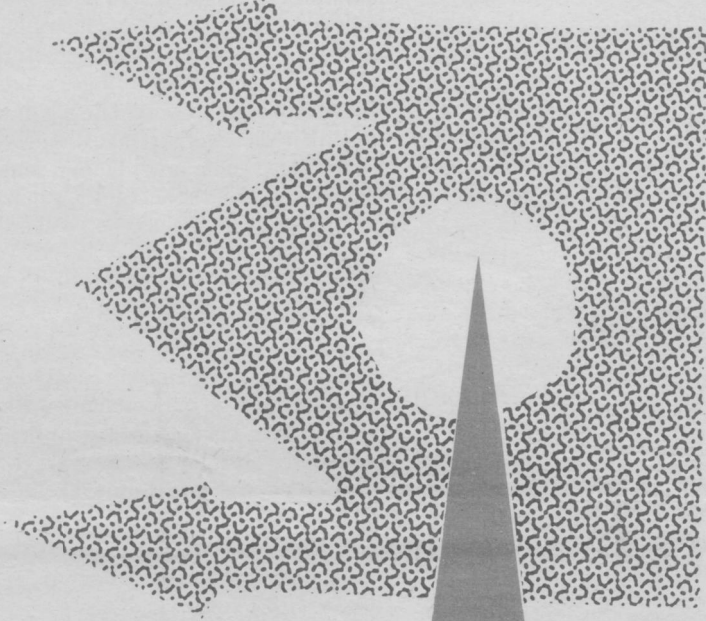
Scherpe maatregelen moeten in ons land getroffen worden tegen de vrouwenhandel. Straffen op dit delict moeten worden verzwaaard. Ontvoerde vrouwen moeten de mogelijkheid krijgen om in Nederland een verblijfsvergunning te krijgen. Op die landen waar de vrouwen vandaan komen moet druk worden uitgeoefend, waardoor de vrouwen indien gewenst terug kunnen keren.

(bio)-technologie

Op het technologisch terrein zijn ingrijpende ontwikkelingen gaande. In het algemeen kan geconstateerd worden dat naarmate de technologie ongestuurd en ongecontroleerd voortschrijdt, de toegankelijkheid, de privacy en de democratie in het gedrang komen. De CPN vindt dat juist in zaken van ontwikkeling en toepassing van technologie maximale openheid en controle van democratische organen en direct betrokkenen voorop moeten staan. Informatie, betalingsverkeer en andere vormen van zakelijke dienstverlening alsmede (onderdelen van) hele productieprocessen ondergaan snelle invoering en toepassing van technologische vernieuwing en automatisering. Met name de ontwikkelingen op het terrein van de biotechnologie geven aanleiding tot principiële vragen. De ontwikkelingen in het manipuleren van genetische materialen van micro-organismen, planten, dieren en mensen, de biotechnologie, verlopen steeds sneller. De biotechnologie biedt de mens ongekende perspectieven. Gemanipuleerde schimmels en bacteriën maken medicijnen, die op een andere wijze niet verkregen kunnen worden. De veredeling van plantengewassen kan sneller dan vroeger. Planten kunnen resistent gemaakt worden tegen parasieten en ziektes waardoor het gebruik van verdelgingsmiddelen overbodig wordt. Het wordt mogelijk om erfelijke ziekten op te sporen. De keerzijde is echter een sombere. Grote multinationals, waaronder Shell, Unilever, Volvo, grote chemische concerns hebben zich op de markt van de zaadveredeling geworpen. Een plantensoort die genetisch veranderd is kan door de biotechnoloog gepatenteerd worden. Dit betekent dat een enkel concern het bezit verkrijgt over plantensoorten en dat de maatschappij afhankelijk wordt van deze concerns voor het verbouwen van gewassen. Met name ontwikkelingslanden worden zo afhankelijk van de Westerse multinationals. Daarnaast worden langs biotechnologische weg veel vervangers geproduceerd voor natuurproducten. In plaats van suiker nemen kunstmatige zoetstoffen de zoete markt over. De cacao overkomt hetzelfde. Voor de ontwikkelingslanden een dramatische ontwikkeling. Zij worden beroofd van hun broodwinning. Men moet zich afvragen welke vormen de biotechnologie gaat aannemen. Wordt er in de toekomst ook gesleuteld aan het erfelijke materiaal van mensen? Worden straks supermensen gebouwd? Vooraan in deze ontwikkelingen staan private ondernemingen met hun goedvoorzien laboratoria. Winstbejag is de uiteindelijke drijvende kracht achter de ontwikkeling van deze technieken. Het is duidelijk dat dit allerminst een waarborg is voor verantwoorde toepassingen. De CPN vindt dat strenge voorschriften moeten worden opgesteld om ongewenste effecten te voorkomen. De veiligheid van mens en milieu mogen onder geen beding in gevaar komen. Voorkomen moet worden dat enige sociale schade wordt aangericht door bekendheid met genetische structuur van individuele mensen. De CPN wijst verder af dat ondernemingen via patentering het eigendomsrecht kunnen verkrijgen over levensvormen en medische technieken.

CPN

**de Kamer heeft
communisten
nodig**

campagne-trein groen links staat nu op de rails...

door iede de vries

De campagne van Groen Links voor de kamerverkiezingen valt met vijf trefwoorden samen te vatten: offensief, zelfbewust, nuchter, optimistisch en strijdbaar. Die toonzetting is terug te vinden in het propaganda-materiaal, en in de reacties in de verkiezingsstrijd. Doelstelling van Groen Links in de campagne is, dat CDA en VVD niet langer de meerderheid mogen halen.

Groen Links zal zich presenteren als alternatief voor mensen die een andere politiek willen. „Groen Links wil een eigen elftal in de Tweede Kamer. Een frisse ploeg op de mat”. De campagne zal zich niet alleen richten op de achterban van de Groen Links-partijen, maar ook op nieuwe kiezers, op teleurgestelde afhakers, en op de linkervleugel van de PvdA en D66. „Kortom, een campagne gericht op heel het volk”, zo zei campagnecoördinator Wim de Boer op een eerste bespreking met regionale campagne-leiders.

betaalbaar

Berekeningen van economen hebben inmiddels aangetoond, dat het verkiezingsprogramma van Groen Links wel degelijk „haalbaar” en „be-

taalbaar” is. „Als je bereid bent politieke ingrijpende besluiten te nemen, dan zijn zowel een sterk milieuprogram en herstel van de uitkeringen als koopkrachtbescherming betaalbaar”, zo zei de voorzitter van de campagne-commissie, Siem van der Helm op de bespreking in Amersfoort. Die financiële onderbouwing heeft overtuigende argumenten in handen gegeven voor een zelfbewuste opstelling.

kiezers

De campagneleiding en de fractie hebben inmiddels de houding bepaald die wordt ingenomen tegenover de PvdA. Wim Kok heeft betoogd dat een stem op Groen Links de positie van de PvdA verzwakt. Wim de Boer: „Het is maar hoe je het bekijkt. In de eerste plaats moet de PvdA maar voor haar eigen electoraat zorgen. Dat is niet onze verantwoordelijkheid. Wij werven onze eigen kiezers. Dat mag de PvdA ons niet verwijten. Bovendien schuift de PvdA uit eigener beweging op naar rechts, met een vrijblijvend verkiezingsprogramma. Dan moeten zij hun nieuwe kiezers maar uit het centrum en bij rechts weghalen. Zo stellen ze zich toch op? Daarbij kan zowel Groen Links zetelwinst boeken, en kan de PvdA even groot blijven. Als de PvdA zwakker wordt, is dat hun eigen schuld. Dat kan ons niet worden verweten”, zo vatte de campagneleiding de opstelling samen.

één fractie van groenen in het euro-parlement

De Regenboog-fractie in het Europees Parlement in Straatsburg gaat met andere groene en groenlinkse partijen één fractie vormen. Die zal bestaan uit 30 Europarlementariërs van elf partijen uit zeven landen. De fraktievorming heeft plaats op basis van een politiek programma, en is dus meer dan een technische samenwerking. De groenlinkse Europese fractie gaat werken onder de naam De Groenen.

De Europese Groenen zullen nauwe banden onderhouden met de Groenen in Groot-Brittannië. Bij de Europese verkiezingen scoorden die ruim 15 procent. Maar door het Britse districten-stelsel kwam er geen enkele Britse Groene naar Straatsburg. De Volkssocialisten uit Denemarken hebben nog niet besloten bij welke fractie zij zich zullen aansluiten. Zij houden de mogelijkheid voor aansluiting bij de Groenen nog open.

De samenwerking met enkele minder politiek getinte delegaties zal de komende jaren minder zijn dan in de afgelopen jaren. De anti-EG-lijst uit Denemarken en zes regionale parlementariërs willen niet deelnemen in een politiek-getinte fractie.

De Europese Groenen-fractie zal bestaan uit de volgende afgevaardigden: de Nederlandse Regenboog (2), Grünen (BRD, 8), Agalev (1), en Ecolo (2) uit België, Les Verts (8) uit Frankrijk, Euzkadido (1), Baskenland, Os Verdor (1) uit Portugal, Listi Verdi (3), Arcobale-no (2), Lista Antiprohibitionista (1), Democrazia Proletaria (1) uit Italië.

De vorming van een zo groot mogelijke fractie in het Europees Parlement is van belang voor de hoogte van de financiële ondersteuning, die zo'n fractie krijgt van Brussel.

CPN

leden

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

malibongwe, maak het mogelijk

door kees van den berg

De vrouwenconferentie Malibongwe, georganiseerd door de Anti Apartheids Beweging Nederland en de vrouwensectie van het ANC, die oorspronkelijk gehouden zou worden in Amsterdam in de laatste helft van november, is uitgesteld.

Het wordt nu gehouden van 6 tot 20 januari 1990 in Amsterdam. De organisatie heeft tot uitstel besloten, omdat januari in Zuid-Afrika een vakantiemaand is, waardoor nog meer mensen in staat zullen zijn naar de conferentie in Nederland te komen.

Want dat Malibongwe nu al een succes kan worden genoemd is vrijwel zeker. Uit alle hoeken en gaten van Nederland komt geld binnen wat nodig is voor de reis- en verblijfskosten van Zuidafrikaanse vrouwen. Zo hebben verschillende FNV-bonden geld overgemaakt, waardoor dertig vakbondsvrouwen uit Zuid-Afrika kunnen overkomen. In kerkelijke kring is er ook sprake van een koortsachtige activiteit; basisbewegingen, Vrouwen-VU hulp, kloosters, hervormde en gereformeerde kerken maken geld over. De gemeente Amsterdam heeft geld toegezegd, evenals het ministerie van Buitenlandse Zaken. Ook niet onvermeld mag blijven de activiteiten van de CPN-PSP-vrouwen uit Beverwijk. Bijna wekelijks maken zij geld over op de girorekening van de Stichting Malibongwe.

meer sponsoracties

Hoewel de financiële campagne goed verloopt, is geld welkom. Nog niet alle kosten zijn gedekt. En hoe meer geld, des te meer Zuidafrikaanse vrouwen de conferentie kunnen bijwonen.

Met name vrouwengroepen worden door de AABN en de vrouwensectie van het ANC opgeroepen tot het organiseren van sponsoracties; vakbondsvrouwen, huisvrouwen, academische vrouwen, kerkelijke vrouwengroepen, rooie vrouwen, vrouwenvakscholen, vrouwen uit de wijk of woonplaats, vrouwen uit een beroepsgroep enz.

De totale kosten van de deelname van één vrouw aan de conferentie bedragen f 4.000,-. Dus door 4.000 gulden bijeen te brengen kan de komst van één vrouw worden bekostigd. Minder draagkrachtige groepen kunnen ook voor een gedeeltelijke bijdrage kiezen; 2.500 gulden voor een vliegticket, of 1.500 gulden voor de totale verblijfsduur van twee weken, of 750 gulden voor een verblijf van een week. Kortom: maak deelname aan de vrouwenconferentie Malibongwe voor zoveel mogelijk Zuidafrikaanse vrouwen mogelijk.

Voor meer informatie over het organiseren van sponsoracties kan contact opgenomen worden met de AABN: 020 - 267525, vragen naar Birgit Haberland of Christel Nieuwenhuizen. Rechtstreekse giften zijn welkom op gironummer 5927088 t.n.v. Stichting Malibongwe, Postbus 10500, 1001 EM Amsterdam, o.v.v. „bijdrage Malibongwe conferentie”.

Nu al 52.000 voor het verkiezingsfonds binnen

Op de oproep van tientallen partijleden voor het Verkiezingsfonds van de CPN wordt op grote schaal gereageerd. Ondanks het feit dat toch veel mensen op vakantie zijn, komt er dagelijks steun voor het Verkiezingsfonds binnen. Op het moment dat dit geschreven wordt, 1 augustus, is er — op een paar honderd gulden na — tweeënvijftigduizend gulden.

Een overzicht per district laat zien waar het resultaat tot nu toe vandaan komt:

De CPN-conferentie stemt in met Groen Links.

foto Janine Keizer

Amsterdam	27.415,-
Brabant-Oost	245,-
Brabant-Rest	1.233,85
Drenthe	45,-
Friesland	432,50
Gelderland	2.890,-
Gooi/Eemland	1.270,-
Groningen	490,-
Den Haag	3.840,-
Kennemerland	1.460,-
Lelystad	130,-
Limburg	1.260,-
Nrd. Holl. Nrd.	760,-
Rotterdam	4.152,-
Twente	195,-
Utrecht	3.180,-
Vecht/IJ.delta	195,-
IJsselstreek	15,-
Zaanstreek	1.385,-
Zeeland	450,-
Aan diverse betalingen kwam er 455,- binnen, totaal: 51.498,35.	

Honderden hebben te zamen voor dit bedrag gezorgd. Het zou echter te veel ruimte vragen om iedere aparte gift in De Ledenkrant of in De Waarheid te verantwoorden. Daarom: een hartelijk bedankt voor alle gevers en geefsters! Een ieder die eraan twijfelt of het bedrag wel is aangekomen kan bellen naar afdeling financiën van de CPN, tel. 020-239704, toestel 13. Doe ook mee om de campagne voor het verkiezingsfonds tot een succes te maken. Maak een bedrag over op postgiro 511002, alg. penningm. CPN, Amsterdam.

regenboog: winst op alle fronten

door Iede de Vries

De uitslagen van de Europese verkiezingen (15 juni) leveren voor Regenboog verrassende cijfers op. Ook blijkt uit het grote aantal uitgebrachte voorkeurstemmen, dat Regenboog-stemmers behoorlijke individualisten zijn. Niet alleen het percentage dat voor Regenboog uit de stembus kwam (7%) is voor de komende kamerverkiezingen interessant, maar ook de manier waarop die „score” tot stand kwam.

Aan de Regenboog-resultaten vallen in de eerste plaats de grote verschillen op tussen de grote steden en het platteland. Grof gezegd neemt het resultaat af naarmate het dorp kleiner wordt. De score in de grote steden was het grootst. Een korte opsomming: Rotterdam 8,1%, Amsterdam 19,2%, Den Haag 7,8%, Utrecht 17,9%, Groningen 16,4%, Zaanstad 12,6%, Delft 12,9% en Nijmegen 18,9%. Topscorer is (voor zover we konden nagaan) Wageningen met 21,6%. De laagste score werd gemeten op Urk: 0,3%. Op het gebied van de voorkeurstemmen was Regenboog veruit de koploper. Procentueel werden daar meer voorkeurstemmen uitgebracht dan op enige andere partij. Logische verklaring is natuurlijk dat Regenboog een combinatie is van meerdere partijen. De eerste CPN-kandidaat op de lijst, Nel van Dijk, was goed voor meer dan 60.000 voorkeurstemmen. Dat is méér dan één kamerzetel.

provincies

De spreiding vanaf de grote steden naar het platteland vertoont een opvallende lijn. In de grote steden was de gemiddelde score 12,2%, in de steden 7,1%, in forensenplaatsen 6,2%, in verstedelijkt platteland 4,3% en op het platteland 4,2%. Een vergelijking tussen de provincies levert ook enkele opvallende verschillen op. Het verschil tussen Noord-Holland en Zuid-Holland (beide onderdeel van de Randstad) is groot: Noord-Holland levert Regen-

boog 11,6%, in Zuid-Holland is dat slechts 6,4%. Dat is lager dan het landelijke gemiddelde. Blijkbaar heeft Zuid-Holland véél platteland. Maar een provincie met eveneens veel inwoners (Noord-Brabant) komt niet verder dan 5,7%.

stemmengroei

De laagste provincie was Zeeland, met 4,2%. Flevoland, met ongeveer evenveel inwoners, doet het bijna twee keer beter: 7,0%. In vergelijking met alle andere politieke partijen deed de Regenboog het op het gebied van stemmenwinst het allerbeste. Terwijl alle andere partijen minder stemmen kregen dan de vorige verkiezingen (door de lage opkomst), slaagde Regenboog erin meer stemmen binnen te halen. Niet alleen procentueel, maar ook netto was er winst.

verklaring over de ontwikkelingen in china

Kort na het bruut neerslaan van vreedzame betogingen in Peking zijn de Chinese autoriteiten overgegaan tot het arresteren van vele honderden, veelal jonge, activisten. In Peking, Sjanghai en andere steden wordt een sfeer van intimidatie opgeroepen tegen hen, die zich de afgelopen weken hebben ingezet voor democratische hervormingen, tegen de corruptie en het ongedaan maken van misstanden in het openbare leven.

De repressie, zoals die zich openbaart, heeft terecht grote verontwaardiging gewekt, niet in het minst onder progressieve mensen in de wereld. De CPN heeft in een eerste reactie van haar voorzitter, Elli Izeboud, verklaard niet alleen deze verontwaardiging te delen, maar eveneens diep geschokt te zijn. De vele honderdduizenden betogers hebben uiting gegeven aan hun streven voor democratisering van de samenleving, voor inspraak en voor een dialoog om China de weg te doen inslaan naar een moderne, gedemocratiseerde

staat, gebaseerd op verdieping en vernieuwing van de verworvenheden van de Chinese revolutie.

Het is betreurenswaardig en ook onaanvaardbaar, dat vanuit de leiding van regering en partij thans met geweld wordt opgetreden tegen hen, die dit streven onder de aandacht van de regeerders hebben gebracht en de afgelopen weken op indrukwekkende wijze hebben uitgedragen.

De Communistische Partij van Nederland is van mening, dat het optreden van de autoriteiten onaanvaardbaar is. Er dient een einde te komen aan de repressie. Er moet een weg worden ingeslagen naar openheid en dialoog met alle geledingen van de bevolking.

Juist in een periode, waarin elders in de wereld vernieuwing van communistische politiek baanbrekend is en er naar wegen en vormen wordt gezocht tot democratisering van de samenleving, kan en mag het niet zo zijn dat een proces tot verandering in China in de kiem wordt gesmoord.

De CPN spreekt de hoop uit, dat in de situatie in China — mede onder druk van de vele internationale protesten — een wending wordt bereikt, die recht doet aan de verlangens van miljoenen mensen in China.

Dagelijks Bestuur CPN
12 juni 1989.

bereikbaarheid secretariaat cpn

maandag	9.00 tot 16.00 uur
dinsdag	9.00 tot 21.00 uur
woensdag	9.00 tot 21.00 uur
donderdag	9.00 tot 21.00 uur
vrijdag	9.00 tot 16.00 uur

kieswijzer

De NIO-Vereniging (Vereniging voor een nieuw internationaal ontwikkelingsbeleid) wil, zoals bij vorige verkiezingen, weer een kieswijzer opstellen. Die zal bestaan uit een overzicht van de standpunten van de vijf grootste partijen (CDA, PvdA, VVD, D66 en Groen Links) t.a.v. de meest ontwikkelingsrelevante onder-

werpen. Op grond van dat overzicht zal NIO daarnaast een aantal aanbevelingen doen met betrekking tot de belangrijkste punten op het gebied van het Nederlandse ontwikkelingsbeleid, zoals handel en grondstoffen, het beleid ten aanzien van vrouwen en ontwikkelingssamenwerking.

de kieswijzer is te bestellen bij:
nio-vereniging
wilhelmina gasthuisplein 61
1054 rb amsterdam
tel: 020-121220.

De door de CPN-conferentie gekozen kandidaten Ina Brouwer (r) en Marius Ernsting (l) op de lijst van Groen Links.

foto Janine Kien

de waarheid en de verkiezingen op 6 september

door bert docter

Ondanks de zomervakantie zijn al in veel plaatsen de voorbereidingen gestart voor de verkiezingscampagne van Groen Links. De Waarheid heeft plannen voor deze verkiezingen.

„Voor de komende verkiezingen van 6 september zal De Waarheid op geheel eigen wijze de campagne gaan verslaan. Bij ons staat dus niet centraal de vraag of nu Kok of Lubbers de premier zal worden, niet de mannetjesmakerij. Wel het inhoudelijke debat over de verschillende programma's, waar partijen voor staan, de onderlinge discussie en het doorprikken van goedkope beloften, door wie ze ook gedaan worden. Kortom, een kritische naar Groen Links toe solidaire verkiezingsvoorbereiding”, aldus Frank Biesboer.

Het is de bedoeling, dat naast de dagelijkse berichtgeving over de campagne het volgende gemaakt wordt:

– 3 aparte verkiezingskaterns in de zaterdagkrant op 19 en 26 augustus en op 2 september.

– een speciale verkiezingskrant eind augustus in een heel grote oplage.

De inhoud van de verkiezingskaternen/de speciale verkiezingskrant komt te bestaan uit eigen interviews met de kandidaten van Groen Links en van andere partijen, ronde-tafelgesprekken over actuele thema's, columns, politieke prenten, campagnenieuws met tegelijkertijd ook enige luchtiger notities.

Naast het maken van nieuwe werfkaartjes, het plaatsen van enkele advertenties in de bladen van PPR en PSP zullen we er zelf voor moeten zorgen, dat De Waarheid in de hele campagne duidelijk zichtbaar aanwezig is bij de standjes, de fora en andere verkiezingsbijeenkomsten en het slotfeest op 3 september in Amsterdam.

maak eens kennis met

DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen.

Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt
25 augustus 1989.
Kopij inleveren voor 11 augustus.

KAMPANJE UITGAVE RADIKALENKRANT, BEVRIJDING, CPN-LEDENKRANT, EVP-INFO; 8 AUGUSTUS 1989 KRANT

HET PRODUKT, DE TOON, DE DOELEN

Groen Links komt er aan

"De geboorte van een nieuwe politieke formatie deed het water van de Haagse binnenvijver hoog opspringen. Daar had niemand meer op gerekend. Eindelijk. Er gebeurt weer wat. Vlak voor wij de sombere jaren tachtig achter ons laten is de tot stand koming van Groen Links een geweldige opsteker." Zo begint de folder die in meer dan een miljoen exemplaren op Nederland zal neerda-

len.

Er staat wat te gebeuren op 6 september.

Dat is de uitdagende grondtoon van de Groen Links campagne. het

kampanjeplan formuleert die toon in vijf trefwoorden: zelfbewust, offensief, nuchter, optimistisch en strijdbaar.

Groen Links kent nu al een eigen dynamiek. Wie de media volgt

weet er alles van. In één klap zijn wij weg uit de gemarginaliseerde

positie.

Ria Beckers

Wat wil Groen Links

Ideeën aandragen, de geesten rijp maken voor noodzakelijke veranderingen, stem geven aan mensen die uit de boot vallen, drogredeneringen ontmaskeren, overtuigen dat we niet ongestraft door kunnen gaan met de aarde naar de knoppen te helpen, opkomen voor een sociale economie waarin werk, inkomen en zeggenschap eerlijk wordt verdeeld.

Kortom: een samenleving waar niet het recht van de sterkste, maar de rechten van mens en milieu het zwaarste wegen.

Presentatie

Hoe vaak brengen wij onze gedachten niet naar buiten in cliché zinnen, die we al honderd en één keer gebruikt hebben. Ook linkse mensen zijn vaak lui. Hoog tijd om onze standpunten door een opfrisbeurt weer bruikbaar te maken voor een eigentijdse dialoog. Aan de studie dus. Gewoon onbekommerd naden-

ken. Niet gehinderd door wat je als meetellend Groen Links persoon hoort te vinden de discussie aan- gaan. Ramen open en de loopgraven uit.

Het huidige klimaat is niet meer geschikt voor de politieke presentatie zoals wij die jaar en dag gewend zijn. Veel mensen zijn de voorspelbaar-

ken. Niet gehinderd door wat je als meetellend Groen Links persoon hoort te vinden de discussie aan- gaan. Ramen open en de loopgraven uit.

Het huidige klimaat is niet meer geschikt voor de politieke presentatie zoals wij die jaar en dag gewend zijn. Veel mensen zijn de voorspelbaar-

Oude vormen en gedachten

Op 20 augustus organiseert de Vereniging Groen Links een discussie- dag onder de titel: 'Sterft gij oude vormen en gedachten ... over Groen Links en een andere politieke kultuur'.

We beloven: geen voorspelbare spreekbeurten, geen loopgravendis- kussies, geen slotverklaringen en sluit de rijen.

We vragen: een actieve deelname van de aanwezigen. Kortom: een open bijeenkomst, wat rommelig, vrij associërend. Iets wat je niet mag missen!

BELANGRIJK: Voor de discussie- dag wordt een reader gemaakt. Hier- in staan artikelen van mensen van binnen en buiten het Groen Linkse circuit, die nieuwe ideeën formule- ren voor politieke werkwijzen.

Een actieve deelname vereist het le- zen van deze in omvang bescheiden bundel. Te bestellen bij: Vereniging Groen Links, Postbus 267, 1000 AG Amsterdam, tel. 020-245515.

Snel doen i.v.m. de korte tijd!

Tot ziens op 20 augustus om 11.00 uur (tot 17.00 uur) in Paradiso (bij het Leidseplein), Amsterdam.!

lijik aangeven waar de systeemfouten zitten en hoe het beter kan. Kwaliteit neerzetten. Tijdens en na de kam- panje op de politieke agenda houden wat anderen het liefste zouden weg- moffelen.

Centrale thema's

Naast het hoofdthema "Vernieuwing van de solidariteit", dat in de algeme- ne folder wordt uitgewerkt, zijn er drie thema's centraal gesteld.

Milieu en werk.

Demokratie en feminisering.

Ontwapening en internationale poli- tiek.

Over elk van deze thema's is een fol- der gemaakt.

Een sterk elftal

11 zetels. Dat zou een goed resultaat zijn. De Groen Linkse politiek heeft zo'n opsteker nodig. Er moet weer perspectief geboden worden. Een goed resultaat geeft het bestaande kader nieuwe motivatie en zal een (jongere) groep mensen kunnen be- wegen politiek actief te worden. Die 11 zetels kunnen er komen. Als alle neuzen maar dezelfde kant op blij- ven staan. Geen gezeur over hoe je het vroeger gewend was. Laat de stokpaarden maar op stal. Uit de stoel en actief de kiezersmarkt op. Met een interessante lijst en een kwa-

litatief sterke fractiegroep, met een bekend en goed in de media liggend "top-team", met een goede inhoudelijke onderbouwing en een uitda- gende - af en toe ook geestige - kampanje moet het lukken.

Politieke vernieuwing

Deze Groen Links campagne zou een begin van een antwoord moeten vin- den op de vraag hoe een politiek formatie zich moet organiseren om op weg naar het jaar 2000 niet alleen te kunnen overleven, maar ook een inspiratiebron te kunnen worden voor maatschappelijke verandering. De deelnemende partijen moeten uitgedaagd worden daar intern en met elkaar ideeën voor te ontwikke- len. Ook de vereniging Groen Links voor mensen die "rechtstreeks" bij de Groen Links formatie betrokken willen worden zal daarbij een rol kunnen spelen.

Heel belangrijk is het om van het begin af duidelijk te laten zien dat Groen Links weliswaar een sterke fractie in de Tweede Kamer zal zet- ten, maar daarbij niet van plan is zich op te laten sluiten in de parlemen- taire politiek. Juist de wisselwerking tussen parlement en maatschappij moet ons een zorg zijn. Daar zal Groen Links snel werkbare vormen voor moeten ontwikkelen.

Dit affiche hangt op alle stations in Nederland. Er zijn 600 extra afdrucken gemaakt. Formaat 115 x 80. Verpakt in kartonnen koker.

Maak f 25,- over op giro 490 21 21 t.n.v. Kampanje Groen Links en je krijgt deze exclusieve plaat thuis gestuurd. Zolang de beperkte voorraad strekt.

Ria Beckers

SLOTFEEST ZONDAG 3 SEPTEMBER AMSTERDAM

Groot GROEN LINKS spektakel

Groen Links besluit de campagne voor 6 september met een daverende manifestatie in het Oosterpark in Amsterdam. Het feest begint om 13.00 uur en duurt tot 18.00 uur.

Naast een vliegende start met de trein, krijgt de verkiezingscampagne van Groen Links ook een fantastisch slot.

Wie met eigen ogen wil zien hoe leuk politiek kan zijn, moet erbij wezen. We rekenen op duizenden mensen uit het hele land. Ga de bussen maar vast bespreken.

Op 3 september laat Groen Links op het groene gras van het Oosterpark zien dat we klaar staan voor een nieuw geluid in de groene bankjes op het Binnenhof. De slotmanifestatie zal het offensieve, zelfbewuste en strijd bare antwoord van Groen Links laten horen op de no-nonsens politiek van Lubbers.

Alle provinciale, regionale en plaatselijke campagnevoerders zijn hierbij van harte uitgenodigd. Bekaf van

ijzersterke toespraken van de kopploeg: RIA BECKERS, ANDRÉE VAN ES, INA BROUWER en PAUL ROSENMÖLLER.

Voor de swingende opening tekent het HERBIE WHITE ORCHESTRA. Kenners weten dat HERMAN DE WIT en zijn ploeg garant staan voor een spektakulaire start. Ook van de partij is het Twents strijdkoor KANALJEROOD. Door sommigen aangeduid als de absolute top op dit gebied. KANALJEROOD heeft in de negen jaar van haar bestaan een reputatie opgebouwd dat ze in het vuur van de strijd de muzikale kwaliteit nooit uit het oog verliezen. Daar kunnen we voor de ontwikkeling van een nieuwe politieke cultuur nog wat van leren.

Gruppo Sportivo/Hans van den Burg

De feestgangers in het Oosterpark kunnen rekenen op een wervelende muzikale show. De muziek is een mengeling van stevige soul-funk en rock, afgewisseld met mooie balladen en bluesnummers.

Het feestelijk Groen Links spektakel wordt besloten met een optreden van GRUPPO SPORTIVO.

Het verhaal van GRUPPO SPORTIVO begon in 1976. De doorbraak kwam in 1978, waarna deze groep overal in Europa een graag geziene gast op de concert-podia. De bezetting wisselde verschillende keren en HANS VANDENBURG begon aan zijn solo-carrière.

In 1988 besloot Hans met enkele van zijn oude Gruppo-maten tot een nieuwe fase in de roemruchte historie van GRUPPO SPORTIVO. En met succes.

GRUPPO SPORTIVO, de leukste band van Nederland, staat garant voor vrolijke en energieke muziek. Ook de kinderen komen uitgebreid aan hun trekken. In een speciale tent verzorgt POEHAA uit Utrecht een fantastisch kindercircusproject met

o.a. optreden van een clownsduo. Neem je kroost gerust mee. Je hebt er geen kind aan.

Verder vind je in het Oosterpark een omvangrijke informatiemarkt met allerlei standjes. Ook wordt er gezorgd voor voldoende kramen waar je broodjes en drankjes kunt kopen.

ZONDAG 3 SEPTEMBER
Van 13.00 tot 18.00 uur

OOSTERPARK AMSTERDAM
(naast het Tropenmuseum)

Openbaar vervoer:
Van Amsterdam CS met tramlijn 9 of de metro;
Van Muiderpoortstation met tramlijn 3;
Van Amstelstation met buslijn 37;
Er is parkeergelegenheid voor bussen en auto's.
Toegang gratis.

Kolofon

Deze campagnekrant is een extra uitgave van de Radikalenkrant, Bevrijding, CPN-ledenkrant en EVP-info.

Oplage: 21.000.
Tekst: Wim de Boer en Siem v.d. Helm.
Logo: Reinout Meltzer.
Foto's: Angelo Goedemondt, Bert Zijlma.
Affiches: Reinout Meltzer.
Typewerk: Gert van Bergen.
Zetterij: Ruparo.
Lay-out: Tim van Ruiten.
Drukkerij: Dijkman.

ONMISBAAR IN KAMPANJE

Het materiaal

Verkiezingen. 150.000 affiches, 1.500.000 folders. Een gigantische stapel drukwerk. Nauwelijks te produceren in de korte tijd die ons ter beschikking stond. Toch gaat het lukken. En het belang van goed drukwerk moet je niet onderschatten. Vóór 6 september moet elke kiezer minstens één maal tegen Groen Links oplopen.

Naast de publiciteit in kranten en via TV en radio, is het gedrukte verkiezingsmateriaal een belangrijk kampanjemiddel.

Wachtend op het perron zie je dat Groen Links eraan komt.

Wachtend voor een stoplicht valt je blik op een Groen Links sticker.

In de trein zit je opeens tegenover een stel jongeren in een Groen Links T-shirt. De verkiezingsaffiche van Groen Links op de borden springt er uit tussen de anderen, die al jaren hetzelfde zijn. Thuis komen en de Groen Links folder in je brievenbus vinden. Je pakt je krant en wordt verrast door een sterke Groen Links advertentie. En zaterdags op de markt kom je de Groen Links kraam tegen, waar allerhande materiaal wordt verkocht en uitgedeeld.

Gratis materiaal:

Algemene folder oplage 1.500.000

Thema folders:
Milieu en werk oplage 50.000
Ontwapening en ontwikkeling oplage 50.000
Democratie en feminisering oplage 50.000

Verkiezingsaffiche A1 oplage 10.000
Verkiezingsaffiche A2 oplage 50.000
Verkiezingsaffiche A3 oplage 75.000
Sticker oplage 50.000

Jongerenkrant oplage 75.000
Jongerenaffiche milieu oplage 5000
Jongerenaffiche antiracisme oplage 5000
Jongerenaffiche ontwapening oplage 5000

Materiaal voor de verkoop:

Verkiezingsprogramma oplage 20.000
Buttons oplage 10.000
Linnen tassen oplage 1000
T-shirts oplage 500
Vlaggen oplage 130
Stations affiche oplage 600

Dat is campagne voeren. Op al deze manieren kun je mensen bereiken en laten weten dat Groen Links eraan komt. De kampanjekommissie heeft dan ook een fors deel van het beschikbare budget besteed aan het produceren van drukwerk en ander materiaal. Folders, affiches en stickers worden gratis ter beschikking gesteld. Verkiezingsprogramma's, buttons, tassen, T-shirts en vlaggen moeten worden betaald en doorverkocht.

Laat het hele land zien dat Groen Links er aan komt. Zorg dat niemand er om heen kan. Is er in jouw stad of dorp nog geen materiaal aanwezig of zit er geen Groen Links affiche op het bord: bel met 020-239704 (toestel 15) en we sturen het op.

Sue Chaloner

een korte maar hevige campagne verdienen alle noeste werkers dit prachtige feest.

Maar zij niet alleen. Eigenlijk wil de kampanjekommissie alle Nederlanders die dit keer niet alleen gaan stemmen, maar voor Groen Links kiezen, een feestje aanbieden. Maar 500.000 (of meer) bezoekers is wat al te enthousiast. Een deel daarvan moet echter lukken.

Veel cultuur en weinig politiek. Maar wat we aan politiek te bieden hebben staat als een huis. Vier korte,

De volgende topper is de SUE CHALONER BAND.

De in Engeland geboren zangeres SUE CHALONER trad al als meisje van vier jaar op bij de diverse big bands. In 1970 vestigde zij haar naam in Nederland met de legendarische engelse uitvoering van de musical HAIR, waarin zij de hoofdrol vertolkte. Eind zeventiger jaren oogstte zij internationaal succes met het overbekende duo Spooky en Sue. Toch besloot zij haar eigen weg te gaan en daarmee ontstond de SUE CHALONER BAND.

VAN ROODESCHOOL NAAR GROENLO

Kampanje start in trein

Op zaterdag 12 augustus start de campagne van Groen Links met een reis van Roodeschool naar Groenlo.

Met het openbaar vervoer natuurlijk.

Een speciale Groen Links trein rijdt dan door het land. Alle dertig kandidaten zitten er in. Er is een pers-coupé waar een groot aantal journalisten in één klap alles en iedereen wat met Groen Links te maken heeft kan spreken en interviewen. Landelijke, regionale en plaatselijke pers, radio en TV zijn uitgenodigd. Verder zijn alle landelijke en regionale kampanjemedewerkers hartelijk welkom om een stuk mee te reizen.

De dag begint 's morgens om 08.15 in Roodeschool. De vier kopkandidaten en een aantal kampanjemensen uit Groningen zullen in een kwartier tijd het dorp geheel voorzien van affiches en folders van Groen Links. Dat is ze daar waarschijnlijk nog nooit overkomen. Om half negen vertrekt de Groen Links bus naar Groningen. Via een aantal dorpen (iedereen mag mee; gratis openbaar vervoer) arriveert de bus om 09.30 bij het station in Groningen. Daar staan de overige Groen Links kandidaten, het verplaatsbare podium en een gelegenheidsfanfare al klaar. De eerste drie minuten toespraak van de dag schalt door de megafoon. Ondertussen zorgen kandidaten en medewerkers dat iedereen die zich in en bij het station ophoudt een Groen Links folder in handen krijgt. Dat tafereel

herhaalt zich op alle stopplaatsen: Assen, Zwolle, Amersfoort, Utrecht, Den Bosch, Nijmegen, Arnhem, Zutphen.

Het laatste stuk van Zutphen naar Groenlo gaat weer met de bus. In Groenlo wordt een waardige punt achter deze dag gezet.

In de trein kunnen 200 mensen zitten en nog veel meer staan. Plaats genoeg dus. Vind je het leuk om een stuk mee te rijden en allerlei mensen van Groen Links te zien en te spreken, dan ben je welkom. We reserveren niet. Vol is vol. De dienstregeling vind je hieronder. De trein rijdt stipt op tijd. Mis je 'm, pech gehad. De Groen Links trein is gratis. Op voorwaarde dat je meehelpt folders uit te delen. De kosten om van en naar een tussen-station te komen zijn voor eigen rekening.

De dienstregeling is als volgt:

08.15	Start Roodeschool
08.30	Vertrek Groen Links bus naar Groningen
09.30	Aankomst Groningen
10.00	Vertrek Groningen
10.19	Aankomst Assen
10.49	Vertrek Assen
11.28	Aankomst Zwolle
12.12	Vertrek Zwolle
12.48	Aankomst Amersfoort
13.31	Vertrek Amersfoort
13.46	Aankomst Utrecht
14.45	Vertrek Utrecht
15.14	Aankomst Den Bosch
15.50	Vertrek Den Bosch
16.22	Aankomst Nijmegen
17.01	Vertrek Nijmegen
17.13	Aankomst Arnhem
17.50	Vertrek Arnhem
18.13	Aankomst Zutphen
18.45	Vertrek bus naar Groenlo
19.15	Aankomst Groenlo

Dit wordt een klaterende kampanjestart en een buitengemeen gezellige dag. Van de grotere partijen begint Groen Links als eerste met de kampanje. Een duidelijk signaal!

VERDER KIJKEN

GROEN
LINKS

VERKIEZINGSPROGRAMMA

Het verrassende perspectief van groen-linkse politiek

Verder Kijken

"Een redelijk mens past zich aan, de onredelijke blijft proberen de wereld aan zichzelf aan te passen. Daarom hangt alle vooruitgang af van de onredelijke mens". (G.B.Shaw)

Laten we eens verder kijken dan de kortzichtigheid.

De jaren tachtig gaan de geschiedenis in als de periode van de gemiste kansen: de milieuvervuiling is de alarmfase voorbij, de werkloosheid blijft ontwrichtend hoog, volgzzaamheid is het kenmerk van 's lands internationale positie, het onderwijs is een puinhoop en de nieuwe armoede een cynisch feit. Zelfs de boekhouding – waar het toch allemaal om ging – kunnen ze niet kloppend krijgen.

Het ergste is het gebrek aan solidariteit. En de kortzichtigheid.

Niet kunnen bedenken dat een domme bezuiniging je later dubbel opbreekt. Slecht onderwijs doet ons straks achterop raken. Een ingestorte kademuur kost veel meer geld dan hem nu onderhouden. Nu een gifbelt voorkomen is vele malen goedkoper dan hem later op te moeten ruimen.

Mensen afschrijven – op zich moreel al onaanvaardbaar – merk je later in de kosten van sociale zekerheid en gezondheidszorg.

Niet kunnen loskomen van de NAVO-kramp. Benepen verwarring tegenover de constructieve voorstellen van Gorbatsjov. De "vijand" biedt zich aan als goede buur en het westen weet niets beters te verzinnen dan het ritueel van oude frasen. Wie tegen modernisering van kernwapens is, wordt verweten de NAVO uit elkaar te laten vallen. Nog even en de NAVO gaat wel aan zichzelf te gronde. Hoezo een bondgenootschap gericht op vrede. De heren staan te kijk. Zonder hun speelgoed zijn ze ontregeld.

Niet kunnen aanvoelen wat hoogmoed teweeg brengt. Hoe bitter mensen worden, die niet meer meetellen. Hoe cynisch je wordt als je moet blijven zoeken naar werk, dat er niet is. Hoe vernederd door de hardere regelgeving in de sociale zekerheid. Hoe moedeloos als je steeds verder wegzakt in de spiraal van geen mogelijkheden en steeds minder geld. Hoe bang niet erkend te worden als vluchteling. Hoe gekwetst door al die welvarende, succesvolle mensen die langs je heen zoeven zonder je zelfs maar te zien staan. En vooral hoe kwaad je wordt als er geen donder aan gebeurt.

De arrogantie was aan de macht. Alles werd binnenskamers geregeld: Het regeerakkoord van CDA en VVD was heilig en het parlement had het nakijken, ook al regende het rapporten en alternatieven en stond het Binnenhof wekelijks vol met mensen die het niet meer namen. Studenten, boeren, vakbonden, onderwijzers, verpleegkundigen, politie, ze mochten hun recht op vrije meningsuiting maximaal gebruiken. Dat nog wel. Maar het meeste ging in de prullenbak. De politie vond een beetje gehoor. En het bedrijfsleven natuurlijk. En de mensen die toch al goed zaten.

De visie op de wereld verschrompelde tot een slaafs in de pas lopen. De koopman heeft de prediker verjaagd: een laf standpunt over de boycot van Zuid-Afrika, geen vin durven verroeren als de collega's in Europa iets anders vinden, ontwikkelingsgeld koppelen aan de verdiensten van onze bedrijven, een spijkerhard vluchtelingenbeleid in plaats van ruimhartige gastvrijheid, Nicaragua als partner in de steek laten. Op deze manier kun je een

zelfbewuste en onafhankelijke buitenlandse politiek wel vergeten.

Het waren dure jaren.

Democratisch en moreel is er veel ingeleverd.

Een politiek die grote groepen in de samenleving buitenspel zet, is onhoudbaar. Je kunt de toekomst niet in met maar een deel van het geheel. Dat eindigt in duurzame ontwrichting.

Een werkelijke democratie kan zich niet veroorloven zoveel mensen, zoveel denkkracht en creativiteit buiten de discussie en de besluitvorming te houden.

We kunnen toch niet toestaan dat een samenleving teloor gaat aan korte termijn politiek en het veiligstellen van de belangen van groepen die toch al aan de goede kant van de streep zitten. We kunnen eenvoudigweg niet doorgaan met onze problemen op het bord van de volgende generatie te schuiven.

Natuurlijk moet het financieringstekort binnen redelijke perken blijven. Maar wat is de redelijkheid om dat vooral door de lagere inkomens te laten betalen? Als je de ongerichte subsidiestromen dempt, de riante winsten van bedrijven en aandeelhouders binnen redelijke proporties terugbrengt, het veel te hoge defensieplafond fors verlaagt, dan heb je hetzelfde op een heel wat eerlijker manier bereikt. En waarom belastingverlaging voor mensen die het eigenlijk niet nodig hebben? Dat beetje meer besteedbaar inkomen weegt toch niet op tegen het zorgen voor een solidaire maatschappij, goed onderwijs en een gezond milieu?

Als de generatie na ons nu mocht kiezen tussen wat meer betalen, maar niet omkomen in onze rotzooi, dan was die keus gauw gemaakt. Als de ozonlaag helemaal verdwijnt, is het met ons gedaan. Dan maar geen belastingverlaging.

Er is een bredere visie en meer creativiteit nodig dan de monoloog van financieringstekort en belastingverlaging.

Niet het haalbare van vandaag maar het mogelijk maken van morgen is in het geding. Dat vraagt om durf. Politieke moed om te kiezen voor ingrijpende veranderingen. Het lef om tegen de kiezers te zeggen dat het zo niet langer kan. Dat er later aan je gevraagd zal worden waarom je nu niets hebt gedaan. Dat we voor een schone en menswaardige toekomst wat over moeten hebben: herverdeling van arbeid en inkomen, stoppen van ongerichte groei, afremmen van de consumptiedrift, geen dag langer wachten met invoering en handhaving van veel straffere milieuwetten, invoeren van een belasting op milieuvervuilende producten.

De tijd is er rijp voor. Wij zien grote kansen voor het voeren van een politiek waarin de rechten van mens en milieu centraal staan. Het nieuwe milieubewustzijn kan brede lagen van de bevolking mobiliseren.

Hoogmoed kwam ten val.

Er zit verandering in de lucht. Je snuift het op. Je merkt het om je heen. Mensen en groepen zijn in beweging en zien weer perspectief. Dat is het moment om ook in de politiek een stap vooruit te zetten.

GROEN-LINKS heet de nieuwe politieke formatie, die na 6 september sterk en overtuigend de traagheid en kortzichtigheid van de gevestigde politieke hoofdstromen te lijf zal gaan. Wil het milieubeleid verder komen dan vage plannen of

gezeur over reiskosten, wil de democratie de arrogantie voorbij komen, wil er echt iets gedaan worden aan het scheppen van betaald werk en de herverdeling van werk en inkomen, wil er vaart gezet worden achter stappen naar een ecologische economie dan kan het parlement niet zonder een deskundige, hardnekkige "kritische factor".

Dat wordt GROEN LINKS. De nieuwe politieke formatie waarin PPR, PSP, CPN en EVP, ieder vanuit eigen inspiratiebronnen, hun sterke kanten samen brengen met de deskundigheid van onafhankelijke mensen uit belangrijke maatschappelijke bewegingen.

Met enthousiasme, vernieuwd élan en vindigheid zal GROEN LINKS de confrontatie aangaan en vasthoudend vechten voor een begaanbare weg naar de toekomst.

Kernpunt in onze opstelling is de invoering van de solidariteit.

Solidair met de aarde en haar toekomstbewoners. De milieuverpesting moet ophouden, niet morgen maar nu.

Solidair met mensen die er onderdoor gaan, die niet delen in de welvaart, die niets te zeggen hebben over hun eigen situatie.

Solidair met die andere wereld, ver van ons bed, waar het gevecht om in leven te blijven elke dag opnieuw gevoerd moet worden.

Solidair met mensen die proberen te ontsnappen aan het verdomhoekje van ongelijke behandeling, discriminatie, het vooroordeel van de burgerlijke moraal of de greep van de bureaucratie op hun persoonlijk leven.

Vanuit onze opvattingen over een solidaire samenleving van zelfstandige mensen kiest GROEN LINKS het respect voor de menselijke waardigheid en het behoud van de aarde als hart van haar politiek.

Menselijke waardigheid betekent: bevrijding uit afhankelijke situaties, feminisering en democratisering van de samenleving, erkennen van ieders gelijkwaardigheid, gelijkwaardige kansen op zelfontplooiing en bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Behoud van de aarde, zoals nu ook in het concilair proces aan de orde is, betekent: een ontwapenende wereld, erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van ieder mens en elk volk, bestrijding van onderdrukking en fascisme, geen uitbuiting van mens en milieu, een ecologische economie.

Een duurzame economie

De huidige economische groei bedreigt de aarde en dus het menselijk bestaan. GROEN LINKS kiest voor de omvorming van het economisch systeem naar een verantwoorde, duurzame kringloopeconomie.

De bestaande wijze van produceren wordt gekenmerkt door machts- en bezitsconcentraties, ongerichte groei, verspilling, consumptiedwang en uitbuiting van mens en milieu. Dat moet fundamenteel veranderen.

Dat kan ook veranderen. Door mentaliteitsverandering, wetgeving en maatschappelijke strijd.

GROEN LINKS hanteert een nieuwe definitie van economische groei: groei die bijdraagt aan welvaart zonder schade voor het milieu of groei die bijdraagt aan herstel van het milieu. Alleen deze groei is voor ons aanvaardbaar, ja zelfs gewenst. Veel van wat in dit programma staat kost geld. Bij de groei die daar mee gepaard gaat zullen de economische factoren echter ecologisch verantwoord worden gebruikt. Dat geldt voor de factor arbeid die door de te hoge bruto kosten nu onderbenut blijft. Dat geldt voor de factor kapitaal (investeringen), die nu onbelast is en mee daardoor arbeid uitstoot. Dat geldt ook voor de

factor natuurlijke hulpbronnen, die nu verbruikt, vervuild en vernietigd wordt zonder dat de producent de maatschappelijke kosten daarvoor betaalt.

Voorkomen van verdere milieuvernietiging, herstel van wat vervuild is, een omwenteling in het gebruik van schaarse goederen als energie en sommige grondstoffen, strenge milieuwetten, een produktieverbod voor schadelijke en niet noodzakelijke producten, invoering van een milieueffing (groentax) op vervuilende producten, stimulering van milieuvriendelijke en energiebesparende productie, een lastenverschuiving van arbeid naar kapitaal, een sterke vergroting van de zeggenschap van werknemers in de bedrijven en instellingen en erkenning van het recht op betaalde arbeid en een zelfstandig inkomen voor iedereen.

Dat zijn de pijlers van een duurzame economie.

Een solidaire samenleving

Wie nu geen ingrijpende maatregelen durft te nemen op het gebied van arbeid, inkomen en vernieuwing van de solidariteit, legt zich neer bij een vastgelopen arbeidsmarkt en een tweedeling waarin groepen mensen zijn afgeschreven.

GROEN LINKS wil dat de onder de kabinetten Lubbers ontstane nieuwe armoede ongedaan wordt gemaakt. De uitkeringen behoren weer gekoppeld te worden aan de inkomensontwikkeling en er is een inhaaloperatie nodig om de opgelopen achterstand weg te werken. Om herverdeling van arbeid ook daadwerkelijk mogelijk te maken is voor kansarme groepen een doelgericht programma van opleiding, vorming en bijscholing nodig, gekoppeld aan een behoorlijk uitzicht op werk.

Ieder mens heeft recht op werk. Daarom moet de werkloosheid worden teruggedrongen. Om dat te bereiken is het nodig dat de arbeidstijd drastisch wordt verkort en het betaalde en onbetaalde werk eerlijk verdeeld. Daarnaast zijn er forse investeringen nodig in het scheppen van zinvol werk, scholing en opleiding. Alleen zo kun je aan iedereen de kans geven het recht op betaald werk ook daadwerkelijk te realiseren.

Ieder mens, of hij nu betaald werkt of niet, heeft recht op een menswaardig inkomen. Een zekere ontkoppeling van arbeid en inkomen is voor zeer grote groepen in onze samenleving al een feit. Het zou een teken van vernieuwende solidariteit zijn als er nu de stap gezet werd naar afschaffen van de sollicitatieplicht, afbreken van de stigmatisering, volledige individualisering en afschaffen van het kostwinnersbeginsel. Dan zouden we een heel eind op weg zijn naar een nog verder gaande solidariteit, die op langere termijn gestalte kan krijgen: een gegarandeerd inkomen voor iedereen, gekoppeld aan het recht op betaald werk en arbeidstijdverkorting, onder handhaving van de sociale zekerheid. In dit verband wil GROEN LINKS een goed voorbereide, brede maatschappelijke discussie over het basisinkomen.

Solidariteit betekent ook opkomen voor de belangen van minderheden, migranten en vluchtelingen. Dat geldt te meer nu hun positie in verschillende landen van Europa onder druk komt te staan. Gelijkberechtiging is van wezenlijk belang en moet samengaan met een actieve bestrijding van racisme, fascisme en anti-semitisme.

Een ontwapenende wereld

Voor een nieuw perspectief op ontwapening is een andere manier van kijken nodig. Ook naar de internationale verhoudingen.

Terwijl de Sovjetunie de wereld aangevaan verrast met drastische stappen naar ontwapening en hervorming, verstart de

Navo zienderogen bij ieder nieuw voorstel van Gorbatsjov. Men herhaalt de oude frasen en weet geen constructieve handeling te bepalen.

Niemand vraagt zich af wat de NAVO nog bij elkaar houdt. De vijand uit de jaren vijftig die niet meer bestaat? Alle energie gaat op in het bijeenhouden van de NAVO-familie, terwijl men aan het ontwikkelen van een nieuw concept werkt.

gemeenschappelijke veiligheid niet tevoorschijn komt.

Voorlopig lijkt het er op dat de militaire industrie en een logge bureaucratie alles in het werk stellen om de huidige situatie te behouden. GROEN LINKS vindt dat onverteerbaar. Het is hoog tijd voor nieuwe initiatieven. Groen-Linkse stappen naar ontwapening zijn nu mogelijk en nodig: afwijzen van iedere modernisering van kernwapens, geen kernwapens in Nederland, steun aan en bevordering van voorstellen tot vermindering van kernwapensystemen, kernwapenvrij zones, stelselmatige verlaging van de conventionele bewapening. Er moeten budgetten vrijgemaakt worden voor samenwerking op grote schaal tussen Oost en West.

Het CDA/VVD kabinet heeft niets nagelaten om te trachten de eenheid in de NAVO te herstellen. Het had zijn tijd beter kunnen gebruiken. Je kunt niet achter je eigen hekken weggroepen als de rest van de wereld in beweging komt. Wie ziet dat de bondgenoten het oude pad van de bewapening en confrontatie niet willen verlaten moet niet jammeren, maar op zoek gaan naar nieuwe vrienden: samenwerking met neutrale en niet gebonden landen.

De rol van de staat.

GROEN LINKS heeft geen vertrouwen in een maatschappij die alles overlaat aan het vrije spel of het marktmechanisme. Maar wij zien ook niets in een samenleving die tot in alle uithoeken wordt gecontroleerd en gecontroleerd door de staat. De overheid moet zoveel mogelijk aan mensen zelf overlaten en daarvoor voorwaarden en wettelijke kaders schaffen.

Niet een glurende maar een sturende staat. Minder centrale macht, minder bureaucratie, minder betutteling. Meer decentralisatie, meer zeggenschap van burgers. Meer wetgevende kaders van vergaande democratisering van de economische en maatschappelijke verhoudingen.

De staat moet de garantie bieden van individuele grondrechten: gelijke rechten en gelijke behandeling, huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg en een menswaardig, zelfstandig inkomen voor iedereen. Maar ook een actieve vredespolitiek, verkleinen van de kloof met de Derde Wereld, een milieuvriendelijke productie, een consumptie en een grotere invulling van de samenleving op economische en sociale slissingen horen tot het werkterrein van de overheid.

GROEN LINKS in Europa

Overal in Europa steekt een andere manier van denken de kop op. Met scherpe analyses en een hoge kwaliteit van argumentatie en zeggingskracht wordt onvermoeibaar aangetoond dat een ecologische en sociaal economisch systeem niet alleen de natuur intact houdt, maar ook positieve gevolgen heeft voor de werkgelegenheid. Hervreiding van arbeid en inkomen, mede zeggenschap en betere internationale verhoudingen zijn noodzakelijk. Mensen die deze ecologische denkrichting vertegenwoordigen vind je in de milieubeweging, onder technologische vernieuwers, in organisaties en politieke partijen.

sociaal-economische mensenrechten

Kiezen en delen

Ook zijn er processen van vernieuwing zichtbaar binnen links: in de vakbeweging, in de vrouwenbeweging en in de arbeidersbeweging en politieke stromingen die daarmee verbonden zijn.

Overal waar het groene, ecologische denken in contact komt met linkse denkbeelden over solidariteit, zeggenschap, herverdeling, mensenrechten, ontwapening levert dat belangrijke visies op voor een op de toekomst gerichte, vernieuwende politiek. Groen en links vormen een tandem waar je de weg mee op kunt.

De nieuwe formatie GROEN LINKS in Nederland maakt dan ook deel uit van een ontwikkeling die overal (ook in het Europese Parlement) zichtbaar is.

In dit verkiezingsprogramma voor de komende parlementaire periode werkt GROEN LINKS de consequenties van bovenstaande plaatsbepaling verder uit.

Dat betekent niet dat we op elke vraag een sluitend antwoord geven.

Sommige zaken vragen om verder denken en onderzoek.

Enkele thema's zijn door de deelnemers aan deze nieuwe politieke formatie nog niet grondig genoeg doorgepraat; een open geformuleerde tekst is dan het voorlopig resultaat.

Maar uitgangspunten en grondtoon zijn glashelder. Het zal de fractie straks geen moeite kosten in de praktische politiek te zorgen voor een opvallend geluid en sterke alternatieven. Belangrijk is daarbij een goede relatie met progressieve maatschappelijke bewegingen. Zij vormen mede de basis van waaruit de door ons gewenste maatschappelijke veranderingen stand moeten komen.

Op grond van dit programma zal de fractie van GROEN LINKS eensgezind de parlementaire discussie aangaan. En als er al eens verschil van visie bestaat, dan zal het uitwisselen van argumenten en het elkaar overtuigen belangrijker zijn dan het afdwingen van fractiediscipline.

De in dit programma geformuleerde standpunten leggen een stevige bodem voor een uitdagend parlementair optreden. Er komt een in getal en kwaliteit sterke GROEN LINKSE fractie in het parlement. En dat zullen ze merken.

Andere keuzen, nieuwe alternatieven, fundamentele kritiek. Strijdbaar zullen we de andere partijen dwingen tot discussie en positiebepaling. De politieke agenda is niet langer uitsluitend in handen van CDA en VVD.

Met een sterke fractie van GROEN LINKS valt er straks weer wat te beleven aan het Binnenhof.

En laat ook duidelijk zijn: als er een progressieve regering gevormd kan worden, met een voor ons voldoende herkenbaar regeerprogramma, dan zal GROEN LINKS bij de totstandkoming daarvan zijn invloed maximaal tot gelding brengen.

*wat is dat wonderlijk
wat is dat wonderlijk
alles is niet de som
van alle dingen
afzonderlijk*
(Martinus Nijhoff)

Er verandert veel in de economie. Oude industrieën zijn verdwenen, nieuwe bedrijvigheid komt op. Er is sprake van een proces van internationalisering. Economische machtscentra versterken zich om vanuit de grenzeloze EG de wereldmarkt te veroveren. De versterking van de internationale concurrentiepositie is de allesoverheersende norm, waar aan milieu, sociale zekerheid, medezeggenschap, loonontwikkeling en de Derde Wereld ondergeschikt worden gemaakt.

Het beleid van de beide kabinetten Lubbers had drie hoofddoelstellingen: herstel van de bedrijfswinsten, terugdringing van het financieringstekort en bestrijding van de werkloosheid.

Lubbers II formuleerde de bestrijding van de werkloosheid zelfs als de belangrijkste hoofddoelstelling. In de visie van CDA en VVD konden deze drie doelstellingen alleen in onderlinge samenhang worden bereikt. Onder invloed van internationale ontwikkelingen groeide de Nederlandse export, waardoor de winsten groeiden. Door een strak bezuinigingsbeleid werd het financieringstekort teruggebracht.

Maar de doelstelling, bestrijding van de werkloosheid, werd bij lange na niet gehaald. En daarmee is het failliet van de politiek van CDA en VVD voldoende aangetoond. De huidige groeiwijze van de economie veroorzaakt een onaantoonbare milieuvervuiling. De verdeling van de opbrengst is zo ongelijk dat een nieuwe armoede opduikt; Vanaf 1982 zijn de minimumuitkeringen en -lonen er 15% op achteruit gegaan. Noodzakelijke investeringen in maatschappelijk nuttige zaken en het scheppen van werk blijven achterwege.

Groen Links wil een ander sociaal-economisch beleid waarin een eerlijke verdeling van werk en inkomen, milieubehoud, verregaande democratisering en een goed beheer van de collectieve voorzieningen centraal staan.

INKOMENS EN UITKERINGEN

Groen Links ziet als belangrijke basisvoorwaarden voor een menswaardig bestaan: recht op werk en recht op een gegarandeerd inkomen voor iedereen.

Om deze basisvoorwaarden te realiseren is een brede maatschappelijke discussie nodig die Groen Links de komende regeerperiode zal initiëren.

De volgende elementen staan daarbij centraal:

- de mogelijkheid en wenselijkheid van de gedeeltelijke ontkoppeling tussen arbeid en inkomen en vrijwillige werkloosheid
- verruiming van de bijverdienmogelijkheden voor mensen met een uitkering
- studeren met behoud van uitkering
- verbetering van de positie van vrouwen en allochtonen op de arbeidsmarkt
- herverdeling van betaald en onbetaald werk
- de gevolgen voor de inkomensverdeling.

Daarnaast en tegelijk wil Groen Links het volgende:

- * Volledige individualisering in de sociale zekerheid, belastingwetgeving en pensioenen; afschaffing van het kostwinnersbeginsel.
- * Een aanzienlijke verkleining van de inkomensverschillen.
- * Het minimumloon en de minimumuitkeringen worden in de komende jaren zodanig opgetrokken dat in ieder geval de opgelopen achterstand die vanaf 1982

t.o.v. de loonontwikkeling is ontstaan, wordt weggewerkt.

- * De koppeling van de uitkeringen aan de lonen dient hersteld te worden. De minimumuitkering dient op 80% van het minimumloon te worden gesteld.

- * De toegankelijkheid van voorzieningen, huursubsidie, studiefinanciering e.d. moet zodanig zijn dat de laagste inkomens niet in de schulden raken.

- * De loondervingsregelingen behoren weer teruggebracht te worden op het niveau van 80% van het laatst verdiende loon.

- * De verdisconteringsmogelijkheid in de WAO – afgeschaft door de stelselherziening – dient weer van kracht te worden.

- * Groen Links is tegen de invoering van het woonlandbeginsel in het stelsel van sociale zekerheid.

- * De kortingen op het jeugdloon worden ongedaan gemaakt. Voor de '1990-generatie', dus voor hen die na 1990 18 jaar worden, zal direct een volledig geïndividualiseerd sociaal zekerheidsstelsel moeten gelden, waardoor toekenning van rechten niet meer afhankelijk is van woon- of leefsituatie.

- * Economische zelfstandigheid van vrouwen en meisjes kan bereikt worden door aan hen een individueel recht op uitkering te geven. De zogenaamde 1990-maatregel die de regering hiervoor ontwikkeld heeft is volstrekt onvoldoende. Deze maatregel is veel te beperkt en lost structureel niets op, terwijl hij wel arbeidsplicht invoert.

- * Speciale maatregelen zijn nodig voor de verbetering van de positie van oudere vrouwen, bijvoorbeeld door meetellen van jaren die besteed zijn aan opvoeding van kinderen en aan huishoudelijke arbeid.

- * Naleving van de EG-rechtlijnen; gelijk loon voor gelijk werk en gelijke behandeling van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt en in de sociale zekerheid.

- * Verlaging van de leeftijd voor het jeugdloon van 23 naar 21 jaar als eerste stap op weg naar volledige afschaffing van dit onrecht voor jongeren.

- * De mogelijkheid om met behoud van uitkering te studeren.

- * Steun aan het streven van de vakbeweging om een deel van de loonruimte te benutten voor verbetering van de koopkracht van de lage- en middeninkomens.

- * Voor personeel bij de overheid en in de gesubsidieerde sector dient de ontwikkeling van inkomens en overige arbeidsvoorwaarden gekoppeld te worden aan die in de marktsector. Aantoonbare achterstanden van lager betaalden, zoals in de gezins- en bejaardenzorg dienen ingelopen te worden.

ARBEID

- * De overheid moet een krachtig werkgelegenheidsbeleid voeren. Er dient op grote schaal geïnvesteerd te worden in de sectoren milieu, openbaar vervoer, sociale woningbouw, energiebesparing en milieuvriendelijke energie-opwekking.

Belangrijke collectieve voorzieningen zoals onderwijs, gezinszorg, kinderopvang en ouderenhuisvesting moeten worden uitgebreid.

Deze maatregelen leveren een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen op en grote besparing op de sociale zekerheidsuitgaven. Aanvullende middelen ervoor zijn beschikbaar door een herschikking binnen de overheidsuitgaven (defensie, bedrijfs- en landbouwsubsidies e.d.).

- * Drastische arbeidstijdverkorting wordt gerealiseerd door een snelle invoering van de 32-urige werkweek en door een kaderwet betreffende een 25-urige werkweek in 2000. De vakbeweging speelt daarbij uiteraard een belangrijke rol. Daarom stimuleert de overheid het overleg tussen de sociale partners op dit punt en neemt maatregelen die werkweeken van meer dan gemiddeld 32 uur buitengewoon onaantrekkelijk maken. Uitgespaarde uitkeringsgelden worden gedeeltelijk ingezet om de uitvoering van atv te bevorderen. De koopkracht van lage- en middeninkomens kan gelijk blijven door een combinatie van inderdieneffecten, produktiviteitsstijging, inkomensnivellering en het aanwenden van rendementen van de bedrijven. Om herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen te stimuleren zorgt de overheid voor kinderopvang. Arbeidstijdverkorting, welke per bedrijfstak verschillend kan worden ingevuld, dient gepaard te gaan met volledige herbezetting. Met het oog daarop is controle door de vakbeweging op herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen een belangrijke voorwaarde. Ook wil Groen Links voor oudere werknemers meer mogelijkheden geven om vervroegd uit te treden d.m.v. VUT-regelingen.

- * Een wenselijke vorm van herverdeling van arbeid kan zijn: invoering van het recht op een periodiek jaar betaald verlof ('sabbatsjaar').

- * De voortgaande technologische veranderingen, de noodzaak van veiligere arbeidsomstandigheden en de meer gevarieerde individuele wensen van werkzoekenden vragen om een aangepaste strategie m.b.t. de arbeidsmarkt. Niet alleen dient er meer dan vroeger aandacht te zijn voor een goed opleidingsniveau van iedereen, vooral van buitenlanders, vrouwen en jongeren, maar ook zal met voortvarendheid de rechtspositie van thuiswerkers, oproepkrachten, flexi-contractanten e.d. verbeterd moeten worden. Er moet een minimum-uurloon worden ingevoerd, ook voor hen die slechts enige uren betaalde arbeid verrichten. De rechtspositie van deeltijders dient zoveel mogelijk gelijk te zijn aan die van voltijders, bijv. waar het scholings- en medezeggenschapsfaciliteiten betreft. Uitzendbureaus zonder winsttoegmerk zullen door overheid en vakbeweging worden beheerd. En op alle werkenden zal een CAO van toepassing zijn.

- * Groepen in achterstandsituaties (migranten, vrouwen, gehandicapten) worden via scholingsfaciliteiten gestimuleerd een betere positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Grote bedrijven en de overheid worden verplicht t.a.v. deze groepen een beleid van positieve actie te voeren, met behulp van streefcijfers en een quoteringsregeling.

- * Werkloze jongeren krijgen speciale aandacht in het werkgelegenheidsbeleid.

Voor specifieke groepen, m.n. lager opgeleiden, drop-outs en buitenlandse jongeren, moet het beleid uitgaan van individuele begeleiding en scholing. Het jeugdwerkgarantieplan met arbeidsplicht, zonder uitzicht op een vaste betaalde baan, wordt afgewezen.

- * Economische zelfstandigheid van mensen wordt gerealiseerd door fors te investeren in een uitgebreid netwerk van betaalbare en geografisch verspreide kinderopvangvoorzieningen, door uitbreiding van de vrouwenvakscholen op grote schaal in alle provincies, door een voorlichtingscampagne van de overheid gericht op de zorgzelfstandigheid van jongens en hun aandeel in de onbetaalde arbeid en door een zelfstandig verblijfsrecht voor migrantenvrouwen.

- * Het zwangerschaps- /bevallingsverlof wordt uitgebreid tot 16 weken en aangevuld met een betaald verzorgingsverlof van zes maanden dat opgenomen kan worden door een der ouders/verzorgers of in deeltijd door beiden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar leefvorm en seksuele voorkeur en gehuwd of ongehuwd.

- * Gestimuleerd wordt dat zowel de rijksoverheid als de lagere overheden voor het publiek relevante loketten open houden tot tenminste 19.00 uur. De gemeenten mogen aan winkels een uiterste sluitingstijd van 19.00 uur toestaan. Zo kunnen zij tegemoet komen aan de verlangens van (alleenstaande) werkenden én aan de belangen van vooral de vrouwen die in het midden- en kleinbedrijf meewerken.

- * Ondernemingspensioenfondsen en pensioenregelingen bij verzekeringsmaatschappijen zullen moeten opgaan in Bedrijfstakpensioenfondsen, welke beheerd worden door de betrokkenen. Tevens zal de flexibele pensionering geen nadelige gevolgen mogen hebben voor de VUT-regeling en voor hen die daar gebruik van maken.

- * De arbeidsomstandighedenwet zal met kracht worden doorgezet, ook in sectoren die nu nog op grond van art. 46 buiten de werkingssfeer van de wet vallen. De gehele wet zal in de loop van 1991 worden ingevoerd. Mede als gevolg van ingrijpende veranderingen door de technologische ontwikkelingen op de arbeidsinhoud en de arbeidsorganisatie zal art. 3 van de wet op korte termijn met voorrang moeten worden ingevoerd.

BELASTINGEN, PREMIES EN HEFFINGEN

- * Invoering van een groentax op milieuvervuilende productie en producten in samenhang met maatregelen, die de koopkracht tot aan modaal v.w.b. dit effect op peil houden. Door invoering van deze groentax wordt de prijs van schadelijke producten in overeenstemming gebracht met de werkelijke, maatschappelijke kosten. Uit de opbrengst worden de genoemde maatregelen betaald en geïnvesteerd in milieuvriendelijke productie en consumptie, waardoor alternatieven voor schadelijke producten worden geboden. Milieuvriendelijk gedrag wordt daarmee belast, milieuvriendelijk gedrag beloond.

- * Verhoging van vermogens- en vennootschapsbelasting en successierechten.

Vrede, veiligheid, ontwikkeling

* Invoering van het lage BTW-tarief op reparatie en diensten.

* De thans ontstane ongunstige effecten van de invoering van het plan-Oort voor alleenwonenden moet ongedaan gemaakt worden. De belastingtarieven van vóór het plan Oort worden weer ingevoerd.

* Invoering van een progressief huurwaardeforfait dat de aftrek van rente van hypotheek boven de f 200.000 neutraliseert.

* De pensioenbreuk wordt opgeheven door een optimale onderlinge afstemming tussen de pensioenfondsen. Flexibele pensionering moet mogelijk gemaakt worden, waarbij opgebouwde pensioenrechten onverlet blijven.

* Het huidige systeem van premies en heffingen, dat de lasten éézijdig bij de factor arbeid legt, leidt tot onnodige werkloosheid. Groen Links wil een lastenverschuiving van arbeid naar kapitaal. Dat kan door een combinatie van premieverlaging en heffingen op geïnvesteerd vermogen, toegevoegde waarden, gebruik van energie en op grondstoffen en grondgebruik.

DEMOCRATISERING

* Om een rechtvaardiger economisch stelsel te bereiken is het nodig te streven naar een socialisering van de economie die tot uiting komt in een democratisch beheer van de belangrijkste ondernemingen en financiële instellingen. Het beleid van deze ondernemingen moet passen in een op te stellen landelijk sociaal-economisch plan, waarbinnen productiecoöperaties worden gestimuleerd. In dit kader past het niet overheidsbedrijven te privatiseren; integendeel, deze moeten verder gedemocratiseerd worden.

* Groen Links kiest voor democratisering van ondernemingen onder andere door het versterken van de positie van de ondernemingsraden. Tevens moet rechtstreekse invloed van bijvoorbeeld milieu- en consumentenbelangen op het beleid van ondernemingen worden bevorderd.

* Regering en parlement stellen een sociaal-economisch plan op hoofdlijnen vast met als uitgangspunten behoud en herstel van het milieu, energiebesparing, verbetering van de positie van zwakke regio's, investeringen in maatschappelijk nuttige sectoren en herverdeling van werk en inkomens. Dit plan moet ruimte bieden aan een regionale en bedrijfstakwijze sturing en invulling.

De positie van het midden- en kleinbedrijf moet worden versterkt door maatregelen die hun concurrentiepositie ten opzichte van de grote ondernemingen versterkt. Bijzondere aandacht is vereist voor de positie van de startende vrouwelijke en etnische ondernemers. De borgstellingsregeling MKB dient verbeterd te worden. Er moet een mogelijkheid komen voor kleine (rentevrije) leningen (tot f 40.000,-) via b.v. de gemeentelijke kredietbanken, zodat ook bovengenoemde groepen een reële start in het MKB kunnen maken. Voorts moet de overdaad aan vestigingseisen drastisch worden teruggebracht tot een aantal kernvestigingseisen die betrekking hebben op handels- en vakbekwaamheid en op het milieu.

* In grote en middelgrote bedrijven dient een democratisch gekozen personeelsvertegenwoordiging het hoogste orgaan in het bedrijf te worden met de eindbeslissingsbevoegdheid (voor zover deze tenminste niet aan openbare organen is voorbehouden). In ieder geval moet die gelden voor reorganisaties, ingrijpende technologische vernieuwingen, milieu-maatregelen, fusies en benoemingen in het management. Ook bij overheid, onderwijs en gezondheidszorg dient een dergelijke structuur te worden gerealiseerd.

Zolang hiervoor geen politieke meerderheid te vinden is streeft Groen Links naar drastische uitbreiding van het aantal onderwerpen waarvoor de instemming van de ondernemingsraad is vereist krachtens de Wet op de Ondernemingsraden, opheffing van juridische en fiscale belemmeringen voor (het oprichten van) zelfbesturende ondernemingen en ruimere beschikbaarheid van risico-dragend kapitaal voor dergelijke ondernemingen.

* Technologische vernieuwing zal samen moeten gaan met sociale vernieuwing. De uitgangspunten en doelstellingen moeten worden vastgesteld in automatiseringscontracten. Door middel van wettelijke regels zal e.e.a. een voorwaarde moeten zijn bij voorgenomen investeringen. Deze automatiseringscontracten zullen door vakbonden moeten worden afgesloten binnen het kader van collectieve arbeidsovereenkomsten.

* Er moet een wettelijke basisregeling komen voor het vakbondswerk in de bedrijven en instellingen. Daarin moeten faciliteiten worden geregeld voor gekozen werknemers welke zich actief met het vakbondswerk bezighouden. Tevens zal er een ontslagbescherming moeten zijn geregeld.

* Het is noodzakelijk om wetgeving te ontwikkelen die de openbaarheid van en parlementaire controle op de belangrijkste investerings- en beleggingsbeslissingen van banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, beleggingsmaatschappijen e.d. op effectieve wijze regelt.

Openbaarheid van bedrijfsgegevens is een voorwaarde om de controle door werknemers, vakbeweging, medezeggenschapsorganen, consumenten en door de politiek inhoud te geven. De Wet Openbaarheid van Bestuur dient daartoe verbreed te worden tot een Wet Openbaarheid van Bestuur en Bedrijf.

* Om een werkelijke democratisering van technologieën te verkrijgen moet technologie in dienst staan van maatschappelijke behoeften. Een goed technologiebeleid wordt daarom gekenmerkt door een stimuleringsbeleid vanuit de overheid naar onderzoek van nieuwe technologieën welke door de samenleving worden verlangd. Naast deze stimulering is een 'instituut voor technologie' een middel om deze technologieën aan iedereen in de samenleving ten goede te laten komen. Het instituut moet gemakkelijk bereikbaar zijn voor maatschappelijke groeperingen zoals actiegroepen en vakbonden. Onderzoek van nieuwe technologieën moet worden geanalyseerd op verwachte effecten en beheersbaarheid.

Wapenbeheersing, wapenvermindering en ontwapening zijn wezenlijke voorwaarden voor vrede en veiligheid. Deze scheppen bovendien voorwaarden voor sociaal-economische rechtvaardigheid en komen ook het milieu ten goede (stoppen van atoomproeven en tegengaan van verspilling van energie en grondstoffen). De bestrijding van de wereldwijde aftakeling van het milieu en het verkleinen van de wijde kloof tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden is evenzeer noodzakelijk om te kunnen spreken van vrede. Het "Brundtlandrapport" van de Verenigde Naties ("Our common future") heeft nog eens overduidelijk de samenhang van al deze zaken onderstreept.

Het beleid met betrekking tot vrede en veiligheid is tot nu toe te veel geplaagd in het enge kader van de "militaire verdediging". Met voorbijgaan aan positieve ontwikkelingen in Oost-Europa (differentiatie, democratisering, wapenvermindering) gaat het Westen nog steeds door op het oude stramien. Tegenover de alternatieven en het verzet van de vredesbeweging neemt de NAVO toch weer het voortouw tot een nieuwe bewapeningsronde: de modernisering van de (nucleaire) korte drachtwapens. Groen Links wijst deze ontwikkeling met kracht af: de "Koude Oorlog" is definitief afgelopen!!

Wij pleiten voor het nemen van maatregelen die het draagvlak voor ontspanning en toenadering vergroten. Initiatieven tot Oost-West samenwerking op het gebied van de economie, de cultuur, het milieu, het versterken van de mensenrechten. Initiatieven gericht op verdergaande democratisering in Oost- en West-Europa en gericht op het beëindigen van de deling van Europa, op basis van de akkoorden van Helsinki. De gemeenschappelijke veiligheid dient op sociale en niet op militaire middelen te worden geënt.

De Nederlandse politiek wordt gericht op de opheffing van beide militaire machtsblokken: NAVO en Warschaupakt. Daartoe zoeken we ook toenadering met Oost-europese landen.

Het buitenlands beleid moet bovendien gericht worden op samenwerking met neutrale en niet gebonden landen, met als consequentie het uittreden uit de NAVO en de WEU.

De krijgsmacht, zoals die nu bestaat, past niet in het door Groen Links voorgestane veiligheidsbeleid. Zij zal moeten worden omgevormd tot een organisatie met taken die een werkelijke bijdrage kunnen leveren aan vrede en veiligheid op nationaal, Europees en mondiaal niveau. Voorbeelden van zulke taken zijn VN-vredesmissies en inzet bij calamiteiten.

Groen Links wil bovendien:

* Een stelselmatige verlaging van het defensiebudget.

* Vorming van een vredesfonds.

* Geen modernisering van nucleaire korte afstandwapens, geen vervanging van de Lance-raket.

* Nederlandse inzet voor de totale verwijdering van alle kernwapens in de wereld.

* Het afstoten van de nucleaire taken van de Nederlandse krijgsmacht, alle kernwapens uit Nederland.

* Geen nieuwe ("conventionele") wapensystemen maar een drastische vermindering van de bestaande conventionele bewapening.

* Stopzetting van wapenproductie en wapenexport en omschakeling naar civiele productie. Verbod van productie, bezit en export van nucleaire, bacteriologische en chemische wapens.

* Het bestrijden van initiatieven gericht op een Europese kernmacht of andere vormen van een geïntegreerde West-europese defensie.

* Geen deelname aan buitenlandse militaire interventies en oefeningen (NAVO of WEU), of het verlenen van faciliteiten daartoe.

* Geen opleiding van buitenlandse militairen in Nederland en omgekeerd. Het terugtrekken van de Nederlandse troepen uit de Bondsrepubliek. Het terugtrekken van alle buitenlandse troepen uit Nederland.

* Geen uitbreiding van militaire oefenterreinen; omvorming van bestaande militaire oefenterreinen tot grote eenheden natuurgebied en/of nationale parken.

* Een verbod voor Nederlandse onderzoekscentra om onderzoek te verrichten in de militair-technologische sfeer (o.a. SDI).

* Hervatting van het – onlangs stilgelegde – onderzoek naar sociale verdediging. Er dienen in de praktijk experimenten met vormen van sociale verdediging plaats te vinden.

* De duur van militaire dienstplicht is even lang als die van vervangende dienstplicht. Ieder beroep op de wet GMD dient te worden gehonoreerd. Dit betekent een onvoorwaardelijk recht op dienstweigering.

* Geen propaganda en werving voor de krijgsmacht en geen militair vertoon.

* Volledige rehabilitatie van de dienstweigeraars tijdens het Nederlandse militaire ingrijpen in het voormalig Nederlands-Indië.

* Structureel beleid om seksueel geweld tegen mannen en vrouwen in de krijgsmacht tegen te gaan, in samenwerking met de Stichting Krijgsmacht en Homoseksualiteit en andere organisaties die op dit terrein werken.

EUROPA

De economische integratie, die zich nu nog beperkt tot de landen van West-Europa, zal meer dan tot nu toe moeten voldoen aan de eisen van rechtvaardigheid en democratie. Bovendien zal de economische eenwording gericht moeten zijn op verbreding, ook tot landen van Oost-Europa. Op die wijze kan de Europese Gemeenschap een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van de politiek-militaire confrontatie tussen Oost en West en aan de uitwerking van de akkoorden van Helsinki.

Daarom moeten we verhinderen dat de Europese eenwording leidt tot een West-europees militair blok. De EG krijgt geen bevoegdheden op defensiegebied en de WEU wordt niet gereanimeerd. Verder worden alleen die beleidsterreinen naar EG-niveau getild waarvoor een Europese aanpak noodzakelijk is. Dit laat de bevoegdheden onverlet om op nationaal niveau betere en verdergaande maatregelen te nemen. Het Europese Parlement moet zo snel mogelijk volledige wetgevende en controlerende bevoegdheden krijgen. Zo-

lang dit niet het geval is moeten Nederlandse ministers in de ministerraad wel ren bevoegdheden af te staan. Het tot oplossing brengen van de milieuproblematiek, het ontwikkelen van een Europees sociaal beleid, het terugdringen van structurele overproductie in de landbouw en de uitbreiding van economische en culturele overeenkomsten met landen van Oost-Europa zijn – volgens – de eerste prioriteiten voor de EG-samenwerking tussen Oost en West. Het niet alleen op staatsniveau vorm moet krijgen: ook informele contacten tussen burgers of organisaties uit beide blokken betekenen een belangrijke bijdrage aan het proces van ontspanning en afbouw van het vijanddenken. Zulke contacten moeten daarom gestimuleerd en gesteund worden.

Het wegvallen van de binnengrenzen moet niet leiden tot een verscherping van toelatingsbeleid aan de buitengrenzen aanzien van migranten. Het akkoord van Schengen met betrekking tot het beperken van het toelatingsbeleid voor vluchtelingen wordt niet ondertekend. In plaats daarvan ijvert Nederland voor een ruim toelatingsbeleid.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De situatie in veel zogenaamde ontwikkelingslanden is explosief. Veel landen – name in Afrika en Latijns-Amerika – kampen met torenhoge inflatie- en schuldeproblemen. Waar het Internationale Monetair Fonds en de Wereldbank "te huishouden" is de prijs die voor deze hulp betaald moet worden een bezuinigingspolitiek die vaak leidt tot afschaffing van sociale voorzieningen voor de armen, en nog grotere werkloosheid en bezuinigingen op onderwijs en gezondheidszorg. Tegelijkertijd worden door importbeperkingen, heffingen en quota de grenzen van de westerse markten voor de export van producten (textiel, lederwaren) en landbouwproducten van de armen vrijwel gesloten. De structurele ongelijkheid op wereldschaal is een voortdurende bedreiging van vrede en veiligheid. Ook op nationaal niveau is sprake van een grote structurele ongelijkheid in ontwikkelingslanden. In aan aantal landen wordt de situatie verergerd door spijzucht en corruptie van de elites. Hun prioriteit – het opbouwen van een moderne economie met behulp van dure technologieën – past wel goed in het straatje van de multinationals, maar komt vooral die elites zelf ten goede.

Niet alleen de geïndustrialiseerde landen krijgen de rekening gepresenteerd van de verloederding van het milieu, ook de landen van de Derde Wereld zijn het slachtoffer. Zo worden zij gebruikt als goedkope dumpplaats voor chemisch en nucleair afval van het Noorden. Een andere dreiging is de op grote schaal optredende erosie veroorzaakt door ontbossing en verkeerd bodemgebruik.

Ook in het buitenlands beleid en dus ook bij ontwikkelingssamenwerking moet het stelsel van het milieu een hoge prioriteit hebben.

Ontwikkelingssamenwerking moet gericht zijn de verschillen in economische kracht tussen landen af te breken. Zij moet gericht zijn op de behoeften van de bevolking en op het versterken van de democratie en de mensenrechten, op een gemeenschappelijke aanpak van de wereldwijde milieuproblematiek en op verbetering van de positie van vrouwen. Vaak wordt de indruk gewekt dat het in de Derde Wereld een en al ellende is. Ondanks de armoede bloeien er talrijke initiatieven.

en solidariteit

tieven. Men staat niet apathisch aan de kant maar neemt steeds meer het lot in eigen handen, op kleine schaal maar ook in breder verband. Zo zullen Derde Wereld-landen de ruimte verwerven om eigen prioriteiten te bepalen en zelf economische en sociale programma's uit te voeren. Ontwikkelingssamenwerking moet hen daarbij ondersteunen. Zonder structurele veranderingen is ontwikkelingshulp niet meer aan een doekje voor het bloeden.

Daarom wil Groen Links:

- * De schuldenlast van ontwikkelingslanden structureel verlagen door een combinatie van de volgende maatregelen:
 - ondersteuning van het UNCTAD-voorstel een aantal schuldenlanden om te beginnen tenminste 30% van de bestaande schuld kwijt te schelden;
 - versoepeling van de aflossingsverplichtingen;
 - verlaging van rente;
 - indexering van aflossing aan export-inkomsten;
 - fiscale bevoordeling van banken die versneld afschrijven op hun vorderingen op ontwikkelingslanden;
 - bevordering van de handel in tweede-handsschulden;
 - omzetting van vorderingen in programma's voor natuurbehoud.

- * Ontwikkelingssamenwerking allereerst richten op het ontwikkelen en verbeteren van een duurzame, zelfvoorzienende landbouw, de verwerking van eigen grondstoffen en gewassen en bestrijding van de armoede. Financiële en economische steun richten op de werkelijke behoefte en mogelijkheden van vooral de arme bevolkingsgroepen. Systematische vergroting van de actieve betrokkenheid van vrouwen bij het ontwikkelingsproces staat daarbij voorop.

- * De rol van IMF en wereldbank terugdringen ten gunste van (nieuwe) VN-organisaties, waarin de ontwikkelingslanden meer zeggenschap hebben. Besluitvorming in IMF en Wereldbank dient uit te gaan van het principe van pariteit. Alle landen hebben een gelijke stem. De aan ontwikkelingslanden te stellen voorwaarden moeten worden versoepeld.

- * Binnen GATT pleiten voor stopzetting van de dumping van landbouwproducten op de markten van ontwikkelingslanden.

- * De macht van multinationale ondernemingen inperken d.m.v. bilaterale handels- en investeringsverdragen en een VN-gedragscode voor multinationals. Het gaat hierbij om afspraken over arbeidsvoorwaarden, herinvestering van winsten, technologie-overdracht en internationale zeggenschap van ondernemingsraden.

- * Nederland voert de begroting voor ontwikkelingssamenwerking op naar 2% van het BNP. De begroting wordt gezuiverd van posten die niet onder ontwikkelingshulp gerekend kunnen worden. Deze hulp dient ongebonden te zijn. Met het oog op de wenselijkheid van op de basis gericht ontwikkelingswerk wordt het aandeel van de particuliere medefinancieringsorganisaties zoals NOVIB, ICCO, CEBEMO en HIVOS in het bilaterale budget vergroot.

- * Nederland bepleit het tot stand komen van grondstoffenovereenkomsten ter

versterking van de positie van de ontwikkelingslanden.

- * Milieu-, vredes-, en ontwikkelingsbeleid moet door de basis van de samenleving worden gedragen. Aan lokale en provinciale overheden moet veel meer beleidsruimte gegeven worden om bewustwording en concrete betrokkenheid te realiseren. Daarvoor moeten ook meer geldmiddelen beschikbaar worden gesteld.
- * De westerse economieën dienen te veranderen. Daarom moeten voorlichting en vorming aangaande de heersende economische verhoudingen en een nieuwe economische wereldorde gestimuleerd worden. De NCO dient daartoe sterk verhoogde middelen te krijgen en moet over meer zelfstandige beleidsbevoegdheden kunnen beschikken.

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

In haar buitenlands beleid zal Nederland consequent moeten opkomen voor herstel of versterking van zowel de sociale als de politieke grondrechten van de mens. Zo mogelijk binnen organisaties als de VN, maar als het moet zelfstandig. Bevrijdingsbewegingen en oppositionele groepen, die zijn gericht op het beëindigen van onderdrukking en uitbuiting en op het creëren van een samenleving die wordt gekenmerkt door democratie, rechtvaardigheid en respect voor de mensenrechten, moeten door Nederland daadwerkelijk worden ondersteund.

Belangrijke prioriteiten voor Groen Links:

- * Groen Links is voorstander van wereldwijde afschaffing van de doodstraf.
- * De apartheid in Zuid-Afrika wijzen wij ten scherpste af. Wij steunen het ANC en UDF. Op eigen initiatief en - waar mogelijk - in het kader van internationale organisaties bepleiten wij een economische, sociale en culturele boycot van het apartheidsregime, zoals de opzegging van het luchtvaartverdrag, een kolenboycot en een boycot van bedrijven met investeringen in Zuid-Afrika. Zuidafrikaanse dienstweigeraars moeten op bijstand kunnen rekenen van de Nederlandse ambassade, Nederlanders die in dienst van het Zuidafrikaanse leger treden moet het Nederlanderschap worden ontnomen.
- * Steun aan de Frontlijnstaten en aan de strijd van SWAPO voor een democratisch en onafhankelijk Namibië.
- * Nederland moet de Palestijnse staat, zoals die door de PLO is geproclameerd, erkennen. Wij zetten ons in voor een internationale conferentie waaraan alle betrokken partijen deelnemen, inclusief de PLO als vertegenwoordiger van het Palestijnse volk. Het doel van deze conferentie moet zijn een vredesregeling die uitgaande van de erkenning van het bestaansrecht van beide staten leidt tot veilige en erkende grenzen voor Israël en een toekomstige Palestijnse staat.

- * De opname van Turkije in de EG wijzen wij af wegens de voortdurende schending van de mensenrechten in dat land.

- * Groen Links keert zich tegen onderdrukking van de Koerden in Turkije, Iran, Irak en Syrië. Het Koerdische volk moet zelf over zijn toekomst kunnen beschikken.

ecologische mensenrechten

Milieu

Een schoon milieu en een uitgebalanceerde natuur zijn basisvoorwaarden voor het bestaan en het welzijn van mensen. Ook aan dieren worden rechten toegekend.

Daarom zijn ze voor ons tevens de randvoorwaarden voor onze politieke stellingname op alle terreinen. Dit heeft verstrekende gevolgen voor onze visie op de inrichting van de economie: produktie en consumptie worden zo omgevormd dat recht wordt gedaan aan de noodzaak van duurzaamheid. Daarmee wordt gedoeld op een economie die zuinig omspringt met energie en grondstoffen en het milieu niet verder vervuult. (kringlooeconomie). De tijd dat onze natuurlijke leefomgeving ondergeschikt werd gemaakt aan streven naar winst zal, als het aan Groen Links ligt, snel tot het verleden behoren.

Het in november 1988 verschenen rapport 'Zorgen voor Morgen' geeft o.i. duidelijk aan hoever Nederland over de ecologische schreef is gegaan. Bovendien wordt erin aangegeven dat Nederland een verantwoordelijkheid heeft in het bijdragen aan het herstel van het wereldmilieu en de speciale milieuproblemen die in de Derde Wereld optreden. Dit rapport geeft concreet aan op welke schaal de uitstoot van verzurende stoffen, chemicaliën, zware metalen, meststoffen en CO₂ (voornaamste veroorzaker van het broeikaseffect) moet worden teruggedrongen. Groen Links neemt deze opdracht als uitgangspunt voor haar beleid. Technische aanpassingen zijn niet voldoende, zoals ook 'Zorgen voor Morgen' aangeeft. Naast het verbieden van schadelijke produktie die vervangen of gemist kan worden zal op een aantal terreinen een volumeverminderend beleid gevoerd moeten worden, zoals in het weg- en vliegverkeer, de landbouw en veeteelt, de import van tropisch hout e.d. Daarbij moet als conclusie worden getrokken dat de in het rapport verwachte economische groei van de consumptie van grondstoffen en energie, voorkomen dient te worden.

- * Vanwege de jarenlange schending van de mensenrechten in Indonesië bepleiten wij de opschorting van de ontwikkelingshulp aan dat land in het kader van de IGGI. Wij zijn voor onafhankelijkheid voor Oost-Timor en Irian Jaya.

- * Herstelbetalingen aan Suriname hervatten via non-gouvernementele organisaties. Geen ontwikkelingshulp zolang de rol van het leger niet is teruggedrongen.

- * Erkenning van het recht van de Nederlandse Antillen en Aruba zelf over hun toekomst te beslissen. Steun voor hun sociale, economische, culturele en politieke ontwikkeling in het perspectief van hun onafhankelijkheid.
- * Afschaffing van de visumplicht en van verblijfsbeperkingen voor Surinamers.

- * De Sandinistische regering van Nicaragua staat onder zware druk van vooral de VS. Het vredesproces in Midden-Amerika o.l.v. de Contadora-groep wordt krachtig ondersteund. De bevolking van Nicaragua verdient onze solidariteit. Militaire interventies, al dan niet verkapt, alsmede economische strafmaatregelen worden ten scherpste afgewezen.

Groen Links ziet het zo:

- * De milieuproblematiek is internationaal. Daarom moeten er internationale afspraken komen over milieumaatregelen, milieunormen en daaraan gekoppelde methoden van controle en sancties. Bekende voorbeelden van milieubedreigingen waarvoor dergelijke afspraken nodig zijn: aantasting van de ozonlaag, het broeikaseffect, de zure regen, de oceaانvervuiling, de internationale afvalhandel, de sloop van het tropisch regenwoud. Het wel of juist niet bestaan van dergelijke afspraken mag geen argument vormen om zelf strenge milieumaatregelen achterwege te laten. Een doeltreffend milieubeleid in EG-verband moet nagestreefd worden. De totstandkoming van dit beleid mag echter op geen enkele manier een daarop vooruitlopend nationaal beleid vertragen. Nederland moet te allen tijde het recht opeisen verder te gaan dan EG-afspraken en dat recht ook voor andere landen eerbiedigen.

- * De vervuiling moet bij de bron worden bestreden. In de chemische industrie moet door middel van voorschriften en verboden op zo kort mogelijke termijn een chemische kringloop-produktie zijn gerealiseerd. Gestreefd wordt naar produktieprocessen die geen onverwerkbaar chemisch afval meer opleveren. Op korte termijn dient voor de onbruikbare schadelijke produkten die resteren bij chemische processen een afvalboekhouding bijgehouden en overlegd te worden. Produkten zijn zodanig samengesteld dat ze na gebruik via recyclage-technieken opnieuw als grondstoffen kunnen dienen. Bij produktieprocessen die veel water nodig hebben wordt gekeken naar alternatieven voor helemaal gezuiverd drinkwater. Het vergunningsbeleid moet op dit doel afgestemd worden. Bovendien verleent de overheid een structurele ondersteuning aan een Centrum voor Chemische Technologievernieuwing, opgericht en gecontroleerd door de milieubeweging.

- * Milieuvriendelijke produktieprocessen en onderzoeken moeten worden gesubsidieerd.

- * Produktie en consumptie van een aantal duidelijk milieubedreigende stoffen en produkten dienen verboden of drastisch beperkt te worden, zoals (produkten samengesteld met) kwik, cadmium, CFK's en bepaalde bestrijdingsmiddelen. De uitstoot van CO₂, stikstof en zwavelverbindingen wordt teruggedrongen tot voor het milieu aanvaardbare normen.

- * Het gebruik en de verkoop van nieuwe chemische stoffen is slechts mogelijk nadat het betreffende bedrijf heeft aangetoond dat het geen milieuvriendelijke effecten heeft of duidelijker minder dan produkten die die stoffen kunnen gaan vervangen.

- * Bovendien worden produkten verboden die een afval-belasting en/of gezondheidsrisico veroorzaken en die geen duidelijk maatschappelijk nut hebben of door andere produkten vervangen kunnen worden, zoals niet-natuurlijke stoffen die puur om geur, smaak of kleur aan voedingsmiddelen worden toegevoegd en wegwerpverpakkingen voor dranken, met name plastic en blikverpakkingen. Gescheiden inzameling van afval wordt gestimuleerd. Door gebruik van retourverpakkingen en statiegeldsystemen voor flessen en duurzame

goederen wordt eveneens de afvalberg bestreden.

De afvalverwerking moet in handen zijn van overheidsbedrijven.

- * Invoering van een milieukeurmerk voor milieuvriendelijke produkten. Invoering van een etiketteringssysteem dat waarschuwt voor schadelijke milieu-effecten van het aan te schaffen produkt.

- * Op produkten die - hetzij bij de produktie, hetzij bij of na het gebruik - het milieu belasten en waarvan verbod geen reële mogelijkheid is, worden ecologische belastingen (groentax, milieuhetfing) geheven.

Met de invoering hiervan beoogt Groen Links een fundamentele verandering van produktie- en consumptiepatronen in milieuvriendelijke richting. Ook worden daarmee de maatschappelijke kosten van vervuiling in de prijs van het vervuulende produkt doorberekend.

Een doelgerichte toepassing van de ecologische belastingen, die alleen werken als het om aanzienlijke percentages gaat, bevordert het uitwijken naar schonere alternatieven. De opbrengst wordt onder meer aangewend om voor sommige produkten de BTW te verlagen of zelfs af te schaffen. Door een doelgerichte verlaging van loonbelasting en sociale premies (zowel werkgevers- als werknemersdeel) kunnen milieuvriendelijke en arbeidsintensieve activiteiten goedkoper worden gemaakt.

- * Aan natuurontwikkeling en het creëren van ecologische infrastructuur wordt hoge prioriteit gegeven.

De natuurgebieden in Nederland die in internationaal opzicht van belang zijn voor het behoud van planten en dieren dienen te worden veiliggesteld door de rijksoverheid door middel van aankoop en door middel van de toepassing van de Natuurbeschermingswet. Nederland zet zich in internationale kaders (bilateraal, EG, VN e.d.) maximaal in voor behoud en ontwikkeling van ecosystemen die internationaal van belang zijn.

Alle 'wetlands' in Nederland moeten in de komende regeerperiode aangewezen worden als wetland in het kader van de Europese richtlijn.

De ontwerp-natuurbeschermingswet en de ontwerp-flora en faunawet die in de komende regeerperiode worden aangeboden, dienen gericht te zijn op het behoud van bovenstaande gebieden en bedreigde soorten. De jacht, nu geregeld in de jachtwet en in de ontwerp-flora en faunawet vastgelegd, moet worden beperkt tot jacht noodzakelijk voor het beheer van het natuurlijke ecosysteem en ter voorkoming van te grote schade aan landbouwgewassen. Van het Natuurbeleidsplan moet de invoeringsperiode worden bekort, zodat de kans op behoud van bedreigde dieren plantensoorten wordt vergroot.

Het beleid van het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud wordt versneld uitgevoerd. Daartoe worden aanzienlijk meer financiële middelen beschikbaar gesteld, waarvan een groot deel wordt overgeheveld naar lagere overheden.

Het Relatienotabeleid wordt sterk gestimuleerd. Daarvoor wordt meer geld ter beschikking gesteld en de tweede fase van 100.000 ha wordt spoedig opengesteld.

- * Het autoverkeer moet worden geminimaliseerd vanwege het te grote beslag

op energie, grondstoffen en ruimte en en de daarmee gepaard gaande verontreiniging van lucht, bodem en water. Om dit te bereiken moeten vooral de variabele autokosten (brandstof!) worden verhoogd. Gelijktijdig moet het openbaar vervoer sterk worden verbeterd en verfijnd. Daarnaast dient het autobezit te worden teruggedrongen. Vooruitlopend op een algeheel verbod dient reclame voor auto's beperkt en aan strenge regels te worden gebonden.

- * Bestaande treinverbindingen worden verbeterd door hogere frequenties, meer materieel, comfort en personeel. Er worden geen lijnen opgeheven. De spoorlijn Amsterdam - Lelystad wordt via Drachten doorgetrokken naar Groningen. Als aanvulling op het spoorwegnet komt er een goed systeem van overig openbaar vervoer (tram, metro, bussen, belbussen, buurtbussen, treintaxi): frequent en laag in prijs en daarbij goed toegankelijk voor ouderen en gehandicapten. Service en informatievoorziening worden verbeterd. Dit betekent o.a. meer vrije busbanen, gebruik van de vluchtstrook door bussen, extra spitsbussen. De financiële drempel voor veelvuldig gebruik van het openbaar vervoer wordt geslecht door een drastische verlaging van de prijs van een OV-jaarkaart, een halvering van de prijs van andere kaartjes en uiteindelijk een gratis openbaar vervoer. Afschaffing van de zoneverdeling in de steden.
- * Om het auto- en vliegverkeer drastisch in te perken zoekt Nederland aansluiting bij het Europese net van hoge snelheidsspoorlijnen, bij voorkeur langs bestaande spoorwegtracés, maar in elk geval op een landschappelijk aanvaardbare manier.
- * De maximumsnelheid voor auto's wordt verlaagd naar 100 km/u, in woonwijken naar 30 km/u.
- * Infrastrukturele maatregelen dienen het autogebruik te ontmoedigen en alternatieven te bevorderen, zoals gebruik van de fiets. Wij denken bijvoorbeeld aan woonerven, snelheidsbeperkingen, wegvernauwingen (op lokaal niveau), het niet uitbreiden van het wegnnet (op nationaal/provinciaal niveau) en het opnieuw instellen van een fietspadenbudget voor lagere overheden.
- * Goederenvervoer per schip en trein wordt krachtig bevorderd ten koste van vervoer over de weg en door de lucht. Dit geldt met name voor transport van massagoederen over grote afstanden. Het invoeren van een groenbelasting op dieselolie kan een overschakeling op milieuvriendelijke vormen van vrachttransport versnellen. Het luchtverkeer veroorzaakt aanzienlijke luchtverontreiniging en geluidshinder. Reclamevluchten worden verboden. Luchtmachtoefeningen worden tot een (absoluut) minimum teruggedbracht.
- * Energiebesparingsprogramma's worden nieuw leven ingeblazen. Onderzoek en promotie van gebruik van niet-fossiele energiebronnen worden met kracht ter hand genomen (o.a. zonne- en wind-energie, warmte-krachtkoppeling). Huisverwarming met zonne-energie wordt gestimuleerd. Isolatie van woningen wordt met hernieuwde kracht ter hand genomen. Het vastrecht van huishoudens op energieverbruik wordt afgeschaft.
- * Kernenergie wordt mede op grond van milieubehoud afgewezen. De bestaan-

de kernenergiecentrales worden uit bedrijf genomen, alsmede de UCN in Almelo. Export van chemisch afval en kernafval wordt verboden.

- * Vrijwillige overeenkomsten tussen overheid en bedrijven mogen nooit in de plaats komen van wettelijke regelingen, verboden of normen.
- * Storting van afval in en verbranding ervan op de Noordzee wordt verboden, alsmede lozing van het milieu aantastende afvalstoffen in de rivieren. Nederland zet zich in voor vergaande internationale afspraken om de rivieren zo snel mogelijk schoon te krijgen. Er komt een internationale milieu-aansprakelijkheid, zodat ook buitenlandse bedrijven die illegaal lozen voor de rechter gedaagd kunnen worden.
- * Milieudelicten dienen veel strenger te worden gestraft dan nu gebeurt. De sanctie op overtreding van de milieuwetten dient veel hoger te zijn dan de kosten van een schoon productieproces. Aan handhaving van de milieuwetgeving wordt hoge prioriteit gegeven. Werknemers die milieudelicten van hun werkgever aangeven krijgen wettelijke bescherming.
- * Uitvoering van het door ons voorgestane urgentieprogramma bodemsanering richt zich op definitieve schoonmaak: verwijdering van de vervuilde grond en reiniging ervan. Daartoe zal veel meer geld voor bodemsanering beschikbaar moeten komen. Bij geconstateerde vervuiling wordt de dader opgespoord en aansprakelijk gesteld. Prioriteit krijgt de aanpak van gifwijken.
- * De Waddenzee wordt een beschermd natuurgebied. Alle militaire activiteiten aldaar worden onmiddellijk gestopt.
- * Natuur- en milieu-educatie worden geïntegreerd in het onderwijs. In het beroepsonderwijs wordt ecologisch verantwoord werken opgenomen in de leerplannen en de examenprogramma's.

LANDBOUW

- * Extensivering en verlaging van arbeidskosten (door lastenverschuiving) moeten de werkgelegenheid een positieve impuls geven.
- * Structurele overschotten van landbouwproducten moet worden tegengegaan door extensivering, waar mogelijk in combinatie met contigentering.
- * Met name voor kleine boeren levert de markt onvoldoende zekerheid. In aanvulling op de contigentering komen er inkomenstoelagen, die het inkomen uit de verkoop van produkten indien nodig aanvullen.
- * Op langere termijn kan een andere, rechtvaardige en verantwoorde landbouw- en voedselpolitiek worden bereikt door een geïntegreerde invoering van gedifferentieerde landbouwprijzen, gekoppeld aan productieplafonds per bedrijf en per produkt. Zo wordt overproductie tegengegaan en de boer kan rekenen op een behoorlijke arbeidsbeloning.
- * Voor de zeevisserij wordt eveneens een systeem van quota ingevoerd. Hierdoor wordt overbevissing tegengegaan en wordt de positie van kleine vissers beschermd.
- * Na de invoering van de vijfde (EG)-

richtlijn gelijke behandeling mannen en vrouwen, waarin de positie van de meewerkende echtgenoten wordt geregeld, dienen er maatregelen genomen te worden op de naleving ervan, zodat boerinnen ook werkelijk hun rechten krijgen.

- * Ecologische en geïntegreerde landbouw (minder of geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen, een lagere opbrengst per ha, maar ook lagere kosten) moet gestimuleerd worden, in plaats van braakligging van de slechtste gronden en nog zwaardere belasting van de goede gronden. Hiertoe zal een heffing op kunstmest, bestrijdingsmiddelen en krachtvoer worden ingevoerd. Er komt een fonds voor landbouwers die willen overschakelen op milieuvriendelijke landbouw. Onderzoek, onderwijs en voorlichting besteden meer aandacht aan milieuvriendelijker teeltmaatregelen zoals preventie, biologische en geïntegreerde bestrijding. De akkerbouwpolitiek moet worden herzien. Het marktgerichte beleid van prijsverlagingen moet vervangen worden door kostendekkende prijzen, gekoppeld aan productiebeperking.
- * De intensieve veehouderij dient gebonden te worden aan drastisch verlaagde normen voor aantallen varkens, kalveren en kippen per vierkante meter.
- * De toepassing van biotechnologische vindingen ten behoeve van de landbouw wordt aan een streng vergunningstelsel gebonden. Er komen scherpe richtlijnen tegen het door middel van genetische manipulatie degenereren en degraderen van dieren. De eerste vijf jaar mogen er geen open veld-proeven worden gedaan met planten die met genen zijn gemanipuleerd. Patentering op genen-gemanipuleerd leven is onaanvaardbaar. Het oude kwekersrecht moet gehandhaafd blijven.
- * Dierproeven worden beperkt tot die proeven die noodzakelijk zijn voor de volksgezondheid. Zij vinden alleen onder strenge voorwaarden plaats. Voor ieder onderzoek moet een vergunning worden aangevraagd. Proefdiergebruik wordt door internationale afspraken over erkenning van onderzoeksgegevens teruggedrongen. Het fokken van proefdieren dient uitsluitend door de overheid te gebeuren; ze mogen niet geëxporteerd worden.
- * Er komt een betere wet voor het welzijn van dieren. Er komt een toelatingsbeleid voor nieuwe produktiesystemen. Legbatterijen, het houden van kistkalveren, het fokken van pelsdieren, zeugen aan ketenen binden, plezierjagen en andere vormen van dieren mishandeling worden verboden. Het (inter)nationale transport van (slacht)dieren wordt zo veel mogelijk beperkt en aan strenge regels onderworpen. Invoer van veevoer met name uit Derde Wereldlanden wordt teruggedrongen. Daarvoor worden boeren en boerinnen in Derde Wereldlanden gecompenseerd om zo de mogelijkheid te bieden voor voedselproductie ten behoeve van de eigen bevolking. Voor veevoer worden eigen graan- en grasgewassen benut.
- * Nederland moet de produktie van houten vezelsoorten in de EG bevorderen. De invoer in Nederland van tropisch hardhout wordt verboden, tenzij het absoluut onvervangbaar is.

sociale mensenrechten

Basisvoorzieningen

Onverlet de verantwoordelijkheid die mensen zelf dragen om hun leven richting en vorm te geven, draagt de samenleving als geheel de verantwoordelijkheid om daarvoor een aantal noodzakelijke basisvoorzieningen te creëren en in stand te houden. Tot die basisvoorzieningen rekent Groen Links voorzieningen op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, welzijn, kinderopvang en huisvesting. Deze voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn – zonder financiële, sociale, culturele of gewone, letterlijke drempels. Op een groot aantal van de hierboven genoemde beleidsonderdelen is het CDA/VVD-beleid van de laatste jaren gericht geweest op het "terugtrekken" van de overheid. Onder het mom van het teruggeven van de verantwoordelijkheid aan het "maatschappelijk middenveld" en, vaker nog, de "vrije markt", zijn grove bezuinigingen doorgevoerd, die zich het best laten omschrijven als afbraakpolitiek. Voor de samenleving essentiële voorzieningen zijn tot een onaanvaardbaar minimum teruggedbracht en voor velen vaak onbereikbaar geworden.

ONDERWIJS

Door tal van maatregelen van het CDA/VVD-kabinet is de toegankelijkheid van het onderwijs sterk afgenomen. Met name de huidige studiefinancierings- en harmonisatiemaatregelen werpen drempels op voor studerende uit minder draagkrachtige milieus. De schaalvergroting in het onderwijs brengt de kwaliteit, diversiteit en bereikbaarheid ernstig in gevaar.

Daarom wil Groen Links het volgende:

- * Bij het voortgezet onderwijs worden verschillende typen scholen vervangen door een basisvorming van vier jaar, waar gewerkt kan worden in heterogene groepen, aangepast aan de capaciteiten van leerlingen. Voor 12-16 jarigen wordt basisvorming de enige onderwijsvorm.
- * Ook in instellingen voor voortgezet onderwijs dient naast beroepsvorming veel aandacht aan algemene vorming (waar- onder begrepen kunstzinnige vorming) gegeven te worden. Studieduur en -inhoud moeten ruimte geven voor het ontwikkelen van kritisch denken en zelfstandig handelen.
- * Het onderwijs moet beter aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. Meiden en buitenlandse jongeren die achterstand hebben in de techniek, moeten d.m.v. een voor-traject kunnen instromen in een technische opleiding.
- * In kleine woonkernen of geïsoleerde wijken moet de basisschool behouden blijven. De grondwettelijk vastgelegde toegankelijkheid van het openbaar onderwijs dient gewaarborgd te zijn.
- * Verkleining van de klasgrootte.
- * Het particuliere onderwijs moet ontmoedigd worden door een actief aanbod van verschillende onderwijstypen door de bestaande niet-commerciële onderwijsvoorzieningen.
- * De door de automatische gelijkstelling bestaande financiële benadeling van het openbaar onderwijs moet beëindigd worden.
- * In het basisonderwijs en op de basisvorming moet projectmatig en thema-

gericht aandacht worden gegeven aan vredesopvoeding, racisme, het doorbreken van de traditionele rolverdeling tussen de seksen en seksuele oriëntatie. Het vak 'verzorging' moet ingevoerd worden. De basisvorming moet een algemene vorming geven op intellectueel, cultureel en sociaal gebied, die als grondslag dient voor een verdere ontwikkeling van de persoonlijkheid, voor het zinvol functioneren als lid van de samenleving en voor een verantwoorde keuze van een verdere scholing en van een beroep.

- * In de basisvorming moeten – betaalde – praktijk- en maatschappijgerichte stages worden ingebouwd.
- * Meer geld voor samenhangende investeringen in technische apparatuur en leer- en hulpmiddelen.
- * Aan leerlingen die een achterstandssituatie in het onderwijs hebben, zoals migranten, moet in het beleid prioriteit worden gegeven. Onderwijs in eigen taal en cultuur moet worden gehandhaafd. Er moeten meer middelen beschikbaar worden gesteld voor begeleiding van migrantenkinderen.
- * School- en collegegelden worden afgeschaft; vanaf 18 jaar geldt het recht op een zelfstandige studiekostenvergoeding op uitkeringsniveau. Studenten die jonger dan 18 zijn en uitwonend, krijgen een volledige beurs.
- * Leerlingen met een handicap worden zo veel mogelijk binnen het gewone onderwijs opgenomen. Tegelijk dient het speciaal onderwijs op peil te worden gehouden.
- * Voor volwassenen die zich willen (om)scholen en/of vroeger onderwijskansen hebben gemist, worden – zonder financiële drempels – op alle niveau's scholingsmogelijkheden gecreëerd.
- * Bestrijding van (semi-) analfabetisme wordt krachtig ter hand genomen.
- * Opheffing van de twee-fasenstructuur in het hoger onderwijs. Scherpe aandacht voor de kwaliteit van kennisoverdracht in het onderwijs en toetsing van docenten daarop.
- * Een voorkeursbehandeling voor vrouwen bij benoeming, met name in leidinggevende functies.
- * Autonomie en budgetfinanciering mogen geen dekmantel zijn voor bezuinigingen in het onderwijs. De financiële en wetenschappelijke onafhankelijkheid van het hoger onderwijs t.o.v. het bedrijfsleven dient wettelijk geregeld te worden.
- * De vierjarigenmaatregel in het basisonderwijs wordt teruggedraaid. Iedereen mag vanaf het vierde levensjaar naar school.
- * Hogescholen dienen verder te worden gedemocratiseerd. Medezeggenschapsraden dienen de zelfde bevoegdheden en functies te krijgen als Universiteitsraden.
- * Bevordering van het democratiseringsproces in het voortgezet onderwijs door middel van het wettelijk verplicht stellen van het leerlingenstatuut, waarin de rechten en plichten van scholieren zijn opgenomen.

GEZONDHEIDSZORG

De toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor iedereen vraagt om een systeem van volksverzekering met als basis een premie naar rato van inkomen. Vormen van eigen bijdragen of eigen risico passen daar niet in. Het beschikbare zorgpakket dient zo breed te zijn dat aanvullende verzekeringen onnodig zijn. In het pakket worden ook alternatieve geneeswijzen opgenomen; verzekerden hebben optimale keuzevrijheid en na medisch onderzoek recht op een tweede onderzoek. Het beleid moet gericht zijn op grotere mondigheid en onafhankelijkheid van gebruikers van gezondheidszorgvoorzieningen. Kostenbeheersing (geen bezuiniging) dient primair te worden gerealiseerd in structurele hervormingen in de organisatie van de zorg.

Daarom wil Groen Links:

- Nadruk op preventie: voorkomen is beter dan genezen. In dat kader is onder meer meer onderzoek naar en een betere aanpak van gezondheidsbedreigende omstandigheden in werk- en leefomgeving nodig.
- Versterking van de thuiszorg (o.a. door gezinszorg en wijkverpleging) en van de basisgezondheidszorg.
- Dat alle werk(st)ers in de gezondheidszorg (inclusief specialisten) in loondienst komen van democratisch gecontroleerde instellingen; huisartsenpraktijken worden verkleind. De arbeidsvoorwaarden van het verplegend personeel moeten worden verbeterd en hun zeggenschap moet worden vergroot.
- Gezondheidszorg geen winstobject laten zijn. De controle op de farmaceutische industrie wordt verscherpt waar het gaat om kwaliteit en prijsopdrijving. Er moet een verbod komen op de uitvoer van geneesmiddelen die verouderd, niet deugdelijk dan wel gevaarlijk of hier verboden zijn.
- Uitbreiding van het Aidsbeleid – gericht op onderzoek, voorlichting, preventie en hulpverlening. Er zullen geen verplichte AIDS-tests worden uitgevoerd.
- Dat elke vorm van discriminatie van seropositieven en aidspatiënten wettelijk wordt verboden. Discriminatie van de partners van patiënten wordt tegengegaan.
- Mondigheid van patiënten. Een patiënt kiest zelf wie voor haar/hem als contactpersoon optreedt en wie wel of niet bij ingrijpende beslissingen betrokken zal worden. Groen Links kiest voor een vrije artskeuze.
- Uitbreiding van de thuiszorg voor mensen met een lichamelijke of geestelijke handicap. Waar thuiszorg niet in voldoende mate kan worden gerealiseerd, is het beleid gericht op kleine, intramurale voorzieningen.
- Versterking van de invloed van patiënten en hun organisaties door richtlijnen m.b.t. rechtspositie en subsidiëring.
- Verruiming van de mogelijkheden tot (alternatieve vormen van) ambulante, geestelijke hulpverlening zoals dagbehandeling, crisisinterventie en thuislozenzorg. Initiatieven van en voor vrouwen (vrouwenhulpverlening) moeten gesubsidieerd blijven.
- Uitbreiding van het verzekeringspakket. Ten onrechte zitten enige voorzieningen

niet in het verzekeringspakket of dreigen daaruit gehaald te worden. De kosten van pil, andere anticonceptionele middelen, abortus, kunstmatige inseminatie en kleuterconsultatie horen in het verzekeringspakket. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor tandartshulp. Bij de toepassing van kunstmatige inseminatie mag geen onderscheid gemaakt worden naar seksuele voorkeur of leefvorm.

- Gewetensbezwaren van artsen en verpleegkundigen met betrekking tot het meewerken aan abortus provocatus en/of euthanasie moeten worden geëerbiedigd en mogen geen rol spelen bij aanstelling of ontslag.

KINDEROPVANG

Een van de belangrijkste voorwaarden voor de herverdeling van betaald en onbetaald werk voor vrouwen en mannen is het realiseren van voldoende en betaalbare kinderopvang.

Daarom wil Groen Links het volgende:

- Kinderopvang moet een basisvoorziening worden.
- De mogelijkheden voor kinderopvang worden zodanig uitgebreid, tot aan de gebleken behoefte is voldaan; naast volledige dagopvang voor 0-4-jarigen geldt deze eis eveneens m.b.t. de buitenschoolse opvang van kinderen boven de 4 jaar.
- Werkgevers worden verplicht een bijdrage te leveren aan het creëren van voorzieningen t.b.v. kinderopvang.
- Het betaald ouderschapsverlof van zes maanden wordt wettelijk geregeld. Naast betaald ouderschapsverlof, kan een ouder/verzorger 1 jaar onbetaald verlof opnemen.
- Projecten die de toegankelijkheid van kinderopvang vergroten, m.n. voor kinderen uit ethnische groepen, worden gestimuleerd.

WELZIJN

Groen Links is van mening dat welzijn in belangrijke mate bepaald wordt door de maatschappelijke omstandigheden waarin mensen leven. Welzijnswerk dient dan ook gericht te zijn op verbetering van die omstandigheden, emancipatie en zelforganisatie. De noodzaak van een actief en samenhangend welzijnsbeleid op rijksniveau is eerder groter dan kleiner geworden. Vrije tijd als gevolg van werkloosheid en vervroegde pensionering, emancipatie van groepen als bejaarden, vrouwen en culturele minderheden, de slechte maatschappelijke positie van jongeren en hun grote behoefte om in arbeid, wonen en cultuur een eigen weg te kiezen, het bestaan van racisme en vooroordelen, dwingen de overheid tot een beleid dat daarop inspeelt, mensen kansen biedt en hen verder brengt. Het streven naar meer kwaliteit en efficiency in het welzijnswerk – d.m.v. een systematische toetsing van de gestelde doelen aan de resultaten – is zeker acceptabel. Maar de verlaging van de rijksbijdragen in het kader van de Welzijnswet – zoals door het CDA/VVD-kabinet in de laatste jaren is gerealiseerd – staat haaks op de door ons bepleite versterking van het welzijnswerk en moet dus worden teruggedraaid. Zorg voor mensen die dat nodig hebben, is een vorm van arbeid. Misschien wel de meest fatsoenlijke vorm van arbeid die er

is; dus moet die ook goed betaald worden. Niet alle, maar wel veel werk dat nu door vrijwilligers wordt gedaan, moet gewoon (weer) betaald worden.

Daarom wil Groen Links:

- Realisatie van een geïntegreerd aanbod van welzijnsvoorzieningen op gemeentelijk of buurniveau. Daarnaast dient waar nodig ruimte gemaakt te worden voor categoriaal welzijnswerk voor specifieke groepen zoals migranten en jongeren.
- Vaststelling in wettelijke eisen van de (fysieke) toegankelijkheid van algemene instellingen en voorzieningen.
- Voorrang voor activiteiten gericht op educatie, vorming en scholing, bestemd voor vrouwen en migranten.
- Speciale aandacht voor verzetsgepen-sioneerden en vervolgingsslachtoffers; aan hun rechten en inkomen mag niet worden getornd.
- Uitbreiding en verbetering van de voorzieningen voor ouderen, met name van verzorgingstehuizen. Het is onaanvaardbaar dat ouderen steeds ouder en gebrekiger moeten zijn om voor een plaats in een verzorgingstehuis in aanmerking te komen. Daarnaast dienen de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen wonen, vergroot te worden. Aangepaste vormen van ouderenhuisvesting, wijk- en dienstencentra, maaltijdvoorziening en alarmsystemen en een voldoende capaciteit van gezinszorg en wijkverpleging, zijn daarvoor onontbeerlijk.

HUISVESTING

Door bezuinigingen en het terugdringen van overheidsbemoeienis heeft de CDA/VVD-regering het streven naar betaalbare en kwalitatief verantwoorde huisvesting voor iedereen overboord gezet. In de visie van Groen Links dient dat beleid omgebogen te worden: de overheid moet zorgen voor voldoende aanbod en eerlijke verdeling van woonruimte, en een eind maken aan de schrikbarende stijging van woonlasten in de huursector. Vooral bij de stadsvernieuwing moet ervoor gewaakt worden, dat deze geen exclusieve zaak voor hogere inkomens wordt.

Daarom wil Groen Links:

- Een forse verhoging van het bouwprogramma en renovatieprogramma's voor betaalbare sociale huurwoningen.
- Extra aandacht voor jongerenhuisvesting in het huisvestingsbeleid. Er wordt meer gebouwd voor één en tweepersoonshuishoudens, er worden meer mogelijkheden gecreëerd voor het bouwen van diverse vormen van groepshuisvesting, een sociale kamermarkt wordt tot stand gebracht, o.a. door woningcorporaties. Ook het bouwen van gemakkelijk aanpasbare woonruimte wordt gestimuleerd.
- Verlaging van de aanvangshuren door te stoppen met de jaarlijkse vermindering van subsidie in de nieuwbouw en door de bouwkosten te drukken:
 - alle woningbouw komt onder het lage BTW-tarief, een sociale huurwoning wordt vrijgesteld van BTW.
 - het rentepercentage wordt lager dan de marktrente en bij voorkeur gekoppeld aan rijksleningen en anders in de vorm van een verplichte belegging van ban-

democratische mensenrechten

Overheid, democratie en gelijke rechten

Wanneer Groen Links gelijke rechten en gelijke behandeling voor iedereen, een milieuvriendelijke produktie en consumptie, een menswaardig inkomen voor iedereen en een actieve vredespolitiek als uitgangspunt voor haar optreden beschouwt, dan is zij niet zo naïef om te denken dat als je nou maar een overheid hebt die veel, zo niet alle bevoegdheden heeft, het allemaal wel in orde komt. Het is onze stellige overtuiging dat de overheid wel de voorwaarden voor een dergelijke politiek moet scheppen, maar dat de invulling, het waarmaken ervan, slechts tot stand komt door de actieve bemoeienis en invloed van de mensen zelf. Daarvoor is nodig dat de terreinen waarop mensen zeggenschap kunnen uitoefenen, worden uitgebreid. Allereerst gaat het om het terrein van de economie: niet alleen het bestaan van de mensen, maar ook de mogelijkheden van de overheid om richting te geven aan de maatschappelijke ontwikkeling worden sterk bepaald door beslissingen die over de produktie van goederen en diensten worden genomen: investeringen, werkgelegenheid, arbeids-

omstandigheden, inkomensverdeling en de bestemming van de opbrengsten van de produktie liggen nu nog veelal in de handen van enkelen, die daarover aan niemand verantwoording schuldig zijn. Daaruit blijkt dat de werking van onze democratie tekort schiet. Dat is niet alleen met of door de overheid op te lossen. Dat zou immers tot regelzucht leiden die alleen effectief is als de overheid op alle hoeken van de straat toeziet op de naleving. Het is ook een valse probleemstelling: als je niet alles wilt overlaten aan, of afhankelijk maken van het marktmechanisme, betekent dat niet automatisch dat je voor de overheid als regelaar van het maatschappelijk verkeer kiest. Er is meer op aarde dan markt of overheid: de mensen zelf beschikken over tal van organisaties die heel wel een belangrijke rol kunnen spelen in het proces van menings- en besluitvorming over tal van zaken: vakbonden, woningcorporaties, huurdersverenigingen, bewonersorganisaties, medezeggenschapsorganen, ondernemingsraden, levensbeschouwelijke organisaties, etc. Oftewel: democratie is veel meer dan een formele overheid!

ken en verzekeringsmaatschappijen. – De grondkosten worden lager door de grond in stedelijke gebieden in gemeenschapshanden te brengen en tegen lage erfpacht beschikbaar te stellen.

- Een actief beleid om de stijgende woonlasten terug te dringen. Dat betekent afschaffing van de huurharmonisatie, geen reële jaarlijkse huurverhoging.

- Om een einde te maken aan de onaanvaardbare situatie dat de laagste inkomens relatief de hoogste woonlasten betalen en mede daardoor in een uitzichtloze positie komen, moet de huursubsidie drastisch verbeterd worden:
 - herstel van de normhuurquota's
 - afschaffing van kwaliteitskortingen
 - tabellen doortrekken tot de allerlaagste inkomens; het afschaffen van de jongerentabel
 - het invoeren van de huursubsidieregeling voor kamerbewoning
 - aan de ongelijke behandeling van huur- en koopsektor dient een eind te komen, daarom een progressieve beperking van de belastingvoordelen voor eigen huisbezitters.

- Naast het realiseren van voldoende en betaalbare woningen de rechten van bewoners veilig stellen.
 - volledige handhaving van huurscherming, dus ook voor hogere huren, geen gedoogplicht bij woningverbetering, geen huurverhoging bij groot onderhoud.
 - sterkere positie van huurders
 - de anti-kraakmaatregelen in de huidige leegstandswet worden ingetrokken; gemeenten houden een leegstandsregister bij en gaan in principe na 6 maanden leegstand tot vordering over. Verruiming van de financiële en juridische mogelijkheden voor legalisatie van kraakpanden.

- Opdrachtgevers en gemeenten moeten de ruimte krijgen om de kwaliteit van het wonen te bevorderen. Aantrekkelijke en veilige woningen en een goede woonomgeving, woonvormen die bij verschillende leefstijlen passen en speciale aan-

dacht voor het wonen van ouderen zijn enkele belangrijke zaken die Groen Links wil stimuleren.

RUIMTELIJKE ORDENING

Bij de uiteindelijke bestemming van de schaarse ruimte geven economische belangen vaak de doorslag. De vierde Nota Ruimtelijke Ordening is er vooral op gericht voorwaarden te scheppen om de concurrentiepositie van het bedrijfsleven te versterken. De inrichting van de ruimte, zoals Groen Links die voorstaat, is erop gericht een zodanige integratie van wonen, werken en recreëren te bereiken dat er een minimum aan verkeersruimte en -bewegingen nodig is. Milieu-, sociale- en veiligheidsoverwegingen pleiten daarvoor.

Daarom wil Groen Links het volgende:

- Inspraakprocedures moeten al onmiddellijk starten bij de planvorming en moeten ruimte geven voor ideeën en alternatieven voor alle betrokkenen.
- Woongebieden en nieuwe recreatievoorzieningen komen binnen of aan de rand van steden tot stand en moeten goed met het openbaar vervoer bereikbaar zijn.
- Het groene hart van de Randstad Holland blijft open.
- Het Markermeer wordt niet ingepolderd.
- Het budget voor stads- en dorpsvernieuwing moet worden verruimd.
- Er komt een stringent vergunningenstelsel om de spreiding van bedrijfsvesteringen te realiseren.
- De zeggenschap over gebruik en beheer van grond komt in handen van rijk, provincie en gemeenten. Middels vereenvoudigde onteigeningsprocedures wordt gestreefd naar gemeenschapsbezit van grond, welke in erfpacht wordt uitgegeven.

Om de kwaliteit van het bestaan

Daarom wil Groen Links het volgende:

- * Niet-Nederlanders die langer dan 2 jaar duurzaam in Nederland verblijven, krijgen actief en passief kiesrecht op alle niveaus. Een uitzondering geldt voor buitenlands diplomatiek en militair personeel.
- * Discriminatie op grond van ras, huidskleur, levensbeschouwelijke overtuiging, sekse, seksuele voorkeur, leeftijd of op welke grond dan ook, wordt actief bestreden. Groen Links zal het initiatief nemen tot een algemene Wet op gelijke behandeling, zonder uitzonderingsbepaling.
- * Uitbreiding van democratie naar terreinen en ook naar vormen. Volledige openbaarheid en decentralisatie van bestuur. Dat betekent meer financiële armslag voor lagere overheden (o.a. 100% vergoeding bijstandskosten; geen uitbreiding eigen belastinggebied), overdracht van bevoegdheden naar zelforganisaties van direct betrokkenen, meer zeggenschap voor ondernemingsraden, versterking van de positie van consumenten- en patiëntenorganisaties, invoering van een vorm van referendum.
- * Het vreemdelingenbeleid moet humaner worden. Groen Links vindt de huidige vreemdelingenwet te stringent en zal optreden tegen de verslechtingen in de nieuwe wet, die bij de Tweede Kamer is ingediend. Groen Links komt op voor verbetering van de positie van gemengde relaties en gezinsherenigden, voor een zelfstandige verblijfstitel voor hen die vanwege een relatie (huwelijk of anderszins) een verblijfstitel aanvragen, en is solidair met illegalen. Bij afwijzing van een verzoek om een verblijfstitel dient een beroepsmogelijkheid open te blijven. Het verblijf in Nederland dient niet afhankelijk te worden gemaakt van werk, inkomen of een verdienende partner of ouder; jongeren vanaf 16 jaar en gehuwde vrouwen hebben recht op een zelfstandige verblijfsvergunning.
- * De in Europa wonende migranten dienen bij het wegvallen der binnengrenzen niet met allerlei visabepalingen geconfronteerd te worden. Wie eenmaal een verblijfstitel voor Nederland of een ander EG-land heeft, moet vrij kunnen reizen binnen het nieuwe Europa.
- * Groen Links zal alles in het werk stellen om een identificatie- en legitimatieplicht tegen te houden.
- * Een humaan en ruimhartig toelatings- en opvangbeleid voor vluchtelingen die, als persoon of als lid van een groep, bloot staan aan vervolging, onderdrukking of oorlogsgeweld. Asielrecht voor vluchtelingen die vervolgd worden op grond van ras, huidskleur, levensbeschouwelijke overtuiging, sekse, seksuele voorkeur en dergelijke.
- * Groen Links streeft naar een drastische verhoging van het percentage vrouwen en migranten in vertegenwoordigende lichamen en in het openbaar bestuur.
- * Versterking van de positie van gemeenteraden en Provinciale Staten: uitbreiding van bevoegdheden; verkiezing van burgemeesters en commissarissen der koningin door gemeenteraden resp. provinciale staten; positieverbetering voor raads- en statenleden; invoering van het duo-wethouderschap; meer ondersteunings- en onderzoeksmogelijkheden voor gekozenen. De functie

van de Eerste Kamer dient heroverwogen te worden. Een orgaan voor toetsing van wetgeving is nuttig en nodig, maar de vorm en samenstelling daarvan staat ter discussie.

Overigens is de PSP van mening dat erfelijke staatsfuncties in strijd zijn met democratische principes en dat de monarchie derhalve afgeschaft dient te worden.

- * Bij voorkomen en bestrijden van criminaliteit dienen de grenzen van zorgvuldigheid scherp in acht te worden genomen: infiltratie, telefoontaps, anoniem dagvaarden, anoniem getuigen, legitimatieplicht, onbeperkt fouilleren en omkering van bewijslast zijn zaken die die grenzen overschrijden en daarom dienen te worden afgewezen.
- * Een actieve bestrijding van seksueel geweld, daaronder mede begrepen anti-homoseksueel geweld en anti-lesbisch geweld, is noodzakelijk.
- * Bescherming tegen inbreuken op democratische rechten en vrijheden: effectieve democratische controle van inlichtingen- en veiligheidsdiensten; een onafhankelijke klachtenprocedure voor politie-optreden. De taken van de politie moeten in eerste instantie gericht zijn op dienstverlening en preventie. Groen Links is tegen aparte gespecialiseerde of gemilitariseerde politie-eenheden met vergaande bevoegdheden, zoals arrestatieteam en anti-terreurbrigades en bepleit een verbod op het gebruik en bezit van C.S.- en CN-gas en andere traangassoorten door de politie. De democratische controle op het politie-optreden moet worden vergoed. Ten aanzien van het beleid op het gebied van openbare orde is de gemeenteraad het hoogste orgaan. De burgemeester behoort verantwoording af te leggen over het gehele politiebeleid en -beheer aan de gemeenteraad.
- * Een verbod op particuliere bewakings- en veiligheidsdiensten.
- * Voor iedereen toegankelijke en betaalbare rechtshulp; volledige handhaving van bezwaar- en beroepsmogelijkheden tegen overheidsbeslissingen. Jongeren tussen de twaalf en achttien jaar hebben recht op eigen rechtshulp.
- * Legalisering van het gebruik van drugs. Het verhandelen en verstrekken van drugs moet door de overheid strak georganiseerd en gecontroleerd worden. Groen Links is voor een harde bestrijding van de illegale handel in hard drugs. Groen Links wil een gedifferentieerd drugsbeleid dat onderscheid maakt tussen hard en soft drugs voor wat betreft preventie, voorlichting en hulpverlening. Dit beleid moet gericht zijn op vermindering van het druggebruik door onderstreping van de risico's, tegengaan van criminalisering van gebruikers en het opzetten van goede opvang- en afkickmogelijkheden. Op internationaal nivo streeft Nederland naar decriminalisering van druggebruikers, het hard bestrijden van de illegale handel, legalisering en internationale controle van de distributie.
- * Er moet een wettelijke regeling voor euthanasie komen, waarin de persoonlijke keuzevrijheid bepalend is en gegarandeerd wordt en het levensbeëindigend handelen, onder nadere bepalingen van zorgvuldig medisch handelen, niet strafbaar wordt gesteld.

Een verscherpte wetgeving en een actiever vervolgingsbeleid op basis waar

Persoonlijke zelfstandigheid, democratisering, geweldloosheid, creativiteit, verdraagzaamheid en emancipatie zijn trefwoorden voor de kwaliteit van de samenleving die Groen Links voor ogen heeft. Het zelfstandige tot ontplooiing komen middels een gelijkwaardige bereikbaarheid voor iedereen van werk, opleiding en voorzieningen, is een omschrijving van die kwaliteit. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn een woon- en werkomgeving waarin de macht tot het nemen van beslissingen een door alle betrokkenen gedeelde macht is. De emancipatie van vele groepen in onze samenleving moet niet alleen door noodzakelijke regelgeving, maar ook door strijd en solidariteit afgedwongen worden. Groen Links gelooft niet in 'de nieuwe mens', maar wel in de golfslag van een maatschappelijke ontwikkeling die kan leiden tot een aanmerkelijke verbetering van onderlinge menselijke verhoudingen. Maar dan moet het CDA/VVD beleid van eenzijdige bezuinigingen, vergroten van sociale tegenstellingen en verloederen van

van de rechter racistische organisaties kan verbieden en ontbinden.

- * De vijfde mei moet als nationale feestdag een vrije dag worden voor iedereen. Naast koninginnedag en als bijdrage aan de Europese integratie wordt 1 mei een vrije dag.
- * Het recht op staking moet in de grondwet worden vastgelegd.
- * Gewetensbezwaren in werksituaties worden gerespecteerd.
- * Die vormen van buitenparlementair verzet die geweldloos zijn en en als doel hebben wezenlijke belangen of principiële zaken aan de orde te stellen, zijn geoorloofd en mogen niet gecriminaliseerd worden. Bovendien ondersteunt Groen Links die vormen van buitenparlementair verzet die in de lijn van dit programma liggen.
- * Adoptie wordt ook mogelijk voor andere relatievormen dan het traditionele gezin, zoals homo- en lesbische paren. Dit moet ook gelden voor alleenstaanden.
- * Ook ouderschap van alleenstaande(n), lesbische vrouwen en homoseksuele mannen wordt wettelijk mogelijk gemaakt. De sperma-donor mag geen rechten ontleend krijgen aan de hand van het huidige gezins- en familerecht.
- * Meer openheid en betere controle op het gebied van nieuwe technologie. De ontwikkeling op het terrein van technologie roept principiële vragen op. De toegankelijkheid van die ontwikkelingen, de bescherming van de privacy en de democratische controle erop komen in het gedrang. Maximale openheid en controle, zowel door democratische organen als door direct betrokkenen, is vereist. Toetsing van ontwikkelingen dient plaats te vinden met als criterium de bescherming van mens en milieu.
- * Genetische manipulatie met generatie-overstijgend effect moet niet worden toegestaan. Alleen wanneer deze een medisch-therapeutisch effect beoogt, zou genetische manipulatie kunnen worden toegelaten. Daar dit onderscheid nog nauwelijks te maken is, bepleit Groen Links een moratorium van vijf jaar.

immateriële zaken fundamenteel worden omgebogen.

Elders in dit programma worden al de belangrijke economische voorwaarden voor zo'n ander beleid geschetst: arbeidstijdverkorting, inkomensnivellering, herverdeling van betaald en onbetaald werk en een geïndividualiseerd stelsel van sociale zekerheid en belastingen. Maar dat is niet voldoende. Er is meer nodig opdat mensen zelfvertrouwen opbouwen, weerbaar worden en hun verbeelding de vrije loop laten.

FEMINISERING/EMANCIPATIE

- * Hoewel de tweede feministische golf een groot aantal veranderingen ten goede teweeg heeft gebracht, zijn we nog ver af van een gefeminiseerde samenleving. Er bestaan nog vele vormen van directe en indirecte discriminatie: kostwinnersbevoordeling, lage status deeltijdwerk, familierecht, arbeidsrecht, onderwijs, gezondheidszorg en ongewenste intimiteiten op de werkplek. De directe discriminatie moet bestreden worden door een zorgvuldige individualisering van alle wetgeving, die elk wettelijke achterstelling van vrouwen en ongehuwden teniet doet. De indirecte discriminatie, die veroorzaakt wordt door macho-cultuur en heteronormen, moet, naast de hiervoor genoemde veranderingen in wetgeving, vooral bestreden worden via emancipatoir onderwijs, zelforganisatie en een feminisering van alle maatschappelijk terreinen, van politie tot sport en van wijkraad tot Tweede Kamer.

- * De vele groeperingen die opkomen voor hun eigen emancipatie moeten volwaardig aan alle aspecten van het maatschappelijk leven deel kunnen nemen. Dit houdt in dat zelforganisaties van ouderen, gehandicapten, lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, jongeren, vrouwen en migranten recht hebben op faciliteiten, structurele beleidsbeïnvloeding en zonodig aangepaste culturele, vervoers-, gezondheids- en woonvoorzieningen.

- * De bewindspersoon voor emancipatie moet een vrouw zijn.

MEDIA

- * Pluriformiteit is een belangrijke pijler voor de vrijheid van meningsuiting. Omdat monopolieposities hiermee op gespannen voet staan, moeten mediaconcentraties wettelijk verboden worden.
- * Er moet een doeltreffende regeling voor steunverlening aan zelfstandige dagbladen komen, zodat een pluriforme pers zonder afhankelijkheid van adverteerders mogelijk is.
- * De vaste boekenprijs blijft gehandhaafd met toepassing van het 0% BTW-tarief.
- * Groen Links is voorstander van een publiek omroepbestel.
- * De komst van commerciële televisie mag er niet toe leiden dat het uitgangspunt van pluriformiteit in het geding komt. Verdere uitbreiding van reclame wordt afgewezen. Reclame-opbrengsten worden gespreid over nationale, regionale en lokale omroepen. Lokale en regionale omroepen moeten meer mogelijkheden krijgen.

SPORT & RECREATIE

- * De actieve en passieve sportbeoefening vervult een belangrijke rol in de ontspanning van veel mensen. De overheid

heeft de taak om sportvoorzieningen beschikbaar te stellen, met name ook voor de recreatieve sportbeoefening.

- * Sterk milieuvriendelijke en dierenvriendelijke sporten dienen verboden te worden.
- * Gehandicapten worden door financiële en facilitaire maatregelen in staat gesteld te sporten.
- * Om excessen bij voetbalwedstrijden te voorkomen, wordt de verkoop van alcohol op en rond de velden verboden en een wettelijke verplichting tot het hebben van alleen zitplaatsen voor het betaald voetbal ingevoerd.

KUNST

De kwaliteit van de samenleving wordt in belangrijke mate bepaald door de ruimte die ze biedt aan kunst en cultuur. De inspirerende en verrijkende invloed hiervan is van onschatbare betekenis voor mens en maatschappij. Ze verruimt de blik, inspireert de hersenen en prikkelt de verbeelding. Die invloed wordt versterkt door aan een aantal basisvoorwaarden wordt voldaan, die een veelzijdiger aanbod mogelijk maken.

- * Groen Links pleit voor een forse vernieuwing van het kunstbudget op de rijksbegroting. Dit mede ten dienste van uitbreiding van werkfaciliteiten en bestaanszekerheid voor kunstenaars; voldoende, regionale gespreide, podia; oefenruimtes en kunstopleidingen. In het kader past:
 - een goede beroepskostenregeling voor kunstenaars, uitgevoerd via een loket van het Voorzieningsfonds voor kunstenaars en toegesneden op de totale beroepsgroep.
 - een erkenning van het beroep van kunstenaar door toelating tot de regeling (kleine) zelfstandige ondernemers.
- * Door het kabinet Lubbers zijn prioriteiten verlegd van traditionele kunstuitingen naar vernieuwende en controversiële uitingen. Maar omdat dit binnen een gelijkblijvend budget is gebeurd, is er nog steeds sprake van een schrale situatie. Stimulering van experimenten is derhalve een eerste vereiste. Dit geldt ook voor culturele initiatieven van migranten.
- * Een brede kunstzinnige vorming moet gevoed worden door bereikbare basisvoorzieningen. Derhalve pleit Groen Links voor gratis lidmaatschap van bibliotheken en een gratis museumkaart. Daarnaast dient kunstzinnige vorming grotere aandacht te krijgen binnen het basisonderwijs.
- * Amateurkunst-beoefening en jongeren-cultuur zijn een belangrijke voedingsbron voor een culturele traditie. Van volkstoneel tot muurschildering. Het is de taak van de overheid om die faciliteiten te bieden, waardoor deze kunstbeoefening tot in alle uithoeken van het bestaan kan bloeien.
- * Staatsprijzen voor kunst worden uitgereikt op aanbeveling van onafhankelijke jury's. Hun voordracht is bindend.
- * Er moet een Ministerie van Cultuur komen, waar kunsten, wetenschappen en media onder vallen.

Drie vragen

Nu al wordt duidelijk dat je in de campagne grote kans loopt gekonfronteerd te worden met de volgende drie kritische "vragen".

- Dat wordt nooit wat met Groen Links; binnen drie maanden rollen ze vechtend over straat.
- Sympathiek programma, maar onbetaalbaar en volslagen buiten de werkelijkheid.
- De opkomst van Groen Links is slecht voor de PvdA en verkleint de kans op een PvdA/CDA kabinet onder leiding van Kok.

Dat wordt nooit wat.

Niemand zal ontkennen dat Groen Links een avontuur is. Natuurlijk is het spannend om vanuit verschillende partijculturen en visies nu onder één dak het politieke werk te gaan doen. En ongetwijfeld zullen er in de fractiekamer en aan de bestuursstafel stevige discussies ontstaan. Dat is prima. Politieke kwaliteit ontstaat bij het botsen van meningen. Als de laatste jaren niet alles in binnenkamers en regeer-

akkoorden was voorgekookt en dichtgetimmerd, zou het politieke bedrijf er nu heel wat florissanter bij staan.

Groen Links is absoluut niet bang voor discussie en botsende meningen. Niet naar buiten, maar ook niet in eigen huis. En iedereen die zit te wachten op de eerste crash, zou wel eens een lange zit kunnen krijgen. De groep mensen die binnen en buiten de fractie werken aan het Groen Linkse gebouw zijn vast van

plan er iets moois van te maken. In elk geval wordt het zo stevig neergezet, dat het niet bij de eerste storm uit elkaar zal waaieren.

Eigenlijk getuigt die scepsis over de overlevingskansen van een Groen Linkse formatie van een nogal starre kijk op de ontwikkelingen van de laatste jaren. Niet alleen in Nederland is er een synthese tot stand gebracht tussen groen en links. En het is onmiskenbaar dat de dogmatische linkse benadering sterk aan zeggingskracht en aanhang heeft ingeboet. Linkse politiek heeft zichzelf herijkt. Voor een deel richting het midden. Voor een ander deel door de idealen en de weg daarnaar toe opnieuw te formuleren. Dat daar een aantal traditionele stokpaarden bij sneuvelen is geen verlies. Dat ook de stijl en werkwijze meer bij de tijd gebracht worden is winst.

Overall waar analytisch groen en ondogmatisch links bij elkaar komen in de praktische politiek ontstaan weliswaar turbulente, maar ook boeiende en creatieve constellaties. In

plaatselijke en provinciale situaties is al lang bewezen dat combinaties als Groen Links wel degelijk naar binnen en buiten het nodige rendement opleveren. Dat zal nu ook op landelijk niveau gebeuren. Als Groen Links er in slaagt om de sterke kanten uit programma, cultuur en werkwijze van de verschillende partijen naar boven te halen en de niet zo zinnige vormen en gedachten stilaan te laten verdwijnen, dan mag er van deze nieuwe formatie veel verwacht worden. De start, het programma, het enthousiasme en de vastbeslotenheid om er iets goeds en uitdagends van te maken zijn in elk geval veelbelovend. Groen Links komt er aan. En zal ook blijven.

Onbetaalbare verlangens.

Idioot eigenlijk, dat alles en iedereen over het programma van Groen Links heenrolt.

In feite doet het programma "Verder kijken" op het gebied van inkomens en belastingen weinig meer dan teruggaan naar de inkomens-verdeling van 1980. Dat kun je toch geen revolutie noemen. De kabinetten Lubbers hebben gezorgd voor de grootste inkomensverschuiving sinds 1945. Van arm naar rijk wel te verstaan. Dat moet ongedaan gemaakt worden. In 1980 viel er prima te leven. Dat zal nu ook wel lukken. Er is geen enkele reden om de sterke groei van de vermogens, de winsten en het besteedbaar inkomen boven modaal ongemoed te laten. En ga in discussies niet opzij voor de drogredenering dat de economische recessie indertijd een gevolg waren van de hoogte van lonen en uitkeringen.

De laatste tien jaar zijn de mensen met de laagste inkomens tot op het bot uitgekleed, maar de werkloosheid is nog steeds onaanvaardbaar hoog. Het CDA tracht dat natuurlijk te verbloemen, maar Lubbers heeft gewoon zijn doel niet bereikt. Het financieringstekort ging omlaag en de winsten omhoog. Maar meer winst geeft niet vanzelf meer werk. Alleen arbeidsdeling en scholing zijn de sleutel tot de oplossing van de werkloosheid.

Als enige maakt Groen Links een doorrekening bij een lagere economische groei van 1%, die het gevolg zou kunnen zijn van een hogere prioriteitsstelling voor het milieu. Kom daar bij de anderen maar eens om. Die financieren hun "milieupro-

gramma's" uit de toename van de economische groei. Als die tengevolge van de milieu-aanpak lager wordt blijft er van de fraaie plaatjes niet veel over.

Bovendien boort Groen Links, als enige partij, nieuwe financieringsbronnen aan: een forse verlaging van de bewapeningsbudgetten en de invoering van een belasting op milieu-vervuilende producten, de groen-tax.

Het aardige is overigens dat het totaal van de kollektieve lastendruk van het Groen links programma dichter in de buurt komt van de zgn. "Bert-norm" (ca 60%, geïntroduceerd door Bert de Vries) dan het CDA zelf.

Kortom: verder kijken is een kwestie van politieke wil.

Uitvoerbaar maken wat moet. Idealen in werkelijkheid omzetten.

Kunnen omdat je denkt het te kunnen. Groen Links realisme dus.

Slecht voor de PvdA.

De opkomst van Groen Links houdt Kok uit het Catshuis. Nou ja. Alsof de positie van de PvdA-lijsttrekker voor onze rekening komt. Het is bovendien niet waar. Bij vorige verkiezingen werd de PvdA niet moe de kiezers voor te houden hoe belangrijk het was dat de PvdA de grootste partij zou zijn. En als dat lukte zag ze vervolgens kans toch buiten het Catshuis te blijven.

Ik durf de stelling wel aan dat de kans op een CDA/PvdA kabinet aanmerkelijk groter wordt als het CDA een paar zetels meer heeft dan de sociaal-demokraten. In de onderhandelingen zal het CDA veel gemakkelijker wensen van de PvdA willen honoreren dan in de situatie dat het "verder met Lubbers" een illusie is geworden.

Natuurlijk moet de PvdA in de regering. Dat vindt Groen Links ook. Mits ze niet alles inleveren. Regeren is mooi, maar het moet nog wel ergens om gaan.

Allereerst is dan nodig dat CDA en VVD hun meerderheid verliezen.

De beste kans daarop vormen een sterk winnend Groen Links en een PvdA die er in slaagt de zelf gekozen, meer op het midden gerichte positie ook om te zetten in het werven van gematigd progressieve kiezers. Juist de aanwezigheid van Groen Links kan in de beeldvorming de gematigdheid van de PvdA nog eens extra zichtbaar maken. En dat willen ze toch zo graag? Nou dan.

Interessante lijst

Hieronder staan de kandidaten van Groen Links.

Ongetwijfeld de boeiendste lijst van deze verkiezingen.

Vijftien vrouwen, vijftien mannen. Een ijzersterke kopploeg.

Vijf vrouwen bij de eerste tien. Zes onafhankelijke kandidaten op de plaatsen 4, 9, 14, 18, 23 en 27.

1 Ria Beckers	50
2 Andrée van Es	36
3 Ina Brouwer	39
4 Paul Rosenmöller	33
5 Peter Lankhorst	42
6 Wilbert Willems	42
7 Bram van Ojik	35
8 Marius Ernsting	41
9 Ellin Robles	38
10 Leoni Sipkes	40
11 Cor Ofman	36
12 Wim de Boer	51
13 Tara Oedayraj Singh Varma	40
14 Maarten van Poelgeest	24
15 Marion van Leeuwen	33

2. Andrée van Es

3. Ina Brouwer

16 Bob van Schijndel	44
17 Geert Lameris	45
18 Astrid Roemer	42
19 Leo Platvoet	38
20 Tineke van den Klinkenberg	42
21 Anneke de Jong	59
22 Miny Wolterink	46
23 Marijke Vos	32
24 Jan Berghuis	38
25 Hein Albeda	30
26 Annelies Schutte	38
27 Rudi van Dantzig	56
28 Janneke van der Plaat	45
29 Henk Branderhorst	50
30 Jeanette van Beuzekom	30

4. Paul Rosenmöller

9. Ellin Robles

11. Cor Ofman

Financiële paragraaf

Na de vaststelling van 'Verder Kijken' heeft een werkgroep van economen uit de achterban van Groen Links dit programma doorgerekend en een 18 pagina's tellende financiële toelichting geschreven.

Deze toelichting is op aanvraag verkrijgbaar bij het campagnebureau Groen Links.

In deze paragraaf vindt u de conclusies.

In dit verkiezingsprogramma is aangetoond dat - ondanks de opbloei van de internationale en dus ook Nederlandse economie - de erfenis van de regering Lubbers in onze ogen zorgwekkend is. Er is sprake van nieuwe armoede, de milieuproblemen worden onvoldoende aangepakt en de werkloosheid is nog steeds onaanvaardbaar hoog.

Een ander beleid is dringend noodzakelijk. Er moet veel worden hersteld.

Dat andere - door Groen Links noodzakelijk geachte - beleid kost veel geld. De financiële toelichting bij het programma 'Verder Kijken' laat zien hoe dat kan worden gefinancierd. Die financiering gebeurt voornamelijk door een andere verdeling van de lasten en niet door de overheid meer te laten lenen. Ook Groen Links vindt het nodig dat het financieringstekort binnen de perken blijft. Evenmin als wij de komende generaties willen confronteren met onze milieuvermieting, willen wij ze opzadelen met nauwelijks te dragen rentelasten.

De economische groei van de laatste jaren is door CDA en VVD bijna volledig toebedeeld aan de winsten en de hogere inkomens. Het gaat de

aandelenbezitters en veelverdieners dan ook voor de wind. Ondanks die eenzijdige bevoordeling heeft men het voortdurend over de 'smalle marges' waarbinnen de politiek kan opereren. De andere partijen houden vast aan de stelregel, dat de collectieve sector, afgezien van inflatie, niet mag groeien.

Groen Links is op dit punt realistischer. Een verantwoord beleid gericht op selectieve economische groei, milieubehoud en een substantiële verbetering van de koopkracht van de sociale uitkeringen kan binnen die stelregel niet worden gerealiseerd. Een zekere uitbreiding van de collectieve sector is met zoveel noodzakelijke taken onvermijdelijk. Overigens komen de collectieve lasten van het Groen Links programma dichter in de buurt van de indertijd door het CDA geïntroduceerde 'Bert-norm' (60%) dan het CDA zelf.

Naast het door het CPB veronderstelde 2,5% groei-scenario geeft Groen Links - als enige - ook een financieel beeld voor een situatie met lagere selectieve economische groei. Het CPB merkt in haar werkdocument 27 terecht op dat de (boekhoudkundige) exercitie geen terugkoppeling kent naar het economisch systeem. De andere partijen gaan ten onrechte zonder enige discussie uit van de door het CPB veronderstelde continuïteit van de bestaande trend. Het is moeilijk te bepalen welke invloed een beleid gericht op een duurzame economische ontwikkeling in kwantitatief opzicht zal uitoefenen op de groei. Groen Links acht het niet verantwoord om een lagere groei buiten beschouwing te laten.

Daarom is in de financiële toelichting ook een scenario met de lage groei van 1% opgenomen.

Groen Links presenteert dus twee varianten. In de eerste variant wordt uitgegaan van de door het CPB veronderstelde 2,5% economische groei. In de tweede variant wordt rekening gehouden met de mogelijke gevolgen van een duurzame economische ontwikkeling. De door ons bepleitte selectieve economische groei kan lager worden dan 2,5%. Om een indicatie te geven rekenen wij in de tweede variant met een groei van 1%. In onderstaande varianten zijn de belangrijke punten van het Groen Links programma opgenomen. Budgettaire neutrale zaken en enkel kleinere kostenposten zijn buiten beschouwing gelaten. Daar staat tegenover dat sommige inderdien-effecten in de financiering niet zijn meegerekend. In beide varianten is de ruimte bij gelijkblijvende collectieve uitgavenquote uiteraard verschillend. Dat staat hieronder aangegeven.

Variant 1: 2,5% groei.

Het uitgangspunt van het CPB dat het financieringstekort tot 1994 met 2% van het nationaal inkomen wordt teruggebracht, legt een beslag op de beschikbare ruimte van 12,1 miljard (N.B. De cijfers van het werkdocument 27 zijn op grond van het betreffende persbericht van EZ bijgesteld). GROEN LINKS volgt in het belang van solide overheidsfinanciën dit uitgangspunt; met name om verdere verdringing van zinvolle overheidsbestedingen door rentelasten te voorkomen. In de berekeningen zijn de overheid en de sociale verzekeringen samengenomen.

Het CPB rekent met een, in vergelijking tot 1990, constant blijvend aandeel van de collectieve sector. Op de bij deze veronderstelling beschikbare ruimte van 47,5 miljard gulden komen in mindering de reeds vastgelegde posten voor de komende jaren (toegelicht in werkdocument 27 van het CPB). Een extra ruimte van 1,6 miljard uit de sociale fondsen wordt benut. Dit leidt tot het volgende beeld:

Ruimte bij gelijkblijvend aandeel collectieve sector	47,5 mrd
Af:	
reductie financieringstekort	-12,1
kosten reeds overeengekomen beleid	-16,0
extra uitgaven (ontwikkelingssamenwerking, gemeenten/ provincies, verkeer/ vervoer e.a.)	-2,4
Bij:	
ruimte sociale fondsen	+1,6
Resterende ruimte	18,7

Dit bedrag is het uitgangspunt voor de weergave van de financiële consequenties van het nieuwe beleid en herschikkingen in variant 1.

Variant 2: 1% groei.

In deze variant wordt uitgegaan van 1% reële economische groei; nominaal 3% i.p.v. 4,5%. Omwille van de vergelijkbaarheid gaan we uit van dezelfde inflatie als in variant 1 (2% per jaar).

Wij veronderstellen voorts dat de volumegroei verdeeld is over 0,5% werkgelegenheids groei en

0,5% productiviteitsstijging. Evenals in werkdocument 27 stellen wij de incidentele loonstijging gelijk aan de productiviteitsstijging (0,5%) en de contractloonstijging gelijk aan de inflatie (2%). In deze variant achten wij het, mede gelet op de noodzakelijke milieu-investeringen, aanvaardbaar dat het financieringstekort in een lager tempo daalt, nl. met 1% van het NNI tot en met 1994.

Omdat de werkgelegenheid autonoom minder toeneemt dan in variant 1 zijn de extra lasten opgenomen voor uitkeringen in verband met werkloosheid.

Van de beschikbare ruimte bij een gelijkblijvend aandeel van de collectieve sector (die 2/3 deel is van de ruimte in variant 1) worden derhalve de volgende posten afgetrokken (in miljarden gulden):

Ruimte bij gelijkblijvend aandeel collectieve sector	31,6 mrd
Af:	
reductie financieringstekort (met 1% ipv 2%)	-5,2
kosten reeds overeengekomen beleid	-16,0
extra uitgaven (ontwikkelingssamenwerking, gemeenten/ provincies, verkeer/ vervoer e.a.)	-2,4
lasten door lagere groei en werkgelegenheid	-0,9
rusterende ruimte	7,1

In vergelijking tot variant 1 (met 2,5% groei) is de ruimte dus 18,7 - 7,1 = 11,6 mrd kleiner.

PPR PSP CPN EVP

GROEN
LINKS

DE
S

historisch besluit

Jongere gedelegeerden naar de verkiezingsconferentie van de CPN op 25 juni 1989, zullen pas later beseffen wat de draagwijdte van hun historisch besluit, om samen met anderen een nieuwe politieke formatie tot stand te brengen, voor de Nederlandse politieke verhoudingen teweeg heeft gebracht.

Terugziende op deze conferentie, was de opvallende intensiviteit waarmee voors en tegens werden afgewogen. Angst om het communistische gedachtegoed te verliezen en vertrouwen in de partij, die altijd op de juiste ogenblikken de juiste besluiten wist te nemen.

De geschiedenis van de partij heeft vele van die momenten gekend en daaruit straalt ook haar kracht.

Het moment, toen een zee van rode mandaatkaarten omhooggingen om aan de Groen Linkse combinatie deel te nemen joeg het bloed met onstuimigheid door onze aderen. Het enthousiasme waarmee men dit besluit toejuichte, deed denken aan de partij in haar glorie dagen.

Dit was niet de partij van de eindeloze compromissen, de verloochenaars van haar communistische gedachtegoed, maar de partij die realistische besluiten durfde nemen in overeenstemming met de politieke noodzaak.

Hoeveel jaren hebben wij de eenheid van alle progressieve krachten niet uitgedragen en de grond gelegd voor de totstandkoming daarvan. Geduld hebben en wantrouwen is ons niet bespaard gebleven. Ook binnen onze partij moesten barrières worden overwonnen, maar de eenheid op de conferentie zal in haar kielzog de twijfelaars meeslepen.

Het enthousiasme van de conferentie zal de partij stimuleren tot nog grotere inbreng in GROEN-LINKS.

De kracht van het optimisme, dat doorklonk in De Internationale waarmee de conferentie werd

besloten, zal vele malen als een echo terugkeren en doorklinken in het beschrijven van dit stukje geschiedenis van onze partij.

TEUN TWIGT

Gastspreekster Ellin Robles.

politieke rijpheid

Het is vanzelfsprekend dat progressieve mensen met een zekere spanning de congressen van PPR, PSP, CPN en EVP hebben gevolgd. De besluiten van deze congressen waren immers beslissend of er een lijst van Groen Links zou komen, waarin de partijen zouden samenwerken.

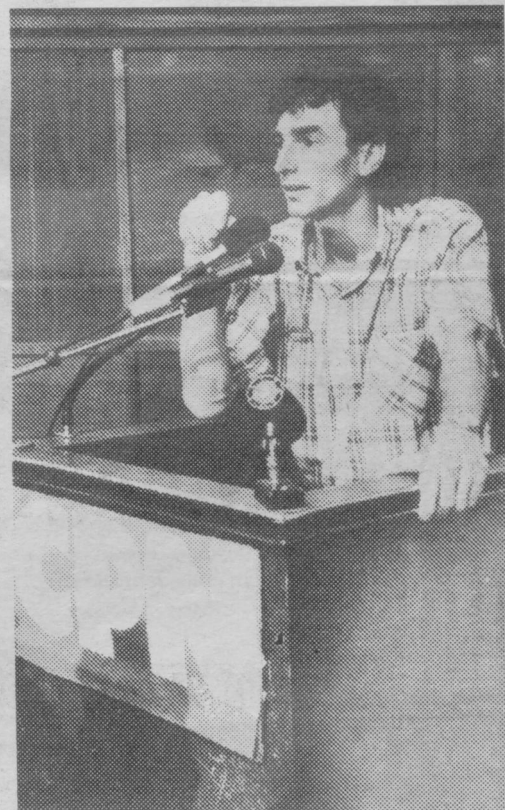
Het congres van de CPN was de derde in rij. Voor mij, en ik denk voor vele anderen die veel congressen hebben meegemaakt was deze toch wel een bijzondere. Het was namelijk een graadmeter of de politieke rijpheid er was om doelbewust de samenwerking (met behoud van eigen identiteit) met de andere partijen aan te gaan. Het bleek echter dat de overgrote meerderheid op het congres zich zonder aarzelen voor samenwerking uitsprak. Het aantal tegenstemmers was minimaal. Wat ongetwijfeld goed is geweest op het congres, is dat er voor het eerst sinds jaren op een zakelijke en meestal politieke wijze is gediscussieerd zonder etikettenplakkerij.

Wij kunnen echter niet verhelen dat er een langdurige strijd in de partij is voorafgegaan, voor deze besluiten konden worden genomen. In ons district Groningen hebben vele vergaderingen moeten plaatsvinden en oneindig veel discussies voordat de overgrote meerderheid voor een samenwerkingslijst heeft gekozen. Ik kan niet in zo'n kort artikeltje alle oorzaken hiervoor noemen, daar zou veel meer ruimte voor nodig zijn, maar ik wil er twee in het kort noemen.

Ten eerste waren er de doordrijvers die in van alles, ook als het ging om de partij op te heffen, hun zin wilde doordrijven. Ik ben er nog ten volle van overtuigd dat we deze stroming hebben bestreden. Ten tweede moesten wij als leiding in ons district zeker rekening houden met de zeer sterke positie die onze partij inneemt in vele gemeenten. Lange jaren wordt daar samengewerkt met de PvdA, ook in colleges van B&W. Daarbij ging het er om of wij (gezien de interne partijstrijd) de partij zo veel mogelijk bijeen hielden. Volgens mijn mening hebben wij terecht een hele tijd de boot afgehouden en de tijd genomen om de partij te overtuigen dat samenwerken met de andere partijen voor een lijst de juiste keuze is. Daarbij ging het niet om de samenwerking op

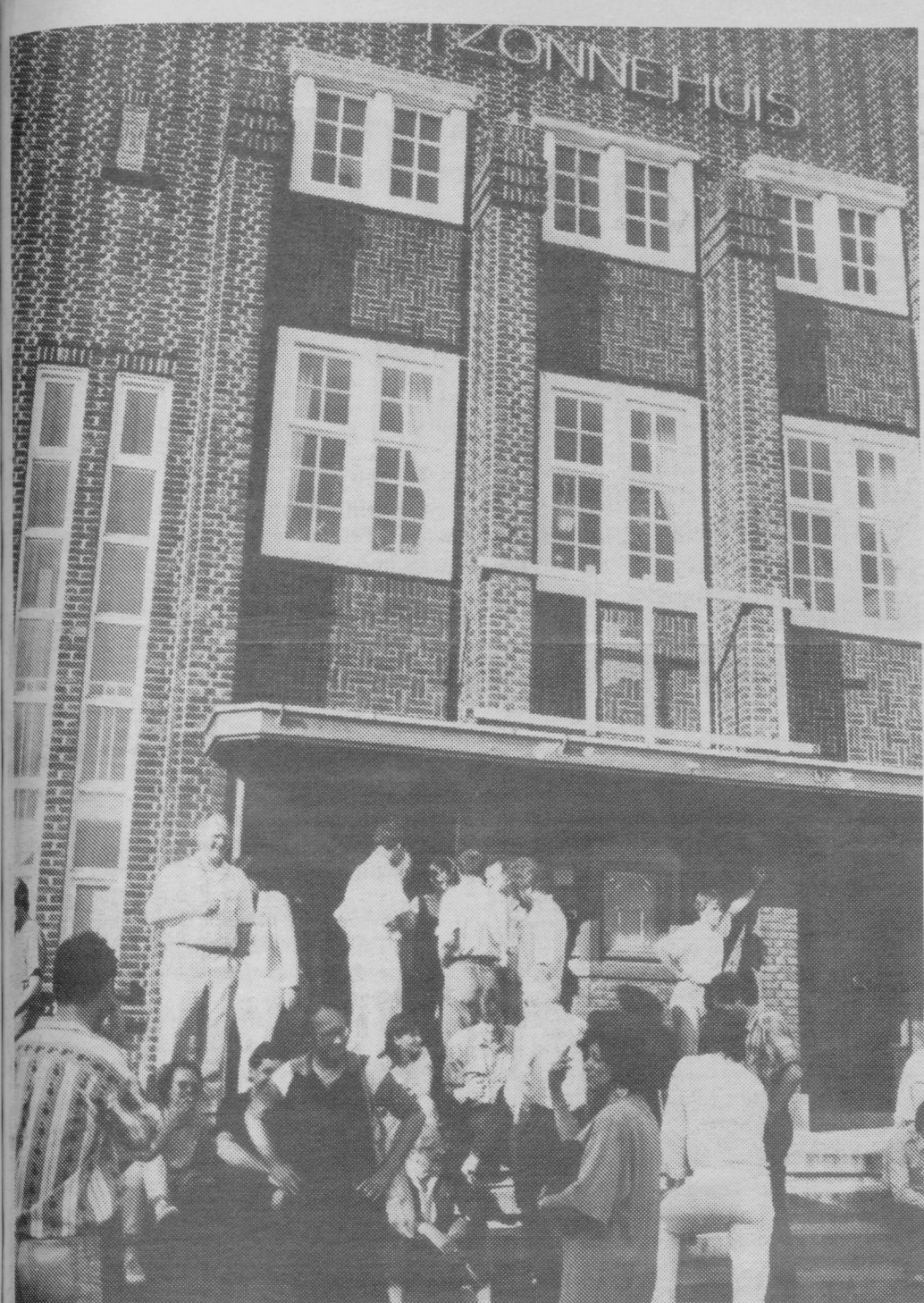
zich. Daar hebben wij ervaring mee zoals in de akties, de volkscongressen en de gemeenteraden. Maar het ging om het behoud van de partij. Zonder overdrijven kunnen wij zeggen dat dit ons gelukt is. Tevens zijn de onderlinge verhoudingen in de partij stukken verbeterd, ook dit was op het congres duidelijk te merken. Het was echter niet allemaal hosanna op het congres. Een schaduwzijde was de verkiezing van de kandidaat op de derde plaats. Hieruit bleek dat niet iedereen het lobbyen en gesjoemel heeft afgeleerd. Maar al met al was het een goed congres. In onze provincie zijn wij bezig een breed opgezet verkiezingscampagne te voeren. Alle partijen die voor Groen Links meedoen werken enthousiast mee. De besluiten zijn genomen, waar het nu op aankomt is dat er gewerkt wordt voor een grote verkiezingsoverwinning.

FRÉ MEIS

Gastspreeker Paul Rosenmöller.

foto Janine Keizer

Pauze tijdens de CPN-conferentie op 25 juni 1989.

foto Janine Keizer

meer geld nodig

Aanvankelijk zag het er naar uit dat honderdduizend gulden van iedere aan GROEN LINKS deelnemende partij voldoende zou zijn voor de verkiezingscampagne.

Veel gecijferd en gerekend hebben echter duidelijk gemaakt dat het méér moet worden. Daarom is afgesproken dat iedere partij de bijdrage met een derde zal verhogen. Dat betekent dus dat we 130.000 gulden nodig zullen hebben. Een dringend beroep op alle districten en afdelingen is dan ook: organiseer de campagne voor het verkiezingsfonds van de CPN!

**dat kan
6 september
met
GROEN LINKS**

de Kamer heeft
communisten

nodig

CPN

Nu het kabinet Lubbers gevallen is komen er op 6 september a.s. vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer. De CPN zal daaraan deelnemen met PSP, PPR, EVP en onafhankelijken met een gezamenlijke lijst onder de naam GROEN LINKS. Met GROEN LINKS is een krachtenbundeling ontstaan die de invloed van progressieve mensen versterkt.

Om van GROEN LINKS een parlementair succes te maken is echter geld nodig. De deelnemende partijen zullen elk tenminste een ton aan de verkiezingscampagne bijdragen. Dat is geen overbodige luxe: net als bij de verkiezingen in 1986 zullen de drie grote partijen in ons land een enorme zuigkracht op de media uitoefenen. Het is aan de deelnemende partijen van GROEN LINKS om dit te doorbreken door intensief campagne te voeren om duidelijk te maken dat GROEN LINKS een daadwerkelijk alternatief is voor een opeenstapeling van lood en oud ijzer in het politieke midden. Dat is hard nodig, gezien de nog steeds massale werkloosheid en toenemende armoede in ons land. Dat is hard nodig om de problemen op te lossen in de gezondheids- en ouderenzorg, het onderwijs, de welzijnssector en de volkshuisvesting. Dat is hard nodig om de modernisering van kernwapens tegen te houden. Dat is hard nodig om een drastisch einde te maken aan de milieuverpesting. Daarom doen ondergetekenden een beroep op u: maak van de campagne een daverend succes, er is honderdduizend gulden nodig, STEUN HET VERKIEZINGSFONDS VAN DE CPN!

Pieter Appel, Enschede - Marcus Bakker, Zaandam - Alie v. Beek, Amersfoort - Kees v.d. Berg, Krommenie - Siem v.d. Berg, Zaandam - Jan Berghuis, Heemskerk - Aaldert Blokzijl, Amsterdam - Fenna Bolding, Lelystad - Saskia Bolten, Bergen op Zoom - Henk Clerx, Amsterdam - Toon Defourny, Lelystad - Truus Divendal, Nieuw-Vennep - Bert Docter, Laag Zuthem - Frits Dragstra, Heerlen - Cor Drost, Hoogezand/Sappemeer - Nico Dudink, Heemskerk - Alie v. Dijk, Amsterdam - Janke Dijkstra, Leeuwarden - Wil Evers, Nijmegen - Annie v.d. Gaag, Amsterdam - Joop Geerligs, Amersfoort - Siep Geugjes, Zaandam - Henk de Haan, Den Haag - Rinus Haks, Amsterdam - Ad Hendriks, Deventer - Henk Hoekstra, Amsterdam - Sara Hofman, Amsterdam - Ewout v.d. Hoog, Amsterdam - Arie Pieter Hoogendam, Delft - Karel Hoogkamp, Amsterdam - Elli Izeboud, Amsterdam - Wemke Ketting, Farmsum - Harrie Kleuver, Amsterdam - Hans Kommers, Eindhoven - Henk Koning, Zutphen - Marian Kuijs, Utrecht - David de Leeuw, Middelburg - Freark Lootsma, Assen - Trudy Mantel, Rotterdam - Fré Meis, Groningen - Joop Morriën, Amsterdam - Annie v. Ommeren, Haarlem - Jeroen Saris, Amsterdam - Nico Schouten, Amsterdam - Jacques v.d. Sneppen, Utrecht - Rie Spakman, Haarlem - Jo Spier, Heerhugowaard - Joop Stout, Amsterdam - Boe Thio, Amsterdam - Jan Tilburgs, Amsterdam - Teun Twigt, Rotterdam - André Vermeulen, Breda - Joop Verroen, Oud Beyerland - Theo de Vré, Egmond a.d. Hoef - Sjors Wolf, Hilversum - Jaap Wolff, Haarlem - Joop Wolff, Amsterdam - Joop IJisberg, Amsterdam - Kees IJmker, Den Haag.

U kunt uw bijdrage overmaken op postgiro 511002 t.n.v.
Algemeen penningmeester CPN, Amsterdam o.v.v. Verkiezingsfonds.

De discussie over positieve actie voor vrouwen in de partij, waar we in deze rubriek regelmatig over schreven, heeft geleid tot meer vrouwen op een aantal posities. Dat is een goede zaak. Omdat positieve actie een middel is om tot standpuntvorming te komen, zullen we de

komende maanden in deze rubriek schrijven over actuele politieke zaken. Centrale vragen hierbij zijn: Hoe kijken vrouwen tegen het onderwerp aan? Wat is hun achterstand? Hoe kan een ander beleid eruit zien? Deze maand, als eerste, gelijke behandeling in pensioenregelingen.

wanneer eindelijk gelijke behandeling in pensioenregelingen?

door saskia bolten

Begin jaren '80 nam het Europees parlement vijf richtlijnen voor gelijke behandeling van vrouwen en mannen aan. De eerste richtlijnen, over gelijk loon, uitkeringen en sociale zekerheid, zijn door de regering intussen min of meer uitgevoerd.

Over de vierde, over pensioenen, is nog weinig vernomen terwijl die vóór 1 januari 1993 uitgevoerd moet zijn. Reden voor ons om hier te komen met enkele aanbevelingen voor rechtvaardiger pensioenregelingen voor vrouwen. Neem ze mee in de discussie over CPN-standpunten.

Mannen en vrouwen worden niet gelijk behandeld in pensioenregelingen. Er zijn nog altijd regelingen die categorieën vrouwen uitsluiten, bijvoorbeeld gehuwde vrouwen, sommige deeltijdwerkers, schoonmaakpersoneel en administratief personeel.

Daarnaast bestaan verschillen in de leeftijd waarop mannen en vrouwen kunnen toetreden tot een pensioenfonds en in diverse gevallen ook in de leeftijd waarop zij met pensioen gaan. Daarom hebben de vrouwen minder jaren waarin ze aan de opbouw van hun pensioen kunnen werken.

Ook zijn er verschillen in rechten op nabestaandenpensioen. Het systeem van pensioenregelingen is geënt op een patroon van 40 jaar fulltime bij een en dezelfde werkgever werken. Dat is nadelig voor de meeste werkneemsters.

Het pensioenstelsel moet volledig geïndividualiseerd worden, zodat er recht gedaan wordt aan de wens van economische zelfstandigheid. In het systeem moet rekening gehouden worden met de wens en ontwikkeling, dat zowel mannen als vrouwen het werken buitenshuis combineren met onbetaalde arbeid thuis. Daar toe dient iedereen over de jaren die hij of zij doorbrengt met betaalde arbeid, huishoudelijke arbeid, opvoedende arbeid, arbeidsongeschiktheid of werkloosheid pensioenrechten te kunnen opbouwen. Voor vrouwen, die op grond van hun sekse (tijdelijk) waren uitgesloten van pensioenopbouw moet er recht op een tijdelijke, versnelde pensioenopbouw komen. Het geld daarvoor kan deels worden gehaald uit het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering. Zolang bij de pensioenjaren niet wordt meegeteld:

- de jaren besteed aan huishoudelijke of opvoedende arbeid;
- het bestaande sociale verzekeringssysteem;
- de bestaande werkloosheid;
- en dus volledige individualisering nog niet gerealiseerd is dienen in alle pensioenregelingen (ongehuwd) partnerpensioen en weduenaarspensioen gerealiseerd te worden.

besturen

Besturen van pensioenfondsbestaan ten onrechte voor de helft uit vertegenwoordigers van werknemers en de andere helft uit vertegenwoordigers van werkgevers. Aangezien de premies tot het loon van werknemers behoren moet het bestuur volledig in werknemershanden komen.

Gezien de nadelige positie van vrouwen in de meeste pensioenregelingen is het bovendien wenselijk dat pensioenfondsbesturen voor de helft uit vrouwen zullen bestaan. Positieve actie dus, tot in de besturen van pensioenfonds toe.

vermogen

De vermogens van pensioenfondsbesturen zijn nodig zowel om zeer omvangrijke verplichtingen op zeer lange termijn veilig te stellen als om pensioentoezeggingen nu te waarborgen. De vergrijzing en ontgroening van Nederland zal

na het jaar 2000 sterk toenemen. Momenteel zijn er veel meer premiebetalers dan gepensioneerd. In de toekomst zal de verhouding zich sterk wijzigen. Een kleiner deel van de bevolking zal premie betalen en een groter aantal zal pensioen ontvangen.

Het heffen van belasting over de vermogens van pensioenfondsbesturen moeten we dan ook afwijzen. Net als het aanwenden van vermogens van pensioenfondsbesturen om (huidige) arbeidsmarktknelpunten op te heffen. Een meer voor de hand liggende bron daarvoor vormen de winsten van de grote ondernemers.

De vermogens van pensioenfondsbesturen zijn wel de aangewezen gelden om pensioenregelingen te verbeteren en te individualiseren.

congres 'tussenstand' strategieën voor herverdeling van arbeid

door loes steensma

Op 16 september 1989 organiseert de Associatie* een congres over mogelijke strategieën voor herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Op dit congres wordt de „tussenstand” opgemaakt van de ontwikkelingen sinds het eerste congres van de Associatie, in 1985. Op dit eerste congres presenteerden Marijke Linthorst, Fred Crone en Marcel van Dam een plan om te komen tot een werkweek van 27 uur voor iedereen in 1995.

Binnen de organisaties die aangesloten zijn bij de Associatie is de afgelopen jaren de discussie over herverdeling geïntensiveerd. Hierin is heel nadrukkelijk ook de herverdeling van onbetaalde arbeid betrokken.

De mogelijkheden voor verdergaande arbeidstijdvermindering en herverdeling van onbetaalde arbeid worden op het Congres „Tussenstand” uitgewerkt. De discussie zal zich toespitsen op de voorwaarden waaronder herverdeling kan plaatsvinden en op de bestaande belemmeringen voor werkgevers/werknemers, mannen/vrouwen, politieke partijen/overheid. Dit alles zal uitmonden in een concreet plan voor verdergaande herverdeling van alle arbeid in 1995.

programma

's Ochtends zal een ronde-tafel-gesprek worden gehouden tussen vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en wetenschappelijk onderzoekers.

's Middags zullen vier werkgroepen zich buigen over:

- Financiering van arbeidstijdvermindering
- Flexibilisering

- Herwaardering en herverdeling van onbetaalde arbeid
- Macht van vrouwen om herverdeling af te dwingen.

Afsluitend zal aan vertegenwoordigers van de belangrijkste politieke partijen gevraagd worden, een „regeerakkoord” op te stellen rond herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Dit zal vervolgens worden aangeboden aan de formateur c.q. de beoogde minister-president.

Tijdens het Congres zal de „Gouden Verdeelsleutel” worden uitgereikt aan het bedrijf of de organisatie die het afgelopen jaar het meest sprankelende initiatief op het gebied van herverdeling van arbeid heeft genomen. Nadere informatie is te verkrijgen bij: De Associatie, Visschersplein 160-E5, 3511 LX Utrecht, telefoon: 030-332669.

*De Associatie voor Herverdeling van Betaalde en Onbetaalde Arbeid is een samenwerkingsverband van 16 (voornamelijk vrouwen) organisaties. De CPN-vrouwen worden in de Associatie vertegenwoordigd door Loes Steensma en Ada Twisk.

„dit is apartheid”

door kees van den berg

De Anti-Apartheids Beweging Nederland heeft haar bijna 15 jaar ervaring in anti-apartheidsonderwijs verwerkt in een actuele, nieuwe onderwijsmap, genaamd: „Dit is apartheid”.

Er is een nieuwe onderwijsmap verschenen, omdat de oude (en inmiddels geheel uitverkochte map) door de snelle ontwikkelingen in Zuid-Afrika verouderd raakte. De informatie in de nieuwe onderwijsmap is bijgewerkt tot en met december 1988 en geeft daarmee een actueel beeld van Zuid-Afrika nu.

Nieuw bij de onderwijsmap is een docentenhandleiding met o.a. lessuggesties, literatuurverwijzingen, lijsten met audio-visueel materiaal en ervaringen van diverse scholen in Nederland met anti-apartheidsonderwijs.

zes katernen

De onderwijsmap bestaat uit zes katernen die elk een speciale invalshoek hebben.

1. somafco.

Nieuw bij de onderwijsmap is het katern geschreven over SOMAFSCO, het Solomon Mahlangu Freedom College in Tanzania. Dit is een school in het dorp Mazimbu in Tanzania, een door het ANC opgericht centrum waar vluchtelingen uit Zuid-Afrika een opleiding kunnen volgen of afmaken. Daar experimenteert het ANC met non-raciaal onderwijs en worden jongeren en volwassenen opgeleid om in een vrij Zuid-Afrika het land te helpen opbouwen. Behalve de school worden ook andere projecten van het ANC in Mazimbu en Dakawa beschreven.

2. geschiedenis

De geschiedenis van Zuid-Afrika wordt behandeld vanaf de tijd voor kolonisatie tot nu. De landroof door de Hollandse kolonisten, de oprichting van de Republiek Zuid-Afrika, de instelling van de apartheid als staatsstelsel en de ontwikkeling van het verzet.

3. geografie en economie

In dit deel wordt uitgebreid ingegaan op de thuislandenpolitiek, de gescheiden woongebieden en de gevolgen voor de zwarte bevolking. In het stuk over economie komt de uitbuiting

van zwarte arbeiders aan bod en de grote winsten van het Zuidafrikaanse en buitenlandse bedrijfsleven.

4. leven onder apartheid

In dit katern wordt door middel van verhalen van Zuidafrikanen allerlei aspecten van het dagelijks leven onder apartheid behandeld. Veel aandacht wordt besteed aan het leven van vrouwen onder apartheid en hun rol in het verzet.

5. nederland en zuid-afrika

De relaties tussen Nederland en Zuid-Afrika, politiek en economisch, komen hierin aan bod. De argumenten voor en tegen sancties en de politiek van de Nederlandse regering komen aan de orde. Ook verzet tegen apartheid in Nederland komt aan bod.

6. zuid-afrika 1989

De gegevens bijgewerkt tot en met december 1988 geven een haarscherp beeld van het huidige Zuid-Afrika.

Het katern met de basisinformatie en de bovengenoemde zes katernen behandelen onderwerpen die aansluiten bij die vakken waarin Zuid-Afrika aan de orde komt op school, aardrijkskunde, geschiedenis, economie en maatschappijleer. De katernen kunnen als geheel of los van elkaar, en klassikaal of individueel (voor een scriptie) gebruikt worden.

nieuwe uitgave 1989

UITGEBREIDE ONDERWIJSMAP

ANTI-APARTHEIDS BEWEGING NEDERLAND

Plaatselijke Anti-Apartheidsgroepen kunnen de onderwijsmappen aanbieden aan de scholen of de afdeling onderwijs van de gemeente.

De onderwijsmap is te bestellen bij de AABN, Postbus 10500, 1001 EM Amsterdam, tel. 020 - 267525.

pagina 2	— sociale aktualiteit
pagina 3	— verkiezingscijfers nader beschouwd
pagina 4	— turkse communisten keren terug
	— verkiezingsfonds cpn
pagina 5	— gelijke rechten in het portret
	— fraktie groen links over de troonrede en de miljoenennota
pagina 6	— cpn-vrouwen
pagina 7	— nieuws uit de afdelingen

groen links met zes zetels in de kamer

door Siem van der Helm

De CDA-VVD coalitie bijna in de minderheid, Groen Links partijen verdubbelen zetelaantal en een omvangrijke campagne die veel heeft los gemaakt en perspectieven biedt voor de toekomst.

Op 10 september 1989 besprak het partijbestuur van de CPN de uitslag van de verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Het partijbestuur vindt dat Groen Links bij deze verkiezingen een belangrijk resultaat heeft geboekt, waarmee een goed uitgangspunt is gecreëerd voor het optreden van de fraktie in de Tweede Kamer.

Eenzaam zijn er belangrijke mogelijkheden om de Groen Linkse samenwerking te versterken bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990.

Het CPN-bestuur besloot zich volledig in te zetten voor de inhoudelijke en organisatorische versterking van Groen-Links in de komende tijd.

Een van de belangrijkste doelstellingen van Groen Links, het in de minderheid brengen van de CDA-VVD coalitie was op 6 september bijna geslaagd.

De rechtse regeringscoalitie verloor 5 zetels, een verlies dat geheel voor rekening kwam van de VVD, de partij van de verdere bezuinigingen op de overheidsuitgaven, de verlaging van de uitkeringen en vooral de verhoging van de winsten van de ondernemers. Dit forse verlies van de regeringscoalitie kan niet anders beschouwd worden dan als een signaal dat een ander beleid in ons land gewenst is.

bedenklijke rol media

De uitslag gaf voor Groen Links, gezien de omstandigheden waaronder de campagne gevoerd moest worden, een goed resultaat te zien. Door vele aanhangers van Groen Links was op meer gerekend, maar verdubbeling van het zetelaantal is en blijft een goed resultaat. Opnieuw heeft de PvdA in de laatste dagen een grote zuigkracht gehad op potentiële Groen Links kiezers. De media en met name de televisie hebben daarin een grote rol gespeeld.

In de laatste 1½ week is de aanval op Groen Links werkelijk van alle kanten ingezet, waarbij het in enkele gevallen tot pure laster kwam.

Hoewel ook kritische kanttekeningen op z'n plaats zijn, moet worden gezegd, dat er 'n grote prestatie is geleverd om in 2 maanden tijd de Groen Linkse politiek een gezicht te geven. Je moet alleen constateren, dat de overtuigingskracht nog niet sterk genoeg is, om meer kiezers over de streep te trekken.

De verkiezingsuitslag op 6 september had ook een negatieve kant: de terugkeer van Janmaat in de Tweede Kamer. Niet geheel verrassend, als je nagaat dat voor het eerst in een verkiezingscampagne, VVD en CDA, buitenlanders als schuldigen hebben aangewezen van problemen. Het zal zaak zijn, in de komende tijd opnieuw op te treden tegen racistische opvattingen.

Zoals verwacht, is het VCN geen faktor van betekenis geworden. Zij boekten een geringe winst in met name die gebieden, waar CPN-leden hadden opgeroepen om VCN te stem-

Groen Links fractiebestuur achter het gordijn, vlak voor het eerste aantreden.

men. Dergelijke oproepen hebben dus een schadelijke rol gespeeld.

enthousiaste en eensgezinde campagne

De verkiezingscampagne van Groen Links is geslaagd, uiteraard met de nodige kritische kanttekeningen. Het is een eensgezinde campagne geweest, waaraan het kader van maar liefst 4 politieke partijen deelnam. De campagne heeft veel enthousiasme losgemaakt, dat veel perspectief geeft voor de toekomst. Groen Links heeft er voor gezorgd, dat het een andere campagne is geworden, dan de heren van de andere partijen van plan waren. Een aantal centrale thema's uit het programma van Groen Links zijn een rol gaan spelen in de campagne; de noodzaak om vergaande milieumaatregelen te nemen, de erkenning dat er armoede is, waaraan iets gedaan moet worden. Door toedoen van Groen Links zijn discussies in de campagne verschoven en hebben Kok en Lubbers ook toezeggingen moeten doen die in hun programma's niet voorkwamen. In de verschillende programvergelijkingen kwam het programma van Groen Links steeds als beste uit de bus.

De verkiezingscampagne van Groen Links is zeer omvangrijk geweest, wat weer goede perspectieven biedt voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Onvermijdelijk kende de campagne ook zwakke kanten. Onvoldoende zij we geslaagd, door de „smalle marges” heen te breken. We hebben onvoldoende overtuigingskracht gehad, dat de marges van het Centraal Plan Bureau niet heilig zijn en het ook anders kan. De discussie over de groentax is teveel blijven steken in het alleen maar dunder maken van bepaalde milieubelastende producten. Alle noodzakelijke maatregelen daaromheen zijn onvoldoende in beeld gekomen. Opnieuw heb-

ben we — ook als samenwerkingsverband — onvoldoende opgekund tegen het geweld van de PvdA, om de grootste partij te willen worden.

verder... met groen links

In de partijbestuursvergadering op 10 september is uitvoerig stilgestaan bij de vraag, hoe verder met Groen Links. De negatieve trend van de jaren '80 voor de kleinere linkse partijen lijkt gekeerd en de mogelijkheden zijn er om deze om te buigen. Onmiskenbaar heeft Groen Links veel kwaliteit in huis, die in de komende tijd tot gelding gebracht moet en kan worden. De gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990 zijn de eerstvolgende gelegenheid om posities van Groen Links uit te bouwen en te versterken. Van belang is ook, dat rond de nieuwe Tweede Kamer fraktie, de relaties met de buitenparlementaire bewegingen snel vorm gegeven worden.

Het is nog maar 5 maanden geleden, dat het 31ste congres van de CPN besloot dat de belangrijkste taak was er voor te zorgen, dat er weer een communist in de Kamer kwam. Dat is gerealiseerd en vergeleken met andere Westeuropese landen, waar communisten uit het parlement verdwenen, een unieke zaak. Het CPN-geluid in de persoon van Ina Brouwer, als lid van de Groen Links fraktie, zal weer gehoord worden in de Nederlandse politiek.

een bomvol Tivoli in Utrecht op 6 september

sociale strijd op de agenda

door geert lameris

In de komende maanden zal veel aandacht nodig zijn voor de akties in de sociaal-economische sectoren. Er vinden al akties plaats, welke alle ondersteuning verdienen, en er zijn mogelijkheden meer en nieuwe akties te ontwikkelen. Het partijbestuur en de verschillende overleggen in de partij zullen daar veel aandacht aan moeten besteden.

loonstrijd

De cijfers van de concerns en banken over het eerste halfjaar 1989 laten opnieuw grote stijgingen zien van de nettowinsten.

Dat was de afgelopen jaren ook al het geval. Er is daarom geen enkele reden om terughoudend te zijn als het gaat om het stellen van looneisen, arbeidstijdverkorting, positieve aktie en andere verbeteringen van de arbeidsvoorwaarden. De strijdbaarheid van de mensen in verschillende sectoren laat zien dat er veel mogelijkheden zijn. De akties in de gezondheidszorg en bejaardensektor hebben veel losgemaakt. Uniek was de strijd bij verschillende Philipsvestigingen, tegen de aantasting van de werkgelegenheid bij dit concern.

Er zijn mogelijkheden voor een heet najaarsoffensief van vakbeweging en andere organisaties voor loonsverhoging en werkgelegenheid. Dank zij de discussies in de verkiezingscampagne van de afgelopen maanden is veel aan-

ruimte om jaarlijks miljarden guldens te bezuinigen waardoor ook eisen van overheidspersoneel zonder problemen ingewilligd kunnen worden.

uitkeringen

Niet alleen heeft de discussie over de ontwapening veel aandacht gekregen, diezelfde ruimte wist Groen Links ook te bewerkstelligen rond de positie van de uitkeringsgerechtigden. Het inlopen van de achterstand, de koppeling van uitkeringen aan de lonen en het herstellen van het uitkeringspercentage naar 80%, dat zijn zaken waarover niet alleen gediskussieerd, maar waarvoor ook aktie gevoerd zal moeten worden.

Voor de CPN zal deze zaak prioriteit moeten krijgen. Vanuit vakbondskaders/uitkeringsgerechtigden en door verschillende organisaties worden petitie en andere aktievormen ontwikkeld om de eisen binnen te halen.

foto De Waarheid

Verpleegkundigen in aktie.

zwakzinnigenzorg met lange wachtlijsten en psychiatrische patiënten voor wie de weg naar de maatschappij wordt geblokkeerd door te weinig financiën; het is een greep uit de problemen in de zorgsektor.

Ook hier is genoeg gepraat. De problemen worden door alle politieke partijen erkend. Voor de verkiezingen waren CDA en PvdA bereid er zalvende woorden over te spreken. Wat is dat voor een moderne samenleving waar niet voldoende geld beschikbaar is om de zwaksten in de samenleving rechtvaardig te behandelen? Terecht wordt vanuit deze sectoren de nodige aandacht gevraagd van de politiek.

prioriteiten

Hoe moeilijk lijkt het prioriteiten te stellen. Want naast genoemde punten spelen natuurlijk ook de eisen van de jongeren. Daar is het nodig de korting op jongerenuitkeringen ongedaan te maken en werkgelegenheid te realiseren. Of de aandacht voor het onderwijs, waar in de afgelopen jaren massaal aktie is gevoerd. Resultaten zijn geboekt en erkenning is afgedwongen, dat niet minder maar meer geld voor onderwijs nodig is. Dát is investeren in de toekomst. Maar diezelfde ervaring in het onderwijs leert ook dat weinig communisten genoeg zijn om juist samen met anderen massale strijd te ontwikkelen. Juist voor communisten is het „de kunst” massa-politiek te bedrijven. Aktie-initiatieven te nemen, kijken hoe die initiatieven vallen en of er de bereidheid is van anderen mee te doen. De partij kan daarbij helpen. Door ervaringen uit te wisselen en anderen te stimuleren. En De Waarheid die informatie geeft en analyses maakt en daarmee de strijd ondersteunt. Maar het is vooral de vraag of de partij bereid is die keuze voor aktie te maken. Initiatieven te nemen en dat breed aan te pakken. Niet vanuit een eigenwijsheid van de „gelijkhebber”, de roepende in de woestijn, maar vanuit het perspectief dat de maatschappij veel strijd nodig heeft en leden van de CPN daarin een belangrijke rol kunnen spelen.

Philipspersoneel in aktie voor werk.

dacht en belangstelling ontstaan voor de argumenten dat het eindelijk tijd is voor ontwapening in plaats van miljarden guldens kostende wapeningsplannen van de regering. De voorstellen van de kant van de Warschaupact-landen en de eisen van de vredesbeweging bieden

Besturen van afdelingen en distrikten van de partij en anderen zullen moeten bespreken hoe dit soort initiatieven ondersteuning kunnen krijgen.

Het geld moet worden gehaald waar het zit. Zoals genoemd de gigantische winsten welke maar blijven stijgen, en de miljarden guldens, welke bezuinigd kunnen worden op de defensiebegroting. Maar dat niet alleen.

De vennootschapsbelasting, mits weer op het oude peil gebracht levert miljarden guldens extra belastinginkomsten op. En natuurlijk de Commissie-Oort waarbij het op het oude niveau brengen van de belastingschijven voor de hoogste inkomens ook weer miljarden guldens oplevert die beter besteed kunnen worden. Zowel voor uitkeringsgerechtigden alsook voor de verschillende kollektieve voorzieningen in plaats van het steeds maar rijker maken van de allerrijksten en het spekken van de grote concerns. Zo eenvoudig is dat.

zorgsektor

Schrijnende situaties in bejaardenhuizen, onvoldoende thuiszorg, erbarmelijke situaties in

maak eens kennis met DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen. Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- ☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- ☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt
27 oktober 1989
Kopij inleveren voor 13 oktober.

vasthouden groen links-stemmers is eerste winst

— fundament voor raadsverkiezingen —

Een nadere bestudering van de uitgebrachte stemmen bij de kamerverkiezingen levert enkele verrassende gegevens op. Zo blijkt dat Groen Links in de traditionele CPN-bolwerken Noord-Holland en Groningen het sterkst is.

door iede de vries

Die twee provincies steken het verst uit boven het landelijke Groen Links gemiddelde van 4,1 procent. In Noord-Holland was het 6,2 en in Groningen 5,4. Het slechtst doet Groen Links het in Drenthe, Overijssel en Zeeland, elk met 2,8 procent.

Een vergelijking tussen de veroverde kamerzetels en de uitgebrachte stemmen op de politieke partijen levert ook enkele verrassende feiten op. Zo bestaat bij velen de indruk dat Lubbers de verkiezingen heeft gewonnen. Maar het CDA kreeg minder stemmen dan vier jaar geleden, en bleef steken op hetzelfde aantal zetels. Door de wat lagere opkomst is het CDA procentueel wel gestegen, maar kwa stemmen-aantal werd verlies geleden. Zij het dat PvdA en VVD grotere aantallen stemmen verloren, en dus ook procentueel en in zetels achteruit gingen.

De stemmenwinst bij de kamerverkiezingen werd behaald door D66, Groen Links, SGP, RPF en GPV. D66 won 138.000 stemmen, Groen Links 56.000 stemmen en SGP-RPF-GPV samen 30.000.

vastgehouden

Groen Links kan verder constateren dat de kiezers sinds de Europese verkiezingen (in juni) het Groen Links-gevoel hebben vastgehouden. Groen Links behaalde in september evenveel stemmen als in juni, en is er dus in geslaagd de kiezers „vast te houden”, ondanks het weg-drukken in de media en de „dalende voorspel-lingen” van de opinie-peilers.

Dat vasthouden van die Europese- en nationale kiezers is een prima uitgangspositie voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Ten eerste zal de opkomst daarbij ongetwijfeld lager zijn, zodat procentueel Groen Links zal stijgen. Ook valt te verwachten dat „de machtsvraag” (Kok versus Lubbers) dan niet speelt, zodat linkse mensen makkelijker plaatselijk Groen Links zullen stemmen. Daardoor is niet alleen een procentuele groei mogelijk, maar ook een feitelijke. Veel zal afhangen van de intensiteit van de plaatselijke campagnes.

grote steden

Er is nog een vergelijking mogelijk tussen onze Europese uitslagen en onze kameruitslagen. Ook in september bleek, dat de meeste Groen Links-aanhang te vinden is in grote steden, en de minste op het platteland. Net als bij Regen-boog kan worden geconstateerd dat naarmate de bevolkingsdichtheid toeneemt, de uitslagen voor Groen Links beter worden. De provincie Zuid-Holland (met daarin Rotterdam, Den Haag, Delft, Leiden e.d.) heeft echter blijkbaar zoveel platteland dat het beneden het landelijke gemiddelde blijft.

Landelijk gezien is Groen Links gestegen van

z'n eigen oorzaken, die los stonden van de landelijke trend.

groeiers

Tegenover die slechtere resultaten stonden ook enkele opvallende groeiers. Koploper is (volgens ons) Vlieland, dat van 3,7 naar 6,3 steeg. Andere groeiers waren Maastricht (van 3,0 naar 4,9), Amersfoort (van 4,0 naar 5,8) en Terschelling (van 3,2 naar 4,8). Net als bij de Europese verkiezingen deden we het het slechtst in Urk; 0,2 procent. Dat was bijeengesprokkeld door 15 stemmers. Voorwaar, een Gideons-bende. Trouwens, vier jaar geleden was het resultaat in Urk de helft; 0,1 procent. En ook net als in juni is Wageningen nu weer

koploper, met 12,9 procent. Redelijk dicht in de buurt zitten Amsterdam (10,8), Nijmegen (10,7), Utrecht (10,5), Groningen en Oostzaan (9,3).

Een vergelijking tussen de provincies leert, dat de meeste Groen Links-stemmen uit Noord-Holland komen (ruim 85.000, bijna een kwart). Redelijk dicht daar achteraan komt Zuid-Holland met 71.000 stemmen. Een andere optelsom leert dat de kleine linkse partijen SP, SAP, VCN, de Groenen en de Vrouwenpartij samen meer dan 93.000 stemmen hebben gehaald. Mag je dan zeggen dat de linkse versplintering heeft geleid tot het verlies van een linkse zetel aan rechts? Bij de volgende kamerverkiezingen geen Groen Links maar een Verenigd Links?

massaal gehoor tijdens de slotmanifestatie van Groen Links in het Amsterdamse Oosterpark

foto De Waarheid

veel voorkeurstemmen voor onafhankelijke kandidaten groen links

(uit De Waarheid van
dinsdag 12 september 1989)

De onafhankelijke kandidaten die door Groen Links op de lijst waren gezet, hebben behoorlijk wat voorkeurstemmen verworven. Dat

bleek bij de officiële bekendmaking van de verkiezingsuitslag. De voorkeurscampagne van EVP'er Cor Ofman leverde slechts 7.656 stem-

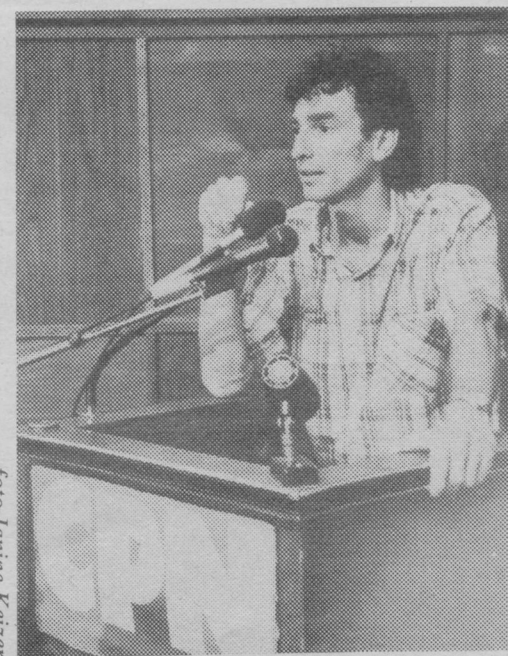
men op. Andrée van Es verzamelde de meeste voorkeurstemmen van de Groen Links-kandidaten.

Bij andere partijen scoorde Winsemius met 73.000 stemmen het allerhoogste. Verder kregen ook Nijpels en Terpstra veel voorkeurstemmen. Bij het CDA verwierf oud-staatssecretaris Van der Linden 34.794 stemmen, terwijl D66'er Kohnstamm 30.594 stemmen behaalde. Door een ongelukkige verdeling over de kiesdistricten is de VVD'er Weisglas uit de boot gevallen. De VVD-fractie tracht hem alsnog in de Kamer te krijgen door anderen van hun zetel te laten afzien.

Voor Groen Links zag de verdeling er als volgt uit: Beckers 191.683, Van Es 73.750, Brouwer 30.746, Rosenmöller 21.820, Lankhorst 4.907, Willems 1.776, Van Ojik 633, Ernsting 1.010, Robles 8.851, Sipkes 1.073, Ofman 7.656, De Boer 542, Oedayraj Singh Varma 2.646, Van Poelgeest 4.259, Van Leeuwen 794, Van Schijndel 1.797, Lameris 1.297, Roemer 1.953, Platvoet 477, Van den Klinkenberg 289, De Jong 406, Wolterink 148, Vos 412, Berghuis 190, Albeda 188, Schutte 233, Van Dantzig 969, Van der Plaatz 276, Branderhorst 210 en Van Beuzekom 1.395.

Ina Brouwer 30.746

Paul Rosenmöller 21.820

Ellin Robles 8.851

foto Janine Keizer

foto Janine Keizer

foto Janine Keizer

turkse partij bedankt cpn voor steun bij opbouw

tbkp-kader met cpn-hulp terug

door iede de vries

De afgelopen jaren is met steun van enkele Westeuropese communistische partijen gewerkt aan uitbreiding en versterking van de (illegale) Verenigde Communistische Partij van Turkije (TBKP). De CPN heeft de afgelopen tijd gezorgd voor de huisvesting van een bijkantoor voor de in Nederland verblijvende Turkse communisten, alsmede voor administratieve, financiële en persoonlijke ondersteuning.

Ook bij partijen in andere Westeuropese hoofdsteden kon het TBKP-kader zich organiseren, met name bij de DKP in West-Duitsland. Daardoor is de situatie ontstaan dat de in Turkije nog steeds verboden partij beschikt over goed functionerende „afdelingen” in o.a. Nederland, West-Duitsland, Frankrijk, Zweden, Engeland, Denemarken en Griekenland.

ballingschap

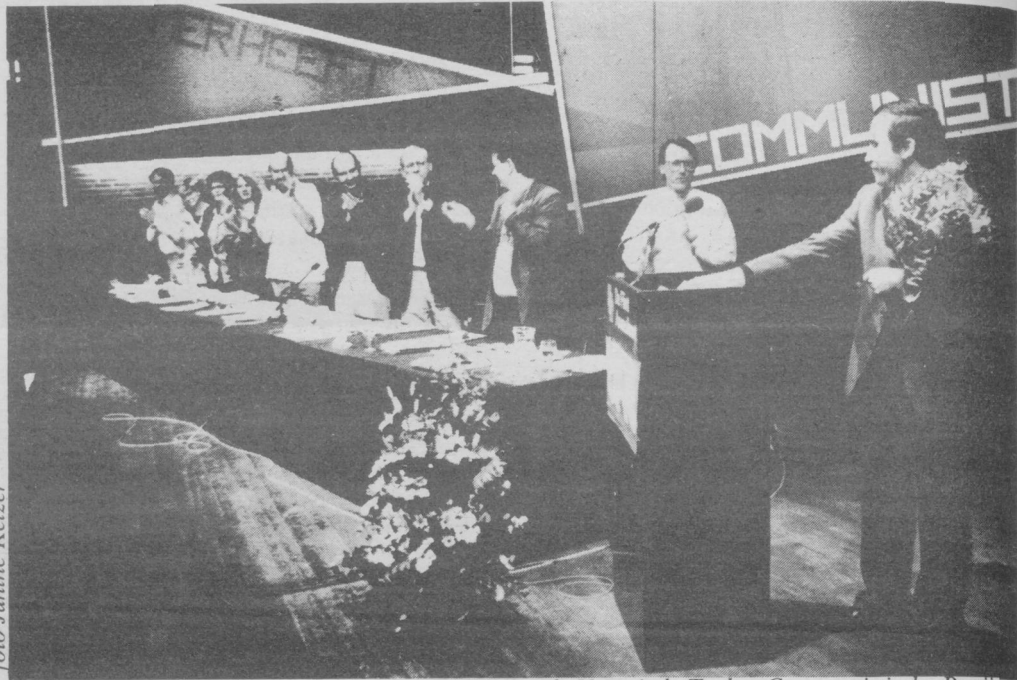
Deze maand keerden 13 Turkse vakbonds- en partijkaderleden vrijwillig terug naar Turkije. Net als zovele andere Turken waren zij na de militaire staatsgreep in 1980 in ballingschap gegaan. Onder die groep bevonden zich uit Nederland Erdal Talu (lid PB en DB TBKP), Aynur Hayrullahoglu (haar man werd doodgemarteld) en Talat Ulusoy. Dat drietal heeft de afgelopen anderhalf jaar op het CPN-hoofdkantoor meerdere besprekingen gevoerd met in Nederland verblijvende kameraden. Daar is uitvoerig gesproken over de versterking en uitbreiding van de Turkse partij. De „opbouw” van de TBKP werd op Europees niveau in 1987 ter hand genomen, toen besloten was tot een fusie tussen de Communistische Partij van Turkije (TKP) en de Arbeiders Partij van Turkije (TIP). De eerste is al vanaf haar oprichting (1920) verboden, de tweede werd na de militaire staatsgreep verboden. Daarna zijn veel progressieve Turken, DISK-vakbondsbestuurders en partijleden gevlucht naar diverse Europese landen. Na de aankondiging in 1987 van het voornemen samen te gaan als TBKP reisden de twee voorzitters van de gefuseerde partijen, Haydar Kutlu en Nihat Sargin als eersten vrijwillig terug naar Istanboel. Hun arrestatie en de gebeurtenissen daarna zijn bekend.

ondersteuning

Bij die terugkeer van dat tweetal hebben de ondersteunende Westeuropese communistische partijen en parlamentsfracties een actieve rol gespeeld. Op de Hoogte Kadijk was al enige tijd een persbureau van de Turkse communisten gevestigd, persbureau BEM. Het doel was om de Nederlandse media en maatschappelijke en politieke organisaties actuele informatie te geven over de belangrijkste ontwikkelingen in Turkije. Ook is het kantoor gebruikt om contact te onderhouden met kameraden elders in Europa. CPN-partijbestuurder Anne de Boer heeft in die periode veel energie besteed en aandacht geschonken aan de ondersteuning van hun activiteit. Een personele samenwerking die ook leidde tot ondersteuning van de CPN: zo werden bijvoorbeeld partijamfletten in het Turks vertaald en verspreid op de grote FNV-najaarsdemonstratie op het Museumplein in Amsterdam.

legalisering

Bij de eerste terugkeer van de twee voorzitters hebben de Europese communistische en socialistische partijen en fracties overall de discussie aangezwengeld over het gebrek aan democratie in Turkije, de martelingen in de gevangenissen, en het verbod op progressieve partijen. Mede door die campagne is een vlotte toelating van Turkije tot de Europese Gemeenschap gekoppeld aan een aantal voorwaarden. De terugkeer van de twee voorzitters is in de Turkse binnenlandse politiek een „ommekeer” geworden in het denken over democratisering. Nadat in december en februari opnieuw enkele „gezochte” linkse politici en vakbondsmensen terugkeerden, is in Turkije in behoorlijke mate de discussie losgebroken over „democratisering”.

Een ovatie voor Erdal Talu, vertegenwoordiger van de Verenigde Turkse Communistische Partij.

ring”. Ook de burgerlijke partijen spreken zich er nu voor uit. Daarnaast durven de Turkse vakbonden weer volop in het daglicht te treden, mede door de openlijke steun van veel Westeuropese partijen en groepen.

afscheid

Mede door die „stroomversnelling” in Turkije vinden veel Turkse ballingen de tijd aangebroken om openlijk terug te keren, om op die manier de Turkse politiek voor nieuwe voldongen feiten te plaatsen. Dat deden ook de genoemde drie uit Nederland. Half september werd in de kantine op de Hoogte Kadijk een feestelijke drukbezochte afscheidsavond gehouden. Ons Groen Links-kamerlid Ina Brouwer en het Amsterdamse gemeenteraadslid Tara Oedayraj Singh Varma namen afscheid en wisten de terugkeerders veel succes en sterkte. Voor het CPN-partijbestuur waren Anne de Boer, Jan Tilburgs en Iede de Vries aanwezig. Door de Turkse kameraden werd Anne de Boer uitvoerig in de bloemetjes gezet, om op die manier de CPN te bedanken voor de ondervonden steun en solidariteit.

solidariteit

In een toespraak heeft Anne de Boer gewezen op de Turkse vergelijkingen met de CPN. „In de jaren veertig hebben ook wij aan den lijve ondervonden wat het betekent om als partij ondergronds te moeten werken. De strijd voor democratie stond toen centraal en heeft sindsdien het optreden en de politiek van de CPN in toenemende mate gekenmerkt.” Erdal Talu zei in zijn afscheidsrede, dat hij door zijn verblijf van zeven jaar in Nederland veel geleerd heeft over de strijd voor democratie, vrijheid en internationale solidariteit. „Steeds meer terugkerende partijkaders gaan die ervaring en kennis terugbrengen naar Turkije. Daar zijn we er al in geslaagd de democratisering van de samenleving, en de legalisering van de partij, bovenaan de agenda van de binnenlandse politiek te plaatsen. Na enkele jaren van voorbereiding (met jullie steun) is nu de tijd aangebroken om in Turkije resultaten te boeken. Daarbij zullen we de Nederlandse internationale solidariteit nog lange tijd nodig hebben”, aldus Erdal Talu.

v.l.n.r. Talat Ulusoy, Aynur Hayrullahoglu en Erdal Talu.

foto De Waarheid

verkiezingsfonds 1989

Amsterdam	35.375,-
Brabant-Oost	407,50
Brabant-Rest	1.748,85
Drenthe	195,-
Friesland	847,50
Gelderland	3.540,-
Gooi/Eemland	2.385,-
Groningen	1.285,-
Den Haag	5.502,50
Kennemerland	3.118,60
Lelystad	130,-
Limburg	2.292,50
NrdHoll. Nrd.	1.530,-
Rotterdam	5.352,-
Twente	462,50
Utrecht	5.450,-
Vecht/IJ. delta	265,-
IJsselstreek	40,-
Zaanstreek	6.441,-
Zeeland	475,-
Diversen	880,-

Totaal

77.722,95

HET PORTRET

CPN
GEKLEURD!

cpn-werkgroep mozaïek op de bres voor gelijke rechten

GELIJKE RECHTEN JA
RACISME NEE
ACTIE-EN EISENPROGRAMMA

door henk dolleman

In maart 1986 verscheen de brochure 'CPN gekleurd!'. Een actie-programma voor gelijke rechten en tegen racisme. Naar aanleiding van de plannen van het kabinet Lubbers om met een nieuwe Vreemdelingenwet te komen, die de positie van migranten in Nederland sterk zou verslechteren, besluiten een aantal partijgenoten in het najaar van 1988 dat er opnieuw vanuit de partij een werkgroep moet komen die zich bezig houdt met de strijd voor gelijke rechten. Aan de activiteiten van deze werkgroep moeten zowel partijgenoten als niet-partijgenoten als niet-partijgebonden mensen deel kunnen nemen, omdat veel migranten nog steeds huiverig zijn om zich bij een politieke partij aan te sluiten. De nieuwe werkgroep besluit zichzelf 'Mozaïek' te dopen, als uitdrukking van het gegeven dat Nederland een multiculturele samenleving is geworden: een mozaïek samengesteld uit mensen met verschillende achtergronden, huidskleur.

conferentie gelijke rechten

De werkgroep besluit om als eerste activiteit een conferentie te houden onder het motto 'Voorrang voor Gelijke Rechten'. Op deze conferentie wilden we de positie van migranten op de arbeidsmarkt en in het onderwijs aan de orde stellen. Als derde punt wilden we de ontwikkelingen in de richting van een nieuwe vreemdelingenwet, die de rechtspositie van migranten enorm zou verslechteren, aan de kaak stellen. De conferentie is op 11 maart gehouden en was een groot succes: meer dan 100 mensen, zowel migranten als Nederlanders, bezochten de bijeenkomst. Met behulp van de inleidingen en de discussie naar aanleiding daarvan heeft de werkgroep een aantal punten opgesteld ten behoeve van het partijcongres dat het verkiezingsprogramma moest vaststellen. Een aantal leden van Mozaïek hebben deze voorstellen tijdens het congres toegelicht.

brochure vreemdelingenwet

Tijdens die conferentie wordt duidelijk dat er nog maar heel weinig informatie beschikbaar is over de plannen van het kabinet Lubbers om te komen tot een nieuwe vreemdelingenwet. De commentaren van de verschillende organisaties van migranten in Nederland op het ontwerp voor de nieuwe wet beginnen rond die tijd net te verschijnen. Mozaïek zegt toe een brochure over deze plannen van staatssecretaris Korte-

foto De Waarheid

van Hemel samen te stellen. De sterke protesten van de migrantenorganisaties tegen het discriminerende, om niet te zeggen racistische, karakter van de voorstellen en met name de val van het kabinet Lubbers, veroorzaken dat de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer opgeschort wordt. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer er dan wel over gepraat zal gaan worden. De ontwikkelingen rond het verdrag van Schengen en Europa 1992 maken het echter waarschijnlijk dat de plannen voor een nieuwe vreemdelingenwet voorlopig in de ijskast verdwijnen. Het is niet onwaarschijnlijk dat er in plaats daarvan een vorm van geïntegreerde 'Europese' vreemdelingenwetgeving komt. Hoe dan ook, mede gezien de activiteiten in verband met de vervroegde kamerverkiezingen heeft de werkgroep besloten het uitbrengen van de brochure over de vreemdelingenwet voorlopig uit te stellen.

Samenstelling kamerlijst

Met de val van het kabinet en de vervroegde kamerverkiezingen kwam voor ons de samenstelling van de kandidatenlijst hoog op de agenda te staan. Gezien het gegeven dat Nederland een immigratieland is geworden en dat (zeker onder invloed van de gezinshereniging) ook nog een tijd zal blijven en onder invloed daarvan tot een multiculturele samenleving is uitgegroeid, is een vertegenwoordiging van de migranten in ons land in de vertegenwoordigende politieke lichamen dringend noodzakelijk geworden. Met die vertegenwoordiging van migranten op de kandidatenlijsten van de politieke partijen is tot nu toe slecht gesteld. Weliswaar heeft de PvdA een kamerlid van Molukse afkomst, maar kandidaten van surinaamse, antilliaanse, marokkaanse of turkse afkomst zijn tot nu toe hoogstens in de gemeenteraden en provinciale staten te vinden. In het kader van de strijd voor gelijke rechten vond de

werkgroep Mozaïek het daarom gerechtvaardigd en in het kader van het positieve actie beleid, waar ook de CPN zich sterk voor maakt, om op te komen op voor een migrant, en liefst een migrantenvrouw, op een verkiesbare plaats van de kandidatenlijst van de CPN voor de Tweede Kamer. Daarom hebben we er voor gepleit om Tara Oedayraj Singh Varma op een verkiesbare plaats te zetten. Daar hebben op de laatste conferentie verschillende partijgenoten nog eens politieke argumenten voor gegeven.

Het beargumenteren waarom je een zwarte vrouw op een verkiesbare plaats wilt zetten waarbij je politieke argumenten noemt kun je niet zomaar een 'lobby' noemen. Want zeggen dat je voor gelijke rechten bent, betekent ook keuzes maken in je kandidatenlijst. Als je meer wilt weten over de activiteiten van de werkgroep of een bijdrage wilt leveren aan ons werk, kan je contact opnemen met Henk Dolleman (02510-49433) of Tara Oedayraj Singh Varma (020-665 9752).

reactie groen links op troonrede en miljoenennota

Miljoenennota en troonrede staan in het teken van de CDA-verkiezingsleuze „Verder met Lubbers”. Een allesbehalve sober pleidooi voor voortzetting van het beleid. Is dit het onderhandelingsaanbod van de heer Lubbers voor de formatie? Dan zijn wij benieuwd naar de reactie van de toekomstige coalitiepartners. Groen Links trekt andere konklusies:

- de tweedeling wordt scherper. Tegenover de nieuwe armoede staan grote overwinsten bij het bedrijfsleven, zonder investeringsbestemming. Toch wordt geen woord gewijd aan de lage vennootschapsbelasting en wil men de top-tarieven inkomstenbelasting zelfs nog verder verlagen;
- de langdurige werkloosheid neemt toe. Werkdruk neemt toe, rechtspositie en arbeidsomstandigheden verslechteren voor ve-

- het milieu vraag meer dan „een sanering waarbij de economische groei behouden blijft”.

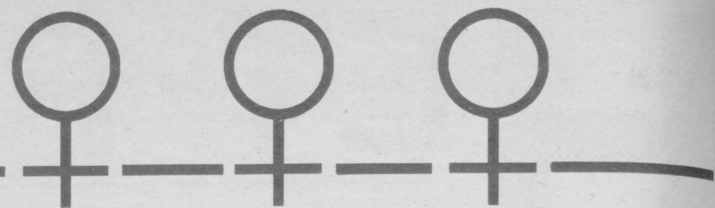
Dit waren ook hoofdpunten van de verkiezingskampagne. Toch is er geen sprake van het openlaten van andere keuzes, zelfs niet van terughoudendheid. Zo blijft bevrozing het uitgangspunt voor de uitkeringen en het minimumloon. Per 1 januari 1990 is voor hen één procent gereserveerd, verder niets. Dit betekent dat het herstel van de koppeling, waarover brede overeenstemming bestaat, straks als extra kostenpost zal worden gepresenteerd. En het Nationaal Milieubeleidsplan bevat niet de „ingrijpende voorstellen” waar de troonrede over rept. En zelfs dit minimumprogramma is niet in de miljoenennota verwerkt.

19 september 1989

5 Kerwin-herdenking 1989

foto Bert Zijlma

feminisme en linkse politiek

Welke perspectieven heeft links aan feministen van nu te bieden? En wat willen feministen van links?

Vrouwen uit CPN, PPR en PSP pakken de discussie over feminisme en links weer op en gaan op de drempel van de jaren negentig op zoek naar nieuwe inspiratie. Ze organiseren voor alle vrouwen die de discussie over feminisme een warm hart toedragen een conferentie op zondag 12 november 1989 in het Amsterdams Vrouwenhuis.

Programma:

- 12.00 Opening en inleiding (Astrid Roemer gevraagd)
- 12.45 Diskussiegroepen over de volgende thema's:
 - Positieve aktie in de politiek
 - Vrouwenmacht op gemeentelijk nivo
 - Wat doen we tegen de 1990-maatregel?
 - Hoe links is feminisme en hoe feministies is links?
 - Is het basisinkomen een oplossing voor economische zelfstandigheid?
- 15.00 Pauze en muziek van Een midzomernachtsdroom
- 15.30 Forum met meiden uit verschillende politieke stromingen
- 17.00 Afsluiting

strategie jaren '90: afbreken psychologische weerstanden tegen ATV

door ada twisk

Dit is de belangrijkste conclusie van het congres „De Tussenstand”, gehouden op 16 september te Ede en georganiseerd door de Associatie voor Herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid.

Aangrijpingspunt voor dit Congres is het in 1985 door de Associatie gepresenteerde plan van Marijke Linthorst, Ferd Crone en Marcel van Dam om te komen tot een 27-urige werkweek in 1995 voor iedereen. Nu, 5 jaar later, wordt de balans opgemaakt, maar vooral wordt onderzocht welke strategieën nodig zijn voor de verdergaande herverdeling.

Minister De Koning noemde in zijn openings toespraak de ontwikkeling gematigd positief. Positief, omdat de 5%-ATV inderdaad werk heeft opgeleverd. Gematigd omdat de herbezetting bescheiden was nl. 33%. Voor de toekomst ziet hij mogelijkheden voor verdergaande ATV, maar dan wel flexibel. D.w.z. tegemoetkomend aan de behoeften op de arbeidsmarkt. De door de FNV voorgestelde kortere werkweek is voor hem dan ook uit den boze. Verlenging van de bedrijfstijd ziet hij als een belangrijk ruilmiddel, tot nu toe ongebruikt door beide sociale partners. De rol van de overheid in de verdere ontwikkeling van de ATV blijft beperkt tot die van werkgever van het overheids personeel. De sociale partners zijn in zijn ogen als eerste verantwoordelijk voor een verdergaande ATV. Met betrekking tot de herverdeling van de onbetaalde (huishoudelijke) arbeid ziet De Koning alleen een rol weggelegd voor (privé)-partners.

Tijdens een eerder debat, dat de Associatie op 4 september organiseerde, werd op meer theoretisch niveau ingegaan op de herverdeling. Door o.a. Hedy d'Ancona werd naar voren gebracht dat herverdeling alleen kans van slagen heeft als de onderhandelingspositie van vrouwen wordt verbeterd. Hiertoe is een taak weggelegd voor het onderwijs en het vormingswerk.

flexibele organisaties

Uit dit ronde-tafeldebat over de (on)mogelijkheden van verdergaande ATV, waaraan werkgevers, werknemersorganisaties en onderzoek(st)ers deelnamen, kwam naar voren dat een zeer belangrijke belemmering bij verdere invoering van ATV is gelegen op het psycholo-

gisch vlak. De psychologische weerstand heeft enerzijds te maken met de organisatie-structuur en anderzijds met de cultuur in de organisatie. Beide werken op elkaar in.

Zoals de onderzoekster Dement-Jongh aangeeft heeft drie kwart van de huidige organisaties een starre, bureaucratische structuur. Invoering van ATV roept in een dergelijke organisatiestructuur extra werk op, onder andere omdat alles langs zoveel lijnen moet lopen. Volgens de heer Spanjers van de Dienstenbond FNV hangt dit ook weer samen met de wijze waarop het werk verdeeld is. Er bestaat namelijk een strikte taakafbakening, die op zijn beurt weer alles te maken heeft met status.

Voor Dement-Jongh en volgens Spanjers zal in de komende tien tot vijftien jaren de starre structuur veranderd moeten worden in een meer flexibele structuur, zoals bv. een projectgroep/team. Hierbinnen heeft ATV veel meer kans van slagen.

De heer Jansen, hoofd personeelszaken van Albert Heijn, bevestigt dit met een voorbeeld uit de praktijk. Bij twee identieke bedrijven in een bepaalde buurt bestonden de twee verschillende hierboven weergegeven structuren. In de starre organisatie gaf de ATV alsmaar problemen bij de roosterindeling. Bij de flexibele organisatie was de roosterindeling gedelegeerd naar de mensen op de werkvloer, die een team vormden. Aangezien zij samen verantwoordelijk waren voor hun afdeling en zelf voor de roosterindeling zorgden, was de bezetting altijd optimaal.

Door de heer Spanjers wordt erop gewezen dat een drietal ontwikkelingen een veranderingsproces noodzakelijk maken. Door de automatisering zullen functies veranderen, breder worden. Hierdoor zal men gedwongen zijn na te denken over een nieuwe organisatiestructuur. Daarnaast is er de tendens, en die wordt versterkt door 1992, van meer marktgericht werken. Dit vereist een meer decentrale besluitvorming, waardoor de taakverdeling minder scherp wordt. Als derde is er de bedrijfstijdverlenging die een minder starre organisatiestructuur vraagt.

Behalve op de structurele en culturele kant van de organisatie heeft de psychologische weerstand ook betrekking op de structuur van de functies als zodanig. Dit werd door mevrouw De Mol-de Mooy, directeur personeelsmanagement v.d. Rijksoverheid, met het volgende voorbeeld duidelijk weergegeven. Er is een taak en men gaat er direct van uit: dat moet full-time. Je kunt het ook omdraaien en eerst vaststellen in hoeveel uur een taak gedaan kan

worden. M.n. in hogere functies is dit van belang en blijkens onderzoek door Dement-Jongh ook mogelijk!

Duidelijk is dat vrouwenbewegingen, vakbonden en politieke partijen druk moeten blijven uitoefenen (van buitenaf dus) om de noodzakelijke structuurverandering in functies tot stand te brengen.

draagvlak

In zijn algemeenheid gesproken is de financiering van ATV niet het probleem. Op dit moment is het grootste probleem gelegen in het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak, als gevolg van de jarenlange loonmatiging die over het algemeen extra werkdruk en weinig extra werk heeft opgeleverd. Er zal duidelijk gemaakt moeten worden wat ATV wel heeft opgeleverd (in concrete cijfers). Bovenal zal duidelijk moeten worden gemaakt dat mensen er financieel niet op achteruit hoeven te gaan en dat er een garantie moet komen op herbezetting. Zo kun je aantonen dat ATV goede arbeidsvoorwaarden inhoudt/kan inhouden! Door middel van onderzoek naar de mogelijkheden van invoering van ATV in de bedrijfstakken en organisaties versterk je de positie van voorstanders van ATV in het algemeen en in het bijzonder naar de werkgevers toe.

In het verbreden van het maatschappelijk draagvlak ligt een belangrijke taak voor de politieke partijen en voor onderzoek(st)ers. Door de AbvaKabo-vrouwen werd een plan ingebracht voor het instellen van een ATV-fonds, dat beheerd gaat worden door werkgevers- en werknemersorganisaties. Het geld zal gereserveerd worden voor nader onderzoek naar (organisatorische) knelpunten en voor extra banen (herbezetting). Door een medewerkster bij een industrieel bedrijf wordt erop gewezen dat het werk steeds arbeidsintensiever wordt als gevolg van de automatisering. Daarom is bij verdergaande ATV herbezetting heel noodzakelijk en moet controle op herbezetting gegarandeerd zijn. Eventueel via kaderleden van een vakbond, politieke partijen of medezeggenschapscommissie.

Maatregelen in de financiële sfeer variëren van beloningen tot straffen. Bedrijven die ATV bevorderen en meer mensen in dienst nemen zouden minder sociale premies hoeven af te dragen. Je kunt je echter afvragen of positieve prikkels wel het middel zijn. Zijn strafmaatregelen in de vorm van belastingen van overwerk en kapitaal niet doeltreffender?

En wat doen we met de deeltijdarbeid, die ooit bedoeld was als voorloper van de ATV? Deeltijdarbeid heeft duidelijk gemaakt dat organisatorische problemen m.b.t. ATV op te lossen zijn. Echter als middel om de herverdeling te bevorderen heeft het geen zin. De kwaliteit van deeltijdarbeid moet verbeteren. Maar deeltijdarbeid als zodanig dient niet bevorderd te worden.

De opkomst van de deeltijdarbeid heeft laten zien dat werkgevers niet tegen ATV zijn, maar tegen een goed geregelde ATV. Alle resultaten van deze dag zullen verwerkt worden en resulteren in een plan van de Associatie om te komen tot verdergaande ATV in 1995 en daarna.

toveren met een ei

Politiek café over nieuwe voortplantingstechnologieën op zaterdag 21 oktober 1989 in De Eenhoorn te Amersfoort

In het vrouwenoverleg van de CPN bestond al enige tijd het plan om een discussiedag over het thema te organiseren; bij de PSP is een brochure in voorbereiding en bij de PPR verschijnt begin oktober de brochure: „Moderne voortplantingstechnieken en humane genetica”. Besloten is de krachten te bundelen en een politiek café te organiseren.

Het ochtendprogramma bestaat uit twee inleidingen: Annemiek Onstenk, medewerkster van het Women's bureau in Brussel, zal ons informeren over de ontwikkelingen in de moderne voortplantingstechnologieën en over de discussies en standpunten van groepen binnen de vrouwenbeweging. Vervolgens zal Ivan Wolfers ingaan op het vraagstuk van de democratisering van de gezondheidszorg. Na de lezingen volgt aansluitend discussie. Het middagprogramma bestaat uit een forum met deskundigen van de PvdA, D'66, CDA en

Groen Links. Centraal staan de standpunten van de partijen over de vraag of de nieuwe technieken de keuzemogelijkheid van vrouwen vergroten en hoe burgers zeggenschap kunnen krijgen over deze ontwikkelingen. Het gaat om de politieke vertaling van de gevoerde discussie tijdens het ochtendprogramma.

Tot slot wordt de PPR-brochure aan de Groen Linkse fractie aangeboden. Mensen die zich van te voren op de hoogte willen stellen kunnen vanaf begin oktober de PPR-brochure bestellen. Mensen die meer informatie willen kunnen bellen naar Marie-Jose Burger bij de PPR (op maandag, woensdag en vrijdag), tel. 020 - 247570 of naar Trudi Koek bij de PSP (op dinsdag en donderdag), tel. 020 - 267374. De kosten van de dag zijn f 10,- (entree, inclusief de brochure). Noteer alvast in je agenda op zaterdag 21 oktober om 11.00 uur: De Eenhoorn (tegenover het N.S. station) te Amersfoort „Toveren met een ei”.

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktsbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

beetje laat

De berichten uit de afdelingsbladen in deze editie van de CPN-ledenkrant zijn minder aktueel dan we normaal gesproken gewend zijn. Dat komt aan de ene kant door het wegvallen van het „zomer-nummer”. Aan de andere kant stond de extra-editie van het augustusnummer geheel in het teken van de verkiezingen. Bovendien moeten de eerste nazomerse plaatselijke ledenberichten nog verschijnen.

regenboog

Verscheidene CPN-afdelingsbladen hebben de uitslagen van de Europese verkiezingen aangegrepen om uitgebreid in te gaan op de lokale uitslagen. In sommige bladen staan zelfs de uitslagen per stembureau (onder meer De Dijk uit Rotterdam). Anderen hebben een overzicht gemaakt van de uitgebrachte voorkeurstemmen op Regenboog (o.a. Infrarood, Hilversum). Vooral in de juni- en julinummers wordt nog vol optimisme vooruit geblikt naar de (inmiddels voorbij) kamerverkiezingen.

groen links

De vorming van Groen Links op landelijk niveau heeft nogal wat consequenties voor plaatselijke vormen van samenwerking tussen PSP, CPN, PPR, EVP en onafhankelijken. Het Kompas uit Friesland geeft een uitvoerige opsomming van eerdere — mislukte — besprekingen die nu toch leiden tot Groen Links-vorming. De Provinciale Staten-fractie in Utrecht belegt binnenkort een bespreking over nauwere samenwerking. In Hilversum is de al 7 jaar bestaande plaatselijke samenwerking al officieel omgezet in Groen Links. De plaatselijke samenwerking met de EVP is nogal verschillend geregeld. In sommige plaatsen had de EVP al een samenwerkingsvorm met de PPR, in de meeste gevallen moet dat nog „geregeld” worden. Onafhankelijken stonden in een enkele gemeente al op een CPN-lijst, maar in de meeste gevallen wordt nu ook naar plaatselijke mogelijkheden daarvoor gekeken.

piepende muis

De LinkerKrant van de CPN-afdeling Oostzaan kwam i.v.m. de verkiezingen met een extra editie die plaatselijk op grote schaal werd verspreid. Daarin stond ondermeer een overzicht van de houding van de Partij van de Arbeid ten opzichte van Groen Links. Bij de vergelijking met vier jaar geleden noemt de LinkerKrant de houding van de PvdA, die „van een opgeblazen olifant met het onderdanige geluid van een piepende muis”....

verkiezingsfonds

De inzamelings-campagne voor het verkiezingsfonds van de CPN heeft in de nummers van de CPN-afdelingsbladen van de afgelopen 2 tot 3 maanden weinig publiciteit gekregen. Dat is wel anders geweest met landelijke CPN-activiteiten. Alleen in Lelystad hebben ze het slim aangepakt, door de machtigingsformulieren in het afdelingsbericht te nieten.

utrecht

Het afdelingsbestuur en het distriktsbestuur van de stad en de provincie Utrecht gaan ook op de Groen Linkse toer. In het blad Com-post is een basismanifest afgedrukt, dat op 19 september en op 10 oktober zal worden besproken.

gemeenteraad

Een aantal afdelingsbesturen is al voor de zomermaanden begonnen met de eerste besprekingen over de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar. Dat verloopt niet overal even soepel. In een enkel geval heeft het ene raadslid al laten weten, dat hij niet nog eens een periode van vier jaar met die ander in één fractie wil zetten. Een aardige klus voor de afdelingsbesturen van de vier partijen. In andere gevallen worden al oproepen geplaatst voor mensen die zich eventueel beschikbaar willen stellen, om nu alvast mee te gaan draaien in de steunfrakties.

aanvaring

De PSP-CPN-PPR-fractie in Hilversum heeft een zware aanvaring achter de rug met de lokale PvdA-wethouder, waarbij op de achtergrond de positie van PvdA-commissaris Roel de Wit van Noord-Holland een rol speelt. Bij een voorstel om de subsidie te verhogen van een regionale natuurgebiedstichting (waarvan De Wit voorzitter is) heeft de fractie als voorwaarde gesteld dat de ondemocratische stichting moet worden omgezet in een democratische beheersvorm. De raad nam na hevige debatten in de Gooise groenstad die motie over, zodat de PvdA-wethouder met hangende pootjes terug moest naar z'n stichtingsbestuur. Ook andere subsidiërende Gooise gemeentebesturen hebben het pleidooi voor democratisering overgenomen.

internationaal

De CPN in Nijmegen doet veel aan internationale solidariteit. Dat blijkt uit hun blad Kameradje. Daarin staat zowel een uitgebreide reisbrief van een plaatselijke partijgenoot uit Nepal, als het verslag van twee studieavonden. Eén over Koerdistan, en één over Suriname. Volgens het verslag wordt in Nederland Suriname veel te snel beschouwd als „een Zuidamerikaanse bananenrepubliek”. Maar in de afde-

lingsdiscussie is ook uitgebreid stilgestaan bij de vraag, of de CPN Brunswijk c.s. zou moeten steunen? Nee, natuurlijk.

bondgenoten

Bondgenootschappen tussen radicale christenen en CPN'ers beginnen ook hun weerslag te vinden in de CPN-afdelingsbladen. In De Roodvinger (Zwolle) staat een uitvoerige beschrijving van de opzet en bedoeling van het zogenoemde Conciliar Proces in alle kerken. Daarin komt de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van christenen voor de samenleving, de vrede en het milieu aan de orde. Ook de oproep van de plaatselijke IKV-kerngroep om zich met dat proces bezig te houden, krijgt in Zwolle ruime aandacht. Trouwens, ook in andere afdelingsbladen staan berichten over het „erbij halen” van EVP en andere radicale christenen.

vluchtelingenwerk

Steeds meer CPN-leden ontplooiën activiteiten in plaatselijke werkgroepen van Vluchtelingenwerk. Ditmaal staat er in Het Kompas een oproep voor partijgenoten in Leeuwarden om iets te doen voor de begeleiding van asielzoekers. Die spreiding over het land is een gevolg van de ROA-wet waarbij Brinkman asielzoekers en vluchtelingen tijdelijk heeft ondergebracht in meer dan 400 steden en dorpen. De afgelopen tijd hebben ook in andere afdelingsbladen al berichten gestaan over plaatselijke vluchtelingenwerkgroepen.

donatiefonds

van de cpn

postgiro 511002

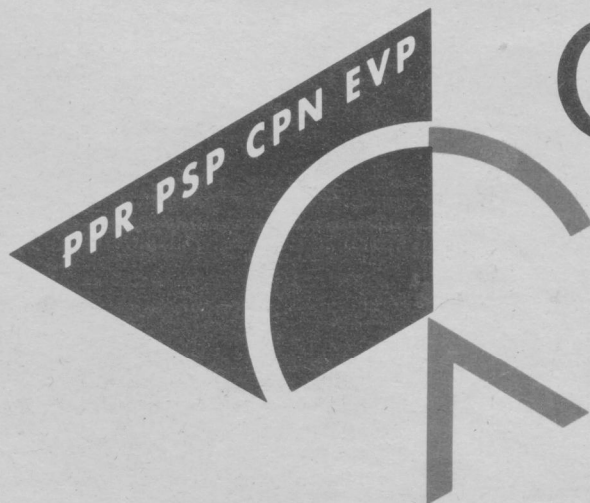

foto De Waarheid

OP KAMERS?
jij?

JE KAN
NOG NIET
EENS EEN
EI
BAKKEN!

EH..PAP..MAM..
OM 'N EI TE
KUNNEN BAKKEN
MOET JE EERST
'N EI KUNNEN
KOPEN..

GROEN
LINKS

inhoud

- pag 2 — taakverdeling Groen Linkse kamerfractie
- informatie uit partijbestuur
- pag 3 — hoe verder met Groen Links
- pag 4 — ontwerp-reglement Groen Linkse Raad
- pag 5 — Zutphen in het portret
- Groen Links over het regeerakkoord
- pag 6 — positieve aktie in de gemeenteraad
- verkiezingen in Groningen en Noord-Holland
- pag 7 — berichten uit de afdelingen
- CAO-strijd op komst

november 1989, nummer 6

voorbereiding raadsverkiezingen in volle gang

door kees v.d. berg

Op veel plaatsen in het land zijn de voorbereidingen gestart voor de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 1990. In Groningen en in de kop van Noord-Holland zijn er vervroegde raadsverkiezingen op 29 november 1989 in verband met gemeentelijke herindeling. In het algemeen wordt er op dit moment gewerkt aan de vorming van Groen Linkse lijsten. In sommige plaatsen gaat de samenwerking voorspoedig, in andere plaatsen bestaan verschillen van mening over de vormgeving, de plaats en de taak van de bestaande partij-organisaties, over de lijstsamenstelling en over het lijsttrekkerschap (daarover meer elders in dit nummer).

samen of zelfstandig?

In de huidige situatie is de CPN in 82 gemeenteraden vertegenwoordigd: in 25 met een zelfstandige lijst en in 57 met een samenwerkingslijst. Van de 25 gemeenten met een zelfstandige CPN-vertegenwoordiging zijn er 13 waar naar alle waarschijnlijkheid in maart 1990 met een Groen Linkse lijst wordt uitgekomen, 3 waar vrijwel zeker met een zelfstandige lijst wordt deelgenomen en voor 9 gemeenten is het nog niet duidelijk.

Uit deze gegevens kan de konklusie worden getrokken dat het overgrote deel van de deelname aan de raadsverkiezingen gaat plaatsvinden in Groen Links verband.

Voor het voeren van de naam Groen Links is toestemming nodig van het (voorlopig) Groen Links Bestuur. Dit Bestuur kan op grond daarvan arbitrerende bij plaatselijke geschillen.

stuurgroep

Uit het al bestaande overleg van de verantwoordelijken in de CPN, PPR en PSP voor het raads- en statenwerk is een stuurgroep gevormd die, naast de ondersteuning van het raads- en

statenwerk, ook advisering aan het Groen Links Bestuur tot taak heeft.

In de stuurgroep hebben zitting Marius Ernsting en Marjan Lucas (CPN), Cox Merkelijn en Anita Keuning (PPR), Erik Meyer en Bert v.d. Berg (PSP) en Paulis de Wildt (Vereniging Groen Links).

kampanjeplan

De stuurgroep heeft zich beziggehouden met een kampanjeplan voor de raadsverkiezingen van 21 maart 1990. Dit plan is in eerste ronde besproken in het (voorlopig) Groen Links Bestuur.

Kernpunten van het plan zijn:

- a. Het toezenden aan afdelingen en distrikten van suggesties voor een Groen Linkse deelname aan raadsverkiezingen met praktische en inhoudelijke tips.
- b. Het aanschrijven van (kontakt) personen in plaatsen waar nu nog geen vertegenwoordiging bestaat van één of meer partijen in Groen Links, maar waar Groen Links als zodanig wel kans maakt op één of meer zetels.
- c. Het voorbereiden van een drietal regionale informatie-bijeenkomsten met distrikts- of provinciale leidingen, uiterlijk december 1989.
- d. Het opzetten van een cursus of scholing voor aankomende raadsleden in januari 1990.
- e. Het voorbereiden van ondersteunend materiaal zoals affiches, advertenties en radio- en TV-uitzendingen.
- f. Het voorbereiden van een landelijke manifestatie ter afsluiting van de kampanje, vlak voor de raadsverkiezingen.

Voor meer informatie kan de map met praktische en inhoudelijke tips besteld worden bij Groen Links, Nieuwe Looiersstraat 45, 1017 VB Amsterdam, tel. 020-245515.

cpn-conferentie over groen links

Op zondag 17 december 1989 organiseert de CPN een partijconferentie in het VOC-theater te Amsterdam. Die conferentie zal geheel gewijd zijn aan de verdere ontwikkeling van de samenwerking in Groen Links.

De conferentie wordt om twee redenen georganiseerd. Ten eerste omdat het nodig is uitvoering te geven aan de instelling van de Groen Linkse Raad, en ten tweede om de visie van de CPN op de toekomstige ontwikkeling van Groen Links te bediscussieren. Het partijbestuur hecht er veel belang aan, de hele partij bij de besluitvorming te betrekken. Vandaar dat het partijbestuur besloten heeft de uitspraken van de partijconferentie als bindend te beschouwen.

Het grootste gedeelte van de conferentie zal gewijd zijn aan een discussie over de verdere samenwerking in Groen Links: hoe zorgen we ervoor dat de positie van Groen Links, ook op langere termijn, verder versterkt wordt? Daarvoor is het nodig Groen Links, zowel wat betreft de politieke inhoud als wat betreft de organisatie, verder uit te bouwen. Over de manier waarop dat zou kunnen heeft het dagelijks bestuur van de CPN een discussiestuk opgesteld (zie hiervoor elders in deze Ledenkrant). Vanzelfsprekend is het van groot belang dat de CPN, zowel voor zichzelf als voor de andere partners in Groen Links, hier een eensgezinde en heldere visie op ontwikkelt. Daarover zal op de komende partijconferentie dan ook intensief worden gediscussieerd.

De instelling van de Groen Linkse Raad is opgenomen in het samenwerkingsakkoord voor de afgelopen Tweede-Kamerverkiezingen, dat op 24 juni door de partij werd aanvaard. De Groen Linkse Raad zal, als alles volgens plan verloopt, in januari 1990 van start kunnen gaan. Een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemers aan het akkoord heeft hiervoor een reglement van de Groen Linkse Raad opgesteld (zie ook hiervoor elders in deze Ledenkrant).

Het reglement is zowel in het voorlopig Groen Links bestuur als in ons eigen partijbestuur uitgebreid aan de orde geweest. Omdat de deelnemende organisaties hierover elk afzonderlijk een besluit moeten nemen, is het niet mogelijk het reglement nog te wijzigen. Van de partijconferentie op 17 december wordt dus gevraagd om met het reglement zoals dat voorligt in te stemmen.

Volgens dit reglement wordt de Groen Linkse Raad een belangrijk orgaan. Zo krijgt de raad onder andere het recht Groen-Linkse standpunten in actuele politieke zaken in te nemen, uiteraard voor zover die niet in het verkiezingsprogramma zijn geregeld.

De invulling van de CPN-plaatsen in die raad is dan ook van groot belang. Van het totale aantal zetels, zo'n 60, zal de CPN er 13 á 14 mogen bezetten. De preciese verhouding is afhankelijk van het aantal leden van de deelnemende partijen, inclusief de Vereniging Groen Links. De mensen die daar voor onze partij in zullen zitten, zullen moeten zorgen voor een maximale CPN-inbreng in Groen Links.

Kandidaten voor de CPN-plaatsen in de Groen Linkse Raad kunnen tot uiterlijk maandag 21 november bij het partijsecretariaat worden aangemeld. Het partijbestuur heeft een commissie benoemd die de partijconferentie een voorstel zal doen over de samenstelling van het CPN-deel van de raad.

cpn-congres in april 1989

foto De Rode Draad

taakverdeling kamerleden groen links

Ter informatie publiceert de redactie van de ledenkrant de verdeling van de vaste kamercommissies onder de leden van de Groen Linkse fractie in de Tweede Kamer. De namen van de personen tussen haakjes zijn de plaatsvervangende leden.

bestuur:

Justitie	Andrée v. Es (Ina Brouwer)
Politie	Andrée v. Es (Paul Rosenmöller)
Binnenlandse Zaken	Wilbert Willems (Peter Lankhorst)
Nationale Ombudsman	Andrée v. Es (Peter Lankhorst)
Ambtenarenzaken	Paul Rosenmöller (Ina Brouwer)
Minderheden	Andrée v. Es (Peter Lankhorst)
Antillen	Andrée v. Es (Ina Brouwer)

internationaal beleid:

Buitenlandse Zaken/NAVO	Andrée v. Es en Ria Beckers
Buitenlandse Zaken/Europa	Ina Brouwer (Andrée v. Es)
Defensie	Andrée v. Es (Ria Beckers)
Ontwikkelingssamenwerking	Ria Beckers (Paul Rosenmöller)
EG-Zaken	Ina Brouwer (Andrée v. Es)
Buitenlandse Handel	Andrée v. Es (Ria Beckers)

ruimtelijk beleid:

VRO	Peter Lankhorst en Paul Rosenmöller
Milieu	Wilbert Willems, Paul Rosenmöller en Andrée v. Es
Verkeer en Waterstaat	Peter Lankhorst en Paul Rosenmöller
Landbouw en Visserij	Ria Beckers (Paul Rosenmöller)
Noordzee/Waddenzee	Wilbert Willems (Paul Rosenmöller)

sociale-, economische zaken, financiën:

Algemeen soc.-ec. beleid	Ina Brouwer en Paul Rosenmöller
Inkomensbel./soc. zekerheid	Ina Brouwer (Paul Rosenmöller)
Arbeidsvoorz./Arbeidsvoorz.	Paul Rosenmöller (Ina Brouwer)
WAO/WAGW/WSW	Wilbert Willems (Ina Brouwer)
Gewetensbezwaren	Wilbert Willems
Financiën	Ina Brouwer (Paul Rosenmöller)
Economische Zaken	Paul Rosenmöller (Wilbert Willems)
Energiebeleid	Wilbert Willems (Paul Rosenmöller)
Midden- en Kleinbedrijf	Paul Rosenmöller (Wilbert Willems)
Emancipatie	Ina Brouwer (Peter Lankhorst)

welzijn:

Onderwijs en Wetenschappen	Peter Lankhorst en Wilbert Willems
Welzijn/Cultuur	Peter Lankhorst en Paul Rosenmöller
Media	Paul Rosenmöller (Peter Lankhorst)
Volksgesondheid (incl. euthanasie)	Ria Beckers (Andrée v. Es)
Gehandicaptenbeleid	Wilbert Willems (Ria Beckers)
Wetenschapsbeleid	Wilbert Willems (Peter Lankhorst)

algemeen:

Presidium	Ina Brouwer
Commissie werkwijze	Ina Brouwer en Wilbert Willems
Cie. voor de Rijksuitgaven	Peter Lankhorst (Ina Brouwer)

bijzondere commissies:

Anti-discriminatie	Peter Lankhorst (Andrée v. Es)
Jeugdwelzijn	Peter Lankhorst (Andrée v. Es)
ISMO	Wilbert Willems (Ina Brouwer)
Commissie Oort	Ina Brouwer (Paul Rosenmöller)

nieuwe gezichten in het dagelijks bestuur van de cpn

Onlangs heeft het partijbestuur van de CPN twee nieuwe leden in het dagelijks bestuur gekozen. Het zijn Kees van den Berg uit Zaanstad en Wil Evers uit Nijmegen. Na de vervroegde kamerverkiezingen in september j.l. heeft het partijbestuur gesproken over haar eigen functioneren en de activiteiten die in de komende maanden aan de orde zullen zijn. De uitbreiding van het dagelijks bestuur was noodzakelijk, omdat Jeannette van Beuzekom en Siem van der Helm de CPN gaan vertegenwoordigen in het voorlopig bestuur van Groen Links. Het partijbestuur koos Kees van den Berg tot secretaris en Wil Evers heeft de verantwoordelijkheid voor voorlichting en propaganda gekregen.

In dezelfde vergadering koos het partijbestuur Truus Divendal tot nieuwe penningmeester van de CPN, als opvolgster van Boe Thio, die al eerder had verzocht vervangen te worden als penningmeester en CPN-vertegenwoordiger in het bestuur van Groen Links, omdat hij deze functies niet langer kon combineren met zijn werk.

Om gezondheidsredenen, zal Elli Izeboud voorlopig niet deelkunnen nemen aan de werkzaamheden van het partijbestuur. Een en ander maakte dus ook haar vervanging in het voorlopig bestuur van Groen Links noodzakelijk. De dagelijkse werkzaamheden, voortvloeiend uit het voorzitterschap zullen worden waargenomen door CPN vice-voorzitter Marius Ernsting.

verhoging lonen en uitkeringen

Op zaterdag 25 november 1989 organiseert de CPN een activistenbijeenkomst met als onderwerp: acties voor verhoging van de lonen en uitkeringen. De bijeenkomst begint om 11.00 uur en duurt tot 15.00 uur. Plaats: kantine gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam. Koffie en thee aanwezig.

donatiefonds

van de cpn

postgiro 511002

partijbestuur bespreekt vorm groen linkse raad

door ieder de vries

Het partijbestuur van de CPN heeft in vergaderingen de afgelopen weken de precieze vorm besproken van de Groen Linkse Raad (GLR) en het Groen Linkse bestuur (GLB). In het akkoord dat CPN, PSP, PPR en EVP begin dit jaar sloten, was vastgelegd dat de „gezamenlijke activiteiten” in een nader vast te stellen vorm van een „gezamenlijk bestuur” zouden worden geregeld. De afgelopen maanden is een reglementen-commissie aan het werk geweest. Daarin zaten Wiel Jansen (CPN), Gijs Ketelaar (PPR), Pim Kroon (EVP), Willem ter Reehorst (Vereniging GL) en Joop Vogt (PSP). Het ontwerp-reglement van die commissie is onderwerp geweest van uitvoerig beraad, zowel in het dagelijks bestuur van de CPN als in het partijbestuur. Dat heeft geleid tot enkele wijzigingsvoorstellen, die momenteel met de andere partners worden besproken.

bestuur en raad

Er komt zowel een Groen Links-bestuur als een Groen Linkse Raad. Het bestuur zal worden samengesteld uit leden van het dagelijks bestuur van de deelnemende politieke partijen. Dat bestuur gaat zich voornamelijk bezig houden met „gemeenschappelijke partijen-zaken”. Het GL-Bestuur heeft het mandaat van de partijbesturen, om de komende tijd voorstellen te doen over de samenwerking op tal van terreinen, zoals: raads- en statenwerk, wetenschappelijk onderzoek, publiciteit, scholing en vorming, emancipatie en dergelijke. Die voorstellen zullen worden besproken in de GLRaad.

glraad

De Groen Linkse Raad zal bestaan uit vertegenwoordigers die benoemd worden door de diverse partijbesturen. Voor de CPN-afvaardiging is een procedure vastgesteld, waarbij de districten ook kandidaten kunnen stellen. Op de partijconferentie in december zullen daarover knopen worden doorgehakt. De verdeling van de zetels in de GLRaad is gekoppeld aan de ledentallen van de partijen. De GLRaad gaat zich vooral bezig houden met het parlementaire werk van de Tweede Kamerfractie van Groen Links. Voor die raad is een huishoudelijk reglement opgesteld, waarin de taken en bevoegdheden zijn vastgelegd.

cpn-reaktie

Op voorstel van het dagelijks bestuur heeft het CPN-partijbestuur enkele wijzigingen voorgesteld op dat reglement. Zo wil de CPN nadrukelijker vastleggen, dat de GLRaad niet een „nieuw” bestuur wordt, dat zich over tal van zaken gaat uitspreken, en zich in tal van zaken gaat mengen. Er is nu voorgesteld, dat die GLRaad daarover „voorstellen kan doen aan de fractie”. Daardoor wordt die raad meer gekoppeld aan de standpunten en activiteiten van de fractie, en kan het niet „zelfstandig” gaan opereren.

dubbel-leden

In het GLBestuur zal de CPN-delegatie de „dubbel-lidmaatschappen” aan de orde stellen. De vereniging Groen Links is volgens het akkoord van mei „de bedding voor mensen die geen lid zijn van een van de andere partijen”. Die vereniging krijgt aan de hand van ledenaantallen een eigen plaats in de GL-organisatie.

In de diverse partijen gaan stemmen op, die ervoor pleiten alle partijleden „automatisch” lid te maken van die nieuwe vereniging, en op die manier een fusie-proces te versnellen. Anderen menen dat dat niet de bedoeling was.

partij-discussie

Bij de discussie over dit onderwerp in het partijbestuur zijn uitvoerig de consequenties aan de orde geweest, die deze GLBestuur en GLRaad hebben voor de deelnemende politieke partijen. Daarbij is onderstreept, dat het van belang is de CPN-districten en afdelingen zo uitgebreid mogelijk te informeren. In elk geval moet worden voorkomen dat door een „achterstand in informatie” misverstanden of onjuiste interpretaties ontstaan. Daarom is de afdelingen en districten nadrukkelijk gevraagd deze materie op de agenda te zetten voor de komende afdelingsvergaderingen. Alleen op die manier kan een zorgvuldige besluitvorming op het partijberaad worden bereikt.

maak eens kennis met

DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen. Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

Het volgende nummer verschijnt
1 december 1989
Kopij inleveren voor 17 november

wat willen wij met groen links?

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Met het sluiten van het akkoord voor Groen-Linkse samenwerking met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen was voor ons „een nieuwe politieke formatie aan de orde”, zoals wij toen zeiden. Inmiddels is er een Groen-Linkse kamerfractie, is er een voorlopig Groen Links Bestuur actief, is er een reglement voor de Groen Linkse Raad in de maak en zijn er op tal van deelterreinen gesprekken gaande over intensievere vormen van samenwerking:

- in het hele land zijn initiatieven gaande voor gezamenlijke lijsten bij de gemeenteraadsverkiezingen;
 - er is overleg tussen de jongerenoverleggen en tussen de homo- overleggen van de partijen, in beide gevallen met het oog op intensievere samenwerking;
 - is er een initiatief tot een gezamenlijk Groen-Links vrouwenbureau;
 - er wordt gesproken over integratie van de wetenschappelijke bureaus en van de stichtingen voor scholing en vorming;
 - er loopt onderzoek naar gehele of gedeeltelijke integratie van de ledenbladen;
 - er wordt gezocht naar samenwerking op het gebied van kantoorfaciliteiten en financiën.
- Het zijn alles kiemen van een „nieuwe politieke formatie”. Ze zijn onderdeel van een proces dat spanningen oproept, maar dat ook een uitdaging is. Ze zijn een aanleiding om voor onszelf te bezien hoe wij, als communisten en als partij, met Groen Links verder willen.

1. Groen Links betekent voor ons in de eerste plaats een vergroting van onze politieke armlag. Het heeft een terugkeer van het communistische geluid in de Kamer mogelijk gemaakt, maar het heeft dit geluid ook meer ruimte gegeven: in de eerste plaats in het Groen-Links verband zelf, waardoor het al vruchtbaarder is geworden dan het lange tijd geweest is; maar ook, door de toegenomen publiciteit en aandacht, in de openbaarheid. Er is, waar het de communistische politiek betreft, meer gehoor en dat wil in potentie ook zeggen meer invloed en dus ook meer macht.

2. Er is een „maar” en er is een „mits”. Het „maar” is dat het communistisch geluid klinkt als een deel van een Groen Links koor en als zelfstandig geluid dus minder geproforceerd is. Het „mits” is, dat de grotere armlag voor communistische politiek alleen een feit is, als communisten zich in de geproduceerde politiek herkennen. Dus is het terzake om vast te stellen wat voor ons wezenlijke dingen van onze traditie zijn die wij in Groen Links verband willen inbrengen, respectievelijk daar willen terugvinden.

3. Wezenlijk zijn een aantal *politieke thema's die te maken hebben met de specifieke verbondenheid*, wezenlijk is ook een vorm van *organisatie* die te maken heeft met een bijzondere wijze van *optreden*. Achtereenvolgens zijn dat:
 - de strijd voor vrede; de anti-fascistische en anti-racistische strijd, of positief gezegd, de strijd voor democratie en gelijke rechten; de strijd om het levenspeil, speciaal om het inkomen en de voorzieningen van allen die van arbeid of uitkering afhankelijk zijn;

internationale solidariteit;

- de verbondenheid met maatschappelijke bewegingen; in het bijzonder ook de verbondenheid met de vakbeweging en de verbondenheid met on- en laaggeschoolden, kortom, met de arbeidersbeweging; en dit zowel op nationaal als op internationaal vlak;
- democratische interne verhoudingen. uitvoerige discussie en heldere besluitvorming; feminisering in de zin van gelijke vertegenwoordiging en van gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen; een analytische werkwijze van marxistische herkomst;
- een ontwikkelde vorm van coalitiepolitiek die over de grenzen van parlementaire organen heen gaat, die verbindingen legt tussen bewegingen en partijen en tot productieve bondgenootschappen leidt; inclusief een creatieve verhouding tot de sociaaldemocratie;
- en tenslotte: wezenlijk is ook wat hier nog niet staat, maar wel aan genoemde dingen ten grondslag ligt: de opvatting, of liever het inzicht, dat voor het bereiken van onze doelen stevige veranderingen van de heersende machts- en eigendomsverhoudingen nodig zijn.

Of anders gezegd, de noodzaak van een socialistische maatschappij, die democratisch, humanitair, progressief, vredelievend en vrijheidslievend is.

4. Veel van wat voor ons wezenlijk is, is het ook voor onze partners. Veel, maar niet alles, en veel ook niet op eendere wijze. Er ligt dus discussie stof. Het is daarom nuttig op een aantal punten *politieke discussie* te organiseren, opdat het Groen-Linkse verband inhoudelijk aan samenhang wint. Onzes inziens moet dit leiden tot een consistente programmatische grondslag van Groen Links als hoofdstroom in de Nederlandse politiek. Een discussiepunt ligt besloten in de Brede Maatschappelijke Discussie die het verkiezingsprogramma aankondigt: de verhouding tussen het recht op arbeid en het recht op inkomen, in de praktijk toegespijst op het basisinkomen. Een ander punt is socialisering van de economie en, nog breder, economische, politieke en sociale democratisering, oftewel maatschappijverandering in Nederland. Naast deze globale thema's zijn er talloze, direkter met actuele politieke kwesties verbonden, thema's zoals autogebruik en -bezit, kringloop-economie, het Europese huis, linkse cultuurpolitiek, waarop nuttig overlegd, gekonfereerd en desnoods gebevecht kan worden en tussen de bedrijven door het Groen Linkse samengaan meer politieke body kan krijgen.

5. Politieke discussie vraagt om *kaders* waarin ze plaats kan vinden. Groen Linkse conferenties, studiedagen en workshops moeten daarvoor worden georganiseerd. Het nieuwe vormen wetenschappelijk bureau - of voordien het samenwerkingsverband van de vier bureaus - zal daarvan een deel kunnen verzorgen, maar het Groen Links Bestuur zal er zelf initiatieven toe moeten nemen. Alleen al in verband met het *fraktiewerkplan* is een reeks van zulke discussiebijeenkomsten nodig. Een tweede soort kader biedt het geschreven woord. Een blad voor Groen Links met een brede lezerskring is een belangrijk medium dat voor inhoudelijke uitwisseling en verdieping kan zorgen. Ons streven is dat De Waarheid zo'n blad wordt, naast specifiekere publikaties als de Helling en de Rode Draad.

Een derde soort kader voor politieke discussie zijn gezamenlijke ledenvergaderingen, zoals die in het bijzonder bij vaststelling van gemeenteraadsverkiezingsprogramma's plaatsvinden. Ze moeten daarvoor gebruikt worden!

6. Gezamenlijke Groen Linkse *aktiviteiten* of gezamenlijke Groen Linkse deelname aan activiteiten is een ander middel om politiek sterker te worden. Voorbeelden totnogtoe zijn de gezamenlijke trainingen van vrouwelijke aspirant-raadsleden en gezamenlijk optreden van de homo-werkgroepen van Groen Links bij de demonstratie in Haarlem. Voorbeelden als dit laatste zijn ook te voorzien in het kader van milieubeweging, vredesbeweging en vrouwenbeweging. Het gebeurt al en zal zeker meer gebeuren, dat men „van buiten” vraagt om de deelname van Groen Links en niet van de afzonderlijke partijen; er pleit weinig tegen.

7. Het landelijke Groen Linkse verband moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Er moet *demokratische controle* zijn van wat er in Groen Links verband plaatsvindt. Er moet bovendien binnen het Groen Linkse verband ruimte zijn voor *verschillende maten van zelfstandigheid* van de deelnemende organisaties. Daarvoor is een *rechtstreeks lidmaatschap* van Groen Links een oplossing. In een dergelijke opzet zijn de leden van de aangeslagen organisaties *vanzelf* lid van Groen Links, tenzij zij daar geen prijs op stellen. Voor leden van de CPN geldt dan de volgende situatie. *Als leden van Groen Links* nemen zij deel aan de directe verkiezing van de organen van Groen Links en hebben te maken met directe verantwoordingslijnen van deze organen ten opzichte van elkaar. Uiteindelijk zal dus een direkt gekozen Groen Links congres een Groen Linkse Raad moeten kiezen. De raad kan dan t.z.t. uit zijn midden een bestuur kiezen, zoals in het akkoord is voorzien, inplaats van de huidige tweeslachtige constructie. *Als leden van de CPN* bepalen zij wat tot de competentie van de partij behoort en beslissen zij over de inrichting van alles wat tot de competentie van de partij behoort. Binnen een dergelijke opzet is het mogelijk dat de ene partij in het overlaten van activiteiten aan Groen Links, respectievelijk het achterwege laten van eigen activiteiten en initiatieven, verder gaat dan de andere. Het is bij wijze van spreken mogelijk dat de ene partij zichzelf opheft terwijl de andere als zelfstandige partij voortbestaat; terwijl tegelijkertijd de leden van deze partijen als leden van Groen Links dezelfde rechten en plichten hebben als alle anderen.

8. Het akkoord gaat uit van de instelling van een „werkgroep samenwerkingsproces”. Tot op heden is zij niet ingesteld en neemt het voorlopig Groen Links bestuur de taken waar die de werkgroep zou krijgen. Er zijn goede redenen om haar nu wel in te stellen. Ten eerste kunnen in een taakverdeling tussen bestuur en werkgroep de urgente korte-termijnpunten van samenwerking gescheiden worden van de verderstrekkende punten. Tussen haakjes: in de werkgroep moeten dus geen leden van het bestuur zitten. Zo eerst wordt democratische controle en besluitvorming mogelijk.

Ten tweede kan de werkgroep zorgen voor een peiling en meningsvorming waarin alle partijleden daadwerkelijk worden betrokken.

Ten derde kan de werkgroep inzicht verschaffen in de samenhang en de reikwijdte van de verschillende punten waarop samenwerking vereist of gewenst is. Ten vierde maakt de instelling van de werkgroep het mogelijk de tijd te nemen en de aandacht te schenken die nodig zijn om voorstellen met een breed draagvlak te ontwikkelen.

9. De partij beslist in de komende jaren welke dingen zij in de Groen Linkse samenwerking wil onderbrengen. Kollektieve besluitvormingsprocessen, gebaseerd op kollektieve ervaringen, moeten leiden tot uitbreiding van de samenwerking. Met enige regelmaat zal in de komende tijd beraad moeten plaatsvinden waarin de partij in haar volle breedte de voortgang beoordeelt en tot verdere stappen besluit.

10. Overigens zijn wij van mening dat de omvang van het Groen Links verband niet per se ophoudt bij de huidige vijf deelnemende organisaties. Het proces van samenwerking dient dan ook een zodanig open karakter te hebben dat een aansluiting van anderen in de toekomst mogelijk blijft.

Ruimte voor aantekeningen

ontwerp-reglement van de groen linkse raad

I. algemeen

artikel 1

Dit is het reglement van de Groen Linkse Raad, als bedoeld in het Groen Links Accoord d.d. 6 juli 1989 van de organisaties: Communistische Partij van Nederland, Evangelische Volkspartij, Pacifistisch Socialistische Partij, Politieke Partij Radikalen en Vereniging Groen Links.

artikel 2

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Raad: de Groen Linkse Raad als bedoeld in artikel 1;
- Raadsbestuur: bestuur van de Groen Linkse Raad;
- deelnemende organisatie: elke organisatie, als genoemd in artikel 1;
- fractie: elk van de navolgende fracties:
 - de fractie van Groen Links in de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
 - de fractie van de Communistische Partij van Nederland, de fractie van de Pacifistisch Socialistische Partij en de fractie van de Politieke Partij Radikalen in de Eerste Kamer der Staten-Generaal (te zamen ook genoemd: de fractie van Groen Links in de Eerste Kamer der Staten-Generaal) en
 - de fractie van Groen Links in het Europees Parlement.

II. zittingsperiode

artikel 3

De Raad heeft een zittingsperiode van twee jaar, samenvallend met twee kalenderjaren.

III. samenstelling

artikel 4

- De Raad is samengesteld uit vijf delegaties, te weten een delegatie van elk van de deelnemende organisaties.
- Elke delegatie telt drie zetels, welk aantal wordt verhoogd met één voor elke 500 leden die de betreffende organisatie telt per 1 juni voorafgaande aan de aanvang van de zittingsperiode.
- Elke deelnemende organisatie zal jaarlijks vóór 15 juni schriftelijke opgave aan de secretaris van het Raadsbestuur doen van haar ledenaantal per 1 juni.
- Het Raadsbestuur doet aan de Raad en aan de deelnemende organisaties uiterlijk 1 juli voorafgaande aan de aanvang van de nieuwe zittingsperiode schriftelijke mededeling van het aantal zetels dat elke delegatie bij de aanvang van die zittingsperiode zal tellen.

artikel 5

- Het aantal zetels dat een delegatie telt wordt voor het restant van de zittingsperiode verhoogd indien en voor zoveel als het ledenaantal van de betreffende deelnemende organisatie per 1 juni zodanig is gestegen dat op basis van artikel 4 lid 2 een hoger zetelaantal kan worden berekend.
- Het aantal zetels dat een delegatie telt wordt voor het restant van de zittingsperiode verlaagd indien en voor zoveel als het ledenaantal van de betreffende deelnemende organisatie per 1 juni zodanig is gedaald, dat op basis van artikel 4 lid 2 een lager zetelaantal kan worden berekend. Deze verlaging van het aantal zetels gaat pas in op het moment dat en voor zoveel als er in de delegatie tussentijdse vacatures ontstaan.
- Het Raadsbestuur doet aan de Raad en aan de deelnemende organisaties telkens wanneer dat wegens wijziging nodig is, schriftelijk mededeling van het aantal zetels dat elke delegatie telt.

artikel 6

- Elke deelnemende organisatie is vrij in de wijze waarop zij de zetels van haar delegatie bezet. Echter is zij gehouden er nadrukkelijk naar te streven dat ten minste de helft

van haar delegatie uit vrouwen bestaat, dat ook migranten daarin deelnemen en dat regionale spreiding wordt bevorderd.

- De delegaties zijn gemandateerd om besluiten te nemen op alle terreinen die volgens dit reglement toevallen aan de Raad.

artikel 7

- Leden van de Raad worden als zodanig benoemd door elk van de deelnemende organisaties naar het aantal zetels dat er door de betreffende organisatie te vervullen zijn.
- Elke deelnemende organisatie geeft vóór de eerste vergadering van de zittingsperiode en voorts telkens wanneer dat wegens wijziging nodig is, een schriftelijke opgave aan de secretaris van het Raadsbestuur van de namen en adressen van degenen die zij heeft benoemd als lid van de Raad.
- De benoeming treedt in werking, mits tijdig gemeld, bij de aanvang van de eerstvolgende vergadering van de Raad.

artikel 8

- Niet benoembaar tot lid van de Raad is:
 - een lid van een fractie;
 - een medewerker in dienst van een fractie of van een lid van een fractie of van een speciaal voor de assistentie van een fractie werkzame stichting;
 - een lid van het Groen Links bestuur;
 - een medewerker in dienst van of gedetacheerd bij het Groen Links bestuur.

- Het lidmaatschap van de Raad eindigt van rechtswege op het moment dat het lid van de Raad een in lid 1 genoemde functie bekleedt.

artikel 9

- Het lidmaatschap van de Raad eindigt door opzegging door de deelnemende organisatie die het lid heeft benoemd. Deze opzegging dient schriftelijk te gebeuren aan de secretaris van het Raadsbestuur.
- Het lidmaatschap van de Raad eindigt ook door opzegging door het lid zelf aan de eigen organisatie. De desbetreffende organisatie draagt zorg voor zo spoedig mogelijke schriftelijke melding van deze opzegging aan de secretaris van het Raadsbestuur.
- De opzegging treedt terstond in werking nadat de Raad of het Raadsbestuur daarvan kennis heeft genomen, c.q. op een latere datum indien dat bij de opzegging is vermeld.

artikel 10

Elke deelnemende organisatie kan voorts maximaal vijf plaatsvervangende leden van de Raad benoemen. De artikelen 7, 8 en 9 zijn van overeenkomstige toepassing.

artikel 11

Het Raadsbestuur doet aan de Raad en aan de deelnemende organisaties, bij de aanvang van de zittingsperiode en voorts telkens wanneer dat wegens wijziging nodig is, schriftelijk mededeling van de namen, adressen en benoemende organisaties van de leden en de plaatsvervangende leden.

IV. taken en bevoegdheden

artikel 12

De taken van de Raad zijn:

- de controle op de fracties;
- het stimuleren van de goede werking van de fracties;
- het gevraagd en ongevraagd doen van uitspraken over politiek inhoudelijke kwesties;
- de controle op het Groen Links bestuur;
- het stimuleren van het ontwikkelingsproces van de verdere samenwerking van de deelnemende organisaties.

artikel 13

- De Raad is bevoegd tot:
 - het ter verantwoording roepen van een fractie en het verzoeken om rapportage door een fractie;
 - het (doen) bemiddelen in conflictsituaties binnen een fractie of tussen een fractie en een deelnemende organisatie;
 - het beslissen over politieke standpunten, met inachtneming van het verkiezingsprogramma van Groen Links en van hetgeen m.b.t. de menings- en besluitvorming in een fractie is overeengekomen in het in artikel 1 genoemde Groen Links Accoord;
 - het nemen van beslissingen uitsluitend op voorstel van het Groen Links bestuur, met betrekking tot het ontwikkelingsproces van de verdere samenwerking van de deelnemende organisaties. Een rechtsgeldige beslissing op zodanig voorstel moet, in de vorm waarin dat voorstel door de Raad, al of niet na amendering, is aangenomen, de instemming hebben c.q. alsnog verkrijgen van de deelnemende organisaties;
 - het gevraagd en ongevraagd aan het Groen Links bestuur adviseren over diens beleid;
 - het besluiten over beleidsvoorstellen van het Groen Links bestuur, al of niet na amendering.

- De Raad kan, bij de aanvang van de zittingsperiode en voorts telkens wanneer dat nodig is, één of meer leden van de Raad aanwijzen voor het onderhouden van contact met een fractie.

artikel 14

- De Raad kan vaste of tijdelijke commissies, werkgroepen enz. instellen, waarin zowel leden van de Raad als anderen zitting kunnen hebben.
- Aan deze commissies, werkgroepen enz. kunnen geen bevoegdheden van de Raad worden overgedragen.
- De Raad bepaalt wanneer de commissies, werkgroepen enz. over hun werkzaamheden rapporteren aan de Raad of, indien dat bij de instelling is bepaald, aan het Raadsbestuur.
- De benoeming van leden van de commissies, werkgroepen enz. geschiedt door de Raad, bij de aanvang van de zittingsperiode en voorts telkens wanneer dat nodig is.

artikel 15

- De Raad verantwoordt zich schriftelijk tweemaal per jaar over zijn werkzaamheden aan de deelnemende organisaties.
- Elke deelnemende organisatie is vrij in de wijze waarop zij de verantwoording van de Raad behandelt.
- Elke deelnemende organisatie is vrij in de wijze waarop zij door haar delegatie en de leden van haar delegatie verantwoording aan de eigen organisatie doet afleggen.

V. vergaderingen van de raad

artikel 16

- De Raad wordt ten minste zesmaal per jaar bijeengeroepen volgens een rooster dat jaarlijks door de Raad wordt vastgesteld, en overigens bij besluit van de Raad.
- Een bijzondere vergadering van de Raad wordt uitgeschreven indien daarom wordt verzocht:
 - door 10% of meer van de leden van de Raad;
 - door alle leden van één delegatie;
 - door het Groen Links bestuur.Het verzoek moet schriftelijk aan het Raadsbestuur worden gedaan, met omschrijving van de onderwerpen die aan de orde moeten komen. De vergadering wordt binnen twee weken na ontvangst van het

verzoek uitgeschreven en zal binnen vier weken na ontvangst van het verzoek worden gehouden.

- Voor de toepassing van lid 2 sub a. wordt uitgegaan van 10% of meer van het aantal zetels van de Raad zoals geldt op grond van artikelen 4 en 5, en wordt een verzoek van een plaatsvervangend lid niet meegeteld.

artikel 17

- In beginsel zijn alle vergaderingen van de Raad openbaar. In vergadering kunnen leden van de deelnemende organisaties het woord voeren met inachtneming van de in het reglement van orde van de Raad en door de voorzitter van de vergadering te stellen regels.
- Slechts wanneer vertrouwelijke zaken ter sprake zullen komen, kan een vergadering of een gedeelte van een vergadering besloten worden verklaard.

artikel 18

- Een plaatsvervangend lid als bedoeld in artikel 10 geldt voor de toepassing van dit hoofdstuk als lid van de Raad tijdens een vergadering van de Raad:
 - in de plaats van een in die vergadering afwezig lid van de Raad, of
 - ter waarneming in een, bij aanvang van die vergadering bij het Raadsbestuur bekende, vacature.
- Het plaatsvervangend lid en het lid dat wordt vervangen moeten door dezelfde deelnemende organisatie als zodanig zijn benoemd. Hetzelfde geldt voor het plaatsvervangend lid dat waarneemt in de vacature en het lid dat de vacante zetel bezette.
- Het lid van de Raad dat volgens het in lid 1 sub a. bepaalde wordt vervangen, geldt tot na afloop van die vergadering niet als lid van de Raad.

artikel 19

- De Raad kan uitsluitend rechtsgeldig beslissen over tevoren geagendeerde onderwerpen, tenzij het de orde van die vergadering betreft.
- De Raad kan uitsluitend rechtsgeldig beslissen, indien bij de aanvang van de vergadering ten minste de helft van het aantal leden van de Raad aanwezig is.

artikel 20

- Besluiten worden door de Raad genomen met gewone meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen van de aanwezige leden. Elk aanwezig lid kan per in stemming gebracht voorstel één stem uitbrengen.
- Blanco stemmen worden meegerekend voor de vaststelling van het aantal aanwezige leden.
- Over personen dient schriftelijk te worden gestemd.
- Indien de stemmen staken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

artikel 21

- Al hetgeen verder regeling behoeft voor het goede verloop van de vergaderingen van de Raad wordt door de Raad geregeld in het reglement van orde van de Raad.
- Het reglement van orde van de Raad mag niet strijdig zijn met het onderhavige reglement van de Raad.
- Het reglement van orde en wijzigingen daarin worden vastgesteld door de Raad, gehoord het Groen Links bestuur.
- In het reglement van orde worden onder meer bepalingen opgenomen betreffende de volgende onderwerpen:
 - wijze en termijn van bijeenroeping van vergaderingen;
 - wijze en termijn van bekendmaking van de agenda en bijbehorende stukken;
 - wijze en termijn van indiening van voorstellen, waaronder amendementsvoorstellen en ontwerp-moties;

HET PORTRET

zutphen steunt nicaragua

door henk koning

Al enkele jaren, om precies te zijn sinds september 1986, is in Zutphen een kleine groep jonge mensen zeer actief om de voor hun onafhankelijkheid strijdende bevolking van Nicaragua te helpen. Ze hebben keihard gewerkt en tal van acties georganiseerd: bijeenkomsten binnen en in de open lucht, geldacties, informatie-verspreiding en vele andere vormen van activiteiten.

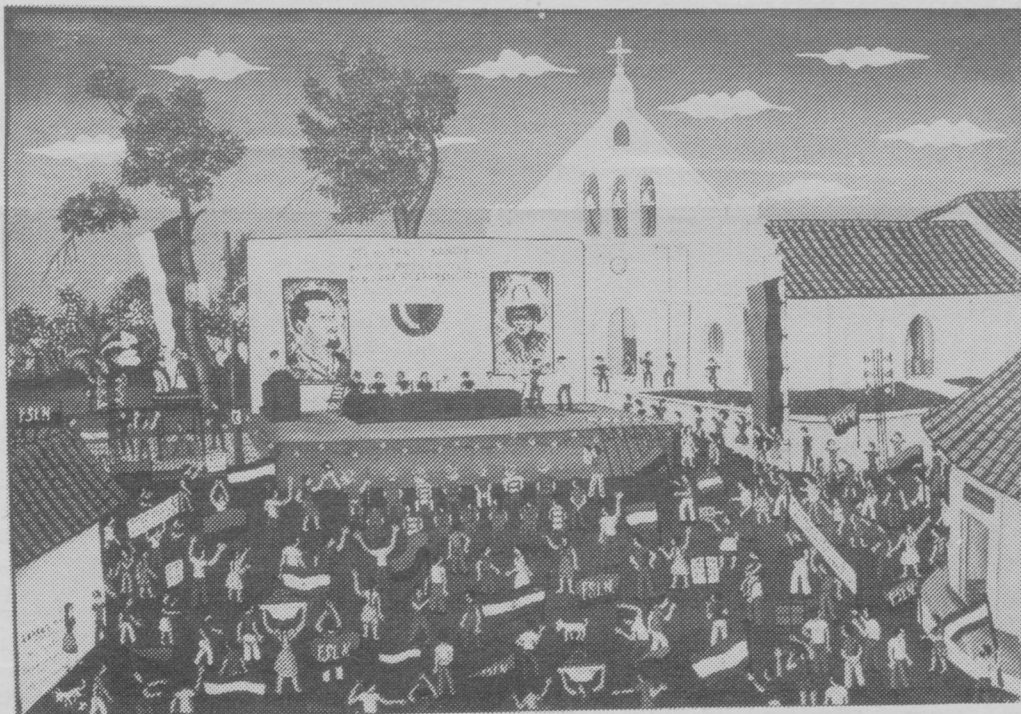
Door hun inspanningen heeft ook het gemeentebestuur van Zutphen, bijdragen uit de gemeentekas beschikbaar gesteld voor bepaalde projecten en heeft het gemeentelijke elektriciteitsbedrijf gewerkt aan een elektrificatieproject. Belangrijk was ook het werk van een bouwbrigade in Villa Sandino vorig jaar, terwijl binnenkort een nog grotere groep, acht vrouwen en zeven mannen sterk, in Villa Sandino in Nicaragua zal gaan om te helpen met de bouw van een gezondheidscentrum.

Graag heeft de CPN-afdeling Zutphen dan ook de uitnodiging aanvaard om op een middag in oktober te komen praten met een delegatie uit Nicaragua om zo uitdrukking te geven aan de waardering en bewondering voor de strijd van het volk in Nicaragua.

De delegatie, die drie weken in Zutphen en omgeving verbleef, bestond uit de burgemees-

ter van Villa Sandino, Orlando Ronsales en de voorzitter van een landbouwcoöperatie aldaar, Juan Diaz. De aanwezige CPN-leden wisten al veel van de omstandigheden in Nicaragua, dankzij de uitgebreide informatie al jarenlang in De Waarheid; toch was de bijeenkomst

nuttig en leerzaam door verduidelijking van een aantal bijzonderheden, zoals bijv. hoe het mogelijk was dat de contra's tot midden van het land, in dit geval dus tot Villa Sandino, konden doordringen. De reden was, dat een groot deel van het land wildernis is, waarin de contra's

zich gemakkelijk konden bewegen en verschuilen.

De achterstand in welvaart vergeleken met Zutphen of Nederland werd geschat op 150 jaar, waarbij onze opvatting is, dat die achterstand in aanzienlijk minder tijd kan worden ingelopen als de omstandigheden normaal zouden worden. Wij wezen ook op een artikel in De Waarheid waarin Nicaraguaanse marxistische partijen bekritiseerd werden.

De delegatie heeft ook met andere politieke partijen en tal van maatschappelijke instellingen gesproken. Daar konden ze o.a. het misverstand uit de weg ruimen van het „een-partij-systeem”: in de regering zitten 7 politieke partijen terwijl aan de komende verkiezingen 21 partijen meedoen.

De CPN liet zijn sympathiebetuiging niet bij woorden, maar heeft ook actief meegewerkt aan een huis-aan-huis-collecte een week lang. Het vorige jaar bracht een collecte f 1700.- op, dit jaar f 3700.-. Drie leden van de CPN brachten bussen binnen met f 480.-, f 440.- en f 212.-; totaal f 1130.- dus een flink deel van het totaal (getraind als ze waren door de jaarlijkse 1 mei-collecte).

Bij de 1 mei-viering in 1985 werd door de CPN in het 1 mei-comité (van CPN, PvdA, PPR en PSP) het voorstel gedaan Nicaragua als thema te nemen en een stedenband te propageren; het bedrag dat overbleef van de mei-viering werd geschonken voor hulp aan Nicaragua. Dit voorstel werd met instemming overgenomen. De stedenband bleef nog even uit doordat men eerst een bredere aanhang voor dit idee wilde hebben. Dit jaar werd die band bezegeld op de afscheidsbijeenkomst van de Nicaragua-delegatie. De afdeling Zutphen van de CPN zoekt naar mogelijkheden om meer te kunnen doen.

vervolg van pag. 4

ontwerp-reglement groen linkse raad

- voorziening in de leiding van de vergaderingen;
- regeling van het spreekrecht;
- vastlegging van de presentie van leden, daaronder begrepen de aanwezigheid van plaatsvervangende leden; bij deze laatste wordt aangeduid voor wie zij plaatsvervangend optreden c.q. voor welke vacatures zij waarnemen;
- wijze van verslaglegging en verspreiding daarvan.

VI. het raadsbestuur

artikel 22

- De Raad kiest, bij de aanvang van de zittingsperiode en voorts telkens wanneer dat nodig is, uit zijn midden een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en eventuele overige leden van het Raadsbestuur. De functie van penningmeester kan door de Raad worden gecombineerd met de functie van secretaris.
- Het Raadsbestuur telt een door de Raad te bepalen aantal leden, welk aantal ten minste drie en in elk geval oneven zal zijn.
- In het reglement van orde van de Raad kunnen nadere regelingen worden opgenomen met betrekking tot de samenstelling, kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het bestuur.

artikel 23

- De taken van het Raadsbestuur zijn:
 - het doen houden, voorbereiden en leiden van de vergaderingen van de Raad;
 - het zorgdragen van de verslaglegging van de vergaderingen van de Raad;
 - het zorgdragen voor verwerking en zo nodig publicatie van genomen besluiten van de Raad;
 - in het algemeen de taken die in dit reglement aan het bestuur worden opgedragen.
- In het reglement van orde van de Raad kunnen nadere regelingen worden opgenomen met betrekking tot de taken en bevoegdheden van de verschillende leden van het Raadsbestuur.

VIII. wijzigingen van dit reglement

artikel 24

Tot wijziging van dit reglement beslist de Raad, op voorstel van het Groen Links bestuur. Een rechtsgeldige beslissing op zodanig voorstel

moet, in de vorm waarin dat voorstel door de Raad, al of niet na amendering, is aangenomen, de instemming hebben c.q. alsnog verkrijgen van de deelnemende organisaties.

VIII. overgangsbepalingen

artikel 25

- De eerste zittingsperiode vangt aan op 1 januari 1990.
- Per 1 januari 1990 telt elke delegatie drie zetels, welk aantal wordt verhoogd met één voor elke 500 leden die de betreffende organisatie telt per 1 november 1989.
- Elke deelnemende organisatie zal vóór 15 november 1989 schriftelijke opgave aan de secretaris van het Voorlopig Groen Links bestuur doen van haar ledenaantal per 1 november 1989.
- Het Voorlopig Groen Links bestuur doet aan de deelnemende organisaties uiterlijk 1 december 1989 schriftelijk mededeling van het aantal zetels dat elke delegatie bij de aanvang van de eerste zittingsperiode zal tellen.

artikel 26

Omstreeks 1 januari 1991 zal de Raad de werking van dit reglement evalueren.

eerste reactie groen links op concept-regeerakkoord

Uit het concept-regeerakkoord blijkt geen durf. De sociale vernieuwing waarvan het stuk reeds op pagina één gewag maakt, krijgt geen gestalte en het beleid wordt ten opzichte van de afgelopen twee kabinetperiodes nauwelijks veranderd.

CDA en PvdA hebben elkaar gevonden in een voorlopig akkoord dat een vervolg is op het beleid van de kabinetten Lubbers I en II waarvan de scherpe kantjes wat afgevlind zijn, maar de fundamentele niet wezenlijk aangetast.

Onze grootste verbazing geldt de benadering van het milieu. Geen enkel verband wordt gelegd tussen economie en ecologie. Het openbaar vervoer krijgt geen voorrang. De tunnelbouw voor autowegen gaat gewoon door. Hoe is dat te rijmen met alle toezeggingen in de verkiezingscampagne?

Verbijsterend vinden we dat het milieuhoofdstuk (waarin verkeer is opgenomen) slechts drie

OMROEP RADIO

VOOR FREEDOM

STEUN DE (ONDERGRONDSE) VERZETSRADIO VAN ZUID-AFRIKA

GIRO 580900 T.N.V. AABN TE AMSTERDAM
O.V.V. : OMROEP VOOR RADIO FREEDOM

pagina's omvat van de ruim tachtig kantjes die de informateur vol liet typen.

Ondanks de inkomensverbetering in januari en juli van uitkeringen en inkomens is de koppeling allerm minst veilig gesteld, blijft de achterstand van de lage inkomens bestaan en gaat de belastingverlaging Oort gewoon door.

De ATV discussie is verdwenen. Van de alleenstaandentoeslag horen we niets meer. En wat is dat voor een categorie jongeren, „schuldloze werklozen”? Wat hebben de anderen misdaan, dat ze op deze wijze indirect

beschuldigd worden van hun werkloosheid? Werkloosheid die het gevolg is van een falende politiek die de winsten van de bedrijven niet weet om te zetten in werk, maar integendeel ze lager belast dan ooit.

Het hoofdstuk vrede en veiligheid is ver beneden de maat. Welke dreiging rechtvaardigt op dit moment een verhoging van de defensieuitgaven? Waarom wordt er met een grote boog heengelopen om de modernisering van de korte afstandswapens?
Den Haag, 17 oktober 1989.

positieve aktie gemeenteraadsverkiezingen maart 1990

door marian kuijs

Na de drukte van de landelijke verkiezingen is nu de tijd aangebroken van de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990. Deze maanden wordt gesproken over de vorm van deelname (Groen Links, zelfstandig of nog anders), over programma's en over de lijsten. Nu is ook het moment om al het gepraat van de afgelopen maanden over positieve aktie voor vrouwen vast te leggen in afspraken.

Onderhandelen over samenwerken? Goed, op voorwaarde dat er ook aan positieve aktie gedaan wordt. De plaatsen op de lijst niet alleen verdelen over de partijen, maar ook over mannen en vrouwen.

In een aantal afdelingen buigen speciale groepjes zich over emancipatiepunten in het programma. In sommige fracties wordt voor het eerst een raamwerk voor emancipatiebeleid opgezet.

Vrouwen op verkiesbare plaatsen

En dan het punt waar het allemaal om draait: hoe krijg je genoeg vrouwen op de verkiesbare plaatsen op de lijst?

In de groene discussiemap „Positieve aktie in je afdeling” staan al een paar aandachtspunten. Inmiddels heeft ook de praktijk van de verkiezing van het nieuwe partijbestuur en van het opstellen van de CPN-lijst voor de gemeenteraad in enkele plaatsen het nodige geleerd. Allereerst blijkt dat positieve aktie de meeste kans van slagen heeft wanneer er gedurende de tijd dat er besluiten moeten vallen een vast groepje (en dat hoeven niet alleen vrouwen te zijn) zich ervoor inzet.

In de tweede plaats is het van belang dat een afdeling bewust een aantal stappen zet:

1. De ledenvergadering besluit dat er een minimum percentage vrouwen op de verkiesbare plaatsen moet staan. Dat kan de ledenvergadering van een afdeling, van een Groen Links-overleg of van een distrikt zijn.

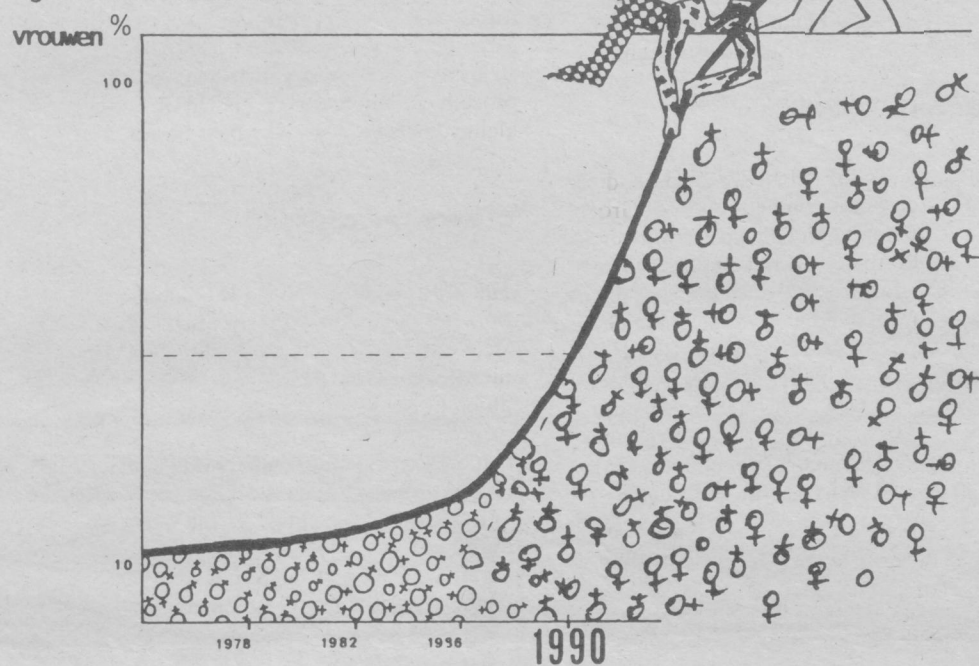
Over het minimumpercentage valt te discussiëren. In het landelijk beleidsplan Positieve Aktie van september '88 kiest het partijbestuur voor 40%, als tussenstap naar 50-50. Maar plaats-

lijk kan dat anders liggen, bijvoorbeeld als er maar één zetel te verdelen valt. Daarom gaan we er in dat landelijke plan ook van uit dat dat percentage van 40 moet gelden in elk distrikt. Hiervoor is het belangrijk dat de afdelingen in overleg bepalen hoe ze dat verdelen.

2. De ledenvergadering stelt een rijtje met kenmerken op waaraan een raadslid moet voldoen. Belangrijk is dat dat rijtje niet diskriminerend is (niet voor vrouwen, maar ook niet voor andere achtergestelde groepen).

Deze stap lijkt uit de lucht te komen vallen,

gemeenteraads leden

groningen en noord-holland zijn graadmeter raadsverkiezingen

handhaving groen links?

door iede de vries

In verband met een gemeentelijke herindeling in de provincie Groningen en in de kop van Noord-Holland worden in die gebieden eind november al gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Gezien de Europese en landelijke uitslagen van de afgelopen verkiezingen wordt in de rest van Nederland met meer dan gewone belangstelling naar die uitslagen uitgekeken.

Voor Groen Links zijn die gemeenteraadsverkiezingen van extra belang. Het zijn twee gebieden waar de CPN van oudsher sterke posities inneemt. De landelijke ontwikkelingen hebben daar ook zaken in een stroomversnelling gebracht. In beide gebieden werd door de Groen Links-partijen veelal gescheiden opgetrokken. In enkele gevallen was er sprake van een combinatie met de PSP of de PPR, maar veel ervaring met combinatielijsten was er niet.

Dat in tegenstelling tot andere steden in Nederland, waar soms al acht jaar of langer combinatielijsten bestaan. Gezien de uitslag van de Europese verkiezingen, de vorming van landelijk Groen Links, en de uitslagen van de Tweede-Kamerverkiezingen hebben de districts- en afdelingsleidingen van de CPN (en van de andere partijen) de afgelopen maanden in ijlt tempo Groen Links-combinaties „uit de grond gestampt”. Vooral gezien de aanvankelijk voorzichtige benadering in die twee CPN-bolwerken van de Groen Links-ontwikkelingen

een voorbeeld van krachtige overtuiging.

delfzijl

Helaas moet worden geconstateerd dat niet in alle afdelingen de vorming van Groen Links soepel is verlopen. In Delfzijl kwam het tot een openlijke breuk, waarbij het landelijke (voorlopige) Groen Links-bestuur voor arbitrage werd ingeschakeld. Op grond van de bezetting in twee gemeenten van een CPN-raadszetel (en geen enkele voor PPR of PSP) had de CPN in Delfzijl het lijsttrekkerschap opgeëist voor het zittende (CPN-)raadslid Wemke Ketting-Jager. Geen onlogische opstelling. Maar de PPR- en PSP-afdelingen gingen

dwars liggen. Bij die twee partijen in Groningen is blijkbaar „oud zeer” blijven zitten. In elk geval wilden PSP en PPR geen CPN-ster als lijsttrekker.

Toen de CPN-Delfzijl voet bij stuk hield (ter verdediging van al jarenlang verworven posities (de CPN is in die streek veel groter dan de anderen) werd door PSP, EVP, PPR en CPN de arbitrage ingeroepen van het landelijke (voorlopig) Groen Links-bestuur. In dat GLB zitten „kopstukken” uit de landelijke partijbesturen. Dat GLB kwam met de aanbeveling, dat een PPR-kandidaat lijsttrekker moest wor-

Uit de rode vaan

maar is belangrijk om de volgende reden. Een valkuil bij de afweging van kandidaten is vaak de kreet: „Maar we willen de beste hebben!”

De beste blijkt namelijk in 90% van de gevallen een man te zijn. Het beeld dat veel mensen van „de beste” hebben is niet sekse-neutraal; het is over het algemeen een man. Dat weert goede vrouwen uit de raad.

Het opstellen van een „profiel” van een goed raadslid kan voorkomen dat de discussie over kwaliteit op een vervelende manier over personen gevoerd gaat worden, wat ook weer meestal ten koste van vrouwen gebeurt.

3. Zorg dat ook de kandidaten- of de lijstcommissie voor de helft uit vrouwen bestaat.

4. Zorg dat vrouwelijke kandidaten ook daadkandidaat gesteld worden. Denk daarbij ook aan leden die je nooit ziet, of aan goede vrouwen in de gemeente die geen lid zijn.

5. Zorg dat vrouwelijke kandidaten ook daadwerkelijk op verkiesbare plaatsen gestemd worden tijdens de ledenvergadering. Een stap die gemakkelijk vergeten wordt, maar die vreselijk belangrijk is. Al je inspanningen van maanden kunnen op één zo'n avond teniet gedaan worden als vrouwen gewoon niet op de hoge plaatsen gestemd worden.

niet in één keer gefeminiseerd

In een aantal plaatsen zal het niet in één keer lukken om goede vrouwelijke kandidaten te vinden, die ook nog bewilligen. Die afdelingen zijn in de gelukkige omstandigheid dat ze nu ruim vier jaar hebben om de verkiezingen van 1994 voor te bereiden. In vier jaar kunnen twijfelende vrouwen zich grondig voorbereiden op een raadslidmaatschap, en kunnen mannen die zeer aan hun zetel gehecht zijn zich voorbereiden op een afscheid. Positieve aktie heeft als doel dat op termijn vrouwen evenredig vertegenwoordigd zijn. En daar kunnen we nu al een goede basis voor leggen. Daarvoor is het belangrijk van zoveel mogelijk mensen steun te verwerven en met de afdeling ook na de verkiezingen van maart 1990 te werken aan werving en ondersteuning van goede vrouwelijke kandidaten.

den, en dat de CPN-kandidaat de eerste zetel na twee jaar zou moeten overnemen. Daar ging de Delfzijlse CPN niet mee akkoord, en ook de CPN-delegatie in het GLB stemde er tegen. De CPN-afvaardiging (Marius Ernsting en Boe Thio) hebben in het GLB gewezen op eventuele consequenties voor de samenwerking in de raadsverkiezingen van maart 1990. Want de bereidheid van afdelingen van alle partijen zal afnemen als blijkt dat de vorming van plaatselijk Groen Links neerkomt op het opgeven van al jarenlang bestaande posities. Met andere woorden; ook de bestaande situatie moet tot z'n recht komen.

geen argument

Het partijbestuur van de CPN heeft op 14 oktober een verklaring aangenomen, waarin de uitspraak van het landelijke Groen Links-bestuur „wordt betreurd”. Ook wordt erop gewezen dat geen enkel inhoudelijk argument wordt geleverd voor het terzijde schuiven van het zittende CPN-raadslid. Bovendien zou de vervanging door een mannelijk raadslid in strijd zijn met de intenties van alle partijen ten aanzien van positieve diskriminatie van vrouwen. De verklaring van het CPN-partijbestuur besluit met de opvatting dat „arbitrage van bovenaf zou neerkomen op interventie in plaatselijke verhoudingen”.

Desalniettemin zullen afdelingen elders in het land met spanning uitzien naar de stembusuitslagen in Groningen en de Kop van Noord-Holland. Als die uitslagen inderdaad zullen wijzen op het „vasthouden” van de Regenboog- en Groen-Links kiezers, dan is dat een gunstige graadmeter voor herstel van veel gemeentelijke posities.

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktenbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

verkiezingsterugblik

In veel CPN-afdelingsbladen wordt deze maand teruggeblikt naar de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen voor Groen Links. In de meeste bladen wordt verwezen naar de hooggespannen verwachtingen afgezet tegen de behaalde zes zetels. Alle lokale CPN-bladen zijn daarover tevreden. Natuurlijk trekt vrijwel iedereen een vergelijking naar de komende gemeenteraadsverkiezingen. De algehele conclusie is, dat de grote verliezen die 4 jaar geleden bij de raadsverkiezingen werden geleden, vrijwel geheel of helemaal ongedaan kunnen worden gemaakt.

nieuw statenlid in brabant

Het feit dat Groen Links in de Tweede Kamer zes zetels heeft behaald, heeft voor de Provinciale Statenfractie in Noord-Brabant tot gevolg dat Wilbert Willems zijn functie als statenlid moet neerleggen. Hij gaat naar Den Haag. In het provinciehuis in Den Bosch zal hij worden opgevolgd door Harry van Heijster. Volgens het Links Brabant Bulletin zal hij op 10 november worden geïnstalleerd.

plaatselijk statuut

De voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen zijn in volle gang. In het ene CPN-distriktsblad merk je daar meer van dan in het andere blad. Zo heeft „De Vuurtoren” van de PPCE-afdeling in Wageningen een compleet statuut afgedrukt van een nieuw op te richten plaatselijke Groen Links-organisatie. In andere steden en dorpen worden de eerste voorzichtige stappen op weg naar Groen Links-menwerking gezet.

roodvinger

Het feit dat in de zomermaanden veelal geen lokale CPN-ledenbladen verschijnen leidt er soms toe, dat de na-zomerse nummers „oud materiaal” bevatten. Zo wordt in het oktobernummer van de Roodvinger (CPN-Zwolle) een vervolg-verslag geplaatst van een reis die naar de Sowjet-Unie werd gemaakt. Die reis werd in juni gemaakt, en het eerste deel van het

reisverslag werd voor de zomermaanden gepubliceerd.

internationale vrouwendag

Beter laat dan nooit, moet de redactie van „Delfstof” hebben gedacht. In het blad van de combinatiefractie van Delft staat in september een verslag afgedrukt van een bezoek, dat een Delftse vrouwen-delegatie heeft gebracht aan de zustergemeente Freiburg op Internationale Vrouwendag (8 maart). Het is een lezenswaardig verslag van raadslid Rieme Wouters, en voor de achterban voldoende informatief om in het septembernummer alsnog te plaatsen.

milieuzwartboek

De Hilversumse PSP-CPN-PPR-fractie, die zich inmiddels heeft „omgedoopt” tot Groen Links Hilversum, heeft een milieuzwartboek samengesteld. In het politieke Hilversumse maandblad „Infrarood” wordt gemeld, dat de vele vormen van milieuvervuiling in het Gooise ernstiger zijn dan aanvankelijk werd gedacht. Ook zullen de opruimkosten hoger uitvallen dan berekeningen van het gemeentebestuur suggereren. De fractie wil op grond van de inventarisatie een eigen lokaal milieubeleidsplan maken, dat al bij de begrotingsbehandeling voor 1990 een rol moet gaan spelen. De eenmans-fractie van GLHilversum (Sjors Wolf) is door veel politieke tegenstanders geroemd voor de inzet van de fractie op milieu-terrein.

links rotterdam

In „De Dijk”, het blad van het CPN-distrikt Rotterdam, staat een uitvoerig jaarverslag van de fractie van Links Rotterdam over het afgelopen jaar. Ook staan er enkele discussiebijdragen in, in verband met de stadsledenvergadering die begin oktober is gehouden. In een bespiegeling over de vorming van Groen Links, de Europese- en kamerverkiezingen, en de raadsverkiezing van volgend jaar wordt geconcludeerd, dat er wel sprake is van een groene lente, maar wordt de vraag gesteld of dat zal leiden tot een rode herfst.

solidariteit

De terugkeer van een tiental progressieve Turken naar Turkije medio september heeft ook in enkele CPN-distrikten tot activiteiten geleid. Dat betreft dan vooral steden waar de „terugkeerlingen” in Nederland hebben gewoond. In Compost, het Utrechtse CPN-blad, wordt een oproep gedaan mee te werken in het solidariteitscomité. Inlichtingen 030-367794.

openbaar onderwijs

De positie van het openbaar onderwijs in Brabant is sterk ondervertegenwoordigd bij het bijzonder onderwijs. Daarom heeft de statenfractie van Links Brabant op 1 november een forumdiskussie daarover belegd. Van de ruim 1000 basisscholen in de provincie is tachtig procent een bijzondere basisschool. In veel kleine dorpen is geen openbare basisschool.

divers maandblad

Het Zwolse CPN-blad De Roodvinger is er opnieuw in geslaagd een zeer divers samengesteld maandblad samen te stellen. Daarin wordt niet alleen gesproken over activiteiten van het afdelingsbestuur of de gemeenteraadsfractie, maar ook over de provinciefractie, bevat het een boekbespreking, en het nodige internationale activiteiten-nieuws. In Zwolle is er een actieve Chili-beweging. In Chili worden in december „half-democratische” parlementsverkiezingen gehouden. De Roodvinger wijdt daar een uitgebreide beschouwing aan.

scholing in breda

Onder het motto „Tot de strijd ons geschaard” organiseert de CPN Afdeling Breda een scholing voor leden en sympathisanten. Deze scholing wil een verdergaande kennismaking zijn met de geschiedenis en denkbeelden van de arbeid(st)ers-beweging, en met die van de CPN in het bijzonder. Aan de orde komt onder meer: geschiedenis van de arbeid(st)ersbeweging; inleiding in het marxisme; fascisme en racisme; de invloed van het feminisme op de marxistische theorie; het partijprogramma van de CPN.

bond FNV moet het ontgelden, zij hebben de euvele moed gehad om 6% loonruimte, waarvan 4% aan loonsverbetering, op te eisen. Maar wie is er eigenlijk verantwoordelijk voor het om zeep helpen van hele industrietakken? Wie zou de werkloosheid op een aanvaardbaar peil brengen? Wie heeft toegestaan dat uitkeringsgerechtigden, ambtenaren en jongeren tot het grootste object van uitbuiting werden gemaakt? De vakbondseisen zijn dan ook zeer gerechtvaardigd en zelfs in vergelijking met de winsten van ondernemers, maar ook tot de eisen van bonden in ons omringende landen, nog gematigd.

Elke drie weken komt men bij elkaar om de gelezen stof te bespreken en om eventuele onduidelijkheden weg te nemen. De duur van de scholing bedraagt ongeveer zes maanden. Een eerste informatieve bijeenkomst vindt plaats op maandag 20 november. Belangstellenden kunnen zich vóór 10 november opgeven, via telefoonnummer 076-212296 (tussen 18.00 en 20.00 uur).

scholing in friesland

Het CPN-distrikt Friesland houdt op zaterdag 25 november en in december scholingsbijeenkomsten. In het distriktsblad „Het Kompas” wordt dat alvast aangekondigd. De scholingsbijeenkomsten gaan over de sociaal-economische politiek (met Coen Teulings), en over het wezen van het communisme (met Nico Schouten).

oost-europa in utrecht

De Oost-Europa kring in Utrecht belegt dit najaar twee bijeenkomsten. Daarvan wordt mededeling gedaan in Compost, het blad van het CPN-distrikt Utrecht. Een eerste bijeenkomst, over de kerkelijke ontwikkelingen in de DDR, is inmiddels achter de rug. De veranderingen in Hongarije, en het reizen naar de USSR, staan voor november en december gepland. Verder wordt gewerkt aan een grote Oost-Europa-manifestatie, die eind volgend jaar moet worden gehouden.

solidariteit en namibië

In het ledenbericht van de CPN-afdeling Delft wordt uitgebreid stilgestaan bij de komende verkiezingen in Namibië. Een van de plaatselijke activiteiten was een kollekte voor de SWAPO. In het blad wordt stilgestaan bij de „opbouw”, die voor Namibië de komende jaren van belang zal zijn.

nieuw raadslid in delft

In de gemeenteraadsfractie van Delft is een wijziging gekomen. Marjon van Holst moest wegens drukke werkzaamheden haar functie neerleggen. Ze zal worden opgevolgd door Martin Gorissen.

herstel voor wie?

door jan berghuis

De winsten van met name grote multi-nationals rijzen de pan uit. Alle records lijken gebroken te worden bij de presentatie van de half-jaar cijfers. Ook de verwachtingen voor de komende anderhalf jaar zijn wat de winsten betreft zeer gunstig. Er kan dus niet worden ontkent dat het winstherstel heeft plaatsgevonden. Wat dat betreft heeft 8 jaar matigen dus succes gehad. Maar hoe zit het nu met de inkomens van werkenden en uitkeringsgerechtigden, de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt, de kansen voor jongeren en het terugdringen van de werkloosheid. Werkenden hebben de afgelopen jaren gematigd en hebben gezien dat ATV vaak misbruikt werd door werkgevers.

Uitkeringsgerechtigden werden met de ene na de andere inkomensachteruitgang gekonfronteerd, zo erg zelfs dat velen van hen weer met „armoede” te maken kregen. Voor vrouwen werden postbus 51-spotjes gemaakt, maar zij kunnen het haast overal vergeten als zij hun 50% van de arbeidsmarkt opeisen. En jongeren zijn zo ongeveer tot nationale melkkoe verklaard. De winsten zijn dus hersteld, maar honderdduizenden hebben daar een stevige aderlating voor moeten doen.

de cao-strijd

Het is dan ook ongeloofelijk hypocriet om de reacties te horen op de eisen van de vakbewe-

ging voor de CAO's 1990. Van PvdA tot VNO wordt de noodklok geluid. De vakbeweging zou veel te veel vragen, een loongolf veroorzaken en erger, de koppeling tussen de inkomens van ambtenaren/uitkeringsgerechtigden en die van arbeiders(sters) uit het particuliere bedrijfsleven onmogelijk maken. Vooral de Industrie-

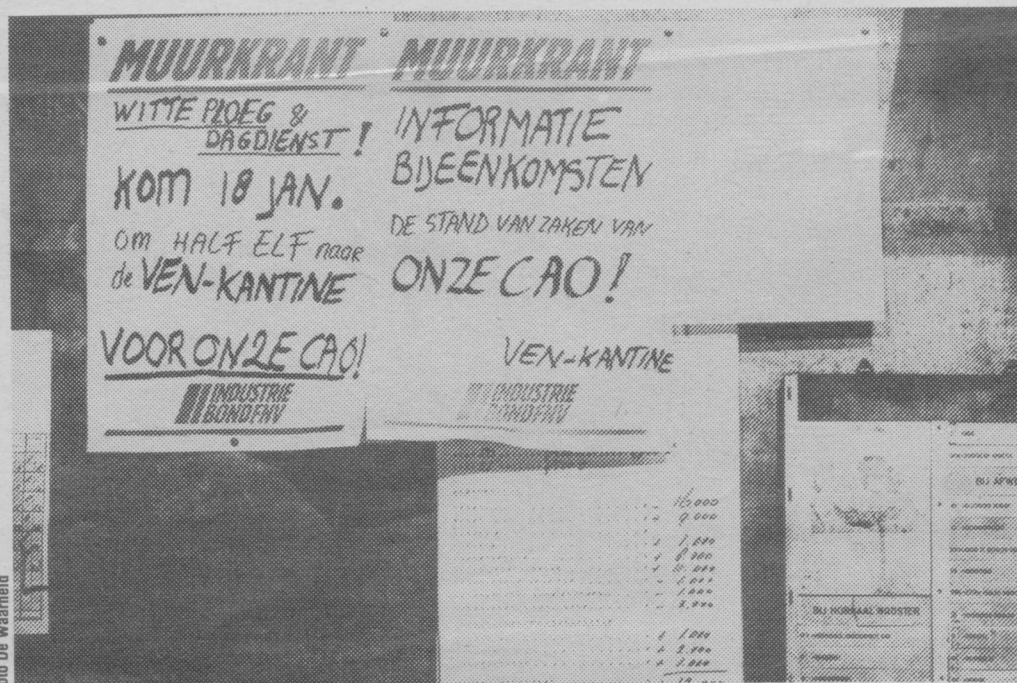

foto De Waarheid

Het arbeidsvoorwaardenpakket van de bonden is overigens best te bekritisieren, met name het loslaten van de ATV-eisen of het dit jaar niet opnemen daarvan, is bedenkelijk. Het is te hopen dat de leden deze misser van de vakbondsleiding herstellen. Want de strijd voor ATV bij Hoogovens heeft geleerd dat het wel degelijk mogelijk is op dit zo belangrijke punt vakbondsmacht te ontwikkelen.

centraal akkoord

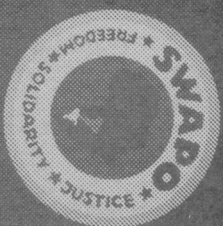
In de kabinetsformatie speelt het tot stand komen van een Centraal Akkoord een steeds grotere rol. Dat betekent dat de vakbeweging steeds verder onder druk gezet gaat worden. Een deel van de vakbeweging, en zeker niet in de laatste plaats Stekelenburg, lijken daar bevattelijk voor. Wat houdt dat Centraal Akkoord nu in? Dit jaar plusminus 2% loonsverbetering en de rest van de regeerperiode minder dan die 2%. Herstel van de koppeling mits de lonen (dus ook de uitkeringen) niet te veel stijgen, met andere woorden; op een moment dat de winsten ongekende hoogtes bereiken willen ondernemers en een PvdA/CDA regering de vakbeweging vastleggen op loonmatiging. Voor communisten is dit onaanvaardbaar en we zullen dit op alle niveaus kenbaar moeten maken. Verbetering van het inkomen, herstel van de koppeling, inhalen van de achterstand en verdere, liefst drastische ATV zullen gerealiseerd moeten worden. De kosten van deze eisen zullen bij lange na niet de winsten opsoeperen die op dit moment gemaakt worden! Dus er blijft genoeg ruimte over „voor ander/nieuw beleid”.

APARTHEID

GIRO 26655

**Bevrijdingsfonds
Komitee Zuidelijk Afrika**

Oudezijds Achterburgwal 173
1012 DJ Amsterdam

Na 74 jaar Zuidafrikaanse
bezetting worden er dit jaar in
Namibië eindelijk vrije
verkiezingen gehouden.
Het Bevrijdingsfonds
Komitee Zuidelijk
Afrika steunt de
bevrijdings-
beweging SWAPO
en diverse vak-
bonds en media-
projekten in
Namibië.

inhoud

- pag 2 - Ria Beckers en Ina Brouwer tijdens het eerste grote kamerdebat met de nieuwe regering.
- pag 3 - uitkeringsgerechtigden in actie.
 - tussentijds verslag stuurgroep De Waarheid.
- pag 4 - kerstgroeten.
- pag 5 - CPN-jongeren in het portret.
 - Malibongwe in Amsterdam.
- pag 6 - CPN-vrouwen.
- pag 7 - nieuws uit de afdelingen.
 - presidentsverkiezingen in Chili.

december 1989, nummer 7

bestuur publiceert
plan van aanpak
groen links
op de rails

door wil evers

In de afgelopen maanden waren de berichten over de stagnatie van het samenwerkingsproces in Groen Links niet van de lucht. Wie de kranten las, kreeg een beeld voorgeschoteld dat er nogal negatief uitzag. Afgezien van de samenwerking in de fractie kwam er verder weinig op gang, zo leek het.

Dat beeld blijkt niet te kloppen. Op tal van terreinen worden er samenwerkingsinitiatieven genomen. Dat kwam naar voren op een persconferentie die het Groen Links Bestuur op pakjesavond organiseerde. Het Groen Links Bestuur presenteerde hier het zogenaamde „plan van aanpak”. Centraal in dit plan staan twee lijnen. Aan de ene kant kiest het bestuur voor de democratisering van Groen Links, gekoppeld aan het organiseren van discussie over uitgangspunten en doelstellingen. In dit verband wordt gesteld dat met het verkiezingsprogramma het laatste woord nog niet gesproken is. Aan de andere kant werkt het bestuur aan een grotere onderlinge afstemming van de verschillende partijorganisaties. Die afstemming is nodig om tot een grotere doelmatigheid te komen.

samenwerking partij-organisaties

Op een belangrijk aantal onderdelen is de samenwerking tussen de verschillende partijorganisaties op dit moment al op gang aan het komen. Zo zullen de wetenschappelijke bureau's en de scholings- en vormingsinstituten per 1 april 1990 samengaan. Het nieuwe bureau krijgt een „denktank-functie” en gaat een theoretisch tijdschrift uitgeven als voortzetting van het al eerder opgerichte 'De Helling'. Ook na de gemeenteraadsverkiezingen zal de gezamenlijke ondersteuning van gemeenteraadsleden en afdelingskader verder versterkt worden, onder andere met behulp van het ook al bestaande tijdschrift „De Rode Draad”. Het emancipatiewerk in Groen Links krijgt vorm in de oprichting van het Groen Links Vrouwenbureau. Een belangrijke ontwikkeling is daarnaast de instelling van het nieuwe Groen Linkse ledenblad. Het bestuur stelt optimistisch dat het blad „een professioneel produkt” zal zijn en moet uitgroeien tot het „meest leesbare politieke ledenblad van Nederland.” In een oplage van 18.000 moet het blad „nieuws vergaren en opiniërend schrijven over alle zaken die Groen Links raken”. Verder gaat het de leden met elkaar verbinden en dienen als discussieplatform, informatiekanaal, en „uitlaatklep voor opbouwende kritiek”. Op 27 januari 1990 gaat de Groen Linkse Raad van start, waarover in de CPN-ledenkrant al veel geschreven is. De jongerenpolitiek van Groen Links zal een discussieplatform gaan vinden in de nog in te stellen Groen Links Jongeren Raad. Tenslotte heeft het bestuur besloten de Werkgroepen Integratie Partijbureaus aan het werk te zetten. De WIP moet zich gaan bezighouden met het opzetten van wat „een gezamenlijk service-apparaat” wordt genoemd.

democratisering
groen links

Wat betreft de democratisering van Groen Links gaat het bestuur er van uit dat de huidige situatie, waarin de leden door hun partij in het samenwerkingsverband zijn vertegenwoordigd, niet kan blijven voortbestaan. Aan de andere kant stelt het bestuur nadrukkelijk dat de nieuwe structuur „niet ten koste mag gaan van de pluriformiteit binnen Groen Links”, met andere woorden, dat de bestaande partijen zelf besluiten of en op welke manier ze verder willen gaan. Het Groen Links Bestuur kiest daarom voor het dubbellidmaatschap, waarin alle leden van de partnerorganisaties – tenzij ze daar bezwaar tegen hebben – automatisch lid zijn van de Vereniging Groen Links. Afgezien van de naam „dubbellidmaatschap” (de CPN spreekt van „rechtstreeks lidmaatschap”) is dit in overeenstemming met de stellingname in het discussiestuk van het dagelijks bestuur van de CPN, dat onder de titel „Wat willen wij met Groen Links?” in de vorige ledenkrant is opgenomen.

Over het tijdpad voor het dubbellidmaatschap zegt het Groen Links Bestuur, dat alle deelnemende organisaties voor 1 januari 1990 gepeild moeten hebben of dit idee door de leden wordt aanvaard. Zo ja, dan gaat het bestuur over tot het doen van voorstellen aan de partners, wat ertoe zou moeten leiden dat het dubbellidmaatschap per 1 juli 1990 wordt ingevoerd. Over de verdere invulling van die structuur, bijvoorbeeld over de vraag hoe de afvaardiging naar het gezamenlijk congres moet worden geregeld, of over de vraag hoe het Groen Links Bestuur in de toekomst gekozen zal gaan worden, wordt nog niets gezegd. Dat zal, als alles gaat zoals het Groen Links Bestuur wil, in het komende halfjaar duidelijk moeten worden.

de waarheid in beweging

De Waarheid is in beweging. Nieuws brengend waar anderen niet of onvoldoende aan toekomen. Over de kansen op verdere ontwapening, over de snelle veranderingen in Oost-Europa. Over de strijd voor een goede CAO in de bedrijven, over initiatieven tegen de armoede in ons land. Over de positie van migranten en vluchtelingen, over acties tegen de verpesting van het milieu. Over de strijd voor democratie in Turkije, of tegen het apartheidssysteem in Zuid-Afrika.

CPN

I e d e n

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

Krant

GROEN
LINKS

vervroegde raadsverkiezingen tonen aan:
flinke winst mogelijk op 21 maart

door wil evers

De uitslag van de – als gevolg van gemeentelijke herindelingen – vervroegde gemeenteraadsverkiezingen in een aantal plaatsen in Groningen en Noord-Holland laat zien, dat Groen Links het op lokaal niveau onverwacht goed doet. Vrijwel overal werd winst geboekt ten opzichte van de raadsverkiezingen van 1986.

beerta

De op het eerste gezicht meest opvallende uitslag was die in de (nieuwe) Groningse gemeente Beerta, de enige gemeente waar de CPN deze keer onder eigen vlag aan de verkiezingen deelnam. Vrijwel alle grote kranten maakten melding van de spectaculaire winst van de CPN vergeleken met de kamerverkiezingen van 6 september, toen een aantal bekende CPN'ers uit deze streek opriep VCN te stemmen. Dat verlies is bijna geheel goedge maakt, hoewel het percentage CPN-stemmers ten opzichte van de raadsverkiezingen van 1986 iets daalde (van 38,2% naar 36,6%). Ondanks de krantekoppen is er in Beert dus eerder sprake van herstel dan van echte winst.

delfzijl

Van verlies van Groen Links was verder alleen sprake in Delfzijl. De perikelen rond het lijsttrekkerschap hebben hier hun tol geest: de uit CPN'ers en onafhankelijken samengestelde

Groen Links-lijst slaagde er niet in de voormalige CPN/PSP-raadszetel vast te houden. Zowel in procenten (van 6,4% naar 3,7%) als in absolute aantallen van (van 1143 naar 485 stemmen) is het verlies ten opzichte van 1986 hier aanzienlijk. Uit deze uitslag en uit die in Beerta van 6 september blijkt opnieuw dat de kiezers interne problemen, hoe begrijpelijk misschien ook, niet waarderen.

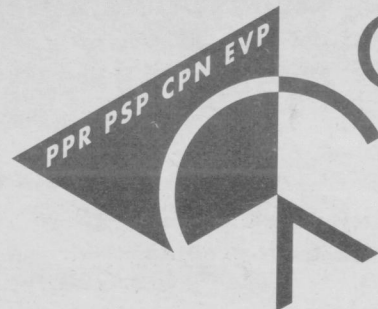
doorbraak in
kleine gemeenten

In alle overige gemeenten laat de uitslag zoals gezegd een aardige stijging zien ten opzichte van 1986. In de gemeenten Zuidhorn, Ulrum en Loppersum slaagde Groen Links er voor het eerst in een raadszetel te bemachtigen. Als deze ontwikkeling doorzet betekent dat, dat Groen Links na 21 maart op aardig wat meer plaatsen in de gemeenteraad vertegenwoordigd zal zijn dan nu het geval is. Zeker gezien de negatieve publiciteit die we in de afgelopen maanden te verhapstukken hebben gehad, mag dat een onverwacht positieve ontwikkeling worden genoemd. In al die plaatsen kan een plaatselijk goed zichtbaar Groen Links een belangrijke bijdrage zijn aan de verdere versterking van de aantrekkingskracht van de nieuwe politieke formatie. Op plaatsen waar je het traditioneel slecht doet heb je immers veel te winnen.

Kerstenvelop 1989

nieuws, interviews, discussies en verhalen. Financiële steun van de lezers en van alle anderen die De Waarheid een goed hart toedragen blijft hard nodig. Vandaar dat De Waarheid, zoals ieder jaar, rond de Kerst weer een beroep op u doet. Zodat De Waarheid in beweging kan blijven!

groen links, de regeringsverklaring en de miljoenennota

GROEN LINKS

Het eerste grote debat tussen de Tweede Kamer en de nieuwe regering Lubbers-Kok is achter de rug.

Voor Groen Links werd daaraan deelgenomen door fractievoorzitster Ria Beckers en financieel woordvoerster Ina Brouwer.

Ten behoeve van de lezers van de CPN-ledenkrant publiceren wij hier een samenvatting van hun bijdragen.

Ria Beckers begon bij de tot standkoming van het nieuwe kabinet:

"In het gevecht om de macht kwamen de vrouwen in het gedrang, vergat men het milieu, werd rond euthanasie de parlementaire meerderheid opnieuw genegeerd en in een onbe-waakt moment de politie zo geregeld dat iedereen op zijn achterste benen stond. De Kamer moet zich dan ook terdege realiseren dat zij dualisme en overleg uiteindelijk af-dwingt. „Lam of Leeuw"? was de vraag van oud-voorzitter Vondeling.

De Kamer hoefde niet opzij te gaan in de euthanasiekwestie. Al veel te lang gebruikt het CDA de coalitievorming om haar wil door te zetten. Blijft zorgvuldige wetgeving uit, omdat de meerderheid de voortgang van de democra-tische besluitvorming niet durft te waarborgen. Voor de verkiezingen wilde niemand het CDA bruskeren en was de Partij van de Arbeid vast van plan haar opvatting in de formatie staande te houden. De PvdA ging om. D'66 hield vol, maar was niet langer gewenst en elk initiatief lijkt nu via het regeer-akkoord geblokkeerd. Tenzij de Kamer zelf daar iets aan doet".

Ria Beckers constateerde tal van tegenstrijdig-heden in het nieuwe kabinet.

"Minister Pronk die alert zijn visie geeft op de kwaliteit van de ontwikkelingssamenwerking. Een minister Braks die op de binnenplaats van het departement een nieuwe naam onthult. Perspectief naast een nu al gemiste kans.

"Hedy d'Ancona en Elske ter Veld als sterk aanspreekpunt voor vrouwen en emancipatie: Ien Dales, verantwoordelijk voor de Wet Gelij-ke Behandeling. Maar een beschamende koe-handel met vrouwelijke kandidaat-bewindslieden. Wim Kok op Financiën. Hoog ingezet, maar hoe maak je dat waar? Een regeerakkoord dat te weinig mogelijkheden biedt, maar na 1990 nog nadere afweging toelaat.

Mensen waar we toch iets van verwachten".

In reactie op de milieuparagraaf in het regeer-akkoord, die als volstrekt onvoldoende werd beoordeeld, legde de fractie van Groen Links het verband tussen economie en ecologie.

"Groen-Links, de naam zegt het, ziet economie en ecologie in een verband. Milieu als derde produktiefactor naast arbeid en kapitaal. Milieukosten tellen van meet af aan in alle afwegingen mee. Dat zal wennen zijn. Zo heeft Berenschot pas een volledige kosten-batenanalyse gemaakt van de landbouw. iets wat de minister weigerde. De milieu-vriendelijke landbouw blijkt goedkoper!

foto De Waarheid

Een nationale milieu verkenning is van groot belang. Maar ze zou elk jaar moeten plaatsvin-den. Wij bepleiten daarom een Milieu Planbu-reau naast het Centraal Plan Bureau. Wij vragen om Ecologische Economische Verken-ningen en groene groei cijfers.

Groen Links in de Kamer wil zeggen: een radicaal milieubeleid hoort bij een rechtvaardig sociaal-economisch beleid. Want wat bete-kent een eerlijker verdeling van inkomen en werk als ze moet komen uit economische groei die de natuur vernielt en onze gezondheid bedreigt? En hoe kunnen we mensen vragen hun koopgedrag te veranderen en iets te doen voor het milieu, als ze dat domweg niet kunnen omdat ze nu al niet rondkomen en actief zijn ook geld kost? De jaren negentig zullen veel van de politiek vragen. Ook internationaal, waar de weerstanden groter zijn. Waar gigantische ver-anderingen plaatsvinden en tal van zekerheden omver vallen. Het begrip sociale vernieuwing is daarvoor veel te schamel. Een etiket, nog zonder inhoud, geplakt op oude ideeën van arbeidspools en jeugdwerkgarantieplan, met een vage lijn naar decentralisatie. Ja, als je er een vliegtuig van vouwt heeft het vleugels, maar blijft een stuk papier. Groen Links kiest

voor dat andere, haast vergeten begrip. Voor *vernieuwing van de solidariteit*".

Ria Beckers kritiseerde in scherpe bewoordin-gen, de regering Lubbers-Kok daar waar maat-regelen achterwege blijven om de opgelopen achterstand van 15% in te lopen."

Waarom horen we niets over *armoede*? Omdat

er geen armoede meer is? We weten wel beter, gelukkig keert de koppeling na zeven jaar terug, behoudens zeer uitzonderlijke omstan-digheden. (Voor de verkiezingen heet dat een oliecrisis, daarna een loonsverhoging van meer dan 2 en een half procent!). Specialistengeeltje en medicijnenknaak gaan op in een premiever-hoging. Maar dat alles heeft niets van doen met de achterstand van zo'n 15% waar de minima mee zitten. En zij zijn de belofte van lijsttrek-ker Kok niet vergeten. Hoe is het mogelijk dat eventuele extra-ruimte nu al wordt bestemd voor lastenverlichting? De PvdA wilde Oort toch juist gedeeltelijk terugdraaien? En hoe is het mogelijk dat het verschil tussen minimum en modaal de komende jaren groter wordt inplaats van kleiner? Wij konden echt onze ogen niet geloven.

Ik vraag de minister-president met nadruk: Neemt hij die achterstand nog serieus? Bij mensen met de laagste inkomens, bij ambtena-ren en trendvolgers, bij verplegenden en ver-zorgenden? Of kunnen we dat gewoon verge-ten?"

Uiteraard ging de fractievoorzitster van Groen Links uitgebreid in op de recente ontwikkelin-gen in Oost-Europa."

Politiek is soms absurd. Alles wat hier deze week in deze zaal gebeurt, valt in het niet bij de vreedzame, massale bijeenkomsten in Praag en eerder deze maand in Oost-Berlijn, Leipzig en Dresden. De bevolking in Oost-Europa breekt met haar na-oorlogse geschiedenis. Burgers lopen het systeem onder de voet dat hen decennia lang gevangen heeft gehouden. Zij lopen daarmee ook dwars door die militaire grens heen, ooit in Jalta getrokken, die hen opofferden aan het machtsevenwicht tussen twee grootmachten. En West-Europa dat jarenlang terecht gehamerd heeft op mensenre-hten en democratisering graft zich in. "Snel de EG versterken", roept Mitterand. "De NAVO is meer nodig dan ooit", klinkt het hier, "houd de defensie uitgaven op peil". Wat er ook gebeurt, vijand blijft vijand.

De regeringsverklaring komt. Met een dodelij-ke samenvatting van apolitieke onmacht".

"Ook een versnelde West-Europese militaire en economische samenwerking ligt niet in de rede. Eerder een pas op de plaats. Een nieuwe Helsinki-conferentie zou zich moeten buigen over de vraag: Hoe ziet de toekomst van Europa eruit? Nederland kan daar voorstellen te komen tot een permanent Orgaan voor Europese Veiligheid, waarin alle Europese landen zitting hebben. Dit in het perspectief van snelle ontwapening, van opheffing van de militaire machtsblokken en gemeenschappelij-

vervolg op pagina 6

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

maak eens kennis met DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn" uit de mode zijn. Bewijzen dat „links" wel degelijk andere en betere oplossin-gen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen.

Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekend-abonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- ☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdag-abonnement voor f 8,90 per maand.
- ☐ Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct één volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

petitie uitkeringsgerechtigden opgepakt

delfts samenwerkingsverband timmert aan de weg

door edward koen

„Het is hoog tijd dat er werk van wordt gemaakt om de inkomensachterstand, die uitkeringsgerechtigden in de afgelopen jaren hebben opgelopen, in te halen. In vergelijking met de loonontwikkeling zijn zij er zo’n 15% op achteruit gegaan. Armoedeververschijnselen, zoals een verslechterde gezondheid, toename van het maatschappelijk isolement, zijn „normaal” geworden in Nederland.”

Dit zijn de eerste regels van de oproep van het Delfts Samenwerkingsverband Sociale Zekerheid, waarmee zij in november naar buiten trad. In de oproep wordt voor een aantal concrete punten opgekomen. Extra verhogingen van de uitkeringen en het minimumloon, het weer optrekken van WW- en WAO-uitkeringen van de 70% van nu naar de oorspronkelijke 80%, een volledig herstel van de koppeling, en ook een bescherming van de positie van jongeren die geen scholingsplicht en inkomenssancties mogen hebben zonder dat er garantie is van een normaal betaalde baan. Door middel van een petitie wil het Delfts Samenwerkingsverband kracht bijzetten aan bovenstaande eisen. Deze was overigens vlak voor de zomer al gestart door de Bouw- en Houtbond FNV afd. Hilversum. Met haar oproep wil het samenwerkingsverband een stoot geven aan de beweging die zich stilaan ontplooit voor het inhalen van de inkomensachterstand van uitkeringsgerechtigden en mensen met een miniuminkomen. Een beweging, waarvoor de kiemen zijn gelegd door de bijstandsvrouwen met hun eis van vierhonderd gulden erbij, die later is opgepakt door de DISK en de Raad van Kerken met haar actie voor „de arme kant van Nederland” en waarvan het laatste jaar de CPN en Groen Links vertolkers zijn geweest met eisen van 15% erbij en dus het ongedaan maken van de inkomensachterstand.

een kwestie van solidariteit

Het Delftse Samenwerkingsverband Sociale Zekerheid, wie zijn dat? En wat willen zij?

In het samenwerkingsverband zijn vertegenwoordigd het Comité Vrouwen in de bijstand, het Comité Langdurig Werklozen, de WAO-AAW-vereniging, het CNV, het FNV, het Humanistisch Verbond en de Delftse kerken verenigd in de Kontaktraad van Kerken.

De CPN Ledenkrant sprak met twee leden van hen: Co v/d Stap, voorzitter van het Comité Vrouwen in de bijstand en John Stals, secretaris van de FNV in Delft. Beiden actieve mensen, die niet altijd onder stoelen of banken steken

dat ze bij de CPN horen. Co legt uit waarom bijstandsvrouwen het initiatief zo belangrijk vinden. „Als uitkeringsgerechtigden staan wij er voor de volle honderd procent achter. Het is voor ons van belang als je steun van de bevolking kunt krijgen, dus ook van niet-uitkeringsgerechtigden. Dat is een zaak van solidariteit, daar moet je blij mee zijn.

Zoals van de FNV, d.w.z. de werkenden. En ook de Delftse kerken”. „Een grote groep vrouwen zijn tussen de wal en het schip geraakt, vooral ook 45- tot 60-jarigen, dit is een vergeten groep.”

John gaat in op het belang van de vakbeweging bij dit initiatief. „Het is broodnodig, want met zeven jaar Lubbers is keihard ingehakt op verworvenheden van de arbeidersbeweging.

Het is moeilijk geweest om macht te vormen. Dit geeft frustratie. Het besef om als vakbeweging met anderen samen te werken, om aan die macht te kunnen werken, dat is onze kracht. Vanuit verschillende filosofieën werk je, maar je komt allemaal op diezelfde solidariteit uit. In onze groep komt het goed tot uitdrukking: een heleboel mensen kunnen uit eigen ervaring goed vertellen hoe het is om op het sociaal minimum te moeten leven.” Co haakt erop in. „Het zou niet zonder ons kunnen”. Het wordt ook van belang genoemd dat er een andere regering is. Veel mensen hebben hun hoop gesteld op veranderingen. Met name dat er iets gedaan kan worden aan de minima die op te laag nivo zitten. Zij profiteren onvoldoende van het herstel van de economie. De petitie is de manier om dit aan de orde te stellen. Van belang is ook een echte koppeling in plaats van een koppeling die achterwege kan blijven als het de regering niet uitkomt. Zonder dat zouden de minima nog verder achterop raken. Co en John staan apart stil bij de rol van de kerken. „Er is binnen die kerken een soort bewustwordingsproces. Er is bijv. een oecumenische werkgroep Delft Z.W. Deze zijn bezig met sociale zekerheid.

Over het perspectief van de actie hebben zij nog iets toe te voegen. Co: „Bij een grote groep vrouwen die de boel hebben helpen opbouwen, wordt niet gezien dat zij voor het economisch bestel nodig waren. Zij komen door deze actie aan hun recht. Dit geldt ook voor werkloze mannen.” En John: „De solidariteit met de uitkeringsgerechtigden is hiermee gediend. Het idee van FNV en CNV van een koppeling met terugwerkende kracht is heel goed. Aan de vakbeweging moet worden voorgesteld dat het bij die 200 miljoen niet kan blijven.”

Inmiddels heeft het Delfts Samenwerkingsverband haar oproep en petitie naar soortgelijke verbanden van uitkeringsgerechtigden, vakbeweging en kerken in andere plaatsen gestuurd met de vraag om het initiatief ook daar op te pakken. Ook de landelijke organisaties van vakbonden, uitkeringsgerechtigden, kerken enz. worden benaderd voor het initiatief. Ze zijn in Delft op hartverwarmende wijze bezig. Een initiatief dat zeker alle steun verdient!

onderzoek naar verbreding draagvlak de waarheid

eerste verslag stuurgroep gereed

door iede de vries

De stuurgroep die dit najaar door het partijbestuur werd ingesteld om advies uit te brengen over de toekomst van het dagblad De Waarheid heeft een eerste tussentijds verslag uitgebracht.

Dat is inmiddels ter kennis gebracht van de leden van het partijbestuur. Met personen en organisaties van Groen Links worden nu gesprekken gevoerd over mogelijkheden voor de toekomst van De Waarheid. Begin volgend jaar verwacht de stuurgroep een definitief advies te kunnen uitbrengen. De adviesgroep had tot taak te onderzoeken, of verbreding van het draagvlak van De Waarheid mogelijk is. Twee jaar geleden besloot het CPN-partijbestuur de uitgave van De Waarheid als dagblad voort te zetten. Toen werd ook de weekeind-bijlage Waarheid-plus ingevoerd. Die constructie maakte het mogelijk zowel de krant als dagblad voort te zetten, als de mogelijkheden voor een weekblad te onderzoeken.

ongunstig

De afgelopen twee jaar is gebleken dat de financiële beperkingen zwaar drukken op de uitgifte van een dagblad. De exploitatie is niet voldoende hersteld, en de ontwikkeling van het abonneebestand is ook negatief. Alleen op de weekbijlage wordt abonneewinst geboekt. Daarom moet er binnenkort iets gebeuren. De totstandkoming van Groen Links heeft ook voor De Waarheid nieuwe mogelijkheden geopend. Het enthousiasme voor Groen Links

strekt zich uit tot grote groepen mensen. De groenlinkse beweging in al haar breedte heeft een blad nodig dat zich in zijn redactionele uitgangspunten baseert op progressieve hervormingen. Zo’n blad is nodig om de gedachtenvorming en activiteiten in eigen kring te vergroten. Die nieuwe beweging schept nieuwe mogelijkheden, zowel voor de samenleving als voor De Waarheid.

Daarbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling een partijblad voor Groen Links te worden. De redacties van de ledenbladen discussiëren momenteel over een ledenblad. De stuurgroep van De Waarheid richt zich nadrukkelijk op het in stand houden van een onafhankelijk links blad. Volgens het eerste advies van de stuurgroep zijn er verschillende mogelijkheden, die alleen afwijkende gevolgen hebben voor de financiën, de uitgever en voor de exploitatie.

erbij betrekken

Een van de mogelijkheden is dat de CPN haar positie als enige uitgever van de krant ter discussie stelt, om er andere personen of (Groen Links-)organisaties bij te betrekken. Op die manier ontstaat in feite een nieuwe uitgever. Dat zal gevolgen moeten hebben voor

de (mede-)financiering van De Waarheid als links dagblad. Een andere mogelijkheid is, dat de CPN de krant blijft uitgeven, maar dat andere personen en organisaties zitting gaan nemen in een „identiteits-orgaan”, dat toezicht gaat houden op de redactionele formule van De Waarheid. In dat geval blijft de verandering vooral beperkt tot een inhoudelijk-journalistieke verruiming.

weekblad

Een derde mogelijkheid is over te schakelen op het uitgeven van een weekblad, waarbij De Waarheid als dagblad zou verdwijnen. Dat heeft dan weer andere financiële consequen-

ties. De exploitatie wordt misschien wat makkelijker, maar oude bestaande schulden en leningen moeten ook worden afgelost. Bovendien zal dat leiden tot een reorganisatie en inkrimping bij de redactie. Daarbij speelt een rol, dat tot nu toe de CPN als enige partij grote sommen geld in De Waarheid heeft gestoken.

nader overleg

De stuurgroep heeft nu zijn eerste gedachtengangen op papier gezet. Bovendien zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd met mensen binnen Groen Links. Daarbuiten is een lichte voorkeur te bespeuren voor het ontwikkelen van een Groen Links-weekblad. De stuurgroep heeft echter de andere mogelijkheden (voortzetting dagblad, andere uitgeefconstructie, andere redactieformule e.d.) ook op papier gezet.

Die eerste verkenning zal nu worden besproken in het partijbestuur, en wordt besproken met een grote groep progressieve deskundigen binnen en buiten de partij. Daar wordt afgetast, hoe er over de diverse mogelijkheden wordt gedacht. Daarna zal de stuurgroep een definitief advies opstellen.

archieffoto De Waarheid

een kerstgroet van...

De redactie van de CPN-ledenkrant vroeg een aantal bekende en minder bekende politici, een „kerstgroet” te sturen naar andere bekende personen. Op deze pagina de door ons verzamelde kerstgroeten.

Beste Erdal Talu,

„Ik vraag mijn vrijheid, mijn vrijheid als communist”. Zo verdedigde je, met de hand-boeien om, je handelen en je politiek voor de rechtbank in Istanboel.

Jouw stap vereiste persoonlijke moed. Moed, om terug te keren naar Turkije met de grote kans gearresteerd en gevangen genomen te worden. Maar met de wetenschap dat het een bijdrage vormde aan de groeiende beweging voor democratie.

Jouw stap vereiste ook politieke moed. Moed, om nu het recht op te gaan eisen voor een legaal bestaan van de Verenigde Communistische Partij van Turkije, om nu de noodzaak aan de orde te stellen van een verder samengaan van linkse krachten in je land.

Een nieuwjaarsgroet om jou en andere politieke gevangenen te steunen tijdens je verblijf in de gevangenis. Een nieuwjaarswens dat we elkaar de volgende keer niet meer de hand schudden terwijl je geboeid bent, maar elkaar in vrijheid ontmoeten en spreken in een democratisch Turkije.

Anne de Boer

Beste Elli Izeboud,

Deze dagen zijn een extra reden om je nogmaals van harte beterschap te wensen. Je bent nu al enkele maanden uit de running, ik hoop dat het al weer wat beter gaat.

Voor de communistische beweging waren de jaren tachtig stormachtig en schokkend. Dat hele decennium was jij voorzitter van de CPN; tropenjaren dus.

Sinds de zomer maakt de CPN deel uit van Groen Links, jij was daar direct bij betrokken. Het betekende een enorme verantwoordelijkheid: de CPN, met haar rijke historie, nam een besluit dat verregaande gevolgen heeft voor de toekomst van de partij. Onder jouw voorzitterschap werd de CPN deel van een nieuwe politieke bedding, met perspectief voor de jaren negentig. Dat was een besluit van groot gewicht, ook gezien de ontwikkelingen in Oost-Europa, een gewicht waar je gezondheid onder bezweken is. Daarom het allerbeste het komend jaar, minder verdienen je niet.

Frank Biesboer

Waarde kameraad Ceaucescu,

Met veel bewondering heb ik gekeken naar je optreden op het partijcongres in november. De manier waarop je de aandacht van de congresgangers tijdens je zes uur durende rede wist vast te houden was werkelijk fenomenaal.

In een periode waarin communistische partijen zichzelf opheffen en waarin muren geslecht worden, kwam je standvastigheid over met de frisheid van limoenen.

De unanieme adoratie die je ten deel viel op het congres tart iedere beschrijving om nog maar te zwijgen over de spontane bijvallen van aanhankelijkheid van de werkers van je land buiten de congreszalen. Hoewel de winkels ook deze kerst weer leeg zullen zijn hoop ik toch dat je er in slaagt om voor jou en je geteisterde familie een lekker kerstdiner te ritselen.

Daarna hoop ik dat je een kerstwandeling zult kunnen maken in een van de weinig authentieke plattelandsdorpen die nog niet onder de slopershamer terecht zijn gekomen. Wetend dat de komende maanden de kachels niet al te hard mogen branden (in het kader van je voorbeeldige ecologische politiek) en dat bij jou de gemiddelde temperatuur als lichtend voorbeeld voor het volk niet boven de 14 graden zal stijgen, wens ik je voor nu en de kerstdagen veel warmte toe.

Ciao Cescu,
Nel van Dijk, lid Europees Parlement
voor Groen Links.

Beste Wim de Boer,

Kerstmis is het feest van de ballen in de boom. Een vrolijk feest met kaarsen en tierlantijnen. Optimistisch en aansprekend. Met een groene boom. Dus dat zit wel goed.

De germanen vierden kerstmis om de winter te eren.

De christenen doen het voor God. En als wij mogen zeggen waarom wij kerstmis vieren, dan mag jij van ons de boom weer versieren.

Wil Evers, partijbestuurder CPN

Beste Walter en Irene Ecklebem (DDR),

Blij op deze manier jullie een heel goed en gelukkig 1990 toe te wensen.

De laatste tijd heb ik veel aan jullie gedacht. Indrukwekkend wat er in de DDR gebeurt.

Die enorme democratiseringsbeweging, ik was er graag met jullie bij geweest. Om daar over te praten en de gesprekken die we zoveel hadden voort te zetten.

Voor jullie zullen de jaren negentig extra belangrijk en boeiend worden. Vooral ook, omdat de democratie hoogste prioriteit lijkt te krijgen en daardoor met alle vertrouwen aan het oplossen van problemen en aan de toekomst gewerkt kan worden.

En wij hier in het westen zullen ook doorgaan met het werken aan verdere ontspanning, strijd voor ontwapening, zodat een wereld zonder oorlogen geen illusie maar werkelijkheid kan worden.

En ondertussen ben ik nog steeds blij met de goede herinneringen aan jullie en hoop dat het goed met jullie gaat.

Het allerbeste, nogmaals een heel goed en gelukkig 1990, ook namens Eveline en de kinderen,

Geert Lameris

Beste Joop van den Ende,

Ik hoop dat je beseft dat de televisie voor heel veel mensen het enige venster op de wereld is. Veel te veel mensen hangen dagelijks voor de buis en hun maatschappijbeeld wordt groten-deels bepaald door televisiemakers. Joop, als jij nou straks met TV10 urenlang stomme spelletjes, vervelende quizzen en onzin-praatprogramma's gaat maken en uitzenden, dan ben ik bang dat de gemiddelde Nederlander nog meer afstompt. Natuurlijk is televisiemaken leuk en heeft amusement z'n eigen waarde, maar wil je ons ook een eigen waarde laten?"

Iede de Vries, CPN-partijbestuurder
en werkzaam bij de omroep.

Beste Hedy d'Ancona,

Wat was ik blij toen ik, na mijn teleurstelling over het tussen CDA en PvdA gesloten regeerakkoord, hoorde dat jij minister van WVC werd. Want de teksten over „sociale vernieuwing” in dat regeerakkoord zijn rijkelijk vaag: de invulling hangt erg af van de mensen die dat moeten doen.

Daarbij heb ik veel verwachtingen van jou, zoals je die omgekeerd met recht van mij en mijn vrienden en vriendinnen in de sociale bewegingen en in opleidingen zoals Hogeschool De Horst mag hebben. „Sociale vernieuwing” betekent onder meer hernieuwde samenlevingsopbouw, opbouwwerk met nieuwe perspectieven, strategieën en methodieken, nieuw wijkwerk, nieuwe mobilisatie en organisatie van mensen op de plek waar zij wonen, werken, rekreëren.

Ik wens je heel veel kracht, creativiteit en doorzettingsvermogen toe in je verantwoordelijke baan. Goede feestdagen en een prima 1990, vooral in de zin van sociale vernieuwing.

Piet Reckman

Beste Bouwe Kalma,

Jouw aanwezigheid in de PSP is (op de achtergrond) voor mij altijd een soort „verzekering” geweest dat het goed zat met de PSP. Jouw keuze (een andere dan de mijne) m.b.t. Groen Links, is één van de dingen die me in de afgelopen periode het meest heeft geraakt. Het maakte de start van GL voor mij ook iets minder glansrijk. Mijn hoop voor 1990 is dan ook dat het met Groen Links zó goed gaat (inhoudelijk/organisatorisch) dat jij daar aanleiding in ziet er alsnog in te stappen. Maar wel of niet, een goed jaar Bouwe!

Henk Branderhorst
oud-vice voorzitter PSP

archiefoto De Waarheid

HET PORTRET

alles kits met the kids?

door ariane blokzijl

Doen ze nog iets, die CPN-jongeren? Jazeker. De verkiezingscampagne van Groen Links, die we deze zomer voerden met de PSJG, PPR-jongeren, jonge onafhankelijken en het ANJV, is geslaagd. Verschillende „plannen de campagne” zijn ten uitvoer gebracht, zoals de gezamenlijke jongerenkrant „Alles kits”, jonge sprekers op verschillende bijeenkomsten en een jongerenkaravaan (wat me meer aan kamelen doet denken). We hadden echter nog weinig plannen voor de periode na 6 september. Daarom werd in oktober een CPN-jongerenoverleg georganiseerd. Er lag een discussiestuk met een stukje (prille) geschiedenis van het Jongerenoverleg, en — nog belangrijker — hoe verder?

er moet iets gebeuren!

In de voorbereidingen van de verkiezingscampagne werd met andere Groen Linkse jongeren gesproken over de oprichting van een Groen Linkse jongerenraad. Deze raad zou een adviserende en overlegfunctie moeten hebben ten aanzien van de Groen Linkse fractie in de Tweede Kamer. Inzet van de CPN-jongeren is een zo actief mogelijke invulling van deze raad, zodat standpunten worden ingenomen op basis van activiteiten en inhoudelijke politieke discussie. Besprekingen daarover zijn nog in volle gang. Bespreken, overleggen, vergaderen; het is natuurlijk wel belangrijk, maar er moet natuurlijk wel iets gebeuren! Naast activiteiten die ontplooid worden in de verschillende regio's (Den Haag, Nijmegen, Zwolle, Groningen), zijn in het CPN-jongerensecretariaat voorbereidingen aan de gang voor een discussiedag. Twee CPN-jongeren — Matthijs Weststeijn en Johan Tjeerde — hebben een ware studie gemaakt van de verplichte werkprojecten voor jongeren in

het nieuwe regeerakkoord. Aan de hand van de kennis die zij hebben opgedaan zullen we een verklaring opstellen die op de bewuste dag bediscussieerd zal worden met de andere Groen Linkse jongerenorganisaties, vakbondsjongeren en buitenlandse jongeren. Deze discussie moet uitmonden in een gemeenschappelijke verklaring. En we hebben er dan niets op tegen als deze door meer groeperingen zal worden ondertekend.

Verder houden we ons natuurlijk nog bezig met de lopende activiteiten. Ten gevolge van een gesprek met een Filippijnse jongere onderhouden we nog steeds goede contacten met een Filippijnse belangenorganisatie. We zorgen er altijd voor dat we een afvaardiging sturen naar verschillende bijeenkomsten.

Nog altijd maken we als jongeren deel uit van de werkgroep Mozaiek. En nog altijd willen we ons blad „De Wrijving” regelmatig laten verschijnen. Door het verschijnen van „Alles kits” is dit streven doorkruist, maar er wordt hard gewerkt aan een nieuw nummer. In januari zal dit verschijnen.

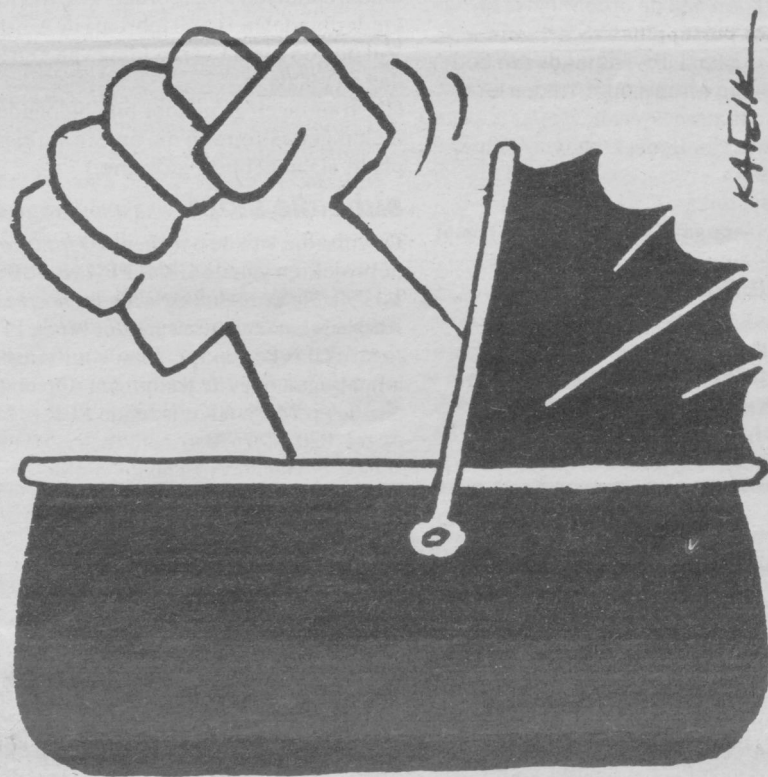
ruimdenkend of kortzichtig?

Ook in het CPN-jongerensecretariaat wordt gediscussieerd over de positie van CPN-jongeren ten opzichte van andere jongerenorganisaties binnen Groen Links. Moeten we samenwerken of samengaan?

Nu praten over opheffing van de eigen organisatie om te komen tot de oprichting van een

Groen Linkse jongerenorganisatie (en partij) lijkt misschien ruimdenkend. Ik krijg het er in ieder geval benauwd van. Het lijkt me kortzichtig om te veronderstellen dat je alleen met het veranderen van structuren kunt komen tot een krachtig Groen Links. Structuren veranderen omdat inhoudelijk-politieke factoren je daartoe dwingen. Daarom denk ik dat door middel van politieke discussie, scholing en het ontplooiën van activiteiten met andere Groen Linkse jongerenorganisaties (en partijen) de samenwerking gestimuleerd wordt en body krijgt. Alleen een gezamenlijk verkiezingsprogramma kan Groen Links toch niet belichamen? Dat is toch onvoldoende?

Als CPN-jongeren kunnen we laten zien hoe inhoud gegeven kan worden aan een vruchtbare samenwerking. Een samenwerking die in de toekomst kan leiden tot een bloeiende Groen Linkse jongerenorganisatie. Tot dusver: alles kits!

amsterdam gast-stad voor malibongwe

Amsterdam zal van 6 tot en met 18 januari 1990 gast-stad zijn voor honderd Zuidafrikaanse vrouwen van „binnen” en vijftig Zuidafrikaanse vrouwen die overal ter wereld in ballingschap leven. In Zuid-Afrika heerst de noodtoestand die dit soort bijeenkomsten onmogelijk maakt. Malibongwe biedt de Zuidafrikaanse vrouwen een platform om met elkaar te kunnen praten en ervaringen uit te wisselen. De konferentie biedt de mogelijkheid om de omstandigheden te analyseren die vrouwen beletten volledig deel te nemen aan het maatschappelijke leven en de strijd tegen de apartheid. Op de konferentie kunnen plannen worden gemaakt voor optimale deelname van vrouwen — vandaag en in het Zuid-Afrika na apartheid.

De twee weken waarin Malibongwe bezit neemt van Amsterdam, staan naast het conferentiegedeelte bol van andere activiteiten zoals discussiebijeenkomsten, films en video's en andere culturele bijdragen.

Voor de lezers van de CPN-ledenkrant publiceren wij een aantal bijeenkomsten die beperkt of vrij toegankelijk zijn. Voor het volledige programma kan er gebeld worden met de Stichting Malibongwe. 020-267525.

donderdag 4 januari zondag 21 januari

Fototentoonstelling „Vrouwen van Zuid-Afrika”.
Plaats: Binnenstraat Stadhuis, Amstel 1, Amsterdam.

zondag 7 januari

Oecumenische viering, thema „Children and Peace”.
Plaats: Dominicus Kerk, Spuistraat 12, Amsterdam

maandag 8 januari

Officiële opening fototentoonstelling „Vrouwen van Zuid-Afrika”.
Plaats: Binnenstraat Stadhuis, Amstel 1, Amsterdam.
Aanvang: 16.00 uur. Toegang vrij.

dinsdag 9 januari

Paneldiskussie i.s.m. Nederlandse politievrouwen over de Zuidafrikaanse politie nu en in een

bevrijd Zuid-Afrika en de rol van vrouwen daarbinnen.

Plaats: Grote zaal, theater de Balie, Kleine Gartmanplantsoen 10, Amsterdam.
Aanvang: 13.00 uur.

Toegang vrij (reservering via de Balie, één week van te voren).

woensdag 10 januari

Paneldiskussie i.s.m. Nederlandse journalisten over het belang van vrouwen binnen de media.

Plaats: Grote zaal, theater de Balie, Kleine Gartmanplantsoen 10, Amsterdam.
Aanvang: 15.00 uur.

Toegang vrij (reservering één week van te voren).

donderdag 11 januari

Paneldiskussie over de rol van vrouwen in bevrijdingsbewegingen en hun positie na de strijd. Met bijdragen uit o.a. Cuba, de Filippijnen, Zimbabwe. Chileense strijdlieiders van Jacqueline en Veronica Castro.

Plaats: de Melkweg, Lijnbaansgracht 234 A, Amsterdam.

Oprichtingsmanifestatie UDF, 1983.

donatiefonds

van de cpn

postgiro 511002

Aanvang: 13.30 uur. Toegang vrij.
— avond: vrouwenstrijd en muziek.
Afwisselend programma met Yaouk El Azhaar, Liesbeth List, Koto Misi Show, Marlene de Waal and Nature, Zuidafrikaanse bijdrage, African Salimata.
Plaats: de Melkweg
Aanvang: 20.00 uur
Toegang: f 10,- (incl. film/videoprogramma).
— avond: filmprogramma: vrouwen in bevrijdingsbewegingen wereldwijd.
Aanvang: 20.00 uur.
Toegang: f 10,- (incl. cultureel programma, zie boven)

woensdag 17 januari

Malibongwe-sloftfestival.
Met optredens van o.a. Gerda Havertong en band, Zuidafrikaanse bijdrage, Rosa King met gelegenheidsband.
Plaats: Paradiso, Weteringschans 6, Amsterdam.
Aanvang: 20.30 uur
Toegang: f 12,50 (f 3,- lidmaatschap Paradiso)

vrijdag 12 januari donderdag 18 januari

Film en Videoprogramma.
Plaats: de Melkweg
Aanvang: 20.00 uur
Toegang: f 7,50 (f 3,- lidmaatschap Paradiso).
Passepartout voor alle voorstellingen f 40,-

cpn-vrouwen

vrouwen in de race

door marian kuijs

Voor alle vrouwelijke leden van de CPN, EVP, PPR, PSP en de Vereniging Groen Links die kandidaat staan voor de komende gemeenteraadsverkiezingen zijn de volgende trainingen georganiseerd.

mediatraining

In deze training komt aan de orde waar je bij het geven van interviews (plaatselijke krant en radio) aan moet denken. Tevens komt aan bod de vaardigheid om in forums op te treden en te improviseren in debatten.
Trainster: Jeanette van Beuzekom, voorlichter.
Tijdsduur: één dag.
Kosten: f 15.-
(Opgeven voor 8 januari 1990).

onderhandelen

Goed kunnen onderhandelen vereist zowel inzicht in het onderhandelingsproces als praktische vaardigheid. Op deze trainingsdag komen zowel theorie als de oefening aan bod. Het kader vormt het functioneren in de eigen

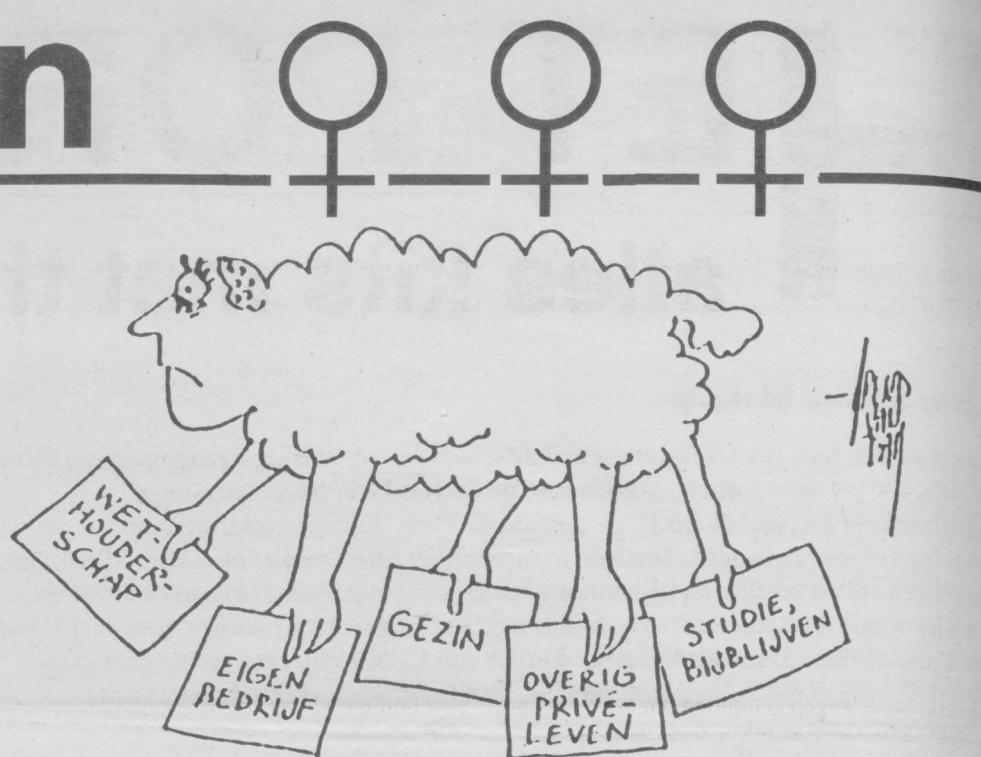
fractie en de gemeenteraad.
Trainster: Jacqueline v.d. Pol, organisatiedeskundige.
Tijdsduur: één dag.
Kosten: f 15.-.

wanneer?

Je kunt kiezen uit de volgende data en plaatsen:
Mediatraining I - 19 januari in Utrecht
Mediatraining II - 3 februari in Amsterdam
Onderhandelen I - 2 februari in Utrecht
Onderhandelen II - 10 februari in Amsterdam.
Vul de bon in met vermelding van keuze van dag en plaats.
(De trainingen gaan door bij voldoende aanmeldingen. Vrouwen die op een verkiesbare plaats staan hebben voorrang.)

subsidie stopt

De subsidie van de overheid voor de emancipatieprojecten van de CPN, PPR en PSP stopt per 1-1-'90. Na deze datum is alleen nog Marian Kuijs als emancipatiewerkster bij de PPR werkzaam. Zij is kontaktpersoon voor vragen en inlichtingen over de trainingen. Op maandag en dinsdag is Marian Kuijs bij de PPR te bereiken op tel. 020 - 247570.

oprichting groen links vrouwenoverleg

Onder vrouwen in PSP en CPN bestaan plannen om te komen tot een Groen Links Vrouwenoverleg. Daarom nodigen wij iedere vrouw binnen Groen Links uit om te komen naar een bijeenkomst op 13 januari 1990 waar we tot verdere ideevorming willen komen. We zullen op de 13e praten over doelen, taken, mogelijke activiteiten en structuur van zo'n overleg.

Plaats: kantine Gebouw Sibylla, Hoogte Kadijk 145 Amsterdam. Tijd: 13.00 tot 16.00 u. Voor meer informatie kun je bellen naar:

Trudi Koek, tot 22 december op dinsdag en donderdag bij de PSP 020-267374 of Marian Kuijs maandag en dinsdag PPR 020-247570, woensdag—vrijdag CPN 020-239704

BON

Naam:

Adres:

Plaats:

Telefoon:

geeft zich op voor

.....

.....

.....

op:

in:

Opsturen naar Marian Kuijs, PPR, 1e Weteringdwarsstraat 4, 1017 NT Amsterdam.

groen links in de kamer

vervolg van pag. 2

ke veiligheid op basis van culturele, economische en politieke samenwerking. Financieel economische ondersteuning is geboden. Met oog voor de kwaliteit van de hulp en het groeiende milieubesef in Oost-Europa. En uitgaande van de keuzes die men zelf maakt bij het inrichten van de economie. De visumplicht kan onmiddellijk worden afgeschaft. Is de regering daartoe bereid?"

Financieel woordvoerster Ina Brouwer, begon haar beschouwing met de tegenvallers van de kersverse minister van Financiën, Kok.
"De vorige minister van financiën vertrok met een meevaller, de huidige kwam met een tegenvaller en wat er in de tussentijd is gebeurd, is een raadsel.
Nu ben ik geen aanhanger van de complottheorie, hoewel je er bijna in zou gaan geloven, maar het beloven in elk geval boeiende tijden te worden met een sociaal-democraat op financiën. U begrijpt dat ik me onder deze omstandigheden met plezier tot financieel expert ontwikkel van Groen Links".

Over de compensatie voor de overschrijding van de WIR, zei Ina Brouwer.
"Ligt het overigens niet voor de hand elders compensatie te zoeken? Bij het bedrijfsleven bijvoorbeeld voor de overschrijding van de WIR met het lieve sommetje van 1 miljard? Er is heus geen sprake van een armlastig Hollands koopmansgezelschap. Beleggingsadviseurs waarschuwen voor speculatief kapitaal dat op zoek is naar beleggingen. Afroming van de huidige winsten, ook als tijdelijke maatregel, zou niet alleen compensatie zijn voor overschrijdingen als bij de WIR maar ook een beter evenwicht brengen tussen investeringen en consumptie".
De inkomenspolitiek van het nieuwe kabinet speelde een belangrijke rol in het betoog van Ina Brouwer.

"Wat zien we: ook met dit regeerakkoord wordt de afstand tussen rijk en arm groter in plaats van kleiner. Effecten van aardgasprijsverhoging en aftopping reiskostenforfait niet meegerekend gaat het minimum er een en kwart procent op vooruit, 2 keer modaal twee en driekwart procent!"

Dat is geen gelijkwaardige inkomensontwikkeling maar een vergroting van de afstand die er al was!
Zeker waar verschijnselen van verarming wor-

Ina Brouwer in gesprek met Paul Rosenmöller

den signaleerd, ook door de kerken, ook door het CNV, kan dat niet zo blijven.
Er zijn tenminste drie maatregelen nodig om de scheef getrokken verhoudingen weer iets rechter te trekken;

- herstel van de koppeling met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 1989 als extra ondersteuning van de uitkeringsgerechtigden
- alsnog invoering van een vierde schijf van zo'n 70% met de opbrengst waarvan de alleenstaandentoeslag voor mensen met een minimuminkomen kan worden ingevoerd. Daarvoor kan het indertijd ingediende amendement Vermeend c.s. als basis dienen,
- extra inkomensmaatregelen voor mensen die langdurig werkloos zullen blijven door hen voorrang te geven bij de belastingverlaging".

Tot slot onderstreepte Ina Brouwer de noodzaak van de verlaging van de bewapeningsuitgaven.

"Ik wil mijn bijdrage afsluiten met een handreiking aan de minister. Hij moet toch opgelucht adem hebben gehaald bij het volgen van de Oosteuropese ontwikkelingen en het vernemen van de Amerikaanse politieke besluiten om de defensieuitgaven met zo'n 5% per jaar te verlagen. Zou het nou zo vreemd zijn als deze minister van financiën, die ook nog eens vice-premier is van het kabinet, bij zijn partijgenoot van Defensie zou aandringen om nog voor de behandeling van diens begroting met bezuinigingsvoorstellen te komen. Wie aantoonde in de eerste dagen van zijn ambt al zo keurig de tegenvallers te willen melden bij zijn collega's, mag toch niet worden verweten dat hij diezelfde collega's aanspoort de meevaller te grijpen die werkelijk voor de hand ligt?"

berichten uit de afdelingen

In deze rubriek worden berichten en mededelingen geplaatst die we overnemen uit de distriktsbrieven en afdelings-mededelingen, en waarvan we denken dat ze het waard zijn ook elders in de partij door te geven. Distriktenbrieven en afdelingsbladen kunnen worden opgestuurd naar de redactie van de CPN-ledenkrant, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, Amsterdam.

programma's

In meerdere afdelingen van de CPN is de discussie volop aan de gang over de komende gemeenteraadsverkiezingen, en de deelname aan Groen Links. In veel gevallen is al een conceptverkiezingsprogramma gereed. Dat is deze maand meegestuurd met de ledenbladen. Overal in het land worden momenteel gezamenlijke ledenvergaderingen gehouden om dat programma te stellen. Over kandidatenlijsten bestaat minder duidelijkheid. Dat komt blijkbaar deze maand of volgende maand.

organisatie-werk

Bijna iedereen probeert opnieuw het wiel uit te vinden. Dat blijkt uit de inhoud van de diverse regionale partijbladen van de maanden oktober en november. Vrijwel overal wordt gesproken over de vorming van een plaatselijke Groen Links-organisatie, en overal kom je dezelfde problemen tegen. Integratie of gehele fusie? En daar horen dan statuten bij, amendementen, ledenvergaderingen en noem maar op. Blijkbaar wrekt zich dat de landelijke Groen Links-organisatie nog niet voldoende van de grond is gekomen, en dat op plaatselijk niveau elke afdeling-in-oprichting eigen voorwerk moet doen.

oost-europa

De ontwikkelingen in Oost-Europa zijn terug te vinden in enkele CPN-ledenbladen. Zo heeft het Delftse CPN-blad een uitvoerig artikel over de verschillen in economische ontwikkelingen tussen West-Europa en Oost-Europa. In het artikel wordt gepleit voor democratisering van

het socialisme, en democratisering van de economie.

haarlem

De linkse partijen in Haarlem hebben weer een eigen blad. De Groen Links-partijen geven onder de naam „Groen Links Haarlem” een eigen blad uit, om meer mensen bij de linkse stadspolitiek te betrekken. Vroeger verscheen in Haarlem het blad „De Linkse Koerier”. Dat was een uitgave van de PSP en CPN. In zo'n eerste nummer uiteraard de oproep voor meer medewerkers, meer financiële steun, en meer opbouwende kritiek. Groen Links heeft in de gemeenteraad van Haarlem momenteel 2 zetels, en gokt op meer.

jadus

Het gecombineerde ledenblad in Nijmegen van de afdelingen van de PSP, CPN en PPR is nu opgegaan in één nieuw, gezamenlijk ledenblad. Dat heeft de naam „Jadus” meegekregen. Tot voorheen werd een gezamenlijk katern gemaakt voor gezamenlijke (fractie-)zaken, en werden partijmededelingen ingevoegd. Nu is er een gezamenlijk blad uitgekomen van Groen Links Nijmegen. Het blad van 20 pagina's A4 wordt geheel gemaakt op de PC en de tekstwerker. Nieuwe tijden slaan toe...

roepstoeter

Het blad van Groen Links in Oisterwijk, de Rooie Roeptoeter, bestaat vijf jaar. Ter gelegenheid daarvan is een speciaal jubileumnummer verschenen. In het feestelijke blad ondermeer een terugblik op het eigen functioneren in

de Oisterwijkse samenleving. De afgelopen jaren kwamen de linkse partijen in Oisterwijk net een paar stemmen tekort om een zetel in de gemeenteraad te halen. Nu ter plaatse ook Groen Links is gevormd, wordt gehoopt op één zetel.

hilverdorp

In het Hilversums politieke maandblad „Infra-rood” van de fractie en afdelingsbesturen van Groen Links wordt deze maand opnieuw veel aandacht geschonken aan het milieu. Vorige maand publiceerde de fractie een zwartboek, waarin een inventarisatie werd gegeven van alle milieuproblemen in Hilverdorp. Deze maand is de fractie gekomen met een eigen gemeentelijk milieu beleidsplan. Dat kost tientallen miljoenen guldens. De fractie wil waterleidingbedrijven, zuiveringschap, nutsbedrijven en andere laten „meebetalen” aan de voor-financiering. Want die hebben ook belang bij snelle sanering van de milieuproblemen.

nijmegen

Nijmegen heeft niet alleen de pech (of het geluk, 't is maar hoe je 't bekijkt) dat burgemeester Ien Dales minister is geworden, maar ook verlaat wethouder Brinkxma het college van burgemeester en wethouders. Die is (hoge) ambtenaar geworden. Daardoor zit Nijmegen plotseling met vijf in plaats van zeven collegeleden. De lege wethoudersstoel wordt voor de verkiezingen niet opgevuld, en de opvolger/ster van Dales zal ook wel even op zich laten wachten. Het Nijmeegse blad „Jadus” noemt dat een jammerlijke zaak.

oostzaan

Of het na de raadsverkiezingen in Oostzaan opnieuw tot een college zal komen van PvdA en CPN lijkt twijfelachtig te worden. De verhoudingen tussen beide fracties in de gemeenteraad zijn al enkele maanden zeer gespannen,

naar aanleiding van plannen van de plaatselijke woningbouwvereniging om panden te verkopen en de huren fors te verhogen. De CPN heeft daar actie tegen gevoerd. Dat is door de PvdA niet in dank afgenomen. Bij de begrotingsdebatten is het opnieuw tussen beide fracties tot een heftige woordenwisseling gekomen. Kijken hoe dat afloopt...

wageningen

In Wageningen wordt deze tijd veel aandacht besteed aan de situatie in Angola. Dat blijkt uit „De Vuurtoren”, het blad van de PPCE-combinatie. Er is een huis-aan-huis collectie gehouden om geld bijeen te brengen voor de bouw van een ziekenhuis. Verder is er een expositie geweest, en komt op 9 december een bestuurslid van de Angolese regeringspartij MPLA spreken. Nadere inlichtingen bij tel. 08370-23334.

plakkers

De CPN-afdeling Oostzaan beschikt blijkbaar over een uitgebreide ploeg „plakkers”, die bij de jongste verkiezingen zich blijkbaar nogal hadden ingespannen. De plaatselijke VVD-raadsleden hebben zich in een openbare vergadering beklagd over de plakdrift van de CPN-ers. De VVD dreigt zich volgende keer minder netjes te zullen gedragen. Zo zo.

wisseling

In de gemeenteraad van Wageningen heeft Johan Feenstra (PPCE) zijn functie neergelegd. Hij zal worden opgevolgd door Tjada Latupeirissa. Zij is lid van de PSP.

wisseling

In de gemeenteraad van Haarlem legt Pieter Elbers zijn raadslidmaatschap neer. Hij kan het niet langer combineren met zijn werk. Hij wordt opgevolgd door Rosemarie Bras.

chileense oppositie wil militaire diktatuur weg

feestavond in grote steden

door iede de vries

Veertien december kan de bevolking van Chili een nieuwe stap zetten naar de democratie. Dan worden verkiezingen gehouden voor een nieuw parlement, en voor een nieuwe president. Na het referendum van vorig jaar, waarbij 55% van de bevolking tegen diktator Pinochet stemde, lijkt nu een machtswisseling aangebroken.

Die verkiezingen zullen ook niet aan de aandacht van Nederland ontsnappen. Het Chili Comité Nederland heeft in de verkiezingsnacht een openbare avond belegd. Aan de Nieuwe Herengracht 29 in Amsterdam wordt een verkiezingsavond gehouden. Daar zijn Chileense sprekers en Chileense muziek, worden de uitslagen via de radio gevolgd, en is een perscentrum ingericht. Dat alles in de nacht van 14 op 15 december.

Daarna wordt in Den Haag bij de Chileense ambassade een picketline gehouden. Dat gebeurt 's middags om twaalf uur, op de vijftiende. Daar zal geprobeerd worden een brief aan te bieden aan de Chileense ambassadeur. (Mauritskade 51, Den Haag.)

overwinning

Verder wordt op 15 december vanaf 18.00 uur in Rotterdam een openbare bijeenkomst ge-

houden. Daarom spreken ondermeer de (ex-)burgemeesters Van der Louw en Peper. Deze feestavond wordt gebruikt om de te verwachten overwinning van de oppositiekandidaat te vieren. Plaats van handeling is het Visser 't Hooftcentrum, Oostmaaslaan 950 te Rotterdam.

Aan de presidentsverkiezing doen drie kandidaten mee: één van de militairen (Büchi), een onafhankelijk zakenman, en de kandidaat van de gezamenlijke oppositiepartijen, Patricio Aylwin. Volgens opiniepeilingen gaat oppositiekandidaat Aylwin de presidentsverkiezing winnen. Dat zal een enorme doorbraak zijn, want er is nog lang geen sprake van echte vrije democratische verkiezingen. Zo krijgt de kandidaat van de militaire diktatuur veel meer zendtijd op radio en tv, zijn er grote verschillen in stemmenaantallen tussen progressieve en conservatieve distrikten, en worden steeds aanvallen gedaan op kantoren van oppositiepartijen.

Ook hebben de militairen er de laatste maanden voor gezorgd, dat hun schade zo beperkt mogelijk blijft. Ze voelen blijkbaar aankomen, dat de gezamenlijke democratische oppositie gaat winnen. Als Aylwin wint, zal hij maart volgend jaar de macht overnemen van president Pinochet. De diktator heeft in de grondwet een aantal zaken proberen vast te leggen, om zijn eigen positie veilig te stellen. Maar de democratische partijen hebben al aangekondigd dat ze dat zullen terugdraaien.

omstreden

Over de kandidatuur van Aylwin is in Chili trouwens veel te doen geweest. Toen alle oppositiepartijen voor het eerst de handen ineen sloegen, was al duidelijk dat de christendemocraten (als grootste partij) de belangrijkste posities voor zich opeisten. De 71-jarige Aylwin behoort tot de conservatieve rechtervleugel van de christendemocraten. Bij de staatsgreep in 1973 tegen Salvador Allende steunde Aylwin aanvankelijk de militairen. Hij beschouwt de communisten als een van de ergste vijandelijke organisaties. Hij heeft dus een nogal besmet verleden.

Toch zijn de linkse partijen met zijn kandidatuur akkoord gegaan, omdat het de enige manier leek om te zorgen voor een gezamenlijk oppositiefrent. Dat bleek bij het referendum te werken, toen de meerderheid van de Chileense bevolking de uitdaging van het „nieuwe” aan-

informatie

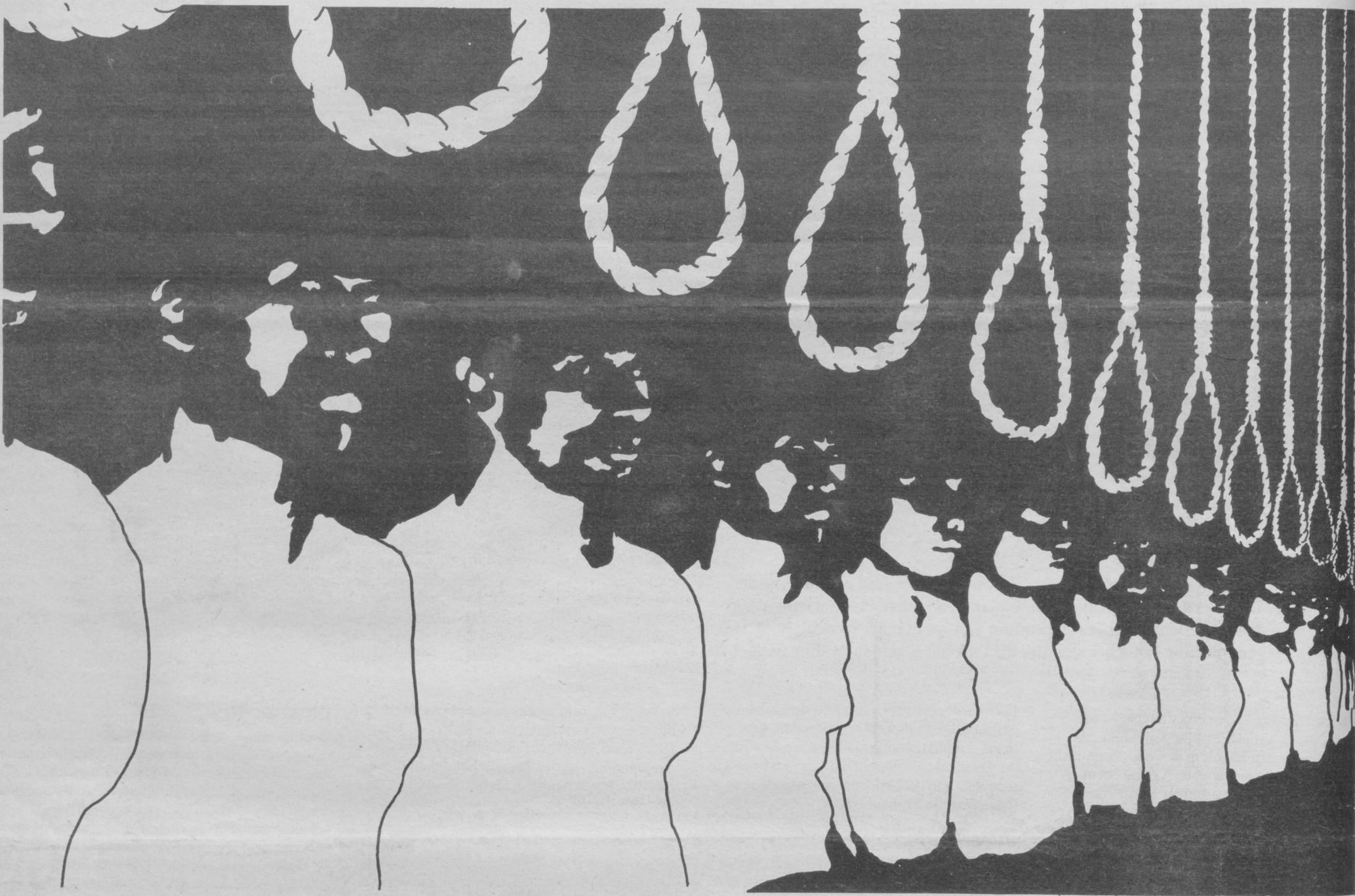
De solidariteitsbeweging in West-Europa heeft veel werk gemaakt van deze zo belangrijke verkiezingen. Oppositieleden werden uitgenodigd naar West-Europa te komen om vergaderingen toe te spreken. Inmiddels zijn in veel steden solidariteitscampagnes op gang gekomen.

Het Chili Comité Nederland heeft een uitvoerige informatiemap opgesteld. Die kan worden besteld door overmaking van f 8,50 (incl. porto) op giro 892459, o.v.v. info map. Nadere inlichtingen bij tel. 020-270307.

STOP RACISTISCHE TERREUR IN ZUID-AFRIKA

REDT DE UPINGTON 14.!

TER DOOD VEROORDEELD:

Kenneth Khumalo (23)
Myner Gudlani Bovi (29)
Justice Bekebeke (23)
Booi Japhta (24)
Xolile Yona (25)

David Lekhanyane (25)
Andrew Lekhanyane (28)
Wellington Mazisa (27)
Gideon Madlongolwane (60)

Tros Gubula (30)
Zuko Xabendlini (32)
Zonga Mokgatle (33)
Evelina de Bruin (63)
Albert Tywili (27)

Informatie: Sharpeville Zes Comité - Postbus 15372 - 1001 MJ Amsterdam - tel. 020-222819 - giro 424 856

VRIJHEID VOOR ALLE POLITIEKE GEVANGENEN